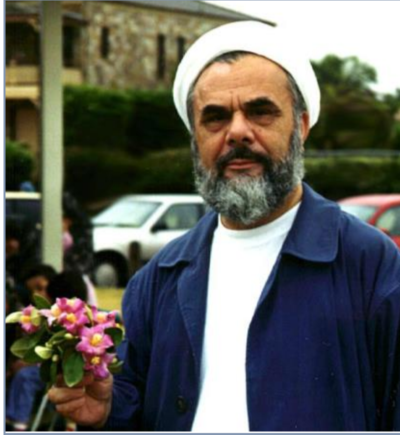
Prof. Dr. M. Es'ad COŞAN

AVUSTURALYA SOHBETLERİ 4

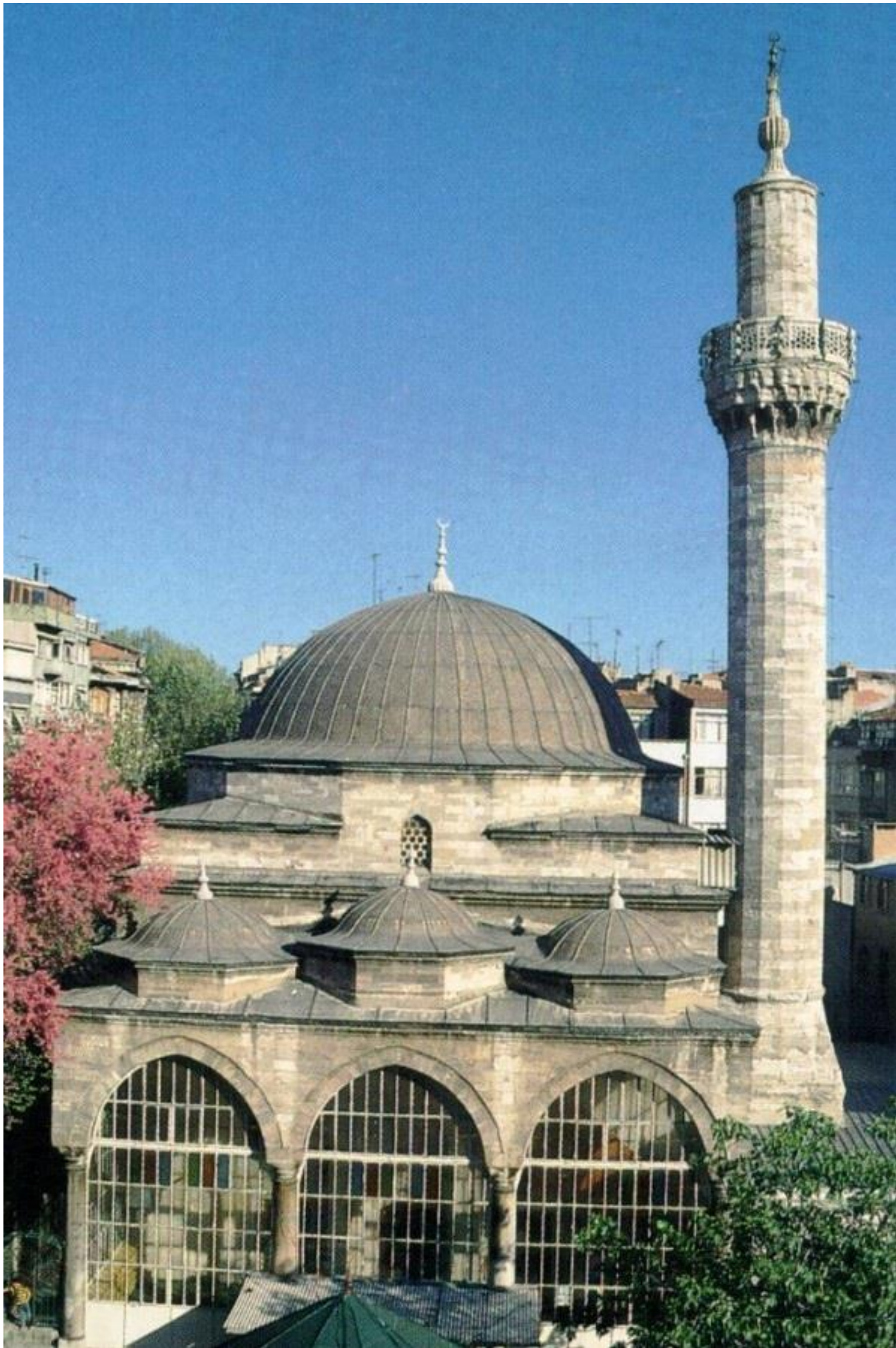

Hazırlayan:

Dr. Metin ERKAYA

بسم الله الرحمن الرحيم

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Bu dünya bir imtihan dünyası... Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi denemek için; bakalım kim daha güzel kulluk edecek, kim daha güzel ameller işleyecek diye imtihan etmek için yaratmış. Bu hayat devamlı değil, sonunda ölüm var... Ölümden sonra da ahiret var, hesap var; cennet var, cehennem var... Bunları biliyoruz, inanıyoruz.

İnsanların bir kısmı bu gerçeklerden habersiz; Allah'ı, peygamberi, ahireti tanımaz ve kabul etmez bir durumda... Zevk, eğlence, gününü gün etme, hayatı yaşama gibi gayeler peşinde ömür geçiriyor.

Dünyanın geçici nimetleri insanları aldatıyor. Nefis, şeytan ve kötü arkadaşlar insanı günahlara sevkediyor. Tevbe edip Allah'a yönelmek herkese nasib olmuyor. Netice olarak, dünyada da, ahirette de mutsuzluk, sıkıntı ve ızdırablar insanın peşini bırakmıyor.

İnsan bu kötü durumlardan nasıl kurtulabilir? Günahları terkedip salih bir insan olmak mümkün mü? Allah kimlere hidayet eder? Nefsin kötü halleri nasıl ıslah edilir? İbadetin incelikleri nelerdir? Allah-u Teâlâ hangi amelleri sever? Allah'a güzel kulluk etmenin, Allah'ın sevdiği razı olduğu bir kul olmanın yolu, yöntemi nedir?

Bütün bu meselelerle ilgili olarak, Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi'nin Avustralya'da, muhtelif programlarda yapmış olduğu konuşmaları ilginize sunuyoruz. Elinizdeki 4. Ciltte 05.06.1991 - 03.01.1996 tarihleri arasında kaydedilmiş 25 konuşma bulunuyor.

Hocaefendi'nin konulara yaklaşımını, değerlendirmelerini ve tavsiyelerini, konuşma üslûbunu da muhafaza ederek verdiğimiz bu çalışmanın, okuyucuya pek çok şeyler kazandıracağını ümid

ediyoruz. Konuşmaları tesbit edip bize ulaştıran Avustralya'daki kardeşlerimize, özellikle Cevdet Taşkın Bey'e; teknik konularda yardım eden Hacı Ali Erkaya'ya, Abdüllatif Erkaya'ya ve Ahmed Enis Erkaya'ya teşekkür ediyor ve eserin hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

Dr. Metin ERKAYA
Sincan, Mayıs 1995

KISALTMALAR

SAS	: *Salla'llàhu aleyhi ve sellem.*
AS	: *Aleyhi's-selâm.*
RA	: *Radıya'llàhu anh / anhâ / anhümâ.*
Rh.A	: *Rahmetu'llàhi aleyh.*
KS	: *Kaddesa'llàhu sirrahû.*
RE.	: *Râmûzü'l-Ehàdîs*
ME.	: *Muhtâru'l-Ehàdîs*
RS.	: *Riyàzu's-Sàlihîn*
a.g.e.	: Adı geçen eser.
v.	: Vefatı.
vs.	: ve sâire
s.	: sayfa
(خ)	: Buhàrî, *Sahîh*
(م)	: Müslim, *Sahîh*
(د)	: Ebû Dâvud, *Sünen*
(ت)	: Tirmizî, *Sünen*
(ن)	: Neseî, *Sünen*
(ه)	: İbn-i Mâce, *Sünen*
(حم)	: Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*
(عب)	: Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*
(ط)	: Tayâlisî, *Müsned*
(ش)	: İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*
(ع)	: Ebû Ya'lâ, *Müsned*
(طب)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*
(طس)	: Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*
(قط)	: Dâra Kutnî, *Sünen*
(حل)	: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*

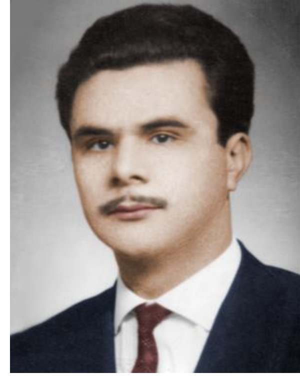
(ق) : Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*
(هب) : Beyhakî, *Şuabü'l-İman*
(عق) : Ukaylî, *Duafâ*
(عد) : İbn-i Adiyy, *Kâmil fi'd-Duafâ*
(خط) : Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*
(كر) : İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*
(حب) : İbn-i Hibbân, *Sahîh*
(ك) : Hâkim, *Müstedrek*
(ض) : Ziyâ el-Makdisî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtare*
(در) : Dârimî, *Sünen*
(خز) : İbn-i Huzeyme, *Sahîh*
(بر) : İbn-i Abdi'l-Ber, *el-İstiâb*
(غ) : Begavî, *Şerhü's-Sünneh*
(طح) : Tahâvî, *Şerhü Maâni'l-Âsâr*

PROF. DR. MAHMUD ES'AD COŞAN

(14 Nisan 1938 - 4 Şubat 2001)

14 Nisan 1938 (13 Safer 1357) tarihinde, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesinin Ahmetçe köyünde doğdu. Babası Halil Necâti Efendi, annesi Şâdiye Hanım'dır. Anne ve baba tarafından soyu, Buhàra'dan Çanakkale'ye göç etmiş seyyidlere dayanır.

Küçük yaşta iken ailesi İstanbul'a taşındı. 1950'de İstanbul Vezneciler İlkokulu'nu, 1956'da Vefa Lisesi'ni bitirdi. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisi Bölümü'ne girdi. Arap Dili ve Edebiyatı, İran Dili ve Edebiyatı, Ortaçağ Tarihi ile Türk-İslâm Sanatı sertifikalarını alarak, 1960 yılında Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu.

Aynı yıl, Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nde açılan asistanlık imtihanını kazanarak, Klasik-Dinî Türkçe Metinler Kürsüsü'ne asistan olarak girdi. Fakülte yayın komisyonunda iki yıl sekreterlik yaptı. 1965 yılında, XV. Yüzyıl şairlerinden olan *Hatiboğlu Muhammed ve Eserleri* konusunda doktora tezi vererek ilâhiyat doktoru ünvanını aldı. 1967-1968 yıllarında Ankara Yükseliş Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulu'nda *Türkçe ve Hümaniter Bilgiler* derslerini verdi.

Askerlik görevine Tuzla Piyade Okulunda başladı (15 Ekim 1971). Ağrı Patnos'ta yedeksubay olarak tamamladı (31 Aralık 1972).

1973 yılında, *Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât* adlı doçentlik tezi ile doçent ünvanını aldı ve Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Kürsüsü'ne öğretim üyesi olarak tayin edildi. 1977-1980 yıllarında Sakarya Devlet Mimarlık ve

Mühendislik Akademisi'nde Türk Dili ve Edebiyatı dersleri verdi. Yurtdışında çeşitli üniversitelerde misafir öğretim üyeliklerinde bulundu.

1982 yılında, *İbrâhim-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiyye* isimli takdim teziyle ilâhiyat profesörü oldu. Sosyal ve kültürel faaliyetlere daha fazla zaman ayırabilmek düşüncesiyle, 1987 yılında emekliliğini isteyerek üniversiteden ayrıldı.

İlk dînî eğitimini ailesinde gördü. Dedesi Molla Mehmed Efendi, İstanbul'da medreselerde ilim tahsil etmiş ve Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hazretleri'ne intisab etmiş bir kimseydi. Çanakkale Savaşında şehid olmuştur.

Babası Halil Necâti Efendi, küçük yaşta köyünde hafızlığını tamamladı. Gençliğinde Gümüşhaneli dergâhına mensub Çırpılarlı Hacı Ali Efendi'nin medresesine devam etti. İlk tasavvuf dersini de ondan aldı. Medreseler kapandıktan sonra tekrar köyüne döndü. Şadiye Hanım'la evlendi (1928).

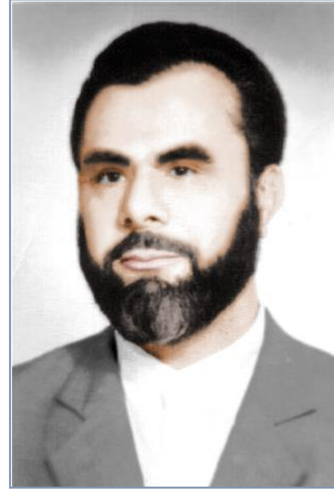
Şâdiye Hanım da aynı sülâleden zikir ehli, bilgili bir hanımdı. Bu evlilikten beşi erkek, ikisi kız, yedi çocukları oldu. Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi, ailenin dördüncü çocuğudur.

Halil Necâti Efendi, çocuklarını okutmak amacıyla 1942 yılında İstanbul'a taşındı. Bir süre ticaretle meşgul oldu. O sırada, Şehzâdebaşı Damat İbrahim Paşa Camii'nde Serezli Hasîb Efendi'nin sohbetlerine devam etti. Onun vefatından sonra, Kazanlı Abdül'aziz Efendi'ye intisab etti. Onun Ümmügülsüm Camii'ndeki sohbetlerine katıldı. Abdül'aziz Efendi'nin tavsiyesi ile girdiği müezzinlik imtihanını kazanarak, Fatih Müftülüğü'nde göreve başladı. Abdül'aziz Efendi'nin vefatından sonra (1952), irşad görevini sürdüren Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin sohbetlerine devam etti. Onun yakın dostlarından oldu.

Bu münasebetle, Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Hocaefendi, küçük yaşta hocaefendilerin meclislerinde bulundu, onların maddî ve manevî ilgilerine mazhar oldu.

Edebiyat Fakültesi'nden mezun olduktan sonra, 1960 yazında Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin kızı Muhterem Hanım'la evlendi. Aynı yılın sonbaharında, Ankara İlâhiyat Fakültesi'ndeki asistanlık görevi dolayısıyla Ankara'ya taşındılar.

İlâhiyat Fakültesi'ndeki öğretim üyeliği yıllarında, Hocaefendi'nin kapısı herkese açıktı. Öğrencilerin çok sevdiği ve saygı gösterdiği bir kimseydi. Talebe gelir, kapıyı çalar, derdini anlatır, cevabını alır, müsterih bir çehre ile ayrılırdı. Olaylı ve kavgalı zamanlarda öğrencilerin arasına girer, onları akl-ı selime davet eder, kavgaları önlemeye çalışırdı.

1960'lı yıllarda fakültede resmî ders olarak Kur'an-ı Kerim dersi yoktu. Öğrenciler kendi gayretleriyle, Arapça'dan, Farsça'dan faydalanarak Kur'an-ı Kerim öğrenmeğe çalışıyordu. Bunu gören Hocaefendi, müsait zamanlarında hasbî olarak, isteyenlere Kur'an-ı Kerim ve Osmanlıca dersleri veriyordu.

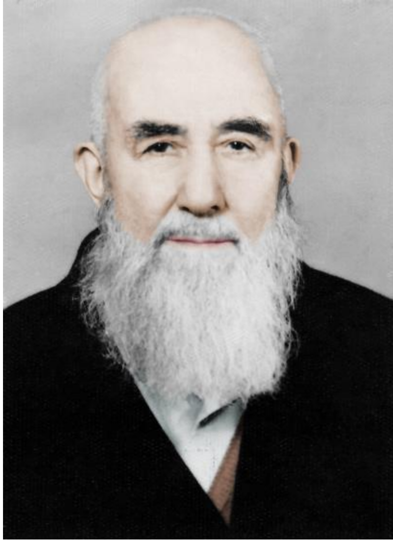
Öğrencilerini bilimsel araştırmalara, master ve doktora yapmaya teşvik ederdi. Öğretim üyeleri arasında saygınlığı vardı. Sahasında söz sahibi idi. Özellikle Türk-İslâm Edebiyatı'nda, ilk müracaat edilen kimseydi. Kendisinden önce profesör olmuş hocalar bile, ağır bir parça, çetin bir şiir oldu mu;

"—Es'ad Bey, şuna beraber bakabilir miyiz?" diye kendisine gelirlerdi. Herkese yardımcı olmaya çalışırdı.

İlk yıllar Kurtuluş'ta oturuyorlardı. Daha sonra Kalaba'ya taşındılar (1963). Evlerinin yakınında cami yoktu. Bir mescid açılması için önderlik etti. Daha sonra onun gayretleriyle bir dernek kurulup, cami yeri alındı. Üstte Kur'an Kur'an Kursu,

altta cami olmak üzere cami inşaatının yapılmasına gayret etti. Buralarda zaman zaman hadis ve tefsir sohbetleri yaptı.

Komşuluk ilişkileri çok mükemmeldi. Bütün yorgunluklarına ve yoğunluklarına rağmen, komşularına da vakit ayırırdı. Karşılıklı ziyaretleşmeler olurdu. Ziyaretlerde tebessümü eksik etmezdi. Ziyaret sırasında, kütüphaneden uygun bir kitap alır, orada bulunanlardan birisine bir yer açtırırdı. Sonra oradan bir miktar okuyarak sohbet ederdi.

Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri, hemen her yıl Ankara'ya gelir, evlerinde bir süre misafir kalırdı. Ankara'nın çeşitli semtlerinde, çevre ilçelerde sohbetler, ziyaretler olurdu. Bazen de M. Es'ad Hocaefendi'yi de yanına alır, Anadolu'nun muhtelif şehirlerine beraber seyahat ederlerdi.

1977 Yılında, Mehmed Zâhid Kotku Efendi'nin bizzat elinden tutarak kürsüye oturtması ile İskenderpaşa Camii'nde *Râmûzü'l-Ehàdîs* derslerine başladı. Hafta sonlarında İstanbul'a gidiyor, pazar günü hadis dersini yapıp Ankara'ya dönüyordu.

Mehmed Zâhid Efendi'nin hastalığında, ameliyatında hep yakın hizmetinde bulundu. Son demlerinde de yanıbaşındaydı. Onun arzusu üzerine, 13 Kasım 1980 (5 Muharrem 1401) günü vefatından sonra, cemaatin eğitimiyle ve her türlü meselesiyle ilgilenme, tebliğ ve irşad görevini üstlendi.

Tasavvufî nisbeti; hocası Mehmed Zâhid Efendi vasıtasıyla Nakşibendî Tarikatı'nın, Hàlidiyye kolunun, Gümüşhâneviyye şubesidir. Ayrıca Kàdiriyye, Sühreverdiyye, Kübreviyye, Çeştiyye, Mevleviyye, Halvetiyye ve Bayrâmiyye tarikatlarından da irşada me'zundur.

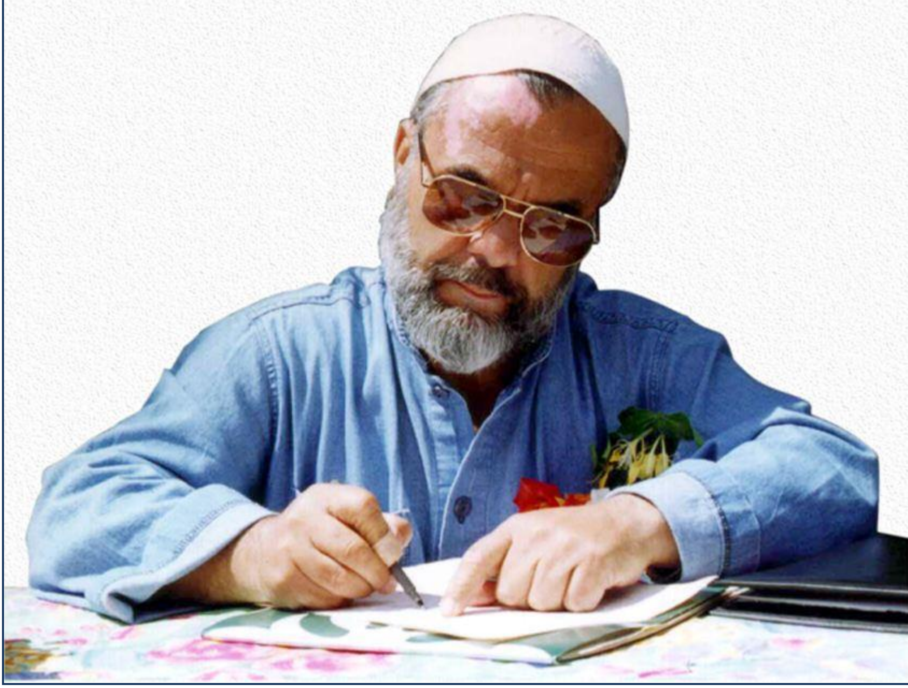
Onun döneminde hadis derslerine ilgi daha da arttı. Cemaat yer bulamadığı için camiye ilâveler yapıldı, ders dinlenilecek yerler beş-altı kat genişletildi. Caminin yanındaki eski binalar alınarak camiye katıldı. Ayrıca Ankara, İzmir, Bursa, Sapanca, İzmit ve Eskişehir'de mutad hadis dersleri başlatıldı.

Mehmed Zahid Kotku Efendi'nin emri üzerine kurduğu "Hakyol Vakfı"nın çalışmalarıyla bizzat ilgilendi, muhtelif yerlerde şubeler açtırdı. Eğitim ve yardımlaşma faaliyetini yaygınlaştırmak için çalışmalar yaptı. Sanat ve kültürle ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Kültür ve Sanat Vakfı"nı, sağlık hizmetleri için "Sağlık Vakfı"nı kurdurdu. Hanımların eğitimiyle ilgili olarak "Hanım Dernekleri"nin; çevre ile ilgili çalışmalar yapmak üzere "İlim, Ahlâk, Kültür ve Çevre Dernekleri"nin kurulmasını ve yaygınlaştırılmasını teşvik etti. Bu çalışmalarla toplumun güzel amaçlar için bir araya gelmesini, organize olmasını sağlamaya çalıştı.

Vakıflara ait, harabe haline gelmiş birtakım ecdad yadigârı eserlerin tamir ve tecdidiyle ilgilendi. Onların gayesine uygun olarak tekrar faaliyete geçmesini temin etti. (Ahmed Kâmil Tekkesi, Selâmi Mustafa Efendi Tekkesi, Şeyh Murad Efendi Dergâhı, Şadiye Hatun Şifâ Külliyesi...)

Eğitimin yaygınlaştırılması için basın ve yayın çalışmalarıyla ilgilendi. 1983 Eylülünde İslâm dergisi, 1985 Nisanında Kadın ve Aile ve İlim ve Sanat dergisi yayınlanmaya başladı. Daha sonra, Gülçocuk dergisi çıkartıldı. Sağlık ve bilimle ilgili konularda isePanzehir dergisi yayınlandı. Vefa Yayıncılık adına yayınlanan bu dergilerle yakından ilgilendi ve makaleler yazdı.

Bu dergiler ilgilendikleri sahalarda kamuoyuna önderlik ettiler. Yayınladıkları yazılarla, araştırma dosyalarıyla ve İslâm dünyasından haberlerle halkımızın bilgilenmesine ve bilinçlenmesine katkıda bulundular. İyimser, ümit verici, yol gösterici yazılarla pek çok hayırlı gelişmelere sebep oldular. Haklarında sempozyumlar, doktora tezleri yapıldı. Bir ara İslâm dergisinin tirajı yüz bini aştı. *İslâm* ve *Kadın ve Aile* dergileri, 1998 Haziranına kadar aksamadan yayınlarını sürdürdüler.

Kitap yayıncılığı için Sehâ Neşriyat'ı kurdu; çeşitli dinî, edebî, tarihî, kültürel eserler neşredildi. Yayıncılığın geliştirilmesi, haftalık ve günlük yayınlara geçilebilmesi için çalışmalar başlattı. Onun gayretleriyle bir matbaa tesis edildi (Ahsen), dizgi tesisleri kuruldu (Dehâ).

Sesli ve görüntülü yayıncılık alanında hizmet etmek, millî ve mânevî değerlerimize uygun yayınlar yapmak üzere, *Ak-Radyo* (AKRA) adı altında bir müessesenin kurulmasına öncülük etti (1992). Halen İstanbul'dan radyo yayınları yapılmakta; bu yayınlar uydu vasıtasıyla Türkiye'nin her yerinden, Orta Asya'dan ve Avrupa'dan dinlenebilmektedir.

Onun teşviki ile Ak-Televizyon adı altında Marmara Bölgesine yönelik bölgesel televizyon yayını başlatıldı (1997). Basın-yayın alanında *Sağduyu* isimli günlük bir gazete yayınlandı (3 Mayıs 1998 - 11 Temmuz 1999).

Kaliteli bir eğitimi temin etmek amacıyla, özel eğitim kurumlarının kurulmasını teşvik etti. Çeşitli illerde ilkokul

öncesi, ilkokul ve orta öğrenime yönelik eğitim tesisleri, okullar ve dersaneler kurdurdu. (Asfa)

Halka güvenilir bir sağlık hizmeti verilmesi için poliklinikler ve hastaneler açılmasını teşvik etti. Başta İstanbul olmak üzere bir çok ilde sağlık kuruluşları hizmete açıldı. (Hayrunnisâ Hastanesi, Esmâ Hatun Hastanesi, Afiyet Hastanesi…)

Yurtdışındaki müslümanlarla diyaloğu sağlamak, ziyaretleri kolaylaştırmak amacıyla İskenderpaşa Turizm (İSPA) adı altında bir seyahat acentası kurulmasına öncülük etti. Bu şirket vasıtasıyla hac ve umre programları, çeşitli yurt içi ve yurt dışı geziler; aile ve eğitim toplantıları düzenlendi.

İlmî seviyesi yüksek hocalar yetiştirmek amacıyla İstanbul'da, Ankara'da, Konya'da ve Bursa'da hadis ve fıkıh enstitüleri açtırdı. Buralarda ilâhiyat fakültelerinde okuyan veya mezun olan kimselere, özel hocalardan Arapça, hadis, tefsir ve fıkıh dersleri verdirilmesini temin etti.

Sohbet ve vaazlarına yurt içinde ve yurt dışında büyük ilgi gösterilmesi ve çeşitli yerlere davet edilmesi, onun çok seyahat etmesine neden oldu. Avrupa'da, Kuzey Amerika'da, Afrika'da, Orta Asya'da ve Avustralya'da pek çok ziyaretler, vaazlar, sohbetler yaptı; eğitim programlarına katıldı.

Her yıl hac ve umre dolayısıyla değişik ülkelerden gelen müslümanlarla görüştü, diyalog kurdu. Hakkı ve hayrı, iyiyi ve güzeli tebliğ etme yönünde şumüllü ve verimli çalışmalar yapmaktan bir an bile geri kalmadı. Çevresini de daima bu tür çalışmalara teşvik etti.

1997 Mayıs'ından itibaren hizmetlerini yurtdışında sürdürdü. 1998 yılında Avustralya'nın Brisbane şehrine yerleşti. Tebliğ ve irşad çalışmalarını Avustralya'nın her tarafına yaygınlaştırdı. Pek çok yerde camiler, kültür merkezleri açıldı. Brisban'daki camide, her gün sabah ve yatsı namazlarından sonra, hadis sohbeti yapıyordu.

Radyo sohbetleri yine devam etti. Cuma günleri Ak-Radyo'da yapmakta olduğu hadis sohbetlerine ilâve olarak, salı günleri tefsir sohbetleri yapmaya başladı (29 Eylül 1998). Fâtiha Sûresi'nden başladı. Her sohbette birkaç ayet-i kerime okuyup, izah ediyordu. Vefat etmeden önce yaptıkları son tefsir sohbetinde, Bakara Sûresi 224. ayetine kadar gelmişlerdi.

4 Şubat 2001 (10 Zilkade 1421) Pazar günü, bir cami açılışı yapmak için Grifit şehrine giderlerken, Avustralya yerel saatiyle 12'de (Türkiye saatiyle 04'te) Sydney civarında, Dubbo kasabası yakınlarında geçirdikleri elim bir trafik kazası sonucu, yanında bulunan damadı Prof. Dr. Ali Yücel Uyarel'le birlikte ahirete irtihal eylediler. Ani ölümleri ailesi, yakınları, sevenleri ve bütün müslümanlar tarafından derin bir üzüntüyle karşılandı.

Mübarek naaşları, Sydney'de Auburn Gelibolu Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Türkiye'ye getirildi (8 Şubat Perşembe). 9 Şubat Cuma günü, Fatih Camii'nde yüzbinlerin iştirak ettiği muhteşem bir cenaze namazından sonra, tekbirlerle, salevatlarla, dualarla, gözyaşlarıyla, Ebû Eyyûb el-Ensàrî Hazretleri'nin kabri civarında, Eyüp Mezarlığında toprağa verildi.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad Coşan Rh.A, doğu dillerinden Arapça ve Farsça'yı, batı dillerinden Almanca ve İngilizce'yi bilmekteydi. Yurt içinde ve yurt dışında çok yönlü sosyal faaliyetlerini, tebliğ ve irşad çalışmalarını vefat edinceye kadar devam ettirdi.

Rûhu şâd, mekânı cennetî a'lâ olsun...

Yayınlanmış Eserleri:

01. Matbaacı İbrâhîm-i Müteferrika ve Risâle-i İslâmiye (1982)
02. Hacı Bektâş-ı Velî, Makàlât
03. Gayemiz (1987)
04. İslâm Çağrısı (1990)
05. Yeni Ufuklar (1992)
06. Çocuklarla Başbaşa
07. Başarının Prensipleri
08. Türk Dili ve Kültürü
09. İslâm'da Nefis Terbiyesi ve Tasavvufa Giriş (1992)
10. Avustralya Sohbetleri-1 (1992)
11. Avustralya Sohbetleri-2 (1994)
12. Avustralya Sohbetleri-3 (1995)
13. Avustralya Sohbetleri-4 (1996)
14. Yeni Dönemde Yeni Görevler (1993)
15. Haccın Fazîletleri ve İncelikleri (1994)
16. Zaferin Yolu ve Şartları (1994)
17. İslâm, Sevgi ve Tasavvuf (1994)
18. Sosyal Çalışmalarda Organizasyon ve Başarı (1994)
19. Güncel Meseleler-1 (1994)
20. Güncel Meseleler-2 (1995)
21. Hazret-i Ali Efendimiz'den Vecîzeler (1995)
22. Hacı Bektâş-ı Velî (1995)
23. Yunus Emre ve Tasavvuf (1995)
24. Başarı Yolunda Sevginin Gücü (1995)
25. İslâmî Çalışma ve Hizmetlerde Metod (1995)
26. Sosyal Hizmetlerde Hanımlar (1995)
27. Ramazan ve Takvâ Eğitimi (1996)
28. Tebliğ ve İrşad Çalışmaları (1996)
29. İslâm, Tasavvuf ve Hayat (1996)
30. Haydi Hizmete!.. (1997)

31. İslâm'da Eğitimin İncelikleri (1997)
32. Tasavvuf Yolu Nedir? (1997)
33. İmanın ve İslâm'ın Korunması-1 (1997)
34. İmanın ve İslâm'ın Korunması-2 (1998)
35. Allah'ın Gazabı ve Rızası (1997)
36. Mi'rac Gecesi (1998)
37. Doğru İnanç ve Güzel Kulluk (1998)
38. Ramazan ve Güzel Ameller (1998)

01. TEBLİĞ VE İRŞAD ÇALIŞMALARI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî, nahmedühû bi-cemii mehâmidih... Lehü'l-hamdü kemâ yenbağî li-celâli vechihî, ve li-azîmi sultànih... Hamden kesiran tayyiben mübareken fih, alâ külli hàlin ve fi külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü âlâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve şefîi'l-müznibîn, muhammedini'l-mustafâ ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmài'd-dîn.

a. Avustralya Bâkir Bir Memleket

Aziz ve muhterem kardeşlerim!
Allah-u Teàlâ Hazretleri ibadetlerimizi kabul eylesin... Aciz ve nâçiz ibadetlerimizi engin rahmetine ermemize vesile eylesin... Bize lütfuyla muamele eylesin...
Ben buraya davet edildiğim zaman bu sene, işlerimiz çok gibiydi. Türkiye'deyken birazcık gevşek dursaydı kardeşlerimiz, "Hocam, siz bilirsiniz, nasıl isterseniz öyle olsun!" filan deselerdi, galiba biz gelemeyecektik. Ama çok ısrar ettiler, biz de geldik. Allah hem sizi bahtiyar eylesin, hem de sizin sevdiklerinizi bahtiyar eylesin...
Sizden bir temennîmiz var. Siz bu diyâra işçi olarak geldiniz, akrabanız çağırdığı için geldiniz, evlilik münasebetiyle geldiniz ama bu diyar güzel bir diyar... Yani ben muhtelif yerleri çok gezmiş bir insan olarak bunu size söylüyorum. Ayrıca bu diyar bâkir bir diyar...
Bâkir diyar ne demek? Yâni henüz daha keşfedilmemiş olan bir yer, daha nimetleri tam olarak bitirilmemiş, istifadeye tam kavuşmamış yerler var. 83 yerde cami var, mescid var, İslâmî merkez var. Burada, bu çevrede bulunan müslümanlara hizmet veriyorlar.

Sonra Melbourne'de belki 90, 100, 120, 150 bin veriyorsunuz bir ev alıyorsunuz. Bahçeli bir ev, Türkiye'ye göre güzel. Yâni

Türkiye'de ancak zenginlerin çok lüks semtlerde sahip olacakları evlere, burada normal olarak sahipsiniz. Bahçeli villa şeklinde geniş evlere, arabaya sahipsiniz.

Ama şu imkânlarla Avustralya'nın başka yerlerinde Türkiye'nin ilçeleri kadar, illeri kadar arazi alabilirsiniz. Biz onu gördük, şaşırdık. 18 bin hektar yer satılık. İçinden 2 kilometre river (nehir) geçiyor. Dağlarında ormanları var, iki arkadaş birleşse alabilir. 72 bin dönüm yer... Yani gezmeye kalksanız gezemezsiniz, ancak helikopter almanız lazım ki gezebilesiniz. Böyle yerleri var. Ucuz, iki arkadaş buradaki evlerinin satsa orayı alabilir. Gez Allahım gez… Nehir sizin, dağ sizin, çam sizin, ağaç sizin… Öyle bir diyar.

Sonra bize bir bir arsa gösterdiler. Biz bir yerde arsa aradık. Tamam, şu arsa çok ucuz, gene iki arkadaş alabilecek kadar. Belki bir arkadaş bile alır. Babayiğit bir arkadaş tek başına alabilir. Emlakçı gezdiriyor bizi. Vallahi dedi nerelerde bilmem, bu sizin arsanın komşusunda aşağıda dehlizler olacak, maden ocakları falan olacak. "Ne madeni?" dedik. "Altın madeni vardı buralarda.'' dedi.

Sübhanallàh! Arsayı alsan, ev yapacağım diye kazma vursan, belki altın çıkacak altından… Öyle bir yer, yani çok ucuz. Bir yerde Hervey'e 500 metre cephesi olan 200 dönümlük yere 42.000 lira istemiş. Belki bir pazarlık edilse 30, 35 bine alınacak. Yani 42 bin, sizin bir evinizin parasının üçte biri kadar bir fiyat. E Hervey'e cephesi olduğuna göre, orada gördük, o civardan buz alsanız koysanız gelene geçene satsanız, meşrubat satsanız bile geçiminizi sağlarsınız. Hem de 200 dönümlük yeriniz olacak.

Türkiye'de olmayan şeyler bunlar. Büyük imkânlar tabii bunlar dünyanın fâni dünyanın fâni imkânları. Hepimiz gelip geçiciyiz bu dünyada. Öyle kalacak değiliz. Ama bir şey daha bizi çok sevindirdi. Brisbane'da geziyorduk. 4 tane camisi var dediler. Dördünü de gezelim dedik.

E gittik mahalle arasından birer evlik parsel içinden yerler satın almışlar, *Islamic Center* demişler. Kilise imiş, cami olmuş. Evmiş, cami olmuş bu kadar kolay. Yani 80.000, 70.000 verirsen herhangi bir şehirde tek başına bir cami koyabileceksin, kurabileceksin, kendi soyadını verebileceksin. Adın ne mesela

diyelim Kartal, Kaplan, Aslan neyse… Aslan Cami, Kaplan Cami mümkün. Yani birazcık dişini sıksan bir şehirde bir özel camin olabilir. Türkiye'de kolay değil bunlar… Yani büyük nimet.

b. Cami Yaptırmanın Mükâfatı

Ondan sonra Peygamber Efendimiz bildirmiş ki:[1]

مَنْ بَنٰى لِلّٰهِ مَسْجِداً ، بَنَى اللّٰهُ لَهُ بَيْتاً فِي الْجَنَّةِ
(حم. م. عن عثمان بن عفّان)

(*Men benâ li'llâhi mesciden, bena'llàhu lehû beyten fi'l-cenneh*) "Bir kimse Allah rızası için bir mescid binâ ederse, yaptırırsa, yaparsa; Allah da ona sevap olarak, mükâfat olarak cennette bir köşk ihsân eder."

Diyorlar ki

"—Yâ Rasûlallah! Mescid yapmaya gücümüz yetmezse yol kenarındaki çardaklar, hurma dalları dikilmiş, üstü de yapraklarla gölgelendirilmiş namazgâhlar da o hükme girer mi? Yani öyle bir şey yapsak da, namaz çardağı yapsak o da öyle cennette köşk kazanmamıza sebep olur mu? "

"—Evet." buyurmuş Peygamber Efendimiz. "Hem de onları temizler silip süpürürseniz o tozunu toprağını, süprüntüleri de huri kızlarının mehirleri olur." buyurmuş.

E huri kızının mehri ne demek? Cehennemde huri kızı yok. Huri kızları cennette girecek. O kadarcık bir orayı temizlemek bile

---

[1] Müslim, *Sahîh*, c.XIV, s.250, no:5298; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.70, no:506; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.167, no:11712; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.351; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.268, no:1291; Hz. Osman RA'dan.

Şeybânî, *el-Âhàd ve'l-Mesânî*, c.II, s.123, no:912; Vâsile ibn-i Eska' RA'dan.

Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.V, s.330, no:1047; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ukaylî, *Duafâ*, c.VII, s.305, no:1703; Hz. Aişe RA'dan.

Cürcânî, *Târih-i Cürcan*, c.I, s.131, no:135: Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.649, no:20728, 20753; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XX, s.124, no:21678.

ne kadar büyük bir mükâfat bulacağını gösteriyor.

Şimdi ben düşündüm ki benim kardeşlerim çalışkandır, her biri Hervey'in bir kilometresinde. Bir şehirden bir şehire giden bir yerde kendi nâmına bir cami kursun. Rica etsem her kardeşimiz kurabilir. New Castle yolu üzerinde üç tane, Adelaide yolu üzerinde 5 tane, Cairns'de 7 tane, Brisbane yolu üzerinde 10 tane, Brisbane'dan yukarıya 5 tane, falancaya giderken şu kadar kurabilirsiniz.

Oralarda ucuz, buradaki gibi pahalı değil. 60.000 verdin mi, 50.000 verdi mi geniş bir arazi alıyorsun. Bir çardak yap, 5- 6 bin liraya burada insan bir ev yapabilir. Ben onu gördüm, yapar. Türk işi ise yapar. Bir şeysi yok, yeter ki şöyle üstü kapalı bir yer olsun. uyku tulumu yanında oldu mu, yastığı oldu mu küt yatıyor, kalabiliyor orada.

Böylece geziyorlar, görülmemiş yerlere gidiyorlar. İslâm'ı tebliğ ediyorlar veya İslâm'ı onlara göstermiş oluyorlar. Veya Müslümanlık, Allah'ın râzı olduğu tek ve yegâne hak din, var diye onların gözünde görünüyorlar.

Allah onlara yarın mahşer gününde diyecek ki

"—Bilemedik yâ Rabbi! Senin hak dinini tanıyamadık!"

"—E falanca kullarım gelmedi mi? Sakallılar, beyaz gömlekliler oradan geçmediler mi? Allah'ın birliğini söylemediler mi? Namaz kılarken hani kulaklarına ellerini dayadılar da, "*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah*" (There is no god but Allah) dediler. bunları duymadınız mı?

"—Duyduk ama unuttuk."

Hâ madem duydunuz, o hâlde cezayı hak ettiniz diyecek.

Islak süngerle silelim mi kara tahtayı? Ondan sonra:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhî ente maksùdî ve rıdàke matlûbî*) "Maksadım sensin yâ Rabbi, ben senin rızanı arıyorum yâ Rabbi! Bundan sonraki ömrüm senin dinine vakıftır, senin dinin için çalışacağım." yazalım! Burada Allah'ın dininin öncüleri olalım!

c. Bir Kişinin Hidayetine Vesile Olmak

Dedelerimiz Anadolu'ya gelmişler. Balkanlar'a geçmişler. Kafkasya'ya gitmişler. Bizim bugün hatırımıza hayallerimize gelmeyecek diyarlara gitmişler.

Nasıl gitmiş? Gariban bir derviş eline tesbihini almış, çıkınını almış, çarığını ayağına geçirmiş:[2]

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ (د. ت. حب. ق. عن أنس)

(*Bi'smi'llâhi ve bi'llâh, tevekkeltü ale'llàh*) demiş, yola çıkmış.

---

[2] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.746, no:5095; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.490, no:3426; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.104,no:822; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.251, no:10090; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.26, no:9917; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Tevekkül Ale'llàh*, c.I, s.40, no:20; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.397, no:41536; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXI, s.118, no:23111.

Hemen bir yerde bir kulübe kurmuş. Etrafını da çabalamış boş durmak günahtır diye. Fidan dikmiş, meyve dikmiş, orada bir çadır yapmış. Çardak yapmış, barınak yapmış. Gelen geçeni buyur etmiş:

"—Buyur bizde yiyelim, Allah ne verdiyse tuz, ekmek, çorba, bilmem ne…" ikram etmiş. Tarhana çorbası içmişler. Oturmuşlar akşam zikretmişler, yatmışlar. Sabah vedâlaşmışlar filan derken orası bir İslâmi merkez olmuş.

Yolcular düşünmüşler ki, falanca yerden çıkarsam filanca dervişin tekkesine giderim. Gece orada yatarım, sabah oradan öbür tarafa giderim. Kolaylık olur, yani durak yeri olur. Mola yeri olmuş böylece…

Balkanlar müslümanlaşmış. Arnavut kardeşlerimiz müslüman olmuş. Boşnak kardeşlerimiz müslüman olmuş. Roman kardeşlerimiz müslüman olmuş. Nasibi olanlar, Allah'ın nasip ettiği kimseler İslâm'ı kazanmış.

Allah'ın hiçbir kulu ötekilerden eksik değildir. Belli olmaz belki bakarsın İngiliz müslüman olur. Bakarsın bir Aborijin müslüman olur. Bakarsın bir Fransız müslüman olur. Bakarsın bilmediğin ummadığın hesap etmediğin bir kimse müslüman olur.

Senin elinle müslüman olursa, Peygamber Efendimiz SAS diyor ki:[3]

لأَنْ يَهْدِيَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى يَدَيْكَ رَجُلاً ، خَيْرٌ لَكَ مِمَّا طَلَعَتْ

عَلَيْهِ الشَّمْسُ وَغَرَبَتْ (طب. عن أبي رافع)

(*Len yehdiya'llàhu azze ve celle alâ yedeyke racülen*) "Aziz ve Celîl olan Allah'ın senin elinle bir kimseyi müslüman etmesi, hidayete erdirmesi; (*hayrun leke mimmâ taleat aleyhi'ş-şemsü ve*

---

[3] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.315, no:930; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.602, no:9715; Ebû Râfi' RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.156, no:28802; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.313, no:18250.

garabet) senin için üzerine güneşin doğduğu ve battığı her şeyden daha hayırlıdır."

Onun için biz bu kara tahtadaki eski yazıları silelim.

"—Ya Rabbi, ben senin dinine yardım edeceğim hizmet edeceğim." diyelim.

Adam kazanmaya çalışalım adam kurtarmaya çalışalım! Cehenneme düşecekleri yanmaktan kurtarmaya çalışalım! Gâfilleri uyarmaya çalışalım! Yanlış yolda gidenleri doğru yola çekmeye çalışalım!

Mutsuzları mutlu etmeye çalışalım! Afyonkeşleri ibâdet ettirmeye çalışalım! Sarhoşları meyhaneden kurtarmaya çalışalım! Kumarbazları kumarhaneden kurtarmaya çalışalım! Hâsılı Allah yolunda çalışalım!

Bu en büyük vazifemiz… En kârlı iş bu, en kârlı ticaret bu…

d. Allah Yolunda Çalışalım!

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kurân-ı Kerim'de buyuruyor ki;

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ

(صف:١٠)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) Ey iman edenler, ey iman sahipleri! (*Hel edüllüküm alâ ticâretin tüncîküm min azâbin elîm*) Sizi cehenneme düşmekten, feci bir azaba uğramaktan, elim bir akıbete düçar olmaktan kurtaracak bir alışverişi, bir yolu, bir ticareti size tavsiye edeyim mi?" (Saf, 61/10)

تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ

ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ (صف:١١)

(*Tü'minûne bi'llâhi ve rasûlihî*) "Allah'a sımsıkı bağlanır

inanırsınız ve Rasûlüllah'a sımsıkı bağlanır ve yolunda yürürsünüz. Allah'a ve Rasûlüne bağlanır inanırsınız; Bu bir...

(*Ve tücâhidûne fî sebili'llâhi bi-emvâlikum ve enfüsikum*) "Ve sizler Allah yolunda mallarınız ve canlarınızla cihad edersiniz. Böyle yaparsanız, feci azabdan kurtulursunuz."

(*Zâliküm hayrun leküm in küntüm ta'lemûn*) "Eğer bilirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır." (Saf, 61/11)

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَ

مَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ، ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (صف:١٢)

(*Yağfirleküm zünûbeküm*) "Eğer böyle yaparsanız, Allah sizin geçmiş günahlarınızı bağışlayacak; (*ve yüdhilküm cennâtin tecrî min tahtihe'l-enhâr*) aşağılarından şırıl şışrıl cennet ırmaklarının aktığı, cennet bahçelerine sizleri sokacak, oralara sahip edecek sizi... (*Ve mesâkine tayyibeten fî cennâti adn*) Ve sizlere Adn cennetlerinde güzel meskenler nasib edecek. (*Zâlike'l-fevzü'l-azîm*) Bu ne büyük bir başarı, ne güzel bir sonuç!" (Saf, 61/12)

Rabbimiz tesbit ediyor ve en hayırlı ticaretin bu olduğunu bize söylüyor. Ben sizde bu imkânı görüyorum. Yani elinizde en büyük imkân, dünyanızı bir kere garantilemişsiniz. Yani aç kalacağım diye korkan olduğunu sanmıyorum içinizde... Maaş bakımından endişe edecek olanlar kalmamıştır. Hem burada ev sahibi olmuşsunuz, hem de Türkiye'de de iki katlı ev, bir dükkan, bir bahçe, bir tarla, bir şeyler ayarlamışsınız. Kalmış şimdi âhiret... Dünya tamam olmuş, kalmış şimdi âhiret…

Onun için çok geniş bir ülke, çok büyük imkânları var. Çok rahat etme, çok nimet elde etme imkânınız var. O yolda çalışırsınız diye temenni ettik sizler için… Sizlerin gözüyle biraz Avusturalya'yı dolaştık. Dedik ki:

"—Melbourne'e yığılmış olan kardeşlerimize teşvik edelim, tahrik edelim, kışkırtalım! Biraz böyle muhtelif yerlere yayılsınlar, dağılsınlar…"

Bir de sizin işçi olmanızı istemiyoruz. Başkasının emrinde olmanızı istemiyoruz. Hür olun, kendi işinizde olun. Tuz ekmek yeyin, soğan ekmek yeyin, kendi bahçenizde ektiğiniz şeyi yeyin; kimseye muhtaç olmayın! Bunların peşin maaşına da tenezzül etmeyin. Verirlerse alırsınız da, hesabı da ona göre yapmayın. Yani Trabzon'da, Rize'de böyle bayırlara bir şeyler dikiyorlar da rızıklarını kazanıyorlar.

Bizim bu Anadolu halkı cefâkeştir. Yapar bu işi, becerir her yere gidersiniz. Böyle grup grup, onar onar, beşer beşer gidersiniz. Köy kurarsınız, belediyeleri sizin olur, yönetimleri sizin olur, her şeyi yapmanız mümkün olur.

Bunlar için biraz çalışma yaptık. Arkadaşlar Mehmet Ali Hoca, Muammer Hoca onlar da geldiler inceledik. İnşallah bu çalışmaları siz sürdüreceksiniz biz gittikten sonra. İnşallah bir dahaki gelişimizde İslâm'ın müslümanların Avustralya'nın daha başka yerlerine yayılmış olduğunu göreceğiz. Yapacaksınız inşallah bunu. Ve başka müslümanlar da sizlerin konak yerlerinizden faydalanarak başka yerleri, başka imkânları sağlayacaklar. Görmüş olacaklar, beğenmiş olacaklar ve oralara heves etmiş olacaklar, böylelikle yayılacağız.

Bundan sonraki amacımız, kaliteli bir müslüman olarak İslam'ın güzelliğini fiilen göstermek. Giyimimizle, davranışımızla, konuşmamızla, kibarlığımızla, iyilikseverliğimizle, hayırhahlığımızla bunu göstermek. Lafla müslüman oldu demekle müslüman olunmaz. Size hayran olursa müslüman olur.

Onun için Allah rızası için süsleneceksiniz, Allah rızası için taranacaksınız, Allah rızası için giyineceksiniz. 50 dolarlık elbise giyeceğinize, Allah rızası için 100 dolarlık elbise giyeceksiniz. 20 dolarlık pabuç giyeceğinize, Allah rızası için 70 dolarlık pabuç giyineceksiniz. Bunu dünya gösterişi için değil, gayrimüslim beni görsün, imrensin, sevsin diye yapacaksınız.

Allah da sevmeli, kullar da sevmeli, herkes de dua etmeli. Böyle olacağız yaptığımız işi dürüst yapacağız. Hileli iş yapmayacağız. Temiz yapacağız, aslan gibi olacağız. Bizim avımızdan tilkiler de istifâde etsin.

Tilki gibi olup da, akbaba gibi olup da leş yiyenler gibi

olmayacağız. İşimizi kendimiz göreceğiz. Çalışacağız onurumuzla, örnek olacağız.

Dedelerimizin ahlâkına herkes hayrandı. Ahlakından dolayı müslüman oldular başkaları. Herkes aptal değil enayi değil. Ancak beğenirse ve güzel, kaliteli olduğunu anlarsa o zaman geliyorlar. Baklavanın güzelini buluyorlar. Hanın alt katında köşeye saklansa baklavacı dükkânı, kaliteli baklavacıyı buluyor. Kaliteli olan her malı buluyorlar. Ucuz ve kaliteli olan her malı dağ başında da olsa gidip alıyorlar.

Onun için sen kaliteyi yükselteceksin sana gelecek. Senin hanımın da senin kızın da senin çocuğun da senin ticaretin de senin dinin de ne diye düşünüyorum ben.

İslam'ın güzelliği parıldayacak. O da bu kim ya diyecek bu pırıl pırıl. "Bu müslüman ne kadar güzel maşallah." diyecek. Müslümanlığa heves edecek. Böyle sevdirebilirsiniz Müslümanlığı… Yoksa şu halinizle, adam sizi beğenip de İslâm'a gelmez. Daha kötüsü bizi beğenmez de, İslam'dan kaçar.

رَبَّنَا لاَ تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا ، إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (الممتحنة:٥)

(*Rabbenâ lâ tec'alnâ fitneten li'llezîne keferû*) [Rabbimiz! Bizi, kâfirler için bir fitne konusu kılma!] (Mümtahine: 60/5) ayetinin izâhında büyükler diyorlar ki:

"—Kâfirlere bizim fitne olmamız ne?"

Kâfir bizi görür, berbatlığımızı görür, bizim yüzümüzden İslam'dan kaçarsa, o zaman biz onlara fitne olmuş oluruz. Çok kötü bir durum bu... Onun için sözümüz kibar olacak.

Caminin imamı nasıl olsun? Kanuni Süleyman vasiyet etmiş. Boylu poslu olacak, yakışıklı olacak, güzel kılıç kullanacak. Güzel ok atacak, şiir bilecek, edebiyat bilecek… Alim olacak, kâmil olacak, fâzıl olacak… Bir sürü şey sayıyor. Neden? İnsanlar İslam'a ısınsınlar diye, İslam'a ısınmaları için…

Onun için, her biriniz çocuklarınızı öyle yetiştireceksiniz. Hem kendiniz dikkat edeceksiniz, hem de aile fertlerinize aynı şekilde

dikkatli olacaksınız.

Hem de yayılacağız, yayıldığımız yerlerde birer cami yapacağız. Allah rızası için İngilizce'yi öğreneceğiz güzelce... Çocuklarımızı güzel yetiştireceğiz. Tahsilli yetiştireceğiz çocuklarımızı. Bilgili yetiştireceğiz, hukukçu yetiştireceğiz. Emlakçı yetiştireceğiz. Ticaretten anlayan, mevzuâtı bilen insan yetiştireceğiz. Belediye reisi olabilecek gibi yetiştireceğiz. Ondan sonra da yumuşak yumuşak, tatlı tatlı Allah'ın kullarını Allah'ın dinine davet edeceğiz.

Peygamber Efendimiz kaç kişiyle işe başladı? Nasıl gelene gidene İslam'ı tebliğ etti? Nasıl başka başka şehirlere gitti. İcabında taşlandı. İcabında yaralandı ama nasıl tebliğ etti?

e. SAS Efendimiz'in Yahudi Çocuğunu Ziyareti

Enes RA, Peygamber SAS Efendimiz'in bir halini anlatıyor. İmam Buhàrî'nin rivayet ettiği bir hadis-i şerif. Onu da size duyurmak istiyorum. Diyor ki:[4]

كَانَ غُلاَمٌ يَهُودِيٌّ يَخْدُمُ النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَمَرِضَ، فَأَتَاهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعُودُهُ، فَقَعَدَ عِنْدَ رَأْسِهِ، فَقَالَ لَهُ: أَسْلِمْ فَنَظَرَ صَابِعِ إِلَى أَبِيهِ وَهُوَ عِنْدَهُ، فَقَالَ لَهُ: أَطِعْ أَبَا الْقَاسِمِ! فَأَسْلَمَ فَخَرَجَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَهُوَ يَقُولُ: الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي أَنْقَذَهُ

---

4 Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.455, no:1290; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.201, no:3095; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.280, no:14009; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.242, no:4884; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.185, no:524; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.93, no:3350; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.383, no:6389; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.173, no:8588; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1290; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

مِنْ النَّارِ (خ. د. حم. حب. ع. ق. عن أنس)

RS. II/904 (*Kâne gulâmün yehûdiyyün yahdümü'n-nebiyye SAS, femerida feetâhü'n-nebiyyü SAS yeûdühû fekaade inde re'sihî, fekàle lehû: Eslim! Fenazarat sabiyyü ilâ ebîhi ve hüve indehû, fekàle: Etı' ebe'l-kàsim! Feesleme, feharace'n-nebiyyü SAS ve hüve yekùl: El-hamdü li'llâhi'llezî enkazehû mine'n-nâr.*) *Sadaka rasûlü'llàh.*

Peygamber SAS Efendimiz'e hizmet eden bir çocuk varmış, Yahudiymiş. İlginç bir durum, çocuk yahudi olmasına rağmen Peygamber Efendimiz'e hizmet ediyor. (*Femerida*) Hastalanmış. (*Feetâhü'n-nebiyyü SAS yeùdühû*) Peygamber SAS Efendimiz de onun ziyaretine gitmiş. Çocuk olmasına rağmen, başka bir inançta olmasına rağmen, onu ziyarete gidiyor."

"—E İslam peygamberi yahudi çocuğun ziyaretine gider mi?"

Güzel ahlâkı göstermek için gidiyor demek ki…

(*Fekaade inde re'sihî*) Ve hasta çocuğun başucunda oturmuş. Ne demiş acaba: (*Fekàle lehû: Eslim*) "Müslüman ol!" demiş. Anlaşılan çocuğun durumu ağırca, belki de vefat edecek. Acıdığı için Peygamber Efendimiz, "İslâm'a gel, müslüman ol!" demiş.

(*Fenazarat sabiyyü ilâ ebîhi ve hüve indehû*) Çocuğun babası da yanında duruyor. Çocuk yanında duran babasına şöyle bir bakmış, "Babam ne diyecek bu işe?" gibilerden. Babası da, aferin, ne demiş? (*Etı' ebe'l-kàsım!*) "Ebü'l-Kàsım'a itaat et!" demiş.

Peygamber Efendimiz'e itaat etmesini söyleyince, çocuk da müslüman olmuş:

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) diye kelime-i şehadet getirmiş.

(*Feharace'n-nebiyyi SAS fehüve yekùl*) O hastanın yanından Peygamber Efendimiz çıkarken: (*El-hamdü li'llâhi'llezî enkazehû mine'n-nâr*) "Onu cehennemde cayır cayır ateşte yanmaktan

kurtaran Allah'a hamd ü senâlar olsun!" diye hamd ederek, sevinerek çıkmış. Yâni, onun müslüman olup da cehennemden kurtulmasına, cennetlik olmasına sevinmiş ve hamd ederek çıkmış.

Tâif'e gitti mi, gitti. Oradan taşladılar mı, kovaladılar mı, kovaladılar. Yaralandı mı, yaralandı. Ama gene onlara bedduâ etmedi.

"—Affet yâ Rabbi kavmimi. Onlar cahil, bilmiyorlar, bilmediklerinden yapıyorlar. Benim Allah'ın hak Peygamberi olduğunu bilseler yaparlar mı?" dedi.

Dedikoducular çıktı, Efendimiz'in icraatını tenkit edenler çıktı. Güldü geçti. Musa AS'a daha çok ezâ, cefâ ettiler. "Benimki hafif kalır." dedi, sabretti. Çok sabretti.

Peygamberim diye saltanat yaşamadı; cefâ çekti, halkın arasına katıldı. Cefâ çekti, onlarla bir oldu. Harbe gitti, aç kaldı, borç aldı, sıkıntı çekti. İnsanlık hâli hepsini gösterdi ama hepsinin içinde İslâm'ın güzelliğini gösterdi ve İslâm'ı yaydı.

f. Ashabım Yıldızlar Gibidir

Sahabe-i Kirâm, gittikleri yerde İslâm'ı yaydılar. Diyor ki birisi:

"—Şam'da Emevi Camii'ne gittim. Baktım ki çok güzel yüzlü birisi konuşuyor. Kim bu dedim. Bu peygamber Efendimizin sahabesinden filanca dediler."

Sevmiş hemen gönlü ısınmış. Aşık olmuş daha görünüşünden, "Kim bu güzel?" diye soruyor. Efendimiz'in sahabesi nurlu, pırıl pırıl... Peygamber Efendimiz onlar hakkında buyurmuş ki:[5]

أَصْحَابِي كَالنُّجُومِ ، بِأَيِّهِمْ اِقْتَدَيْتُمْ اِهْتَدَيْتُمْ (ق. والديلمي عن ابن عباس ؛ عبد بن حميد عن ابن عمر)

---

[5] İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân,* c.II, s.137, no:594; Câbir RA'dan. *Keşfü'l-Hafâ,* c.1, s.147, no:381; *Hulâsatü'l-Bedri'l-Münîr,* c.2, s.431, no: 2868.

(*Ashàbî ke'n-nücûm*) "Benim ashabım yıldızlar gibidir. (*Bi-eyyihim iktedeytüm ihdeteytüm*) Onlardan hangisine iktida ederseniz, uyarsanız hidayet bulursunuz."

Mus'ab ibn-i Umeyr, Peygamber SAS'in Medine'ye gönderdiği kimse. Çok yakışıklı bir insanmış. Bir ailenin biricik oğluymuş. İzzetli, itibarlı bir zengin çocuğuymuş. İslâm yolunda her şeyini fedâ etmiş. Yamalı, yırtık, eski elbiselerle durmaya razı olmuş. İslâm'dan dönmemiş. Ama bir Kur'an okudu mu karşısındaki erirmiş. Haydi bakalım bir Kur'an oku. Kur'an'ı dinleyince, okuyuşunun güzelliğinden karşısındakinin kalbi damla damla erirmiş.

Yani böyle böyle fethettiler diyarları… Böyle böyle yaydılar İslâm'ı… İslâm nerelere gitti? Afrika'ya gitti, İspanya'ya geçti. Fransa'ya ulaştı.

İngiltere kralı müslüman oluyor da:

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ

(*Lâ ilâhe illa'llah, muhammeden rasûlü'llàh*) diye para basıyor. Milâdî 700 küsur, Emevilerin son zamanları.

İsveç kralı Endülüs müslüman hükümdarlarına yalvarıyor:

"—Çocuklarımızi size tahsil görsün diye gönderiyorum. Lütfen kabul edin, bunları güzel terbiye edin!" diye.

Endülüs'ün bilgisi, görgüsü dillere destan; tarih kitapları yazıyor. Kan dolaşımını müslümanlardan öğrenmiş Avrupalılar. Çiçek aşısını müslümanlardan öğrenmişler. Niye öyle değiliz şimdi?

Öyle olacağız Niye işçi olmaya razı olalım? Niye belimizi sakatlatalım? Niye ciğerimizi hasta edelim? Temiz havalı yerde yaşarız. Kendi şeyimizde yaşarız. Çok çalışırız, geniş zaman buluruz. Televizyondan İngilizce'yi güzel öğreniriz. Dershaneler kurarız, kültürlü olarak yetişiriz. Her birimiz cevher oluruz, pırlanta oluruz. Çocuklarımızı pırıl pırıl yetiştiririz. Ondan sonra yavaş yavaş, yavaş yavaş kendimiz çoğalsak biz bunlardan çabuk çoğalırız. Yani bunlar Müslümanlığa gelmeseler, biz çocuklarımızı evlendiririz çocuklarımız, gelinlerimiz, damatlarımız, torunlarımız derken bu hâkimiyet bize geçer.

Çünkü bunlar köpek besleyip yetiniyorlar. Tamam bir köpeği var ya, üç tane köpeği almış şişman bir delikanlı. Köpekler onu sürüklüyor o köpekleri sürüklüyor. Yolda gidiyor, seviyorlar. Ben bakınca acıyorum "Hey Allah'ın şaşkınları!" diye. İzbandut gibi her birisi bir yarım kuzuyu yer. Koca koca köpekler insan üstüme sürecek diye, şöyle kenarından yarım daire çizip öyle geçiyor. Onlarla yatıyor, kalkıyor, beraber konuşuyor. Dertleşiyor, efkârlanıyor beraber. Böyle bunlar.

Rusya'da bu gidişle 20-30 sene sonra hakimiyet Türklerin eline geçecek diye yazıyor. Sonra Türkiye'nin 20-30 sene sonra Ortadoğu'nun sayılı ülkeleri arasında olacağını yazıyor. Niye ona göre hazırlamayalım evlatlarımızı?

g. Çocuklarınızı İyi Yetiştirin!

Diyor ki Peygamber Efendimiz:

"—Çocuklarınız sizin devrinizin insanı değildir. Onlar gelecek devrin insanıdır. Onun için çocukları gelecek devire göre yetiştirin!"

Sizin en büyük sermayeniz ne? Elinizdeki en büyük pırlanta, elmas, cevher, yakut ne? Evlâdınız.

Onu güzel yetiştirirsiniz, müslüman yetiştirirsiniz. Hem mürüvvetini görürsünüz, hem de sevabını alırsınız. Onu yetiştirdin diye Allah size sevap verir. Onun için evlatlarınızı iyi yetiştirmeye gayret edin! İyi güzel çocuk olsun, terbiyesi güzel olsun. Bilgisi, görgüsü yerinde olsun. Her türlü şeyi güzel öğretin. Hem İngilizce'yi güzel öğretin, hem edebiyatı öğretin! Kıymetini bilmediğimiz ilimlerden birisi edebiyattır. Edebiyat öğretin.

Söz ola kese savaşı,
Söz ola bitire başı
Söz ola ağulu aşı,
Yağ ile bal ede bir söz

Söz söylemek çok önemli, sözü güzel söylemek çok önemli. Peygamber Efendimiz'in mesleği.

"—Efendimiz ne idi?"

Cevâmiü'l-kelim, kısa sözle çok mânâ ifade eden bir hatip idi. *Efsâhü'l-arab* idi. Araplar dünyada edebiyâtı en ileri millet idi. Peygamber Efendimiz de Arapların en fasih dilli olanı idi.

Şaşarlardı Efendimiz'in ifadesinin düzgünlüğüne, güzelliğine… Peygamber mesleği bu, onun için güzel konuşacağız. İlgili olacağız, onurlu olacağız, mesleklerimize dikkat edeceğiz. Mesleğimiz İslam'ın şerefine gölge düşürmeyecek bir şekilde olacak. Kimsenin emrine girmeyeceğiz. Girmemek asli vazifemiz olacak.

Müslüman milyarlarca kâfirden daha üstündür, çünkü Allah'ın kuludur. Allah'ın varlığını kavramıştır. Müslüman ötekisinin emrine girmemeli. Hele böyle hürriyet varsa, Rusya gibi değilse, Demirperde gibi değilse, zorlu bir rejim yoksa, o zaman hemen hürriyetine kavuşmak boynuna borç olur.

Alışmış esarete öyle gidiyor. Eyvallah, ya müslüman kâfirden emir alır mı? Almaması lazım.

Bu zihniyetle kendinizi, çocuklarınızı yetiştirin. Onurlu, terbiyeli, bey olun.

Bizim dedelerimizi İslam diyarlarına Abbâsî saraylarına asker, babayiğit olarak almışlar savaşçı filan diye almışlar. Kısa zamanda yönetimi ele geçirmişler. Selçuklu Devleti'ni kurmuşlar. Mısır'a gitmişler yönetimi ele geçirmişler. Devlet kurmuşlar.

Suud'da bir arkadaşımız anlatıyordu. Ortalık bir karışmış bir meydanda. Bizim arkadaşlardan bir tanesi de inmiş. Bir arabaya sen dur demiş, sen biraz ileriye gel demiş, şöyle yap demiş bilmem ne… Kavşaktaki düğümü çözmüş yani. Kenarda bir şey zıplıyormuş yerinde ihtiyar Suudlu:

"—Demedim mi size, işte Türkler bu işleri böyle çözerler, böyle başarılar diye. Bak nasıl becerikli." diyormuş.

Becerikli olacağız, tuttuğumuz işi güzel, kırmayarak yapacağız.

Gene hoşuma gitti. Geçen sene hac organizasyonunda vazife

olan kardeşlerimiz kimisi mühendis, kimisi veteriner, kimisi doktor ama kimse bilmez onları. Söz vermişler hacılara iyi hizmet edeceğiz. Kimseye ters yüz göstermeyeceğiz. Sabredeceğiz, söz vermişler gık demeyeceğiz diye.

Hacı bir şeyden haberi yok karşısındakini hizmetçi sanıyor. Bağırmış, çağırmış, yüklenmiş, sakinleştirmişler ikna etmişler falan. Güzel hizmet vermişler, güzel bak. Yani sabredince, azmedince, karar verince hiç kızmayacağız diye oluyor. Hiç kötü söz söylemeyeceğiz, hiç kimseyi üzmeyeceğiz diye söz vermişler, kendi aralarında ant içmişler. Çok büyük sevap aldılar. Çok büyük takdir topladılar. Devletin resmi müfettişleri gezdi. En çok bizim müesseseyi beğendiler. İntizâma hayran oldular.

Hatta bizimkiler computerla çalıştılar. Tüm hacıların yerlerini numaralamışlar ama, tabi yerler bol diye biraz serbest bırakmışlar. Uygulama bizim dışımızda olan bir takım aksamalardan dolayı tam tatbik edilmedi. Bizim yerimize giden hacıları arıyormuş filanca firmada benim hacım var. Ne listesi var, hangi odada oturduğu belli değil, bilmem ne falan. Bizimkilerin hepsi computerle tık çıkıyormuş

h. Siz Hayırlı Bir Ümmetsiniz

Hizmet güzel yapılırsa, Allah da sever, kullar da memnun olur. Rabbimiz buyuruyor ki:

كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ (آل عمران:١١٠)

(*Küntüm hayra ümmetin uhricet li'n-nâs*) “Siz tüm insanlar için bir örnek olarak ortaya konulmuş, çıkartılmış en hayırlı ümmetsiniz. (*Te'mürûne bi'l-ma'rûfi ve tenhevne ani'l-münker*) Siz, en hayırlı ümmet olmanın vasfı olarak emr-i maruf yaparsınız, nehy-i münker edersiniz. (*Ve tü'minûne bi'llâhi*) Allah'a çok sağlam bir şekilde iman edip inanmış insanlar olarak hayat

sürersiniz.” (Âl-i İmran, 3/110)

Biz müslümanlar olarak Allah’ın seçkin bir ümmetiyiz. Seçtiği bir ümmetiz. Görevlendirdiği bir ümmetiz. Sizin vazifeniz, bizim vazifemiz işçilik değil. Biz görevli bir ümmetiz. Allah’ın yeryüzünde görevli hizmetlileriyiz. Allah’ın hizmetlileri, hizmetçileri, askerleri, görevli ümmetleriyiz. Asıl vazifemizi unutursak Allah sorar:

“—Ben seni dünyaya niye göndermiştim?”

Yâ Rabbi, unuttum daldım dünyanın zevkine keyfine.

“—Ben seni ne görevle göndermiştim. Hani sen Ümmet-i Muhammed’din ya, senin bir görevin vardı ya…”

Hani çocuğa soruyorsun ya:

“—Nerede kaldın, iki saattir kahvaltı masasında ekmek bekliyoruz. Ben seni çarşıya niye göndermiştim? ‘Ekmek al!’ diye göndermemiş miydim? İki dolar vermemiş miydim? Vermiştim. Pekiyi iki saattir neredesin sen?”

“—Arkadaşları gördüm de, sohbete daldım da, top oynadım da…”

“—Gel bakalım buraya!” deyip kızmaz mısın?

Allah da bizi dünyaya öyle göndermiş. Kadın, erkek fark etmez, herkesin görevi var. Kadınların daha çok görevi var. Çocuklarını yetiştirecekler, kocalarına hizmet edecekler.

Kocalarına hizmet de ibadet, çocuklarına hizmet de ibadet… Onlar için çocuğunu büyütmek de cihad… Onların görevleri ve sevapları daha çok.

Şeksiz şüphesiz, annenin mertebesi ailede babadan daha yüksek. Yâni mânevî bakımdan annenin hakkı çocuk üzerinde daha fazla. Babadan daha fazla… Bunu hadis-i şerifler bildiriyor.

Onun için burada sizin çalışmanızı çok beğendim. Yanınızda çok rahat ettim. Kamp yaptınız, çok güzel bir şey… İsveç’ten şimdi, “Aman, öyle bir kampı burada da yapar mısınız?” diyorlar. Bizi transfer etmeye çalışıyorlar, oraya İsveç’e…

Yani bu eğitim kampları çok güzel. Bunu sık sık yapın, her tatilde bir eğitim kampı... Bir yer alalım, alın. Müşterek, beşer, onar verin; ben de vereyim! Herkes versin, müşterek olarak güzel bir yer alalım. Kamplarımızı yapalım. Hanımların kampı,

çocukların kampı, yaz kampı, güz kampı, bir haftalık kamp, on beş günlük kamp, bir aylık kamp. Bunlar yetiştirici oluyor. Çocuklar birbirinden görüyor, İslâm'ı öğreniyor.

Bu kamp programları çok güzel. İnşallah kardeşlerimiz konuşmaları basacaklar. Zaten basmasalar bile videoda ve ses bantlarında var. Bu güzel bir şey… Burada bu imkânlar geniş, Türkiye'de biraz zor… Pahalı geliyor, herkes alamıyor.

Ama burada herkes için yemek, meşrubat içmek gibi basit bir şey. Bunları yaparsanız İslâm'ı öğrenirsiniz, ondan sonra İslâm'ı uygularsınız. Oradan da büyük sevap kazanırsınız.

Temennimiz bunlar tabii. Aranızda bulunduk, her birinizin evinde kaldık. Yemeğinizi yedik, yük olduk, hizmet ettiniz. Hakkınız geçti, lokmanızı yedik. Bir kahvenin kırk yıl hatırı olur demişler. Haklarınızı helâl edin! Allah razı olsun hepinizden... Bizden yana da hepsi helal olsun! Biz sizin duacınızız, Allah razı olsun.

İnşallah, temenni ederiz ki, Türkiye'de de görüşürüz sizlerle… Tekrar can ata ata, seve seve gelmek de isteriz. Gelemezsek, kusurumuza bakmazsınız. Gelirsek, memnun oluruz, yine böyle çalışmalar olur.

Allah hepinizden razı olsun, vücutlarınıza sıhhat afiyet versin... Hastalıklardan maddi mânevi üzüntülerden, gamlardan, kederlerden berî ve sâlim eylesin… Evlatlarınızı, aile fertlerinizi, nesillerinizi hayırlı evlatlar, hayırlı nesiller, hayırlı aile fertleri eylesin... Rabbimiz şaşıranlara doğru yolu göstersin… Gevşeyenleri şuurlandırsın… Cümlemize helâl rızıklar nasib etsin… Temiz rızıklar nasib etsin… Kimseye kul olmadan, şerefli ve hür hizmetler nasib etsin…

Ticaret büyük bir rızık kapısıdır. Kolay bir kazanç yoludur, bereketlidir. Böyle geniş evleriniz olsun.

Bir kardeşimize gittik bir diyarda. Varlıklı, varlıksız değil ama sıkışmış. Bu bir görenek meselesi galiba… Burada sıkışmaya lüzum yok. Böyle sıkış tepiş, sardalya balıklarının konserve kutusu içinde duruşu gibi yapmaya lüzum yok. Bir misafir geldiği zaman, insanın bir ikram edecek yeri olmalı.

"—Odamız var hocam, korkmayın!" diyebilmeli!

"—Bahçemiz geniş!" diyebilmeli.

Bahçeye bir karavan koysa insan, karavan 3- 4 bine alınıyor. 5 - 7 kişi kalabiliyor karavanda…

Misafirperverlik çok kıymetli ve sevaplı bir iştir. Biz müslümanların ana vasıflarından biridir. Biraz canınızın kıymetini bilin, rahatınıza bakın! Yani rahat yerde oturun! Geniş yerde oturun, sıkıntıya düşmeyin! Çocuklarınız da rahat etsin…

Şimdi bizim bir kardeşin çocukları geniş bir yer gördü, koşturuyordu. "Ona böyle geniş yer lazım!" dedi arkadaşlar şaka yaptılar. Hepinizin çocuğuna geniş yer lazım! Bahçesi geniş olursa, ona uygun olursa, çocuk istediği gibi koştursun. Ağaca salıncak kursun, çimenlerin üstünde oynasın.

Bu mu iyi? Daracık bir yerde:

"—Aman evladım gürültü etme! Aman evladım taş atma! Aman evladım yapma, gitme, gelme, kapıya çıkma; tomobil geçer." demek mi daha iyi?

Hangisi iyi? Rahatlık iyi. Çocuklar hür yetişsin. Temiz havada yetişsin. Biraz rahatımıza bakalım!

Çünkü Avustralya rahat edilecek bir yer. Böyle sıkışılacak bir yer değil ki. Burası Türkiye değil ki, mecbur değilsiniz. Böyle en rutubetli, en soğuk yerde yaşamayın. Güzel yerlerde yaşayın ve Allah ağız tadı versin... Huzurla, mutlulukla yaşamayı nasip etsin…

Zamanınızı boş geçirmeyin! Zamanı değerlendirmenin en kolay ve en sevaplı şekli zikirdir. Hiçbir şey yapamazsa, insanın eli ayağı bağlı olsa, kalbi ve dili ile "Allah!" der, sevap kazanır.

Dili ile Allah derse 70.000 sevap kazanır. Kalbiyle sessiz Allah derse 4 milyon 900 bin sevap kazanır her seferinde… 4 milyon 900 bin, 4 milyon 900 bin diye gider kalbi ile zikir yaptığı zaman. En kolay şekli budur.

Daha muntazam olan çalışma şekli, Kur'an ezberlemektir. Kur'an'ı öğrenmektir, fıkıh okumaktır. Dinimizin kitaplarını okumaktır. Hocalarımıza sorarsınız, "İlk önce hangi kitaptan başlayayım?" diye. O kitabı bitirirsiniz altını çizerek…

Çünkü ilim öğrenmek en sevaplı iştir. İlmi öğrendiniz mi başkasına da faydanız olur, kendinize de faydanız olur. Yalan

yanlış yapmazsınız. Sevap kazanacağım derken, günaha girmezsiniz. Kaş yapayım derken, göz çıkartmazsınız. Onun için boş zamanlarınızı zikirle ve ilimle değerlendirin.

Zaten ilim deyince, ilme sizi bağlayınca kurtulursunuz. Çünkü ilim size yolu gösterir:

"—Şu vakitte namaz kıl, şu vakitte şu sevaplı işi yap! Şu hayrı şu zamanda yap!" der.

Meselâ, hadis-i şerifte okuduk: Ramazan Bayramı'nda kurban kesmek. Kurban Bayramı'nda değil Ramazan Bayramı'nda kurban kesmek 700 misli sevapmış. E bunu insan hadisi okuyunca anlıyor.

Neden? Bir bolluk bereket olacak. Evde gelenler misafire, "Kal yahu, beraber yiyelim yemeği." demek mümkün olacak. Konuya komşuya ikram mümkün olacak. Bir bolluk olacak, hakikaten bayram olacak. O bakımdan, kurban kesmek sevapmış. Mesela bu, ilimle öğreniliyor.

Zikrin sevabı ilimle öğreniyor. Şu vakitte namaz kılmak şu kadar sevap. Meselâ, sabah namazından sonra Efendimiz oturup zikirle meşgul olmayı severmiş. Güneş doğup şöyle yarım saat geçinceye kadar zikirle meşgul olup iki rekat da namaz kılarsa, bir hac ve umre sevabı var.

Allah nasib ederse; Allah yolumuzu açık etsin, müyesser etsin... Allah tekrar tekrar gitmemizi nasib etsin... Hacca gideceğiz; yolculuk var, zahmet var, meşakkat var. Sıkışmak var, günlerce beklemek var. Güneşte yanmak var ve sâire, ve sâire...

Bir insan sabah namazından İşrâk vaktine kadar camide beklerse, Tirmizi'nin hasen hadis dediğine göre; başka hadis-i şeriflerde, Ebu Davud'da var... Bir hac ve umre sevabı kazanıyor. Bu ilimle öğreniliyor işte. Okudukça öğrenir insan.

Akşam kardeşlerimizle sohbet ediyorduk:

"—Ha o mesele öyle mi, onu bilmiyordum." diyor.

İlim en kıymetli varlık. İlme çalışırsanız, ilme sarılırsanız, en büyük sevabı alırsınız. Din ilmine sarılınca, şaşırmazsınız.

Şimdi biz meselâ birbirimize küsüz, dargınız. Ben dargın değilim benim kalbimde kimseye karşı bir kızgınlık, kırgınlık yok da, ama mesela ilk gelişimde, ikinci gelişimde evinde bile misafir olduğum kardeşler var. Ben fırsat bulsaydım onları ziyaret edecektim ama, çok gezdiğimiz için fırsat bulamadık. Onlar gelmediler. Bayram geçti, seyran geçti. Benim onlara, onların da bana bir kötülüğü yok. Doğrudan doğruya kötülüğüm yok da, buradaki kavga ettikleri kardeşler dolayısıyla, beni de hasım cephesinde gördüklerinden, gelmiyorlar.

Halbuki ilim kitaplarında okuyoruz ki:

"—Bir müslüman öteki müslümana dargın olursa, dargın göçerse, dargın ölürse, cennete giremezler." diyor.

Biz evvelki gün okuduk burada, kaç tane İmam Buhari'nin hadislerini okuduk. Şimdi biz darılmayız birbirimize, kurtuluruz. Onlar bilmezlerse, zavallılar kurtulamazlar, cehenneme giderler

Şimdi ben dergide yer vereceğim, yazacağım inşallah. Kendilerini de yazacağım dargınlık yok. Bak ilim kurtarıyor insanı. Bilmeseydik; "Sen bana gelmedin, ben de sana gelmem; sen bana küstün, ben de sana küstüm." Böyle gidecektik yani.

Kontur gidecektik birbirimize... Böyle gidecektik.

Ama ilim öğrendik, kalbimiz yumuşadı. Affettik herkesi. Arif Nihat Asya'nın Aff-ı Umumî şiiri var, "Herkesi affettim!" diyor. Güzel bir şiir, uzun uzun böyle yazmış. "Seni affettim, şunu da affettim, bunu da affettim…" diye. Böyle şairâne bir şekilde sıralamış.

Biz de herkesi affettik. Yaradılanı Yaradan'dan ötürü hoş gördük. Kimseye kızgınlığımız yok, kırgınlığımız yok, haklarımız helâl olsun. Bir kimseye hakkımız varsa istesin, veririz. Paramız var, pulumuz var, yoksul değiliz. Eksikli kusurlu değiliz. İstesin, bu dünyada istesin, ahirete bırakmasın. Acısın bize, "Senin borcun var bana!" desin. "Senin borcun var bana!" desin. ""Benim hakkım var sende..." desin. Ödeyelim, öderiz. Ödemeye çalışırız. İmkânımız var, el-hamdü lillâh. Eh lütfedip affederseniz, bağışlarsanız, haklarınızı helâl ederseniz, edersiniz. Ettiğinizi söylediniz,

Ama bu genişliğe nereden geldik biz? Bu rahat duygulara nereden geldik? İlimden geldik.

İlim öğrenmeseydik, vallahi bizim elimizden zor kurtulurdunuz. Bizim şerrimiz topunuzu zarara uğratırdı. Beş kıtaya yayılırdı şerrimiz. Ama ilim bizi böyle yumuşatıyor; vaz geçiyoruz, yaradılanı Yaradan'dan ötürü seviyoruz. Yoksa şerde şerlilerden aşağı kalmazdık.

Nefsi insanın kuvvetli oldu mu, şeytanın esiri oldu mu, her türlü kötülüğü yapar. Anarşi de yapar. Evvelallah her şey gelirdi elimizden. Adam dövdürürdük, kıtır kıtır on tanesini keserdik, kılımız kıpırdamazdı.

Ama niye yapmıyoruz? İslam dini, ilim bize yumuşaklık verdiğinden, Allah korkusu verdiğinden, ahirette hesaba çekilme duygusu verdiğinden…

Onun için bizi ilim kurtarır. Bir milleti ilim kurtarır. İnsanı ilim kurtarır. İlme sarılırsan kurtulursun. Vasiyetim budur.

"—Tek bir söz söyle hocam, çok uzun sözleri hatırımızda tutamayız, unuturuz."

"—Tamam, ilme sarılın, Kur'an'a sarılın!"

Bitti. Kur'an sizi Rasûlüllah'a götürür, hadis-i şerife götürür, fıkha götürür, affa götürür, gıybet etmemeye götürür, suizan etmemeyi öğretir. Her şeyi öğretir. Yeter ki okusun.

Millet okumuyor. Okumuyoruz, hiç okumuyoruz. Okusak, çok güzel şeyler var kitapların içinde… Kadınlar okumaz çocuklarının sebebiyle. Erkekler okumaz işleri sebebiyle… Biz hocalar okumayız, biliyoruz diye. Bilmediklerimiz bildiklerimizin yanında çok daha fazla. Okusak neler öğreneceğiz. Ballar, kaymaklar, mücevherat, her şey onun içinde. Kitapların içinde okumuyoruz. Kur'an ezberlesek ne kadar sevap kazanacağız.

İnsanın bildiği Kur'an'ı unutmasından daha büyük günah olamıyor. Koca koca adamlar olmuşuz. Kur'an'ı bilmiyoruz, sûreleri okuyamıyoruz. *Elem neşrah leke* Sûresi Hatm-i Hâcegân'da lâzım. Bazı kardeşler:

"—*Elem neşrah leke* Sûresi'ni bilmiyorum." diyor.

Bin dolar ceza, en aşağı o da... Öğrenecek, çünkü 6-7 satır bir şey:

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ . وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ . الَّذِي أَنقَضَ ظَهْرَكَ.

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ . فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا . إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا .

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ . وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ (الإنشراح:١-٨)

(*Elem neşrah leke sadrek… Ve vada'nâ anke vizrek... Ellezî enkada zahrek... Ve rafa'nâ leke zikrek... Feinne mea'l-usri yüsrâ… İnne mea'l-usri yüsrâ... Feizâ ferağte fensab... Ve ilâ rabbike ferğab…*"

Bu kadar, yani olmayacak şey değil. Günde on defa okursa, ister istemez öğrenir. Bazısı da diyor ki:

"—Hocam kafam almıyor."

Kafası alıyor insanın. En karışık şeyleri bile kafası alıyor insanın… Ne zaman? Tekrar ettiği zaman.

Onun için eskiler çok güzel söylemişler:

Et-tekrâru ahsen;
Ve lev kâne yüz seksen

“Tekrar etmek çok güzeldir; yüz seksen defa da olsa...”

Demek ki, 180 defa okumadığımız için ezberleyemiyoruz. İşin püf noktası burası. Çok okursan, öğrenirsin.

En karışık sûre, meselâ Rahman Sûresi, öğreniliyor. Koca Allah’ın kitabı, Kur’an-ı Kerim başından sonuna ezberlenilebiliyor. Çalışırsan, olur.

Bir doktorla tanıştım:

“—Hocam, ben meal hafızıyım.” diyor.

Arapçasını okuyamıyor, dili dönmüyor. Meali o kadar çok okumuş ki, numarasıyla söylüyor. Nahl Sûresi’nin 27. ayeti şöyledir, tıkır tıkır, tıkır tıkır söylüyor. Elektronik beyin gibi. Neden? Çok uğraşmış, okumuş da merakla okumuş. Hepsi aklında kalmış.

Allah bir kula ne isterse verir. Sen iste yeter ki, güzel şeyi iste, Allah verir.

اُدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (المؤمن: ٦٠)

(*Üd’ùnî estecib leküm*) “Siz bana dua edin ben sizin duanızı karşılıksız koymam.” (Mü’min, 40/60) buyuruyor Allah-u Teàlâ Hazretleri.

Onun için sizin ve bizim en büyük silahımız ve varlığımız ve imkânımız nedir? Dua etmemiz, duamız... Allah duaları kabul ediyor. Muradına erdiriyor insanı, neler neler veriyor.

Onun için ağzınız duada olsun, gönlünüz ilimde olsun. Kalbiniz Allah’ın dinine hizmette olsun. Allah tekrar tekrar buluştursun Türkiye’de, burada sizin açtığınız camilerde... İnşallah hepsinin açılışlarına gelelim. Konuşmalar yapalım hacda, güzel yerlerde... Ahirette de, cennette buluştursun cemali ile müşerref eylesin.

Bi-hürmeti esmâihi’l-hüsnâ, ve habîbihi’l-müctebâ, ve bi-hürmeti esrârı sûreti’l-fatihah!

05. 06. 1991 - Melbourne / Avustralya

02. ALLAH YOLUNDA BERABER OLALIM!

Kaderin sevkiyle buralara kadar gelmiş ve burada çalışan değerli kardeşlerim! Hepinize en iyi dileklerimi sunarım. Derneğinize beni çağırdığınız için, davetiniz için teşekkür ederim.

Önce tanışma olacak dediler. Onun için kendimden —sizi ilgilendiren bazı yönleri dolayısıyla— bahsetmeyi düşünüyorum. Bendeniz Çanakkaleliyim. Belki aranızda hemşehrilerim vardır. Çanakkale'de uzun zamanlar yaşayan köklü bir ailedeniz. Dedelerimiz, bugünkü Özbekistan'da bulunan Buhara'dan, yanlarında Arap halayıklarla, hizmetçilerle, kölelerle beraber göç etmiş, gelmişler.

El-hamdü lillâh Peygamber SAS Efendimiz'in soyundan geliyoruz. Dolayısıyla Hazret-i Ali Efendimiz'in ve Ca'fer-i Sâdık Efendimiz'in ailesine bağlı bir torun olmuş oluyorum. Yâni, onlar benim dedelerim; ben de onların, uzun yıllar sonra dünyaya gelmiş bir torunu durumundayım. O bakımdan Alevî ismi beni ilgilendiriyor.

Ayrıca tasavvufî bir topluluk içindeyiz. Sadece benim tercihim değil, ben doğmadan öncelerden dedelerimin de bağlı olduğu bir Nakşî tarikatımız var... Bu tarikatın silsilesi, Hacı Bektâş-ı Velî Efendimizin yetiştiği bir silsiledir. Hacı Bektâş-ı Velî Efendimiz oradan yetişmiştir. O bakımdan da bir ilgimiz var...

Her tarikatın bir silsilesi vardır. Yâni an'ane olarak geriye doğru; o kimden almış, o kimden almış bu neş'eyi, bu zevki, bu hâlet-i rûhiyeyi, bu ahlâkı; bu kaydedilmiş. Nakşî tarikatının da bir silsilesi vardır. Bizim an'anemizde bütün silsilelerimizin bağlantı noktası İmam Ca'fer-i Sâdık Efendimiz'dir. Tasavvuf bakımından da, ırk ve soy bakımından da Ca'fer-i Sâdık Efendimiz'e bağlıyız el-hamdü lillâh... Allah'ın lütfu...

Kimseyi ırkı yükseltmez, kimseyi de alçaltmaz. Çünkü Allah öyle yaratmıştır. İnsanın kendisinin seçmesiyle olan bir şey değildir. İnsan diyelim ki; İngiliz olabilir, Alman olabilir, Amerikalı olabilir... Ben bunları çok tabii görüyorum. Çok sevdiğim Kürt kardeşlerim vardır... Müslüman olmuş Yunanlı

kardeşlerim var; çok seviyorum.

Yunanlıyı bu kadar sevebilir miyim? Hani İstiklâl Harbi olmuş, aramızda mücadeleler olmuş... Ama müslüman olmuş, namaza başlamış, sakal bırakmış; Allah kalbimizi biliyor, seviyorum. Melbourn'da, gittiğim zaman görüşeceğim kardeşlerim var...

Hayatını incelediğim ve Mavera dergisinde röportajını okuduğum bir Amerikalı profesör var; onu çok seviyorum. Türk değil Amerikalı ama çok seviyorum. Yine Yunanlı Cat Stevens vardı; müslüman oldu, Yusuf İslâm adını aldı. Ben kardeşiniz bir ameliyat geçirmiştim; İstanbul'da hastanedeyken beni ziyarete geldi. O beni seviyor, ben onu seviyorum.

Almanya'da bir araba alacaktık. Gittik işte, bir satıcıdan araba alacağız. Ne diyeyim... "Merhaba! Hepimiz Hazret-i Adem'den kardeşiz!" dedim. "Evet!" dedi, hoşuna gitti. Hepimiz Adem Babamızın evlatlarıyız. O halde aynı cins insanlar olarak birbirimizi sevmemiz gerekiyor.

Şeyh Sa'dî vardır, İranlıların çok büyük şairidir. Üç büyük şairleri olduğunu söylerler; onlardan biridir. İran Edebiyatı baştan aşağı şiirdir. Çok güzel bir edebiyattır, hoş bir edebiyattır. Bize de çok etki etmiştir. O Şeyh Sa'dî *Gülistan*'ında diyor ki:

بنی آدم اعضای یکدیگرند

که در آفرینش ز یک گوهرند

Benî âdem a'zâyi yekdîgerend
Ki der âferiniş zi yek gevherend

"Âdemoğulları aynı vücudun uzuvlarıdır; çünkü aynı cevherden yaratılmışlardır." Bir vücut gibidir, hepsi birbirlerinin parçasıdır. Çünkü yaratılışta aynı cevherdendir. Şu masa demirden yapılıyor, şu tencere bakırdan yapılıyor... Biz insanlar da aynı cevherden yapılmışız. Binâen aleyh, birbirimizle yakın olmamız doğal... Fakat, "Benî Ademiz ama, birbirlerimizi yemekte kurtlardan daha ileriyiz!" diyor şiirin öbür tarafında...

Bizim köyümüzden birisi, askerlik yaparken Mamak'ta nöbet tutuyormuş kış günü... O zaman Mamak Muhabere Okulu'nun bulunduğu yerler pek böyle meskûn değilmiş. Kurtlar inmiş. Can havliyle tüfeğine sarılmış, sürüye bir kurşun atmış. Kurtlardan bir tanesine isabet etmiş, devrilmiş kurt... Kurtların hepsi üstüne çullanıvermişler.

Şimdi düşünüyorum ki: "Beraberce insanoğlunu yemeğe gidiyordunuz, kardeştiniz; şimdi ne oldu!" Birisi yaralanınca, kanı yere dökülünce, hepsi üstüne çullanıp parçalayıvermişler. "Onlar birbirlerini yemekle meşgulken, ben de o arada kulübeye kaçtım, kurtuldum." diyor bizim akraba anlatırken...

İnsan doğal olarak sosyal bir varlık olduğu için, birbirini sevmek için yaratılmış. Birbirini seviyor, grup teşkil ediyor. Evlâdı annesini seviyor, ağlıyor annesini göremediği zaman... Anne baba, evlâdını seviyor. Ondan daha uzak sevgiler olarak yakınlarını seviyor, akrabasını seviyor, kabilesini seviyor… Yâni, bir sevgi bağı var insanlar arasında ve insan bu sevgiye muhtaç...

Şu meşhur YÖK başkanı İhsan Doğramacı'nın *Annenin El Kitabı* diye kitabını, biz ilk evlendiğimiz zaman hanımla beraber

birkaç defa okumuştuk. Çünkü o anne oluyor, ben baba olacağım; “Dur bakalım şu kitabı okuyalım, çocuklarımızı nasıl yetiştireceksek bilelim!” filân diye düşünüp okumuştuk. Orada diyor ki:

Büyük bir Amerikan hastanesinde, doğum evinde, aynı günde doğan yirmi tane çocuğu ayırmışlar; on tanesini bir tarafa, on tanesini diğer tarafa koymuşlar. Bu yirmi çocuğun hepsine eşit gıda veriyorlar; iki yüz gram mama, şu kadar süt, bu kadar A vitamini, bu kadar D vitamini... Doktorlar varsa içinizde, onlar bilirler. Birinci gruptakilere mamayı verirken yanağını seviyorlar, öpüyorlar, “Seni yaramaz seni! “ diyorlar. Kucaklarına alıp seviyorlar, altını alırken şakalaşıyorlar... vs.

Diğer gruptakilere makina gibi muamele ediyorlar. Mamasını veriyorlar, altını alıyorlar. Sert bir muamele de yapmıyorlar ama, sevgi göstermiyorlar. Birkaç ay içinde, aynı gıdaları aldıkları halde, sevgi ile beslenen çocuklar, sevgisi bakılan çocuklardan daha çok gelişmişler. Demek ki sevginin büyük gücünü böylece isbat etmişler.

Sevgiye hepimiz muhtacız. Teselli edecek bir arkadaşa, koca adamken bile muhtacız. Başımıza bir hal gelse, isteriz ki; bir arkadaşımız gelsin, omuzumuza elini koysun, “Yâ üzülme, bu da geçer! Korkma, kuvvetli ol!” filân desin, moralimizi düzeltsin. Buna bile muhtacız. Bazen koca adamken bile ağlarız, o zaman bile ihtiyacımız var...

Tabii genel yapımız buyken, galiba biraz da düşmanlık hissi var insanların içinde... O da nereden geliyor, hangi damardan geliyor, bilmiyorum. Düşmanlıklar da eksik olmuyor. İnsanların arasında çeşitli şekillerde düşmanlıklar oluyor.

Şimdi biz radyoevinden geliyoruz. Taptaze, buram buram bir olay... Benim yanımda Cevdet kardeşim var, başı takkeli... Biz dışarda oturuyoruz. Başka bir sebepten gitmedik, çağrıldığımız için gittik oraya... Konuşma yapacağız. Radyoevi, ben bir misafir profesörüm diye beni çağırdı. Ben de bir konuşma yapacağım. Açık olan kapıdan bir İngiliz geldi, şöyle bir baktı. Tabii biz İngiliz değiliz; tipimizden belli, sakalımızdan belli, takkemizden belli... “Gümmm! “ diye kapıyı bir kapattı.

Şimdi kapıyı açıp bununla kavga mı edeyim! Allah ıslah etsin

mi diyeyim! Yoksa cahildir; Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de:

وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ (أعراف:١٩٩)

(*Ve a'rıd ani'l-câhilîn*) "Cahillerden yüz çevir!" (A'raf, 7/199) buyurmuş diye aldırmayayım mı?

Aldırmayayım ama bir sıfır verdim. Bu mu İngiliz centilmenliği?

Şimdi ben, dört tane beş tane dergisi olan, dört tane beş tane şehirde radyo yayını olan bir kimseyim... Yazarım, profesörüm... Sosyal bir mevkiim var Türkiye'de... Yâni ben bir ayıbını yazsam Avustralya'nın, epeyce zararını çeker Avustralya... Amma tabii, bunu Avustralya yapmıyor; bilgisi görgüsü eksik, Avustralyalı bir vatandaş yapıyor. Benim kim olduğumu bilmeden, kıyafetimdeki farklılıktan dolayı, bana "Gümmm!" diye kapıyı kapatıyor. Halbuki ben oraya gelmiş bir misafirim.

Demek ki, insanların içinde bir takım şeyleri oluyor. Tabii ben şahsen rahatsız oluyorum, karıncayı bile ezmek istemiyorum şahsen... Meselâ bir çocuk karıncayı ezse, üzülüyorum. Geçenlerde gördüm bir yerde... Çocuk gidiyor, gülerek ayağıyla basıyor, yerdeki böcekleri öldürüyor. Annesi de ses çıkartmıyor. Olmaz! Bu bir eğitim eksikliği, yanlış bir şey... Bu çocuk bu yaşta karıncayı öldürürse; büyüdüğü zaman anarşist olur, insan öldürür, insan öldürmekten zevk alır.

Filmlerde görüyoruz: Su deposunun üstüne çıkıyor. Mermileri yanına koyuyor. Otobandan geçen arabaları deviriyor. Hepsi uçup yandıkça, gülüyor... Sadist öyle olur. Küçükten eğitiminin yapılması lâzım!

Benim Ankara'da bir elektronik mühendisi dostum vardı, aynı mahallede oturuyorduk. Amerika'da bir müddet kaldılar. Elektronik mühendisliği üzerine dört sene de işletme tahsili yaptı. Süper bir zekâ... Çocukları da süper... İlkokula giden çocuğunu sınıfının presidenti yapmışlar. Biz mümessil diyoruz ama bizde mümessil en çalışkan değildir. Mümessili güçlü kuvvetliden seçeriz biz... Onlarda herhalde en çalışkanı seçiyorlar. Bunları alıp, haftada bir kiliseye götürüyorlarmış. Bizim mühendis kardeşimiz de dindar... Çok okuyan, Kur'an'ı bilen, İncil'i okumuş bir insan... Belki ilâhiyatçıların çoğundan daha fazla dinî konuları okuyan, dinini yaşayan bir insan... Oruç tutar, geceleyin kalkar, ibadet eder...

"—Gitme!" demiş çocuğuna...

"Hemen bir iki gün içinde beni okuldan çağırdılar." diyor.

"—Beyefendi, çocuğunuzu niye göndermiyorsunuz kiliseye!" demişler.

Demiş:

"—Göndermem, çünkü ben müslümanım!"

"—Ooo... Özür dileriz, biz bunu düşünemedik. Biz sandık ki, sen dine karşısın... Tabii şimdi, bizim görevimizi iyi yapmadığımız anlaşılıyor. Bizim görevimiz, senin çocuğuna bir cami bulmak, oraya götürmek... Tabii, senin kiliseye göndermemen normal... Biz seni dine karşı sandığımız için, seninle konuşmak için çağırdık.

Çünkü biz bu çağda, ilkokulda (*primary school*) çocuğa bilgi

vermeyi düşünmüyoruz, sevgi vermeyi düşünüyoruz. Çocuk hayvanı sevsin, sincabı sevsin, kediyi sevsin, köpeği sevsin... Kardeşini sevsin, arkadaşını sevsin, ona bir şeyler versin… Yâni, sevgi eğitimi yapmağa çalışıyoruz.

Çünkü küçük yaşta bu eğitimi almadı mı, veya alamadı mı bir çocuk; meselâ annesi babası olmuyor, öksüz kalıyor, bakımsız kalıyor; o zaman toplumda problemli bir insan oluyor. Biz bunun için seni çağırdık. Tabii, şimdi görevimizi anladık: Senin çocuğuna bir cami bulacağız, bir imamın yanına götüreceğiz aynı saatte...” demişler.

Şimdi tarihte olmuş bir hadise var, tarihten gelen bir gruplaşma var: Alevîler, sünnîler... Siz Alevî Derneği’ni kurmuşsunuz, ben de sünnî gelenekten gelen bir insanım. Yâni, iki ayrı gruptanız. Fakat ben İlâhiyat Fakültesi profesörüyüm, bu ayırımın çok doğru olmadığını biliyorum. Edebiyat fakültesinde Arapça öğrendik, Farsça öğrendik. İran’a gittim. Humeynî merhum, vefat etmemişti. Humeynî ile görüştük, Rafsancânî ile görüştük, Hamaney ile görüştük. Dışişleri bakanlarıyla, meclis başkanlarıyla cuma namazına gittik. Orada Mevlid kandilini, Mevlid haftası olarak yapıyorlar ve *Kardeşlik Haftası* diyorlar.

Ben Türkiye’den gelirken, Mildura’da bir Alevî derneğine geleceğimi bilmiyordum. Ama Türkiye’den gelirken çantama, okuyacağım kitapların arasına bir kitap almıştım:

(*Elfü kelimetin li-emîrü’l-mü’minîne ve seyyidi’l-büleğâi ve’l mütekellimîn, el-imâm ali ibn-i ebî tàlib aleyhi’s-selâm*) “Emîrü’l-mü’minîn ve edebiyatçıların, güzel konuşanların efendisi İmam Ali ibn-i Ebî Tâlib Aleyhisselâm’ın bin güzel sözü, vecizesi”

Ben bunu seyahatte okumak için yanıma aldım. Size şirin görünmek filân gibi bir şeyden değil...

Türkiye’de benim kurdurduğum birçok kadın dernekleri var… Ben kadınların eğitimine önem veriyorum. Kadınların eğitiminde de, özellikle dinî eğitiminde erkeklere göre dengesizlik olduğu kanaatindeyim. Erkeklerin dini öğrenme şansı daha yüksek, kadınların bu şansı daha az... Çünkü kadın bir taraftan evinde ev hanımı ve çocuklarının annesi... Evdeki birçok işleri yapmak

zorunda... Yemek pişirecek, çocuklara bakacak, evi idare edecek… vs. Bizim Türkiye'nin kültürü, örfü, adeti böyle... Hanımlar öğrenim yapamıyor.

O bakımdan, ben hanım dernekleri kurdurdum. Türkiye'de ellinin üstünde hanım derneklerimiz var... Hanımlar kendi meselelerini kendileri konuşsunlar, kendi aralarında eğitimlerini yapsınlar istiyoruz. Çünkü ben hanımların yanına ulaşamıyorum, evlerine gidemiyorum. O zâten gelemiyor toplantılara... Gelmek istese bile çocuklarını kime bırakacak? Üç tane afacan çocuk buraya gelse, altını üstüne getirir. Ne bu videoyu çektirtir, ne bu konuşmayı yaptırtır... Onun için gelemiyor.

Şimdi bizim kurdurduğumuz kadın derneklerinden, Ankara'da Hanımların Sesi Derneği'miz var... Onun adına Ankara'da aktivite olarak, koca salonlar tuttuk, "Kardeşlik Günleri" tertip ettik. "Alevî, Sünnî, Ca'ferî, Bekrî kardeştir. Bunların arasındaki farklar, insanların birbirleriyle düşman olmasına yol açacak tarzda değildir!" dedik.

Mısırlı bir şair var; "Fikir ayrılığı sevgiyi bozmamalı!" diyor. Çünkü herkes aynı şekilde düşünemez. Herkesi aynı çuvala koymamalı! Bir ailede beş kardeşin bile farklı fikirleri olabilir. İnsan çok sevdiği annesiyle, babasıyla bile fikir bakımından bir konuda farklı düşünebilir:

"—Sevgili babacığım, ben bu tarzda düşünüyorum. Müsaade et, böyle yapayım!"

"—Evlâdım, hayır öyle yapma; o yanlış!"

"—Ne olur baba, böyle yapayım…"

Böyle ihtilâflar olabilir. Fikir ihtilâfı kavgaya gitmemeli! Eğer maddî menfaat ihtilâfı varsa, onun da bir çözümü bulunmalı; o da kavgasız halledilmeli! İlle başka türlü yapılmamalı!

Tabii biz, bu yaklaştırma çalışmalarını yapan ve aralarında öyle korkulacak çok büyük uçurumlar olmadığını anlatmağa çalışan bir ekibiz. Bunu yalnız burada yapan bir kimse değiliz. Burada böyle bir derneğin davetini kabul etmemiz de bu sebepten... Yâni, ayırım tanımadığımız için, kardeş olduğumuzu düşündüğümüz için... Türkiye'deki faaliyetimiz de bu...

Yalnız tabii, şu noktayı da belirtmek istiyorum, şöyle

düşünüyorum ben: Allah'ın varlığına ve birliğine inanıyoruz; bu konuda ihtilâf yok aramızda... Yâni, Allah-u Teàlâ Hazretleri vardır, birdir; şeriki, nazîri yoktur. Her yerde hâzır ve nâzırdır. İnanıyoruz Allah'ın varlığına...

Bilim de, bilim adamları da böyle söylüyor. Alalım Aynıştayn'ı, alalım meşhur filozof Dekart'ı, alalım Paskal'ı... Paskal bayağı dindar bir adam, kiliseye bağlanmış bir insan... Felsefe tarihindeki önemli şahsiyetleri alalım; Allah'ın varlığına, birliğine iman ediyorlar. Tamam; ben bütün kalbimle iman ediyorum. Hayatımdaki bütün faaliyetlerin ana amacı; Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin sevdiği bir kul olmak, rızasını kazanmak... Amacım bu!

Şimdi, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin rızasını kazanılmasının pratik yolu nedir? Herkes, "Ben Allah'ı seviyorum, ben Allah'a inanıyorum!" diyor. İnanıyorsun ama bunun pratik sonucu ne olacak? İnanınca ne olacak, sevince ne olacak? Seven sevdiğinin emrini tutar. Gel dediği yere gelir, git dediği yere gider. Sevdiğine karşı bir itaat ve uyum içinde olur.

Bizim Hocamız vardı (Rh.A), cennetmekân... O biraz halk konuşmasıyla konuşmayı da severdi. Derdi ki: "Arkadaşlık pekeyi demekle kaimdir!" Yâni biz "iyi" diyoruz şehir telaffuzunda; onlar "eyi" diyorlar. Anadolu'da bir çok yerde de "eyi" telaffuz edilir. Konyalılar da "Gonya" derler, "guzu" derler. Bu telaffuz farkları fıkralarda sevdiğimiz şeyler...

"—Arkadaşlık pekeyi demekle kaimdir!"

Yâni, "Tamam, pekâlâ, olur, pekiyi..." demekle kaimdir. Madem arkadaşsın, arkadaşına muhalefet etmeyeceksin. Hattâ Hocamız derdi ki, birkaç sözünü nakledeyim; Allah cümle geçmişlerimize rahmet eylesin: "Bir arkadaş bir arkadaşa, 'Kalk gidelim!' dese, arkadaşı da 'Nereye gidiyoruz?' dese, arkadaşlığa uymaz!" derdi.

Pazarlık mı yapacaksın arkadaşınla! Pazarlık yapacaksın; beğenirsen gideceksin, beğenmezsen gitmeyeceksin... O zaman sen arkadaşına uymuyorsun ki, sen kendi keyfini yapıyorsun. Çünkü, beğendin gittin; beğenmeseydin, gitmeyecektin... Beğenmesen bile gideceksin, arkadaşın hatırı için... Bizim arkadaşlık anlayışımız böyle...

Şimdi ben bir arkadaşımın evinde kalıyorum. Param var cebimde, Avustralya dolarım da var... Burada çok güzel bir yerde, güzel bir odada kalabilirim, daha da rahat edebilirim. İstediğim lokantada yemek yerim... Ama benim Hocam derdi ki: "Bir yerde birisinin arkadaşı varsa; otele giderse, lokantaya giderse, arkadaşlığa sığmaz!" derdi. Arkadaşına gidecek, muhabbet olacak! Büyük şeyh idi Hocamız...

Büyüklüğü nerden ölçeceğiz? Mezüreyi alıp boyunu mu ölçeceğiz? Boyuyla değil büyüklüğü; o yaratılıştır. İnsanın boyu küçük de olabilir.

Fuad Köprülü'nün evine gitmiştik. Şaşırdım Fuat Köprülü'yü görünce... Ufacık tefecik bir adam... Boy önemli değil... Ama Hocamız'ın kerametleri zâhirdi. Kerâmet sahibiydi, olağanüstü halleri olan bir kimseydi. Biz onun tavsiyelerine göre hareket etmeyi uygun görüyoruz.

Muhterem kardeşlerim! Kur'an-ı Kerim Allah'ın kelâmı ve bozulmadan günümüze kadar gelmiştir. İsbat edebilirim. Nasıl isbat edebilirim? Ceddimiz Hazret-i Ali'nin (*RA ve kerrama'llàhu vecheh*) imzasını taşıyan, eliyle yazdığı Kur'an-ı Kerim var müzede... Topkapı Sarayı Müzesi'nde... Ben üniversite hocasıyım, benim bildiğim bir şey bu... Kur'an-ı Kerim'e inanıyoruz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'inde buyuruyor ki: "Ben her şeyi affederim ama beni tanımayanı affetmem!" Ateist, veya müşrik diyoruz. Gidiyor bir heykele tapıyor, başka bir şeye tapıyor; "Bunu affetmem!" diyor.

Şimdi bizim Vahab kardeşimizle çok tatlı seyahatimiz oldu. Singapur'dan buraya onunla geldik. Tatlı bir yolculuk oldu, hiç zahmet çekmedim. Taksiye bindik, havaalanına gideceğiz, şakır şakır yağmur yağıyor... Amerikan filmlerindeki gibi heyecanlı bir şey... Trafik sıkışık, yetişemeyeceğiz belki... Şoför Çinli... Vahab çok tatlı konuşuyor, İngilizcesi de güzel... Dedi ki:

"—Nerelisin!"

"—Çinliyim!"

"—İnancınız budist mi?"

"—Budistim! Siz nesiniz!" dedi.

"—Biz el-hamdü lillâh müslümanız!" dedik.

Sonra dedi ki:

"—Bak aziz kardeşim! Siz çok güzel heykel yapıyorsunuz, Buda'nın heykelini yapıyorsunuz. Altından yapıyorsunuz, belki kıymetli taşlarla süslüyorsunuz; ama siz yapıyorsunuz! Daha önce bir metal idi, kıymetli maden idi; siz yaptınız elinizle... Sonra karşısına geçiyorsunuz, 'Şunu ver, bunu ver!" diye istiyorsunuz. Böyle şey olur mu!" dedi.

Neden söylüyor bunu! Maksadımız yağ çekmek değil, Allah'ın rızasına uygun konuşmak... Çinli de olsa, hak bildiğimiz şeyi söyleyeceğiz:

"—Sen yapmadın bunu! Kendi elinle yapmadın mı, şeklini kendin vermedin mi? Altında imzan yok mu?

"—Var..."

"—E, ne diye geçip karşısından bir şey istiyorsun? Akla mantığa sığar mı bu!"

Japonlar güneşe tapıyorlar. İmparatorları güneşin oğluymuş. Yakar o zaman oğlunu... Cayır cayır yakar. Öyle şey olur mu? Biz

biliyoruz ki, gökyüzünde milyonlarca güneş var... Güneş gibi milyonlarca gök cismi var... Güneşin oğlu olmadığını biliyoruz.

Hintliler buzağıya, ineğe tapıyorlar. Nedense bu da çok yaygın... Eski Mısırlılar da tapmışlar. Yâni, nesi varsa bu zavallı hayvancağızın? Biz kebap yapıyoruz, kıyma yapıyoruz, döner yapıyoruz... Derisinden pabuç yapıyoruz, mont yapıyoruz, giyiyoruz. Onlar tapınıyorlar.

"—Pekiyi, deve daha boylu poslu; niye ona tapmıyorsun! Zürafa'nın boynu daha uzun, niye ona tapmıyorsun da, ille gelip bu öküze tapıyorsun?"

"—İşte ziraat, bereket... vs."

"—Traktöre tap o zaman... Kilometrelerce yer kazıyor, altını üstüne getiriyor."

Yâni, akıl mantık dışı... Biz herkesin fikrine saygılıyız ama, bilim dışılığa saygılı değiliz... Allah'ın sevmediği bir şeye saygılı değiliz. Sorumluluk hissediyoruz. O zaman söylemek zorunda kalıyoruz. Ağzımızı bağlasalar, elimizi bağlasalar yine söyleriz. Seni öldüreceğiz deseler, yine söyleriz. Neden! Allah öyle değil! Allah onun o yaptığı heykel değil! Çok net olarak biliyoruz.

Şimdi biz onları söyledik. Budist dedi ki:

"—Haklısın ama, işte böyle töre olmuş, adet olmuş. Atadan, dededen böyle görmüşüz..."

"—Olmaz! Bu yanlış inanç ne atanı kurtarır, ne seni kurtarır. Sonra kâinatın sahibi olan, büyük kudret sahibi olan büyük yüce varlık razı gelmez bu işe... Kahreder, ceza verir, azab verir... Dünyada yapmasa, ahirette verir!" dedik.

Bazı şeylerin söylenmesi lâzım!

Şimdi, alevilik bir kültür; tamam... Bende alevilikle ilgili çok kitaplar var; güzel... Ben de Hazret-i Ali Efendimiz'in soyundanım el-hamdü lillâh, çok şükür, iftihar ediyorum; güzel... Soyla iftihar edilmez ama yine de insanın biraz hoşuna gidiyor böyle bir şey olması... Ama ortada bir ahiret var, öbür alem var... Bu dünya hayatı seksen sene, yüz sene, yüz on sene... Sonra, ahiret var; ahirete gideceğiz hepimiz...

Öldükten sonra öbür hayata inanmıyor muyuz, ahirete

inanmıyor muyuz! İnanıyoruz. (*Amentü bi'llâhi ve bi'l-yevmi'l-âhir*) Ahiret olacak, cennet var, cehennem var... O sevdiklerimize, büyüklerimize kavuşacağız. Binâen aleyh, orada bir hesap var...

Müslümanı başka kültürlerdeki insanlardan ayıran en önemli inanç, "*Lâ ilâhe illla'llah*" inancıdır. Yâni Allah'ın birliğini, yüce bir varlık olduğunu, bütün kâinatı yaratan ve yöneten varlık olduğunu, duaları kabul eden varlık olduğunu kabul etmektir. Bunu niye söylüyorum? Dua ediyorum, duam kabul oluyor. Oradan anlıyorum, varlığını çok net olarak hissediyorum. En büyük inanç bu...

İkinci önemli inanç: Ahiret inancı... Ahiret inancı olmasa, beni kimse tutamaz. Ben kaplandan daha yırtıcı olurum. Maddi menfaat sağlamak için mafyalar kurarım. Şimdi benim yüzbinlerce, milyonlarca kardeşim var... —Ben söylemiyorum, dergiler söylüyor, Hürriyet gazetesi söylüyor, Tempo söylüyor, Nokta söylüyor.— Yâni ben bir mafya kurarım, yerinden zorla oynatırım her tarafı... Yapmıyorum, yapmam! Neden? Ahirete inanıyorum, ahirette hesaba inanıyorum, sözümün sorumluluğunu taşıyorum, Allah'tan korkuyorum; onun için... Ondan yapmıyorum, yoksa çok fırsatlar geçer insanın eline... Herkesin eline çok fırsat geçer, geçiyor, geçebilir.

En önemli nokta, iman meselesidir, ahiretteki sorumluluk meselesidir. Biz suçların şahsîliği prensibine inanıyoruz.

"—Ne demektir bu?"

Suçu kim işlemişse, suçlu odur. Babası suçlu değildir, oğlu suçlu değildir. Suçu işleyenin yerine bir başkası ceza çekmemelidir. Suç şahsîdir, o kişinin kendisine bağlıdır, onun elinden çıkmıştır.

"—Olur mu böyle prensip?"

Olur! Bütün dünya hukuk sistemleri bunun üzerine oturmuştur. Bizim Güneydoğu Anadolu hariç...

"—Niye?"

Güneydoğu Anadolu'da bir kabileden birisi, aşiretten birisi ötekisini öldürür. O da bu aşiretten berikisini öldürür. Böyle şey olmaz!

Hazret-i Ali Efendimiz'in dün bizim camide sözünü okuduk.

Hükmünde adaletli olmasını istiyor bir insanın... Adil olmak lâzım! Bu mâsum, kardeşinin yaptığına razı değil...

Hazret-i Adem'in iki tane oğlu vardı: Hâbil ve Kabil... Hâbil Kabil'i seviyor, bir şey yok aralarında... Ama Kabil, Hâbili kıskanıyor; kendisine bir şey yapmadığı halde onu öldürüyor.

Suçların şahsîliği prensibine aykırı olan her şey yanlıştır. Bir insanın işlediği suçu ötekisi çekmez. Her koyun kendi bacağından asılır. Herkes kendi işlediği suçun cezasını çeker. Bir başkasını suçlunun yerine yakalayıp idam etmemeliyiz. Adlî hata yapmamağa çalışmalıyız.

Tarihte mağdur edilen benim dedelerim! Hazret-i Hüseyin Efendimiz'i ailesiyle, torunlarıyla Kerbelâ'da şehid etmişler. Halife olmasın diye siyasî otorite mağdur etmiş, Kerbelâ'da büyük bir katliam olmuş. Mağdur edilen benim sülâlem! Ben de o sülâleden olduğuma göre, mağdurlardan biriyim, mağdur edilen benim!

Abbasîler geçmiş başa... Bu mağduriyeti önleyelim diye mücadeleler yapılmış. Abbasîler de yine bize baskı yapmış; hadi, oradan da bir mağdur durumdayız. Çeşitli ülkelerde çeşitli şekillerde, çeşitli mağduriyetler... Bu gibi şeylerin olmaması lâzım! Tarihteki düşmanlıkların bitmesini istiyoruz. Mağdur edilen ben olduğum için söylüyorum. Tarihteki düşmanlıkların günümüze taşınmasını istemiyoruz.

Şimdi ben sünnîyim ve üniversite hocasıyım. Bizim sünnîliğimiz, geleneksel sünnîlik değildir. Çünkü biz her şeyi okuduk. Dekart'ı okuduk, filozofları okuduk, ateistleri okuduk... Allah'ın varlığının delillerini okuduk, dinî kitapları okuduk. Tahkîkî iman diyoruz biz buna... Yâni, incelenmiş, irdelenmiş, doğruluğu tesbit edilmiş bir şekilde biz bu inanca varmışız.

Şimdi eğer ben sünniyim dediğim zaman, bir alevi köyde, kentte veya bir yerde bana düşmanlık gösterilirse, olur mu? Olmaz! Çünkü ben suçlu değilim ki, ben bir şey yapmadım ki... Zaten bana yapılmış, ne yapılmışsa... Emevîlerin, Abbasîlerin zulmünü benim dedelerim çekmiş de, İmâm-ı Azam çekmemiş mi? Sünnilerin imamı; o da çekmiş. Hapiste dövülerek ölmüş; normal bir ölümle değil...

Hapsedilmiş, dövülmüş; hem de ehl-i beyte muhabbetinden dolayı! Buyur, sünnî imamı... Ca'fer-i Sâdık Efendimiz'in talebesi... Ona sevgisi var, saygısı var, bağlılığı var... Politik güçler, siyasî otorite baskı yapıyor, onu kullanmak istiyor. Onun alim nüfuzunu, yetkisini, şöhretini Ehl-i beyt'in aleyhine kullanmak istiyor. O da oyuna gelmiyor. Halife, "Kadılık mesleğini kabul et!" diye emrediyor; o kabul etmiyor. Hapse tıkılıyor, dövülüyor; o muhabbetinden dolayı aslında... Biz biliyoruz.

İşte İmâm-ı Azam, işte sünnî dört mezheb: Hanefî, Şafiî, Malikî, Hanbelî... Bunların içinde bizim bu Peygamber SAS Efendimiz'in soyuna, sülâlesine, ehl-i beyte, on iki imama ve diğer büyüklerimize yapılan bu haksızlığı meşrû gören, kabul eden, Emevîlerin yanında yer alan bir insan var mı! Abbasîlerin yanında yer alan bir insan var mı! Yok!

Ben anlamıyorum yâni, neden biz aynı mağdurlar iken şimdi birbirimizle düşman, birbirimizle karşı karşıyayız! Bu sünnî mi; vayy! Bu alevî mi; vayy! Niye böyle diyoruz! Böyle bir şeyin mantıksal bir izahı yok! Tarihteki bir yanlışlığın devamına lüzum yok! Suçların şahsîliğine uyan bir şey değil... Suçu ben işlemişsem; tamam, cezamı çekeyim. O işlemişse, o çeksin. Ama ben işlememişsem, ben niye ceza çekeyim!

Biz kardeşlik istiyoruz, biz sevgi istiyoruz, biz beraberlik istiyoruz. Ama, bunları da herkes için söylemiyoruz; Allah'a inanan insanlarla beraberlik istiyoruz!

Ben ateistle beraberlikten korkarım, Allah'a sığınırım. Neden! Allah beni cezalandırır. Ben Allah'ın kuluyum, ben her gün Allah'ın nimetini yiyorum. Allah beni yaratmış; benim en büyük şükran borcum Allah'a... Ben onun düşmanını nasıl dost edinirim! Onu tanımayan bir insanı nasıl dost edinebilirim!

Birisi Allah'a inanmıyorsa, ben onunla dost olamam. Ben ona dostluk da teklif etmiyorum, edemem de; korkarım. Ben Allah'la dostluk istiyorum, Allah'ın beni sevmesini istiyorum. Allah'ın benim gönlüme sevgisini vermesini istiyorum, muhabbetullahı aşkullahı vermesini istiyorum. Ama suçu istemiyorum, günahı istemiyorum, günahkârla dostluğu istemiyorum.

"—Pekiyi, ya öyle değilse bir adam! Aldığı kültür dolayısıyla tamamen ayrı bir eğitimde ve durumda ise, yanlış bir yolda ise, o zaman ne olur?"

O zaman, benim fikir hürriyetim var, kültür şahsiyetim var, bilgim var, görgüm var... Üniversite hocalığım var, bilimsel araştırmam var... O zaman ben de, "Sen öyle düşünüyorsun ama, bu böyledir!" diyorum. Budistle konuştuğumuz zaman konuştuğumuz gibi, falancayla konuştuğumuz zaman konuştuğumuz gibi...

Sevgi istiyoruz, kardeşlik istiyoruz. İhtilâflarda ilmî araştırmayı, sâkin düşünmeyi, ilmi hakem seçmeyi istiyoruz. İlim ne diyorsa, hepimiz uyalım! Hay hay... Ben haksızsam, ben düzeleyim; ötekisi haksızsa, ötekisi düzelsin! Allah'ın sevdiği kul olalım! Gayemiz; bizi yaratan, kâinatı yaratan, şu güzellikleriyle kâinatı her an nimetlerine mazhar edip sevk eden, yöneten Allah'a güzel kulluk etmek olsun!

Allah'ın lütfu, yönetimi bir ara iptal olsa, yok olsa; kâinat yok olur, mahvolur. Her an tecellîde... Ve her an onun lütfuyla yaşıyoruz, nimetleriyle yaşıyoruz. Ona karşı borcumuz var, sevgimiz var, saygımız var, bağlılığımız var...

O bağlılık istikametinde, her zaman her yerde emrinizdeyiz; buyurun beraber olalım, kardeş olalım, dost olalım! Ama günah yolunda değil; sevap yolunda, Allah yolunda...

Hepinize çok teşekkür ederim.

22. 12. 1993 – Mildura / **Avusturalya**

03. ALLAH'A KUL OLMAK ŞEREFİ

Eûzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm...
Bi'smillâhi'r-rahmâni'r-rahîm...
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-alemîn... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn... Emmâ ba'd:

Aziz ve muhterem kardeşlerim!..
Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...
Burada ikametimiz, bu kampta kalışımız esnasında, akşam namazlarından sonra yarım saat kadar Hazret-i Ali —*RA ve kerrema'llahu vecheh*— Efendimiz Hazretleri'nin sözlerini okuyup izah edeceğim. Elimde Hazret-i Ali Efendimiz'in sözlerini toplayan bir kitap var; o kitaptan onun mübarek hikmetli sözlerini size nakledeceğim.
Sahabe-i Kirâm'ın içinde Hazret-i Ali Efendimiz'in sözlerini seçmemin sebebi, en başta gelen sebep: Türkiye'mizde ve İslâm Alemi'nin bir çok ülkesinde Hazret-i Ali RA Efendimiz'i özellikle çok seven ve ona candan bağlı olan insanlar var... Tabii böyle mübarek, Aşere-i Mübeşşere'den cennetlik bir büyüğümüzü sevmek güzel bir vasıf, iyi bir sıfat... Fakat, "Hazret-i Ali RA Efendimiz'i seviyorum, ona bağlıyım... Onun yolundayım, onun fırkasındayım, onun zümresindeyim." diyen kardeşlerimizin bir kısmı Hazret-i Ali Efendimiz'i tanımıyor. Hazret-i Ali Efendimiz'i kendisine nümûne-i imtisâl edinmiyor; model insan olarak onu alıp, onun izinden gitmiyor. Onun yaptığı ibadetleri yapmıyor. Onun yapmadığı, yapmayacağı, memnun ve razı olmayacağı işleri yapıyor.
Yâni, Hazret-i Ali Efendimiz çıksa gelse, onların bu halini görse, aslâ memnun olmaz. Meselâ, namaz kılmamaları gibi... Meselâ, içki içmeleri gibi...

Hattâ, ben geçtiğimiz günlerde burada bir şehirde, Hazret-i Ali Efendimiz'i seven zümreye mensub bir derneği ziyarete gittim, davetlerine icâbet ettim. İki üç saat kadar konuştuk. Öyle sözler

söylediler ki, öyle ifadeler kullandılar ki; değil Hazret-i Ali Efendimiz'i seven bir insan söylesin, herhangi bir mü'min aslâ söylemez o sözü! O söz imana sığmaz, İslâm'a sığmaz ve o sözü söyleyen İslâm'dan dışarı çıkar... İmanını kaybeder, küfre düşer. Ben onlara dedim ki:

"—Bakın, sizin bu sözünüz İslâm'a sığmıyor, imandan bile çıkıyorsunuz."

Meselâ, Allah-u Teàlâ Hazretleri hakkında çok yanlış sözler söylediler. Dedim ki:

"—Bu sizi doğrudan doğruya küfre düşürür. Hazret-i Allah CC aleyhinde söz söylemek sizi cehennemlik eder; bunu yapamazsınız! Hazret-i Ali'ye dayanarak hiç yapamazsınız, Hazret-i Ali'yi seviyorum diyerek hiç yapamazsınız. Herhangi bir şekilde de yapmanız mümkün olmaz."

Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini tenkid ediyor.

"—Ayetleri tenkid edemezsiniz. Buna sizin içinde bulunduğunuz pozisyon ve intisab ettiğinizi söylediğiniz şahıs müsâit değil..." dedim.

Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerini kabul etmiyor. Meselâ:[6]

كُلُّ مَوْلُودٍ يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ، أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ (خ. م. د. ت. ومالك، حم. حب. ط . ع . ق .

---

[6] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.465, *Cenâiz* 29/91, no:1319; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2047, *Kader* 46/6, no:2658; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.642, *Sünnet* 34/18, no:4714; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.447, no:2138; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.241, no:571; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.233, no:7181; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.337, *İman*, no:129; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.311, no:2359; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.282, no:6394; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.XI, s.119, no:20087; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.203, no:11925; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.228; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.86; no:119; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.308; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.304; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.284, no:830; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.240, no:942; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.434; Esved ibn-i Seri' RA'dan.

(حل. عن أبي هريرة)

(*Küllü mevlûdin yûledü ale'l-fıtrati*) "Her doğan çocuk fıtrat-ı asliye üzere doğar. Fıtrat-ı asliye üzere dünyaya gelir, mü'min olarak dünyaya gelir. (*Feebevâhü yühevvidânihî*) Sonra, ana-babası yahudi ise, çocuğunu yahudileştirir; (*ev yünassırânihî*) hristiyan ise, hristiyanlaştırır; (*ev yümeccisânihî*) mecûsî ise, ateşperest ise, ateşperest çocuk haline getirir." hadis-i şerifini de itirazla karşılıyor, hadis-i şeriftir dediğimiz halde...

"—Benim şimdi namaz kılmam lâzım!" diyorum; "Kılma, ne olacak? Bize faydalı konuşmalar yapıyorsun, konuşmaya devam et, sonra kılarsın!" diyor. Ben de diyorum ki:

إِنَّ الصَّلاَةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا (النساء:١٠٣)

(*İnne's-salâte kânet ale'l-mü'minîne kitâben mevkùtâ*) "Hiç şüphe yok ki, namaz mü'min kulların üzerine belirli zamanlarda yapmaları gereken farz bir ibadettir." (Nisâ, 4/103)

"Bunu te'hir etmek, kazaya bırakmak olur mu? Mümkün değil!" diyorum.

Yâni Hazret-i Ali Efendimiz'i seven insanların grubu öyle bir hale gelmiş ki; içinde kâfiri barındırıyor, ateisti barındırıyor, inançsızı barındırıyor, kucaklıyor... Onunla yan yana olmuşlar, onunla hemfikir olmuşlar... Tabii, böyle bir şey onların Aleviliklerine uymuyor, Hazret-i Ali Efendimiz'e mensub oluşlarına uymuyor. O halde, Hazret-i Ali Efendimiz'den bahsetmemiz lâzım, Hazret-i Ali Efendimiz'in sözlerini anlatmamız lâzım, hayatını anlatmamız lâzım ki, onu gerçekten sevenler onun yolunda yürüsünler.

Bu bakımdan Sahâbe-i Kirâm'ın içinden Hazret-i Ali Efendimiz RA'ın sözlerinden, burada kaldığımız her akşam inşaallah birkaç tanesini —zaman ne kadarına müsaade ederse, o kadarını— açıklayacağım. Çünkü buradaki bizim konuşmalarımız sadece size münhasır kalmıyor, sadece siz dinlemiyorsunuz.

Bunlar ses bantlarına geçiyor, videobantlarına geçiyor; Türkiye'ye gidiyor, dünyanın her yerine dağılıyor. Birçok yerde dinleniyor, okunuyor.

Binâen aleyh, biz imanla ilgili bir ders yaptık sabahleyin... Bunu sırf sizin için yapmadık. Buradaki bu dekor içinde, bu zaman içinde, bu program içinde bu konuşmayı yapıyoruz ama; bu bir çok zamanlar için, bir çok bölgeler için, bir çok insanlar için önemli bir konudur. İman konusudur, Allah'a iman konusudur, herkes için çok önemlidir. Onun için Amerika'ya da gidecek, Pakistan'a da gidecek, Malezya'ya da gidecek, Türkiye'ye de gidecek, Almanya'ya da gidecektir. Biz o şuurla bu konuşmalarımızı yapıyoruz. Akşamları yapacağımız bu konuşmalar da birçok yere dağılacağı için, dağıtılacağı için, tevzî edileceği için, burada bu günleri ganimet bilerek bu konuyu seçtik.

Tabii, bu konuda konuşmak bizim boynumuzun borcudur. İnsanları doğru yola çekmek, bizim vazifemizin gereğidir. Bizim hasbel kader, —Allah'a hamd ü senâlar olsun kader bizi böyle eylemiş— Hazret-i Ali Efendimiz'in evlâdı, torunu olma durumumuz da vardır. Yâni, Hazret-i Ali Efendimiz'i uzaktan bir kimse olarak anlatmıyoruz, dedemizden bahsediyor olarak anlatmış oluyoruz.

Ayrıca Hazret-i Ali Efendimiz'in "Eimme-i İsnâ Aşer: On iki İmam" denilen evlâtları ve onların içinden İmam Ca'fer-i Sâdık Hazretleri de bizim tasavvufî yolumuz olan Nakşî tarikatının ve diğer tarikatların silsilesinde olan pirlerimizdendir, mürşidlerimizdendir. İmam Ca'fer-i Sâdık Hazretleri, İmam-ı Âzam'ın da hocasıdır. O bakımdan, çeşitli yönlerden yakınlığımız olduğu için böyle bir konuyu açıyoruz.

Çünkü müslümanları parçalamak, birbirlerine düşman etmek, birbirlerine düşürmek, birbirleriyle dövüştürmek isteyen bir plan var! Bunu görüyoruz. Irak'ı İran'a saldırttılar, Irak'ı Kuveyt'e saldırttılar... Irak'ı Türkiye ile kötü duruma düşürttüler, Suriye'yi Türkiye ile kötü duruma düşürttüler... Libya'yla Mısır'ı kötü duruma düşürttüler, Cezayir'le Tunus'u kötü duruma düşürttüler... Yâni tek bir yerde olsa, tesadüf diye düşünülebilir amma, planlı bir şekilde dünyanın her yerinde müslümanları

birbirine düşürme çalışması var! Bizim de bunun aksini yapmamız lâzımdır

a. Teheccüd Namazı

Ayrıca temelsiz olan fikirleri, küfrü, inkârı, şirki kökleyip atmak vazifemizdir. Yetişmemizin gereğidir, aldığımız mânevî görevin gereğidir. O bakımdan bu konuyu açıyoruz. Besmeleyle bu akşam, burada, bu kampın ilk konuşmasına; Hazret-i Ali Efendimiz'in sözleriyle ilgili ilk konuşmaya şu anda böylece başlamış oluyoruz.

Okuduğumuz eser, Hazret-i Ali Efendimiz'in sözlerini toplayan bir eserdir. Necef'te basılmıştır. (*Elfü kelimetin li-emîril mü'minîne ve seyyidi'l-büleğa ve'l-mütekellimîn el-imâm ali ibn-i ebî tâlib aleyhi's-selâm*) başlığını taşıyor. Bunun ilk sayfasından okuyorum:

كان كثيرا ما يقول إذا فرغ من صلاة الليل: أشهد أن السموات
والارض وما بينهما آيات تدل عليك ، و شواهد تشهد بما إليه
دعوت . كل ما يؤدى عنك الحجة ويشهد لك بالربوبية ، موسوم
بآثار نعمتك ، ومعالم تدبير عالمك بها عن خلقك . فأوصلت
إلى القلوب من معرفتك ما آنسها من وحشة الفكر ، و كفاها رجم
الاحتجاج ، فإنَّ شاهدةٌ بإنك لا تأخذك الاوهام ، ولا تدركك
العقول ولا الابصار . أعوذ بك أن أشير بقلب أو لسان أو يد إلى
غيرك ، لا إله إلا أنت ، واحدا احدا ، فردا صمدا ، ونحن لك
مسلمون. فإنَّ شاهدةٌ بإنك لا تأخذك الاوهام .

1. (*Kâne kesîren mâ yekùlü*) "Hazret-i Ali RA şöyle söylerdi." Ne zaman? (*İzâ ferağa min salâti'l-leyl*) "Gece namazını kıldıktan sonra şu sözleri söylerdi."

Salâtü'l-leyl, *Teheccüd* namazıdır. Geceleyin takvâ ehli insanların, salihlerin, abidlerin uykusunu fedâ edip kalkıp kıldığı bir namazdır. Peygamber SAS Efendimiz'e Kur'an-ı Kerim'de, *bi'smillâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا

(الإسرا:٧٩)

(*Ve mine'l-leyli fetehecced bihî nâfileten lek, asâ en yeb'aseke rabbüke makamen mahmûdâ*) [Gecenin bir kısmında da uyanarak sana mahsus fazla bir ibadet olmak üzere teheccüd namazı kıl ki, Rabbin seni Makam-ı Mahmud'a ulaştırsın.] (İsrâ, 17/79) diye teheccüd namazı kılması tavsiye buyurulmuştur Allah tarafından... Peygamber SAS de bizlere tavsiye etmiştir gece namazı kılmayı... Çünkü gecenin çok büyük feyzi vardır, çok büyük bereketi vardır.

"Gece vaktinde mânevî bakımdan göğün kapıları açılır ve Allah-u Teàlâ Hazretleri kullarına: 'Yok mu benden af isteyen? İstesin affedeceğim! Yok mu benden bir talebi olan? Dilesin, dilediğini vereceğim! Yok mu benden mağfiret taleb eden? Onu afv ü mağfiret eyleyeceğim!' diye kullarına seslenir." diyor Peygamber Efendimiz... Bu seslenme bütün gece devam eder, imsak kesilinceye kadar... İmsak kesildikten sonra biter.

Demek ki, imsak kesilmezden önce geceleyin kalkıp ibadet eden, Allah'a yalvaran; Allah'tan arzusunu, talebini, duasını, niyazını isteyen muradına erer. Allah'ın affına mazhar olur, lütfuna ihsanına nâil olur.

Onun için biz de sizlere Peygamber Efendimiz'in sünneti olan gece namazını, sàlihlerin adeti olan gece kalkıp *Teheccüd* namazı kılmayı tavsiye ederiz. Evet, şu yaz günlerinde gece kısa olduğundan, gece namazına kalkış biraz zordur amma, bunun kışı da vardır. Şimdi biraz zor yapılsa bile, şimdi de sabah namazından sonra dinlenme imkânınız vardır. Yine de yapmanızı tavsiye ederim.

Peygamber Efendimiz yapardı, Hazret-i Ali Efendimiz

yapardı... Salihler, evliyâullah büyüklerimiz geceleri böyle kalkar, yana yakıla ibadet ederlerdi. Yunus Emre'nin ilâhisini hemen hatırlıyoruz; ne diyor:

Dağlar ile, taşlar ile,
Çağırayım mevlâm seni!..
Seherlerde kuşlar ile,
Çağırayım mevlâm seni!..

Seher dediği, işte bu teheccüd namazı kılınan gecenin son vaktidir. Yâni sahura kalktığımız, oruç için yemek yediğimiz zamanlardır. "*Seherlerde kuşlar ile / Çağırayım mevlâm seni!* " Kuşlar cıvıl cıvıl ötüşmeğe başlar; ben de kalkayım, dua edeyim!" diyor.

وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ (آل عمران:١٧)

(*Ve'l-müstağfirîne bi'l-eshâr*) [Seher vaktinde Allah'tan bağış dileyenler.] (Âl-i İmran, 3/17) diye seher vakitlerinde kalkıp tevbe eden Sahabe-i Kirâm'ın sevabının çok olduğu Kur'an-ı Kerim'de bildiriliyor.

Müzzemmil Sûresi'nde de Allah-u Teàlâ Hazretleri bu ümmete, selef-i salihînimize tavsiye eylemiş ki:

قُمْ اللَّيْلَ إِلاَّ قَلِيلاً . نِصْفَهُ أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلاً أَوْ زِدْ عَلَيْهِ

وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلاً (المزمل:٢-٤)

(*Yâ eyyühe'l-müzzemmil. Kumi'l-leyle illâ kalîlâ. Nısfehû evi'nkus minhü kalîlâ. Ev zid aleyhi ve rettili'l-kur'âne tertîlâ.*) [Ey örtünüp bürünen Rasûlüm! Birazı hariç geceleyin kalk namaz kıl! Gecenin yarısını kıl, yahut bunu biraz azalt, ya da çoğalt ve Kur'an'ı tane tane oku!] (Müzzemmil, 73/2-4)

Sonra:

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ (المزمل: ٢٠)

(*İnne rabbeke ya'lemu enneke tekumu ednâ min sülüseyi'l-leyli ve nısfehû ve sülüsehû ve tâifetün mine'llezîne meake*) [Rasûlüm! Senin, gecenin üçte ikisine yakın kısmını, (bazen) yarısını, (bazen de) üçte birini yatmadan ibadetle) geçirdiğini ve beraberinde bulunanlardan bir topluluğun da (böyle yaptığını) Rabbin elbette biliyor.] (Müzzemmil, 73/20) diye son ayet-i kerimesinde de Sahabe-i Kirâm'ın bu emri tutarak, geceleri kalkıp çok çok ibadet ettikleri, uykularını çok fedâ ettikleri ifade ediliyor. Bu kadar da aşırı yapmalarına lüzum olmayıp daha hafif bir tarzda gece ibadetini yapmaları tavsiye ediliyor.

Hazret-i Ali Efendimiz (*Radıya'llàhu anh ve kerrema'llàhu vecheh*) Hazret-i Ali Efendimiz'e biz "Radıyallahu anh" diyoruz. Çünkü:

رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ (التوبة: ١٠٠)

(*Radıya'llahu anhüm ve radù anh*) [Allah onlardan razı olmuştur, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır.] (Tevbe, 9/100) diye ayet-i kerimede Allah'ın Sahabe-i Kiram'dan razı olduğu işaret edilmiş.

Ayrıca "*Kerrema'llàhu vecheh*" diyoruz. Çünkü, Allah-u Teàlâ Hazretleri ona büluğa ermeden İslâm'ı nasib ettiğinden, onun yüzü tertemiz kaldı; hiç küfre yönelmedi. Yâni, cahiliye çağını yaşayıp da, ondan sonra müslüman olan insanlar gibi değil... Büluğa ermeden, daha çocuk yaştayken Peygamber Efendimiz SAS'e iman etti. Çocuklardan ilk iman edendir. Böylece yüzü pırıl pırıl, tertemiz kaldı. Yüzünde hiç bir mahcûbiyet durumu olmadı. Allah onun yüzünü ak etti. Onun için (*Kerrema'llàhu vecheh*) "Allah onun yüzünü asilleştirdi" diyoruz.

Şia'da ona "*Aleyhi's-selâm*" derler. Biz "*Aleyhi's-selâm*" sözünü sadece enbiya ve mürselîn için kullanırız. İsâ Aleyhisselâm, Mûsâ Aleyhisselâm... gibi. Sahabe-i Kiram için "*Radıya'llàhu anh*" deriz. Ama Hazret-i Ali Efendimiz için husûsî olarak bir de "*Kerrema'llàhu vecheh*" diyoruz.

Hazret-i Ali Efendimiz geceleyin kalkardı, teheccüd namazı kılardı. Peygamber Efendimiz'in bir hadis-i şerifini bu arada hemen hatırlatayım size:[7]

رَكْعَتَانِ مِنَ اللَّيْلِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا

(*Rek'atâni mine'l-leyl*) "Geceleyin kılınan iki rekâtcik bir namaz, uykuyu bölüp de kılınan bu namaz; (*hayrün mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) bütün dünyadan ve dünyanın içindeki her türlü mal, mülk, zenginlik ve servetten daha hayırlıdır, daha kıymetlidir.

b. Akıllar Seni Tam İdrak Edemez

İşte Hazret-i Ali Efendimiz de gece kalkar ibadet ederdi; bir çok Sahabe-i Kiram gibi, bir çok sâlihler gibi, evliyâullah gibi... Namazından sonra da şöyle dua edermiş: —Ben sabahleyin, "Allah'ın varlığını ilmen, scientific olarak insanın anlaması lâzım!.. Aklen ve mantıken bulmak durumunda ve o kabiliyettedir insan... Mutlaka bulması lâzım! Alimler de tabii, çok daha iyi bir şekilde Allah'ın varlığını kavrarlar. Kur'an-ı Kerim bize etrafı ibret gözüyle seyretmeyi ve oradan Allah'ın varlığına deliller çıkartmayı tavsiye ediyor." demiştim. Bakın, Hazret-i Ali Efendimiz de tevâfuken aynı konuyu işliyor:

أشهد أن السموات والارض وما بينهما آيات تدل عليك ، وشواهد

---

[7] Lafız farkıyla: Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.455, no:5404; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VII, s.785, no:21405; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIII, s.145, no:12782.

تشهد بما إليه دعوت .

(*Eşhedü enne's-semâvâti ve'l-arda ve mâ beynehümâ âyâtün tedillu aleyke*) "Yâ Rabbbi! Şehadet ederim ki, gökler ve yer, bunların arasındaki bütün yaratıklar, senin varlığını gösteren delillerdir. Bütün gökler delildir, yeryüzü delildir... Bunların arasındaki bütün varlıklar, senin varlığına şehadet eden, gösteren delillerdir."

Yâni, parmak izi gibi küçük bir iz, emâre aramağa lüzum yok; şehadet ederim ki her şey, bütün varlıklar senin varlığını gösteren delillerdir.

(*Ve şevâhidü teşhedü bimâ ileyhi deavte*) "Bunlar aynı zamanda senin çağırdığın, dâvet ettiğin konulara şahitlik eden şâhitlerdir."

Yâni, sen doğru imana dâvet ediyorsun... Peygamber gönderip, Kur'an indirip, insanlara varlığını birliğini, esmâ-i hüsnâ'nı anlatıyorsun... Dünyayı, ahireti bildiriyorsun... İnsanların din konusunda bilmediği hususları bildiriyorsun... İşte bütün bu varlıklar senin söylediğini doğrulayan şahitlerdir.

كل من يؤدى عنك الحجة ، ويشهد لك بالربوبية ، موسوم بآثار
نعمتك ، ومعالم تدبير عالمك بها عن خلقك .

(*Küllü men yüeddi anke'l-hüccete ve yeşhedü leke bi-rubûbiyyeti mevsûmün bi-âsâri ni'metike*) "Senden bize delil mahiyetinde olan her şey ve senin rubûbiyyetini, alemlerin rabbi olduğunu; yaratıcısı ve yöneticisi, besleyicisi ve geliştiricisi, ihtiyaçlarını karşılayıcısı olduğunu gösteren şeyler, şahitler, senin nimetlerinin eserleri olarak işaretlidirler."

Rubûbiyyetin mânâsı geniş... Rab demek; alıp geliştiren, yaratıp ondan sonraki ihtiyaçlarını da görüp büyüten, geliştiren demek...

(*Ve meâlimü tedvirü àlemike*) "Senin kâinatı yönettiğinin, kâinatın sahibi, idarecisi ve mâliki olduğunun kesin göstergeleridir. Büyük işaretlerdir bu varlıklar... (*Bihâ an halkıke*)

Bu yaratıklarından, mahlûkatından ne kadar yüce olduğun görülüyor, anlaşılıyor."

فأرصلت إلى القلوب من معرفتك ما آنسها من وحشة الفكر ،

وكفاها الاحتجاج ،

(*Feerselte ilâ kulûbihim min ma'rifetik*) "Bu varlıklara bakınca, sen onları müşâhede eden, onları güzel gören insanların gönlüne ma'rifetullahı gönderiyorsun. (*Mâ anesehâ min vahşeti'l-fikir*) Fikirdeki yalnızlıktan o gönderdiğin irfan bilgileri, irfan hazineleri onları kurtarıyor. (*Ve kefâha'l-ihticâc*) Ve delil gösterme konusunda yeterli oluyor bu gönderdiğin şeyler..."

فإنَّ شاهدةٌ بإنك لا تأخذك الاوهام ، ولا تدركك العقول

ولا الابصار .

(*Feinne şâhidetün*) "Bütün bu varlıklar şâhittir ki; (*bi-enneke lâ te'huzüke'l-evhâm*) sen o kadar yücesin ki, insanların vehimleri seni tam anlayamaz." İnsan acizdir, insan aklı yeterli değildir. (*Ve lâ tüdriküke'l-ukul*) "Akıllar seni tam mânasıyla kavrayamaz, senin büyüklüğünü idrak edemez. (*Ve le'l-ebsâr*) Gözler de seni göremez."

Yâni, "Bu yerleri, gökleri ve yerlerin göklerin içindeki varlıkları incelediğimiz zaman görüyoruz ki; gözler seni göremez, akıllar senin yüceliğini, büyüklüğünü, künhünü, mahiyetini tam mânâsıyla anlayamaz. İnsanın düşünceleri ki, nihâyet birer vehim sayılır. Aciz insanın aciz düşüncesi; ne olacak? Doğruluğu da kesin değildir. İnsanoğlunun düşüncelerinin hepsi doğru diye bir şey yoktur. Nihâyet kendi aklı seviyesi, irfanı seviyesindedir; vehimdir. Bu vehimler seni tam mânâsıyla kavramağa yeterli değildir." Bu anlaşılıyor.

"Şu gökyüzüne baktığımız zaman, yâ Rabbi görüyoruz ki, sen yücelerin yücesisin! Bu kadar muazzam varlıkları böyle

yarattığına göre, senin büyüklüğün ne kadar, sen ne büyüksün yâ Rabbi! Nasıl emsalsiz bir hâliksın! Bunlara bakıyoruz, aklımızın seni tam mânâsıyla idrak edemeyeceğini anlıyoruz; gözümüzün seni göremeyeceğini anlıyoruz." demek istiyor.

Hakîkaten de Mûsâ AS'a Tur Dağı'nda vahiy geldiği zaman; "Ben senin rabbinim yâ Mûsâ!" diye Allah-u Teàlâ Hazretleri ona vahyetti, emirlerini bildirdi. O, peygamber olarak o ilâhî tecellîye mazhar olunca, tabii sevgisinden, saygısından, merakından, aşkından, aşkullahtan, muhabbetullahtan dedi ki:

رَبِّ أَرِنِي أَنظُرْ إِلَيْكَ (الأعراف:١٤٣)

(*Rabbi erinî enzur ileyk*) "Yâ Rabbi! Vahyini duyuyorum ama kendini de göster, seni de göreyim! Sesini duyuyorum, vahyin bana geliyor ama cemâlini de göreyim yâ Rabbi! (*Erinî*) Göstert kendini bana!.. (*Enzur ileyk*) Seni temâşâ edeyim, nazar edeyim sana!" (A'raf, 7/143) dedi.

Onun üzerine dedi ki Allah-u Teàlâ Hazretleri:

قَالَ لَن تَرٰنِي ، وَلٰكِنِ انْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرٰنِي ، (الأعراف:١٤٣)

(Kale lenterânî) "Göremeyeceksin; bu hal, bu sıfat sende olduğu müddetçe görmen mümkün olmayacak, olacak şey değil! (*Velâkini'nzur ile'l-cebel*) Karşıdaki şu Tur Dağı'na bir bak! (*Feini'stakarra mekânehû fesevfe terânî*) Sen etten kemikten yapılmışsın, ezilirsin, büzülürsün, dayanamazsın. Eğer o dağ o azametiyle, o kuvvetiyle, o sağlamlığıyla, taştan yapılmış o koca dağ tecelliye, Allah'ın görünmesine tahammül ederse; o zaman sen de görebilirsin. Bak bakalım dağ tahammül edebilecek mi?" dedi. Tecellî, görünmek demek...

فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا (الأعراف:١٤٣)

(*Felemmâ tecellâ rabbühû li'l-cebeli cealehû dekken*) Allah-u Teàlâ Hazretleri bizim mahiyetini anlayamayacağımız, aklımızın almayacağı bir şekilde Tur Dağı'na tecellî eyleyince; o tecellînin nurlarından, azametinden, yeni kelimeyle enerjisinden dağ parça parça oldu. O tecellî parça parça eyledi o dağı... (*Ve harra mûsâ saik*à) Mûsâ AS bu müthiş manzara karşısında bayıldı, yere serildi kaldı.

فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ (الأعراف:١٤٣)

(*Felemmâ efâka*) Kendine gelince, uyanınca, ayıkınca; (*Kàle sübhâneke tübtü ileyke ve ene evvelü'l-mü'minîn*) "Yâ Rabbi, tevbe... Anladım ki senin cemâlini, tecellîni algılayabilmek tahammül edilebilecek bir şey değilmiş... O nûrun, o enerjinin büyüklüğüne tahammül etmek mümkün değilmiş; anladım! Ben sana teslim olanların ilkiyim! Sana her halinle teslim oluyorum; ne eylersen güzel eylersin yâ Rabbi!" (A'raf, 7/143) diye teslim oldu. İşte gözler göremez dediği bu...

Geceleyin tabii, bizim gibi böyle beton çatılar altında değillerdi. Hava sıcak Suudî Arabistan'da... Gidenler biliyor, Hicaz sıcak... Herhalde gece namazına kalktığı zaman gökleri, yıldızları görüyordu mübârekler... Hem de orada yıldızlar, sanki elini uzatsan tutacakmışsın gibi yakın... Ay sanki daha büyük, Güneş daha büyük gibi oluyor. Orada gece manzarası harika oluyor.

Şimdi o manzaranın altında:

"Yâ Rabbi! Gökler ve yer senin varlığına delâlet eden birer alâmettir. Hepsi sana şehâdet ediyor, senin büyüklüğünü gösteriyor. Anlıyoruz ki, içimize doğuyor ki, senin irfan bilgilerin bizim içimize giriyor da anlıyoruz ki yâ Rabbi; hayaller, vehimler seni seni tahayyül edemez!.. Akıllar senin büyüklüğünü tam kavrayamaz, gözler seni göremez!.. Şu kudretin büyüklüğüne bak yâ Rabbi!.." diyordu.

Sonra da şu cümlenin altını çizdim muhterem kardeşlerim, bakın ne buyuruyor:

أعوذ بك أن أشير بقلب أو لسان أو يد إلى غيرك ، لا إله إلا
أنت ، واحدا احدا ، فردا صمدا ، ونحن لك مسلمون.

(*Eùzü bike*) "Yâ Rabbi sana sığınırım... (*En uşire bi-kalbin ev lisânin ev yedin ilâ gayrike*) Gönlümle, yahut dilimle, yahut elimle senden bir başkasına işâret etmekten, meyletmekten sana sığınırım yâ Rabbi!.. (*Lâ ilâhe illâ ente vâhiden, ehaden ferden*) Çok iyi idrak ettim, anladım ki, senden başka ilâh yok!.. Sen teksin, birsin!.. Fertsin, şerikin nazîrin yok, teksin!.. Bütün mahlûkatın muhtac olduğu Rab'sin!.. Herkes hâcetini sana arz eder, herkes niyazını sana yapar... Herkes beklediğini senden bekler; bekleyene sen verirsin... İsteyen senden ister; isteyene sen verirsin yâ Rabbi!.. (*Ve nahnü leke müslimûn.*) Biz sana teslim olmuş müslümanlarız yâ Rabbi!" diye gece namazından sonra böyle dua ederdi Hazret-i Ali Efendimiz...

Ne çıkıyor bu sözlerin arkasından, onu açıklayalım! Çünkü, Arapça bilmeyen kimseler de dinleyecek bu bantları... Açıklayalım:

Hazret-i Ali Efendimiz beş vakit farz namazlarını kılar; onun yanı sıra, geceleyin de kalkıp namaz kılardı. Eğer sen, "Ben Hazret-i Ali'yi seviyorum!" diyorsan, onun yaptıklarını yapacaksın!.. Eğer seviyorsan, seven sevdiğine tâbi olur. Göklere bakacaksın, yıldızlara bakacaksın, yere bakacaksın; bu yerdeki, gökteki yaratıkları ibret gözüyle temâşâ edeceksin... Yâ Rabbi! Bunların hepsi senin varlığına şahitlik ediyor; bunların yaratıcısı sensin yâ Rabbi!" diye teslim olacaksın!..

Tabii, Hazret-i Ali Efendimiz ve bütün Sahâbe-i Kirâm, bütün müslümanlar ve bütün bilen insanlar; Allah'ın kelâmını bilen insanlar, İslâm tarihini bilen insanlar, olayları ve olayların içindeki kişileri bilen insanlar bilirler ki, namaz çok önemli bir ibâdettir.

Namaz mü'minin Mi'racıdır. Kulun Allah'ın dergâh-ı ilâhîsine, bârigâh-ı samedânîsine dâvet olunduğu, davetli olarak gittiği bir ibadettir. Allah dâvet ediyor çünkü... (*Hayye ale's-salâh*) "Gelin

namaza!" diyor. Allah davet ediyor, kul da "Pekiyi, geliyorum!" diyor. Geliyor ve Allah'ın dâvetine icâbet edip huzuruna giriyor. Çok zevkli bir şeydir.

Onun için, Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki:[8]

قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلاَةِ

(*Kurretü aynî fi's-salâh*) "Gözümün şenliği, serinliği namazda..." Namazdan o kadar zevk alıyordu.

Hazret-i Ali RA Efendimiz bir savaşta şiddetli bir şekilde yaralandı. Yarasının içinde etine saplanan ok veya zırh parçası kaldı. Şişti, irin topladı. Zonkluyor, tahammül edilecek gibi değil... Şişmiş, kızarmış, korkunç bir durumda... Dediler ki:

"—Yâ Emîre'l-Mü'minîn! Bunu ameliyat etmek lâzım; keseceğiz, başka çare yok!.."

"—Ben namazdayken yapın!" dedi.

Tahammül edemiyor başka zaman... Namazdayken yaptılar, farkına varmadı. Yaptılar, bitirdiler, dediler ki:

"—Yâ Emîrel Mü'minîn! Namazda ameliyat ettik, gık bile demediniz."

"—Yaptınız mı?" dedi.

"—E, haberiniz yok mu?" dediler.

"—İnsan olmadığı yerdeki olayı nereden bilsin?" dedi. Yâni, "Ben orada değildim ki..." dedi.

Bu neyi gösteriyor? Hazret-i Ali RA Efendimiz'in namazında rûhen bedenden ayrılıp çok yüksek hallere eriştiğini, çok yüksek

---

[8] Neseî, *Sünen*, c.VII, s.61, no:3939; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.128, no:12315; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.174, no:2676; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.241, no:5203; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VI, s.199, no:3482; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VII, s.78, no:13232; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.280, no:8887; İbn-i Sa'd, *Tabakàtü'l-Kübrâ*, c.I, s.398; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.371, no:6812; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.303; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.III, s.135, no:1234; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.160, no:666; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LX, s.454; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.143, no:2733; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.449, no:18912, 18913; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.73, no:1089; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IX, s.496, no:8916.

mertebelere çıktığını gösteriyor. Bedenine ne yapılıyorsa, onu duyacak halde değil ruhu... Hazret-i Ali Efendimiz namazı böyle kılıyordu.

Bazıları diyorlar ki, konuştuğumuz kimselerden...
"—Camiye geliyor musunuz?" diye soruyorum ben...
"—Gelmiyoruz." diyorlar.
"—Niye gelmiyorsunuz?.."
"—Hazret-i Ali Efendimiz camide öldürüldü..."
Hazret-i Ali Efendimiz mutfakta öldürülseydi, hiç yemek yemeyecek miydik?.. Hazret-i Ali Efendimiz mektepte öldürülseydi, hiç çocuklarımızı okutmayacak mıydık?.. Hazret-i Ali Efendimiz çarşıda pazarda öldürülseydi, hiç iş güç yapmayacak mıydık?.. İnsafa sığar mı böyle bir mantıkla Allah'ın emri olan namazı kılmamak; mü'minin mîracı olan şerefli dâvete icâbet etmemek?.. Böyle bir şey olur mu?.. Akla mantığa sığacak bir şey değil... Tabii, bu çok yanlış bir şey...

Öyle tembellikten kılmamak ayrı...
"İşte kusura bakma hocam, alışmadık da, çocukken öğretmediler de... İşte abdest almak zor geliyor da... vs."
Tembellik ayrı ama, hem kılmayıp, hem de kılmamasına bir kulp takmak, bir mâzeret uydurmak; buna Hazret-i Ali Efendimiz de râzı gelmez, aklı başında hiç bir insan da râzı gelmez!.. Allah da böyle bir şeyi affetmez!..
Hepimiz Allah'ın kuluyuz, hepimiz Allah'a karşı samîmî olmak zorundayız ve ibâdetimizi samîmiyetle yapmak zorundayız!..

İnsan öldükten sonra ahirette ilk sorgusu namazdan olacak, "Namazlarını kıldın mı?" diye olacak!.. Namazlarını kılmışsa, öteki hesapları kolay olacak. Kılmamışsa, orda azab başlayacak. Bir hadis-i şeriften anlatayım size, namaz kılmayanın azabının ne olduğunu:
Peygamber Efendimiz Cebrâil AS ile mânevî bir müşahedesinde, seyahatinde bir adam gördü. Adam elindeki kocaman bir kayayı öteki adamın kafasına bütün hızıyla patlatıyor... Öteki adamın kafası parçalanıyor, yerlere saçılıyor… Bir taş vurup kafasını dağıtıyor, öldürüyor adamı... Fakat, Allah

tarafından kafası tekrar bir araya geliyor, tekrar eski halini alıyor... Bu taşı yine kaldırıyor, yine vuruyor, yine parçalıyor... Yine bir araya geliyor; yine parçalıyor...

Peygamber Efendimiz dedi ki:

"—Yâ Cebrâil kardeşim, bu korkunç manzara nedir, bu hal nedir?.. Bu adam bu taşı öteki adımın kafasına niçin vuruyor?.. Her seferinde bu adamın kafası darmadağın dağıtılıyor; kanları, beyni yerlere saçılıyor... Sonra tekrar bir araya geliyor. Bu nedir?"

Cebrâil AS:

"—Yâ Rasûlallah! Bu kafası parçalanan adam, dünyadayken namazın Allah'ın emri olduğunu bildiği halde kılmayan insandı. 'Bu kafayla namazın Allah'ın emri olduğunu bildin de yine namaz kılmadın mı?" diye, onun için böyle azab görüyor. Onun cezâsı budur." dedi.

Anlayın ki, namaz kılmayanın mânevî bakımdan ahirette cezası ne kadar ağırmış!.. O halde herkesin namaz kılması icâb ediyor.

Tabii, namazın fonksiyonu nedir, faydası nedir?.. Orucun fonksiyonu, faydası, görevi nedir?.. Haccın sonucu, neticesi, faydası nedir?.. Zekâtın sonucu, faydası nedir?..

Çok net olarak biliyoruz ki, oruç insana sıhhat kazandırıyor. Ruhunu kuvvetlendiriyor, bedenini dinlendiriyor, sıhhat kazandırıyor. Çok net olarak biliyoruz, orucun çok faydaları var… Hattâ doktorlar, muayene ettikleri zaman dinsiz, imansız, alâkasız insanlara bile perhiz yapmayı tavsiye ediyorlar; şunu yeme, bunu yeme tarzında...

Haccın faydasını biliyoruz; bütün müslümanlar dünyanın her yerinden senede bir defa gelip oraya toplanıyorlar.

Zekâtın faydasını herkes biliyor; çünkü, zengin parasına fakire veriyor. Fakirin işi görülüyor. Zenginle fakir arasında muhabbet meydana geliyor, toplum düzene giriyor.

Namazın faydası nedir?.. Namaz insanı günde beş defa pisliklerden yıkıyor, Rabbinin huzuruna çıkartıyor. İyi insan olmasını sağlıyor, kontrolünü sağlıyor. Günde beş defa...

Şuna benzetiyorum ben: Gece bekçileri vardır fabrikalarda

veya büyük müesseselerde... Elinde anahtar vardır. Anahtarla kurulacak belli saatler vardır o müessesede... Belli zamanlarda oralara gider, o saatlere anahtarı sokup çevirir. Böylece ertesi gün patron bilir ki, bu bekçi vazifesini güzel yaptı. Buraları dolaşmış, saatleri de kurmuş. Kurmasa; oralarda vazifeyi yapmadığı, oralara gelmediği, bekçilik yapacağım deyip de parayı alıp, yan gelip yattığı anlaşılır. Mutlaka kuracak onları... Oraları dolaştığı zaman bekçiliği yapmış oluyor.

İşte onun gibi, namaz insanı belli zamanlarda huzur-u Rabbi'l-İzzet'e çıkartıp, kendisinin kontrolünü sağlıyor. Kötülüklerden alıkoyuyor ve temizliyor. Onun için ayet-i kerimede buyruldu ki, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:*

إِنَّ الصَّلاَةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ (العنكبوت:٤٥)

(*İnne's-salâte tenhâ ani'l-fahşâi ve'l-münker*) [Muhakkak ki, namaz, insanı hayâsızlıktan ve kötülükten alıkoyar.] (Ankebut, 29/45)

Demek ki, Allah'ın kötülükleri engelleyen bir tedbiri olduğu için, namazın günde beş vakit kılınması lâzım!..

"—Üç vakit olsa olmaz mı?"

Olmaz, beş vakit olacak!..

"—Bir vakit olsa olmaz mı?.. Haftada bir olsa olmaz mı? Yılda bir olsa olmaz mı?"

Olmaz! Çünkü yılda bir defa yıkansa bir insan, yılın öteki zamanlarında tekeden beter kokar, kimse yanına yanaşamaz. Günde beş defa yıkanacak!.. Öyle yılda bir defa yıkanma olmaz. Günde bir defa ibadet yetmez. Haftada bir defa ibadet yetmez!..

"—Ne kadar yeter, dozaj ne kadar olacak?"

Günde beş defa olacak!.. O kadar.

"—Kim söylemiş?"

Alemlerin Rabbi, bizi yaratan halikımız günde beş defa bunun olması gerektiğini söylüyor.

c. Kulun Olma Şerefi

Muhterem kardeşlerim, bir tane daha okuyalım! Çünkü, ikinci sözü de bu konuyla ilgili:

إلهى ، كفانى فخرا ، أن تكون لى ربا ؛ وكفاني عزا ، أن ا كون لك

عبدا ؛ أنت كما أريد ، فاجعلني كما تريد.

2. (*İlâhî kefânî fahren, en tekûne lî rabben; ve kefânî izzen en ekûne leke abdâ; ente kemâ üridü, fec'alnî kemâ türîd.*)

Arapça bilen bir insan şunu hemen yazar. Çok güzel bir söz!.. O kadar güzel söylemiş, o kadar tatlı ki, şiir gibi... Çok güzel bir vecîze...

Mânasını söyleyelim:

(*İlâhî*) "Ey benim ilâhım, mâbudum, Rabbim, Allah'ım! (*Kefânî fahren en tekûne lî rabben*) Senin benim rabbim olman, benim için övünç olarak yeter!.. Övünüyorum; el-hamdü lillâh ki sen benim Rabbimsin... Senin benim Rabbim olman, övünç olarak yeter yâ

Rabbi!.. Kimsin sen?.. Allah'ın kuluyum el-hamdü lillâh... Allah benim rabbim... "Bu, şeref olarak, övünme olarak yeter bana yâ Rabbi!" diyor. Allah-u Teàlâ Hazretlerine olan sevgisine bak!

Ve devam ediyor:

(Ve kefâni izzen, en ekûne leke abden) "Ve bana şeref olarak, izzet ve itibar olarak sana kul olmak, yeter!.." Halbuki kul olmak iyi değildir. Kul olmak; köle olmak, birisinin esiri, kölesi olmak demek... "Ama bana şeref olarak, sana köle olmak, sana kul olmak yeter yâ Rabbi!.." Sanatlı ifade kullanıyor.

Yâni, dünyada bir insanın bağımlı olması, esir olması, köle olması izzet değildir... İzzetsizliktir, itibarsızlıktır, horluktur, hakirliktir. Zavallıdır o insan... Ama diyor ki: "Senin benim Rabbim olman bana övünç olarak yeter!.. Benim senin kulun olman bana izzet ve itibar olarak yeter!.. Ne mutlu ki, sen benim Rabbimsin!.. Ne mutlu ki, ben senin kulunum!.. Bana izzet ve itibar olarak, sana kul olmak yeter yâ Rabbi!.."

Sonra duasının güzelliğine bakın:

(*Ente kemâ ürîdü*) "Yâ Rabbi, sen tam benim arzuladğım, istediğim gibisin! Cömertsin, merhametlisin, Erhamü'r-rahimînsin, Ekremü'l-ekremînsin!.. Esmâ-i hüsnânın sahibisin!.. Her yönden tam istediğim gibisin Rabbim olarak...

(Fec'alnî kemâ türîdü) "Beni de senin sevdiğin gibi yap yâ Rabbi!.. Sen tam benim sevdiğim, istediğim gibisin!.. Beni de yâ Rabbi, senin istediğin gibi yap!.. Sen Rabbül Alemîn olarak her bakımdan güzelsin, her şeyin güzel... Beni de güzelleştir yâ Rabbi! Beni de senin istediğin gibi bir hale getir!"

Ne kadar güzel bir söz... Arapça bilenlerin mutlaka bunu böyle ezberlemesi lâzım:

إلهی ، كفانى فخرا ، أن تكون لی ربا ؛ و كفاني عزا ، أن ا كون لك

عبدا ؛ أنت كما أريد ، فاجعلني كما تريد.

(*İlâhî kefânî fahren, en tekûnelî rabben; ve kefânî izzen, en ekûne leke abdâ; ente kemâ üridü, fec'alnî kemâ türîd.*)

Ne güzel bir dua...

d. Pişman Olmayacak Üç Kimse

Üçüncü sözünü söylüyorum; üç sözüyle bir ders tamam olsun:

ما خاب امرؤ عدل في حكمه ، و أطعم من قوته ، وذخر من دنيا ه لآخرته

3. (*Mâ hâbe'mruün adele fî hükmihî, ve et'ame min kùtihî ve zahare min dünyâhu li-âhiretihî*) Uzun söylememiş, kısa vecîze...

(*Mâ hâbe'mrüün*) "Şu işleri yapan adam aslâ hâib ve hâsir olmaz; dünyada, ahirette pişman ve perişan olmaz:" Hangi işleri yapan? (*Adele fî hükmihî*) "Hükmünde adalet eden... İki kişi arasında hükmettiği zaman, âdilâne bir söz söyleyip adaletle hükmeden... (*Ve et'ame min kùtihî*) Kazandığı rızkından, kazancından, yiyeceğinden başkasına yediren... (*Ve zahara min dünyâhu li-âhiretihî*) Dünyasından ahireti için malzeme biriktiren... Üç şey:

1. Hükmünde adil olan, hükmettiği zaman adaletle hükmeden...
2. Kendi yiyeceğinden başkasına yediren, ziyafet veren, ikramda bulunan...
3. Dünyasında ahireti için hazırlık yapıp, malzeme hazırlayıp, toplayıp oraya gönderen...

Tabii, bir insan bunların aksini yapsa hâib ve hasîr, pişman ve perişan olur... İki cihanda berbad olur. Hükmettiği zaman adaletle hükmetmese, Allah ondan intikam alır, ahirette büyük cezalara uğratır. Adaletle hükmetmeyen hükümdarlar, adaletle hükmetmeyen kadılar, hakimler çok büyük cezalara çarptırılacak.

Hattâ bir hadis-i şerifte geçiyor ki:

"On kişi veya ondan fazla insana hakim olmuş, lider olmuş her insan, kıyamet günü elleri boynuna bağlanmış esir gibi gelecek." Vietnam esirleri gibi...

"—Neden?"

On kişi ve on kişiden fazla insanın başına emir oldu, hükümrân oldu, başkan oldu diye...

Eskiden esirleri kıpırdayamasın diye ellerini ensesine bağlarlarmış. Öyle elleri ensesine bağlı gelecek...

"Sorulacak, hesabı yapılacak... O maiyetindeki insanlara adaletle hükmetmiş ise, çözülecek elleri... 'Haydi kurtardın paçayı!..' denilecek. Adaletle hükmetmediyse, bağları üstüne bağlar bağlanıp cehenneme sevk edilecek!" diyor Peygamber Efendimiz...

İkincisi: (*Ve et'ame min kùtihî*) Yediğinden, kazandığından başkasına yedirmek... Bu da çok sevaplı bir şey ve Hazret-i Ali Efendimiz cömertliğiyle tanınmış. Biliyorsunuz, Dehr Sûresi'nde anlatılıyor:

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا. إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ
لِوَجْهِ اللهِ لاَ نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلاَ شُكُورًا (الإنسان:٨-٩)

(*Ve yut'imûne't-taàme alâ hubbihî miskînen ve yetîmen ve esîrâ.* [Onlar kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler. (*İnnemâ nut'imuküm li-vechi'llâhi lâ nürîdü minküm cezâen ve lâ şükûrâ*) 'Biz sizi Allah rızası için doyuruyoruz; sizden ne bir karşılık, ne de bir teşekkür bekliyoruz.' derler.] (İnsan, 76/8-9) ayet-i kerimesinde anlatılan durum...

Bir akşam yemeği hazırlamışlar, yiyecekler. Miskin bir dilenci gelmiş kapıya, yiyecek istemiş. Yiyeceklerini tenceresiyle, kabıyla vermişler. Kendileri yememişler, oruçlu oldukları halde... Ertesi güne kadar sabretmişler, tam iftar edecekler; yetimin birisi gelmiş,:

"—Açız, yiyeceğimiz yok; bir şey varsa verin!" demiş. O yiyeceği de ona vermişler. Yine oruç tutmuşlar.

Ertesi gün bir esir gelmiş, tam yemeğe oturdukları sırada... O gün yiyeceklerini de ona vermişler. Bunun üzerine bu ayet-i kerime inmiş.

Yâni, Hazret-i Ali Efendimiz'in, Fatıma Validemiz'in,

Annemiz'in cömertliği... Kendileri açken, çoluk çocuk açken, sofradaki yiyeceği ayırmadan isteyene veriyorlar. Demek ki, çok da değil... Kendileri sabrediyorlar. Yemekten başkalarına yedirme hususunda, ziyafet hususunda ayetle medhedilmiş kimseler zâten bu sözü söyleyenler...

Üçüncüsü: (*Ve zahara min dünyâhu li-âhiretihî*) "Dünyasından ahireti için malzeme depo eden..."

Tabii, bu malzeme nedir? Dünyadayken ahirete depo edilecek malzeme nedir? Sevaplı işlerdir, hayır hasenâttır, sadakadır, ibâdet ve taattir... Bunları yaptı mı insan, ahirete malzeme götürmüş oluyor. Ahirete gittiği zaman yüzü gülecek. Bunları yapmadan ahirete gittiğinde yoksul olacak, mahrum olacak... Elde avuçta hiç bir şey yok... Hesabı kötü olacak, cehenneme gidecek. Onun için, bu dünyadayken fırsatı ganimet bilip, ahirete malzeme hazırlayıp göndermek lâzım!

Ayet-i kerimede:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ، وَاتَّقُوا

اللّٰهَ إِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (الحشر:١٨)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü't-teku'llâhe veltenzur nefsün mâ kaddemet likad, ve'tteku'llahe inna'llâhe habîrun bimâ ta'melûn.*) "Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve herkes, yarın için ne hazırladığına, ahirete ne gönderdiğine baksın! Allah'tan korkun, çünkü Allah, yaptıklarınızdan haberdardır." (Haşr, 59/18)

Yâni, "Kişi şöyle bir baksın bakalım, bu dünyadayken ahirete neler gönderiyor? Ne hazırlıklar yapıyor, ne sevaplar gönderiyor? Allah'tan korkun! Allah her yaptığınızı çok iyi biliyor, haberdar hepsinden... Kötü bir şey yapmayın, onun cezâsı vardır." denmiş oluyor.

Evet, üçüncü sözü de bu...

ما خاب امرؤ عدل في حكمه ، و أطعم من قوته ، وذخر من

دنيا ه لآخرته

(*Mâ hâbe'mruün adele fî hükmihî*) İmriî kelimesi, adam demek... "Yaptığı işte, verdiği hükümde âdil olan kimse, pişman ve perişan olmayacak!"

(*Ve et'ame min kùtihî*) "Kazandığı gıdasından, yiyeceğinden başkasına veren; hâib ve hasîr olmayacak, pişman ve perişan olmayacak! Yüzü gülecek, sevabı kazanacak, mükâfat alacak."

(*Ve zahare min dünyâhu li-âhiretihî*) "Dünyasındayken ahireti için çalışan, oraya hayırlar gönderen; mahrum, pişman ve perişan olmayacak! Orada o yaptıklarının karşılığını görecek, mükâfatlarına erecek, cennete girecek ve memnûn ve mesrûr olacak."

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi sevdiği razı olduğu kullarından eylesin... Sevdiği razı olduğu işleri yaparak ömür geçirmeyi nasib etsin... Huzuruna yüzü ak, alnı açık varmayı, cennetiyle cemâliyle müşerref olmayı cümlemize müyesser eylesin...

Bi-hürmeti esrâri sûreti'l-fâtihah!

27. 12. 1993 - Melbourne / AVUSTRALYA

04. HERKESE İYİLİK YAPMAK

Eûzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm...
Bi'smillâhi'r-rahmâni'r-rahîm...
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-alemîn... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn... Emmâ ba'd:

Aziz ve muhterem kardeşlerim!
Dünden beri başladığımız bir kitap var; Hazret-i Ali Efendimiz'in vecîzelerini ihtiva ediyor. Her akşam bu vecizelerden bir miktar okuyacağız ve açıklamasını yapacağız. Çünkü, Hazret-i Ali Efendimiz'in sözleri çok güzel, vecizeleri gerçekten çok mükemmel sözler... Hem Arapçasını ezberlemek lâzım, hem de Türkçe mânâsını ezberlemek lâzım! Bunları hatırda tutmak lâzım! İnsanın bu nasihatleri öğrenip uygulaması lâzım!
Bir de, Hazret-i Ali Efendimiz'i seven insanlar var... Dünyanın her yerinde, "Biz Hazret-i Ali Efendimiz'e bağlıyız!" diyen insanlar var... Onların da bunları iyice öğrenmesi lâzım! O bakımdan bu vecizeleri bahis konusu ediyoruz, vaaz konusu yapıyoruz. "Her akşam yarım saat kadar, üç dört tanesini okuyup izahını yapacağız." diye karar verdik. Dün ilk dersimizi yaptık, bugün ikinci derse geldik.

a. İstediğine İyilik Yap!

Buyuruyor ki Hazret-i Ali Efendimiz:

أفضِل على من شئت تكن أميرَه ، واستغن عمن شئت تكن نَظِيرَهُ ، واحتج إلى من شئت تكن أسيره .

(*Üfdil alâ men şi'te tekün emiruhû, ve'stağni ammen şi'te tekün nazîruhû, va'htec ilâ men şi'te tekün esîruhû*)
Bu söz, bu vecîze güzel bir söz... Vecîze demek; veciz olarak,

kısa olarak söylenmiş ama, mânâsı çok derin, geniş olan söz demek... Burada görüleceği gibi, sözün hem edebî değeri çok yüksek, "—söz sanatları bakımından, belâğat, fesahat ve edebî sanatlar bakımından değeri yüksek"— hem de mânâsı çok güzel, mânâ itibariyle derin...

Şimdi burada görülüyor ki, müsecca' bir nesirdir. "*Emîruhû, naziruhû, esîruhû*" kelimelerinde, düz yazının şiire benzeyen şeklini kullanmış Hazret-i Ali Efendimiz... Şâhâne bir ifade...

(*Üfdul alâ men şi'te*) "İstediğin kimseye, kimi istiyorsan ona fazilette bulun! Bir bağışta, bir ikramda bulun, iyilik yap! (*Tekün emîruhû*) Onun komutanı olursun, sahibi olursun, efendisi olursun!" Emir, emreden kişi demek... Neden? İyilik yaptığın kimse seni sever, sana kalbi açılır... Sana medyûn-u şükrân olur, şükran borcuyla dolar... "Bak, bu bana iyilikte bulundu!" der. Sen de artık, adetâ onun komutanı gibi olursun. Seni kırmaz, ne dersen yapar. "Gel şuraya gidelim!" dersin; gider. "Gel şunu yapalım!" dersin; yapar. Senin hatırını kollar.

Demek ki, kime iyilik yaparsan yap; "—istediğine yap, istemediğine yapma"— iyilik yaptığın kimseye sen hakim olursun, sahip olursun, efendisi gibi olursun, komutanı gibi olursun... Sözün ona geçer.

İkincisi: (*Vesta'ni ammen şi'te*) "Kimin dengi olmak istiyorsan, ondan müstağni ol! Onunla hiç alışverişin olmasın, ona bir ihtiyacın olmasın; (*tekün nazîruhû*) onun dengi olursun, eşi olursun, mukabili olursun!"

Yâni, adam padişah bile olsa; sen eyvallah etmezsen dengi olursun... Zengin bile olsa, eyvallah etmezsen dengi olursun. Sen müstağni olduğun için, senin onunla bir ilgin olmadığı için, sen rahat olursun; onun karşısında kendini aşağı görmezsin, daha düşük görmezsin. O da sana bir şey yapamaz! Çünkü sen ondan bir şey istemiyorsun, bir şey ummuyorsun... Bir şey ummadığın için, onun dengi olursun.

(*Vahtec ilâ men şi'te*) "Kimi istiyorsan, ona da muhtaç ol; (*tekün esîruhû*) onun esiri olursun!" Birisine muhtaçsan, peşinde dolaşır durursun. O da seni dolaştırır durur, yalvarttırır durur.

Sen onun bağlısı, bağımlısı, esiri, kölesi gibi olursun; muhtaç olduğun için... Kızıyorsun, ayrılacaksın; ayrılamazsın, rest çekemezsin. Neden? Muhtaçsın, ihtiyacın var ona... Esiri olursun.

Başından bir daha açıklayalım:

"Dilediğine iyilik yap; onun sahibi, emiri olursun! Dilediğinden müstağni ol, hiç ihtiyaç duyma, ona karşı kendini ondan hiç bir şey istememe durumunda tut; onun dengi olursun! Dilediğine muhtaç ol; onun esiri olursun."

Buradan anlaşılıyor ki: Hangisi daha iyi? En iyisi herkese hakim olmak, herkese sahip olmak, herkese komutan olmak, herkese sözünü geçirmek? O zaman ne yapmak lâzım? İyilik yapmak lâzım! Gayet kolaydır insanların yönetimi...

الإنسان عبد الإحسان

(*El-insânü abdü'l-ihsân*) "İnsanoğlu iyiliğin kölesidir!" denilmiştir. İyilik yaptın mı bağlanır sana, sever seni... Böylece dost olursun.

Demek ki, insanlara kendini sevdirmenin, insanlara sahip ve hakim olmanın yolu; iyi insan olmaktır, iyilik yapmaktır. Önüne gelene, bildiğine bilmediğine, tanıdığına tanımadığına, yapabildiğin kadar iyilik yapmaktır. Yâni, hiç tanımadığın birisine bile...

Sabahleyin buraya geliyordum. Baktım elinde telsizi olan bir adam... İlkönce kocaman sakalını gördüm, "Gàlibâ bizden bir müslüman!" dedim. Sonradan telsizi görünce, "Gàlibâ buranın sorumlusu..." dedim. Sakalı bunlar da bırakabiliyor. "*Es-selâmü aleyküm!*" diyecektim, demedim; "*Good morning!*" dedim. Ooo... Hemen çok memnun oldu, o da "*Good morning!*" dedi. "*How are you?*" dedi, bilmem ne dedi...

Baktım, bir selâmcıktan sonra bile, bir merhaba demekten bile bir yakınlaşma oldu. Yanındaki bir şeyden ona ikram ediversen veya bir iyilik yapıversen; yükünü taşıyıversen, kapısını açıversen veya bir ihtiyacı olduğu sırada yardım ediversen, o zaman daha iyi olacak.

Ben bunu hayatımda kendim çok denedim ve birçok yerde insanlara iyilik yapmanın çok faydasını gördüm. Tabii, insanın iyiliği, karşısındakini esir etmek için yapması da İslâmî bakımdan doğru değil! İnsan iyiliği Allah için yapmalı! Karşısındaki iyiliği kabul etse de, etmese de yapmalı; anlasa da, anlamasa da yapmalı; kendisine iyi davransa da, davranmasa da yapmalı! Neden? “Ben Allah için yapıyorum, ondan bir karşılık beklemiyorum!” diye düşünmeli!

Hazret-i Ali Efendimiz’in cömertliğiyle ilgili bir ayet-i kerime olduğunu bildirmiştim dün akşam... Onların her akşam kapılarına gelen miskine, yetime, esire sofralarındaki yemeklerini verdiklerini anlatmıştım. O ayet-i kerimelerin devamında buyuruluyor ki, *bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm:*

إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰهِ لاَ نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلاَ شُكُورًا

(الإنسان:٩)

(*İnnemâ nut’imüküm li-vechi’llâh*) “Biz bu soframızdaki yemekleri size Allah için veriyoruz, Allah rızası için veriyoruz. (*Lâ nürîdü minküm cezâen ve lâ şükûrâ*) Sizden bir karşılık da beklemiyoruz, teşekkür de beklemiyoruz.” (İnsan: 76/9)

İster teşekkür edin, ister etmeyin! İster bizi bilin, ister bilmeyin! Yâni, ben kapının arkasından da verebilirim, beni bilmen de şart değil... Öyle insanlar var ki, geceleyin karanlıkta gidiyor, fakire veriyor vereceğini, vereceği sadakayı... İstiyor ki, kimse bilmesin...

Şöyle bir menkabe okumuştum: Evliyâullahtan birisi bir şehre geliyor... Orada bir talebesi varmış, bir zaman gelmiş, yanında okumuş, filân... Tanıdığı bir talebesi, bir kimse...

Sormuş:

“—Bu şehirde şöyle bir şahıs var mı?”

“—Var...”

“—Onunla görüşmek istesem görüşebilir miyim?”

“—Hapiste, hapse tıktılar onu...”

“—Niye hapse tıktılar? Bir şuç mu işledi; bir hırsızlık, bir kanunsuzluk mu yaptı?”

“—Hayır! Birisine borcu vardı, ödeyemedi. Borcunu ödeyemediği için, hapse tıktılar.”

“—Yaaa! Sırf bu sebepten mi?”

“—Evet, bu sebepten...

“—Kime borcu vardı?

“—Falanca adama...

Derhal gidiyor o adama:

“—Hapse tıkılan filânca kimsenin sana şu kadar borcu varmış; öyle mi?”

“—Evet var!”

Tıkır tıkır parayı veriyor, “Git onu çıkart!” diyor. Adam da tabii, parayı aldığı için gidiyor:

“—Tamam, ben paramı aldım; çıkabilir!” diyor.

Fakat parayı ödeyen hocası, o evliyâullahtan olan zat, hiç kendisi hakkında bilgi vermeden, kendisinin oraya geldiğini söylemeden, kendisinin ismini vermeden, o talebesiyle de görüşmeden, şehirden ayrılıp gidiyor. Neden? İyiliği kendisinin yaptığını bilip de teşekkür etmesin, mahcub olmasın, medyûn-u şükrân olmasın diye yapıyor.

إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللهِ لاَ نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلاَ شُكُوراً

(الإنسان: ٩)

(*İnnemâ nut'imüküm li-vechi'llâhi, lâ nürîdü minküm cezâen ve lâ şükûrâ*) “Biz sizi Allah rızası için doyuruyoruz; sizden ne bir karşılık, ne de bir teşekkür bekliyoruz.” (İnsan, 76/9)

“—Ben ona bir tepsi baklava gönderdim; o da bana herhalde bir buçuk tepsi kadayıf gönderir.” filân gibi bir hesap yakışık almaz.

Öyle bir şey yok; Allah rızası için veririz biz! Amma, kaide olarak sen bir insana bir iyilik yaptın mı, o da seni sever. Sen onun emiri olursun, komutanı olursun, sahibi olursun, efendisi olursun. Kaide budur.

Tabii, onların sahibi, efendisi olayım diye de iyilik yapanlar,

parayla insanları satın alanlar çıkabilir. Bu tutmaz! Bu niyet bozukluğu bir yerde anlaşılır. Bir yerde cılkı çıkar, patlak verir. Sonunda iş tatsızlığa gider. Neden? Allah rızası için yapılmayan, ihlâsla yapılmayan bir işin sonundan hayır gelmez de ondan...

O halde ne yapmalıyız? İhlâsımıza sahip olmalıyız, kalbimiz ihlâslı olmalı, iyi niyetli olmalı, Allah rızâsı için olmalı!

Onun için, biz her şeyde diyoruz ki:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhî ente maksûdî, ve ridâke matlûbî*) "Yâ Rabbi, benim maksûdum sensin! Ben senin rızanı istiyorum!"

Yâni, bütün cihan halkı bana kızsa, ama sen sevecek olsan; senin sevdiğin şeyi söylerim, yaparım! Bütün cihan halkı beni sevecek olsa, beni başkan seçecek olsa, benim etrafımda toplanacak olsa; beni paraya gark edecek olsa, zengin edecek olsa, ihyâ edecek olsa, senin sevmediğin bir sözü söylemem! Halkın teveccühünü kazanacağım diye, seni kızdıracak, senin gazabına uğratacak işi yapmam! Halk bana kızacak, halkın karşısında pozisyonum bozulacak diye de, senin rızana uygun olan sözü söylemekten geri durmam!

Asıl müslüman böyle yapar, asıl müslümanın hâli, şânı ve işi budur! İhlâsla yapar, iyi niyetle yapar, Allah için yapar! Kimseden korkmaz, kimseye eyvallahı yoktur. Padişah olsa, dobra dobra doğruyu söyler. "Çok da mağrur olma şâhım, senden büyük Allah var!" diye bağırırlarmış padişaha... Cuma namazından çıktıktan sonra, bağırırlarmış böyle... "Çok mağrur olma padişahım, sen büyüksün ama, senden büyük Allah var! Sen de onun kulusun nihayet..." derlermiş. Padişahın karşısında dobra dobra konuşabilirlermiş.

Büyüklerden bir tanesi eski zaman halifelerinden birisinin yanına girmiş. "—Hoşuma gidiyor muamelesi... İsmi var, mâlûm; kim olduğu belli ama hikâyesi de uzun ama, ben kısaca söyleyeyim: Hükümdar, Emevî hükümdarı... Suriye, Ortadoğu, Mısır, Arabistan, İran, Anadolu... Her taraf emrine girmiş olan büyük bir devletin başkanı...

“—*Selâmün aleyküm* ey filânca!” diye ismiyle hitab etmiş.

Hooop... Mindere oturmuş. Kıpkırmızı olmuş halife sinirinden... Neredeyse celladı çağıracak... Meşhur bir alim... Kolay kolay da bir alimi öldürmezler. Yâni, halk ayaklanır. Onu da düşünürler, hesaplarını yaparlar. Kıpkırmızı olmuş. Biraz kızgınlığını yutmuş, demiş ki:

“—Sen bana niye ‘*Emîre'l-mü'minîn*’ demedin de ismimle hitâb ettin?”

Onların vasfı o... “*Yâ emîre'l-mü'minîn, es-selâmü aleyke!* Ey mü'minlerin komutanı, başkanı, emiri! Sana selâm olsun!” diyecek.

Demiş ki:

“—Dışarda ben halkla konuştum. Mü'minler senden memnun değil ki, ben sana *Emîre'l-mü'minîn* diyeyim! İstemiyorlar ki seni... Ondan *Emîre'l-mü'minîn* demedim.” demiş.

Sonra demiş ötekisi tekrar:

“—Niye ben emir vermeden, müsaade etmeden karşıma geçtin, oturdun? Niye ayakta durmadın?”

“—Sebebini söyleyeyim: Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifi var... ‘Cehennemlik bir insan görmek isteyen, kendisi otururken karşısındakini ayakta tutan, oturtmayan kimseye baksın!’ buyurmuştu Peygamber Efendimiz... Onun için, seni cehennemlik duruma düşürmemek için oturdum.” demiş.

Tabii, bir şey diyemiyor bu sözün karşılığında... Daha başka bir sürü söz söylemiş Emîrü'l-mü'minîne... Şöyle demiş, böyle demiş, nasihat etmiş. Adam ağlamış.

Eh, bakın alimin tavrına... Neden? Ondan bir şey beklemiyor; mevki beklemiyor, makam beklemiyor, para beklemiyor, pul beklemiyor... Onunla bir ilgisi yok... İnsan birisinden bir şey beklemedi mi; o zaman çok rahat olur, çok serbest olur. Evet: “Kimin kulu olmak istiyorsan, ona muhtaç ol! Kiminle denk olmak istiyorsan, ona ihtiyacın olmasın! Kimi kendine kul etmek istiyorsan, ona iyilik yap!” demek... Yâni, bu sözün kısacası bu...

Hazret-i Ali Efendimiz'in bu nasihatinden nasıl istifade etmemiz lâzım? Bundan çıkacak olan ders: “Mümkün olduğu kadar herkese iyilik yap amma, kimseye muhtaç olmamağa çalış!

Sabret, derdini kimseye açma, kimseye el açma, kimseye muhtaç olmamağa çalış!" Muhtaç oldun mu, yandın... Allah kimseye muhtaç etmesin... Hani derler ki: "Nâmerde değil, merde bile muhtaç etmesin!" Nâmerde muhtaç oldun mu, yanarsın zâten... Adam nâmert, kalleş, karaktersiz... Ona muhtaç oldun mu, perişan olursun. Nâmerde değil, merde bile muhtaç etmesin Allah...

"—Yâ Rabbi, dert verip derman aratma! Fakirliğe düşürüp, kapı kapı dolaştırma!" diye dua ederler. Doğrudur o dua...

Hazret-i Ali Efendimiz'in bu sözü de güzel, edebî değeri yüksek bir vecîzedir. Arapçasını yine kardeşlerimiz yazsınlar!

b. Sıkıntılara Sabretmenin Karşılığı

Bundan sonraki sözü:

لو لا ضعف اليقين ، ما كان لنا أن نشكو محنة يسيرة ، نرجو في العاجل سرعة زوالها ، وفي الاجل عظيم ثوابها ، بين أضعاف نعم لو اجتمع أهل السموات والارض على إحصائها ، ما وفوا بها فضلا عن القيام بشكرها.

(*Levlâ da'fu'l-yakîn, mâ kâne lenâ en neşkû ve mihnetin yesîreh, nercû fi'l-âcili sür'ate zevâlihâ, ve fi'l-eceli azîme sevâbihâ, beyne ed'afu niamin lev ictemea ehlü's-semâvâti ve'l-ardı alâ ihsâihâ, mâ vefâ bihâ fadlen ani'l-kıyâmi bi-şükrihâ.*)

Bu uzunca bir sözü ama mânâsı güzel:

(*Levlâ da'fu'l-yakîn*) "İmandaki zayıflık olmasaydı, (*mâ kâne lenâ en neşkû ve mihnetin yesîreh*) küçücük bir dünya sıkıntısından şikâyet etmezdik. İmanımızdaki zayıflık olmasaydı, küçücük bir dünya sıkıntısından şikâyetçi olma durumuna düşmezdik biz insanlar..."

(*Mihneten yesîreten nercû fi'l-âcili sür'ate zevâlihâ*) "Öyle bir küçük dünya sıkıntısı ki, bu sıkıntı bu dünyada uzun zaman devam etmez; bir zaman sonra sür'atle geçip gider. Yok olacak...

Bir imtihandır gelip geçecek... (*Ve fil eceli azime sevâbihâ*) Ve ahirette de büyük sevabı olacak... Neden? Dünyada çekilen hastalıkların, sıkıntıların, üzüntülerin, Allah ahirette çok büyük mükâfatını verecek sabredenlere... Ne diyor Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teàlâ Hazretleri:

إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (الزمر:١٠)

(*İnnemâ yüveffe's-sâbirûne ecrahüm bi-gayri hisâb*) "Allah sabredenlere ecr ü sevaplarını, mükâfatlarını hesaba sığmayacak kadar çok çok verecek." (Zümer, 39/10)

Herkese hesapla, miktarla, ölçüyle, katsayıyla sevap verir de Allah; sabredenlere katsayısız, hadsiz hesapsız sevap verir! Sabredenlerin sevabı çok...

Eyyûb AS meselâ... Eyyûb Peygamber, Allah'ın çok sevdiği ve çok medhettiği bir peygamber... Öyle hastalıklara düşmüş ki, oturduğu şehirden, şehrin çöplüğüne çıkartmışlar. Şehrin dışında, orada barınmış. Kimse gitmiyormuş yanına, hastalık kendilerine de bulaşmasın diye... Bir karısı gelip gidiyormuş. Malları telef olmuş, evlâtları ölmüş, kendisi hastalanmış, şehrin dışına atılmış ama sapasağlam kulluğunda... Sabrında hiç azalma olmamış, senelerce bunu çekmiş. Çeşitli rivayetler var, kaç sene çektiğine dâir. Sonra düzelmiş hepsi...

Sabretmenin çok sevabı var... Küçücük şeylere sabredemiyoruz. İncir çekirdeğini doldurmayan şeyden, sevapları kaçırıyoruz elden... İşte bundan dolayı, burada diyor ki Hazret-i Ali Efendimiz: "Eğer imanımızda zayıflık olmasaydı; şu dünyadaki çabucak geçeceğini bildiğimiz, ama ahirette de Allah'ın çok sevap vereceğini bildiğimiz ufak bir imtihandan dolayı şikâyetçi olmazdık. Olmamamız lâzım!"

(*Beyne ed'afu niamin*) "O sıkıntıların ahiretteki sevabı o kadar çok ki, kat kat... O sıkıntılara karşılık, kat kat nimetler verecek Allah... (*Lev ictemea ehlü's-semâvâti ve'l-ard*) Yer ve gök ehli bütün mahlûkat bir araya gelip toplansalar; (*alâ ihsâihâ*) bu belâya uğrayıp sabretmiş mü'min kula, Allah'ın ahirette vereceği

sevapları sayıp dökmek için, gökteki yerdeki mahlûklar hepsi toplansalar; (*mâ vefâ bihâ*) bu sevapları sayıp bitiremezler. Bu bu kadar kalabalık... (*Fadlen ani'l-kıyâmi bi-şükrihâ*) Şükrünü edâ etmek mümkün değil... Daha, Allah'ın orada vereceği nimetleri, göklerin yerlerin ehli toplansalar sayamazlar. Sayamayız.

Yâni, "Allah'ın ahirette, gökteki yerdeki varlıkların saymağa kalkışıp da saymayacağı, şükrünü edâ edemeyeceği kadar çok büyük, kat kat nimetlerle mükâfatlandıracağı; dünyada da sür'atle gelip geçecek ufacık bir imtihandan dolayı şikâyetçi olmazdık; eğer imanımız zayıf olmasaydı..."

Haa, imanı kuvvetli olsaydı ne olacaktı? İmanı kuvvetli olsaydı;

وَبِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللهِ تَعَالٰى ،

(*Ve bi'l-kaderi hayrihî ve şerrihî mina'llàhi teàlâ*) "Bütün kâinattaki olayların, hayır, şer hepsini tanzim eden Allah'tır." diye Amentü'de saydığı kaderin bir cilvesi olduğunu, Allah tarafından alnına yazıldığını, bu hayatın bir imtihanı olduğunu bilecekti. "Allah'tan geldi." diyecekti, sabredecekti, şikâyetçi olmayacaktı. İmanı kuvvetli olsaydı, sabredecekti.

E acıyor, ağrıyor midesi; derdi büyük...

"—Sen benim başıma gelen belânın ne kadar ağır olduğunu biliyor musun?

"—Tamam biliyorum, ne yapalım? Herkesin başına çeşit çeşit belâlar geliyor. Kimisinin annesi vefa ediyor, kimisinin evlâdı vefat ediyor... Biz dünyada en rahat insanlarız şurada... İşte bak, Bosna-Hersek'teki insanlardan her gün gelen haber bültenlerinde; top atışı, savaş, üzüntü, ölü, yaralı... Onların haberlerini duyuyoruz her gün... Yâni, şurada dünyanın en rahat insanıyız ama, yine sabredemiyoruz.

Hac yapıyoruz; hac seyahati çok büyük imtihan...

"—Haccı niçin yapıyorsun, sen burada rahatına baksan ya?"

"—E, Allah emretmiş diye yapıyorum, farz diye yapıyorum."

"—Orası rahat değil, biraz sıkıntıları var haccın..."

“—Olsun, ben sıkıntılara katlanırım. İbadettir. Allah’ın emrini yerine getireyim... Rasûlüllah’ın gezdiği diyarları göreyim... O Arafat’ta durayım, tavafımı yapayım... O Kâbe-i Müşerrefe’mi göreyim, o Hacer-i Esved’imi öpeyim...”

“—Tamam, güzel, aferin! İyi, bak maşaallah!”

Adam buradan bu niyetle yola çıkıyor hac yolculuğuna... Sağla kavga ederek, solla kavga ederek, uğraşarak didinerek, mücadeleyle, hak yiyerek, haksızlık yaparak, iterek kakarak yolculuk yapıp geliyor. Dost gittiği insanlarla dargın dönüyor. Ne oldu? İmtihanı kaybetti. Allah imtihan ediyor, Allah’ın imtihanı bu...

Hac yolculuğu, şuradan adımını atmağa başladın mı; imtihan... Mutlaka senin zıddına gidecek şeyleri Allah karşına çıkartacak, imtihan edecek seni; “Bakalım, benim kulum âşık-ı sâdık mı?” diye... Sabredemiyor ve böyle arkadaşların arasına giriyor insan… Çeşitli imtihanlar oluyor.

Geçenlerde bizim böyle bir aile kampımız oldu. Çocuğun birisi duvardan düştü. Hadiii... Ödümüz patladı. Eyvah! Biz bir iyilik yapalım derken, bu çocuk ölürse... Elimizi açtık, dua ettik:

“—Aman yâ Rabbi, bu çocuk ölmesin!” diye.

Birkaç bakımdan ölmesin; hem yazıktır ölmesin, hem de zehir olacak bütün kamp ahalisine... Ama annesi babası sağlam... Yâni, maşaallah, çok sağlam insanlarmış, mert insanlarmış. “Gık” demediler;

“—Ne yapalım, kaderdir.” dediler.

Çocuk da sapasağlam, turp gibi maşaallah; bir şey olmadı.

Allah çocukları böyle lastik gibi dayanıklı malzemeden yapıyor. Düşüyorlar, kalkıyorlar, kırılıyorlar, sarılıyorlar... Yine maşallah, koruyor Allah-u Teàlâ Hazretleri...

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Hazret-i Ali Efendimiz’in bu sözü çok önemli... Ufak tefek mihnet ve meşakkatlerden, ufak tefek sıkıntılardan imtihanı kaybetmeyin! Çabuk geçecek bu, bir imtihan... Çabuk geçecek, ahirette sevabı çok... Bu kadar sevabı çok olan şeye bu dünyada sabırsızlık edip, şikâyet edip de sevabı elden kaçırılmaz!

Onun için çok dikkatli olun! Şeytan insanın içinde demirci gibi, demircinin ateşi körükle körüklediği gibi, “Huh vuu… Huh vuu… Huh vuuu... Huh vuuu...” içine insanın böyle körükle körükler; içindeki ateşi yakmak için... Şeytan insanın içindeki ateşi kızdırmak için, insanı fokur fokur kaynatmak için, arkadaşına karşı kızdırmak için, kavga çıkartmak için etrafında dolaşır. Şeytan acemi çaylak değil... Şeytan usta bir yaratık, aldatmada usta bir yaratık... Kimin yanına nasıl yanaşacağını bilir. Herkesin damarına girmesini bilir, damarında dolaşmasını bilir. Aman, günahlara karşı uyanık olun! Aman, şeytana karşı müteyakkız olun! Aman, ufak tefek sıkıntılardan şikâyet edip, kavga edip, itişip kakışıp, darılıp küsüp, sevaplarınızı kaçırmayın! İmtihan, her şey imtihan...

Evliyâullahtan birisi seyahat ediyormuş bir şehirden bir şehire... Haramiler yolunu kesmişler.

“—Çık paraları!

“—Param yok...

“—Çık paraları! Saklıyorsun, sakladığın paraları çık; yoksa çocuklarını keseceğiz!

“—Yâhu, param yok diyorum size, yok işte...

Başlamışlar çocukları kesmeğe... Böyle duruyor adam... Haramilerin reisinin, çete reisinin dikkatini çekmiş.

"—Yâhu, sen ne kadar gaddar adamsın, ne merhametsiz adamsın!? Senin çocuklarını kesiyoruz, kılın kıpırdamıyor..." demiş.

"—Allah'ın kaderi... Alan Allah, veren Allah! Yaşatan Allah, öldüren Allah!" demiş.

Adamın eli ayağı titremeğe başlamış.

"—Yâhu, bu sözü önceden söyleseydin, çocukları kestirtmezdim." demiş.

"—O da Allah'ın kaderi..." demiş. "Bu kadarı kesilecekmiş demek ki, geriye kalanı kalacakmış."

Yâni kaderin cilvesine ve başınıza gelen olaylara sabretmeyi öğrenin! İmtihanda olduğunuzu unutmayın! İmtihan sorusunun nasıl geleceği belli olmaz. Bazen karınızdan imtihan gelir; karınızın kafasında tabağı çanağı parçalamayın! Bazen çocuğunuzdan olur, bazen komşunuzdan olur... Bazen karşınızdaki insanın bir lafından olur; kötü lafı iyiye çevirin! Kötüye iyilikle mukabele edin! Ters anlaşılacak lafı, düz anlayın! Ters söylenen lafı, düze yorumlayın; kavga çıkartmayın!

Eskiden bir adamı medhetmişler, "Bu adam çok iyi huylu bir adamdır. Hiç kızmaz, sinirlenmez. İyi huyludur, geçimlidir." demişler. Efenin, kabadayının birisi demiş ki: "Ben onun iyi huylu olduğunu size gösteririm şimdi!"

Peşine takılmış adamın... Cuma günü adam hamama gitmiş, cuma abdesti alacak, sevap kazanacak. "Cuma günü gusül abdesti almak, abdestli olarak camiye gelmek, on günlük günahın affolmasına sebep oluyor." Hamama girmiş, peştemalini sarmış; tasını, çanağını, sabununu, lifini almış, kurnaya oturmuş. Herif pala bıyıklı, gelmiş, "Kalk buradan, burada ben yıkanacağım!" demiş. Ötekisi "Peki..." demiş, tası tarağı toplamış, —tası tarağı toplamak deniliyor ya— kalkmış, öbür kurnaya gitmiş.

Kabadayı bu sefer, onun yanına gitmiş, "Ben öbür kurnada yıkanacaktım ama onun suyu az akıyormuş. Ben burada yıkanacağım, kalk buradan!" demiş. "Tabii..." demiş, yine tası tarağı toplamış, sonra kalkmış daha öteki kurnaya gitmiş.

Kabadayı onun yanına gitmiş tekrar:

"—Ben burasını daha çok sevdim, kalk başka yerde yıkan; ben burada yıkanacağım!" demiş.

Yine tası tarağı toplamış, öbür tarafa giderken, kabadayı demiş ki:

"—Dur gitme! Senin çok iyi huylu olduğunu söylediler, melek gibi olduğunu söylediler. Ben de, 'Melek gibi de olsa damarına bastın mı kaplan gibi olur, sırtlan gibi olur.' diye seni kızdırmak için peşine düştüm. Hakikaten iyi huyluymuşsun, teşekkür ederim!" demiş.

Başka bir hikâye: Evliyâullahtan birisini, bir adam evine çağırmış:

"—Hocam! Müsaade ederseniz efendim, sizi davet etmek istiyoruz. Bu akşam bizim hanemizde çorbayı beraber içelim, buyurun!"

"—Pekiyi evlâdım!" demiş.

Namazı kılmışlar, adamın hanesine gelmişler.

"—Efendim bir dakika! Ben içerisi hazır mı diye bakayım!" demiş. İçeri girmiş.
"—Kusura bakmayın hocam! Ben sizi çağırdım ama müsâit değilmiş. Özür dilerim!" demiş.
Hoca efendi:
"—Pekiyi evlâdım!" demiş, camiye dönmüş geriye...

Adam tekrar peşinden gelmiş:
"—Hocam, demin müsâit değildi demiştim ama şimdi müsâit oldu. Buyurun, şimdi gidelim!" demiş.
Adamın evine gitmişler. Adam bu sefer bir başka bahane ile hoca efendiyi yine geri çevirmiş. Peşinden camiye gelmiş, tekrar davet etmiş. Tekrar geri çevirmiş... Kaç sefer böyle bahane uydurup evinden geri döndürmüş, camiden geri çağırmış. Hoca efendi, "Pekiyi evlâdım! Olur evlâdım!" diyor, başka bir şey demiyormuş.
Sonunda hoca efendinin eline ayağına sarılmış:
"—Aman hocam beni affedin! Sizi ben imtihan etmek istedim. Hakikaten muazzam bir ahlâkınız varmış. Hiç sinirlenmediniz, çok büyüklük gösterdiniz." demiş.
Hoca efendi:
"—A evlâdım ne olacak, bu çok güzel bir ahlâk değil ki! Bu benim yaptığımı Horasan'ın köpekleri bile yapar. Gel gel dersin gelir, hoşt dersin gider. Köpeklerin bile yapabildiği şeyin ne kıymeti var!" demiş.

Tevâzua bak! Bizi bir kere çağırsın da, hele bir kapıdan döndürsün birisi; vallahi evini toz duman ederiz. Atom bombası patlar evinde... Tozları havalara uçar, Japonya'dan görülür alimallah! "Bizi çağırdın da... Oraya kadar geldik de... Sen benimle alay mı ediyorsun, dalga mı geçiyorsun?" Hele bir yapsın birisi bakalım! Hadi ben de hocayım, o da hocaymış; hele birisi bana yapsın da göreyim! Huyumuz böyle bizim...
Ama o ne diyor bak! Ne diyor:
"—Benim yaptığım bir şey mi a evlâdım! Ne olacak, bunun güzel huyluluk neresinde? Bunu köpekler bile yapabiliyor. Çağırıyorsun geliyor, kovuyorsun gidiyor."

Büyüklüğe bak! Mutasavvıf olmak sadece sarık sarmak değil muhterem kardeşlerim! Derviş olmak, işte bu güzel ahlâka sahip olmak... Kızmayabiliyor musun, affedebiliyor musun, mütevâzi olabiliyor musun? Böbürlenmemeğe, kibirlenmemeğe, kendini alıştırabilmiş misin? Sabredebiliyor musun, problem çıkartmıyor musun? Dervişlik bu, tasavvuf bu, güzel huy bu!

Yoksa ben sana iyilik yapıyorum, elbette sen de bana iyilik yapacaksın. İyilik yapana iyilik yapmak kolay... Kötülük yapana iyilik yapmak zor... Asıl ahlâk o işte... Kötülük yapana, iyilik yapmaktır. İşte biz bunu yapamadığımız için, sevapları kaçırıyoruz.

Onun için, Hazret-i Ali Efendimiz RA ne güzel buyuruyor, diyor ki:

"—İmanımız zayıf olmasaydı, kısa zamanda geçilecek olan bir imtihandan; ahirette yerin göğün mahlûklarının toplanıp da sevabını saymağa çalışacağı, uğraşıp da saymayı bitiremeyeceği kadar çok sevap alacağımız bir küçücük imtihana sabırsızlık gösterir miydik?"

Göstermezdik, sabrederdik, Eyyûb Aleyhisselâm gibi sevap kazanırdık.

Eyyûb Aleyhisselâm'ı Allah medhediyor Kur'an-ı Kerim'de:

نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ (ص:٤٤)

(*Ni'me'l-abdü innehû evvâb*) "O, ne iyi kuldu! Dâima Allah'a yönelirdi." (Sad, 38/44) diyor Eyyûb Aleyhisselâm için. Ben demiyorum, Allah diyor.

O kadar sene sıkıntı çekmiş. Karısından başka kimse gelmez olmuş yanına... Bütün vücudu cılk yara olmuş, kurtlar dolaşıyormuş yaralarının üstünde... Kurt atmış her tarafını... İlaç yok, temizlik malzemesi yok, tedâvi imkânları yok... Düşünün bir insanı... Ölmemiş, Allah yaşatmış, ama sabretmiş. Allah'a olan kulluğunda sabretmiş.

Vefalı bir karısı varmış. Kadınların da mertleri oluyor. O kadar sıkıntıda, en son ana kadar hiç yanından ayrılmamış. En

son, diyorlar ki Eyyûb Aleyhisselâm yemin etmiş, “Ben sana gösteririm, döveceğim seni!” demiş karısına... Sebep? Saçları çok güzelmiş kadının... En son, geçimini temin etmek için saçlarını kesip satmış da, geçimini öyle sağlamış. Onun için, “Sağ salim kalkarsam ayağa, sana yüz sopa vuracağım!” diye yemin etmiş; “Niye kestin saçlarını?” gibilerden... Tabii o, iyilik için, kocasına bakmak için kesiyor. Peki, böyle de yemin etti, ne olacak? Onun üzerine, Allah o zaman demiş ki:

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِب بِّهِ وَلَا تَحْنَثْ (ص:٤٤)

(*Ve huz bi-yedike dı'sen fadrib bihî ve lâ tahnes)* “Yüz tane buğday sapı al, demeti şöyle arkasına pat diye vur! Böylece yeminini yapmamış duruma düşme!” (Sàd, 38/44)

Çünkü kadının kabahati yok, vefası var... Kadını çok vefalı... Allah şefaatlerine erdirsin... O peygamber, o da peygambere lâyık vefalı bir hanımefendi...

Sabredelim muhterem kardeşlerim! Bakın şimdi, benim iki ağabeyim kara yoluyla kafile halinde hacca gidiyorlarmış. Babam iki ağabeyimi kenara çekmiş, demiş ki:

“—Evlâdım, benim bu hac yolunda tecrübem var; imtihandır hac yolu... Şeytan musallat olur insana, olmadık şeylerden problem çıkartır. Aman, hac yolunun imtihan olduğunu bilin, ağabeylik kardeşliğinize dikkat edin! Birbirinizle kavga etmeyin, haccın sevabını kaçırmayın!” demiş.

“—Pekiyi babacığım!” demişler, el öpmüşler; tamam...

İki ağabeyim, problemsiz gidip gelmeğe, herhangi bir münakaşa yapmamağa gayret etmişler.

“—Ama Adana’dan çıktık, daha Şam’a gelmeden kafile birbirine girdi.” diyor ağabeyim...

Kavgalar, gürültüler... Yâni herkes sabredemiyor.

Hac yolundasın mübârek, sabretsene! Taşta yatıyor insan... Arafat’tan çıkıyorsun yorgun argın... Müzdelife’de ne var? Yatak, yorgan mı var, beş yıldızlı otel mi var? Müzdelife’nin hududunu tutturabilip de girdin mi, ne mutlu sana! Tutturamazsan, gez

babam gez... Orada böyle, taş ocağındaki gibi sivri taşların üzerine başını koyuyor da insan, pamuk yatakta yatar gibi yatıyor. Sıkıntı, imtihan...

Onun için sabredin! Allah'ın imtihanı çoktur kulları üzerinde, sabredin! Hele hele birlik ve beraberliği bozmamak, komşuluk münâsebetlerini zedelememek konusunda... Bu ihvanlık bağlarını zayıflatmamak, küsmemek, darılmamak konusunda... Hele hele yuva yıkmamak, aile yuvasını bozmamak konusunda sabredin!

Beş tane çocuğu oluyor karı kocanın... Bu kadar muhabbet etmişler, bu kadar sene yaşamışlar, bu kadar çocukları olmuş; beş çocuktan sonra ayrılıyorlar. Şaşıyorum. Yâhu, bari başından ayrılsaydınız! Beş aylık evliyken ayrılsaydınız da anlasaydık. Beş çocuk... Bunları yetiştirmek kolay mı? Birer sene, ikişer sene arayla olsa, şu kadar sene beraber yaşamışlar, ondan sonra küsüp ayrılıyorlar. Yâhu ayıp!

Gencecik kızı alıyor; ondan sonra çoluk çocuk da olunca, gidiyor başkasına... Olmaz! O da vefaya sığmaz! Gençliğini sen

aldın onun... Yuva yıkılıyor; onun için ne yapmak lâzım? Sabretmek lâzım!

c. Allah Bir Kulun Hayrını İsterse...

Evet, bir tane daha okuyalım... Herhalde müddeti biraz geçtik ama, üç olması güzel oluyor; bir tane daha okuyalım... Üçüncü vecizesi Hazret-i Ali Efendimiz'in:

اذا أَرَادَ الله بِعَبْدٍ خَيْراً ، حَالَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ شَهْوَتِهِ ، وحَجَبَ بَيْنَهُ وبَيْنَ قَلْبِهِ ، وَإِذَا أَرَادَ بِهِ شَرّاً وَكَلَهُ إِلَى نَفْسِهِ.

3. (*İzâ erâda'llàhu bi-abdin hayran, hàle beynehû ve beyne şehvetihî, ve hacebe beynehû ve beyne kalbihî; ve izâ erâde şerren vekkelehû ilâ nefsihî*)

Hazret-i Ali Efendimiz'in tecrübesi bu... Böyle bildiriyor.

(*İzâ erâda'llàhu bi-abdin hayran*) "Allah bir kulunun hayrını istedi mi, o kulun hayrını murad etti mi;" Ne yapar? (*Hàle beynehû ve beyne şehvetihî*) "O kulun kendisiyle şehveti arasına, şehevât-ı nefsaniyyesi arasına girer." Yâni, şehevât-ı nefsaniyyesini yaptırtmaz, engeller. Allah bir kulun hayrını istedi mi, onu şehvetlerine esir etmez. Araya girer şehevât-ı nefsaniyyesini, hevesât-ı nefsâniyyesini yaptırtmaz. (*Ve hacebe beynehû ve beyne kalbihî*) "Ve gönlü ile kendisi arasını manialar, engeller." Yâni, kötülük yapmağa müsaade etmez, kötü tarafa kaymasına müsaade etmez.

(*Ve izâ erâde şerren*) "Bir kulun kötülüğünü murad etti mi, (*vekkelehû ilâ nefsihî*) kendi haline bırakıverir, ipini salıverir." O zaman insan, Allah'ın yardımı olmadı da salıverildi mi, artık nereye gideceği belli olmaz. Kafasının uygun gördüğü yere gider, nefsinin arzu ettiği yere gider. Günahlara girer, belâsını bulur, cezâsını çeker.

Demek ki iyilik yapmak, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin özel bir yardımıyla, gayretiyle oluyor. Yoksa normal olarak, insan kendi

haline kaldı mı, günahlara dalar. Onun için Allah'tan yardım isteyeceğiz.

Peygamber Efendimiz el açmış, ne dua etmiş biliyor musunuz?

"—Yâ Rabbi! Beni, göz yumup açıncaya kadar şu nefsime bırakma!"

Bir göz yumup açıncaya kadar... "Şıp!" diye bir objektifin açılıp kapanışı gibi... "Bir göz yumup açıncaya kadar, beni şu nefsime bırakma yâ Rabbi! Bana yardım et, bana tevfikini refik eyle... Mânevî bakımdan beni destekle yâ Rabbi! Hayırları yapmama yardımcı ol, beni nefsime bırakma yâ Rabbi!" diyor.

Nefis ne demek? Nefis, insanın kendisi, iki omuzunun arası... İnsan kendisine kaldı mı, kendi başına kaldı mı, mahvolur. Onun için "Ben.. Ben... Ben..." diyenler mahvolurlar. İşe yaramaz, eğilmez, doğrulmaz, yontulmaz berbat bir şeydir insanın nefsi... Kendi nefsine kaldı mı insan, mutlaka hata işler. Neden?

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلاَّ مَا رَحِمَ رَبِّي (يوسف:٥٣)

(*İnne'n-nefse leemmâreten bi's-sûi illâ mâ rahime rabbî*) "Bu insanın nefsi, kendi varlığı Allah korursa, yardım ederse, ıslah olur. Olmazsa, insanları kötülüklere sevk eder." (Yusuf, 12/53)

Kim söylüyor bu sözü? Yusuf AS söylüyor. Yusuf AS peygamber... Peygamberlik eğitimi görmüş, Allah'ın seçkin kulu... Sıradan bir kul değil, çarşıdaki pazardaki adam değil, dinî bilgisi olmayan bir insan değil...

وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلاَّ مَا رَحِمَ رَبِّي (يوسف:٥٣)

(*Ve mâ überriü nefsî*) "Ben kendimi medhetmiyorum, temize çıkarmıyorum. (*İnne'n-nefse leemmâreten bi's-sûi*) İnsanın nefsi insana kötülükleri çok emreder." (Yusuf, 12/53) diyor.

Bir yalnız başına kal evde... Bir delikanlı yalnız başına kalsın; kötülüğü emreder nefsi... Camdan baktırır, şunu yaptırır, bunu yaptırır... Kendi başına bıraktığın zaman kumara gönderir, gezmeğe gönderir, harama gönderir. Bu nefsi azgındır insanın...

Allah insanı şu nefse esir etmesin...

Kadının birisi gelmiş rahmetli bir hocaefendiye...

“—Hocam! benim bir köpeğim var, zabtedemiyorum; sağa saldırıyor, sola saldırıyor.”

Hakîkaten bir köpeği olsa insanın, gelip de hocaya mı sorar bu sözü? Anlamış hoca, arif... Gülmüş:

“—Kadın!” demiş, “Benim de bir köpeğim var, hem de kurt köpeği gibi, Kangal köpeği gibi...” demiş.

Kasdettiği ne? Nefsi...

Diyor ki şâir:[9]

والنفس كالطفل ، إن تهمله شبَّ على

حبِّ الرضاع ، وإن تفطمه ينفطم .

Ve'n-nefsü ke't-tıfli, in tühmilhu şebbe alâ
Hubbi'r-radài, ve in teftimhu yenfatimi.

“Nefis çocuk gibidir, meme vermeğe devam edersen, kazık kadar olur, gene meme emmek ister. Ama zamanında kesersen, kesilir.”

Geçen gün, biz yolda gidiyoruz. Yukarıda etrafı, çevreyi görmeğe gidiyoruz arabayla... Kenarda çiftlikler var, sığırlar var; iri, besili, kocaman inekler... Holşitayn —Hollanda— inekleri, cüsseli inekler... Koca dana, anası kadar olmuş; gelmiş orada memeden süt emiyor. Sahibi görse sopayla kovalar.

Koca dana olur, öküz olur, boğa olur; hâlâ o arzusunun peşinde gider. Terbiye edersen, düzelir. Terbiye etmezsen, zabtedemezsin artık... Küçükken zabt edersin, büyüdüğü zaman zabtedemezsin.

Onun için, nefsin terbiyesi şarttır. Kur'an-ı Kerim diyor ki:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (الشمس:٩-١٠)

---

[9] *Kasîdei Bür'e*, beyit:17

(*Kad efleha men zekkâhâ. Ve kad hàbe men dessâhâ.*) [Nefsini kötülüklerden arındıran kurtuluşa ermiştir. Onu kötülüklere gömen de ziyan etmiştir.] (Şems, 91/ 9-10)

Nefsini terbiye eden kurtulur. Nefsini terbiye edemeyen mahvolur. Nefsi canavarlaştı mı, artık zabtedemez onu; hayatı mahvolur.

Nefis bir kere canavarlaştı mı, onu terbiye etmek için padişahın küçük oğlu lâzım! Elinde kılıç olacak, ejderhanın yedi başını birden kesecek. Masallarda o öyle... Kolay mı, canavar gibi olmuş olan nefsi yenmek? Kaç kişi yenmiş?

"—Hocam, işte ben eskiden azgındım da, hayduttum da, uslandım...

"—Kaç yaşında uslandın? Zaten iş işten geçti... Altmışa geldin, yetmişe geldin, zâten uslanacaksın! Akan sular durulacak tabii... Hadi sene göreyim seni, yirmi yaşındayken uslan bakalım! Yirmi iki yaşındayken, yirmi beş yaşındayken uslan bakalım!

O zamanlar söz dinlemiyordun; aksakallı babanı dinlemiyordun, başörtülü anneni dinlemiyordun. Elliye altmışa geldin, tevbekâr oldun, hacca gidiyorsun. Tabii, zâten öyle olacak yaşın icabı! Erkeksen delikanlılık çağındayken, başında kavak yelleri estiği zaman uslansaydın, dursaydın!

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, hiç kendimize güvenmeyelim! Allah bizi nefsimize bırakmasın... Şimdiki halimize de hiç mağrur olmayalım! El-hamdü lillâh şimdi, Coburg Camii Cemiyeti'nin yaptırdığı aile kampındayız. Cemaatle namazları kılıyoruz, akşamları tesbihleri çekiyoruz. Sen şimdiyi bırak, istikbalde ne olacak, son nefeste ne olacak? O önemli...

Çünkü işin önemi en son nefeste... Ahirete nasıl göçeceksin, ondan sonra ne yapacaksın? İmanla göçmek mühim... Onun için en son nefese kadar Allah'a sığınacağız, yalvaracağız, korkacağız, çekineceğiz. "Şeytan bir oyun edebilir bize..." diyeceğiz. "Nefis ayağımıza bir çelme takabilir, bizi şaşırtabilir." diyeceğiz.

Buradaki bilgiler, burada size öğrettiğimiz şeyler, ilerideki hayatınızda tehlikelerden korunasınız diye... Yoksa, şimdi korunmuşsunuz bir şey değil... Burada kim olsa korunur. Zâten kötülük yapmak istesen, ne yapacaksın? Yok ki; burası üniversite kampüsü... Asıl bundan sonra, önemli olan...

Ramazan'da insanın teravih namazı kılması, oruç tutması bir şey değil... Ramazan'dan sonraki on bir ayda ne yapacak bakalım dışarıda; mühim olan o! Camide insanın tesbih çekmesi mühim değil... Camiden çıktığı zaman ne yapacak; önemli olan o!

Yâni, biz bu eğitimleri neden yapıyoruz? İleriye doğru kuvvetlenin diye, aşı olsun diye... İleride şaşırmayın diye, evinizde şaşırmayın diye, mahallenizde şaşırmayın diye... Bundan sonraki hayatınızda şaşırmayın diye gösteriyoruz. Öğretiyoruz, okuyoruz, dinliyoruz...

Hepimiz Allah'ın aciz kuluyuz. Hepimiz Allah'ın rahmetine muhtacız. Hepimiz Allah'a sığınmak zorundayız. Hepimiz Allah'a kendimizi sevdirmek zorundayız. Allah severse, yardım ederse; ne mutlu bize! Allah'ın sevmediği bir kul oluruz da, Allah bizi ipimizi salıverip kendi halimize bırakırsa; uçuruma yuvarlanıp gideriz.

Onun için, Allah'ın sevdiği şeyleri yapmak zorundayız! Allah'ın sevgisini kazanmak, hayatımızın gayesi! Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemize tevfikını refik eylesin... Rabbimiz bizi, bir göz yumup açıncaya kadar nefsimize bırakmasın... Bizi şeytanın eline düşürmesin, şeytanın maskarası etmesin... Şeytanı bize musallat edip de —kedinin yumakla oynadığı gibi— bizi şeytanın elinde oyuncak durumuna düşürmesin... Şu fâni dünyanın fâni lezzetlerine kaptırmasın... Bu zevkli, eğlenceli, keyifli, yılbaşılı, barlı, pavyonlu, içkili, kumarlı, plajlı, süslü dünya hayatı bizi aldatmasın... Bu esen küfür rüzgârları, Ahiret yolundan bizi çevirmesin, Allah'ın rızasına aykırı yollara sürüklemesin...

Rabbimiz bizi sevdiği kul olarak yaşatsın... Bir sonraki günümüz, bir önceki günümüzden dâimâ daha hayırlı, daha ileri, daha güzel, daha sevaplı olsun... Böyle, günden güne sevaplarımızı arttıra arttıra, nihâyet en son demimizde Allah'ın sevdiği bir kul olarak ruhumuzu teslim etmeyi nasib eylesin...

Çok hoşuma gidiyor; bizim fakültenin bir sekreteri vardı rahmetli, o anlatmıştı: Elazığ'da bir adamcağız varmış, hastalanmış. Komaya girmiş, başında bekliyorlar. Kendi şuurunda değil... Gözleri kapalı... "Iıh... Iıh..." Ölümü bekliyor artık, komada... Böyle komadayken, birden muazzam bir saygıyla,

son bir gayretle doğrulmuş yataktan, oturmuş:

"—Zahmet buyurdunuz yâ Rasûlallah!" demiş.

Sonra:

"—*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*" demiş, ruhunu teslim etmiş.

Demek ki, en son anda Rasûlüllah Efendimiz göründü kendisine, geldi yanına... O da, "Yâ Rasûlallah! Niye zahmet ettiniz, benim gibi fakirin yanına..." diye, "Zahmet buyurdunuz yâ Rasûlallah!" diyor. Ne güzel! Allah böyle güzel hüsn-ü hâtimeyle, sevdiği bir kul olarak şu emânetimizi noktalayıp, huzuruna sevdiği razı olduğu bir kul olarak varmayı nasîb etsin...

Hiç mağrur olmayın! Hiç gevşemeyin, hiç dikkatinizi dağıtmayın! Dâimâ müteyakkız olun, dâimâ söylediğiniz söze dikkat edin! Yaptığınız hareketin, Allah'ın rızasına uygun olup olmadığına dikkat edin, aziz ve muhterem kardeşlerim!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû...

El-fâtihah!

28. 12. 1993 - Melbourne

05. ÖLÜMÜ UNUTMAMAK

Eûzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm...
Bi'smillâhi'r-rahmâni'r-rahîm...
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-alemîn... Hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Hamden kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Nahmeduhû bi-cemîi mehamidih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn... Tâci ruusinâ, ve tabîbi kulûbinâ, ve üsvetüne'l-haseneti muhammedini'l-mustafâ... Ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ... Emmâ ba'd:

Aziz ve muhterem kardeşlerim!
Zeminin ve zamanın gereği olarak, Hazret-i Ali Efendimiz'in mübârek vecîzelerini okumağa başladık. Çünkü, Sivas'ta birtakım olaylar olmuştu. Bu olayların sonunda bir otelin yakılması dolayısıyla bazı kimseler kazaya uğramıştı. Kurtarmağa çalışanlar yine bizim sünnî kardeşlerimiz olduğu halde, olay sünnî alevî çatışması haline getirilmişti. Onun akabinde hemen Başbağlar'da, "Siz bizim Sivas'taki kardeşlerimizi yaktınız!" diyerek, bizim camimizi yakmışlar ve kardeşlerimizi şehid etmişlerdi.
Ondan sonra da; o olaylar, o kadar fitne fesat, zulüm orada yetmiyormuş gibi, bir de buraya taşınmış. Burada da, Avustralya'nın muhtelif şehirlerinde alevî sünnî ayrılığı körüklenmiş. Bu arada da radyolarda, yayınlarda sünnîliğe çatacağız derken imana, şeriata, İslâm'a saldırılar olmuş.

Tabii bu, gerçek bir alevînin, Hazret-i Ali Efendimiz'e hakîkaten bağlı bir insanın yapacağı bir şey değil... Ayrıca sünnî ve alevî grupların birbirleriyle böyle uğraşmaları ve işi böyle kin ve nefret ile keskin çizgiler haline getirmeleri doğru değil... Uzlaşmanın sağlanması, aradaki ihtilâfların çözülmesi lâzım! Herkesin hak olan çizgiye gelmesi gerekiyor.
İhtilâfların çözümünde ilim, irfan, araştırma, inceleme, akl-ı selim, mantık hakem olmalı; ona göre mesele çözümlenmeli! Meseleler körüklenmemeli, yara daha fazla kanatılmamalı, daha

fazla büyütülmemeli! Onun için, biz Hazret-i Ali Efendimiz'in vecizelerini bahis konusu alan konuşmalar yapmayı başlattık. Mildura'da başlattık, burada devam ediyoruz.

Hazret-i Ali Efendimiz, bizim başımızın tâcı... Sünnilerin de, alevîlerin de hürmet ettiği bir kimse... İmam Ca'fer-i Sâdık Efendimiz, bizim tarikatımızın silsilesinde yeri olan pirlerimizden, büyüklerimizden birisi... İmam-ı Azam Efendimiz'in hocası... On iki İmam'a sevgimiz, saygımız var... Çünkü, tarikat silsilelerimizin bir kolu da, onlar üzerinden bize kadar geliyor. Ayrıca akrabalık bağları var...

Bu bakımdan bu meselenin, Hazret-i Ali Efendimiz'in razı olacağı şekilde çözümlenmesine hiç kimsenin itirazı olamaz. Tarafeynden hiç bir kimse, buna bir şey diyemez. Biz, İmam Ca'fer-i Sâdık Efendimiz'in ve Hazret-i Ali Efendimiz'in razı olacağı bir çözüm arzu ediyoruz. Onun için, Hazret-i Ali Efendimiz'in vecizelerini bahis konusu ediyoruz, okuyoruz, anlatıyoruz ki, Hazret-i Ali Efendimiz bilinsin... Hazret-i Ali Efendimiz'in zihniyeti, imanı, nasihatları duyulsun ve her iki

tarafça tutulsun istiyoruz.

Bir kaç tanesini okuduk vecizelerin... Okuduğumuz sayfadan geriye kalanlardan bugün yine, Allah kısmet ederse, bir kaç tanesini daha okuyacağız.

a. Zıtların Düşmanlığı

Hazret-i Ali Efendimiz (*RA ve kerrema'llahu vecheh*), bir vecizesinde buyurmuşlar ki:

عداوة الضعفاء للاقوياء ، والسفهاء للحلماء والاشرار للاخيار ،

طبع لا يستطاع تغييره .

1. (*Adâvetü'd-duafâi li'l-akviyâi, ve's-süfehâi li'l-hukemâi, ve'l-eşrâri li'l-ahyâri, tab'un lâ yüstetàu tağyîruhû.*)

Arapçasını okuyoruz. Gramer izahını da yeri geldikçe yaparak, mânâsını söylüyoruz. Açıklamasını yapıyoruz. Hazret-i Ali Efendimiz, bu vecizesinde buyuruyorlar ki:

(*Adâvetü'd-duafâi li'l-akviyâi*) "Zayıfların kuvvetlilere düşmanlığı, husûmeti; (*ve's-süfehâi li'l-hukemâi*) akılsız, beyinsiz insanların hakîm, bilge, alim, fâzıl insanlara düşmanlığı; (*ve'l-eşrâri li'l-ahyâri*) şerlilerin hayırlılara düşmanlığı, (*tab'un*) bir tabiattır, doğal bir kanundur. (lâ yüstetàu tağyîruhû) Değiştirilmesi mümkün olmayan bir tabiattır."

Bu öyle olacak, çâre yok... Zayıf kuvvetliye düşman olacak... Aptal, beyinsiz; hakîm, akıllı, alim, fâzıl kimseye hasım olacak... Şerli insan, hayırlı insana hasım olacak, düşman olacak... Çünkü, ayrı kutupların insanlarıdır. Bunun değiştirilmesi mümkün değil!

O halde, bu vecizeden ne yapmamız gerektiği çıkıyor? Bunlara karşı tedbir almamız gerektiği çıkıyor ortaya... Yâni sen, "El-hamdü lillâh ben hak yoldayım! El-hamdü lillâh ben doğruyum! El-hamdü lillâh ben hayırlıyım, ben haklıyım!" diye gevşek durmamalısın! Tabiaten (naturally), normal olarak, kötü olduğun için değil de iyi olduğun için sana düşman olan gruplar olabilir. Uyanık bulunmak lâzım, dikkatli olmak lâzım!

Gücün kuvvetin varsa, zayıf sana düşmandır. Burada sıralanmamış ama, fakirlerin zenginlere düşmanlığı gibi şeyler de olabiliyor. Bazı ülkelerde sınıf kavgaları da olabiliyor.

Akılsız insanın, hakîm insana düşmanlığı... Hakîm; her şeyi yerli yerinde, hikmetle yapan kimse... Sefih de; akılsızca, düşünmeden yapan insan...

Şerli insanlar da hayırlılara düşmandır. Binâen aleyh, mâdem onların tabiatı normal olarak böyledir, bu böyle olacak! O halde hayırlı insanlar, hakîm insanlar; aklı başında, maddeten ve mânen her yönden kuvvetli insanlar bu kanunu bilmeli, buna karşı tedbirini almalı, çaresini düşünmeli, kendisini korumağa gayret etmelidir!

Bir de üzülmemek lâzım! Sosyal bir çok olaylar oluyor… Cami olayları oluyor, cemaat çatışmaları oluyor... Cemaatin içinde nefsânî, şeytânî bir şeyler olabiliyor... Olur böyle şeyler... Ne yapalım işte, insanın tabiatında var... Böyle şeyler olur, yılmamak lâzım! Yöneticilerin yılmaması lâzım, başkasının da bıkmaması lâzım! Her toplumda, her cemiyette, cemaatte buna benzer şeyler olabilir. Bunlara basîretle el koymak lâzım!

b. Şu Kullara Allah Rahmet Etsin!

رحم الله عبدا اتقى ربه ، وناصح نفسه وقدم توبته ، وغلب شهوته ،

فإن أجله مستور عنه ، وأمله خادع له ، والشيطان موكل به .

2. (*Rahima'llahu abden itteka rabbehû, ve nâsaha nefsehû, ve kaddeme tevbetehû, ve galebe şehvetehû, feinne ecelehû mestûrun anhü, ve emelehû hâdiun lehû, ve'ş-şeytânü müvekkelün bihî.*)

Dua ile başlıyor Hazret-i Ali Efendimiz:

(*Rahima'llahu abden*) "Allah şöyle bir kula rahmeylesin, rahmeti ile muamele eylesin... Rahmetine daldırsın, rahmetine erdirsin şu vasıflara sahip olan kulu..." diye dua ediyor.

"—Hangi vasıflara sahip kulu?"

(*İtteka rabbehû*) "Rabbinden korkup sakınan; (*ve nasaha nefsehû*) ve nefsine münâsaha eden, nasihat eden; (ve kaddeme

tevbetehû) ve tevbesini çabuk yapan, acele eden, geriye bırakmayan, tehir etmeyen; (*ve galebe şehvetehû*) şiddetli nefsânî arzularına el koyup galip olan, onların peşinde sürüklenmeyen, onları zabt ü rabt altına alabilen kimseye Allah rahmeylesin, lütfeylesin, rahmetine daldırsın... Ne mutlu o insan, ne iyi böyle yapan kimse... Böyle yapması ne kadar güzel!" diye dua ediyor Hazret-i Ali Efendimiz...

(*Feinne ecelehû mestûrun anhü*) "Çünkü, ömrünün müddeti ne kadardır, ne zaman sona erecek; kendisi bilmiyor. Allah biliyor ama kendisinin mechulüdür, birden geliverir. (*Ve emelehû hadiun lehû*) Ve yaşam ümidi, emeli, temennîsi onu aldatmaktadır, aldatıcıdır. Tûl-i emel onu aldatmaktadır. (*Ve'ş-şeytânü müvekkelün bihî*) Şeytan da onun peşindedir, ona musallat kılınmış bir yaratıktır."

Binâen aleyh, üç tehlike var insanın karşısında... Birincisi: Ömrü ne zaman bitecek bilmiyor, hemen bitebilir. Bir an içinde, bir an sonra, bir adım ötede bile bitebilir.

Bizim fakültede sekreterimiz vardı. Çalışkandı rahmetli... Dindardı, namazında niyazında bir insandı. Altıda, yedide, sekizde gelir çalışırdı. Mesâiyle, mesâi saatleri ile mukayyet olmazdı. Çalışmış, fakültenin bahçesinden çıkmış; kaldırımdan öbür kaldırıma geçerken, arabanın birisi çarpmış, devirmiş.

İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn... Öldü gitti. İyi bir insandı Fevzi Efendi... Böyle öldü gitti.

Yâni, bir adım ötesi ecel... İşini yaptı, evine gitmeyi düşünüyor, yemek yemeyi düşünüyor. Kaldırımın burasında sağ, bir adım ötesinde ecel... Ecelin ne zaman geleceği belli değil, mechul... Hemen gelebilir, bir an sonra gelebilir.

Eceli mechul olduğundan, yaşama ümidi, temennisi insanı aldatmaktadır. Bu temennî, emelin ümidin insanı aldatması, çok büyük bir düşman olarak görülmüştür İslâm alimleri tarafından... *Tûl-i emel* büyük bir gaf, büyük bir hata olarak tesbit edilmiştir. Ne demek *tûl-i emel*? İnsanın emelinin uzunluğu; iyi tarif edilmiyor, bilinmiyor, anlaşılmamış, doğru anlatılmamış.

Tûl-i emel demek; "Ben nasıl olsa daha yıllarca yaşarım!" diye ümid etmek, temennî etmek ve öyle olacağını sanmak... "Nasıl

olsa daha çok yaşarım ya... İşte, bir emekli olayım, emeklilik ikramiyemi alayım; o zaman hacca giderim, sakal bırakırım, kılmadığım namazları kılarım, yapmadığım işleri yaparım, şöyle ederi, böyle ederim, bilmem ne...” Kaç sene sonrasını düşünüyor. Halbu ki ne mâlûm?

İşte bu düşünce, bu temennî, bu ümit, bu emel aldatıcı bir şey... Halbuki, asıl âbid, zâhid, fâzıl, kâmil insanlar hiç tûl-i emele sâhib olmamış, öyle umutlara kapılmamış. Râbia-i Adeviye, sabahleyin uyandığı zaman dermiş ki: “Bak Râbia, kendine gel! Bugün son günün, bugün öleceksin haa! Ona göre çalış!” dermiş. Akşama kadar Allah’ın yolunda ibadet taat edermiş. Akşam olunca, “Hadi bugün gündüz ölmedin ama, bu gece öleceksin! Aklını başına topla, ona göre çalış!” dermiş. Yâni, eceli hemen gelir diye ümide kapılmamak, işi tehir etmemeyi sebep olduğu için, güzel bir duygu...

هَلَكَ الْمُسَوِّفُونَ

(*Heleke’l-müsevvifûn*) buyurmuş Peygamber Efendimiz. Yâni, “İşini, vakit geniştir, zaman vardır diye sonraya bırakanlar helâk olur.” (*Sevfe ef’alü*) “İleride yapacağım!” diyenler helâk olur. Yapacaksan, hemen yap! Çünkü bilmiyorsun ki, ümid ediyorsun yaşarım diye ama; belki yaşamazsın!

Tûl-i emel, insanı aldatıcı bir duygudur. Onun için, düşman olarak görülmüş, tehlikeli olarak görülmüş. Diyor ki: “Ecelin mechuldür, ne zaman geleceği belli olmaz! Ümide düşmek, ‘Çok yaşarım, şöyle yaparım, böyle yaparım...’ diye ümitlenmek seni aldatmaktadır. Şeytan da etrafında dolaşmaktadır. Şeytan da seni aldatabilir haa, dikkat et!” diyor.

Onun için, dua ettiği kimsenin ne yapmasını istiyor:

1. (*İttekà rabbehû*) “Rabbinden korkacak, sakınacak.” Neden? Rabbinin azabı, ikabı, cezası, hesabı vardır... Cehennemi vardır. Korkacak, sakınacak; o durumlara, kötü durumlara düşmemek için gayret edecek insan... Akıllı insanın kârı takvâdır, ittikadır, sakınmadır, çekinmedir.

2. (*Ve nasaha nefsehû*) “Ve nefsine de içten, samîmî nasihat

edecek." Onun kötülüğünü istemeyecek, iyiliğini isteyecek; zabt ü rabt altına alacak.

İnsanın nefsi, insanı keyifli şeylere, zevklere, sefalara, eğlencelere sürükler. "Fâni dünya hoştur amma, akıbet mevt olmasa!" demişler. Burada güle güle günahları işleyen, ahirette ağlaya ağlaya cezâsını çekecek. Onun için, bu nefse hâkim olmak lâzım!

Ne mutlu o kimseye ki, Allah ona rahmeylesin ki, Rabbinden korkar; nefsine samîmi davranıp, iyiliğini isteyip onu kötü yollara bırakmaz, tutar.

3. (*Ve kaddeme tevbetehû*) "Tevbesini hemen yapar, takdim eder, öne alır."

Tevbe ne demek? "*Estağfiru'llah el-azîm...*" demek değil tevbe! Asıl tevbe; bir dönüş yapıp hayatını Cenâb-ı Hakkın rızasına uygun tarafa çevirmek demek...

Herkes tevbeyi, dille yapılan bir şey sanıyor. Eline tesbihi alıp "Estağfiru'llah..." diyen, "Tevbe yâ Rabbi!" diyen, "*Seyyidü'l-istiğfar*" duasını okuyan, işi bitirdim sanıyor. Halbuki, bu işin lafı... Lafla peynir gemisi yürümüyor; biliyorsunuz. Ne lâzım? İş lâzım... Yâni, ne lâzım tevbe eden insana? Kötü yolu bırakıp, doğru yola girmek lâzım! Girmedikten sonra kırk defa, elli defa, yüz defa, bin defa "Tevbe yâ Rabbi!" dese, kıymeti yok...

"—Tevbe ediyorsun ama günaha devam ediyorsun ey kulum! Bu ne perhiz, bu ne lâhana turşusu? Hani dönmüştün? Akşamdan söz verip de, sabaha tekrar vaz mı geçeceksin? Böyle şey mi olur?" demez mi Allah...

Tevbe demek, "Döndüm yâ Rabbi!" demek... Ne yapacak? Dönüş yapacak, yaşamı değişecek; günahkâr yaşamdan sevaplı yaşama gelecek... İbadetsiz yaşamdan, ibadetli yaşama gelecek... Haramlı yaşamdan, helâlli yaşama gelecek... Açık saçıklıktan, kapalılığa gelecek... İçki içiyorsa, içkiyi bırakacak... vs. Yâni, dönecek. İşte onu erken yapmak lâzım!

Kimisi tehir ediyor. "Yapacağım, yapacağım hocam!" diyor, "Tamam, tamam..." diyor. Söylüyorsun, sıkıştırıyorsun; sıkıştığı zaman "Tamam..." diyor. "Tamam..." diyor ama, yapmıyor. Ne düşünüyor? İleride yaparım diye düşünüyor. Ama Hazret-i Ali

Efendimiz ne diyor: “Tevbesini öne alması lâzım, hemen yapması lâzım!” diyor.

Dönüyor musun; hemen şu anda dön!

“—İşte Melbourn’e gideceğim de, şöyle yapacağım da, bundan sonra şöyle olacak da... Falancayla konuşacağım da, karşılıklı pazarlığa oturacağız da, şöyle yapacağız da, böyle yapacağız da o zaman döneceğim!”

Oooo... O arada şeytan senin başına ne çoraplar örer, seni tevbenden nasıl vaz geçirir; sen bile şaşırırsın. Sonradan, tevbe ettiğine kendin bile pişman olmağa başlarsın. Tevbe edeceğine, kendin kaçarsın tevbenden... Döneceksen, hemen dön!

Şairin birisinin hayatını okudum; diyor ki:

Tevbe ettim ki, etmeyem tevbe...
Tevbeye tevbe-i nasûh olsun!

İçki içiyormuş herif... Sonra anası, babası, yakınları, hocaları, etrafı sıkıştırmışlar, tevbe dedirtmişler. Ama sonra pişman olmuş. Bahar gelmiş, çimenler başlamış yeşermeğe... Kuşlar başlamış “Cik... Cik...” ötmeğe... Arkadaşları gidiyor sefâ sürmeğe; kırlara bayırlara, gül bahçelerine eğlenmeğe... Çalgılar, sazlar, gazeller...

Gâh şarkı okuyup gazelhân olalım,
Gidelim serv-i revânım yürü sa’dâbâde!

Onlar Sa’dâbâd’e giderken, bunun içi başlamış kıpırdanmağa... Ne yapmış? Pişman olmuş. “Tevbe ettim ki, etmeyem tevbe...” diyor, “Bundan sonra tevbe etmeyeceğim!” diye kararlılığını bildiriyor. “Tevbeye tevbe-i nasûh olsun!” diyor. Yâni, “Bir daha aslâ tevbe etmeyeceğim!” diye kat’î söz veriyor. Haa, tamam; sen misin bu lafı söyleyen? Meyhânede ölmüş bu şair, içki içerken...

Şairler, laf olsun diye şiir yazıyorlar. Mizahçılar laf olsun diye, insanları güldürmek için, mizah kaleme alıyorlar ama, sonu kötü oluyor. İnsan kendi diliyle yakalanır. Sen misin tevbeye tevbe eden, sen misin “Bir daha tevbe etmeyeceğim!” diye kendi kendine söz veren? Tamam, buyur; ben de seni meyhânede günah

üzereyken canını alırım, canın cehenneme gidersin!

Onun için tevbeyi iyi yapmak lâzım! Hemen yapmak lâzım, sonraya bırakmamak ve tam yapmak lâzım! Tevbe ettikten sonra, bir daha kötü yola dönmemek lâzım!

4. (*Ve galebe şehvetehû*) "Ve arzularına da galip olmak lâzım, mağlûb olmamak lâzım!" İsteklerine, arzularına galip olması lâzım bir insanın... Neden? Şehevâtına mağlûb olursa, şehevâtı onu günahlara sürükler. Günahlara sürükleyince de mahvolur.

Onun için; "Ne mutlu o kimseye, Allah ona rahmeylesin, Allah ondan razı olsun, onu rahmetinin deryasına daldırsın ki; Rabbinden korkar, nefsine samîmî davranıp onu günahlardan alıkoyar, tevbesini hemen yapar, şehvetine hakim olur, galip olur. Ne güzel! Böyle yapması lâzım! Çünkü, ecelinin ne zaman geleceği onun mechulüdür. Tûl-i emel, yâni "Yaşarım nasıl olsa..." diye düşünmesi onu aldatıp durmaktadır. Şeytan da etrafında, ona gözünü dikmiş, aldatmak için dolaşıp durmaktadır; dikkatli olması lâzım!" diyor Hazret-i Ali Efendimiz (*RA ve kerrema'llahu vecheh*)...

c. Kabir Ziyaretinde Söyledikleri

مر بمقبرة فقال : السلام عليكم يا أهل الديار الموحشة ، والمحال المقفرة ، من المؤمنين والمؤمنات ، والمسلمين والمسلمات ، انتم لنا فرط ، و نحن لكم تبع ، نزوركم عما قليل ، و نلحق بكم بعد زمان قصير. اللهم اغفر لنا ولهم ؛ و تجاوز عنا ، وعنهم. الحمد لله الذي جعل الارض كفاتا ، أحياءً وأمواتًا. والحمد لله الذي منها خلقنا ، و عليها مشانا ، وفيها معاشنا ، وإليها يعيدنا. طوبى لمن ذكر المعاد ، وقنع بالكفاف ، وأعد للحساب !

(*Merre bi-makberetin fekàl*) Bir kabristanın yanından geçmiş de Hazret-i Ali Efendimiz, şöyle buyurmuş:

(*Es-selâmü aleyküm yâ ehle'd-diyâre'l-muhhişe, ve'l-mahâlli'l-mukfire mine'l-mü'minîne ve'l-mü'minâti, ve'l-müslimîne ve'l-müslimât, entüm lenâ faratün, ve nahnü leküm teb'un, nezûrüküm ammâ kalîlin, ve nülhaku biküm ba'de zamânin kasîr.*

Allahümma'ğfir lenâ ve lehüm, ve tecâvez annâ ve anhüm. El-hamdü li'llâhi'llezî ceale'l-arda kifâten, ahyâen ve emvâtâ. El-hamdü li'llâhi'llezî minhâ halaknâ ve aleyhâ meşânâ ve fîhâ maâşünâ ve ileyhâ yuîdünâ. Tùbâ li-men zekere'l-miâd, ve kanaa bi'l-ifâfi, ve eadde li'l-hisâb.)

Kabrin yanından siz nasıl geçersiniz bilmem. Siz kabristanın yanından geçerken Türkiye'de, ne söylersiniz, ne dua edersiniz? Peygamber SAS Efendimiz, kabristanın yanından geçerken, o kabristandakilere selâm verirdi.

Bir hakim efendi vardı, Allah selâmet versin... Derviş bir kimse... Beraber seyahatimiz olmuştu Kastamonu'ya, o anlatmıştı: Evliyâllah'tan birisi, böyle kabirlerin yanından geçerken, o kabirdeki insanları görürmüş, Fatiha okurmuş. Fatiha okumayanlara da onların, "Bizim yanımızdan geçiyorsunuz, bizim kabir taşımızı görüyorsunuz, mezarımızı görüyorsunuz da bize bir

dua bile etmiyorsunuz; bizden beter olun!" diye beddua ettiklerini duyarmış.

Şimdi, Hazret-i Ali Efendimiz ne demiş kabristanın yanından geçerken:

(*Es-selâmü aleyküm yâ ehle'd-diyâre'l-muhhişe*) "Ey insanı ürperten, yapayalnız kişilerin yattığı şu kabir evlerinin ahalisi olan insanlar, size selâm olsun!"

Yâni, insanların sesi dostu, kavmi kabilesi oluyor da, götürüp bir kabre yalnızca gömüveriyorlar; orada tek başına, kimsesiz kalıveriyor. Kimsesiz kalmıyor aslında; dünyada işlediği amellerle baş başa kalıyor baş başa... Dünyada işlediği ameller ona yoldaş olacak. Nasıl yoldaş olacak? Onun anlayacağı bir şekilde yoldaş olacak. Çünkü, Peygamber Efendimiz SAS, buyuruyor ki hadis-i şerifinde:

Adamcağızın birisi kabre konulmuş. Kabirde yalnızlıktan ürperirken, korkarken, çok sevimli, sempatik, nurlu bir güzel insan görmüş. Demiş ki:

"—Ey mübârek! Tam burada ben böyle yalnızlıktan ürperirken, korkarken seni gördüm sevindim. Canım sana ısındı, çok hoşuma gittin. Sen kimsin böyle nurlu, pırıl pırıl?"

O da diyecekmiş ki:

"—Ben senin falanca zamanda okuduğun Tebâreke Sûresi'yim. Allah sana yoldaş olmam için, bana bu şekli verdi, sana gönderdi."

Tebâreke Sûresi bir başka şekilde gelse, kabirdeki anlamayacak ama; Allah ona insan sûreti verip gönderince anlıyor. İnsanın amelleri kabirde yoldaş olacak.

Hazret-i Ali Efendimiz, kabirlerdeki insanların o yalnızlığını bahis konusu ederek, "Ey böyle yalnız insanların yattığı evciklerin, kabirlerin, mezarların ahalisi; size selâm olsun!" diyor.

(*Ve'l-mahâlli'l-mukfireh*) "Kazılmış çukurların, çukur mahallerin ahalisi; size selâm olsun!" Bu kafr, çukur açmak demek... Hattâ biliyorsunuz, Hazret-i Ali Efendimiz'in bir kılıcı vardı:

Zülfakar... Fikar değil, fakar'dır aslında... Üstündür harekesi... Zû, sahib demek... *Zülfakar*; çukurlu, gedikli demek... Yapılışından dolayı, sanatından dolayı üstünün böyle gedik gedik

olmasından, girintili çıkıntılı olmasından dolayı "*Zülfakar*" diye adlandırılmış.

Burada *mahâl* kelimesi, *mahal* kelimesinin cem'idir. (*Ve'l-mahâlli'l-mukfireh*) "Ey çukur yerlerin ahalisi, ey kabirlerin ahalisi!" diyor.

(*Mine'l-mü'minîne ve'l-mü'minâti ve'l-müslimîne ve'l-müslimât*) "Mü'min erkeklerden, mü'min kadınlardan, müslüman erkeklerden, müslüman kadınlardan müteşekkil olan ey kabristan ahalisi; size selâm olsun!" diyor.

(*Entüm lenâ faratün*) "Siz bizden evvel bu yola girmişsiniz, bizim öncülerimizsiniz. (*Ve nahnü leküm teb'un*) Biz de sizin peşinizdeyiz, sıradayız, arkanızdayız. (*Nezûrüküm amma kalîlin*) Az bir zaman sonra sizi ziyarete geleceğiz, biz de öleceğiz. (*Ve mülhaku biküm ba'de zamanin kasîrin*) Kısa bir zaman sonra, biz de size iltihak edeceğiz. Sizin yanınıza geleceğiz, sizi ziyaret edeceğiz; biz de sizin yanınıza iltihak edeceğiz ey mü'minler, ey kabristan ahalisi!" diyor.

Farat, bir şeyin öncüsü demek... Peygamber Efendimiz diyor ki:

أَنَا فَرَطُكُمْ عَلَى الْحَوْضِ

(*Ene faratuküm ale'l-havz*) "Ben sizin havza ilkönce gideninizim, Havz-ı Kevser'e önünüzden ilkönce ben gideceğim. Sonra siz benim peşimden geleceksiniz, o Havz-ı Kevser'den doya doya nûş edeceksiniz, içeceksiniz." Yâni, baldan tatlı, kardan ak, lezzetinin tarifi mümkün olmayan, içenlerin son derece büyük lezzetler duydukları Kevser şarabının ilk ziyaretçisi, ilk gidecek olan Peygamber Efendimiz... Cennetin kapısına ilk gelecek olan da Peygamber Efendimiz...

Hadisi-i şerifte buyruluyor ki:[10]

---

10 Müslim, *Sahîh*, c.I, s.188, no:197; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.136, no:12420; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.379, no:1271; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.119, no:400; İbn-i Ebî Àsım, *Evâil*, c.I, s.62, no:10; Begavî,

آتِي بَابَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، فَأَسْتَفْتِحُ ، فَيَقُولُ الْخَازِنُ: مَنْ أَنْتَ ؟

فَأَقُولُ: مُحَمَّدٌ. فَيَقُولُ: بِكَ أُمِرْتُ لاَ أَفْتَحُ لأَحَدٍ قَبْلَكَ (م. حم.

وعبد بن حميد عن أنس)

RE. 3/1 (*Âtî bâbe'l-cenneti yevme'l-kıyâmeh*) "Cennetin kapısına ben vardığım zaman, (*feesteftihu*) onun açılmasını isteyeceğim.

(*Feyekùlü'l-hàzin*) Cennetin bekçisi Hàzin isimli melek, soracak: (*Men ente?*) "Kimsin sen?"

Peygamber Efendimiz de kendisini tanıtacak: (*Ene muhammedün*) "Ben Muhammed'im! Allah'ın habîbi, ahir zaman peygamberi Muhammed'im." diyecek.

O zaman cennetin bekçisi meleğin, Rıdvân'ın cevabı şu olacak: (*Bike ümirtü en lâ efteha kableke*) "Yâ Rasûlallah! Senden evvel bu kapıyı başka birisine açmamakla emrolunmuştum. Buyur, gir!" diyecek ve cennetin kapısını Rasûlüllah Efendimiz'e açacak.

اللهم اغفر لنا ولهم؛ و تجاوز عنا وعنهم .

(*Allahümma'ğfir lenâ ve lehüm*) Ve dua ediyor: "Yâ Rabbi! Bize de, bunlara da mağfiret eyle yâ Rabbi!" diyor.

Mağfiret demek; günahları örtüp göstermemek, hesaba katmamak demek... İnsanın başını örten çelik/demir başlığa da miğfer denmesi ondan... Allah da mağfiret edince; günahları örtüyor, kapatıyor, hesabı kapatıyor, göstermiyor, hesaba dahil etmiyor, affediyor.

(*Ve tecâvez annâ ve anhüm.*) "Bizim de, onların da günahlarından vazgeç yâ Rabbi! Hesap sormağa, yakamızdan

---

Şerhü's-Sünneh, c.VII, s.447; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.138, no:418; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.462, no:955; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.532, no:31890; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.I, no:2; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.9, no:1.

tutmağa, hesaba çekmeğe yönelme; bizi hesaba çekmekten vazgeç yâ Rabbi!"

Sonra, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne hamd ü senâlar ediyor:

. الحمد لله الذي جعل الارض كفاتا ، أحياءً وأمواتًا.

(*El-hamdü li'llâhi'llezî ceale'l-arda kifâten, ahyâen ve emvâtâ*) "Canlılar ve ölüler olarak yeryüzünü onlara hazırlayan Allah'a hamd olsun..."

والحمد لله الذي منها خلقنا ، وعليها مشانا ، وفيها معاشنا ، وإليها يعيدنا. طوبى لمن ذ كر المعاد ، وقنع بالكفاف ، وأعد للحساب !

(*Ve'l-hamdü li'llâhi'llezî minhâ halaknâ, ve aleyhâ meşânâ*) "Bizi şu topraktan yaratan Allah'a hamd olsun... Topraktan yaratıldık ve yürüyüşümüz bu toprağın üzerinde... (*Ve fîhâ maâşünâ*) Yaşamımız bu toprak üzerinde... (*Ve ileyhâ yuîdünâ*) Rabbimiz, bizi topraktan yarattığı gibi, sonra yine kara toprağın altına bizi gömdürtecek, tekrar oraya döndürtecek." Yâni, bizi kara topraktan yaratan; sonra bizi tekrar üzerinde gezindiğimiz, yaşamımızın üzerinde cereyan ettiği kara toprağa sokacak olan Allah'a hamd olsun...

Tabii, hamd her halde yapılır, İyi kötü, tatlı acı, sevimli sevimsiz her halde: edeceğiz:[11]

---

[11] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.726, no:5033; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.578, no:3599; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.92, no:251 ve c.II, s.1250, no:3804, 3833; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.50, no:29393; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.91, no:4376 ve c.VII, s.27, no:9334; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.157; Abdi ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.415, no:1419; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.335; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II,s.734, no:5058; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.81, no:2738; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.117, no:5983; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.349, no:5538; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.295, no:7691; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.29, no:5698; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.131, no:5758; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.24, no:9327; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.402, no:7694 ve c.VI, s.199, no:10634; Heysemî, *Müsnedü'l-Hàris*, c.II, s.797, no:807; Taberânî,

الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى كُلِّ حَالٍ

(*El-hamdü li'llâhi alâ külli hàl*) "Her halde Allah'a hamd olsun!" diyoruz. Bu vasıfların hatırlayarak, Allah'a hamd ediyor.

Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:[12]

Müsnedü'ş-Şâmiyyîn, c.I, s.186, no:323; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VI, s.553, no:1380; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.28, no:4077; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.83, no:2741; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.419, no:23603 ve s.422, no:23635; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.368, no:2659; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.295, no:7692; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.81, no:591; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IV, s.161, no:4009; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.27, no:9336; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.61, no:10041; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.163; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.113, no:678; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.187; Ebû Eyyûb el-Ensàrî RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.1250, no:3803; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.677, no:1840; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.375, no:6663 ve c.VII, s.109, no:6999; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.91, no:4375; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s.360; Hz. Aişe RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.120, no:973 ve s.122, no:995; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.296, no:7693 ve s.459, no:8273; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.166, no:533; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.61, no:10040; Dâra Kutnî, *İlel*, c.III, s.276, no:403; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXIV, s.13; Hz. Ali RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.7, no:23904; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.361, no:599; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.297, no:7696; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.167, no:1203; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.58, no:6368, 6369; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.29, no:9343; İbn-i Amr eş-Şeybânî, *el-Âhàd ve'l-Mesânî*, c.III, s.14, no:1300; Sâlim ibn-i Ubeyd RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.292, no:3441; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.442, no:1664; Ebû Mâlik el-Eş'arî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.301, no:1009; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.131, no:1151; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.V, s.352, no:1155; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.255; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.445, no:1813; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

[12] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.434, no:19909; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.124, no:254; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.125, no:34692; İmran ibn-i Husayn RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.X, s.114, no:16884, 16885; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.458, no:6414 ve c.XIV, s.29, no:37882; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VII, s.196, no:6110.

إِنَّ أَفْضَلَ عِبَادِ اللَّهِ يومَ الْقِيَامَةِ الْحَمَّادُونَ (طب. عن عمران بن حصين)

RE. 116/6 (*İnne efdale ibâdi'llâhi yevme'l-kıyâmeti el-hammâdûn*) "Kıyamet gününde; bu dünya bitip, ahiret alemi başladığı zaman, Allah'ın yanında, huzurunda insanların, kulların en faziletlisi, en üstünü, en yükseği, çok hamd eden kullar olacak."

Hazreti-i Ali Efendimiz de kabirleri görünce, kendisinin de öleceğini hatırlıyor; kendisi için ve ölüler için dua ediyor. Ondan sonra çeşitli cümlelerle Allah'a hamd ü senâlar ediyor.

Sonra da buyurmuş ki:

طوبى لمن ذ كر المعاد ، وقنع بالكفاف ، وأعد للحساب !

(*Tùbâ li-men zekere'l-miâd*) "Allah'ın insanı öldüreceği ve kara

toprağa sokacağı bir vaaddir; işte bu vaadi, bu dönüşü hatırında tutan insana ne mutlu! Bu dönüşünü bilen, kara toprağa gireceğini hatırında tutan, unutmayan insana ne mutlu!”

(*Ve kanaa bi'l-kifâf*) “Kendisine yetecek geçimle, rızıkla, Allah'a kanatkâr olan insana ne mutlu!”

(*Ve eadde li'l-hisâb*.) “Ve kendisini ahiretin hesap gününe hazırlayan insana ne mutlu!”

Yâni, kimi beğeniyor? Ölümü unutmayan, kanaatkâr olan, dünyaya hırsla sarılıp da ahireti ihmal etmeyen ve ahirette mahkeme-i kübrâda çekileceği hesaba vereceği cevabı şimdiden düşünüp, dünyadayken hazırlanan insanı beğeniyor. Öyle olmayı kendisine telkin ediyor. Yanında kimseler varsa, onlara da duyurmuş oluyor bu sözü... Kendisini de tazelemiş oluyor.

“—Haa, kabristanı gördüm. Benim de öleceğim muhakkak… O halde bu dönüşü unutmayayım, dünyaya çok hırslı olarak sarılmayayım! Bir gün ahirette, mahkeme-i kübrâda hesaba çekileceğime göre, hesabını verebileceğim işler yapayım! Hesabını veremeyeceğim işler yapmayayım, hesabının altından kalkamayacağım işler yapmayayım! Haram yemeyeyim, haramdan mal devşirmeyeyim! Vazifelerimi ihmal etmeyeyim, ibadetlerimde kusur yapmayayım, geri kalmayayım!” demiş oluyor.

Böylece Hazret-i Ali RA Efendimiz'in üç tane vecîzesini söylemiş olduk. Birisi: İnsanların çeşitli zihniyette olanlarının tabiatının değişmeyeceğini, ona karşı tedbir almayı tavsiye ediyor.

İkinci vecîzesi: “İnsanın ölümünün ne zaman geleceği belli olmaz! Yaşama ümidi insanı aldatır. Şeytan insanın etrafında dolaşmaktadır. Binâen aleyh, takvâ ehli olmalı, Rabbinden korkmalı, nefsine hâkim olup günahlardan onu alıkoymalı, tevbesini hemen yapmalı ve şehevât-ı nefsâniyesine hakim olmalı!” diye tavsiyede bulunuyor.

Üçüncüde de: Bir kabristan'dan geçerken, kabir ahalisine selâm verip dua ediyor. Kendisi de ahiretle ilgili duygularını, dünyada neler yapması gerektiğini hatırlayıp, kendisin takviye etmiş oluyor.

Bedir Harbi'nden sonra, Peygamber SAS müşriklerin cesetlerinin atıldığı kuyunun başına geldi. Dedi ki:

"—Ey müşrikler! Kuyunun içindeki ölmüş herifler... Biz Rabbimizin bize vaad ettiğini gördük, bulduk; siz de Rabbimizin size vaad ettiği azabı, cezâyı buldunuz mu? Müstehak olduğunuz belâya eriştiniz mi, buldunuz mu?" dedi.

Sahâbe-i Kirâm dediler ki:

"—Yâ Rasûlallah! Bunlar ölmüş, çukurun içinde hepsi... Kuyunun içinde üst üste yığılmışlar. Öldürülmüşler, ölü bunlar... Duyarlar mı?"

"—Sizden iyi duyarlar ama, siz anlamazsınız." dedi.

Tabii, Allah-u Teàlâ'nın kabiliyet verdiği kullar anlıyor, Allah'ın sevgili kulları anlıyor.

Peygamber Efendimiz iki kabrin yanından geçiyordu, dedi ki:

"—Bakın, bu iki kabrin içindeki iki şahıs azap görüyor, şu anda azap görmekteler! Hem de mühim bir sebepten dolayı değil. Sizce mühim gibi görünmeyen sebepten dolayı kabirde azap görüyorlar. Birisi, küçük abdestini yaparken sakınmazdı." Yâni, üstüne başına sıçratırdı, avret mahallini açardı... gibi. "Ötekisi de, insanlar arasında laf getirip götürürdü."

"—O sana şöyle dedi, haberin var mı?" filân... Böyle laf getirip, iki kimsenin düşman olmasına sebep olan bir şey... Nemîme, nemmamlık, koğuculuk deniliyor bu işe; yâni laf taşımak...

Birisinin lafını ötekisine taşımayacaksın, susacaksın. Adam sana sırrını açmışsa, başkasına ifşâ etmeyeceksin.

Birisi İmam Şâfi Hazretleri'ne:

"—Aman, söylediğim sırrı kimseye açma!" demiş.

"—Ne sırrı?" demiş.

"—Benim söylediğim sırrı..."

"—Oldu, gömdük onu... Ölüyü kabre gömer gibi gömdük onu..." demiş.

Tamam, sır böyle olur. İnsan, kabre gömer gibi başkasının sırrını saklar, laf taşımaz. Laf taşımak çok günah...

"—Falanca sana şöyle söyledi, böyle söyledi. Amaan, bir anlatsam... Uuuh, ne fenâ şeyler söyledi..."

"—Tevbe, tevbe... Vah vah... O bana öyle mi söyledi? Tamam!

Ben evden baltayı alayım, yolunu keseyim; görür o!" filân...
Düşmanlıklar böyle yayılıyor.

Onun için, laf taşımak hiç doğru değil... Ondan azab görüyormuş. Dedi ki: "Bir dal getirin!" Taze dal getirdiler. İkiye böldü; birisin bir kabre koydu, birisini diğer kabre koydu. "Bu dallar yeşil durduğu müddetçe, azab görmezler." dedi.

Evliyâullah diyor ki: "Evliyâlığın ilk kademesi, kabirdeki insanların ahvâlini bilmektir."

Maşaallah, ilk basit seviyesi oymuş. Daha şöyle baktığı zaman; "İçindeki adamın hali nedir, vaziyeti nedir, durumu nedir? Azab mı görüyor? Kabri cennet bahçesi mi, cehennem çukuru mu?" anlarmış yâni... Ne göz, ne hal, ne durum maşaallah... Allah'ın sevgili kullarının hali...

Biliyorsunuz, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:[13]

اَلْقَبْرُ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ ، أَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفَرِ النِّيرَانِ

(ت. عن أبى سعيد)

(*El-kabru ravdatün min riyâdı'l-cenneti, ev hufratün min huferi'n-nîrân*) "Kabir ya cennet bahçesidir mü'min kul için; ya da cehennem çukurudur kâfir için, günahkâr için..."

Kabirde başlar azap... Günahkârın azabı kabirde başlar. Mü'min olduğu halde kabirde azap görenler vardır. Olacak... Hattâ kabre girdiği zaman, kafasına "Gümmm..." diye tokmağı yeyip, kabrinin içi ateş dolanların olacağını hadis-i şerifler bildiriyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi, kabri cennet bahçesi olanlardan eylesin... Yanlarından geçtiğimiz kabristanlardan ibret almayı nasib eylesin...

---

[13] Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.500, no:2384; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.231, no:4682; Ebû Said el-Hudri RA'dan.

Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.271, no:8613; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.546, no:42109; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.90, no:1853; *Câmiü'l-Ehàdis*, c.XXVIII, s.432, no:41805.

O mezar taşlarının dili olsa da, söylese... O mevtânın sesi duyulsa, ne nasihatlar eder yaşayanlara:

"—Aman, bizim gibi olmayın! Aman gafil vakit geçirmeyin! Aman, bu kabristan için, kabir hayatı için tedbirinizi alın, çalışmalarınızı yapın; kabrinize a'mâl-i sâlihânızı gönderin!" diye kim bilir ne nasihatlar ederler ama işte seslerini duyuramıyorlar. Ancak evliyâ olanlar, Allah'ın ruhlarına serbestlik verdiği kimseler insanın rüyasına girerler, bazı işaretler verirler, bazı yardımlar yaparlar. O var, o oluyor.

Yâni, Allah'ın sevgili kullarının ruhları mahpus değildir, hapsedilmiş değildir; serbesttir. Onlar bazı faaliyetler yaparlar. İnsana gelirler, konuşurlar. Rüyalarına girebilirler.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizleri duyduğumuz hikmetli sözlerden, vecîzelerden ibretler almayı, istifade etmeyi nasib eylesin... Evliyâullah büyüklerimizin yolundan ayırmasın... Gaflete, cahilliğe, dalâlete, sapıklığa düşürmesin... İbadetinden, tâatinden kesmesin... Ahirete hazırlanmadan ömrü gafil geçirenlerden etmesin... Huzuruna sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varmayı, cennetiyle cemâliyle müşerref olmayı cümlemize nasib eylesin...

Bi-hürmeti habîbihî muhammedeni'l-mustafâ aleyhi efdalü's-salevât, ve ekmelü't-tahiyyât, ve't-teslîmât, ve bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtihah!

29. 12. 1993 - Melbourne

06. FAZÎLETLİ BİR İNSAN OLMAK

Eûzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm...
Bi'smillâhi'r-rahmâni'r-rahîm...
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-alemîn... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn... Emmâ ba'd:

Aziz ve muhterem kardeşlerim!
Akşam namazlarından sonra, elimizdeki kitaptan Hazret-i Ali Efendimiz'in vecîzelerini okuyoruz.

a. Şehvetlere Esir Olmak

Hazret-i Ali (*RA ve kerrema'llàhu vecheh*) buyurmuş ki:

ما أصعب على من استعبدته الشهوات أن يكون فاضلا !

(*Mâ as'abe alâ men ista'bedethü şehevâtü en yekûne fâdılâ.*) “Şehvetlerin kendisini esir aldığı kimsenin fazîletli bir insan olması, ne kadar zor bir şeydir.”

İnsanın fazîletli insan olması, kendisini iyi kontrol etmesine bağlıdır. Yâni, iradesi çok kuvvetli olacak, neyi yapması gerektiğini iyi düşünebilecek. Neyi yapmaması gerektiğini iyi kararlaştıracak. Sözüne dikkat edecek; söylemesi gereken sözü, söylememesi gereken sözü ölçecek biçecek. Hareketlerini ölçülü yapacak.

Şehvetlerine esir olmuş insanın ise, kontrol şehvetindedir. Aklında değildir, iradesinde değildir; arzularındadır. Binâen aleyh, arzusunun esiri olan, “Ne istersem onu yaparım. İçimdeki arzumu yerine getireceğim, canım ne isterse onu yapacağım!” diyen bir insanın, faziletli bir insan olması çok zordur.

Tabii, herkes canının istediğini yapıyor ama, bir de canı onu olmayacak şeyleri yapmaya sürüklüyorsa; o zaman insan, selin üstünde sürüklenen bir çöp gibi kendisine mâlik olmayan, sahip

olmayan bir insan durumunda olduğu için, daha zor oluyor. Bu bakımdan, insanın nefsine hakim olması lâzım, arzularına set vurabilmesi lâzım! Kendisini kontrol edebilmesi lâzım! Bunun bir eğitimi lâzım!

Sabahki konferansta söylemiştim: "İbadetler ilaçtır, çâredir. İnsanın her yönden, rûhen, bedenen sağlam olması, ailece mutlu olması; cemiyetçe sıhhatli, düzenli bir cemiyet olması bakımından, bütün ibadetler birer tedbirdir, birer ilaçtır." demiştim. Ramazan orucu da, insanın tedavisi etmesi için bir ilaçtır. İradesini kuvvetlendirmesi için bir kuvvet şurubudur. Bir ay devam eden bir egsersizdir. Bu egsersizin içinde insan, canının çektiği, arzu ettiği şeyleri yapmamayı uyguluyor bir ay boyunca...

Su içmiyor; halbuki su haram değil... Yemek yemiyor, karnı acıksa bile... "Off, çok acıktım! Aman, dayanamıyorum!" dese bile veya "Hava çok sıcak! Çok terledim, çok susadım, dudaklarım kurudu. Harmanda harman savurdum. Ahh, birazcık su olsa!" dese bile, su içmiyor... Karnı çok acıksa bile, yemek yemiyor... Evli, normal bir yuva kurmuş bir insan bile olsa, ailevî hususlarda kendisini tutuyor.

Ne oluyor? Bu akşama kadar devam ediyor. İftar vaktinden, akşam vaktine kadar yapmama talimi görüyor. Müslüman bir ay bu talimi görüyor. İnsanın su istemesi ne kadar kuvvetli bir arzudur! Yemek yemesi ne kadar kuvvetli bir arzudur! İnsan bunun için dayanamıyor, hırsızlık bile yapıyor. Dükkânın camekânını kırıyor... Pazarda tezgâhtan bir şeyler çalıyor; bir köşede yiyor... Kedi hırsızlık yapıyor, tencereden bir şey kapıp gidiyor... vs. Kuvvetli bir duygu yâni; bu duyguyu engelliyor. Evlilik duygusu, nikâh duygusu; o daha kuvvetli bir duygu… Onu bile engelliyor.

Binâen aleyh, Ramazan bizim için bir ilaçtır. Nefsi terbiye etme konusunda bir antremandır. Bir aylık seferberliktir, bir aylık askerî talimdir. Orada nefse hakim olmayı; şehevâtımıza, iştihalarımıza, şu kuvvetli arzularımıza dur demeyi öğreniyoruz. Bu güzel...

Böylece müslüman, kendisini tutabilen bir insan oluyor. Kızdığı zaman hemen feveran etmiyor, anî hareket yapmıyor. Bir

şeyi istediği zaman harama sapmıyor, kendisini kontrol edebiliyor.

Ama böyle değilse; yâni şehvetlerinin esiriyse, şehvetleri onu kendisine köle yapmışsa, her istediğini yaptırtıyorsa; o zaman, onun faziletli bir insan olması ne kadar zordur! Çünkü, nefsi onu dâimâ alçaltacak işlere sevk edecek, günahlara sevk edecek.

b. İlimle Amel Etmek

Yine buna benzer bir başka sözü Hazret-i Ali Efendimiz'in:

ما أحسن العلم يزينه العمل ، وما أحسن العمل يزينه الرفق !

(*Mâ ahsene'l-ilmü yüzeyyinühü'l-amelü, ve mâ ahsene'l-amelü yüzeyyinühü'r-rıfk.*)

Cümleler birbirine benziyor, paralel cümle... Konular değişik... Bu ikinci vecîzesinde Hazret-i Ali Efendimiz diyor ki:

(*Mâ ahsene'l-ilmü yüzeyyinühü'l-amelü*) "Uygulamanın, tatbik etmenin, ilmiyle âmil olmanın süslediği, güzelleştirdiği ilim, ne güzel bir ilimdir."

Adam ilim sahibi; tamam... Ama, ilmini de uyguluyor; o zaman daha ileri bir merhale! Yâni, hem biliyor, hem de bildiğini uyguluyor. Binâen aleyh, ilmini uygulaması, tatbikatı, sözünü hareketlerinin desteklemesi, onu bir kat daha güzelleştiriyor. Ne güzeldir o ilim ki, uygulama da arkasından geliyor. Sıf lafta kalmıyor, tatbikatı da var... Ne güzel!

(*Ve mâ ahsene'l-amelü yüzeyyinühü'r-rıfk.*) "Ve o uygulama da, tatbikat da ne kadar güzel ki, rıfk ile yapılıyor, mülâyemetle yapılıyor." Yâni uygulama, amel, icraat, ilmi zinetlendiriyor, süslüyor. İcraatı da yumuşaklık, —sertlik değil— rıfk, mülâyemet zinetlendiriyor. Rıfk; sinirlenmemek, yumuşak olmak, tatlı muamele ederek yapmak demek...

Hazret-i Ali Efendimiz'in bu vecîzesinden anladığımız:

"Alim ol; ilmini arttırmak için çalış, çabala, öğren ama; bilgini uygula, icraata dök! Sırf kafanda ve dilinde kalmasın, hareketlerine de intikal etsin!" demiş oluyor.

Yâni, palavracı... Lafı çok ama işi yok... Söyler, vaad eder;

yapmaz... Anlatır, kendisi tutmaz... Bunlar kötü şeyler! Halka verir talkını, kendi yutar salkımı... Başkasına nasihat ediyor, yapma etme diyor ama, kendisi yutuyor salkımı... Meselâ, "Komşunun asmasından üzüm koparma!" diyor, kendisi gidip kopartıp yutuyorsa; sözü başka özü başka oldu, özü sözüne uymadı; bu kötü!

Hazret-i Ali Efendimiz buyurmuş oluyor ki:

"Doğru şeyleri, güzel şeyleri öğren... Dinini, imanını, dünyanı öğren... Ahlâkî fazîletleri öğren... Ama, öğrendiğini uygula! İkincisi: Uygularken de haşin, sert, kırıcı, dökücü olma; yumuşak ol!"

Bazı insanlar var, "Ben Allah yolunda gidiyorum, ben ibadet ediyorum!" diye o kadar kaşları çatık, o kadar etrafa karşı soğuk, o kadar sert ki; insan üzülüyor, onun o tavrından alınıyor, hattâ darılıyor. Efendim, sabah namazından sonra dükkânını açıncaya kadar kimseyle konuşmamak adetiymiş.

Hoppalaaa! Nereden çıktı bu adet? Kim demiş? Peygamber Efendimiz yaptı mı böyle bir şey? "*Es-selâmü aleyküm!*" diyorsun, cevap vermiyor. Birisi "*Es-selâmü aleyküm!*" dedi mi, "*Aleyküm selâm!*" demek vâcib, çok önemli... Selâm vermiyor. Neymiş? Dükkânı açıncaya kadar kimseyle konuşmazmış...

Çok seneler önce, Hocamız'ın sağlığında, birisinden böyle bir durum görmüştüm de, hiç unutamıyorum yâni... Sen sustuğun zaman karşı taraf alınacaksa, konuş mübârek! Kalbini kırma, "Aleyküm selâm kardeşim!" de! Ondan sonra yine yapacağını yap! Ne oluyorsun yâni? "Ben şimdi tesbih çekiyorum!" bilmem ne, bilme ne... Olmaz.

Yaptığı ibadeti, yaptığı icraatı nasıl yapmalı insan? Rıfk ile yapmalı! Rıfk ne demek: Yumuşaklık, mülâyimlik, halim selimlik, tatlılık demek... Kırmadan yapmak; ezmeden, darıltmadan, gücendirmeden yapmak demek...

Bileceğiz, bildiğimizi uygulayacağız. Uygulamamızı yumuşak yumuşak yapacağız. Kırarak, dökerek, ezerek, geçerek değil...

c. Nasihate Teşekkür Et!

Diğer bir sözü:

إحمد من يغلظ عليك ويعظك ، ولا من يزكيك ويتملقك

(*İhmed men yağlüzu aleyke ve yaizüke, ve lâ men yüzekkîke ve yetemellakuke*)

(*İhmed*) "Hamd et! (*Men yağlüzu aleyke ve yaizüke*) Sana nasihat veren, icabında acı söz söyleyen kimseye hamd et; öv, takdir et, teşekkür et! (*Ve lâ men yüzekkîke ve yetemellakuke*) Seni öven, seni temize çıkartan ve sana dalkavukluk yapanı değil..." Çünkü, ötekisi hakkı söylüyor.

Dost acı söyler, düşman güldürür. Düşman, birisinin ayıbını düzeltmesini istemez. Hakîki dost, ayıbının gitmesini ister.

"—Aziz kardeşim! Ben senin her şeyini beğeniyorum, seviyorum. Her şeyin kusursuz olsun istiyorum. Onun için, şurası yanlış, şurayı düzelt!" der.

Ona hamd edeceksin, şükredeceksin, teşekkür edeceksin.

“Vayyy! Benim ayıbımı söyledi.” diye kızmayacaksın, “Teşekkür ederim!” diyeceksin.

Bazısı da diyor ki: “Sen kendi işine bak, sen kendine bak!” Bu da çok ayıp! Bunu da hadis-i şerif’te Peygamber Efendimiz yasaklamış. Birisi sana vaaz ettiği zaman, “Sen kendi işine bak!” demek çok ayıp, çok yanlış. “Teşekkür ederim, Allah râzı olsun... Sağ ol, bana bir hatamı gösterdin!” diyeceksin. Eğer o söylediği şey doğru değilse, onu da izah edersin. “Yok, ben onu o maksatla yapmamıştım. Bir yanlış anlama olmuş o arada... Böyle yapmadım. Maksadım şuydu, sebep buydu...” diye güzelce konuşursun.

“Nasihat edene, doğruyu dobra dobra, ağır, sert de olsa söyleyene kızmamak, hamd etmek, teşekkür etmek lâzım! Dalkavukluk yapana; seni temize çıkartan, tezkiye eden, allayıp pullayan, göklere çıkartana değil...” diyor Hazret-i Ali Eferdimiz.

Hattâ Peygamber SAS’den bir hadis-i şerif vardır:[14]

أَحْثُوا التُّرَابَ فِي وُجُوهِ الْمَدَّاحِينَ (عد. حل. عن ابن عمر ؛
طب. عن المقداد ؛ ت. عد. عن أبى هريرة)

RE. 18/4 (*Uhsü’t-turâbe fî vücûhi’l-meddâhîn*) “Böyle meddahların, dalkavukların, medih yapıcıların yüzlerine toprak saçın!” buyuruyor.

---

14 Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.94, no: 5684; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.258, no: 812; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VI, s.99; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.165, no:275; İbn-i Adiy, *el-Kâmil*, c.IV, s.186; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.106, no:355; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2297, no:3002; Tirmizî, Sünen, c.IV, s.599, no:2393; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.669, no:4804; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1232, no:3742; Buhàrî, *Edebü’l-Müfred*, c.I, s.124, no:339; Bezzâr, *Müsned*, c.VI, s.48, no:2113; İbn-i Ebî Şeybe, c.V, s.297, no:26259; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.158, no: 1158; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.244, no:576; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.X, s.242, no:20926; Mikdâd ibn-i Esved RA’dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.600, no:2394; İbn-i Adiy, *el-Kâmil*, c.III, s.345; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, no:1033, no:7960. *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.56, no: 135; *Câmiu’l-Ehàdîs*, c.I, s.459, no:732.

Yüzüne karşı medhetmek iyi değildir. Şımarır insan... Doğruyu da söylesen, çok fazla medhettiğin zaman şımarır.

Onun için ölçülü olmak lâzım! Birisi medhederse, “Yâhu, kestin biçtin beni! Doğradın, mahvettin; iyilik yapmadın bana!” demek lâzım! Çünkü, nefsi dayanamaz insanın... Hoşuna gider, hoşlanır; bu sefer, medhetmeyene kızmağa başlar.

Bunu tavsiye ediyor. Zor bir şey tabii ama, faziletli insanlar böyledir. Doğruyu söyleyeni, kendisine hakkı söyleyeni, nasihat edeni severler. Sert de olsa, acı da olsa doğru söyleyene teşekkür ederler. Yaltaklık dalkavukluk edene yüz vermezler.

Çünkü o dalkavuk sana hilâf-ı hakîkat medihlerini bir maksat için söylüyordur. Arkasında bir menfaati vardır, seni aldatacaktır... vs.

d. Haklı Olmayı Tercih Et!

إختر أن تكون مغلوبا وأنت منصف ، ولا تختر أن تكون غالبا وأنت ظالم

(*İhter en tekûne mağlûben ve ente munsıf, velâ tahter en tekûne gâliben ve ente zàlimen*)

Buyurmuş ki, Hazret-i Ali Efendimiz bu sözünde:

(*İhter*) “İhtiyar et, tercih et! (*en tekûne mağlûben ve ente munsıf*) Haklıyken mağlûb olmayı, (*velâ tahter en tekûne gâliben ve ente zâlimen*) zâlimken galib olmaya tercih et!” Haksızken galib olmak yerine, “Haklı olayım da isterse mağlub olayım! Mühim olan haklı olmaktır.” diye haklı olmayı tercih et! Mağlub bile olsan, haklı olmayı tercih et! Zâlim olduğun zaman, galib gelmeyi tercih etme!

Çünkü hem zalimsin, hem de galebe çalmışşın; o zaman günahın daha büyük olacak. Ama mazlumsun, haklısın, hak yoldasın, mağlub olmuşsun, sana birisi zulmetmiş; Allah mazlumların yanındadır, Allah sana mükâfat verecek. Bu daha iyi... Bunda mükâfat var, ötekisinde cezâ var, ikab var, azap var!

Binâen aleyh diyor ki: “Haklıyken mağlub olmayı, haksız ve zâlimken galip olmaya tercih et; o daha iyi!”

e. Kibirlenmek ve Övünmek

لا تهضمن محاسنك بالفخر والتكبر

(*Lâ tahdumenne mehâsineke bi'l-fahri ve't-tekebbür*.) "İyilikleri öğünmekle, kibirlenmekle mahvetme, sıfıra indirme!"

Çünkü insan öğündü mü, iyi olmaz. Öğünmek iyi değil... Tekebbür etti mi, mütekebbir oldu mu, hiç iyi olmaz. O da hiç iyi bir şey değil... Senin gerçekten bir takım faziletlerin olabilir; başkası öğsün. Sen kendin öğünme, sen mütevâzi ol; başkası seni yüceltsin.

Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki:[15]

مَنْ تَوَاضَعَ لِلّٰهِ رَفَعَهُ، وَمَنْ تَكَبَّرَ وَضَعَهُ اللّٰهُ (حل. عن أبي هريرة)

(*Men tevâdaa li'llâhi*) "Kim Allah rızası için tevâzu gösterirse, (*rafeahû*) Allah onu yükseltir. (*Ve men tekebbera vadaahu'llah*.) Kim de kibirlenirse, kibirlenenin de Allah bir yerde ayağını kaydırtır, alçaltır."

Onun için, "Mütevâzi olmak lâzım, öğünmemek lâzım!" demek istiyor Hazret-i Ali Efendimiz... Eğer böyle yaparsan, kendi faziletlerini sıfıra indirmiş olursun, iyiliklerini silmiş olursun. Öğünmekle, böbürlenmekle, kibirlenmekle iyiliklerini, faziletlerini sıfıra indirme! Kendini öğme ve kibre düşme!

---

[15] Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.139, no:4894; Hz. Aişe RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.120, no:34663; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.276, no:8140; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.129; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.219, no:335; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.110, no:504; Hz. Ömer RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.46; Ebû Hüreyre RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.VIII, s.156, no:13067; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.216, no:5730, 5735; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1442, no:2445; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XX, s.179, no:21841-21844.

f. Önemli Olanı Öğren!

العمر أقصر من أن تعلم كل ما يحسن بك علمه ، فتعلم الأهم فالمهم.

(*El-umru aksaru min en tealleme külle mâ yahzunü bike ilmühû, feteallemü'l-ehemme fe'l-mühim.*)

Diyor ki Hazret-i Ali Efendimiz (RA ve kerremallahu vecheh) bu vecîzesinde:

(*El-umru*) "İnsanın ömrü, (*aksaru*) kısadır. (*Min en tealleme küllemâ yahzunü bike ilmühû*) Öğrenmenin iyi olacağı her şeyi öğrenmeyi sağlayacak kadar uzun değildir, kısadır. Öğrenmesi iyi olan her şeyi, insan ömründe öğrenemez. Ömür biter, öğrenilecek şeyler bitmez. Senin ömrün, öğrenmesi iyi olacak şeylerin hepsini öğrenmeye yetmez.

O halde, (*feteallemi'l-ehem*) daha önemli olanı öğrenmeğe gayret et! (*Fe'l-mühim*) Daha az önemli olanı sonraya bırak, en önemlileri öğrenmeğe gayret et! Ömür, bütün öğrenilmesi gereken şeyleri elde etmek için çok uzun değildir, yetmez. Gençlik geçiverir, hafızası zayıflayıverir insanın... İhtiyarlık geliverir, tâkatı kalmayıverir.

Şimdi benim bir ev dolusu kitabım var... Gülüyorum kendime... Kim okuyacak onları? Toplamışım o kadar kitapları; kim okuyacak? Okuyamam ki, ömür kısa... İşte bak geldik, şu yaşa geliverdik. O kitapların her sayfasına beş dakika harcasam, hiç başka işle meşgul olmasam, sabahtan akşama hızlı bir okuma ile okuyacak olsam; o kitaplar bitmez!

O halde, neyi öğrenecek insan? Tabii, kendi ihtisası dairesinde olan şeyi öğrenecek! Kendi ihtisâsı dairesindeki şeyin de, en önemlisini öğrenecek.

O halde bundan, lafı tersine döndürerek çıkartılan mânâ ne: Boş şeylerle vakit geçirmemek lâzım! Gazeteymiş, ıvırmış zıvırmış, magazinmiş, Pekos Bill'miş, Tommiks'miş, romanmış, falancanın mizah mecmuasıymış, bilmem ne... Yazık değil mi sana yâhu? Bir ömür gidiyor. İşte bak, öğrenmen gereken mühim şeyleri hiç öğrenmeden, elli altmış yıl geçip gidiyor. Ondan sonra, yetmiş yaşında bir câhil olmak ne kadar acı bir şey! Dinî

bakımdan bazı şeyleri bilmemek ne kadar acı bir şey!

O bakımdan, çok mühim bir söz... Hazret-i Ali RA Efendimiz'in ne kadar faziletli bir insan olduğunu gösteriyor bu vecize... Söylediği, yakaladığı mânâlar çok derin... Yâni büyük bir hakîm, büyük bir düşünce adamı, büyük bir mütefekkir olduğu sözlerinden çıkıyor.

Evet, Peygamber Efendimiz'in damadıdır. Sahâbe-i Kirâm'dandır, halifelerden biridir. Ama, sözleri de bileğinin gücüyle, fikrinin gücüyle, kendisinin ne kadar mübârek, ne kadar mütefekkir, hakîm bir insan olduğunu gösteriyor.

Çok güzel bir söz... Buna hayatımızda çok dikkat edelim muhterem kardeşlerim!

Ben şimdi, bir grubun başında olduğum için, —dergilerimiz var, radyolarımız var, çeşit çeşit faaliyetlerimiz, konferanslarımız var— bana sabahleyin getiriyorlar gazeteleri... On tane, yirmi tane gazete getiriyorlar. Bir görüyorum, şöyle bir çeviriyorum. Hepsini incelemeye kalksa, insanın gazeteleri incelemekle ömrü geçer. Sabahtan akşama başka yapacak bir şey kalmaz. Bir sürü gazete var... En iyisi bu basın bülteni... Tek sayfa işte... On tane, yirmi tane gazeteyi birisi okuyor, özetliyor. Her şey var; insan okuduğu zaman her şeyden de haberdar oluyor.

Hattâ atılım yaptık, "Herkes para koysun ortaya, haftalık bir dergi çıkartalım!" dedik. Eğer para bulsaydık, haftalık bir dergi çıkartacaktık. Her konuda özetleri koyacaktık oraya... Sonra diyecektik ki arkadaşlarımıza: "Öbür gazeteleri almayın yâhu, yazık ömrünüze! Alın burada işte, kendi konunuzla ilgili özetleri görün!"

Lüzum yok başka şeye... Faziletli olan, önemli olan şeyle, daha önemli olan şeyle meşgul ol! Ömrünü zâyi etme! Kur'an var öğrenilecek, dinimiz var öğrenilecek...

Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni bilmek ve tanımak konusuna başladık; konferanslarda üç sabahtır konuşuyoruz. Görüyorsunuz; bilinmesi gereken, öğrenilmesi gereken daha çok şeyler var...

En önemli şey, Allah bilgisi... Allah hakkında bilgisi yok müslümanın... Allah'ın sıfatları hakkında bilgisi yok... Allah'ın

neyi sevdiğini, neye gazab ettiğini bilmiyor. Halbuki gayet kolay… Allah-u Teàlâ şunları şunları sever; şunlara şunlara gazab eder diye sıralaması lâzım insanların... Bunlar çok önemli, bunları öğrenmek lâzım!

Bir insana Allah niye hidâyet nasib ediyor, niye doğru yola çekiyor? Türkiye'de bu konuda bir çalışma yapalım! Siz de burada bir çalışma yapın!

Misal: Hazret-i Ömer RA kılıcını almış, Peygamber Efendimiz'i öldürmeğe çıkmış. Peygamber Efendimiz'i nerede bulursa bulacak, öldürecek... Yolda hızlı hızlı giderken birisi sormuş, demiş ki:

"—Yâ Ömer! Böyle sinirli, telaşlı, acele acele nereye gidiyorsun?"

"—İşte, o Muhammed'in hesabını soracağım, işini bitireceğim!"

"—Sen onun yanına bile yanaşamazsın! Onun yanında, onun için canını verecek öyle kimseler var ki, ashabı var ki; kılına dokunamazsın, yanına yanaşamazsın. Sen müslümanlara düşmansan, senin kız kardeşinle enişten müslüman oldu; sen asıl git, önce onları hallet!"

"—Vayy! Benim kız kardeşimle eniştem müslüman mı oldular?" demiş.

Onların evine dönmüş. Dışarıdan dinlemiş; içerden sesler geliyormuş, Kur'an okuyorlarmış. "Küt..." kapıya yüklenmiş, içeri girmiş. "Vay efendim, siz müslüman mı oldunuz?" diye, eniştesini ablasını döğmeğe başlamış. Hazret-i Ömer babayiğit, iri yarı... Sonunda ablası demiş ki:

"—Eh, nedir bu yaptığın? Müslüman olduk, doğru yol budur. Vuracaksan vur, döğeceksen döğ... Sen de anla dinle, sen de beğenirsin." demiş.

Getirmişler Kur'an-ı Kerim'i, okumuşlar. Hazret-i Ömer yumuşamış. O akşam Peygamber Efendimiz'in yanına gitmiş ve müslüman olmuş.

Hazret-i Ömer, kapıdan öldürmek için çıktı da, Hazret-i Peygamber'in yanına gidip niye müslüman oldu? Bu değişiklik neden? Bu değişikliğin sebebi, Peygamber Efendimiz'in duası... Peygamber Efendimiz, "Yâ Rabbi! Bu dini iki Ömer'den birisiyle

takviye et...” diye dua etmişti. Allah da duasını kabul etti. Demek ki, peygamber duası, onun hidayete ermesine sebep oldu.

Falanca insan eşkiyaymış da; yol kesiyormuş, kervan soyuyormuş da; sonradan bir sebep olmuş, hak yola girmiş, evliyâ olmuş... Hangi sebepten? İşte, Allah'ın kelamına hürmetinden...

Bir kediyi hapsetti diye, bir kadın cehennemlik oluyor. Bir köpeğe su verdi diye öteki kadın cennetlik oluyor.

Bunları yazmak lâzım, bunları bellemek lâzım ve bunlara dikkat etmek lâzım! Neden insan Allah'ın sevdiği kulu durumuna geliyor, ikramına mazhar oluyor? Neden insan durduğu yerden pattadak ayağı kayıyor, cehennemlik oluyor? Önemli şeyler, önemli bilgiler bunlar... Çünkü insan onunla cenneti kazanıyor veya cehenneme düşüyor.

Böyle bir kitap olsa, çok iyi olur. “Şu şahıs şundan hidâyete erdi; şu şahıs şundan felâkete uğradı, ayağı kaydı.” diye bir kitap yazılsa, böyle bir kitap çok istifadeli olur. İşe yarayacak şey bunlar...

Demek ki, faydalı şeyleri öğrenelim, en önemli şeyleri öğrenelim! Detay, teferruat ve lüzumsuz şeyleri sona bırakalım!

g. Gözünüze Hakim Olun!

Diğer bir vecîzesini de okuyup, bu akşam burada keseceğiz:

ليس في الحواس الظاهرة شئ أشرف من العين ، فلا تعطوها سؤلها فتشغلكم عن ذ كر الله .

(*Leyse fi'l-havâsi'z-zâhireti şey'ün eşrefe mine'l-ayni, felâ tü'tùhâ sü'lehâ fetüşkılekûm an zikri'llâh.*)

Bu vecîzesinde Hazret-i Ali Efendimiz buyuruyor ki:

“İnsanın zahirî beş duyusunun en şereflisi, en kıymetlisi gözüdür.” Hani tad alma, koku alma, dokunma, duyma ve görme duyuları var; bunlara havâs-i hamse-i zâhire derler. Yâni, dış beş duyu... Demek ki iç duyuları da var, başka duyuları da var insanın... Mânevî duyuları var, mânevî kabiliyetleri var... O

mânevî duyuları ayrı...

"Dış duyular içinde en kuvvetlisi, en şereflisi, en değerlisi insanın gözüdür, görme duyusudur." diyor. Tamam, kabul; hakîkaten görmek çok önemli! İnsanın etrafını görmesi, hareketleri kolay yapmasını sağlıyor... Kendi işini kendisinin görmesini sağlıyor... Okumasını öğrenmesini sağlıyor, el işi yapmasını sağlıyor. Ötekilerinden daha iyi... Burnu koku almayabilir bir insanın... Ağzı şöyle olabilir, kulağı arızalı olabilir ama göz çok önemli!

Bakın ne diyor arkasından: (*Felâ tü'tûhâ sü'lehâ*) "Onun her isteği yere bakmasına müsaade etmeyin! O gözün her yere, her istediği zaman bakmasına müsaade etmeyin! (*Fetüskılekûm an zikri'llâh.*) Sonra sizi Allah'ı zikretmekten alıkoyar." Her tarafa baktırtmayın onu; çünkü, sizi Allah'ın zikrinden alıkoyar.

İnsanın gözü bir yere baktı mı, takılır. Şimdi biz konuşma yaparken bile şuradan bir şey geçse, bir şey olsa; ona bakarız, aklımız takılır, konuşmayı şaşırırız. Gördüğü şey insanın zihnini meşgul eder. O halde çâre: Gözü güzel kullanmak lâzım!

Görme önemli bir duyudur, şerefli bir duyudur. İnsanı meşgul eden bir duyudur. İnsan gözüyle çok günaha girer. Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:

"—Bir nâmahrem kadına ilk kez baksan, görsen yolda; tamam, mâzursun. Mâzerettir; takıldı gözün, gördün. İkinci defa dönüp baktın mı, ikinci bakış şeytandandır." diyor.

Göz ve bakış, şeytanın zehirli oklarındandır. Bakan insan, baktığı zaman mahvolur.

Bakın Hazret-i Osman Efendimiz, yanına gelen bir sahabiye:

"—Ey filânca, senin gözünde zinâ izi görüyorum!" diyor.

Çünkü, yolda gelirken nâmahreme bakmış. O da şaşırmış;

"—Peygamberlik kesilmedi mi yâ Osman, yâ emîrel mü'minîn?" demiş.

Kesildi peygamberlik... Peygamber Efendimiz Hâtemün Nebiyyîn ama; Allah sevgili kullarına işte böyle kabiliyet veriyor. O kimsenin gözünün harama baktığını anlayabiliyor.

Onun için bizim büyüklerimizin prensiplerinden birisi de

nedir, derviş nasıl olacak:

(*Nazar ber kadem*) "Gözü pabucunun ucunda olacak, başı yerde olacak!" Bu neyi sembolize ediyor? Sağa sola gelişigüzel bakmamayı, günaha girmemeyi sembolize ediyor.

Bir başka ikinci bir mânâsı da var ki: "Derviş kendi seyr-i sülûkuna dikkat etsin, sağa sola aklını dağıtmasın! Gidişine, bastığı yere, varışının muntazam olup olmadığına baksın!" demek de olabilir. Fakat, gözünü haramdan sakınmak fevkalâde önemlidir.

Ayet-i Kerîme var Kur'an-ı Kerim'de:

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ (النور: ٣٠)

(*Kùl li'l-mü'minîne yeğuddù min ebsàrihim ve yahfezù furûcehüm*) "Erkek mü'minlere söyle; gözlerine sahip olsunlar, güzel de olsa nâmahreme bakmasınlar, mahrem yerlerini korusunlar!" (Nur, 24/30)

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ (النور: ٣١)

(*Ve kùl li'l-mü'minâti yağdudne min ebsârihinne ve yahfazne furûcehünne*) "Mü'min kadınlara söyle; gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler, iffetlerini korusunlar!" (Nur, 24/31) buyruluyor.

Erkek için de, kadın için de gözünü haramdan sakınma emri Kur'an-ı Kerim'de var... Tabii, Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerinde, bu detaylı olarak anlatılmış. Hazret-i Ali Efendimiz de, bu vecîzesinde bu konuda bizim dikkatimizi çekiyor, nasihat ediyor. Diyor ki:

"—İnsanın en şerefli âzâsı, en şerefli duyusu gözüdür. O halde, her bakmak istediği yere onu baktırma! Çünkü lüzumsuz şeylere bakarsa, seni Allah'ın zikrinden alıkoyar."

Tabii, lüzumlu şeye bakabilir, Kur'an-ı Kerim'e bakabilir. İnceleme için bakabilir, ibret için bakabilir. Hikmetlerini

müşahede etmek için bakabilir. Ama, lüzumsuz şeye bakmamağa dikkat etmesi lâzım!

Bu akşamki vecîzeleri Hazret-i Ali Efendimiz'in bunlar oldu. Perşembe akşamı olduğu için, bunu burada bırakıp beraberce tevbe edelim! Çünkü, yatsıdan sonra zikir yapacağız.

Rabbimiz affeylesin diye, diyelim cümle günahlarımıza:

Estağfiru'llaah... (5 defa)

El azîm, el kerîm, ellezî lâ ilâhe illâ hû el hayye'l-kayyûme ve etûbü ileyh...

Allahümme ente rabbî... Lâ ilâhe illâ ente halaktenî... Ve ene abdük... ve ene alâ ahdik... ve va'dik... mesteta'tü eûzü bike min şerri mâ sana'tü... Ebûü leke bini'metike aleyye ve ebûü bi-zenbî... fağfirlî feinnehû lâ yağfirüz zünûbe illâ ente...

30. 12. 1993 - Melbourne

07. ÇOCUKLARIMIZIN DÎNÎ EĞİTİMİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn… Tâci ruûsînâ muhammedeni'l-mustafâ… Ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Aziz ve sevgili kardeşlerim!

Allah'a hamd ü senâlar olsun… Allah bizi güzel kulluğundan ayırmasın... Peygamber SAS Efendimiz'e en güzel tarzda ittibâ edenlerden eylesin... Böylece Peygamber Efendimiz'in şefaatine nâil olmayı nasib eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

a. Aile Eğitim Kampları

Allah'ın en sevdiği; belli bir görev, bir misyon, bir vazife yüklediği ümmetiz. Binâen aleyh, bu vazifeyi toplu halde yapacağız ve birbirimizle yardımlaşarak yapacağız. Bunun için de muhabbet lâzım! Kumun, çimentonun ve diğer inşaat malzemesinin bina olması için aralarının bir malzeme ile kaynaşmış olması lâzım; işte o malzeme muhabbettir. Biz burada muhabbeti de öğreniyoruz, öğretiyoruz. Bir taraftan bilgilenme var, bir taraftan da kaynaşma var...

Ve uygulamada gördük ki, bizim bu kampa katılan kardeşlerimizin arasındaki samimiyet daha kuvvetli oluyor. Dünyanın başka yerlerinde, bu çalışmalarımızdan etkilenerek başlamış olan benzer çalışmalarda da bunu çok net olarak gördük. O halde bu işin bir güzel tarafı da muhabbet boyutu... Aileler, hanımlar, çocuklar, beyler birbirlerini daha yakından tanıyor, birbirlerini sevmiş oluyorlar.

Tabii, burada bir taraftan bilgi seviyemiz gelişirken, bir

taraftan da ibadetlerimizi topluca yapıyoruz; namazlarımızı kılıyoruz, zikirlerimizi yapıyoruz. Hiç bir dış baskı ve te'sir olmadan, bizi Rasûlüllah SAS Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine tam uymaktan alıkoyan menfî bir takım faktörler olmadan, baskısız bir ortam içinde İslâm'ı tam yaşama çalışması yapıyoruz. Sarık sarıyoruz, cübbe giyiyoruz, ezan okuyoruz, cemaatle namaz kılıyoruz, zikrimizi beraber yapıyoruz; bu da güzel... Meselâ Türkiye'de böyle bir şeyi yapmak istediğinizi düşünün, çeşit çeşit mahzurlar karşınıza çıkıyor.

Bu güzel çalışmalarla aynı zamanda sıhhat kazanıyoruz; spor yapıyoruz, yeni yerler görmüş oluyoruz. Hani evimizin içinde sıkışıp kalmıyoruz; işimizin, dükkânımızın içinde boğulmuyoruz, fabrikanın dişleri arasında sıkışmış olmuyoruz. Temiz havalı güzel bir yeri seçiyor arkadaşlarımız, Allah razı olsun... Buralarda temiz hava, bol güneş içinde rahat bir tatil yapıyoruz; bu da güzel...

Bizim Türkiye'de yaptığımız örnek toplantılarda söyledim arkadaşlara: Bu gibi mekânları paranız olsa da kendiniz tek başınıza sağlayamazsınız, paranız olduğu halde böyle bir yere tek başınıza gelip rahat edemezsiniz; grup halinde geldiğimiz için bunları çok rahat sağlayabiliyoruz.

Şimdi bugün buraya gelip de, burada başkaları varken, şurada oturup da bu rahatı bulmamız mümkün değildir. Grup halinde olmanın bir bereketi vardır. İşte bu güzel buluşu siz yaptınız. Bu güzel buluşun üzerinde Avustralya patenti var... Avustralyalı kardeşlerimizin Coburg patenti var bu güzel buluşta... Çünkü ilkönce onlar yaptılar. Biz bunu mecmuada yazınca, Türkiye'deki kardeşlerimiz de etkilendiler ve Türkiye'de grup çalışmaları yapmağa başladık.

Bizim yaptığımız büyük çaplı organizasyonlar, sizden esinlenerek yapılmış çalışmalardır. Yâni, dergilerde yazılan yazılardan sonra, Avustralya'daki kardeşlerimiz gibi biz de yapalım diye, böyle dokuz yüz kişilik, bin kişilik otelleri tutarak, büyük çapta organizasyonlar yapılmağa başlandı Türkiye'de...

Tabii, orada nüfusumuz buradan daha fazla, imkânlarımız daha geniş olduğu için, bize bin kişilik oteller filân yetmiyor. Yâni, ne kadar büyük bir otel olursa olsun, biz tuttuğumuz zaman yetmiyor, yandaki otellerde de yer ayırtmak filân gerekiyor.

Bu toplantılarımızın arkasından, bu toplantıların bir bereketi olarak camiamız büyük müesseseler kazandı. Meselâ Ak-Radyo (AKRA) radyo televizyon şirketimiz böyle bir kampta kuruldu, daha başka tesislerimiz bu bir araya gelmenin bereketiyle kuruldu. Çünkü, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş:

"—İki müslüman bir araya gelince, Allah mutlaka birbirlerinden karşılıklı onları istifade ettirir."

Yâni, tek taraflı olmaz, karşılıklı bir istifade olur. İki mü'min birbirini yıkayan iki el gibidir. Tek el kendisinin her tarafını yıkayamaz ama, iki el birbirlerinin her tarafını gayet güzel yıkarlar.

Bir hayır ve bereket hasıl oluyor müslümanların bir araya gelmesinden... O hayır ve bereket de çok büyük bir atılım olarak

ortaya çıkıyor, büyük projeler tahakkuk ediyor. O bakımdan Türkiye'de son yıllarda, yâni bu aile eğitim kamplarının yapılmaya başlanmasından sonra, bizim gelişmemizin grafiği çok yukarılara doğru yükselmiştir, fevkalâde büyük bir gelişme göstermiştir.

Türkiye'nin en güzel yerlerinde; Ayvalık'ta, İzmir Çeşme'de, Söke'nin Akbük deniz kenarında, Gemlik'te, Uludağ'da, Nevşehir'de, en lüks yerlerde arkadaşlarımız böyle toplantılara aileleriyle, çocuklarıyla katılmışlar ve sosyal bakımdan da bir görgü ve bilgi gelişmesi olmuştur. Bunda da sizin öncülüğünüz vardır. Tabii, size Allah tarafından verilecek bir mükâfat olacaktır, siz örnek olduğunuz için... Çünkü:

"—Kim hayırlı bir yol açarsa, o hayırlı yolda onlardan sonra yürüyenlerin hepsinin sevabının bir misli, o işleyenlerden bir şey eksiltilmeden, hayırlı yolu ilk açana verilir." buyuruyor Peygamber SAS Efendimiz...

Bunları böyle bir medih olarak söylemiyorum, bir gerçeğin ifadesi olarak söylüyorum.

Sonra Avrupa'da başladı bu çeşit faaliyetler... Halbuki temenni ederdik ki, önce Avrupa'da başlasın... Çünkü, bizim Avrupa'daki ihvânımız, Avustralya'daki ihvânımızdan sene olarak çok daha öncelerden başlıyor. Avrupa'da onlar yapabilirlerdi, fakat yapamadılar, yapmadılar, olmadı. Belki şartları müsait değil, belki o ülkeler Avustralya kadar demokratik değil, hür değil... Böyle bir üniversiteyi belki orda tutma durumu olmadığından, belki vermediklerinden, belki de hatırlarına gelmediğinden olmamıştır. Şimdi Avrupa'ya da bu kamplar yansımış bulunuyor.

İsveç'teki kardeşlerimiz sanıyorum dördüncüsünü yaptılar, yapacaklar, hazırlıyorlar. Son derece memnunlar, çok faydalı olduğunu söylüyorlar. Almanya'daki kardeşlerimiz yaptı, Hollanda'daki kardeşlerimiz yaptı. Buraya gelmeden önce Berlin'de bir toplantı yapmıştık. Almanya'da, Avrupa'da, Avrupa'nın muhtelif ülkelerinde de inşaallah güzel gelişmeler olacak.

b. Eğitim Çok Önemli

Muhterem kardeşlerim!

Biz müslümanlar için eğitim, ilim öğrenmek, yetişmek, kendimizi, çocuklarımızı, ailelerimizi yetiştirmek çok önemli! Ve bu eğitimin sağlam bir eğitim olması çok çok önemli! "Çocuğumuz nasıl olsa bir yerde eğitiliyor." deyip bırakamayız. Ona nelerin öğretildiğini ve nasıl bir insan olarak yetiştirildiğini de bilmemiz gerekmektedir.

Hani Bosna-Hersek'ten zavallı öksüz çocukları alıyorlar, götürüyorlar; onları eğitecekler... Siz burada çoluk çocuğunuzu bıraksanız, onları eğitecek birtakım mercîler, teşkilatlar bulunacak... Her yerde bir eğitim var ama, sıradan bir eğitim yeterli değil! Eğitimin İslâmî olması önemli ve eğitilen insanın ahiretini kaybetmeyecek bir insan olarak yetiştirilmesi önemli! İşin asıl püf noktası burası...

Amerikalı da çocuğunu eğitiyor, İngiliz de, Fransız da, Alman da... Herkes çocuğunu eğitiyor ama, çocuk elden çıktıktan sonra, veyahut Allah'ın rızasını kazanmaya heves etmeyen, kazanacak pozisyonda olmayan bir yetişmiş eleman olduktan sonra, kıymeti yok; hattâ zararı vardır. Çünkü, kötü insanın bilgili olması, kaplanın kanatlı olması gibidir. "Kaplan uçamadığı için, ancak koşarak yakaladığı avı parçalıyor; ama bir de kanadı olsa, o zaman yapacağı zararın haddi, hesabı olmaz!" demiş Çinli bir filozof...

Yanlış bir eğitimle, İslâm dışı bir eğitimle bir insanı yetiştirdiğiniz zaman, insanlara düşman yetiştirmiş olursunuz, kanatlı kaplan yetiştirmiş olursunuz. Kendi çocuklarınızı İslâmî bakımdan yetiştiremediğiniz zaman, kendiniz vebal yüklenmiş olursunuz, Allah'ın huzurunda sorumlu duruma düşersiniz. Eğer öyle bir durum varsa, Allah hesabını soracak. Hattâ çocuk kendisi Allah'a dâvâcı olacak:

"—Yâ Rabbi! Anam, babam beni senin rızana uyun

yetiştirmedi, kabahat onlarındır.” diyecek.

O bakımdan ana-baba evlâttan kaçacak, evlât ana-babadan kaçacak, karı kocadan kaçacak, herkes birbirinden kaçacak... Birbirlerinden davacı olurlar diye böyle kaçması da kurtarmayacak, nasıl olsa davacı olacak, cezalar nasıl olsa çekilecek; hiç kimse hesaba çekilmekten geri kalmış olmayacak.

O bakımdan çocuklarımızı yetiştireceğiz. Çocuklarımızın yetiştirilmesi için her türlü fedâkârlığı yapmak, bizim dînî borcumuzdur. Çocuklarımıza yapacağımız masraflar, bizim en kârlı yatırımımızdır. Neden? Hayırlı bir evlât elde edeceğiz sonunda... Hiç bir yatırım, ilme yapılan yatırımdan daha önde değildir. İlme yapılan yatırımların içinde hiç bir yatırım, çocuğun dindar, Allah'ın sevgili bir kulu olmasını sağlayacak tarzda yapılan eğitime denk olamaz! Çünkü, çocuğun ebedî hayatını kurtarmış oluyorsunuz. Yakanızı çocuğun elinden kurtarmış oluyorsunuz, Allah divanında davacı olmasını engellemiş oluyorsunuz.

Veyahut da, meseleyi davalı davacı durumundan dışa alalım: Çocuğunuz, kendinizin bir parçası, severek yetiştirdiğiniz, büyüttüğünüz bir evlât mü'min olmadığı için zebaniler yakalayıp götürürse, gözünüzün önünde cehenneme atılır da kütük gibi cayır cayır yanarsa; buna dayanabilir misiniz?

Onun için Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا (التحريم:٦)

(*Kù enfüseküm ve ehlîküm nârâ!*) “Yakıtları insanlar olan, taşlar olan; insanların yandığı, taşların bile yandığı cehennem ateşinden ailelerinizi ve çocuklarınızı koruyun ey iman edenler, ey ailelerin sorumluları!” (Tahrim, 66/6) diye Allah-u Teâla Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de ikaz ediyor. O halde çocuklarımızı ateşten korumak, bizim annelik ve babalığımızın, şefkatimizin en

güzel tezahürüdür.

Binaen aleyh, çocuklarımızı iyi müslüman olarak yetiştirmemiz lâzım, has müslüman olarak yetiştirmemiz lâzım! Ve bu çocuklarımızı has müslüman, halis müslüman, Allah'ın sevgili kulu, daha kısa kelimeyle Allah'ın velî kulu, evliyâsı olarak yetiştirebilmemiz için de her türlü varlığımızı fedâ edecek bir şuurda ve zihniyette olmamız lâzım! Onlar için yaşıyoruz çünkü… Her şeyimizi onlara bırakacağız; varımızı, yoğumuzu, malımızı mülkümüzü, ismimizi soyadımızı onlara bırakacağız. Binaen aleyh, onların iyi yetişmesi için her türlü fedâkârlıktan kaçınmamak lâzım, bu konuda geri durmamak lâzım!

Şimdi bizim müslüman camiaya bakıyoruz muhterem kardeşlerim, ben dünyayı gezen bir kardeşiniz olarak, muhtelif yerlerdeki insanları inceleyen bir kimse olarak, eğitim meseleleriyle meşgul olan bir kimse olarak, müslümanların eğitime gereken önemi vermediklerini ve çocuklarını iyi eğitmeğe gayret etmediklerini görüyorum. Bu bizim genel zaafımızdır. Bizim bu yanlış tutumumuzdan dolayı bir başka zarar da ortaya çıkıyor: Dünya üzerinde sanki İslâm geriliğe sebepmiş, sanki müslüman olmayanlar ileri gidiyormuş gibi bir imaj meydana geliyor. Onlar da bunu bal gibi istismar ediyorlar. Diyorlar ki:

"—Ay'a ayak basan Amerikalıların dini..."

Nedir Amerikalıların dini? Hristiyanlık... Eğer sen hristiyanlık sebebiyle Ay'a ayak basabildiğini iddia ediyorsan, Güney Amerika da hristiyan, niye orası geri? Peru, Şili, Arjantin... vs. Niye orada diktatörlük var, iptidâilik var? Afrika'da da hristiyan ülkeler var, Habeşistan da hristiyan; niye onlar yamyamlık seviyesinde?

Millet bunu bilmediği için, sanıyor ki Amerikalının başarısı dininden... Hayır, Amerikalının başarısı başka sebeplerden... Ama onu istismar ediyorlar. Biz de ortaya bir varlık koyamadığımız için, İslâm'a kara leke oluyoruz. Bu da işin ayrı bir zararı...

c. Önce Maldan Fedâkârlık

İslâm için çalışmadığımız için, çocuklarımızı kaliteli yetiştirmediğimiz için, Bosna-Hersek'te, Çeçenistan'da, Kafkasya'da, Seylan'da, Hindistan'da, Çin'de, Rusya'da, Mançurya'da, Japonya'da, Cezayir'de, Tunus'ta, Fas'ta, her yerde zararını çekiyoruz; yâni kanımızla ödüyoruz.

Muhterem kardeşlerim! Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bir gizli kanun-u ilâhîsi vardır ki, bunu dini iyi bilenler sezerler. Allah-u Teàlâ Hazretleri ilkönce insanlara küçük fedâkârlıklar teklif eder. Yâni ne teklif ediyor:

"—Malının zekâtını ver! Biraz mâlî fedâkârlıkta bulun, biraz kesenin ağzını aç! Allah rızası için biraz masraf et!"

Onu yapmadığı zaman, belâ büyüyor. Belâ büyüdüğü zaman iş, malına kıyamayan insanların bu sefer mallarının ellerinden çıkmasına sebep oluyor... Onunla da iş bitmiyor, hürriyetlerinin elden çıkmasına sebep oluyor, esarete düşmelerine sebep oluyor… Onunla da iş bitmiyor, kanlarının akıtılmasıyla yaptıkları hataların veyahut yapmadıkları vazifelerin cezasını görüyorlar.

Yanlış şeyleri yapmak hatâ, suç olduğu gibi, yapılması gereken güzel şeyleri yapmamak da bir suç... Türkiye'de, İslâm Alemi'nde, yapmamaktan dolayı kimseye suç yüklemiyorlar. Bu yanlış, vazifeleri yapmayanı da cezalandırmak lâzım! Yâni, "Sen camı kırmışsın öde! Sen trafikte yanlış bir şey yaptın; ver bakalım şu kadar cezayı!" İyi, güzel, suçu işleyeni cezalandırıyorsun ama, iyi bir şeyi yapmayanı niye cezalandırmıyorsun? İyi bir şeyi yapmamak da suç!

Niye çocuğunu iyi yetiştirmedin? Cezası yok... Niye çocuğuna İslâmî terbiye vermedin? Çocuk ayyaş oldu, sarhoş oldu, eroinman oldu, haylaz oldu, anasına babasına asi oldu... Niye iyi yetiştirmedin? Cezası yok... Niye şu işi yapmadın, niye bu işi yapmadın? Cezası yok... Binâen aleyh, bu cezaları Allah veriyor. Yâni makbuz kesilerek görünen bir cezası olmuyor ama, insanın kesesinden polisin tahsil ettiği bir ceza olmuyor ama; Allah CC, kendisinin emirlerini dinlemeyen müslümanların cezasını başka şekillerde veriyor, ben ondan korkuyorum.

Bir müslüman kâfirle çarpıştığı zaman, eğer malından bir telefat oluyorsa, rahatından bir eksilme oluyorsa, yaralanıyorsa veya ölüyorsa, bu bir kötü sonuç değildir. Ölürse şehid oluyor, malını harcarsa büyük sevap kazanıyor, bire yedi yüz kazanıyor; bir şey değil... Ama işin kötüsü, hem bunların başa gelmesi, hem de bir sevap alamamak...

Şimdi biz, Bosna'da Sırplar kardeşlerimizi öldürüyor diye feryad ediyoruz, ayağa kalkıyoruz, üzülüyoruz ama; bundan yirmi yıl önce, otuz yıl önce, elli yıl önce benim müslüman Boşnak kardeşlerim komünist rejimde komünistleştirildi, namaz kılmamağa başladı, içki içmeğe başladı, dinini unuttu. Dinden haberi yok diye o zaman ağlamadık hiç... O zaman onun zararını düşünmedik. İslâmî bakımdan gerilemenin zararına ağlamadık. Biz ağlamadık ama, Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[16]

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ تَمْنَعُ الْعِبَادَ مِنْ سَخَطِ اللهِ، مَا لَمْ يُؤْثِرُوا صَفْقَةَ دُنْيَاهُمْ عَلَى دِينِهِمْ؛ فَإِذَا آثَرُوا صَفْقَةَ دُنْيَاهُمْ عَلَى دِينِهِمْ، ثُمَّ قَالُوا: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ . رُدَّتْ عَلَيْهِمْ، وَقَالَ اللهُ: كَذَبْتُمْ! (هب. ع. عد. والديلمي، والحكيم عن أنس)

RE. 462/2 (*Lâ ilâhe illa'llàhu temneu'l-ibâde min sahati'llâh, mâ lem yü'sirû safkate dünyâhüm alâ dînihim; feizâ âserû safkate dünyâhüm alâ dînihim, sümme kàlû: Lâ ilâhe illa'llàh. Rüddet aleyhim, ve kàle'llàh: Kezebtüm!*)

---

16 Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.95, no:4034; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.337, no:10497; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Ukùbât*, c.I, s.22, no:6; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.7, no:7276; İbn-i Ebî Hàtim, *İlel*, c.II, s.121, no:1857; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.III, s.17; İbn-i Ebî Âsım, *Zühd*, c.I, s.144, no:288; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.20; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.81, no:221; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XV, s.480, no:15982.

Enes RA'dan Hakîm-i Tirmizî rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Lâ ilâhe illa'llàhu temneu'l-ibâde min sahati'llâh*) *Lâ ilâhe illa'llàh* sözü, Allah'ın kahrına, gazabına uğramaktan kulları korur. Allah'ın gazabının gelmesini men eder. Bunu diyene Allah gazab etmez." Ne zamana kadar? (*Mâ lem yü'sirû safekate dünyâhüm alâ dînihim*) Dünyalık taraflarını dinlerine tercih etmedikleri takdirde, etmedikleri müddetçe..."

(*Feizâ âserû safekate dünyâhüm alâ dînihim*) "Dinlerine dünyalarını tercih ettikleri zaman; dünya menfaatlerini, fânî hayatları, keyiflerini, zevklerini, eğlencelerini, zulümlerini, yanlışlıklarını tercih ettikleri; Allah'ın emirlerini çiğnedikleri, dinlerini önemsemedikleri zaman ne olur? (*Sümme kàlû: Lâ ilâhe illa'llàh*) Yine *Lâ ilâhe illa'llàh* diyorlar, camilere geliyorlar, gidiyorlar, Kur'an okuyorlar, ellerinde tesbih var... (*Rüddet aleyhim*) Allah-u Teàlâ Hazretleri bu sözü onlara reddeder. *Lâ ilâhe illa'llàh* sözü kabul olmaz onlardan ve yüzlerine geri döndürülür, reddedilir. (*Ve kàle'llàhu: Kezebtüm!*) Allah-u Teàlâ Hazretleri onlara der ki: Yalan söylüyorsunuz!"

Neden? Yalancı müslüman durumuna düştüklerinden... O zaman, *Lâ ilâhe illa'llàh* sözü onları cezadan kurtarmaz diyor. *Lâ ilâhe illa'llah* sözü dâimâ Allah'ın gazabını engeller; ne zamana kadar engeller? Dünyalıkları yerinde olduğu için, dinlerinin ellerinden gitmesine aldırmadıkları zamana kadar... Nasıl olacaktı gerçek bir müslüman? Dini elden gidince ayağa kalkacaktı, ne oluyor diyecekti, aman diyecekti, tedbir alacaktı. Dininin sağlam kalmasına dikkat edecekti. Dininin sağlam kalması için, gerekirse hicret edecekti. Dünyadaki mevkiini, makamını değiştirecekti, ülkesini, evini, barkını bırakacaktı dinini korumak için...

Dünyalık yerinde, maaşı yerinde, ama din elden gidiyor. Komünist rejim geliyor, şöyle oluyor, böyle oluyor... Aldırmıyor. Haa, o zaman muhterem kardeşlerim, *Lâ ilâhe illa'llah* sözü insanı Allah'ın gazabına uğramaktan alıkoyamıyor, kurtaramıyor. Neden? *Lâ ilâhe illa'llah* sözünün gereğini yapmamış oldukları

için... Benim korkum budur.

Ben bir kardeşimizin şehid olmasından korkmuyorum, şehid olmak imrenilecek bir şeydir. “Bir insan, gönlünde şehid olma aşkı, şevki, arzusu olmadan yaşarsa, ölürse, münafıklıktan bir sıfat üzere ölür.” buyuruyor Peygamber Efendimiz... İnsan şehid olmayı arzu edecek.

Mısır’ı fetheden İslâm ordusu Fustat şehrine geldiği zaman, —şimdiki Kahire’nin olduğu yerde, surlarla çevrili bir şehirmiş— şehir halkı savunma tedbirlerini almış, kapıları kapatmış, silahlanmış, surların gerisine çekilmiş, bekliyor. Amr ibnü’l-As —Mısır’ı fetheden sahabi— onlara haber gönderdi. Dedi ki:

“—Bize karşı savunmaya kalkışıyorsunuz ama, boşuna uğraşmayın, bizimle baş edemezsiniz! Biz sizin başka tanıdığınız milletler, insanlar gibi değiliz, biz müslümanız. Benim ordumdaki insanları hepsi ölmeğe can atıyor, şehid olmayı hayatının gayesi olarak belirlemiş, şehid olmak arzusunda... Halbuki, sizin hiç birinizde bu arzu yok, siz hep yaşamak için uğraşıyorsunuz. Binaen aleyh, bizi yenemezsiniz, bizim karşımızda duramazsınız. Anlaşma yapın, anahtarı teslim edin, bize şehri verin, himayemize girin!” dedi.

Onlar da öyle yaptılar. İşin doğrusu budur. Yâni, şehid olmak iyi bir şeydir. Şehidler geride kalanlara kendilerinin iyi durumunu bildirmek isterler.

وَلاَ تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لاَ تَشْعُرُونَ (البقرة:١٥٤)

(*Ve lâ tekùlû li-men yuktelü fî sebîli’llâhi emvât*) “Allah yolunda şehid olanlara ölü demeyiniz!” diyor Kur’an-ı Kerim’in ayetleri... “Ölü sanmayınız, (*bel ahyâün velâkin lâ teş’urûn*) onlar bir çeşit hayatla yaşamaktadırlar, fakat siz anlayamazsınız.” (Bakara, 2/154) diyor. Şu şühedanın hayatı muazzam bir başka türlü

hayat... Bizim asıl korkumuz, dinimizin elden gitmesinden olmalı, eğer müslümansak...

d. Asıl Tehlike Dinin Elden Gitmesi

Eğer imanımıza bir gölge düşüyorsa, imanımızı yaşamamıza bir engel çıkıyorsa; onun aşılması için var gücümüzle çalışmamız icab eder. Dünyalıktan önce geliyor bu, hayattan önce geliyor. Demek ki, yaşamımızda, dünyamızda hayattan daha önemli değerler varmış. O halde altını çizerek söylüyorum, Sydney'li kardeşlerime de söylemiştim:

"—Size havadan da önce, sudan da önce, gıdadan da önce hoca lâzım!" demiştim.

Arkadaşlarımız bu işin ciddiyetini anlasınlar diye şimdi aynı şeyi söylüyoruz. Ayet-i kerimeden delil göstererek, misal vererek söylüyoruz: Hayatta insanın yaşamasından daha yüksek değerler vardır mü'min için, müslüman için...

Yaşamaktan daha mühim değerler nedir? Müslüman olarak, mü'min olarak, imanını korumuş bir insan olarak bulunmak, ölürse öyle ölmek; mühim olan budur. Bu kendimiz için de böyledir, çocuklarımız için de böyledir. Eğer biz çocuklarımızı müslüman olarak yetiştiremezsek, eğer çocuklarımız entegre olurlarsa, eğer çocuklarımız hristiyanlaşırlarsa üç nesil sonra; bundan yüz yıl önce Avustralya'ya gelen müslüman Afganlıların çocuklarının şimdi dinlerini unuttuğu gibi, boyunlarına haç taktığı gibi, camilerinin yıkıldığı gibi, teneke camilerinin (*tin mosque*) yok olduğu gibi, eğer bizim nesillerimiz de iki nesil, üç nesil sonra İslâm'dan kopacaksa, o çocuklar cehenneme düşecek duruma gelmişse, bunun vebali şimdiden başlıyor demektir. Şimdiden alarm zilleri çalıyor demektir.

Biz bu toplantıları onun için yapıyoruz. Ben böyle binlerce kilometre öteden, bir mâzeret bulabilsem gelmeyeceğim diye düşünürken, Türkiye'deki bütün işlerimi bırakıp buraya onun için geliyorum. Çünkü eğitim çok önemli, çünkü çocuklarımız çok

kıymetli! Çünkü çocuklarımızın ve kendimizin imanı en mühim varlığımız... Biz bu varlığımızı düşmanlara kaptırırsak, şeytana kaptırırsak, imanımız elden giderse; dünyalar bizim olsa kıymeti yok!

Firavun o kadar zengindi. Karun o kadar zengindi ki, hazinelerinin kapılarının anahtarlarını bir grup insan zor taşırdı. Çalışsan, çabalasan Karun'dan daha zengin olabilecek misin? Yaptığın ticaretle veya işçilikle, veyahut herhangi bir meslekle Karun'dan daha zengin olma ihtimalin var mı? Firavun'dan daha yüksek olma ihtimalin var mı? Nemrut'tan daha yüksek bir mevkîye çıkma ihtimalin var mı? Yok...

Ne oldu Firavun'un saltanatı, ne oldu Nemrut'un hali, ne oldu Karun'un durumu? Zenginler ne oldu, şahlar ne oldu, hükümdarlar ne oldu? Hepsi pişman, hepsi perişan oldu, hepsi mahvoldu. Binaen aleyh, onların saplandıkları bataklığa bizim saplanmamamız lâzım!

Bizim gayemiz dünya değil, bizim gayemiz ahireti kazanmaktır. Bizim gayemiz Allah'ın rızasını kazanmaktır. Allah'ın rızasını düşünmeyen insanlar ihlâslarını kaybederler, yaptıkları işin pek kıymeti olmaz. Yaptığı işi para için yapan, kazanç için yapan, meslek için yapan, dünyalık devşirmek için yapan insanın eline ibadet de yapmış olsa, mânevî bir şey geçmez. Para geçer ama, mânevi bir şey geçmez. Onun için, bu noktayı biz burada vurgulamağa çalışıyoruz, kardeşlerimiz bu şuurda yetişiyorlar. Bizim müesseselerimizden, camiamızdan yetişen kardeşlerimizin böyle yetişmiş olmasını temenni ediyoruz.

Binâen aleyh sevgili kardeşlerim, değerli kardeşlerim, şuradaki eğitimimiz bir nümûnedir, bir pilot bölge çalışmasıdır. Bu çalışma buraya mahsus değildir, bu tatile mahsus değildir, devamlı olması gerekir. Bu çalışmanın çocuklarımızın üzerinde, ailelerimizin üzerinde, buradaki güzel alışkanlıklardan sonra gittiğimiz yerlerde, döndüğümüz şehirlerde periyodik olarak devam etmesi lâzım! İmanımızı, dinimizi, İslâm'ımızı Allah'ın sevgili kulu olmamız için gerekli sıfatlarımızı koruyabilmek için

her türlü fedâkârlığı yapmamız lâzım!

Eğer bir insan çocuğunun sünnetine, düğününe binlerce dolar harcıyor da, dininin korunmasına yüz dolar, elli dolar veremiyorsa, vallàhi de, billâhi de çok yanlış bir iş yapıyor! Otomobil almağa şu kadar para veriyor da, dinini korumağa bir masraf yapmıyorsa, vallàhi, billâhi zarardadır! Otomobilden önemlidir imanımız... Düğünden, gösterişten, alkıştan, pırlanta yüzükten, bilezikten, gerdanlıktan, şundan bundan daha kıymetlidir. Bu kıymeti vurgulamak istiyorum, burada bu şuurun alınmasını istiyorum. Sahabe müslümanlığının koklanmasını, tadılmasını ve yaşanmasını istiyorum.

Peygamber SAS Efendimiz nasıl yaşamışsa, biz öyle bir yaşam istiyoruz. Ne az, ne fazla... Çünkü fazlası bid'attir, azı tembelliktir, noksanlıktır. Tam sahabe müslümanı olarak... Rasûlüllah SAS gibi diyemiyorum, utanıyorum; çünkü biz onun ayağının tozu olamayız. Rasûlüllah gibi diyemiyorum ama, onun asr-ı saadetinin müslümanı gibi olmayı, asr-ı saadet müslümanlığını teklif ediyorum.

Yâni, Yirminci Yüzyıl'ın müslümanlığı değil, kravatlı müslümanlık değil, fötörlü müslümanlık değil, pantolonlu müslümanlık değil, lüks müslümanlık değil; masada çatal, kaşık, bıçak gösterisi müslümanlığı değil, vazoda çiçek müslümanlığı değil, otomobil saltanatı değil; sahabe müslümanlığını, asr-ı saadet müslümanlığını tatmanızı, öğrenmenizi ve yaşamanızı istiyorum. Ama, devamlı yaşamanızı öğütlüyorum. Yâni bir zaman için, bir bölge için, bir devre için, hayatınızın bir çağında değil... Öyle şey olmaz. İman ve İslâm insanın yaşadığı anda, doğduğu andan öldüğü ana kadar hayatı boyunca kendisinden ayrılmaması gereken vasıflardır.

e. Takvâ ve Güzel Ahlâk

Mü'min evinde de müslümandır, işyerinde de müslümandır, muamelesinde de müslümandır, ahlâkında da müslümandır, her

şeyi ile İslâm'ı yaşamağa mecburdur. İçinizden bir kardeşimiz, herhangi biriniz, eğer namazı kılıyor ama muamelesi İslâmî değilse eksik müslümandır. Dünya eksik müslümanlarla doludur. Yarım yamalak, çarık çürük, yenik, kurt yeniği müslümanlarla doludur. Kurt bizim şeytanımız, nefsimiz; içimizi dışımızı kemirmiştir, işe yarar müslüman kalmamıştır. Ortada, doğru düzgün bir nümûne insan, nümûne müslüman göremiyorsunuz. Eğer bir insan namazında, orucunu tutuyor, hacca gitmiş vs. amma, ahlâkı müslümanca değilse, o çok zararlar görecek.

Bizim tasavvuf eğitimine sarılmamız önce mutasavvıf olduğumuzdan değildir; ahlâkın İslâm'ın vazgeçilmez bir isteği olması dolayısıyladır. İslâm ahlâkıyla mütehallik olmadığınız zaman işin kıymeti yoktur. Peygamber SAS Efendimiz hadis-i şeriflerinde buyuruyor ki:[17]

أَكْثَرُ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ الْجَنَّةَ تَقْوَى اللهِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ (حم. خ . في الأدب، ت. ه. ك. حب. هب. عن أبي هريرة)

RE. 80/3 (*Ekseru mâ yüdhilü'n-nâse'l-cennete takva'llàhi ve hüsnü'l-huluk.*) "İnsanları ekseriyetle cennete sokacak şey, güzel huydur ve takvâdır."

Takvâ da bir ahlâktır. Güzel ahlâk, birtakım güzel vasıfların insanda bulunması demektir.

"—Sözüne sadık mısın, ahdine vefalı mısın? Özün doğru mu, işin doğru mu, hileden uzak mısın? Sana yapılan emanete

---

[17] Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.363, no:2004; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.442, no:9694; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.224, no:476; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.108, no:289, 294; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.360, no:7919; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.324, no:2474; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.235, no:4914; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.137, no:1050; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IX, s.470, no:3787; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *el-Vera'*, c.I, s.93, no:135; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.379, no:1073; Ramhürmüzî, *Emsâlü'l-Hadîs*, c.I, s.159, no:132; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.VIII, s.470; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.60, no:2340; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.311; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.141, no:44071; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.V, s.357, no:4283.

hıyânette bulunuyor musun? Konu-komşuya yan bakıyor musun, namus meselesinde şöyle misin? Merhametin nasıl, adaletin nasıl, çoluk-çocuğuna muamelen nasıl? Komşularına muamelen nasıl?"

İşte bunlarla sen müslümansın! Her şeyinle müslümansın! Yoksa, klasik mânâda İslâm'ın temeli beştir, imanın esası altıdır sözü sizi yanıltmasın! Sadece namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek, hacca gitmek, kelime-i şehadet getirmek değil, İslâm'ın pek çok temelleri vardır. İslâm bir bütündür, bir tarafını alıp öbür taraflarını bırakmakla ahiret saadeti kazanılmaz. Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerini bütünüyle anlamak lâzımdır. Bir hadis-i şerif bazen bir insan için, ona uygun bir nasihat olabilir. Peygamber SAS Efendimiz'e birisi geldiği zaman, diyordu ki:

"—Yâ Rasûlallah, bana bir nasihat et!"

Tamam, o da nasihat ediyordu. Onun içindir o nasihat...

Meselâ, birisi geldi, dedi ki:

"—Bana nasihat et yâ Rasûlallah!"

Peygamber SAS Efendimiz buyurdular ki:[18]

---

[18] Buhàrî, *Sahîh*, c.XIX, s.74, no:5651; Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.313, no:1943; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.362, no:8729; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.105, no:20776; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.307, no:8277; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.363; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.480, no:9000; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.25, no:1731; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.484, no:16006; İbn-i Hibbân, Sahîh, c.XII, s.501, no:5689; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.261, no:2093; Taberânî, *Mucemü'l-Evsat*, c.VII, s.277, no:7491; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.713, no:6578; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.307, no:8279; İbn-i Kàni', c.I, s.157; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VIII, s.344, no:25889; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.69; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.II, s.351, no:1167; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XII, s.226, no:6838; Câriye ibn-i Kudâme RA'dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.531, no:296; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.51, no:5685; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.175, no:6635; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.69; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.308, no:8281; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VII, s.69, no:6399; Süfyan ibn-i Abdullah es-Sakafî RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.105, no:20067; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

لاَ تَغْضَبْ (حم. خ. ت. عن أبي هريرة ؛ حم. والبغوي ، والباوردي ، وابن قانع ، ع. ، طب. ، ك. ض. عن جارية ابن قدامة السلمي ؛ ابن أبي الدنيا في ذم الغيبة عن ابن عمر ؛ حم . وابن أبي الدنيا ، حب. عن ابن عمرو ؛ طب. عن سفيان بن عبد الله الثقفي)

(*Lâ tağdab!*) "Kızma! Gazaplanma, sinirlenme!"

"—Bir daha nasihat et yâ Rasûlallah!"

"—(*Lâ tağdab*) Kızma!"

"—E, bir daha nasihat et yâ Rasûlallah!"

"—(*Lâ tağdab*) Kızma!"

Demek ki, onun kendine hakim olamama, fevrî insan olma durumu vardı. Peygamber Efendimiz'in başka hadislerinde başkalarına yaptığı nasihatler yok mu? Var... Ama ona sadece bir tek şeyi söyledi: "Kızma, sinirlenme, kendine hakim ol!" dedi.

Kardeşlerimizden öyle kimseler duyuyorum ki, karısına kızıyor, karısının kafasını duvara vura vura kan içinde bırakıyor. Çocuğunun canını çıkartıyor, pestilini çıkartıyor. Ticareti yalanla dolanla gidiyor, ahdine vefası yok... Böyle müslümanlık olmaz, bunları düzeltmemiz lâzım! Müslüman kusursuz olmaz, kusuru vardır ama, kusurlarını düzeltecek bir yapıya sahip olması lâzım!

f. İslâm Bir Bütündür

Muhterem kardeşlerim, müslüman olmanın pazarlığı yoktur, alternatifi de yoktur. Şunu demek istiyorum:

"—Müslümanlıktan ben şu kadarını yaparım, ondan sonrasını benden bekleme! Namaz kılarım, hacca giderim, zekât veririm;

Taberânî, *Mucemü'l-Evsat*, c.III, s.25, no:2353; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.36, no:21; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.521, no:7708; *Câmiü'l-Ehâdîs*, C.XVI, s.230, no:16666.

ondan sonrasını benden isteme!"

Öyle şey yok... İslâm bir bütündür, pazarlık kabul etmez; her şeyi ile İslâm'ı uygulayacaksınız. Öyle insanlar vardır ki, küçük bir şeyden cehenneme gireceklerini Peygamber Efendimiz hadis-i şeriflerinde beyan buyurmuşlardır. Misâl:

Bir kadın bir kediye kızmış. Tencereden yemek mi çaldı, tası mı devirdi, sütü mü içti; ne yaptıysa, bir kediye kızmış. Kediyi kapatmış, salıvermemiş, yemek de vermemiş; kedi orada bağıra bağıra ölmüş. Kedi nihayet... Bazen de arabamızın altında kalıyor, ölüyor. Evimizde de bakmıyoruz kediye, ölünce de cenaze merasimi yapmıyoruz. Nihayet bir kedi...

Fakat, o kadının cehenneme gittiğini Peygamber SAS Efendimiz beyan ediyor. Neden? Kediyi hapsetti, yemek vermedi, ölümüne sebep oldu diye... Tahmin eder miydiniz böyle bir sebepten insanın cehenneme gideceğini? Belki o namaz kılıyordu, oruç tutuyordu, belki hacca gitmişti, her türlü vazifeyi yapmıştı; yâni kendi devrinde, Allah'ın o devrin insanlarına mecbûrî kıldığı şeriatın ahkâmına uymuştu ama, kediye merhamet etmediği için cehenneme gideceği bildiriliyor.

Peygamber SAS Efendimiz bir harpte insanlara dedi ki:

"—Ganimet olarak bulduğunuz ne varsa getirin, ortaya yığın!"

Biliyorsunuz mücahidler ganimetlerden hisse alırlar. Rasûlüllah Efendimiz ganimeti dağıtacağı için, kimin eline ne geçmişse ortaya yığması lâzım! Yüzük, bilezik, takı, eşya, para, pul; girdiği evden, öldürdüğü düşmandan aldığı neyse her şeyi yığması lâzım!

Diyor ki Peygamber Efendimiz:

"—Bir ayakkabı bağcığı ganimet malını teslim etmeden kendisi kullanırsa, ayağına cehennemden bir bağ bağlamış olur."

Bir ayakkabı bağcığı muhterem kardeşlerim!

İslâm ciddîdir, İslâm oyuncak değildir. İslâm pazarlık mevzuu da değildir ve İslâm olmanın şakası yoktur. Ben şakacıktan iyi müslüman oldum diyemezsiniz, bu iş ciddîdir; tam müslüman

olmak zorundasınız. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bize eyvallahı yoktur, bir ihtiyacı, mecburiyeti yoktur; bizim Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne sonsuz ihtiyacımız var... Rahmetine muhtacız, nimetine muhtacız, rızasını kazanmağa mecburuz.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, bizim ana cümlemiz, kafamıza gönlümüze yerleştirdiğimiz, yazdığımız ana cümle:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhî ente maksùdî ve rıdàke matlûbî*) "Yâ Rabbi, benim maksudum sensin, ben senin rızanı kazanmak istiyorum!" cümlesidir. Bu zihniyete sahip olursak, kurtuluruz. Bu zihniyete sahip olmayarak çalışan başka gruplar, Allah'ın rızasını kazanamaz. Dünyalık elde etmek için çalışan gruplar, Allah'ın rızasını kazanamaz. Cüzdanına dolar girsin diye çalışan müslüman, İslâmî hizmet yapıyor gibi görünse bile, niyeti iyi olmadıktan sonra bir sevap kazanamaz.

Onun için İslâm'ı güzelce öğrenelim ve kafamıza iyice yerleştirelim! Tam, hakîkî, kâmil, sàlih iyi bir müslüman olmak zorundayız. Bu işin yarımlığı olmaz. Parayı tam veremediğiniz zaman, uçağa binip de Singapur'a gidemezsiniz. Bilet parasını ödemeden Singapur'a gidemezsiniz; oradan ibret alın! parayı tıkır tıkır ödüyorsunuz da, ondan sonra öbür tarafa geçiyorsunuz. İslâmî vazifelerinizi tam yapacaksınız ki, pozitif ve negatif olarak; yâni yapın dediklerini yapmak bir aktivitedir, yapmayın dediklerini yapmamak da bir aktivitedir.

Camilerdeki konuşmalarımda müteaddit defalar kardeşlerime işaret ettim Bizim temsil ettiğimiz yolda, biz sadece amellerin dış şekline bakmıyoruz. Çünkü, Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri sizin sûretinize bakmaz, kalıplarınıza bakmaz, mevkiinize, makamınıza, soyunuza sopunuza bakmaz; gönlünüze bakar, gönlünüzün temizliğine bakar!" diyor.

Binaen aleyh, bizim yolumuz Allah'ın nazargâhı olan gönlün, Allah'ın beğeneceği bir durumda olmasını sağlamağa çalışma yoludur. Biz ona önem veriyoruz, onu esas alıyoruz.

Onun için, her işimizi Allah'ın rızasına uygun iyi bir niyetle, hâlisâne, muhlisâne, fedâkârca yapmağa gayret etmeliyiz. İslâm'ı iyi öğreneceğiz, iyi uygulayacağız, ahlâkımızı güzelleştireceğiz. Allah'ın sevdiği bir kul olmayı hayatımızın belli periyodlarında değil... Her senenin son iki haftasında ve yeni yılın ilk haftasında; tamam... Öyle şey yok! Ramazan'da... Öyle şey yok! Hacda... Öyle şey yok! Camide... Öyle şey yok! Caminin içinde ve dışında, ramazandan önce ve sonra, evde ve dışarda, her yerde ve her zaman gerçek müslüman olmamız gerekiyor. Bunu sağlamağa çalışacağız. Bu bütünlüğü kurmağa çalışıyoruz, bu birliği sağlamağa çalışıyoruz.

İslâm birlik dinidir, her şeyde birliği sağlamağa çalışıyoruz. Eğitimde birliği, ailede birliği sağlamağa çalıştığımız için sizleri böyle çoluk çocuk, bay bayan buraya topluyoruz. Bu toplantıya katılanların sayısına —iki yüz, üç yüz kişi— bakmayın, mânâsı çok büyüktür, kalitesi çok yüksektir. Bu farkı muhtelif şeyleri mukayese edenler bilir. Anlayan bir şahıs eline bir kumaşı aldığı zaman, şöyle bir ellediği zaman atıyor kenara, bu yaramaz diyor. Bir kuyumcu mücevherin kıymetini, gözüne aleti takıp inceleyince anlıyor, şu kadar para veririm diyor. Altın mı, değil mi diye gidiyorsunuz, soruyorsunuz; o ölçüyor, biçiyor, mihenk taşına vuruyor. Ondan sonra tamam, şu kadar veririm diyor.

Farkı, muhtelif yolları bilen insanlar daha iyi anlayabilir. Osmanlı şairlerinden birisinin bir sözü var, diyor ki:

Ol mâhîler ki deryâ içredir, deryâyı bilmezler!

Denizin içindedir balık ama, denizden haberi yok... Siz de nimetlerin içinde yüzüyor olabilirsiniz, İslâm nimetine sahipsiniz ama, İslâm nimetinin büyüklüğünü bilmiyorsunuz. Bir tasavvufî grubun içindesiniz ama, bu grubun güzelliğini belki bilmiyorsunuz, farkında değilsiniz. Başkalarını incelediğiniz

zaman anlaşılır. Dıştaki insanlarla, bu sıfatlara sahip olmayan, bu durumda olmayan başka insanlarla mukayese ettiğiniz zaman anlaşılır. O zaman göreceksiniz çalışmalarımızın ne kadar güzel olduğunu...

Bugün Kur'an-ı Kerim'le açılmış olan şu eğitim kampımızın cümlemizin sıhhat ve afiyeti için; gönlümüzün temizlenmesi, kalbimizin nurlanması, aklımızın pırıl pırıl gerçekleri kavraması için; daha iyi müslüman olmamızı sağlaması için, dünya ve ahiret saadetimize medâr olması için, sebep olması için, güzel geçmesini Cenâb-ı Mevlâ'dan temenni ve niyaz ediyorum.

Hepinize bildiğimiz, bilmediğimiz —çünkü biz cahiliz, bilmeyiz; Allah her şeyi biliyor— her türlü nimetlerini Mevlâm versin diye dua ediyorum. Dünyanın ve ahiretin her türlü tehlikelerinden Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlenizi, cümlemizi korusun... Sevdiği, razı olduğu güzel cennet yolunda bizi sabit-kadem etsin... Başka yerlere ayağımızı kaydırtmasın, şaşırtmasın, yanıltmasın... O sırat-ı müstakîmde yürüyüp, o güzel nimetlerinin toplanmış olduğu cennetine nâil olmayı, cemâliyle müşerref olmayı nasib eylesin... Dualarımızı lütfuyla, keremiyle kabul eylesin...

Sübhàneke lâ ilme lenâ illâ mâ allemtenâ, inneke ente'l-alîmü'l-habîr... Sübhàne rabbinâ rabbi'l-izzeti ammâ yasifûn, ve selâmün ale'l-mürselîn, ve'l-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn.

25. 12. 1995 - Warrnambool
Victoria / AVUSTRALYA

08. İLMİN FAZÎLETİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn… Tâci ruûsînâ muhammedeni'l-mustafâ… Ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Aziz ve sevgili kardeşlerim!

Allah'a hamd ü senâlar olsun… Allah bizi güzel kulluğundan ayırmasın... Peygamber SAS Efendimiz'e en güzel tarzda ittibâ edenlerden eylesin... Böylece Peygamber Efendimiz'in şefaatine nâil olmayı nasib eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Üniversitede hocalığımız dolayısıyla ve dînî bir fakültede, İlâhiyat Fakültesi'nde hoca olmamız dolayısıyla; ondan önce de dînî bir gruba bağlı olmak dolayısıyla, yâni İskenderpaşa Dergâhı'nda Hocamız Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin civarında bulunmak dolayısıyla; ondan önce de dindar bir ailenin çocuğu olmak dolayısıyla, İslâm'ın ve müslümanların meseleleri bizi çok eski yıllardan, gençlik çağımızdan beri meşgul ediyor. Bunların üzerinde duruyoruz ve bunlar üzerinde yazılar yazıyoruz, kitaplar yazıyoruz, dersler veriyoruz.

Meselâ, İlâhiyat Fakültesi'nin dışında Ankara Yükseliş Mimarlık Mühendislik Yüksekokulu'nda hocalığımız oldu, dersler verdik. Sakarya Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi'nde hocalığımız oldu, dersler verdik. Dergilerimiz var, takip ediyorsunuz; takip etmenizi temenni ederiz, tavsiye ederiz. Çünkü, yerli ve yabancı pek çok kimse dergilerimizi takib ediyor. Hattâ büyük bilimsel toplantılarda dergilerimiz bahis konusu ediliyor. Üniversitelerde bizim dergilerimizin özel sayıları seminer konusu oluyor. Yâni el-hamdü lillâh, dergilerimiz beynelmilel şöhrete sahip; *İlim ve Sanat* dergisi özellikle...

Öteki dergilerimiz popüler ama, onların içindeki yazılar da Türkiye'deki müslümanların gündemine katkıda bulunuyor, gündemi sevk ediyor, gündeme yeni konular getiriyor. Meselâ, Arap ülkeleri ile Türkiye arasında akarsuların sularından istifade konusundaki problemleri ilk defa Türkiye'de biz ele almış ve halka anlatmıştık. Bunun gibi çok şeylerimiz var...

Şunu anlatmak istiyorum: Meseleyi bilimsel yönden çok eskiden beri takip ediyoruz. Hangi meseleyi? İslâm'ın tanıtılması ve dünyaya yayılması, müslümanların bilgilendirilmesi ve yükseltilmesi, güzel hedeflere sevk edilmesi ve yönlendirilmesi konularıyla yakından ilgileniyoruz. İstiyoruz ki, müslümanlar dünyanın en ileri toplumları olsunlar, en mutlu insanlar olsunlar. İslâm toplumları örnek toplumlar olsun, İslâm devletleri örnek devletler olsun. Neden böyle değiliz, bunun sebepleri nelerdir? Nasıl böyle olabiliriz, böyle olabilmenin şartları nelerdir? Bunları inceleyen kimselerin bütün yazılarını da okuyoruz. Türkiye içinde ve dışında, Amerika'da, Avrupa'da, Arap aleminde yazılan; Pakistan, Hindistan uleması tarafından, müslüman alimler tarafından yazılan çağdaş ve tarihî eserleri okuyoruz.

Onun için burada, şu bir arada bulunacağımız on gün içinde size, müslümanların en mühim konularını, en önemli meselelerini; dünyevî ve uhrevî bakımdan çok mühim olan, mutlaka dikkat etmeleri gereken hayatî konuları anlatmağa çalışacağım. Niyetim bu, Allah nasib ederse, ömrümüz olursa, fırsat olursa...

Bugün birinci konu üzerinde durmak istiyorum. Bunu birinci konu seçmemin sebebi, gerçekten en önde gelmesidir, en önemli konu olmasıdır. En önemli konu olduğu için, birinci olarak, temel olarak, temellerin temeli olarak, asılların asılı olarak, esasların esası olarak bunu anlatmayı lüzumlu görüyorum. Burada anlaştıktan sonra, burada fikir birliğine vardıktan sonra, bu konuda bizim temenni ettiğimiz şeyler tahakkuk ettiği zaman, müslümanların içinde fert olarak, tek şahıslar olarak veya toplum olarak her şeyin iyi gideceğini düşünüyoruz.

Bu sadece bizim görüşümüz de değildir, ekseriyetle mütefekkirlerin vardığı sonuçtur. Ve dinimiz için en önemli olan sonuçlardan biridir. Dinimiz için önemini de konuşmamın içinde delillerle anlatmağa çalışacağım. Bugün size ilk sunmak istediğim, dikkatinizi çekmek istediğim konu ilim konusudur.

a. Allah'ı Bilmek İslâm'la Mümkün

İlim, Arapçada bilmek mânâsına mastardır. *To know* denir İngilizcede... Mânâ olarak, bilmek...

Neyi bilmek? Bilinecek şeyler çok tabii... Başta, her şeyde önce ve her şeyden yüce ve yüksek olarak Allah'ı bilmek... Çünkü, insanların çoğu maalesef yaradanlarını iyi bilmiyorlar. Maalesef ve maalesef çok yanlış biliyorlar. Yaradan hakkında, Rabbül-àlemîn hakkında, alemlerin Rabbi hakkında, insanlar bugün o kadar yanlış fikirlere sahipler ki, şöyle sınıfı geçen, iyi not alan insan çok azdır. Gayrimüslimler bir kere hepsi sınıfta kalır, hattâ tard olunur okuldan... Müslümanların çoğu da sınıfta kalır, birçoğu ikmale kalır, birçoğu zar zor geçer. Yâni, iyi not alan çok azdır.

Önce, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni bilmek en mühim vazife olduğu halde, bu konuda büyük eksiklikleri vardır. Sonra biliyorsunuz, Allah-u Teàlâ Hazretleri İslâm'ı bize laf olsun diye göndermemiştir. İslâm'ı göndermekteki ana hedef bizi yükseltmektir, bizi dünyada ve ahirette mutlu etmektir. Sadece dünyada değil, sadece ahirette değil; hem dünyada, hem ahirette mutlu etmektir. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bize niçin peygamber gönderdiğini, niçin kitap indirdiğini düşünecek olursak; emirlerin sebeplerini ve hikmetlerini araştıracak olursak, bunu açıkça görürüz.

Zâten Kur'an-ı Kerim de beyan ediyor. Yâni, İslâm'ın iki cihan saadetinin vesilesi olduğunu ve Allah'ın emirlerini tuttuğu zaman bir insanın, hem bu dünyada mutlu bir insan olarak yaşayacağını, hem de ahirette ebedî saadete ereceğini beyan ediyor.

Onun için, Allah'ın bize verdiği nimetler içinde; hani yiyoruz,

içiyoruz, meşrûbattan, meyvalardan, tatlılardan sıhhate afiyete, huzura saadete kadar çok çeşitli, sayılamayacak, sayılması mümkün olmayan nimetler var... Bu nimetleri içinde Allah'ın bizim üzerimizdeki en büyük nimeti nedir? İslâm nimetidir. Çünkü, bu İslâm nimeti anahtar nimettir. Bu nimet sayesinde hem dünyada mutlu ve bahtiyar olacağız, hem de ahiretin sonsuz saadetini elde edeceğiz. Binaen aleyh, bundan büyük nimet olmaz.

En büyük nimet İslâm nimetidir. *El-hamdü li'llâhi alâ dîni'l-islâm...* Yâni, "Allah'ın bizi müslüman etmesine hamd ü senâlar olsun!" diye bu duyguyu, bu minnetdarlığı, bu şükür duygusunu; verdiği nimetten dolayı Allah'a karşı duyduğumuz engin sevgi ve saygıyı hiç hatırımızdan çıkartmamamız lâzım!

Önce Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni bileceğiz. Sabah namazında da öyle açıldı konu... Sözün rüzgârları, bizim yelkenli fikir gemimizi o sahillere doğru sürükledi. Allah'ın rızasını kazanmak, Allah'ın sevdiği ve razı olduğu bir kul olmak, ona güzel kulluk ve ibadet etmek İslâm ile mümkündür. Çünkü öteki sistemlerde bu konuda bir kere bilgiler nakledilmemiş, kaybolmuş, bilgi yok... Adam Allah'a ibadet edeceğim diye abuk-sabuk şeyler ortaya koymuş; saçma-sapan, veya korkunç, veya yanlış, veya cinayet babından şeyler ortaya koymuş. Onun neresi din olacak, insanlara nasıl mutluluk getirecek? Mümkün değil...

Onun için, Allah'a güzel kulluk İslâm'la mümkündür. Allah'ın rızasını kazanmak da İslâm'ın içindeki emirleri uygulamakla mümkündür. Dünyada ve ahirette mutlu bir insan olmak da, İslâm'ın emirlerine uymakla mümkündür. Türkiye'de bir kardeşimiz bana sordu:

"—Hocam, benim babamda problem var, kendimde problem var, ailemde problem var, bedenimde problem var, hastalık var… Ruhumda problem var, sıkıntı var; patlayacak gibi oluyorum, çatlayacak gibi oluyorum. Bunların çaresi ne?" dedi.

Ben dedim ki:

"—Bunların çaresi İslâm! İslâm'ın her emri insanın bir derdine deva olsun diye inmiştir. İslâm bütünüyle bir şifahanedir, bir

eczahanedir; orada her hastalığına deva vardır."

Nasıl deva? Sıhhatimize bile deva ordadır. Eğer çatlayacak, patlayacak kadar çok yemesek midemiz hasta olmaz.

İranlı iki doktor, Peygamber SAS Efendimiz'in zamanında tabibiz diye, meşhur doktoruz diye, hastaları tedavi ediyoruz diye böbürlene böbürlene Medine-i Münevvere'ye gelmişler. Aylarca Medine'de kalmışlar, bir tek sahabi müracaat etmemiş. Şaşırmışlar, merak etmişler. Aldıkları cevap:

"—Biz el-hamdü lillâh İslâm'ın emirlerini uyguladığımız için, böyle hasta olma durumuna düşmüyoruz."

İnsan çok yediği zaman hasta oluyor, çeşitli problemler çıkıyor, midesi rahatsızlanıyor, kolesterolü artıyor, şöyle oluyor, böyle oluyor... Yâni, aylarca hiç kimse gitmemiş. Demek ki sıhhî bakımdan böyle...

Tabii, ruhî bakımdan İslâm'ın insana kazandırdığı huzur ve mutluluğu hiç bir yerde bulmak mümkün değil! Parayla da bulmak mümkün değil... Milyarları olan insanlar bugün dünyada mutsuzdur. Arabasını uçuruma sürükleyip intihar ediyor.

"—Be adam, niye intihar ediyorsun? Araban var, köşkün var yazlığın var, kışlığın var, paran var, pulun var... Yediğin önünde, yemediğin arkanda; elini sallasan ellisi, başını sallasan tellisi gelir. Her şeyin var, niye intihar ediyorsun?"

Huzur yok, huzur olmadığı için intihar ediyor.

İşte o huzur da İslâm'da, ailenin düzeni de İslâm'da... Toplumdaki bütün beşerî münasebetleri İslâm tanzim ediyor. Hiç bir dinde toplumsal meseleler bu kadar detaylı olarak, en isabetli tarzda ortaya konulmamıştır. Hristiyan toplumlarındaki prensipler, kendi akıllarının veya İslâm'dan tırtıklayıp kaçırdıkları şeylerdir.

Onlar İslâm'ı sizden ve bizden —siz derken halkı kasdediyorum, biz derken alimleri kasdediyorum— daha az incelemiyorlar, daha fazla inceliyorlar. İmam-ı Gazâlî'nin eserlerini bizden önce dillerine tercüme etmişlerdir. Meşhur

tarihçi Taberî'nin eseri bizim dilimize çevrilmemiştir, onlarda tercümesi vardır. Mesnevî'nin tercümesi bizde yokken, onların dillerine tercümesi yapılmıştır. Onların oryantalizm dedikleri, şarkiyat dedikleri ilimler çok eskilerden başlamıştır ve incelemekte bizden geri değillerdir. Bugün bir Avrupalı, Muhiddin-i Arabî'yi bir müslümandan çok daha iyi anlar. Çünkü çok kuvvetli neşriyat yapılmıştır. İmam-ı Gazâlî hakkında muazzam neşriyat yapılmıştır.

Şimdi işte, Allah'ı bilmek İslâm'ın içinde olacak, İslâm'la mümkün olacak, İslâm'ın kılavuzluğunda mümkün olacak. Aksi takdirde insanlar Allah hakkında yanlış fikirlere sahip oluyorlar, yanlış şeylere tapınıyorlar. Ne Japon'unda akıl var... Evet pratik bir şeyler görünüyor sanayilerinde, teknolojilerinde ama; ne Japon'unda Allah bilgisi bakımından böyle bir ma'kul durum var, ne Amerikalısında, ne Avrupalısında, ne Yahudi'sinde, ne masonunda, ne dinlisinde, ne dinsizinde doğru düzgün bir şey var... Bilgi yok yâni... Arıyorsunuz, "Getir bakalım koy ortaya, ne varsa görelim!" diyorsunuz; sıfır...

Hindistan'da müslüman alimleriyle misyoner teşkilatının büyük papazları dînî konularda münazara yapmışlar. Tesbit etmişler hangi konularda münazara yapacaklarını, yedi konu belirlemişler: Tanrı fikri konusunda bir münazara yapacaklar, peygamberlik konusunda bir münazara, mukaddes kitaplar konusunda bir münazara... Yedi tane konu... İlk bir iki tanesini, üç tanesini yapmışlar. Bizim İslâm alimleri İncil'den, Tevrat'tan onların kitaplarından, onların da kabul etmek zorunda kalacağı delilleri öne sürerek öyle perişan etmişler, öyle yanlışlıklarını ortaya çıkartmışlar, öyle hezimete uğratmışlar ki; genel merkezlerinden teşkilatlarına:

"—Bundan sonra müslümanlarla halkın huzurunda alenî münazara yapmayın!" diye talimat gelmiş.

Çünkü, halkın karşısında perişan olmak, çok negatif bir propaganda oluyor onlar için...

"—Bir daha böyle yapmayın!"

“—Nasıl yapalım?”

“—Sinsi sinsi yapın, gizli gizli yapın! Gazetenin kenarında köşesinde yapın! Noel Baba deyin, bilmem ne deyin, şöyle deyin, böyle deyin! Çukulata, balon gibi şeylerle göz boyayıp öyle yapın!”

Fikre tahammülleri yok, savunacak fikirleri yok... Görüyorsunuz, bizim İslâm ulemasının yazmış olduğu eserleri: “İncil’de şöyle buyuruyor diyor, ver cevabını!” diyor; adam veremiyor. “Tevrat’ta şöyle buyuruyor, ver cevabını!”; veremiyor… “Bu şeyin aslı esası sizin kitabınızda var mı, göster!” Yok... Binaen aleyh, doğru düzgün fikir yok...

Gerçek doğru, insanları tatmin eden, akılları tatmin eden, filozofları tatmin eden fikir İslâm’da... Allah bilgisi bilgilerin en önemlisi olduğu için, insanın dünya ve ahiretini kurtaracak ana nokta olduğu için çok önemli... Kur’an-ı Kerim’de biliyorsunuz çok mühim bir ayet-i kerime var; bunu hiç unutmamanız lâzım, unutmayacak şekilde hatırınıza yerleştirmeniz lâzım! *Bi’smi’llâhi’r- rahmâni’r-rahîm*:

إِنَّ اللّٰهَ لاَ يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

(النساء:٤٨)

(*İnna’llàhe lâ yağfiru en yüşreke bihî ve yağfiru mâ dûne zâlike li-men yeşâ’*) “Allah-u Teàlâ Hazretleri kendisine şirk koşulmasını aslâ affetmeyecektir. Bunun dışındaki günahları dilediği kulları için bağışlayabilir, affedebilir ama, şirk koşulmasını aslâ ve aslâ affetmeyecektir.” (Nisâ, 4/48) diye bildiriliyor Kur’an-ı Kerim’de...

Şirk koşmak nedir: Allah’ı tanımaktır ama ortaklı tanımaktır, yalan yanlış tanımaktır. Yâni Allah inancı var, tanrı inancı var ama birliğini kabul etmiyor. Ya iki diyor, ya üç diyor, ya da çok sayıda diyor; politeizm diyoruz, çok tanrılı dinler var...

Şu Yunanlılar kadar dinleri saçma olan bir kavim varsa

gösterin! Şarabın bile tanrısını yapmışlar. Şarap tanrısı, aşk tanrısı, harp tanrısı... Tanrıların başında koca tanrı, küçük tanrı, haylaz tanrı, söz dinler tanrı, söz dinlemez tanrı... Zeus'un sözünü dinlemiyor öteki tanrı, o da onu cezalandırmak için Olimpos Dağı'ndan üstüne yıldırım yağdırıyor. Onlar kaçıyor, bunlar kovalıyor... Ne bu yâhu, Karagöz-Hacivat sahnesi mi bu, yoksa inanç mı?

E, hristiyanlar diyorlar ki:

"—Baba Allah var, oğul Allah var, Ruhü'l-Kudüs var..."

Hâşâ sümme hâşâ... Olmaz, baba ve oğul nasıl oluyor? Evlenince oluyor, nikâhla oluyor, hanımı olduğu zaman oluyor. Tenâsül için, neslin devamı için mahlûkatta erkeklik-dişilik, nesil, evlât, yavru meselesi var... Yumurta var, civciv çıkıyor... Balıkların yumurtaları var... Tohumlar var, buğdaylar öyle gelişiyor, meyvalar öyle gelişiyor. İncirin, karpuzun çekirdeği var...

Tamam, anladık ama;

مَا اتَّخَذَ اللّٰهُ مِنْ وَلَدٍ (المؤمنون:٩١)

(*Me'ttehaza'llàhu min veled*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri oğul edinmedi." (Mü'minûn,23/ 91)

وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ (الانعام:١٠١)

(*Velem tekün lehû sàhibeh*) "Hanımı yok, eşi yok!" (En'am, 6/101)

Düğün bayram, böyle şeyler insanlar için bahis konusu... İnsanoğlu ne kadar ibtidâî ki, kendisi gibi düşünüyor yukarısını… Tabii, saçma bir düşünce, yanlış bir düşünce...

Yâni, baba olunca anne ister, anne olunca nikâh ister, nikâh olunca doğum ister, doğum olunca ölüm olur... Bunların hepsinden Allah-u Teàlâ Hazretleri münezzehtir. Binaen aleyh, yanlıştır.

Kaldı ki, göğsümüzü gere gere söylüyoruz. Mikrofonlardan fezalara ve teyp kasetlerine, videokasetlerine açıkça söylüyoruz, meydan okuyoruz; Allah rızası için gerçekleri herkes bilsin diye söylüyoruz: "Hazreti İsa böyle dememiş ki zaten, hristiyanlar böyle diyorlar. Hristiyanların bütün din bölümlerinde, mezheplerinde bu inanç yok ki, bazılarında var... Ama yanlış bir inanç... Allah-u Teàlâ Hazretleri hakkında Hazreti İsa böyle bir şey söylemiş değil!"

Hristiyanlar Hazret-i İsâ'ya tapıyorlar. Ben soruyorum ikinci bir soru olarak:

"—Eğer o tanrı olsaydı, Hazret-i İsâ'dan önceki insanlar kime tapacaklardı?"

Buyurun cevap verin!

"—Milattan önceki insanlar kime tapacaktı?"

Daha Hazret-i İsâ yok, tanrı yok ortada; öyle şey olur mu?

Budistlere de aynı şeyi sorabiliriz. Koca göbekli, şişman, bağdaş kurmuş, toparlak yüzlü, çekme gözlü bir heykel karşınızda...

"—Kimmiş bu?"

(*Sakramento Buda*) Buda'ymış.

"—Pekiyi, bu Buda ne yapmış?"

Şöyle iyiymiş, böyle iyiymiş, fakirlere acımış, vs.

"—Pekiyi, bu Buda'dan önce bu Hintliler neye tapacaklardı, kime tapmaları lâzımdı?"

Buda gelmeden önce onlar da tanrısız... Buda yok çünkü... Öyle şey olur mu? Yâni, mantık dışı olduğu böylece çıkıyor ortaya...

Zerdüştîler, eski İranlılar ateşperest; düalist diyorlar onlara... Politeizm, çok tanrıya inananlar; düalizm ikili... Yâni, bir iyilik tanrısı var, bir kötülük tanrısı var; bir ışık tanrısı var, bir karanlık tanrısı var... Işıkla karanlık aynı şeyler değil ki; ışık oldu mu aydınlık oluyor ortalık; ışık olmadığı zaman karanlık oluyor. İki aynı varlık değil ki... Onu anlayamamış.

Şeytan var, Rahman var diyorlar; ikisi birbiriyle mücadele ediyor diyorlar. Mücadele ediyor ve yenemiyorsa, aciz demektir. Aciz olunca, tanrı olmaz. Aciz tanrı olur mu? Aciz, yenemiyor karşı tarafı... Yenemeyen bir varlığa tapınılır mı?

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلاَّ اللهُ لَفَسَدَتَا (الانبياء:٢٢)

(*Lev kâne fîhimâ âlihetün illa'llàhe lefesedetâ*) "Eğer yerlerde göklerde Allah'tan başka bir ilâh, başka bir kuvvet sahibi varlık olsaydı, kâinatın nizamı olmazdı; ortalık fesada uğrardı, darmadağın olurdu, bozulurdu, perişan olurdu." (Enbiyâ, 21/22) diyor Kur'an-ı Kerim... Çünkü birisi bir şey söyler, ötekisi başka bir şey söyler.

Şimdi ben burada konferans verirken, birisi daha konuşmağa kalkarsa, bu salonun tadı kalır mı? Futbol sahasında iki tane hakem olur mu? Birisi düdük çalıyor, "Ofsayt!" diyor; ötekisi, "Hayır bir şey yok, devam et!" diyor. Olur mu? Birisi "Penaltı!" diyor; ötekisi "Hayır, bir şey yok, devam et!" diyor. Olur mu? Olmaz.

Yâni, futbol sahasında iki hakem olmuyor, gemide iki tane kaptan olmuyor... Arabada iki şoför olmuyor, iki direksiyon olmuyor. Yâni birisi o tarafa çekecek, tekerlek bu tarafa gidecek; öteki bu tarafa çekecek, tekerlek o tarafa gidecek. Olur mu? Olmaz.

Binâen aleyh, Allah'tan başka tanrı olmaz; İslâm'ın dediği doğru... İslâm'ın dışındaki şeylerin hepsi yalan, yanlış!

Yahudiler, "Biz tek tanrıya inanıyoruz." diyorlar. Maşaallah, iyi, aferin; tek tanrıya inanıyorsunuz, iyi güzel ama, diyorsunuz ki:

"—Yahudilerin tanrısı..."

Pekiyi, yahudi olmayan öteki insanların, zavallıların canı yok mu? Yâni, yahudi şu kadar milyon, ondan sonrakilerin yok; öyle şey olur mu? Bütün insanlığa hitap etmeyen bir mesaj insanlığın

dini olabilir mi? Olmaz. Yahudiden önceki insanlar ne yapacaklar, yahudi olmayan insanlar ne yapacaklar? Binâen aleyh, o da değil.

O bakımdan Allah'a iman ve Allah'a kulluk etmek ve Allah'ı tanımak İslâm'ın dairesi içinde... O güzel müesseseye, güzel üniversiteye girdiği zaman insan onu öğrenebiliyor; başka yerde öğrenemiyor. Ve dünyada mutlu olmak için insanlara gerekli olan şeyler bildiriliyor: "Şunları şunları yapın, şunları şunları yapmayın!" diye iki tane liste... Şimdi bunlar her yerde var, bütün müesseselerde var... Bu şeyler, ortaya bir nizam koymak için gerekli.

Meselâ:

"—Hırsızlık yapma!"

E, tabii, ötekisi çalışmış, çabalamış; sen onun malını birinin almasına müsaade edersen olmaz.

b. Güzel Kulluk İlimle Olur

İslâm'ın herhangi bir yasağını veya herhangi bir emrini incelediğimiz zaman, hepsinin yerli yerinde olduğunu görüyoruz. Ama incelediğimiz zaman, öğrendiğimiz, araştırdığımız zaman... E o halde, dünya üzerindeki müslümanlar 1,2 milyar ise, dünya nüfusunun beşte biri ise, beşte dördü o zaman yanlış yolda... Yanlış bilgilerle bilgilendirilmiş ve yanlış işler yapıyorlar. Boşuna kürek çekiyorlar, kaş yapayım derken göz çıkartıyorlar, ömürleri boşa gidiyor, ahiretleri de mahvoluyor. Hem iyi kulluk etmek istiyorlar, hem de bütün emekleri hebâen mensûrâ, havaya savrulmuş toz toprak gibi boş oluyor, işe yaramıyor.

O zaman bu beşte dört insanın ne yapması lâzım? İnsan toplumunun, dünya üzerindeki insan cinsinin, insanların yüzde sekseni yanlış yoldaysa; geriye kalan yüzde yirminin de yarısı cahil, yarısı bilgisiz, yarısı gàfil, yarısı şeytana uyan, yarısı nefsine esir, yarısı şöyle, yarısı böyleyse... O zaman insanlığın en büyük meselesi bilgi olmuş oluyor. Yâni, dünyanın kurtuluşu, nizamı, mutluluğu, harbin darbin ortada kalkması; haksızlığın, öldürmenin, çalmanın çırpmanın, sömürmenin yok olması için en

mühim çare İslâm oluyor. İslâm'ın içinde de, insanın iyi müslüman olması yine ilimle mümkün oluyor, iyi kulluk etmesi ilimle mümkün oluyor.

Almanya'da bir şehre gittik. Oradaki kardeşlerimizin camisine gittik konuşma yapmağa... Bulgaristan'dan birisini getirmişler acıdıkları için.

"—Hocam, şu kahve ocağını çalıştıran kardeşimiz Bulgaristan'dan geldi, adı Mü'min ama, adının mü'min olmasından başka İslâm'la zerre kadar ilişkisi yok, alâkası yok, bilgisi yok, hiç bir şey bilmiyor. Dedeleri, babaları Mü'min adını koymuşlar ama, kendisinin İslâm'dan hiç haberi yok... Buna dua edin!" dediler.

Ben de:

"—Edelim!" dedim. "Allah hayırlı ilimlerle mücehhez eylesin, ismi gibi müsemmâsı da mü'min olsun, hakîkî mü'min olsun..." dedim. Ama hiç bir şeyden haberi yok...

Demek ki, dünya üzerinde 1.2 milyar müslüman var diyoruz ama; "*En akıllısı deli Bekir, ol dahi zincirle yatur.*" dedikleri gibi böyle bir şeyden haberi yok... Binâen aleyh, bir şey öğrenmesi lâzım!

Zâten İslâm dini —biliyorsunuz— çok cahil bir topluluğa geldi. Peygamber SAS Efendimiz, medeniyetin, bilginin en geri çizgilerde bulunduğu bir yere peygamber gönderildi.

Nasıl geri çizgi? Kız çocukları doğunca, utançlarından saklanıyorlardı.

"—Eyvah! Bizim hanım doğurdu ama, maalesef kız doğurdu." diye saklanıyorlardı, insanların karşısına çıkamıyorlardı.

Kız çocuklarını diri diri toprağa gömüyorlardı. Mezarını kazıyor, çocuğu içine itiyor, üstüne toprağı atıyor, öldürüyorlardı. Böyle bir topluma geldi İslâm... Yâni, bilgi yok, medeniyet yok veya çok az bir şey var; böyle bir topluluğa geldi.

Peygamber SAS Efendimiz Mekke'de peygamber oldu, ondan sonra Medine-i Münevvere'ye hicret etti. On üç yıl Mekke'de kaldı,

on yıl Medine-i Münevvere'de vazifesi devam etti.

Medine-i Münevvere'de Arap kabilelerinden birisinin reisi geliyor Peygamber SAS'in yanına... Efendimiz de ona bir berat veriyor, imzalı bir yazı veriyor. Yazının neresi başı, neresi sonu adamın haberi yok... Alt tarafı neresi, üst tarafı neresi haberi yok... Kabilenin reisi ve Arapların meşhur bir şairi... Şair ama, okuma yazma bilmeyen bir şair; yâni kulaktan dolma şair, yazıyla hiç ilişkisi yok...

Adam Medine çarşısına çıkıyor, "Rasûlüllah bana böyle bir yazı verdi." diye çarşıda dolaşıyor, yazıyı okuyacak bir kimse bulamıyorlar Medine-i Münevvere'de...

Böyle bir topluluğa İslâm geliyor. Tabii, en mühim mesele ilim öğrenmek olduğu için, birtakım gerçekleri bilmek olduğu için; Peygamber SAS Efendimiz ilkönce bu konu üzerinde duruyor. Kur'an-ı Kerim'de ve hadis-i şeriflerde bilmenin, bilenin ve öğrenmek isteyen talebenin; yâni ilmin, alimin ve müteallimin son derece sevaplı olduğu bildiriliyor.

Mücadile Sûresi'nin bir ayet-i kerimesinde buyruluyor ki:

يَرْفَعِ اللهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ

(المجادلة:١١)

(*Yerfei'llâhü'llezîne âmenû minküm ve'llezîne ûtü'l-ilme derecât*) "Ey insanlar! Allah-u Teàlâ Hazretleri sizin mü'min olanlarınızı ve kendisine ilim verilmiş olanları, derece derece fevkalâde yüksek mertebelere yükseltir." (Mücadile, 58/11)

İman insanı öyle bir dereceye yükseltiyor ki, en aşağı seviyedeki bir mü'minin, en yüksek derecedeki bir kâfirden bile muazzam farkı var... Çünkü bu mü'min, çünkü bu Allah'ın sevdiği daireye girmiş, sevdiği seviyeye ulaşmış, bunun seviyesi yüksek oluyor. Ama orada, (*Ve'llezîne ûtü'l-ilme derecât*) "Kendisine ilim bahşedilmiş, nasib edilmiş, alim olmuş olanlar; onların derecesi

çok yüksek derecelere yükseltilmiştir.” buyruluyor.

İbn-i Abbas RA var, biliyorsunuz sahabenin gençlerinden... Yâni, delikanlıyken Peygamber Efendimiz’in sahabesi olmuş, Peygamber Efendimiz’in amcasının oğlu... Onu anlatırken birisi diyor ki: “Onunla konuştuğunuz zaman, onun kadar güzel yüzlü, tatlı sözlü insan görmedim dersiniz.” Çok güzel ve Peygamber Efendimiz’e çok benzeyen bir kimseydi. Çok da alimdi. O buyurmuş ki:

“—Alim ile cahil arasında, —ikisi de mü’min, tabii mü’min kâfirden yüksek— mü’minin alimiyle cahili arasında yedi yüz derece fark vardır. Her derecenin arası beş yüz senelik yol kadardır.”

Hoşuma gitti, ben bu rakamları özellikle böyle yazdım, sabahleyin *İhyâ*’nın sayfalarını karıştırırken İmâm-ı Gazâlî’den… Yâni, elle tutulur, müşahhas şeyler hatırınızda kalsın diye... Yedi yüz derece fark var ve bir dereceden öteki dereceye varmak için beş yüz yıllık yol var... Beş yüz yıl; insanın yüz yıl ömrü olsa, beş nesil... Fatih Sultan Mehmed İstanbul’u almış (1453); o zamandan bu zamana birisi yaşamış olsa, çalışsa, yürüse, yedi yüz dereceden sadece bir tanesini geçmiş, yükselmiş olacak.

Alimle cahil arasında bu kadar fark var. Hangisini olmak istersiniz? Altından bir tepsi içinde size sunuyoruz, buyurun! İlmi mi istersiniz, cahilliği mi istersiniz; hangisini isterseniz buyurun alın!

c. Dinde Fakih Olmak

Buhârî ve Müslim’in rivayet ettiğine göre, biliyorsunuz bunlar en kıymetli iki hadis kitabıdır, Peygamber SAS Efendimiz buyurdu ki:[19]

---

[19] Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.39, no:71; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.718, no:1037; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.80, no:221; İmam Mâlik, *Muvatta’* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.900, no:1599; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.92, no:16883; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.85, no:224; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I,s.291, no:89; Buhârî, *Edebü’l-*

مَنْ يُرِدِ اللهُ بِهِ خَيْراً يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ (حم. خ. م. حب. عن معوية ؛ حم. ت. والدارمي عن ابن عباس ؛ طس عن عمر ؛ ه. طس. عن أبي هريرة)

RE. 447/9 (*Men yüridi'llâhü bihî hayran yüfakkıhhü fi'd-dîn.*) "Allah bir kimsenin hayrını murad ederse ne yapar? (*Yüfakkıhhü fi'd-dîn.*) Onu dinde fakih yapar, dininin ahkâmını iyi bilen bir insan yapar."

Başka bir rivayette şöyle buyuruyor:[20]

Müfred, c.I, s.232, no:666; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.329, no:755; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.117, no:1436; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.306, no:7381; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.240, no:31045; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.264, no:1702; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.132; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.148, no:257; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.156, no:412; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.225; no:346; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.II, s.219, no:2259; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XVII, s.457; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.120; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.506, no:7504; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IV, s.241, no:1461; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.406, no:832; Hz. Muaviye RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.28, no:2645; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.306, no:2791; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.85, no:225; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.323, no:10787; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.121; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.80, no:220; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.319, no:5424; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.76, no:810; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.XI, s.403, no:20851; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.425, no:5839; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.400, no:439; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.312, no:2368; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.224, no:345; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IV, s.248, no:1468; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.151, no:8756; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.240, no:31047; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.107; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.174; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.322, no:3288; Hz. Ömer RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.1644, no:2647; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.17, no:24175-24178.

[20] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.340, no:786; Hz. Muaviye RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.107; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

مَنْ يُرِدِ اللّٰهُ بِهِ خَيْراً يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ ، وَيُلْهِمْهُ رُشْدَهُ (طب. عن معاوية ؛ أبو حل. عن ابن مسعود)

RE. 447/10 (*Men yüridu'llàhu bihî hayran yüfakkıhhü fi'd-dîn, ve yülhimhü rüşdehû*) buyuruyor Peygamber Efendimiz. Yâni, "Allah bir kulun hayrını murad etti mi, bir kulunu sevip onu hayırlara erdirmeyi diledi mi, ne yapar ona? (*Yüfakkıhhü fi'd-dîn*) Dinde alim kılar, dînî konularda bilgili bir kimse kılar. (*Ve yülhimhü rüşdehû*) Yürüyeceği doğru yolu ona gösterir, ilham eder."

Yâni alim, Allah'ın sevdiği insan oluyor. Dini iyi bilen insan, Allah'ın sevgisini kazanmış ve Allah'ın hayra erdirmeyi murad ettiği bir kimse seviyesine gelmiş oluyor.

O bakımdan dini iyi öğrenmek, derinlemesine iyi kavramağa çalışmak çok önemli! Burada dikkat ederseniz, (*Yüfakkıhhü fi'd-dîn*) "Allah o kulu dinde fakih kılar." deniliyor. Fakih nedir? Fakih, anlayışı sağlam olan demek... Bir insan kuru kuruya, ezbere, şuursuz bilgiliyse; tamam, bilgilidir ama fakih değildir. Eğer sezgisi de sağlam ve kuvvetliyse; hah, işte o fakihtir.

Onun misâlini şöyle bir yere yazmıştım: Hasan-ı Basrî Hazretleri (642–728) var, tabiînin büyüklerinden... Basralı... Peygamber Efendimiz'in zevcelerinden birisi onun sütannesi olmuş; o süt evlâdı durumunda... Mübarek bir insan, çok büyük bir alim...

Hasan-ı Basrî Hazretleri ile o zamanın fakihleri arasında biraz bir şeyler varmış. Ferkat es-Semî isimli bir şahıs bir soru sormuş, demiş ki:

"—Efendim, bu kadar alimsiniz, bu kadar bilgilisiniz de, niye

---

Ahmed ibn-i Hanbel, *Zühd*, c.I, s.378; Hünnâd, *Zühd*, c.I, s.302, no:532; Ubeyd ibn-i Umeyr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.140, no:28707; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.19, no:24178.

bu etraftaki fakihler, hocalar size itiraz ediyorlar, size karşı çıkıyorlar?" demiş.

O da cevap vermiş:

"—Ey Ferkatçık, anan seni kaybetsin!" demiş.

Bu (*Sakaletke ümmeke*) "Anan seni kaybetsin!" tabiri Arapça bir tabir ama beddua değil... Arapların böyle enteresan tabirleri vardır.

Biliyorsunuz, bir keresinde Peygamber SAS Efendimiz kızı Fâtımâtü'z-Zehrâ Annemiz'in evine gitti. Baktı ki, biraz hava bulutlu, evde tatlı değil durum...

"—Kızım ne var?" diye sordu.

"—Damadın ile aramızda biraz münakaşa oldu, çıktı gitti." dedi.

Hazret-i Ali kızmış münakaşa olunca... Vurup kapıyı çıkıp gitmek derler, o zaman kapı yok, pencere yok; perde asıyorlar, o kadar... Çıkmış, gitmiş.

"—Nereye gitti?"

"—Mescide doğru gitti."

Mescid dediğimiz yer o zaman ne, böyle yaldızlı, boyalı, mermerli, dayalı döşeli bir yer mi? Nerde? Altı kum, üstü hurma dalı... Aralarında hurma ağacından direkleri olan, kerpiçten yapılmış bir yer... Basit, son derece basit...

Peygamber SAS Efendimiz kalktı, Mescid-i Saadet'e gitti. Namaz vakti değil, Hazret-i Ali'yi aramağa gidiyor. Hazret-i Ali vurmuş kafayı, yatmış. Yâni, stresi geçsin diye, sinirleri yatışsın diye mescide yatmış. Tabii, toprağın üstüne yatınca insan, ne olur? Topraklanır.

Soruyorlar ya hani, "Bir kova benzinin içine kibrit atarsan ne olur?" Yangın olmaz, kibritli benzin olur. Yanık kibriti attı demiyoruz ki, yanmamış kibriti atıyor; kibritli benzin olur. Toprağın üstünde yatan insan ne olur? Topraklı insan olur.

Haaa, Hazret-i Ali Efendimiz'e ne demiş Peygamber Efendimiz? (*Kum yâ ebâ turâb!*) "Kalk yâ Ebâ Turâb!" Ebû Turab ne demek? Toprak babası demek... Niye toprak babası tabirini

kullanıyor? Toprağa uzanmış, sıcak havada terlemiş, yanaklarına topraklar yapışmış. Rasûlüllah SAS Efendimiz:

"—Kalk yâ Ebâ Turâb!" dedi, iltifat etti.

Peygamber SAS Efendimiz'i görünce kalktı tabii...

Hazret-i Ali Efendimiz bir bakıma Peygamber SAS Efendimiz'in evlâtlığı gibidir. Peygamber Efendimiz küçükken, amcası Ebû Tâlib kendisine bakmıştı. O da amcasının çoluk çocuğu kalabalık diye, geçim yükü hafiflesin diye onun bir çocuğunu, Hazret-i Ali'yi evine aldı, evinde büyüttü. Hazret-i Ali Peygamber Efendimiz'in amcazadesidir ama, bir taraftan da evinde evlâtlık gibi büyümüştür. Hem oğlu gibidir, hem yeğenidir, hem de kızıyla evlendirip şeref bahşetmiştir, damadı olmuştur Hazret-i Ali Efendimiz. Ne dedi ona?

"—Kalk yâ Ebâ Turâb!" dedi, tabiri böyle kullandı.

Şimdi nereden geçtik buraya, laf lafı açıyor; bizde de fıkralarla işi böyle dağıtma huyu var:

"—Anan seni kaybetsin ey Ferkatçik!" demişti.

Ferkatçik demek, sevgiden kaynaklanıyor. Ferkat ismi ama, Ferkatçik diyor. Sevgisinden böyle "Anan seni kaybetsin!" diyor. Bu beddua değil, muhabbetten söylenen böyle bir tabir...

"—Anan seni kaybetsin, ey Ferkatçik! Sen şu gözlerinle doğru düzgün, hakîkî bir fakih mi gördün ki?" diyor.

Tabiîn devrinde... Bizim devrimize gelse, "Hakîkî bir müslüman mı gördün?" der. Sonra fakih dediğin şöyle olur diye sıfatlarını sayıyor:

1. Dünyaya sırt dönüp ahirete yönelecek. Fakih dediğin böyledir; dünyaya sırt dönecek, "Eksik olsun, seni istemiyorum." diyecek, ahireti isteyecek. Buna *zühd* derler. Yâni dünyaya aldırmayacak.

2. Dinin muhafaza edecek; dinini sağlam kalması, kendisinin iyi müslüman kalması için ihtimam gösterecek, dikkat edecek.

3. Kendi kusurlarını görebilecek.

4. Allah'a ibadete müdâvemet edecek. Namazında niyazında,

ibadetinde devamlı olacak, atlatmayacak.

5. Her türlü şüphelilerden sakınacak, takvâ ve verâ sahibi olacak.

6. Müslümanların şanına, şerefine, ırzına, namusuna göz dikmekten kendisini kollayacak.

Tabii, burada ille karısına kızına bakmak mânâsına değil de; meselâ, diliyle aleyhinde konuşsa, müslümanın şerefi ile oynamış olur. Demek ki diliyle de, gözüyle de bir müslümana zarar vermeyecek.

Hani Peygamber Efendimiz, "Müslüman kimdir?" diye sorulduğu zaman, buyurmuşlar ki:[21]

---

[21] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.15, no:9; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.6, *Cihad* 9/2, no:2481; Neseî, *Sünen*, c.XV, s.184, no:4910; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.163, no:6515; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.388, no:2716; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.467, no:230; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.391, no:1144; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.56, no:3598; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.214, no:8701; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.187, no:20544; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.14; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.271, no:595; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.131, no:166; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.III, s.334, no:1132; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.138, no:2565; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXI, s.271; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.333; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.I, s.65, *İman* 1/14, no:41; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.187, no:20545; *Müsnedü'l-Hàris*, c.III, s.29, no:615; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.17, no:2627; Neseî, Sünen, c.VIII, s.104, No;4995; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.379, no:8918; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.406, no:180; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.54, no:22; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.475, no:8941; Ebû Hüreyre RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.105, no:4996; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.189, no:6586; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.343, no:19868; Hz. Ömer RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.154, no:12583; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.264, no:510; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.55, no:25; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.199, no:4187; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.357, no:7432; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.20, no:2616; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.109, no:130; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.263; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.24; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.22, no:24013; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.54, no:24; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVIII, s.309, no:796; Fudàle ibn-i Ubeyd RA'dan.

الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ (خ. د. ن. عن ابن عمرو)

RE. 235/7 (*El-müslimü men selime'l-müslimûne min lisânihî ve yedihî.*) "Müslüman demek; dilinden ve elinden öteki insanların zarar görmediği, selâmette olduğu kimsedir." Yâni, müslümanların şerefine, haysiyetine zarar vermekten, göz dikmekten kendisini koruyan, uzak durabilen kimsedir.

7. İnsanların mallarına tamah etmeyen, yâni "Nasıl ederim de şunların parasını pulunu kendime transfer ederim, cebimi doldururum!" diye düşünmeyen kimsedir.

8. Halka samîmî muamelede bulunan kimsedir.

Bunlar hoşuma gittiği için özellikle yazdım, gerçek bir fakihin vasıfları bunlar. Yâni, "Ahireti seven, dünyaya sırt dönmüş olan, dinini muhafaza eden, kendi kusurunu görebilen, Allah'a ibadete müdâvemet eden, her türlü şüphelilerden sakınan, müslümanların şerefine, haysiyetine zarar vermekten kendisini tutabilen, insanların mallarına tamah etmeyen, halka samîmî muamelede bulunan insandır fakih..." diyor. Böyle değilse, ne kadar bilgisi olursa olsun fakih değildir. Çünkü Allah'ın sevdiği cins alim, bilgisi çok olan alim demek değildir.

Hani diyorlar ki:

"—Şu kompüterin kapasitesi şu kadar megabayt, şu kadar

Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.593, no:6200; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.369, no:1137; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.113, no:3745; Bilâl ibn-i Hàris el-Müzenî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.III, s.293, no:3444; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.443, no:1667; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.1239; Ebû Mâlik el-Eş'arî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.197, no:444; Muaz ibn-i Enes RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.149, no:738-740, 748, 749; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.210, no:2304; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.171, no:24582-24584.

yüksek... Aaa, bu daha büyük kompüter, bu daha küçük kompüter...”

Haa, bu alimin büyüklüğü kafasındaki baytlarla, bilgilerle ölçülmüyor. Ne ile ölçülüyor? Ahlâkıyla ölçülüyor, davranışıyla ölçülüyor, hayatını sürüş tarzındaki üslubuyla ölçülüyor. Neden? Böyle yapmıyorsa, Allah’ın rızasını kazanamayacak. Allah’ın rızasını kazanamayacak işi yapan insan da alim değildir, cahildir. Allah’ın rızasına aykırı iş yapıyor, demek ki cahil...

Bu nokta önemli, Allah nasib ederse bu konuya tekrar döneceğim. “Allah bir insanın hayrını istedi mi, onu dinde fakih kılar.” sözünden, bu fakihi biraz izah etmek, ilmin kıymetini bildirmek için bu hadis-i şerifi okuduk.

d. Alimler Peygamberlerin Varisleridir

Sonra hadis-i şerifte buyrulmuş ki:[22]

اَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ (د. ت. ه. حم. در. حب. هب. كر.

عن أبي الدرداء ؛والديلمي عن البراء)

RE. 222/17 (*El-ulemâü veresetü’l-enbiyâ*’) “Alimler peygamberlerin varisleridir.”

Peygamberler arkalarında mal mülk bırakmazlar.

[22] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.341, no:3641; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.48, no:2682; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.81, no:223; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.196, no:21763; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.110, no:342; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.289, no:88; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.II, s.262, no:1696, 1697, 1699; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.224, no:1231; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.II, s.103, no:975; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.VIII, s.337, no:3229; Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.203, no:297; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXV, s.247 ve c.L, s.44-50, Ebü’d-Derdâ RA’dan.

Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.335, no:616; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.III, s.75, no:4209; Berâ ibn-i Àzib RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.I, s.335, no:523; *Kenzü’l-Ummâl*, c.X,s.258, no:28746, 28823, 28858; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.736, no:1745; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XIV, s.367, no:14509; RE. 222/17.

Peygamberlerin geride bıraktığı şey nedir? Peygamberlik tebligàtıdır, bilgileridir, hadis-i şeriflerdir, dinin incelikleridir. İşte bunlara varis olanlar, alimlerdir.

Sahih hadis-i şerif; Ebû Dâvud'da, Tirmizî'de, İbn-i Mâce'de, İbn-i Hibbân'da Ebüd Derdâ RA'dan rivayet edilmiş.

Hem daha başka hadis-i şerifler var; ulemâ ümmetin ulü'l-emridir.

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ

(النساء:٥٩)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû etîu'llàhe ve etîu'r-rasûle ve ülil-emri minküm*) "Ey iman edenler, Allah'a itaat edin, Peygambere itaat edin, sizden olan ulü'l-emre itaat edin!" (Nisâ, 4/59) buyruluyor. Ulül-emr alimlerdir.

Bir hadis-i şerif daha okuyalım. Enes RA'dan:[23]

اَلْعُلَمَاءُ أُمَنَاءُ اللهِ عَلٰى خَلْقِهِ (القضاعي، كر. عن أنس)

RE. 222/18 (*El-ulemâü ümenâu'llàhi alâ halkıhî*) "Alimler, mahlûkat üzerine Allah'ın emin kullarıdır, güvenilir kullarıdır. Alimler, Allah'ın insanları kendilerine emanet ettiği kimselerdir."

Neden? "Benim emirlerimi insanlara öğretin, onları koruyun; cehenneme gitmesinler, yanlış yollara düşmesinler!" diye alimlere teslim etmiştir ümmeti... Allah'ın emin kullarıdır, yâni ümmet-i teslim ettiği yed-i eminleridir.

Sonra, bir başka hadis-i şerif var, İbn-i Asâkir kaydetmiş kitabında; buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:[24]

---

[23] Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.100, no:115; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XIV, s.267, no:1573; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.235, no:28675; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.65, no:1749; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.366, no:14505.

[24] İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LI, s.61; Hz. Hasan RA'dan.

رَحْمَةُ اللهِ عَلٰى خُلَفَائِي ، قِيلَ: وَمَنْ خُلَفَاؤُكَ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ: الَّذِينَ يُحْيُونَ سُنَّتِي ، وَيُعَلِّمُونَهَا النَّاسَ (أبو نصر السجزي في الابانة ، كر. عن الحسن ابن علي)

(*Rahmetu'llàhi alâ hulefâî*) "Allah'ın rahmeti benim halifelerime olsun!"

(*Kìle: Ve men hulefâüke yâ rasûla'llàh?*) "Yâ Rasûlallah, senin halifelerin kimlerdir?" diye sordular.

(*Kàle: Ellezîne yuhyûne sünnetî, ve yuallimûnehe'n-nâsi*) "Benim yolumu, sünnetimi ihyâ edenler, canlı tutanlar, ayakta tutanlar, devam ettirenler ve bu sünnetimi insanlara, müslümanlara öğretenlerdir." buyurdular.

Onun için, bu arada tabii Hocamız Gümüşhâneli Ahmed Ziyâeddin Efendi'ye rahmet okuyoruz. Çünkü, tekkemizin ve silsilemizin büyük isimlerindendir ve *Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabını tekkemizin ders kitabı olarak koymuştur.

"—*Râmûzü'l-Ehâdîs* kitabını okuyun! Bunu okuduğunuz zaman iyi bir alim olursunuz, iyi bir müslüman olursunuz." diye bir hadis kitabını tekkemizin ders kitabı olarak bırakmıştır.

Tekkemizin ders kitabının bir hadis kitabı olması önemli bir şey...

Bu hadisi niye okuduk? Alimler peygamberlerin varisleri olduğu için, peygamberlere en yakın kimselerdir. Allah ilim erbâbını çok yüksek derecelere yükseltir. Allah bir insanı dinde fakih kılmışsa, onu hayırlara erdirecek demektir. Ne demek istiyoruz? "Dinde fakih olun, alim olun da, Allah'ın bu lütuflarına erin! Alim olun da peygamberlerin varisi zümresine siz de dahil

---

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.229, no:29209; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIII, s.127, no:12732.

olun!” demek istiyoruz. Onun için bunları okuyoruz. Sizi özendirmek için, bu yola teşvik etmek için okuyoruz.

e. Ehl-i Cihad ve Ehl-i İlmin Derecesi

Bu anlattıklarımızı net olarak ifade eden bir hadis-i şerife geldik şimdi... Bunu okuyunca meseleyi daha net olarak anlayacaksınız. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[25]

أَقْرَبُ النَّاسِ مِنْ دَرَجَةِ النُّبُوَّةِ ، أَهْلُ الْجِهَادِ وَأَهْلُ الْعِلْمِ ؛ لأَنَّ أَهْلَ الْجِهَادِ يُجَاهِدُونَ عَلٰى مَاجَائَتْ بِهِ الرُّسُلُ ، وَأَمَّا أَهْلُ الْعِلْمِ فَدَلُّوا النَّاسَ عَلٰى مَاجَائَتْ بِهِ الأَنْبِيَاءِ (الديلمي عن ابن عباس)

RE. 79/5 (*Akrabü’n-nâsi min dereceti’n-nübüvveh, ehlü’l-cihâdi ve ehlü’l-ilm; lienne ehle’l-cihâdi yücâhidûne alâ mâ câet bihi’r-rusül, ve emmâ ehlü’l-ilmi fedellevü’n-nâse alâ mâ câet bihi’l-enbiyâ’.*) *Sadaka rasûlü’llàh, fî mâ kàl, ev kemâ kàl.*

(*Akrabü’n-nâsi min dereceti’n-nübüvveti*) “İnsanların peygamberlerin derecesine en yakın olanları...” İnsanlar derece derece ya, peygamberlerin derecesi en yüksek derece... Peygamberlerin derecesine en yakın olan kimdir, onu anlatıyor. Yâni en yüksek müslüman demek oluyor o zaman... (*Ehlü’l-cihâd*) Cihad eden kimseler, (ve *ehlü’l-ilmi*) ve ilim erbabı, ehl-i ilim, ilim sahibi olan kimselerdir.”

Sonra açıklıyor Peygamber Efendimiz:

(*Li-enne ehle’l-cihâdi*) “Cihad ehlinin peygamberlere yakın olmasının sebebi, (*yücâhidûne alâ mâ câet bihi’r-rusül*) peygamberlerin getirdiği hakîkatler cihana hakim olsun diye,

---

[25] Hatîb-i Bağdâdî, *el-Fakîh ve’l-Mütefakkıh*, c.I, s.147, no:132; İshak ibn-i Abdullah ibn-i Ebî Ferve Rh.A’ten.

Zehebî, *Seyrü A’lâm*, c.XVIII, s.524; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.4, s.524, no:10647; İbn-i Hacer, *Ravdatü’l-Muhaddisîn*, c.III, s.139, no:4890; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.V, s.314, no:4202.

kılıçlarıyla cihad ediyorlar."

(*Ve emmâ ehlü'l-ilmi*) "İlim ehli, (*fedellü'n-nâse alâ mâ câet bihi'l-enbiyâ'*) insanları peygamberlerin getirdiği ahkâmı uygulamaya çağırıyorlar, insanlara onu öğretiyorlar. Binâen aleyh, en yüksek makama ermeleri ondan..."

Bu ikisi insanların peygamberlik derecesine en yakını...

"—İyi ama, ikisi en yakın ama, ehl-i ilim mi üstün, ehl-i cihad mı üstün?"

Medine-i Münevvere'de ne yaptım ben bu sefer gittiğim zaman: Kocaman bir kılıç aldım. Neden aldım? Medine-i Münevvere'de bizim hadis kitabından hadisleri okuyordum; bir hadis-i şerif geldi: Bir kimsenin kılıcı kuşanmış olarak kıldığı namaz, kılıcı kuşanılmış olmadan kıldığı namazdan kaç kat daha yüksekmiş; düşünün, bir rakam tahmin edin... Yedi yüz kat daha üstünmüş! Ben de bu sevabı kazanayım diye arkadaşlara dedim ki:

"—Yâhu bir kılıç alın!"

Gittiler, Medine-i Münevvere'den bir kılıç aldılar; sırmalı, işlemeli, parlak... Keseceği filân bir şeyi yok, dümdüz, ağzı bile yok... Yâni, sembolik bir şey oldu. Tabii, çarkçıya bıçakçıya bilettirsek belki keser, uzun bir şey... Ama tabii İstanbul'a döndüğüm zaman da;

"—Bayağı savaşlarda kullanılan bir kılıç bulun!" dedim.

Harbiye talebelerinin kılıçları var, son sınıfta bellerine takıyorlar. Ama tabii, belki o zaman kılıçla çarpışıldığı için, kılıçla kılınan namaz yedi yüz mislidir. Belki şimdi tabanca takınmamız lâzım; o da aklıma geliyor. Tabanca ruhsatı için de müracaat ettim; onu da bir tarafa takacağım, namaza öyle duracağım. Bir tarafta kılıç, bir tarafta tabanca... Beni böyle görünce şaşırmayın; hadis-i şeriflerden dolayı...

Şimdi tabii bu sözü niye söylüyorum: Cihad ehli de kıymetli, alim de kıymetli... Soru sorduk, "Alim mi kıymetli, cihad ehli mi kıymetli?" diye; henüz daha sorunun cevabını vermedik ama bir hadis daha söyledim: Kılıcıyla kılınan namaz, kılıçsız kılınan namazdan yedi yüz kat daha sevaplı oluyor. Bak şu cihad ehlinin

sevabına! Çünkü, adam cihada hazır; olağanüstü bir şey olsa, kılıcı çekecek gidecek. Onun için sevabı yedi yüz misli oluyor.

Abdullah ibn-i Revâha RA'i Peygamber Efendimiz bir müfrezeye komutan tayin etti. Böyle canlı tablolar insanın hafızasında kuvvetli kalır da onun için anlatıyorum konuşmamın içinde…

"—Sen filanca müfrezenin komutanısın, hadi bakalım filanca göreve git!" diye Medine'den bir kabileye savaşa, vazifeye gönderdi.

Abdullah ibn-i Revaha RA iyi süvari, bahadır insan, iyi asker... Birliğini göndermiş önden, "Haydi siz yola çıkın bakalım!" demiş, uğurlamış birliği o istikamete doğru, kendisi kalmış. Peygamber SAS Efendimiz mescidde onu görüyor. Diyor ki:

"—Hayrola! Ben seni göreve göndermiştim, buradasın sen... Niye gitmedin?"

"—Yâ Rasûlallah! Sizin arkanızda birkaç namaz daha kılayım, cuma namazını da kılayım, öyle gideyim diye düşündüm. Nasıl olsa devem kuvvetlidir, ben de iyi süvariyim, yetişirim arkalarından..."

"—Ne yaparsan yap, o önceden gönderdiğin kardeşlerinin kazandığı sevaba yetişemezsin!" buyurdular.

Peygamber SAS Efendimiz'in mescidinde namaz kılmak muhterem kardeşlerim, başka yerde namaz kılmaya göre bin misli daha sevaplıdır.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[26]

صَلاَةٌ فِي مَسْجِدِي ، أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلاَةٍ فِيمَا سِوَاهُ ، إِلاَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ ؛ وَصَلاَةٌ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ، أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ أَلْفِ صَلاَةٍ فِيمَا

---

[26] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.451, no:1406; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.343, no:14735; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.425, no:34821; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.2, no:13640.

سِوَاهُ (حم. ه. و الطحاوي ، و الشاشي ، و ابن زنجويه ، ض . عن جابر)

RE. 310/1 (*Salâtün fî mescidî, efdalü min elfi salâtin fîmâ sivâhu*) "Şu benim mescidimde kılınan bir namaz, başka yerde kılınan bin namazdan daha fazla kıymetlidir, sevaplıdır; (*ille'l-mescide'l-harâm*) sadece Mescid-i Haram, yâni Kâbe'nin etrafındaki, Mekke-i Mükerreme'deki mescid müstesnâ..."

(*Ve salâtün fi'l-mescidi'l-harâm*) "Mescid-i Haram'da kılınan bir namaz, (*efdalü min mieti elfi salâtin fîmâ sivâhu*) herhangi bir yerde kılınan namazdan yüz bin kat daha fazla sevaplıdır."

Bunu Mescid-i Nebevî'nin ilk avlusunun direklerinin üstüne, alnına yazmışlar. İçeride türbenin yanındaki ilk mescidin olduğu yere, minberin üzerine yazmışlar. Hadis-i şerif bu...

Şimdi anladık ki bu rivayetlerden, cihad ehli bayağı çok sevap kazanıyor.

Hazret-i Ali Efendimiz RA da buyurmuş ki:

"—Bir alim, gündüzleri oruçluyken savaş eden, geceleri de abdest alıp ibadet eden, gecesini ihyâ eden bir mücahid abidden daha üstündür." buyurmuş.

Hem oruç tutuyor mübarek, hem de düşmanla savaşıyor; hem akşam olunca abdest alıyor, herkes uyurken gece ibadeti yapıyor. Gece ibadeti de çok sevap ama, bir alimin sevabı ondan üstündür buyuruyor.

Neden? Çünkü, Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:[27]

اَلْعِلْمُ حَيَاةُ الْإِسْلاَمِ ، وَعِمَادُ الْإِيمَانِ (أبو الشيخ عن ابن عباس)

RE. 223/10 (*El-ilmü hayâtü'l-islâm, ve imâdü'l-îmân*) "İlim İslâm'ın canıdır, hayatıdır." Yâni, "İlim varsa, İslâm canlıdır,

---

[27] *Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.324, no:28944; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.361, no:14492; RE. 223/20.

vardır; ilim gitmişse, cahillik gelmişse, İslâm ölmüştür, cansızdır." demek. Yâni, cahil insanların elinde İslâm, canı çıkartılmış bir müslümanlık oluyor, posası çıkartılmış bir müslümanlık oluyor.

Bir de: (*Ve imâdü'l-îmân*) "İmanın da direğidir." Ne kadar güzel buyurmuş Peygamber-i Zîşânımız SAS Hazretleri. Yâni imanın da direği... İman olmazsa, insanın hiç bir şeyinin kıymeti yok. Ahirette çok büyük felâketlere uğrayacak. İmanın direği de ilim.

f. Gerçek Şehidlerin Arzusu

Abdullah ibn-i Mes'ud RA buyurmuş ki... O da ashabın fakihlerinden, Kur'an-ı Kerim'i çok iyi bilen, müfessirleri baş tacı olan bir sahabi... (*Ve'llezî nefsî bi-yedihî*) "Varlığım kudreti elinde olan Allah-u Teàlâ'ya yemin ederim ki..."

Bu bir yemin tarzıdır. Peygamber SAS Efendimiz de böyle yemin ederdi. Sahabe-i kiram da, her şeyi ondan örnek aldıkları için böyle yemin ediyorlar: (*Ve'llezî nefsî bi-yedihî*) "Canım elinde olan Allah'a yemin olsun ki..." Ne demek canım elinde olan? Yâni, dilerse yaşatır, dilerse öldürür. Öl derse, şu anda ölürüm yığılır kalırım. Yaşa derse yaşarım, öldürmezse ölmem.

Biz Cevat Rifat Atilhan'ı ziyarete gitmiştik. Meşhur bir yazar, aynı zamanda milis kuvvetleri komutanıymış İstiklâl harbinde... Masonlar aleyhine çok yazılar, kitaplar neşreden bir kimse... Biz üniversite talebesiyken, bir grup arkadaş bayramda ziyaretine gittik rahmetlinin... Baktık Kızıltoprak'ta, bir apartmanın birinci katında oturuyor, parmaklıkları bile yok pencerelerin...

Bizim Türkiye'de şöyle cızzzt keserler cam keseceği ile, içeri girerler. Böyle sağlam demir kapılar yapacaksın, kat kat kilitler yapacaksın. Bizim damat bile kapısını söktü de, kurşun işlemez kapı yaptı. Hani, levyeyi taktığı zaman, trak attırıp açamasın diye değişik geçmeli kilitler, kapılar filân oluyor şimdi...

Baktık birinci katta, toprak seviyesinde bir dairede oturmuş. Arkadaşlardan bir tanesi dedi ki:

"—Yâhu üstad! Sizin o kadar düşmanınız var, masonların aleyhine, yahudilerin aleyhine kitaplar yazıyorsunuz, tanınmış bir

kimsesiniz. Burada camı kesseler, bir suikast yapsalar size...”

Dedi ki:

“—Çocuklar, Allah bir insanı öldürmeyince insan ölmüyor. Ben Birinci Cihan Harbi’nde Suriye cephesinde kıtalar arasında muhabere subayı idim. Meşin çantama muhabere evrakını doldururdum, bu birlikten öbür birliğe atın üstünde mesaj götürür idim. Kurşunlar cıvvv cıvvv cıvvv sağdan soldan geçerdi; işte bak hâlâ hayattayım!” dedi.

Birinci Cihan Harbi’nde bulunmuş Suriye cephesinde, İsteklâl Harbi’nden geçmiş, “Hâlâ sağım işte, Allah öldürmeyince insan ölmez, korkmayın!” dedi. Yâni insanı koruyan parmaklık filân değil, Allah öldürmezse ölmez.

Halid ibn-i Velid RA’in türbesini ziyaret etmiştik Suriye’de... Hama’da gàlibâ... Hama veya Humus, ben ikisini karıştırıyorum. Camisi vardı, işte Hafız Esed bombaladı. İçindeki kaç bin müslümanı öldürdü, camiyi de tahrib etti. Türbesi hâlâ duruyor

mu, bilmiyorum.

Orada bir anıt yapmışlar, altına da bir yazı yazmışlar, onu unutamıyorum. Yâni biz o camide naaz kıldık, türbesini ziyaret ettik. Avlusunda, ön taraftaki meydanda bir abide vardı. Ordaki yazıda diyor ki: "Şu benim vücudumda..." Kendisi söylüyor Halid ibn-i Velid RA...

Biliyorsunuz Uhud Harbi'nde müşrikler tarafındaydı. Hani o dağın kenarına saklanan, müslümanlara hücum eden birliğin başındaydı. Sonradan müslüman oldu; büyük savaşlarda bulundu, büyük kahramanlıklar yaptı. Diyor ki:[28]

لَقَدْ شَهِدْتُ مِائَةَ زَحْفٍ ، وَمَا فِي بَدَنِي مَوْضِعُ شِبْرٍ إِلاَّ وَفِيهِ ضَرْبَةُ

سَيْفٍ ، أَوْ طَعْنَةُ رُمْحٍ ، أَوْ رَمْيَةُ سَهْمٍ ؛ ثُمَّ هَا أَنَا أَمُوتُ عَلَى فِرَاشِي

كَمَا يَمُوتُ الْعِيرُ ، فَلاَ نَامَتْ أَعْيُنُ الْجُبَنَاءَ !

(*Lekad şehidtü miete zahfin*) "Yüz tane savaşa girdim. (*Ve mâ fî bedenî mevdu şibrin illâ ve fîhi darbetü seyfin, ev ta'netü rumhin, ev rumyetü sehmin*) Şu benim vücudumda bir kılıç darbesi, bir ok veya bir mızrak yarası olmayan bir karış yer bulamazsınız." diyor.

Her tarafı yaralanmış. Savaşlar oyuncak değil, can pazarı... Vuruyorsun, kırıyorsun, yaralıyorsun, yaralanıyorsun filân. "Yüz tane savaşa girdim!" diyor.

(*Ve hâ ene emûtü alâ firâşî!*)"İşte görün, şimdi yatağımda ölüyorum! (*Felâ nâmet a'yünü'l-cübenâe!*) Korkakların gözleri açılsın, uyumasınlar! Akılları başlarına gelsin! Korkmağa lüzum yok, öldürmeyince Allah öldürmüyor. İşte görüyorsunuz, yatağımda ölüyorum." diyor.

---

[28] İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.313; İbn-i Abdilber, *el-İstîâb*, c.I, s.127.

Şimdi, Abdullah ibn-i Mes'ud'un sözüne dönüyoruz: "Varlığım kudreti elinde olan, yâni hayatım, ölümüm elinde olan Allah'a yemin ederim ki, Allah yolunda ölen hakîkî şehidler..."

Palavra şehidler, yalancı şehidler değil... Muhterem kardeşlerim, bunu da hatırlatayım: "Büyük mücahid, şehid..." vs. diyorlar. Adamın imanı yok, uçak kazasında ölüyor, şehid diyorlar. İmanı yok bu adamın, şehidlikle ne alâkası var? İmanı bile yok, şehid diyorlar. Dur bakalım kim şehid, kim gàzi, kim mücahid?

Soruyorlar SAS Efendimiz'e:

"—Yâ Rasûlallah, kimdir Allah yolunda hakîkî mücahid?"

"—Allah'ın dini yüce olsun diye çarpışandır gerçek mücahid!" diyor.

Şöhret için çarpışan değil, para için, ganimet için çarpışan değil... Kızgınlık için çarpışan değil...

Biliyorsunuz, Hazret-i Ali Efendimiz savaşta birisini yendi, tepesine çıktı, kılıcı vuracağı sırada, adam o debelenmenin arasında "Püh!" diye tükürdü Hazret-i Ali Efendimiz'e... Can pazarı, kolay değil... Düşünün, toz toprak içinde, bir insan yaşıyor, ötekisi ölüyor; öyle bir mücadele... Yâni minderdeki güreş gibi değil, hakem düdük çaldığı zaman ayrılan bir şey değil; ölecek. O can korkusuyla tükürdü adam...

Hazret-i Ali Efendimiz kalktı üstünden, kılıcını çekti kenara... Adam şaşırdı. Ölecekti, kılıç boynuna geliyordu, koyun gibi kesilecekti; şaşırdı.

"—Niye öldürmedin beni?" dedi.

"—Şimdiye kadar sen müşriksin diye, müşriklerle savaştan dolayı, Allah için seni öldürecektim. Ama sen bana tükürünce sana çok kızdım, gazablandım, hırsımdan öldürecek duruma geldim seni... Halbuki hırstan öldürmek yok İslâm'da, Allah için öldürmek var; onun için öldürmedim." dedi.

Adamın gözleri yaşardı, kelime-i şehâdet getirdi, müslüman oldu. Öyle güzel ahlâk karşısında dayanamaz insan, dağlar taşlar mum gibi erir.

Çok sevdiğim, Allah şefaatine erdirsin çok hürmet ettiğim Abdullah ibn-i Mübârek Hazretleri var... *Kitâbü'z-Zühdü ve'r-Rekàik*'ini tercüme ettik, bizim Seha Yayınları arasında... Bir kâfirle karşılaşmış bizim Anadolu'da, Adana Tarsus taraflarında... Oralara savaşmaya gelmişler. Oralarda çok sahabe var, çok mübarek insanlar var...

Bir Rum savaşçı ile karşılaşmış bu bizim Abdullah ibn-i Mübârek Efendimiz Hazretleri... Kılıçları tokuşturuyorlar, kalkanlar, mızraklar; ikisi de at üstünde, birbirlerine girmişler. Adam zorlu... Bizim Abdullah ibn-i Mübârek Hazretleri efsânevî bir şahsiyet, çok çok mücâhid, silâhşörlükte bir tane; ok atmakta, kılıç kullanmakta, ata binmekte şâhâne bir kahraman, bahadır insan ama karşı tarafı yenememiş. Hamle etmiş, şakırdatmış, vurmuş, dönmüş, uğraşmış uğraşmış; adam zorlu olduğu için yenememiş.

Çok hoşuma gidiyor, gözümün önüne geliyor sahne... Bakmış, namazın vakti geçme durumunda; demiş ki:

"—Ara verelim savaşa!"

"—Niye?" demiş karşı taraftaki...

"—Ben müslümanım, ibadetim var benim, namaz kılacağım!" demiş.

Demek ki, çat pat dillerini de biliyorlar birbirlerinin.

"—Senin ibadetin varsa, benim de var... Olur." demiş.

O o tarafa çekilmiş, bu bu tarafa çekilmiş. Derenin kenarına gitmiş Abdullah ibn-i Mübarek, abdest almış, namaz kılmış, dua etmiş.

Bizim büyüklerimiz savaşta namazı geçirmiyor, vaktinde kılıyor. Bizimkiler karnı tok, sırtı pek, keyfi yerinde, kesesi dolar dolu; nefsini yenip de, tembelliğinden kurtulup da namaz kılmıyor.

Sonra aklına gelmiş; çok hoşuma gidiyor, bin defa anlatsam yine hoşuma gidiyor:

"—Yâhu, şimdi bu karşıdaki adam atından indi, ben de

atımdan indim. Saldırayım şunun üstüne; atının üstündeyken haklayamadım, aşağıdayken haklayayım şunu!" demiş.

Demek ki, ötekisinin atı kıvraktı, kaçıyordu... Nasıl idiyse artık... Burada haklarım diye kafasından geçirmiş. O anda aklına bir ayet geliyor birden:

إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولاً (الإسراء:٣٤)

(*İnne'l-ahde kâne mes'ûlâ*) [Çünkü verilen söz, sorumluluğu gerektirir.] (İsrâ, 17/34)

Ahdinden Allah insana sorgu sorar haa! Ahdettin mi, söz verdin mi, ahdine riayet edeceksin. Riayet etmezsen, hesaba çekilirsin; oradan azaba uğrarsın, cezanı bulursun. Ahdine riayetkâr olman lâzım!

"—Ne dedin, anlaşmayı nasıl yaptın?"

"—Şöyle, şöyle..."

"—Uyacaksın! Ya anlaşmayı yapma, ya da yaptın mı uy!"

Osmanlı hiç bir anlaşmasına hıyanet etmemiştir. Avusturyalılar, şunlar, bunlar; hepsi kendilerini kuvvetli gördü mü, anlaşmayı bozmuşlardır. Osmanlı ahdine riayet etmiştir. Neden? (*İnne'l-ahde kâne mes'ûlâ*) Ahid önemli bir şey; ahdine, anlaşmasına, konuşmasına riayet etmesi lâzım herkesin...

(*İnne'l-ahde kâne mes'ûlâ*) ayet-i kerimesi hatırına gelmiş. İnsanın hatırına bir şeyi kim getiriyor muhterem kardeşlerim? Allah getiriyor. Nereden biliyoruz?

وَمَا تَشَاءُونَ إِلاَّ أَنْ يَشَاءَ اللهُ (الانسان:٣٠)

(*Ve mâ teşâûne illâ en yeşâa'llàh*) ayetinden biliyoruz. Allah istemese bir şeyi, siz isteyemezsiniz, istemesini bile bilemezsiniz. İsteten de Allah... (*Ve mâ teşâûne*) "İsteyemezsiniz, (*illâ en yeşâa'llàh*) Allah istediği takdirde istersiniz." (İnsan, 76/30)

Müsaade etmezse aklınıza gelmez, unutursunuz, hatırlayamazsınız, isteyemezsiniz, düşünemezsiniz.

Şimdi, Allah ona, ahdine sadık olma ayetini aklına getirivermiş. Adam arif adam, biliyor aklına getirenin Allah olduğunu, başlamış ağlamaya... Asker adam ağlar mı, mücahid insan ağlar mı? Başlamış ağlamaya, hüngür hüngür ağlıyor, gözlerinden yaşlar dökülüyor.

Karşıdaki adam şaşırmış. Göz ucuyla o da onu takip ediyor tabii, ikisi düşman birbirine...

"—Ne ağlıyorsun be? Niye ağlıyorsun, ölümden mi korktun, ne oldu?" diye sormuş.

Demiş ki:

"—Senin yüzünden Rabbim beni azarladı."

"—Benim yüzümden niye azarladı seni?"

"—Sen şimdi attan inmiş olduğun için, fırsat bu fırsattır diye sana yerde saldırmayı düşündüm. Silâhını kuşanmadan, atına binmeden sana saldırmayı düşündüm. Gerçi aramızda mesafe var, ben senin yanına gelinceye kadar sen de silahını eline alırsın filân ama, anlaşmayı öyle yapmamıştık. Ben sana saldırmayı düşününce, "Ahdine riayet et!" mânâsına bir işaret aldım Allah'tan... (*İnne'l-ahde kâne mes'ûlâ*) ayeti hatırıma geldi, o işareti aldım. Bu benim için bir azardır. Ben buraya, savaşa ne için gelmiştim; cihad etmek sevaptır diye gelmiştim, Allah'ın rızasını kazanmak için gelmiştim, şimdi azar işittim. 'Niye ahdine uymuyorsun, niye döneklik yapıyorsun?' diye Allah'tan bana bir mesaj geldi, işaret geldi; kaybettim diye ona ağlıyorum." demiş.

Öyle deyince adam şöyle bakmış, kalbi yumuşamış:

"—*Şehadet ederim ki Allah birdir, siz haklısınız. Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*" demiş, müslüman olmuş.

Allah nasib etmiş demek ki, öldürülmemesi de ondan... İmana gelecek, İslâm ordusunda yerini alacak.

"—Varlığım kudreti elinde olan Allah-u Teàlâ'ya yemin ederim

ki, Allah yolunda öldürülen hakîkî şehidler...” Hakîkî şehid, sahte şehid değil... Başka sebeplerle, çapulculuk yaparım da, para kazanırım da, bilmem ne diye gitmiş değil...

Bu Afganistan mücahidleri hakkında bazı bilgiler geldi bana da, üzüldüm, tüylerim diken diken oldu. Yolda birisine, “Dur!” diyorlar, tamam, duruyor. “Yapmayın ağabey, öldürmeyin beni!” diyor, bilmem ne diyor. Adamın suçu yok. Trak... Kurşunu sıkıyorlar, üstündekileri, cebindekileri alıp gidiyorlar. E şimdi bu cihad mı oldu?

Kàbil’i roket ateşine tutmak cihad mıdır? Hikmetyar’ın Rabbanî ile çarpışması cihad mıdır? Bilmem ne de, bilmem ne... Rus gitti, ne oluyor yâni? Niye birbirinizin karşısındasınız? Onun için hakîkî mücahid önemli, hakîkî şehid önemli...

“—Varlığım kudreti elinde olan Allah-u Teàlâ’ya yemin ederim ki, Allah yolunda öldürülen hakîkî şehidler, ahirette alimlere verilen yüksek dereceleri görünce; ‘Ah keşke dünyaya tekrar dönsek de, biz de alim olsak!’ diye, alim olmak için tekrar dünyaya gelmeyi arzu ve temenni edecekler.”

İlim mertebesi, bilgi mertebesi, öğrenmek mertebesi böyle bir mertebe aziz ve muhterem kardeşlerim!

g. İlimden Bir Bab Öğrenmek

Sonra, Ebû Zerr-i Gıfârî Hazretleri’nden, Peygamber SAS’in şöyle buyurduğunu Taberânî (Rh.A) rivayet ediyor:[29]

بَابٌ مِنَ الْعِلْمِ يَتَعَلَّمُهُ الرَّجُلُ، خَيْرٌ لَهُ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا

(طس. عن ابي ذر)

[29] İbn-i Hacer, *Ravdatü’l-Muhaddisin*, c.III, s.160, no:4911; Ebu Zerr-i Gıfari RA’dan.

(*Bâbün mine'l-ilmi yeteallemehü'r-racüle, hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) "Adamın ilimden öğrendiği bir bab, bir bölüm..." Arapçada *bâb* kapı mânâsına da gelir, bölüm mânâsına da gelir. İngilizcede kitabın bölümlerine *chapter* deniliyor.

(*Bâbün mine'l-ilmi*) İlimden bir bölüm, kitabın bahislerinden bir bahis, (*yeteallemühü'r-racül*) adam onu öğreniyor. Adamın öğrendiği bir bölüm, (*hayrun lehû*) onun için daha hayırlıdır; (*mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) şu dünyadan ve içindeki bütün her şeye sahip olmaktan daha hayırlıdır."

Biz şimdi burada ne öğrendik bugün, *ilmin önemi* bâbını öğrendik. (*Bâbü fazîleti'l-ilm*) "İlmin Fazîleti" babını öğrendik. Nihayet bir bab, bir chapter, bir bölüm öğreniyoruz yâni... Koca İslâm ilimleri deryasından bir maşraba bir şey öğreniyoruz. Bu nedir? Tüm dünya ve içindeki her şeyden daha hayırlıdır.

Şimdi, içindeki her şey derken, ben dâimâ misalle anlatmayı seviyorum: Biz Coburg semtinde oturuyoruz. Şehrin merkezine gittiğimiz zaman gökdelenler var, uzaktan görünüyor. Büyük gökdelenler, kıymetli binalar, modern yapılar, kıymetli bahçeler… Şimdi şuradan bir bina verseler, ne olur insan? Sevincinden deli olur, aklını kaçırır. "Şu gökdeleni sana verdim!" derken, "Küt!" arkaya düşer.

İşte ilimden bir bölüm öğrenmek dünyadan da hayırlıdır, dünyanın içindeki her şeyden de hayırlıdır.

Şimdi buraya gelen kardeşlerimiz mi kâr ettiler, gelmeyip de şurada burada duran kardeşlerimiz mi kâr ettiler? Hadisi şerife göre buraya gelenler kâr etti. Neden? Çünkü, ilimden bir bab öğrendiler. Hem kendileri öğrendiler, hem hanımları öğrendi. Biz de çok kârlıyız, çünkü her birinizin kazandığı sevabın misli bizim deftere de yazılıyor. İki kopyası var makbuzun; bir kopyası sizin, bir kopyası da bizim dosyaya geçiriliyor. Sizden bir şey almıyoruz biz, ama Allah'tan alıyoruz. Oh, kaç kişi var! Kırk elli kişi burada var, altmış kişi orda var... Toplarsan, şu kadar insanın sevabı...

Bundan güzel faaliyet mi olur, bundan güzel tatil mi olur? Millet para kazanmak için, eğlenmek için ne kadar para döküyor.

Şimdi ben gelirken, "Buraya geliş kaç dolar?" diye Mehmed Ali'ye sordum; bir aile 230 dolarmış. Fert değil aile! On gün! Bre insaf, biraz tüccarlık yok mu sizde, niye 500 dolar demediniz?

Biz kalktık tâ Cairns'e kadar gittik, ondan sonra denizin bittiği yere kadar gittik. Oradan öteye bizim arabalar gitmiyordu. Ondan sonra döndük. Hani Ukbe ibn-i Nâfî bütün Afrika'yı geçmiş, devesini Atlas Okyanusu'na sürmüş. Devenin bacakları uzun, yürümüş yürümüş, bir noktada durmuş. Durunca elini kaldırmış, o da hoşuma gidiyor; demiş ki:

"—Yâ Rabbi! Senin dinin yaymak için buralara geldim. Eğer önüme bu uçsuz, bucaksız okyanusu çıkartmasaydın, daha öteye de götürürdüm senin dinini... Ama bu kadara gücüm yetiyor, devem daha öteye gitmiyor. Bu deryayı geçmeğe gücüm yetmiyor yâ Rabbi, beni affeyle..." demiş.

Biz de kalktık Avustralya'nın tâ yukarısına kadar gittik, hiç bu kadar ucuz oda görmedik. Bu kadar kârlı yer görmedik.

Başka bir hadis-i şerif... Tirmizî ve İbn-i Mâce Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş, sahih hadistir:[30]

الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ، مَلْعُونٌ مَا فِيهَا، إِلاَّ ذِكْرَ اللهِ وَمَا وَالاَهُ، وَعَالِمًا أَوْ مُتَعَلِّمًا (ه. عن أبي هريرة ؛ طس. عن ابن مسعود)

[30] Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.302, no:2244; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.136, no:4102; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.265, no:1708; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.197; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.491, no:1051; Hakîm-i Tirmizi, *Nevâdirü'l-Usül*, cI, s.255; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.236, no:4072; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.186, no:6084, 6085; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.14, no:12440.

RE. 208/3 (*Ed-dünyâ mel'ùnetün, mel'ùnün mâ fîhâ, illâ zikra'llàhi ve mâ vâlâhü, ve àlimen, ev müteallimen*) "Dünya mel'undur, kıymetsizdir, Allah'ın lânetine uğramıştır."

Neden? Herkes dünya için birbirini öldürüyor, hırsızlık dünya için oluyor, harp dünya için oluyor, aldatma dünya için oluyor, her şey dünya için oluyor. Dünyanın içindeki keyifler, zevkler için insanlar birbirlerine yapmadığı haksızlığı bırakmıyor; harpler, darpler...

"Bu dünya mel'undur; (*mel'ùnün fîhâ*) içindeki her şey de kıymetsizdir, mel'undur, Allah'ın lânetine uğramış şeylerdir, lânetli şeylerdir, uğursuz şeylerdir. (*İllâ zikra'llàhi ve mâ vâlâhü*) Ancak, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin zikri ile, ona taalluk eden şeyler, Allah'ın sevdiği şeyler müstesnâ..."

(*Ve àlimen*) Bizi ilgilendiren kısım burası: "Öğreten müstesnâ, muallim müstesnâ... (*Ev müteallimen*) Öğrenci müstesnâ, öğrenen müstesnâ..." Yâni, bunlar iyidir, Allah bunları seviyor.

Dünyadaki hiç bir şeyin Allah indinde bir değeri ve kıymeti yok; zikrullahla ilgili, Allah'ın sevdiği fiillerle ilgili şeyler hariç... Meselâ, mescidleri seviyor Allah, çünkü içinde Allah zikrediliyor. Bir de alim ve müteallim, öğreten ve öğrenen... Bundan büyük şeref olmaz. İşte burada bir taraftan tatil yapıyoruz, bir taraftan bir şeyler öğreniyoruz. Yâni taallüm ediyoruz, ilim öğretiyoruz, öğreniyoruz. Çocuklarımızı çeşitli derslere tabi tutuyoruz; Kur'an öğrenecekler, çeşitli faaliyetler yapacaklar.

Allah kalbimizi temiz eylesin, niyetimizi hâlis eylesin... Rasûlüllah SAS Efendimiz'in mübarek lisaniyle bize kadar ulaşan şu müjdeleri, şu müjdelerin içindeki mükâfatları kazanmayı Allah cümlemize nasib eylesin... Allah cümlenizi iki cihanda aziz eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!

26. 12. 1994 - Warrnambool
Victoria / AUSTRALIA

09. NELERİ ÖĞRENECEĞİZ?

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn… Tâci ruûsînâ muhammedeni'l-mustafâ… Ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Aziz ve sevgili kardeşlerim!
Allah'a hamd ü senâlar olsun… Allah bizi güzel kulluğundan ayırmasın... Peygamber SAS Efendimiz'e en güzel tarzda ittibâ edenlerden eylesin... Böylece Peygamber Efendimiz'in şefaatine nâil olmayı nasib eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...
En mühim işimiz ilim sahibi olmaktır, câhil olmaktan kendimizi sıyırıp kurtarmaktır. Allah-u Teàlâ Hazretleri ilme çok kıymet vermemizi, ilme sarılmamızı emir buyuruyor. Peygamber SAS Efendimiz cahiliye çağında, cahiliyetiyle meşhur bir topluma gelmiş ve onu dünyanın en alim toplumu haline getirecek büyük değişiklikleri, gelişmeleri ve onların temel esaslarını sağlamıştır. İlme, alime ve talebeye ne kadar büyük sevaplar verildiğini, hadis-i şerifleriyle bizlere beyan eylemiştir.
İşin aslı, esası, başı, temeli, kökü, kaynağı ilim olduğundan, İmâm-ı Gazâlî de, *İhyâu Ulûmi'd-Dîn* (Din İlimlerini Yeniden Diriltme) adını verdiği meşhur eserinde, din ilimlerini yeni bir havayla diriltiyor. Kendi zamanı beşinci hicrî asırdır. Dört hicrî asır geçmiş. İlk asırlarda ilim gelişmiş, ondan sonra bir dağılma, yayılma, fütûhat olduğu için kargaşa meydana gelmiş, çeşitli fikirler ortaya çıkmış. İslâm düşmanları tarafından İslâm'a hücumlar olmuş. Râfızîler, bâtınîler, haşhaş kullandıkları için kendilerine Haşhâşîn denilen insanlar türemiş.
Meselâ, İran'da haşhaş kullanarak, afyon kullanarak

taraftarlarını kendilerine bağlamış Mazdekîler, Babaküremîler gibi acaip taifeler türemiş ve devleti sarsacak sûikastlar yapmışlar. Çünkü, afyonu yediriyorlar adama, ondan sonra sûikastı yaptırıyorlar. Vezirler filân hedef olmuş bu sûikastlara, büyük karışıklıklar olmuş.

Büyük alimler tekrar gelip işi rayına oturtmak için çalışmalar yapmışlar. O sırada İmam-ı Gazâlî gibi şarkın büyük dehâlarından, dâhî alimlerinden bir zat çıkmış, bir eser yazmış ki, adı *İhyâu Ulûmi'd-Dîn*... Büyük bir eser, büyük bir koleksiyon ve bu koleksiyonun içinde kırk tane kitap var... Diyelim ki, kırk kitaplık bir seri yazmış, bunları toplamış, bir araya getirmiş. Birinci kitap, ikinci kitap... kırkıncı kitap...

İlki *Kitâbü'l-İlm*, yâni ilk kitap ilimle ilgili... Çünkü işin başı odur. Ben de bizim İlâhiyat Fakültesi'nde talebelere ders anlatırken... Tabii, talebeler din talebesi, dînî konuları öğrenen talebeler amma, hocalar ehil hocalar değil... Hattâ mü'min hocalar değil bir kısmı... Öyle hocalar vardı ki, mü'min değil münkir, mason, din düşmanı... Cuma günü inadına cuma saatine ders koyup, cumaya gidip derse gelemeyen çocukları cezalandıran tipler vardı. Öldüler, şimdi görsünler bakalım!

Şairin dediği gibi:

Ne kendi eyledi rahat, ne halka verdi huzur;
Yıkıldı gitti cihandan, dayansın ehl-i kubûr!

Budizm'i beğenenler, fakülteye sarhoş gelenler, sallana sallana gelenler... Bütün profesörlüğü şu kadarcık, incecik bir kitap yazmış, başka bir şeyi yok... Metres hayatı yaşayıp tasavvuf dersi verenler, yaptığı zinaları, kötülükleri ballandıra, ballandıra sağa sola anlatanlar... E böyle hocalardan ne hayır gelecek?

"—Nasıl olacak? Bu talebenin kaliteli olması için ne yapmak lâzım?" diye düşünürdük.

Benim fakülte çalışmalarımda da üzerinde durduğum şey bu idi. Yâni, çocuklar bu ilimlerin kıymetini, sevabını bilsinler de,

aşk ile, şevk ile çalışsınlar isterdik. Çünkü, çocuk kendisi iyi niyetli olur da hâlisâne bu yola girerse, Allah yardım eder ve zararlı insanların muzırlıklarından da yakayı, paçayı kurtarır.

Biz de Edebiyat Fakültesi'nde öyle hocalardan okuduk ki, namazı inkâr ediyor. Namazın rükünlerini, rükûsunu, secdesini ve sâiresini inkâr ediyor. Halbuki farzdır; biliyorsunuz rükû, sücud, kıyam, kuud namazın farzlarıdır. Kâfir oluyor sözleriyle...

Adam mason, gelmiş doçentlik jürisinde:

"—Hadi bakalım şöyle bir Hazret'siz, RA'sız, SAS'siz bir konuşma yap!" diyor.

Doçent olacak şahıs RA kullanmayacak, SAS kullanmayacak, Hazret kelimesini kullanmayacak; askerlik arkadaşından bahseder gibi Muhammed diyecek. Hâşâ, sümme hâşâ... "Muhammed geldi, Muhammed gitti, şöyle yaptı, böyle yaptı..." Hâşâ, sümme hâşâ... Bunu tavsiye ediyor. "Hadi bakalım savunma yap, sözlü imtihanı böyle yap!" diyor.

Tabii, onlar şaşırmış, sapıtmış amma; talebelerin doğru yolda olması için ilmin sevabını, kadrini, kıymetini, mahiyetini bilmesi lâzım! Ve ilmi nasıl öğrenmek gerektiğini bilmesi lâzım! Ben de temel çözümün bu olduğunu düşünürdüm.

Burada da dün, ayet-i kerimelerle, hadis-i şeriflerle ilmin ne kadar sevaplı olduğunu, ne kadar kıymetli olduğunu mukayeseli olarak anlatmış olduk. İlim pâyesinin başka insanlara göre ne kadar yüksek olduğunu, derecelerin arasında ne kadar büyük mesafeler olduğunu ve insanların en yüksek derecelisinin alimler olduğunu anlattık. Siz de, benim gözlerinizden okuduğum kadarıyla, yüz hatlarınızdan, simanızın şeklinden anladığım kadarıyla bu işe heves ettiniz.

"—Tamam, bu çok sevaplıymış; binâen aleyh, biz de bundan payımızı almağa çalışalım, biz de böyle olmağa çalışalım!" dediniz, bu niyeti tuttunuz.

Tamam, güzel; fakat bu sevapları nasıl alacaksınız, ne yapmanız lâzım? Pratik hayatta sizin nasıl bir değişiklik

geçirmeniz lâzım, neler yapmanız lâzım, nasıl prensipler edinmeniz lâzım? Bunları düşünerek, bugünkü konuşmamı hazırladım.

a. Önce Kur'an'ı Öğrenin!

Muhterem kardeşlerim! Her şeyden önce Allah'ın kelâmı Kur'an-ı Kerim ile bağlarınızı kuvvetlendireceksiniz; hepimiz kuvvetlendireceğiz. Kur'an-ı Kerim, Allah'ın kelâmı, şu kâinatı yaratan Rabbü'l-âlemîn'in kelâmı... Kime bu kelâm? Allah'ın bizlere hitabı... Nasıl hitab ediyor?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) "Ey iman edenler!" diye ayetler var, emirler var, yasaklar var... Peygamber SAS Efendimiz'e yirmi üç yılda vahyedilerek inmiş. Peygamber SAS Efendimiz vahiy kâtiplerine yazdırmış. Bir harfi değişmemiş, bir kelimesi çıkmamış, girmemiş. Çünkü, Allah-u Teàlâ Hazretleri, "Onun korunması bize ait!" diye bildiriyor.

Peygamber Efendimiz, kendisine vahiy gelirken heyecanlanırmış, telaşlanırmış.

"—Aman hatırımda iyi tutayım!" diye.

Çünkü, Allah'ın kelâmı vahiy olarak geliyor kendisine... Ayet iniyor; yâni ayet inip dururken Efendimiz'e, hemen nasihat ediliyor:

لاَ تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ . إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ

(القيامة:١٦-١٧)

(*Lâ tüharrik bihî lisâneke li-ta'cele bihî*) "Aceleyle iyi öğreneyim diye, vahiy gelirken dilini hareket ettirme!" Tekrar edeyim filân diye herhalde böyle bir heyecanlanıyor. (*İnne aleynâ*

cem'ahû ve kur'âneh) "O Kur'an-ı Kerim'in derlenip toparlanmasını, okutulmasını, senin hafızanda nakşedilmesini biz yapacağız. Sen telaşlanma, sen serbest ol!" (Kıyamet, 75/16/17) buyruluyor.

فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ (القيامة:١٨)

(*Feizâ kara'nâhü fettebi' kur'âneh*) "Biz sana vahiy indirdiğimiz zaman, sen ona ittibâ et; sakin ol, telaşlanma!" (Kıyamet, 75/18) diye garanti veriyor.

Başka bir ayet-i kerimede:

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ (الحجر:٩)

(*İnnâ nahnü nezzelne'z-zikra*) "Tepeden tırnağa, bütün yönleriyle bir zikir olan bu Kur'an-ı Kerim'i biz indirdik, biz Azîmüşşan sana nazil eyledik ey Rasûlüm! (*Ve innâ lehû lehàfizûn*) Onu da biz koruyacağız." (Hicr, 15/9)

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

(الصف:٨)

(*Yürîdûne li-yutfiù nûra'llàhi bi-efvâhihim*) "Ah, o kâfirler Allah'ın nurunu ağızlarıyla 'Puf' diye üfleyip söndürmeğe çalışıyorlar." Yâni mum nasıl söner, kandil nasıl söner? "Puf" yaparsın, söner. Ağızlarıyla Allah'ın nuru olan kelâmını, dinini söndürmeğe çalışıyorlar. (*Va'llàhu mütimmü nûrihî velev kerihe'l-kâfirûn*) "O kâfir hınzırlar istemese de, hoşlanmasalar da Allah nurunu tamamlayacaktır; kimse engelleyemez!" (Saf, 61/8) diye garanti var. Ayet-i kerimelerden bunu çok net olarak biliyoruz.

O tebligàtın, o vahiylerin hiç bir şey te'sir edemeden Peygamber SAS Efendimiz'e geldiğini biliyoruz.

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ . لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ (الحاقَّة:٤٤)

(*Velev tekavvele aleynâ ba'da'l-ekàvîl*) Bir de böyle azametli ayetler var: "Eğer Muhammed-i Mustafâ..." *Mustafâ* demek; süzülmüş, seçilmiş demek, sâfîleştirilmiş demek; süzme bal gibi… Allah seçmiş. Muhammed-i Mustafâ insanların arasından süzülmüş, özü, hülâsası, en safı... "Bazı sözleri biz söylemeden söylemiş gibi bize isnad etseydi, 'Allah şöyle buyuruyor' filân diye kendiliğinden bazı söyleri yalan yere bize isnad etmeğe kalksaydı —demez ya; (*leehaznâ minhü bi'l-yemîn*) onu şöyle bir yakalardık, (*sümme lekata'nâ minhü'l-vetîn*) şahdamarını koparırdık alimallah, şah damarını!" (Hakka, 69/44-45)

Allah'ın garantisi bu... Ayet-i kerimeden biliyoruz ve muazzam ürperiyoruz. *Şahdamarı* nedir? İnsanın kalbinden bütün vücuda

dağılan damardır, Aort damarıdır. Onu koparırdık, parça parça ederdik diyor. Yâni, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin istemediği bir şeyi yapmak bahis konusu değil...

Muhammed-i Mustafâ'sı, *Habîbu'llah*, Allah'ın sevgili kulu, seçkin kulu, en üstün kul… *Eşrefü'l-mahlûkàt*, mahlûkàtın en şereflisi ve *Seyyidü'l-mürselîn*, peygamberlerin başı, önderi; *İmâmü'l-müttakîn*, müttakîlerin önderi; bir şey yapmaz ama Allah garanti veriyor. Yapmış olsa, hani böyle bir şüphe, böyle bir tereddüt olsa; hani Allah'tan gelmediği halde, Allah'tan gelmiş diye bir söz söylemeğe kalkışsa bir kimse; onun şahdamarını koparırdık. Çatır çutur şahdamarı koptu mu, insan gitti. Dehşetli bir şey, tehdit var... Yâni öyle bir şey olmamış, her şeyi aynen muhafaza edilmiş.

Şimdi bu Allah'ın kelâmı, bunun içinde eski ümmetlerin bizim için ibret olan haberleri var: "Ad kavmi niye helâk oldu, Semud kavmi niye helâk oldu? Firavun'un mâcerâsı nedir? Nemrut ne yaptı?" vs. Eskilerin haberi var, istikbalin haberi var: "Ahirette şu olacak, kıyamet olacak, cennet var, hesap var... Cezâ var, azab var, ikàb var, mükâfat var..." İbretli hadiseler anlatılmış; Allah'ın emirleri var, yasakları var...

Bu Kur'an-ı Kerim insanoğlu için, bizler için en mukaddes, en muazzam, en kıymetli ikram... Allah-u Teàlâ Hazretleri bize Kur'an-ı Kerim'i göndermiş ve Kur'an-ı Kerim'in de bir harfi bile değişmeden, onun garantisi altında, elimizde... Fâtiha'dan başlıyor, Nas Sûresi'ne kadar yüz on dört sûre, altı bin iki yüz küsür ayet-i kerime...

Ayetlerin sayısı hakkında ulemanın ihtilâfı vardır. Sûrelerin başında bulunan besmeleler ayet sayılmıştır bazı alimlerce... Sayıldığı zaman yüz on iki daha fark eder. Bir de iki cümle olan bir kısmı bazı alimler bir ayet saymıştır, bazıları iki ayet saymıştır. Böyle ufak tefek ihtilâflar var...

Bizim Allah'ın kelâmı olan Kur'an-ı Kerim'le bağlarımızı kuvvetlendirmemiz lâzım! (*Ve hüve hablü'l-metîn*) Çünkü o,

insanları dalâletten, çukurdan, cehennemden kurtarmak için Allah'ın gönderdiği kurtarıcı bir iptir. Yâni, aşağıya sarkıtılmış, tutunsun, çıksın, oradan kurtulsun diye... Düşmüş yanacak, düşmüş boğulacak, düşmüş parçalanacak aşağıda... Ona ip sarkıtıyoruz, çıkartıyoruz. (*Ve hüve hablü'l-metîn*) Kurtarıcı ipi Allah'ın...

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللهِ جَمِيعًا وَلاَ تَفَرَّقُوا (آل عمران:١٠٣)

(*Va'tesimû bi-habli'llâhi cemîan ve lâ teferrakù)* "Allah'ın ipine sımsıkı sarılın hà, ayrılmayın!" (Âl-i İmran, 3/103) Nedir bu Allah'ın ipi? Kur'an-ı Kerim, Allah'ın dini... Yâni, Allah'ın bizi kurtarmak için indirmiş olduğu ipe sımsıkı sarılacağız; o halat bizi çekecek aşağıdan, o ateşten, cehennemden, azaptan, ikàbdan, felâketten, mahvolmaktan kurtulacağız.

Onun için Kur'an-ı Kerim'le bağlarımızı kuvvetlendirmemiz lâzım! Bunu niye söylüyorum müslüman insanlara? Ecdadımız Osmanlılar müslümanlıklarıyla tanınmışlar ama, biz şimdi Yirminci Yüzyıl'da Kur'an-ı Kerim'le bağları zayıflamış nesilleriz. Neden? Çoğu kimse Kur'an-ı Kerim'i okumasını bile bilmiyor, elifi görse mertek sanıyor. Ne demek *mertek?* Sopa demek... Elif uzun olduğu için sopa zannediyor. Okumasını bilecek, okumasını bilmiyor; mânâsını bilecek, mânâdan haberi yok... Bu Kur'an-ı Kerim Allah'tan gelmiş, içinde emirler var, emirlerden haberi yok; yasaklar var, yasaklardan haberi yok...

Televizyonda seyrettim, buraya gelmeden iki hafta önce... Üç grup sandalye var salonda, oturmuşlar. İşte hatırlı yazarlar, meşhur profesörler, bir takım insanlar; herhalde yüz-yüz elli kişi var... Benim seyrettiğim esnada, şöyle bir sineğin kanadı kadar doğru düzgün laf söyleyen çıkmadı; hepsi kâfirce, hepsi münkirce, hepsi cahilce, hepsi küstahça konuştular İslâm hakkında... İslâm'ı benimseyememişler, sevememişler; Kur'an'a bağlanamamışlar, Allah'ın kelamı olarak baş tacı edememişler.

Birisi kalktı, sakalsız bıyıksız bir herif-i nâ-şerif, siması gözümün önünde hainin; diyor ki:

"—Benim en çok kızdığım şeylerden birisi, bir insanın kalkıp da, 'Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur.' demesidir." diyor.

Ya ne diyecek? Bir müslüman da kalkıp da oradan;

"—Yâhu, ben müslüman olduğum için elbette böyle diyeceğim; senin buna kızmağa ne hakkın var? Hem bu toplantı demokrasi toplantısı, hem de sen demokrasiye aykırı laf söylüyorsun; din ve vicdan hürriyeti demokrasinin bir parçası değil mi? Ben buna inanmışım, sevmişim, bağlanmışım, Allah'ın kelamıdır diye... Allah'ın rızasını kazanmak için emirlerini tutmağa çalışıyorum." diyemedi.

Dini demokrasiye aykırı buluyor beyefendi, hür olacakmış... Eşşek kafalı, uzun kulaklı! Kusura bakmayın, daha beterini hak ediyor. Senin trafik kanunlarında demokrasi var mı? Bizim arkadaşlara dün ceza yazmışlar burada, boş bir yere park etti diye... Hani nerede kaldı demokrasi, Avustralya'da demokrasi yok mu şimdi? Ne yapsın, nizamı korumak için, park edilmeyecek yere park edene cezayı yazıyor. Yanlış yoldan gidene cezayı yazıyor. Alkollü içki kullanmak serbest bu adamlarda, alkol yasak değil ama; alkollü içki kullanana, "Hofla bakalım şuraya!" diyor. Yolu kesiyor, çekiyor kenara, alkol muayenesi yapıyor. Ehliyetini alıyor, cezasını veriyor. E şimdi bunlar demokrasiye aykırı mı? Yâni bu kurallara uymayacak mıyız?

Efendim, ahlâk imperatif olmamalıymış... Filozofların bazılarının ukalâlıkları... Ahlâk ilmi baştan aşağıya emirler ve yasaklarla doludur. Ama sen, "İnsanın içinden kendi kendine gelmeli!" demek istiyorsan; bu olabilir. Ama içi de insana imperatif davranıyor, "Şunu yap, bunu yapma!" diyor. Yine serbest bırakmıyor ki, orda da emredicilik var...

Hâsılı bir çuval kurtlu incir gibi, fikirleri hiç bir işe yaramıyor. Götür çöplüğe at, üstüne de kireçli toprak dök ki, mikrobu etrafa yayılmasın! Kıymeti yok...

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, küfür yayılmıştır. Memleketimizde, hani yüzde doksan dokuzu müslüman olan Türkiye'mizde ve dünyanın birçok yerlerinde küfür yayılmıştır. İnsanlar ukalâlaşmıştır, Allah'a karşı diklenmeğe kalkıyorlar. Firavunlaşmıştır insanlar, Nemrutlaşmıştır.

Onun için biz ne yapacağız? Biz biliyoruz ki Allah-u Teàlâ Hazretleri Muhammed-i Mustafâ'yı peygamber olarak gönderdi.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلاَّ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ (الأنبياء:١٠٧)

(*Ve mâ erselnâke illâ rahmeten li'l-àlemîn.*) [Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.] (Enbiya 21/107) buyruluyor.

Alemlere rahmet olarak gönderdi. Kur'an-ı Kerim Allah kelâmıdır, beşer sözü değildir. Yerde bir ayet görsek, öpüp başımıza koyarız. Yıkarız, kaldırırız, hürmet ederiz. Yâni biz mü'miniz, biz işin iç yüzünü biliyoruz.

Peygamber Efendimiz'e vahyin geldiğini biliyoruz. Kur'an-ı Kerim'in içinde Peygamber Efendimiz'e azar da var, nasihat de var...

Peygamber Efendimiz'e bir grup insan gelmiş, konuşuyor Peygamber Efendimiz... Abdullah ibn-i Ümm-i Mektûm RA isimli a'mâ bir şahıs da gelmiş:

"—Yâ Rasûlalah! Bana şunu anlat, bunu anlat..." diyor.

Efendimiz sırtını dönmüş, onlarla konuşuyor. O zat yine geliyor. Gözleri görmüyor, imana bağlı, imanı kuvvetli, sevgisi saygısı var... Yine sormuş:

"—Yâ Rasûlallah, şu nasıl?"

Dönmüş Rasûlüllah, yüzünü buruşturmuş. Bunun üzerine Abese Sûresi nazil oluyor:

عَبَسَ وَتَوَلَّى. أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى (عبس:١-٢)

(*Abese ve tevellâ*) Ne demek? "Yüzünü buruşturdu ve sırtını döndü." Kim? Rasûlüllah, Habîbullah, Muhammed-i Mustafâ sırtını döndü. Kime? Soru soran Abdullah ibn-i Ümm-i Mektûm adlı a'mâya... (*En câehü'l-a'mâ.*) "Tam böyle, ben ötekilerle konuşuyorum, bu a'mâ geldi de soru sormağa kalktı diye yüzünü buruşturdu." (Abese, 80/1-2)

Peygamber Efendimiz çok kibar insan, çok centilmen bugünkü kelimelerle... Herkesin kalbini kırmamağa çalışıyor ama, bir de bu işin düzeni var diye düşünüyor. Karşısında hatırlı, itibarlı kimseler var, onlara İslâm'ı anlatıyor; bu da geliyor, saplama soru soruyor. Efendimiz üzüldü, canı sıkıldı. "Dur, şunun cevabını vereyim de, öyle..." filân gibilerden...

وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكَّى . أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى (عبس:٣-٤)

(*Ve mâ yüdrîke leallehû yezzekkâ.*) "Nereden biliyorsun; asıl kendinin içini paklayacak olan, iyi müslüman olacak olan işte bu! (*Ev yezzekkeru fetenfeahü'z-zikrâ.*) Senin sözlerinden istifade edip uyanacak olan, senin uyarılarının kendisine fayda vereceği insan bu..." (Abese, 80/3-4)

أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَى . فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى . وَمَا عَلَيْكَ أَلاَّ يَزَّكَّى

(عبس:٥-٧)

(*Emmâ meni'stağnâ. Feente lehû teseddâ. Ve mâ aleyke ellâ yezzekkâ*) [Kendini sana muhtaç görmeyene gelince, sen ona yöneliyorsun. Halbuki onun temizlenip arınmasından sen sorumlu değilsin.] (Abese, 80/5-7)

وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى . وَهُوَ يَخْشَى . فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى

(عبس:٨-١٠)

(*Ve emmâ men câeke yes'â. Ve hüve yahşâ. Feente anhü telehhâ.*) [Fakat Allah'tan korkarak, koşarak sana gelenle ilgilenmiyorsun, ondan yüz çeviriyorsun!] (Abese, 80/8-10)

Yani, "Sen ötekilerle meşgul oluyorsun. Bu sana aşk ile, şevk ile koşarak gelmiş, Allah korkusu var içinde; sen de ondan yüz çeviriyorsun!" buyruluyor.

Peygamber Efendimiz, o Abdullah ibn-i Mektûm ne zaman yanına gelse, dermiş ki:

"—Gel, Rabbimin onun sebebiyle azarladığı kardeşim gel!"

Neden? Allah-u Teàlâ Hazretleri Peygamber Efendimiz'e icabında, "Şöyle yapma, böyle yap! Şöyle deme, böyle de!" diyor. Vahiy çünkü...

Heyecanlandığı zaman; "Öyle dilini çok kıpırdatma; tamam, ben onu senin hafızana yerleştireceğim!" diyor. A'mâya karşı yüzünü buruşturunca; "Yüzünü buruşturma!" diyor. Lehte ve aleyhte bütün şeyler var ki, vahiy olarak Kur'an-ı Kerim'in Allah'ın kelâmı olduğunu net olarak gösteriyor.

İşte biz bunları biliyoruz, binâen aleyh Kur'an-ı Kerim'e sımsıkı sarılacağız. Öteki insanlar bunları bilmiyor, şap ile şekeri birbirine karıştırıyorlar. Şap acıdır, zehirlidir, mikropları öldürür. Koyunların ayağı hastalandığı zaman, mikroplar ölsün diye ayaklarına sürülür. Şeker tatlıdır; pasta, börek, çörek yapmağa, baklava yapmağa yarar. Şapla şekerin dış görünüşü birbirine benzer ama, mahiyetleri çok farklıdır.

Müslümanlık da dahil bütün dinleri bir kefeye koyuyor dinsizler... Hayır, sen bütün dinleri bir kefeye koy ama, İslâm başka! İslâm Allah'ın hak dini... Bütün insanları bir kefeye koyuyor, o arada Peygamber Efendimiz'i de koyuyor. Yâni, boş ver demeye getiriyor. Allah'ın mukaddes kitabı Kur'an-ı Kerim'i bütün dinî metinlerle bir araya koyuyor, onu da reddetmeğe kalkıyor. "Çöl kanunu..." diyor, "Yirminci Yüzyıl'da çöl kanununa mı tabi olacağız?" diyor.

O çöl kanunu dediğin kitaba ondört asır insanlar uydular ve

onunla yükseldiler; cihana hakim oldular, cihana medeniyet götürdüler. Avrupa geriydi; Avrupa'da rönesans ve reformu sağladılar. Dinlerini bile değiştirttiler Avrupalıların... Dinlerinde bile kafalarına biraz ışık geldi, az çok karanlıkları gitti. Kadın hakları yoktu. Kadınların mirastan hakları yoktu. Kadınlar şeytanın aletleri olarak görülüyordu ve horlanıyordu. Kadının hiç bir kıymeti yoktu. Avrupalılar 19. Yüzyıl'a kadar seçme hakkı bile vermemişler kadınlara...

İslâm bunları öğretti, temizliği öğretti, medeniyeti dünyanın her yerine yaydı. Şimdi niye böyle? Şimdi İslâm düşmanları birlik ve beraberlik içinde İslâm'la çarpışıyorlar da; müslümanlar derbederlik ve dağınıklık içinde kendilerini topluca savunmuyorlar, onun için böyle... İlme sarılmıyorlar, onun için böyle... Kur'an'ı sarılmıyorlar, onun için böyle...

Benim incelemelerime göre, Allah-u Teàlâ Hazretleri koca Osmanlı Devleti'ni, Kur'an'a sarıldığı zaman yükseltti: Kuruluş devri, ilerleme devri, yükseliş devri... Kanûnî'ye kadar...

Neden? Okuyun Osmanlı tarihini, okuyun Osmanlı kültürünü, inceleyin yazılan eserleri; padişahından askerine kadar, vezirinden çiftçisine, köylüsüne kadar herkes dindar! Nasıl dindar? Som altın gibi dindar! Öyle dindar insanlar ki, öyle dürüst, öyle temiz, öyle pak insanlar ki; harbe gittiği zaman geçtiği ülkelerden üzüm kopartınca, sahibi yok diye, üzümün salkımının olduğu yere parayı bağlayıp öyle gidiyor. Böyle dürüst insanlar... Bu dürüstlükle, bu ahlâkla yükselmişler. Ahlâk dejenere olunca çökmeğe başlamışlar.

Nereden belli ahlâkın dejenere olduğu? Divan şairlerinin gazellerinden belli... Nefret ediyorum Divan Edebiyatı'ndan... Neden?

Saki getir ol bâdeyi kim mâye-i candır;
Arâm-dih-i akl-ı melâmet-zedegândır.

Yâni ne diyor: "*Ey sâki, ey içki sunan kişi! Getir şu şarabı ki,*

keyfimizin mayasıdır, aslıdır, esasıdır." [Ayıplanmış kimselerin aklına rahatlık, huzur verendir.] diyor.

Gül devri ayş eyyâmıdır, zevk ü sefâ hengâmıdır,
Aşıkların bayramıdır, bu mevsîm-i ferhunde dem.

Gül mevsimi, yâni ilkbahar zevk ü sefâ zamanıdır. Vur patlasın, çal oynasın; eğlenmek, gezmek, tozmak zamanıdır. Günah, fitne, içki içmek vs. zamanıdır; ne güzel zamandır bu...

E, böyle olunca, bu kafadaki insanlara Allah yardım eder mi? Etmedi. Bu derbederlik kimde, kimler bu kafada? Tepeden tırnağa... Şeyhülislâmından adaleti temsille görevli kadısına kadar; gazel, gazel, gazel... Başka bir şey yok; aşk, içki, şarap, meyhane... Şaraba medhiye; erguvan renkliymiş, gül renkliymiş, şöyleymiş, böyleymiş... Olur mu böyle şey?

Olmadı nitekim... İslâmî ahlâka sarıldığı zaman devlet yükseldi, başka milletler de müslüman oldu. İslâmî ahlâktan koptuğu zaman devlet çöktü, teşkilat çöktü, nizam çöktü, devlet geriledi. Ordu bozguna uğramağa başladı, düşmanın karşısında sebat göstermemeğe başladı. Osmanlı devleti yıkıldı. Yâni, İslâm varken ileri, İslâm yokken geri, baş aşağı... Her zaman böyle olmuştur.

Şimdi onun için, bizim Kur'an-ı Kerim'le bağlarımızı takviye etmemiz lâzım! Yâni siz iyi müslümanlarsınız ama, cami cemaatisiniz ama, Kur'an-ı Kerim ile bağlarınız ne alemde? Kendi kendinize sorun, ölçün, tartın terazinizde... Her gün bir miktar Kur'an-ı Kerim okumanız lâzım; okuyor musunuz? Herkes kendi kendine şu soruyu sorsun: "Ben günde kaç sayfa Kur'an-ı Kerim okuyorum?" Sorun, başınızı önünüze eğin, cevabınızı kendiniz verin!

Kur'an-ı Kerim'i iyi bilen öyle insanlar var ki, altı saatte Kur'an-ı Kerim'i baştan sona okuyor. Bizim Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendimiz'in halifesi, Ömer Ziyâeddin Dağıstânî Hazretleri, altı saatte Kur'an-ı Kerim'i bitirirmiş. Var böyle

insanlar... Üç günde Kur'an-ı Kerim'i okuyanlar var... Böyle adet edinmiş, günde üç cüz okuyor; üç günde bir hatim, üç günde bir hatim...

Bâyezid-i Bestâmî Efendimiz KS, otuz sene yaya hacca gitmiş ve her gün bir hatim indirmiş. Her gün otuz cüz okumuş... Evliya olmak nasıl oluyor, insan buradan anlayabilir.

Yedi günde hatim indirenler var... Bizim Kur'an-ı Kerim'lerimizde yok; Pakistanlı kardeşlerimizin bir baskısını aldım, yediye ayırmışlar Kur'an-ı Kerim'i... Her yedi bölüğünden birisi geldiği zaman, oraya işaret koymuşlar, (*menzil-i seb'a*) yedi menzil diyorlar. Neden böyle yediye ayırmışlar? Bir haftada hatim indirmek için... Haftada bir hatim indirecek, meselâ cuma günü hatim duasını yapacak.

Bizde yediyi filân pek öyle ayırt eden yok... Yedide biri neresidir, yedide ikisi neresidir; bunu Kur'an-ı Kerim'lerimizde yazmamışız. Pakistanlı kardeşlerimizin alimleri bizden daha iyi; onlar Kur'an-ı Kerim'in yedi bölüğünün yerini biliyorlar, biz işaretlememişiz. Bizde ne işareti var? Bizde cüz işareti var... Kur'an-ı Kerim otuz cüzdür, yâni otuz babdır (*chapter*), otuz bölüktür, otuz kısımdır. Her gün bir kısmını okursanız, ayda bir hatim eder. Günde bir cüz, ayda bir hatim... Bu karardır, normal olarak bunu yapabilmesi lâzım vasatî bir müslümanın...

İyi müslümanın on günde, yedi günde, üç günde anlayarak okuması mümkün oluyor. Daha hızlı okuyanlar var ama, Peygamber Efendimiz pek tavsiye etmemiş; hızlı okununca mânâ takib edilemez diye...

Şimdi, hadi diyelim günde bir cüz oku! Günde bir cüz Kur'an okuyan varsa, parmak kaldırsın! Yok, okuyamıyoruz. Ne olacak? O zaman belki günde bir sayfa okusak, birkaç sayfa okusak kâr olacak yâni... Böyle bir Kur'an-ı Kerim okuma çalışması yapması lâzım!

Sonra, her gün bir miktarını ezberlemek lâzım! Kur'an-ı Kerim'den ezber yapılacak. E, nasıl olacak? Sondaki en küçük

surelerden başla, o sûreleri ezberle, ezberle; *Amme* cüzünü bitir… Ezberle, ezberle; *Tebâreke* cüzünü bitir... Ezberle, ezberle; *Kadsemia* cüzünü (28. Cüz) bitir… Böylece bir miktar ezberlemesi lâzım!

İnsan bir yemeğin hepsini birden ağzına alıp yutamaz. Var mı bir tavuğu bütünüyle yutan? Ne yapıyoruz? Bölüyoruz, kesiyoruz, parçalara ayırıyoruz, öyle yiyoruz. Tamam, Kur'an-ı Kerim'i tamâmen ezberleyemeyen bir insan ne yapar? Küçük parçalar halinde ezberler.

"—Efendim, ben hafız olamamışım..."

O senin babanın kusuru, baban seni hafız yapmamış. Senin kendi kusurun da, senin Kur'an'ı okumaman, ezberlememen... Baban seni hafız yapmamış; evlâdını hafız yapan annelerin, babaların başına Allah özel taç giydirecek yarın rûz-ı mahşerde… E, sen hiç olmazsa kendin ezberle! Her gün yarım sayfa ezberle, veyahut haftada bir sûre ezberle! Küçük kısa sûrelerden biraz ezber yap! Bunu yapmıyoruz, yapmamız lâzım!

Sonra, her gün bir miktar Kur'an-ı Kerim'in tefsirini okumak lâzım! Ne diyor bu Allah'ın kelâmı, ne var bunun içinde? Bir şeyden haberi yok milletin!

Hazret-i Ömer RA'a Kur'an-ı Kerim'i nasıl okuduğunu sormuşlar. Demiş ki: "Şu kadar günde hatmediyorum. Bir hızlı okuyuşum var, bir orta okuyuşum var, bir de her ayetin üzerinde düşüne düşüne, mânâsını sora sora bir okuyuşum var; onda daha filânca sûrenin şurasına geldim." demiş. Kur'an-ı Kerim'in başlarında daha... Henüz daha Hazret-i Ömer, o düşüne düşüne okuyuşunu sonuna bile getirememiş. Hazret-i Ömer ki, Aşere-i Mübeşşere'den... Peygamber Efendimiz'in kabrine gömülmek şerefine ermiş bir insan... *Aşere-i Mübeşşere*, yâni sağken cennetlik olduğunu Rasûlüllah SAS'in müjdelediği on kişi...

Hayatında sen cennetliksin denilmiş ama, şımarmamış. Ölürken Hazret-i Ömer RA'a soruyorlar; yaralı ya, yatıyor, ölecek, teselli babında diyorlar ki:

"—Ne mutlu sana yâ Hazret-i Ömer! Ne mutlu sana ki, senden

evvelkiler...” Yâni Peygamber-i zîşân Efendimiz, Hazret-i Ebû Bekir Efendimiz ondan evvel yaşadılar, göçtüler de o halife oldu ya... “Senden öncekiler seni seviyorlardı, memnunlardı, ne mutlu sana! Simdi sen de aramızdan göçeceksin, ölmek üzeresin, görüyoruz son demlerini yaşıyorsun; biz de memnunuz. Evvelkiler de memnun, sonrakiler de memnun; ne mutlu sana!”

Cevabı insanın tüylerini diken diken ediyor:

“—Sizin sözlerinize, teselli babındaki bu medhedici sözlerinize ancak gàfiller inanır. Allah’a yemin ederim ki, mağrib ile meşrıkın arası benim olsaydı, doğu ile batı arasındaki mallar, mülkler, zenginlikler benim olsaydı; kıyamet gününün korkusundan, Allah’a havfimden, haşyetimden hepsini infak ederdim.” buyurmuş.

Yâni, en son demine kadar edebini muhafaza etmiş, şımarmıyor. Cennetliğim ben diye kasılmıyor, gevşemiyor, ibadeti ve sâireyi gevşetmiyor, gayretini azaltmıyor. Peygamber Efendimiz’in yanı başındaydı her zaman, Kur’an-ı Kerim onun yanı başında indi. Kızını Peygamber Efendimiz’e verdi, oldu kayınpeder... Hazret-i Ebû Bekir bir kayınpeder, Hazret-i Ömer bir kayınpeder; yâni Peygamber Efendimiz’in kayınpederi... Bir de kızıyorlar bazı insanlar Hazret-i Ömer’e...

Muhterem kardeşlerim, bazı insanların tenkid edilmesi sizi o insanlara şüpheyle bakmağa yöneltmesin, o duruma düşürmesin. Bu insanlar var ya, her şeyi tenkid ederler. Allah’ı da tenkid edenler var, hâşâ sümme hâşâ... Peygamberimiz’i de tenkid edenler var, hâşâ sümme hâşâ... Aleyhinde konuşan, şair diyen, mecnun diyenler olmuş kâfirlerden... Geçmiş iyi insanlara iftira edenler olur, bu bizi aldatmayacak.

Hazret-i Ömer’i İranlılar sevmiyor, şîîler sevmiyor. Ebûbekr-i Sıddîk Efendimiz’i de sevmiyorlar. Bir de onlara söğmeyi (*sebbü şeyhayn*), bu iki mübarek büyüğümüze söğmeyi itikadlarının esası haline getirmişlerdir. Öyle şey olur mu?

Şimdi acaba onlar haklı mı, niye kızıyorlar? Efendim, güyâ bu

Ebûbekr-i Sıddîk Efendimiz, Ömer Efendimiz, Osman Efendimiz Hazret-i Ali Efendimiz'in hakkını yemiş... Hazret-i Ali'ye sevgilerinden bunlara söğüyorlar. Hattâ öyle laf söyleyenleri var ki, "Cebrâil şaşırdı da, Kur'an-ı Kerim'i Hazret-i Ali'ye getirecekken, Peygamber Efendimiz'e getirdi." diyecek kadar sapıkları var... Yâhu Cebrâil şaşırır mı, böyle bir şaşkınlığa Allah müsaade eder mi? Bunlar bizim midemizi bulandırmasın.

Hazret-i Ömer Aşere-i Mübeşşere'den... İyiliğinin delili ne Hazret-i Ömer'in? Hazret-i Ömer RA öldüğü zaman, İbn-i Mes'ud RA diyor ki:

"—İlmin çok büyük bir kısmı gitti. İlim kalmadı, yazık oldu, çünkü Hazret-i Ömer gitti."

Diyorlar ki:

"—Yâhu, sahabeden daha bir sürü yaşlı başlı, mübarek insan var geride... Yâni, onlar da bilgili; dini biliyorlar, hadis-i şerifleri biliyorlar."

"—Ben sizin kasdettiğiniz ilmi söylemiyorum, evliyâlığı kasdediyorum; Allah'ın sevgili kulu olmayı, mâneviyat gözünün açıklığını kasdediyorum; o gitti." diyor.

Hazret-i Ömer evliyâların büyüklerinden; millet bilmiyor bu işi...

Şimdi Hazret-i Ömer böyle, Kur'an-ı Kerim yanında inmiş, Peygamber Efendimiz'in yanında bulunmuş, kayınpederi olmuş, aynı kabre gömülmek şerefine ermiş.

Peygamber Efendimiz'in türbesinde başka kimler yatıyor? Önde Peygamber Efendimiz kabri var... Biz onun karşısına geçip, "*Es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ rasûla'llah!*" diye ziyaretimizi yapıyoruz. Onun arkasında, şöyle bir metre kadar arka tarafında, bizim bakışımıza göre biraz sağ tarafta Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in kabri var... Onun yanında Ömer Efendimiz'in kabri var...

Sanılıyordu ki, turna kuşlarının dizilişi gibi; yâni Hazret-i Ömer Ebûbekr-i Sıddîk Efendimiz'den daha geriye gömülmüş

sanılıyordu. Sonradan ben bir kitapta okudum, tarih kitabından alıntılar yapmış, orda anlatılıyor: Türbenin sağ tarafının duvarını tamir etmeğe kalkışmışlar. Duvarı indirmişler, yeniden örecekler, tamir edecekler; iki tane ayak çıkmış. İki tane ayak çıkınca çok korkmuşlar ve çok üzülmüşler. "Eyvah! Peygamber Efendimiz'in kabrini açtık gàliba!" diye. Sonradan anlaşılmış ki, Hazret-i Ömer RA boylu poslu olduğu için, vefat ettiği zaman gömülürken duvara gelmiş mübarek ayakları... Orasını oyup, duvara doğru uzatmışlar kabrini... Oradan anlaşılıyor ki, böyle yan yana...

Şimdi Peygamber Efendimiz'in yanına, kötü insanı Allah gömdürtür mü? Nasib eder mi, mümkün mü? Mümkün değil... *Delâil-ü Hayrât*'ın başında Hazret-i Aişe-i Sıddîka Validemiz'in bir rüyası anlatılıyor; çok hoşuma gidiyor o da:

Hazret-i Aişe Validemiz, biliyorsunuz Peygamber Efendimiz'in zevcelerinden, Hazret-i Ebûbekr-i Sıddîk Efendimiz'in kızı... Peygamber Efendimiz'in zevceleri, (*Ümmehât-i Mü'minîn*) Mü'minlerin Anneleri... Yâni bizim annelerimizden... Annelerimiz kimler? İşte benim annem Şâdiye Hanım, senin annen şu veya bu... Bir de hepimizin annesi kimler? *Ümmehât-i Mü'minîn* olan onlar... Neden? Çünkü, Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ (الأحزاب:٦)

(*Ve ezvâcühû ümmehâtühüm*) "O Rasûlüllah'ın zevceleri onların anneleridir." (Ahzâb, 33/6)

Yâni, "Ey mü'minler, Rasûlüllah'ın hanımları sizin annelerinizdir." diyor. Annelik sıfatını kim vermiş? Kur'an-ı Kerim vermiş, Allah vermiş. Oradan bizim Prof. Hamidullah Bey, —Allah razı olsun, takvâ ehli bir insan— diyor ki:

"—Her müslümana ana dilini bilmesi vacibdir."

Millet zannediyor ki, ana dili Urduca veya İngilizce, veya Fransızca veya Boşnakça, Arnavutça, Makedonca filân... Hayır,

ana dilimiz Arapça! Çünkü Hazret-i Aişe anamız o dili konuşuyordu, Hazret-i Hafsa anamız o dili konuşuyordu; o dili öğrenmemiz lâzım! Anamızın dili, ana dilimiz yâni; güzel bir mânâ yakalamış orda...

Şimdi, Hazret-i Aişe bir rüya görmüş: Geceleyin rüyada gökten üç tane mehtap, dolunay geliyor, kendisinin odasına iniyor.

Rüya nedir? Rüya bazan gayb aleminden haberdir. Rüya önemli bir şeydir, nübüvvetin kırk altıda bir parçasıdır. Yâni rüya oyuncak değildir, boş değildir. Bir şeyler geliyor ama, bazan enteresan şeyler geliyor. Her rüya Rahmânî değildir, bir kısmı şeytânîdir ama, rüya önemli...

Ertesi gün uyanmış. Babası Hazret-i Ebû Bekir Efendimiz de rüyayı güzel tabir eden bir kimse... Babasına sormuş:

"—Böyle bir rüya gördüm baba: Üç tane mehtap gökten geldi, benim odama indi." demiş.

Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz diyor ki:

"—Hayrolsun kızım! Senin odana üç tane Allah'ın sevgili kulu, mübarek insan gömülecek; onlar yeryüzünün en şerefli insanlarıdır." diyor.

Ortada bir şey yok daha, Hazret-i Aişe Validemiz'in odası daha... Rüyayı böyle yorumluyor.

Aradan seneler geçiyor, Peygamber SAS Efendimiz vefat ediyor; Hazret-i Aişe Validemiz'in odasındayken vefat ediyor. Peygamberler nerede vefat ederlerse, oraya defnedilirler, başka yere taşınmazlar diye, oraya kabrini kazıyorlar. Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'ni, Hazret-i Aişe Validemiz'in kendi odasına gömüyorlar.

Ebû Bekr-i Sıddîk gözü yaşlı, mahzun; kızının yanına geliyor, diyor ki:

"—Kızım! Hani bir zamanlar sen bir rüya görmüştün ya, senin odana üç tane mehtap geliyordu ya; işte o üç mehtaptan birisi bu!" diyor. "Bu en hayırlısı! İşte gömüldü oraya..." diyor Peygamber Efendimiz için...

Sonra ne oldu? Peygamber Efendimiz'den iki yıl sonra Hazret-i Ebû Bekir Efendimiz de vefat edince; Hazret-i Aişe Validemiz babasını sevdiğinden, oda da Hazret-i Aişe Validemiz'in odası olduğundan; onun müsaadesiyle, onun isteğiyle Peygamber Efendimiz'in şöyle yanı başına Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz de gömülüyor.

Şimdi biz size doğru eğilip, kulağınıza doğru soralım:

"—Bu ne?"

"—Hazret-i Aişe Validemiz'in gördüğü üç mehtaptan ikincisi..."

Sonra ne oldu? Hazret-i Ömer RA hançerlendi, yaralandı. Şehid olunca, yine Hazret-i Aişe Validemiz'in müsaadesiyle o da oraya gömüldü. Bu kim? Bu da rüyada görülen üç kamerden üçüncüsü...

Evet, şimdi o mübarek zat, Kur'an-ı Kerim'in ayetleri üzerinde düşüne düşüne okumasını tamamlayamamış, daha başlarda kalmış. Okuyuşa bak, okuyuşun derinliğine bak!

İmam Şafiî şöyle bir gece başını eğmiş oturuyor... Ben bakıyorum da, şöyle biraz yirmi dakika – yirmi beş dakika oturunca ayaklarım dayanamıyor, kalkıyorum; yâni tahammül edemiyorum. Bir gece oturmuş, uyku yok... Oturur vaziyette sabaha kadar bir ayet-i kerime üzerinde düşünmüş, elli tane hüküm çıkartmış. Düşünüyor, eviriyor, çeviriyor, derinlemesine tefekkür ediyor; o kadar hüküm çıkarıyor.

Şimdi size ne dedik: Her gün bir miktar Kur'an öğrenin, okuyun! Ne kadar okuyabilirsiniz? Ayda bir hatim indirecek gibi okuyun! Hiç olmazsa senede bir hatim indirin! Senede bir hatim indirmek için, günde iki sayfa okumak lâzım! Günde iki sayfa okursanız, senede bir hatim indirmiş olursunuz. Günde bir sayfa okursanız, iki senede bir hatim indirmiş olursunuz. Biraz çokça okumak lâzım!

Kıraat bir, ezber iki... Bir miktar ezberleyeceksiniz; yarım sayfa, bir küçük sûre vs. Böylece ezberiniz artacak, artacak... Niye? Çünkü, cennette bir müslümanın derecesi okuduğu

ayetlerin sayısınca olacak. Allah-u Teàlâ Hazretleri mü'min kuluna diyecek ki:

"—Oku kulum Kur'an-ı Kerim'i, oku bakalım!"

Her ayet okuyuşta, derecesi bir derece yükselecek. Ne kadar ayet biliyorsa, o seviyede kalacak. Artık cennetteki derecesinin yükselmesi için, insanın ezberindeki ayet miktarını arttırması lâzım!

Kıraat bir; en aşağı günde bir cüz okumaya kendinizi alıştırın! Ezber iki, tefsir üç... Kur'an-ı Kerim'in tefsirini de okuyun, öğrenin! Nasıl yapacaksınız: Toplayın çoluk-çocuğunuzu başınıza, bir aile saati (*family hour*) tertipleyin; erkekliğinizi gösterin, kabadayılığınızı gösterin, kazaklığınızı gösterin, efeliğinizi gösterin, deyin ki:

"—Bana bakın, şu saatte ailenin bütün fertleri karşımda toplanacak, hazır hepsi. Karnımız tok, çayı içmişiz, keyfimiz tıkırında, Allah'a hamd ü senâlar olsun. Oturun bakalım, bir saat tefsir okuyacağız!"

Sonra, "Sen ne anladın söyle bakayım? Sen ne anladın söyle bakayım?" diye sorun. Çoluk-çocuk Kur'an-ı Kerim'i öğrenecek. Kur'an-ı Kerim'de böyle okudum, ben böyle bildim diyecek.

Şimdi bizim fakülteye Güneydoğu Anadolu'dan çarıklı erkân-ı harb birisi geldi. İsmini söylemiyorum, bizim ahbâbımız. Hocamız'la hacca giderken onlara misafir olmuştuk, köyünde misafir olmuştuk, misafir etmişti bizi... Cömert adam, böyle kaç tane kuzu kesmişti; sinilerin üstüne dağ gibi pilavları yığmıştı, kuzuları yatırmıştı, ikramı olmuştu; ahbablığımız var, ben onu seviyorum, o beni seviyor. Geldi bizim İlâhiyat Fakültesi'ne;

"—Selâmün aleyküm!"

"—Ooo, aleyküm selâm! Buyur çay iç!" vs.

"—Hocam, şu bizim oğlan üniversite imtihanını kazanamadı; lütfen bir nufûzunu göster, bir iltimas eyle, şu bizim oğlanı kaydet şu fakülteye!" dedi.

Ben güldüm, dedim ki:

"—Değil benim gibi bir aciz naciz doçent, değil fakültenin

dekanı; üniversitenin rektörü istese birisini kaydedemez. Çünkü kompüterden geliyor rakamlar, kayıtlar ona göre yapılıyor."

"—Ben onu anlamam!" dedi, çarıklı ya... "Ben onu anlamam, benim oğlumu kaydet!" dedi.

Hoppalaa... Ahbaplığımız bozulacak; yâni kızacak bana, kaybedeceğim adamcağızı. Bir kurnazlık düşündüm, kalktım dedim ki:

"—Seni dekana götüreyim, dekana bir anlatalım beraber!" dedim.

Dekanın odasına gittik. Dekanlık odasına değil de kendi özel odasına gittik. Bizim dekan oturmuş masasına... Dedim ki:

"—Bu şöyle bir zat, nufûzlu bir şahıs, kabile reisi... Güney Doğu Anadolu'da muhafızları filan olan, tabancası olan, bölgesi, köyleri olan kabile reisi bir adam..." dedim. Milletvekilliği yapmış, sıradan bir adam değil. Tanıttım, "İşte eski milletvekillerinden falanca! Bu da bizim profesör dekan falanca!" dedim.

Ondan sonra oturduk anlattık meselemizi. Ben biliyorum alacağımız cevabı ama; o ondan duysun, ben aradan kurtulayım diye anlattık. Sonra tabii, olmayacağı anlaşıldı. O söyledi, ben aradan kurtulmuş oldum. Fakat bu arada bizim dekan profesör ya; İlâhiyat Fakültesi Dekanı, çok da ukalâ... Akılları çok oluyor, kafaları çok büyük oluyor, koca kafalı oluyorlar; ondan sonra bir laflar söyledi. Bizim çarıklı dedi ki:

"—Hocam, o öyle değil, ben bunu başka türlü biliyorum; şöyle..." dedi.

Allah Allah... Dekan yanlış söylüyor, gerçekten çarıklının söylediği doğru. Ben de dedim ki:

"—Evet bu doğru söylüyor, çünkü falanca kitapta şöyledir, filanca şeyde şöyledir; şu, şu ayetin tefsiri böyledir."

Dekan, "Benim aklım ermez öyle şeye!" diyor, kendi yanlış bir şey yapıyor; ama bu doğrusunu biliyor. Böylece işte, her gün tefsir okursa insan, tabii doğrusunu öğrenmiş olur. Okumazsa, bir şey bilmez.

Kur'an-ı Kerim'in ilkönce bir mealini bitirin! Pratik olarak size Hasan Basri Çantay Hoca'nın meâlini tavsiye ederim, tefsirlerin en kısası o...

Biz ne yaptık: Hasan Basri Çantay'ın mealini bastırdık, mecmuamızın abonelerine hediye diye verdik. Neden? Okusunlar diye. Mecmuamızın abonelerine bedava verdik yâni Hasan Basri Çantay'ın üç ciltlik mealini. Küçük tefsir o, dip notları var, bilgiler var... Eh, onu okursa insan, Kur'an-ı Kerim'i bir senede bitirir.

Ondan sonra, çeşitli güzel tefsirler var, şimdi anlaşılabilen tefsirler var, tefsir kitaplarının kıymetlileri var. Meselâ *İbn-i Kesir Tefsiri* var, vs... Böyle dili anlaşılabilen bir tefsir okursunuz artık.

Yâni alim olmak için, sevapları kazanmak için yapacağınız şeylerden birisi nedir: Kur'an-ı Kerim'i öğrenmektir.

b. Sünnet-i Seniyyeyi Öğrenin!

İkincisi; Peygamber SAS Efendimiz'in sünnetini öğreneceksiniz, hadis-i şeriflerini öğreneceksiniz. Niye? Çünkü, Peygamber SAS Efendimiz'i, Allah bize dinimizi öğretmek için gönderdi. Onun sözlerini dinleyelim de dinimizi öğrenelim diye gönderdi Peygamber SAS Efendimizi... Kur'an-ı Kerim'i ona indirdi, Kur'an-ı Kerim'i o anladı, Kur'an-ı Kerim'i hayatında o uyguladı, Kur'an-ı Kerim'i insanlara o anlattı. İnsanların Kur'an-ı Kerime, Allah'ın rızasına uygun olarak hareket etmelerini o öğretti. O halde Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifleri bizim için çok önemli!

Biz Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerine, *Sünnet-i Seniyye*'si diyoruz; Efendimiz'in yolu... *Sünnet* yol demek, yâni Efendimiz'in hayatındaki tutturduğu mübarek, nurlu, Allah'ın rızasına uygun yol; *Sünnet-i Seniyye-i Nebeviyye*... Sünneti öğreneceğiz.

Neden? Sünnetin dışındaki işlere *bid'at* derler. Bid'at ehlini Allah sevmiyor. "Bid'at ehlinin haccını, orucunu, zekâtını, namazını, farzını, nafilesini Allah kabul etmez!" diye bildiriliyor.

Ya Peygamber Efendimiz'in yolunca yürüyeceğiz, tam müslüman olacağız; ya da kendi aklımızın bildiği doğrultuda, burnumuzun doğrultusunda kendi başımıza gidersek Allah kabul etmeyecek.

Bir sünnet yolu var, sünnet-i seniyye yolu; bir de bid'at yolu var, ikisi birbirine aykırı... Ya oraya gidecek, ya oraya ama; orası yanlış. Yâni orada böyle yuvarlak beyaz bir daire var, ortasında kırmızı bir şey var. Ne demek? Bu tarafa girmeyin demek, *keep left* demek. Yâni oradan gidersen öteki arabayla çarpışırsın demek, yanlış demek, buraya girmek yasaktır demek. Bid'at yolundan gitmeyecek.

Biz hadis dersine başlarken, bir hadis-i şerifi okuyarak başlıyoruz:[31]

وَشَرَّ الأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا ، وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بدعةٌ ، وَكُلَّ بدعةٍ ضَلالَةٌ ،

وَكُلَّ ضَلالَةٍ وَصَاحِبهَا فِي النَّارِ (حم. م. ن. ه. عن جابر)

(*Ve şerre'l-umûru muhdesâtühâ*) "İşlerin en kötüleri, insanların kendi kafalarından uyduruk olarak ortaya çıkartmış oldukları şeylerdir. Uyduruk, kendisi çıkartmış, aslı esası yok... (*Ve külle muhdesetin bid'ah*) Ortaya çıkartılan bu uyduruk şeylerin hepsi bid'attır. (*ve külle bid'atin dalâleh*) Her bid'at sapıklıktır. (*Ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr*) Her sapıklık ve onu ortaya çıkartan kişi cehenneme gidecektir."

Binâen aleyh, dinimizin aslı nedir? Efendimiz'in öğrettiği şekildir, İslâm odur. Onun dışındaki bid'attır ve her bid'at sapıklıktır. Onlar cehenneme gidecek diye Peygamber Efendimiz

---

[31] Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.97, no:8521; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.III, s.188, no:1578; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.143, no:1785; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.550, no:1786; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.189; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XI, s.10, no:30405.

bildiriyor.

Onun için, büyüklerimiz sağlam yola sımsıkı sarılmış girmişler. Yolumuzun adı: *Ehl-i Sünnet* yolu, *Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat* yoludur. Ne demek? Peygamber Efendimiz'in izinden gitmek prensibini kabul etmişiz, ümmetin icma-i ümmet ile doğru gördüğü cadde-i kübrâdan yanlış yola sapmamışız. *Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat* demişiz; büyüklerimiz böyle isimlendirmişler, doğru olarak güzel bir şey yapmışlar tabii.

Şimdi, bu sünnet-i seniyyeyi öğreneceğiz. Neden:

1. Sünnete uygun olmayan bid'at şeklinde yaşarsa, ibadetler bile kabul olmayacak da ondan.

2. İslâm'ın gerçek anlaşılması sünnetledir, onun için.

Tam müslümanlığı iyi anlamak, İslâm kültürünü, iman kültürünü tam kavramak istiyorsak sünnet-i seniyyesiz olmaz. İslâm düşmanları bu büyük hakikati şeytan gibi anladıklarından, sünnet-i seniyyeden ümmet-i Muhammed'i ayırmağa çok oyunlar etmişlerdir.

"—Bana Kur'an yeter."

"—Aldatmaca; Kur'an yeter amma, Kur'an-ı Kerim'i anlamak için senin kafan yetmez! Senin kafanı o Kur'an-ı Kerim'e anlamağa yorarsan çıkartamazsın, sapıtırsın. Sünnet-i seniyyeye sarılacaksın, sünnet-i seniyyeden anlayacaksın Kur'an-ı Kerim'i..."

Bizim Türkiye'de, müslümanım diyen öyle ukalâlar var ki, "Bana Kur'an-ı Kerim yeter!" diyor. Halbuki, Peygamber Efendimiz böyle denmesin diye hadis-i şeriflerde bildirmiş:

"—Bir kimse koltuğuna yaslanıp ben Kur'an-ı Kerim'i kabul ederim, başka bir şey kabul etmem demesin!" diyor Peygamber Efendimiz kendisi... "Çünkü, ben de birtakım bilgileri size anlattım ama; onlar Kur'an-ı Kerim'in genel yapısı içinde mevcut değil. Ben anlattım, ben söyledim, ben de bazı şeyleri yapmayın dedim, bazı şeyleri yapın diye söyledim; tabii Kur'an-ı Kerim'in genel çizgisi içinde ama, sadece benim sünnetimde var. Binâen aleyh bir kimse böyle demesin!" diyor.

Fakat böyle diyenler var. Türkiye'de de hal-i hazırda kendisini müslüman sayan, bizi de beğenmeyen, böyle münakaşa ettiğimiz insanlar var. Nasıl Hasan-ı Basri'yi beğenmiyormuş o zamanın bazı herifleri, olabilir. Peygamber Efendimiz'i de beğenmeyenler var, Allah'ı da beğenmeyenler var. Bizim delilimiz Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesinden; Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesinin dışına çıkıldığı zaman, insanlar abuk sabuk şeylerle dini çığırından çıkartırlar. Onun için, hakiki İslâmı yakalamak, anlamak, öğrenmek için sünnet-i seniyyeye göre yetişmek lâzım.

Biz müslümanlar çeşitli milletlerdeniz, çeşitli ırklardanız; Lazız, Kürdüz, Türküz, Acemiz, Arabız, Vietnamlıyız, Çinliyiz, Japonuz, Filipinliyiz, Bangladeşli'yiz Pakistanlı'yız... Bizi ne birleştirecek? Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi birleştirecek. Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesinden koptuk mu, çeşitli kültürlerdeki insanlar birleşemez.

Ama sünnet-i seniyyeye sarıldın mı; bak biz Singapur'da cuma namazını kıldık, gayet güzel cuma namazı kıldık, tamam. Neden? Onlar da sünnet-i seniyyeye sarılmışlar biz de sarılmışız; aynı hutbe...

Ben ilk defa Singapur'da bir cuma namazı kılıyorum, sordum otelde:

"—Var mı yakında bir cami?"

"—Var! Hazreti Ömer camii var." dediler. Orda da levhada yazıyor: Singapur'da ilk inşa edilen cami budur diye yazıyor. Yâni, eskiden inşa edilmiş. Gittik orda namazı kıldık. Oh, gayet güzel; Türkiye'de kıldığımız gibi kıldık. Yanımızdaki adamlar centilmen, elimizi sıktılar, hoş geldiniz dediler, evlerine davet ettiler. Dedik ki: "Bizim işimiz gücümüz var, yolcuyuz." filân... Ama, davet edecek yâni.

Bak, İslâm kültürü. Yâni hadis-i şeriflerden doğan müşterek bir anlayış, töre, ahlâk vs... Nereye gitsen böyle. Pakistan'a da gitsen böyle, Afrika'ya da gitsen böyle. Sudan'a da gitsen böyle, Türkiye'ye de gelsen böyle, nereye gitsen böyle... Neden? İslâm kültürünü teşkil ediyor sünnet. Onun için, sünnet-i seniyyeye sarılacağız.

Bir de Peygamber Efendimiz diyor ki bir hadis-i şerifinde:[32]

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي ، عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي ، فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ

(الديلمي ، وابن حجر ، عد. عن ابن عباس)

(*Men temesseke bi-sünnetî, inde fesâdi ümmetî, felehû ecru mieti şehîd*) "Ümmetin bozulduğu, fesada uğradığı zamanda, benim sünnetime sarılana; yâni fesâda uğramayan, kendisi

---

32 Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.198, no:6608; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzan*, c.II, s.246, no:1033; İbn-i Adiy, *Kâmil fî'd-Duafâ*, c.II, s.327; Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.221, no:217: Ebû Abdillah ed-Dekkak, *Meclis fî Ru'yetu'llah*, c.I, s.218, no:503; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

şaşırmayan, sapıtmayan, sünnet-i seniyyeye uygun yaşayan insanlara, (*felehû ecru miete şehid*) sanki harbde canını vermiş, şehid olmuş gibi yüz şehid sevabı verilecek." buyuruyor.

Onun için, biz Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılırsak büyük sevap kazanacağımızdan; okuyacağınız şeyin birisi Kur'an-ı Kerim, ikincisi Peygamber Efendimiz'in sünneti, hadis-i şerifi! Vazgeçilmez bunlar. Niye bunları sıralamada öne alıyorum? Hepsi beraber yapılacak. Çünkü bunlarsız olmuyor işte. Şehid sevabı kazanmak için, Allah'ın doğru ahkâmını anlamak için bunlar şart oluyor.

Şimdi, "Sünnet kültürüm nasıl? Sünnetle ilgili, Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifleriyle ilgili pozisyonum nasıl kendimin?" diye kendi kendinizi bir tenkid ederek, otokritikle değerlendirin. Günde kaç tane hadis-i şerif okuyorsun? Evinde bir hadis kitabı var mı? Peygamber Efendimiz'in hadislerinden kaç tane biliyorsun? Kırk tanesini ezbere bileni Allah alimler zümresinden haşredecekmiş, bu alim sayılır diye; kırk hadis ezberleyemez misin? Böyle müjdeli şeyler var.

Ne yapacağız? Demek ki Kur'an-ı Kerim'deki gayretsizliğimiz gibi, sünnet-i seniyyede de gayretsizliğimiz var. Bundan kurtulmak için prensip kararı alacağız burada... Şurada, şu günden itibaren her gün kaç sayfa okumayı seçtiyseniz, yazın bakalım kâğıtlarınıza! Kur'an-ı Kerim'den her gün kaç sayfa okuyacaksınız? Her gün bir sayfa okursanız, iki senede bir hatim edeceksiniz. Oooh, Allah kolaylık versin. Her gün bir cüz okursanız, ayda bir hatim indireceksiniz; bir şey kararlaştırın! Kur'an-ı Kerim'i okuma hızınız azsa, arttırın! Yazın bakalım önünüze: "Ben bugünkü bu konferanstan sonra, Kur'an-ı Kerim'i her gün şu kadar okuyacağım, üç sayfa, on sayfa..." filân; neyse bunu tesbit edeceksiniz.

Sonra bir de Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerini okuyacaksınız. Allah CC bana nasib etti. Ben ilkokul talebesiyken babamın dükkânına giderdim, üst kata çıkardım. Orda *Riyazu's-Salihîn*'in, *Sahîh-i Buhârî*'nin ciltleri vardı. Açardım onları, koyu

harfle yazılmış asıl hadis kısımlarını okurdum, hoşuma giderdi. E, onların çok hayrını, bereketini gördüm. El-hamdü lillâh, çok faydasını gördüm.

Şimdi her gün bir miktar da bir hadis kitabından okuyacaksınız. Hangi hadis kitabını okuyalım:

1. Bizim tekkemizin hadis kitabı olan *Râmûzül-Ehâdîs*'i okuyun! İki cilt, şurada var, yâni şu satılan kitaplarımız arasında var.

2. Diyanetin basmış olduğu İman Nevevî'nin *Riyâzu's-Sâlihîn*'ini okuyun, okuyup bitirin! Riyâzu's-Sâlihîn de güzel.

3. Sonra, İmam Buharî Hazretleri'nin *Sahîh-i Buhârî*'si var; Diyanet bastı, on iki cilt. O uzundur, okuyabilirseniz ona sıra gelecek.

4. Ondan sonra altı sahih hadis kitabı vardır, *Sıhah-ı Sitte* derler: İmam Buhârî, İmam Müslim, Tirmizî, Ebû Dâvud, Neseî, İbn-i Mâce. Bu altı sahih hadis kitabını şimdi Türkçeye tercüme ettiler, açıklamalı tercümeleri var, bunları okuyun! İşte hadislere, şöyle o deryaya biraz açılmış olun, onlardan istifade edin.

c. İlmihali Öğrenin!

Üçüncü tavsiye edeceğim muhterem kardeşlerim: Her müslümanın, "*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah, ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlüh*" dediği zaman; müslüman olan bir insanın farzlar var yapması gereken... Nedir baştaki? Namaz. Namaz kılacak şimdi bu.

"*—Eşhedü en lâ ilâhe illal'lah...*" dedi, müslüman oldu bu adam veya kadın; gayrimüslimdi, İngilizdi, budist idi, bilmem neydi, müslüman oldu. Tamam, gusül abdesti aldı, ne yapacak şimdi bu? Namaz kılacak. Namazı nasıl kılacak, namaz bilgisi lâzım! Ramazan geldi mi oruç tutacak, oruç bilgisi lâzım! Zekâtını verecek, zekât bilgisi lâzım! Zenginse hacca gidecek, hac bilgisi lâzım!

Haramları bilecek, otuz iki farzı, elli dört farzı bilecek. Farzları

bilecek, şunlar şunlar haramdır, günahtır diye bilecek. Yâni, haramları işlememek için bilecek, farzları da yapmak için bilecek. Çünkü kötü şeyleri yaparsa günah var, iyi şeyleri yapmazsa gene günah var. İyi şeyleri yapacak, kötü şeyleri yapmayacak.

İşte bir müslümanın mutlaka bilmesi gereken bilgilere *ilmihal* derler. İlmihal bilgisi, yâni her müslümanın mutlaka bilmesi gereken, şahsen bilmesi gereken bilgiler...

Maalesef ve maalesef biz müslüman olduğumuz halde, mutlaka bilmemiz gereken bilgileri de çoğumuz bilmiyoruz. Camiye giren insana bakıyoruz, davranışlarına bakıyoruz, namaz kılışına bakıyoruz, oruç tutuşuna bakıyoruz, hac edişine bakıyoruz; bilmiyor.

Adam nasıl geçmiş kapılardan bilmiyorum, güldüm bir keresinde... Kâbe-i Müşerrefe karşımızda, ben böyle müezzin mahfili tarafındayım. Beni birisi gördü, yakaladı:

"—Es-selâmü aleyküm hocam!" dedi.

Üzerimizde ihramlar var, hac vazifesini yapıyoruz. Hepimiz ihramlıyız, adam ceketli... Bir de elinde valiz var. Nasıl girmiş? Kapılardan bırakmazlar ama, (*El-cahilü cesûrun*) "Cahil cesurdur." derler. O pervasız girmiş, karambole gelmiş, valizle girmiş Harem-i Şerif'e... Elinde valiz, Almanya'dan gelmiş kardeşimiz. Beni de tanımış.

"—Es-selâmü aleyküm hocam!" dedi.

Allah Allah.. Harem-i Şerif'te böyle bu elbiseyle? Hac yapıyoruz, herkes ihramlı olması lâzım.

"—Bu ne hal yâhu?" dedim.

"—Hocam, ben Almanya'dan filanca; selâmün aleyküm!"

"—E, ve aleyküm selâm..."

"—Şey, ben hac etmeğe geldim, şimdi ben ne yapacağım?" dedi.

Yâhu, şimdi ben ne yapacağım sorusu burada Kâbe'nin karşısında mı sorulur insana? Sen onu Almanya'da düşünecektin. Uçakta ihram giyecektin, Cidde'ye inmeden ihramlanacaktın; sen şimdi cezayı yedin bir kere. Bir kere elbiseyle geldin sen, bu mukaddes yere böyle dikişli elbiseyle, pabuçla, başörtülü

gelinmezdi; cezayı yedi. Hac farzını bilmiyor kardeşimiz, görüyor musunuz? Hac farzını bilmiyor.

Biz az çok şöyle etrafa bakıyoruz; Mısırlı hanımlar şişman, ondan sonra yanlarında beyleri, hatırlı, zengin, belli hacca gelmişler. Hepsi böyle babayiğit, selvi boylu insanlar… Tamam, böyle buradan bir kafile geliyor, maşaallah bunlar Mısırlı; tipinden anlıyorsun, böyle boy postan belli oluyor. Şunlar Sudanlı, bunlar Yemenli... Yemenliler karınca gibi ufak tefek, Sudanlılar selvi gibi uzun boylu...

Şimdi Mısırlılar geliyor orda karı koca karşıdan, sen burada oturmuşsun; buradan da bir kaç karı koca aile, akraba geliyor.

“—Oooo, selâmün aleyküm!”

“—Ve aleyküm selâm...”

Senin gözünün önünde kadınlar erkeklerle musafaha yapıp öpüşüyorlar.

Aaa, fesuphanallah! Yahu kadının erkekle öpüşmesini Avrupalılarda görüyoruz ama bu İslâm’da var mı? Yok! Yâni bu bunun mahremi de değil... Bunlar ayrı grup geldiler, onlar ayrı grup geldiler; yanak yanağa öpüşüyorlar. Mısırlı kardeşlerimiz, bilmiyor.

İsmini söylemeyeceğim, bantları olan meşhur hafızlardan bir Mısırlı hafızı ziyarete gitmişler. Bizim Medine-i Münevvere’den bir açıkgöz kardeşimiz var; hanımı da çok kültürlü, gayretli, kendisi de çok kültürlü, gayretli, dindar insanlar. Mısır’a gittikleri zaman demişler ki: “Şu meşhur hafızın da ziyaretine gidelim!” Bantları yayılmış, herkes dinliyor. “İçeri gittik adamın ziyaretine...” diyor. Tabiî hanım kapalı, müslüman, mütedeyyin… Bey gitmiş:

“—Selâmün aleyküm yâ üstaz bilmem ne!” demiş.

İngilizcesi güzel, belki İngilizce konuşmuştur, belki Arapça konuşmuştur... Musafaha etmiş, tabii hanım geride durmuş:

“—Selâmün aleyküm efendim!” demiş.

“—Gel gel kızım, ben baban sayılırım!” demiş. Yâni “Musafaha

edelim!" demiş.

"—Teşekkür ederim efendim..." filan demiş.

"—Gel gel, çekinme, musafaha edelim!" demiş.

"—Teşekkür ederim." demiş.

"—Gel gel!" diyormuş hâlâ...

Yâni adam hafız olmuş, bantları yayınlanıyor, elin hanımıyla musafaha etmeyi o çekindiği zaman da anlamıyor da; "Gel gel musafaha edelim!" diyor. E, bu Mısırlıların İslâm'ı iyi bilmemesini gösteriyor. Bu bir kusur.

İslâm'da böyle şey var mı? Yok! Peygamber Efendimiz kadınlarla musafaha etmemiş. Biz onun için burada erkek kardeşlerimizle musafaha ediyoruz ama, hanım kardeşlerimizle musafaha etmiyoruz. Neden? Peygamber Efendimiz etmemiştir diye. Musafaha etmemiş Peygamber Efendimiz, onun sünnetine uygun olması lâzım.

Bu neden kaynaklanıyor? Sünnet-i seniyyeyi bilmiyorlar dedim ya... Kur'an'ı bilmiyor zamane müslümanları, Peygamber Efendimiz'in sünnetini bilmiyor. Yâni yalnız Türkiye'de değil, orada da bilmiyorlar, alimleri de bilmiyor bazen.

Hocamızla böyle bir mecliste oturuyoruz, alimlerinden bir tanesi geldi. Baktı ki yalan yanlış şeyleri söylüyor, Hocamız kızdı, azarladı. İsmi lâzım değil.

Haa.. İlmihal bilgileri var. İlmihal bilgileri ne demek? Sen müslüman olarak "*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah*" dedin, İslâm'a girdin, müslüman olarak yaşayacaksın. Günlük ibadetlerin var ya, işte o ibadetleri yapmak için, günlük yaşantını sürdürmek için müslüman olarak bilmen gereken bilgiler var; bunları bilmiyorsun. "Namaz nasıl kılınır, nasıl bozulur, cuma nasıl kılınır, oruç nasıl tutulur?" vs. vs. E, bilinmiyor. İşte bu bilgileri öğrenmek lâzım!

Tabii biz şimdi, ne diyoruz; böyle havada bırakmıyoruz söylediğimiz bir sözü bir yere bağlıyoruz: Bizim Asım Köksal Hoca var Ankara'da, hani *İslâm Tarihi* isimli şöyle büyük eser yazmış,

Pakistan'a çağırmış Ziyâü'l-Hak hediye vermiş, bilmem ne kadar mükâfatlar almış filan.. Tanıdığımız bir kimse. Asım Köksal Hoca'nın bir ilmihal kitabı var, güzel anlaşılabilir bir ilmihal; alın onu, bir okuyun evde... Hep birden okuyun; çünkü bilinmiyor, bilmiyorsunuz. Yâni fıkhı bilmiyorsunuz, ilmihali bilmiyorsunuz.

Asım Köksal'ın ilmihalini okuyun, ya da Ahmed Hamdi Aksekili'nin *Dini Bilgiler* diye bir kitabı var, elli kere basılmıştır Diyanette; bütün Kur'an kurslarında ders kitabı olarak okutuluyor, şunu bir okuyun! Allah rızası için bilmeniz gereken bilgileri şöyle bir bilmek üzere bunu okuyun. Bunu bildiniz mi, kısaca bir kere okudunuz mu;

"—Haa, şunları bilmiyormuşum, öğrendim; şunları zaten biliyordum, tekrar oldu."

Tekrar da sevap, bizim büyüklerimizin şakası var, biliyorsunuz: (*Et-tekrâru ahsen, velev kâne yüz seksen!*) "Tekrar çok güzeldir, iyidir, pek güzeldir; isterse yüz seksen defa olsun!" demişler.

E, şimdi bu Türkçe cümleyle Arapça cümle karıştırılmış, şaka yapılıyor. Şiir gibi söylenmiş, beyit gibi söylenmiş ama; güzel. Yâni yüz seksen defa bile tekrar edilse bu dini bilgiler, iyidir. Kuvvetlenmiş olur insan, iyi bilmiş olur. Tamam, bunu bilin.

Sonra ne yaparsın? Hangi mezhebden isen, onun biraz daha detaylı bir kitabını da okumak lâzım. Yâni bu incecik kitap değil de, biraz daha bilgini genişletmen lâzım. Zaten o inceyi iyi öğrendikten sonra, ötekisini kolay okursun. Hangi kitabı tavsiye ediyorum: Fikri Yavuz rahmetli benim sınıf arkadaşımdı, yaşça biraz benden de büyüktü ama; onun bir *Muamelatlı İslâm Fıkhı ve Hukuku* diye şöyle bir kalın kitabı var, fıkhın bütün bahislerini içine aldığı için güzeldir; onu okuyun!

Ömer Nasuhî Hoca'nın *Büyük İslâm İlmihali*'ni okuyun! Ömer Nasuhî Bilmen'in kitabının içinde bütün fıkıh bahisleri yoktur, dili biraz ağırdır; onun için birincisini söyledim.

Ömer Nasuhî Hoca meselâ evlenmenin, nikâhın ahkâmını yazmamıştır. Ama, neden yazmamış? O da bizim tekkemizin

ihvanı, Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun, kabri nur dolsun; sevdiğimiz bir büyük alim... Niye yazmamış? O sonra altı ciltlik *Hukuk-u İslâmiye ve Istı'lahâtı Fıkhıye Kàmusu* yazdı da, neler anlattı, onda... Burada anlatmadı, orada anlattı.

Kısaca hepsi olduğu için Fikri Yavuz'un *Muamelatlı İslâm Fıkhı ve Hukuku* kitabını alın. Okursanız, orada şunlar da vardır: Kaza yaparsanız nasıl diyet ödeyeceksiniz? Miras taksimi nasıl olacak? Miras taksiminde Allah-u Teàlâ Hazretleri:

يُوصِيكُمُ اللهُ فِي أَوْلاَدِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الأُنْثَيَيْنِ (النساء:١١)

(*Yûsîkümu'llàhu fî evlâdiküm li'z-zekeri mislü hazzi'l-ünseyeyn*) [Allah size, çocuklarınız hakkında, erkeğe, kadının payının iki misli miras vermenizi emreder.] (Nisa, 4/11) Yâni,"Kadınların hakkı erkeklerin hakkının yarısı kadardır." diye mirasta bir genel kaide koyuyor.

Şimdi benim annem, dedem vefat edince dayılarımla, erkek kardeşleriyle kavga etti. Tatlı bir kavga ettiler. Rahmetli, Allah cümle geçmişlerimize rahmet etsin, hoşuma gidiyor. Neden kavga ettiler? Dayılarımla, ablaları durumunda olan annem niye kavga etti? Dayımlar diyor ki:

"—Abla, senin yedi tane çocuğun var; gel şu mirası dörde bölelim!"

Dört kardeşler, iki kız iki oğlan. "Dörde bölelim şu mirası, çocukların da istifade etsin!" diyorlar. Dedem fabrikatör, zeytin yağı fabrikası var, bağları, bahçeleri, tarlaları var... Dörde bölelim diyor, razı dayılar. Annem de inat ediyor, olmaz diyor. Neden?

"—Allah bana ne miktarda verilmesini emretmişse Kur'an-ı Kerim'de, ben o kadar isterim; fazla istemem!" diyor.

Yarı yarıya daha azı istiyor. Dayılarım yarı yarıya, yüzde yüz fazlasını vermek istiyorlar. Anam kabul etmiyor, olmaz diyor. "Ben Allah'ın bana yazdığı kadarını isterim, fazlasını istemem!" diyor. Bu güzel bir misâl...

Bir de bir başka hacı teyze tanıyorum filânca şehirde, onun da kocası öldü. O da, çocukları olduğu için kocasından sekizde bir alması lâzım, ayette böyle. Çocukları olmasaydı dörtte bir alacaktı. Ama medeni hukukta miras taksimi böyle değil; fazla veriyor karıya... Kocanın geride kalan karısına mirası fazla yazmış medenî kanun ama, İslâm hukukunda az yazmış. Şimdi kadın hacı, çocukları hacı, kocası ölen rahmetli hacı, hepsi hacı elhamdü lillâh... Dindar, başörtülü kadın:

"—Ben medeni kanuna göre taksim isterim!" diyor.

Hay Allah akıl fikir versin, Allah ıslah etsin! Hakkın olmayan şeyi istiyorsun, yanlış... Allah'ın istediği taksimine razı değilsin, fazlasını istiyorsun, "Yok, onu isterim!" diyorsun; olmaz. O da ters misâl…

Şimdi bunları bilecek tabii insan, bunun günah olduğunu bilecek, haram olduğunu bilecek. Kanun soruyor şimdi:

"—Kocan öldü ey kadın, mirası mirasçılara şimdi mi taksim edelim, sen öldükten sonra mı taksim edelim? Sen istifade et, istifade et, istifade et; ondan sonra sen öldüğün zaman mı miras taksim edilsin?"

E, hangisi menfaatine?

"—Ben ölünceye kadar kullanayım malı, ben ölünce taksim olunsun!" diyor.

Ama, ötekilerin hakkını yiyor. Öteki mirasçılar senelerce o mirası alamayacaklar, istifade edemeyecekler, haksızlık oluyor. Belki o ondan önce ölecek, aç ölecek, kıyıda kenarda ölecek... Adam ölür ölmez mirasçısı onun malını almağa hak kazanıyor. Sen niye onu senin hayatına, "Şu cadaloz ölsün de mirası paylaşmak mümkün olsun!" dedirtiyorsun, beddua ettirtiyorsun kendine?

Bir fıkra aklıma geldi de, onu da anlatayım; böyle fıkralı mıkralı gidiyor bizim konferanslar: Bir hükümdarın bir veziri varmış, çok cömertmiş, çok borç verirmiş böyle sıkışan insanlara. Borç verdiği adamlara da;

“—Ne zaman ödeyeceğim ben bu borcu?” diye sordukları zaman, dermiş ki:

“—Hükümdar öldüğü zaman ödersin! Hükümdarın vefatında ödersin, bu ne kadar yaşarsa dursun, borcunu ödeme; ne zaman hükümdar ölürse, benim sana verdiğim parayı o zaman ödersin!” dermiş.

Gitmişler hükümdara gammazlamışlar, gammazlamak deniliyor ya… Gidip hani böyle:

“—Senin bu vezir var ya, işte birilerine borç veriyor, hükümdar öldüğü zaman verirsin diyor.” demişler.

Kızmış hükümdar da,

“—Bre, gel bakalım buraya! Bre nankör, ben seni vezir yaptım, sana salâhiyet verdim, şöyle oldu, böyle oldu. Sen birilerine borç para veriyormuşsun; ‘Ne zaman ödeyeceğiz?’ deyince, ‘Hükümdar öldüğü zaman...’ diyormuşsun; benim ölümümü borcunu ödeme tarihi olarak söylüyormuşsun, utanmıyor musun sen?” diye böyle azarlayınca;

“—Efendim demiş, zât-ı âlinize gelen haberler doğru, aynen öyledir, öyle yapıyorum.” demiş.

Çok hoşuma giden fıkralardan biridir bu da.

“—Evet, tamam, doğru. Size gelen haberler, gammazlayanların, müzevircilerin haberleri doğru, tamam. Ben borcu veriyorum, siz ölünce ödesinler diyorum ama, bundan benim bir kötü maksadım yok; bilakis iyi niyetle böyle yapıyorum. Çünkü biliyorum ki borçlu olan bir insan, borcunu ne kadar geç öderse, o kadar memnun olur. Yâni benim borç verdiğim insan ne diyecek şimdi: ‘Aman Allahım şu hükümdara ömür ver, ölmesin! Yarın, öbür gün ölür de ben bu parayı götürüp hemen teslim etmek zorunda kalırım. Yâ Rabbi şuna uzun ömür ver, yaşasın!’ diye sizin ömrünüze dua ettirmek için yapıyorum.” demiş.

Tabii, hükümdar da o zaman onu taltif etmiş. Doğru tabii, işin doğrusu bu: “Şu adam gebersin de parayı vereyim!” demez insan, “Çok yaşasın da parayı geç vereyim!” der.

Şimdi kadın, “Miras ben öldükten sonra taksim edilsin!”

deyince, mirasçılara ne dedirtmiş oluyor: "Şu bir an önce ölse de, biz de mirasımızı paylaşsak!" dedirtmiş oluyor, kendisinin ölümüne bir sürü insanı canı gönülden beddua ettirtecek duruma düşürtüyor. Tabii günah da kazanıyor ayrıca, birisinin hakkını geç vermek de zulümdür.

Bakın, zulümdür deyince söz sözü açıyor. Peygamber Efendimiz sahih hadis-i şerifinde buyurmuştur: "Fukaranın kapıda zekât verilmek için, hayır verilmek için bekletilmesi zulümdür." diyor Peygamber Efendimiz.

"—Yâhu hakkı değil adamın; istersem vereceğim istemezsem vermeyeceğim."

"—Bekletme, bekletmek zulümdür. Bekletmeyeceksin, şıp diye vereceksin. Kapıda nasıl olsa bekliyor, beklesin; üç saat, beş saat, yedi saat, ertesi gün... Bugün git yarın gel... Öyle şey yok. Yâni bir an evvel vermesi lâzım!"

Şimdi bunları nereden açtık? Bizim hacı nineler, hacı dedeler, hacı teyzeler, hacı dayılar, hacı amcalar, hacı yengeler İslâm'ı bilmeyince hatalı işler yapabiliyorlar. Biz de bilmeyince yapabiliriz. O halde İslâm'ın gerçek bilgilerini iş işten geçmeden, ateş bacayı sarmadan, günahlara batmadan, Allah'ın gazabına uğramadan öğrenmemiz lâzım.

O zaman ne gerekiyor, her şeyden önce ne öğrenmemiz lâzım: *İlmihal* bilgilerini öğrenmek lâzım! Yâni ilk başta öğrenmemiz gereken şeylerden birisi, ilmihal bilgilerini öğrenmek. Süratle, hemen, çar çabuk bu bilgileri öğrenmemiz lâzım! Ondan sonra, kendi mezhebimize ait şöyle bir derli toplu bir kitabı okumamız lâzım. Fikri Yavuz'un kitabıdır dedik.

Ondan sonra tabii başka mezheblerdeki fikirleri de insan öğrenirse, geniş bir ilme sahip olur. Neden? Emr-i ma'ruf nehy-i münker yaparken kavga etmemek için tabii karşı tarafın neden yaptığını da bilmek lâzım. "Yahu sen benim yaptığım gibi yapmıyorsun?" Yakasından tut vur ensesine tokadı... Olmaz, belki onun da mezhebinde o normaldir; ne diye kızıyorsun?

Şimdi biz Kâbe-i Müşerrefe'nin karşısında namaz kıldık imamla beraber. Namazdan "Es-selâmü aleyküm ve rahmetullàh... E-sselâmü aleyküm ve rahmetu'llàh..." dedik, bitirdik. Üç dört adam ötemizde bir adam, beyaz sakallı, bıyıklarını iyice tıraş etmiş, kazımış; böyle bıyık hiç yok, kazımış, tam mutaassıb... Suudluların böyle mutaasıbları var, tiplerinden belli oluyor halleri, entarileri kısa, kılları görünüyor bacaklarının... filân. Bangır bangır bağırıyor bizim arkadaşa...

Şöyle eğildim baktım niye bağırıyor diye: Biz imam "*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llah!*" deyince, imamla beraber öyle demez miyiz? Deriz. Ona kızıyor. E, nasıl olacakmış? İmam bitirecekmiş, "*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàh... Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàh...*" diyecekmiş; biz ondan sonra "*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàh... Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàh...*" diyecekmişiz. Öyle istiyor, ondan bangır bangır bağırıyor, hop oturuyor hop kalkıyor; ağzı köpürmüş sanki deterjan yutmuş gibi bağırıyor.

Şimdi ben kısaca eğildim dedim ki:

"—(*Nahnü el-etrâk...*) Biz Türk'üz, Hanefî mezhebindeniz, bizim mezhebimiz budur." deyince; Vayyy, sen misin öyle söyleyen; bir de bana kızdı:

"—Peygamber Efendimiz'in zamanında mezhepler yoktu."

"—Amennâ ve saddaknâ, mezhebler yoktu ama, Vahhâbi mezhebi de yoktu, senin mezhebin de yoktu. Sen nereden çıkarttın bu gürültüyü patırtıyı?"

Allah'tan bir gün önceden bu bahisleri okumuştum ilmihalden, Allah her şeyi hikmetle yapıyor. Okumuştum, meseleyi detayı ile biliyorum; dedim ki: Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şerifi var, o hadis-i şerife göre biz böyle yapıyoruz dedim; hadis-i şerifi güzelce okudum. Başımıza kalabalık toplandı. Hatta polisler filan da geliyor, "Ne oluyor, Harem'de bir şey mi var?" diye... Yakalarlar insanı, götürürler. Orada üç beş adamdan birisi polis, kimisi sivil kimisi resmi...

Herkes toplandı başımıza, tabii bir bana baktılar bir ona

baktılar. Bir onun köpürmesine baktılar, bir bizim sükûnetimize baktılar; bir bizim cevabımıza baktılar, bir onun sözüne baktılar. Anladılar o haksız, gittiler ona dediler ki:

"—Yâ filânca, bak burası, Alem-i İslâm'dan her müslümanın geldiği bir mübarek Mescid! Müsamaha göster! Bak bu hem cahil değil, mezheplerine göre bu işi neden yaptıklarının hadis-i şerifini söylüyor, delilini söylüyor..." filan dediler.

Tabii ona da cevap veremedi, bağıra çağıra kalktı gitti. Bu nedir? Taassubdur. Nedendir? Öteki mezhepleri bilmiyor, müsâmaha göstermiyor; dinin aslını özünü anlayamamış. Müslümanın müslümanı sevmesi lâzım, kızmaması lâzım. Hatası varsa da yumuşak söylemesi lâzım. İşi böyle cinayet işlenmiş gibi bir hale getirmemesi lâzım.

Onun için, bizim de tabii biraz şöyle İslâm kültürünü bilmemiz lâzım. Biz böyle "*Allàhu ekber!*" diyoruz, böyle göbeğimizin altına el bağlıyoruz erkekler... Ee, kimisi farklı tutuyor. Arap alemine gittiğin zaman kimisi tutmuyor ellerini, böyle salıyor hazır ol vaziyetinde... Kimisi başka türlü duruyor... Kimisi yatıyor yatıyor, ezan okununca kalkıyor; cızt duvardan teyemmüm abdesti alıyor, "Allàhu ekber!" diyor, namaza duruyor. E, biz gidiyoruz abdest alıyoruz uyuduktan sonra, abdestimiz bozuldu diye. Ne yapalım? İnsan mezhebler hakkında bilgi sahibi olunca, hoş karşılıyor.

Evet, Kur'an-ı Kerim'i her gün okuyacaksınız kıraatini, her gün biraz ezberleyeceksiniz, tefsirini biraz okuyacaksınız. Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerinden, her gün ismini söylediğim bir güzel hadis kitabından biraz okuyacaksınız, bilginiz olacak.

İlmihal bilgilerini öğreneceksiniz: "Namaz nasıl kılınır, nasıl abdest alınır; ne namazı bozar, ne bozmaz. Oruç nasıl tutulur, zekât nasıl verilir, ne kadar verilir? Miras nasıl taksim olunur?" ve sâir ilmihal bilgilerini öğreneceksiniz. Çünkü bilmezseniz yanlış yaparsınız; yanlış yaparsanız Allah'ın rızasını kazanamazsınız.

Onun için, o alimlere verilen sevapları almak için tavsiyeleri sıralıyordum. Bu üç maddeyi sıraladım, daha başkalarını önümüzdeki dersler inşaallah sıralamak üzere şimdilik burada bırakıyorum.

Bunlara bugünden başlayacaksınız. Yarın burada, "Bakalım kaç sayfa Kur'an okudunuz, kaç tane hadis okudunuz; ilmihal bilgilerinden hangi kitabı ne kadar okudunuz?" diye soracağım, haberiniz olsun. Elime bir de deynek alıp geleceğim. (Yâni, deyneği buraya yazdığım şeyleri göstermek için alacağım)

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!

27. 12. 1994 - Victoria

10. İBADETİN GÜZEL YAPILMASI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîne hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh... Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri ibadetlerimizi kabul eylesin... Aciz ve nâçiz ibadetlerimizi engin rahmetine ermemize vesile eylesin... Bize lütfuyla muamele eylesin...

a. Şeytanın Hileleri

Şeytan (*Aleyhi'l-la'neh*) bizim hasmımızdır, düşmanımızdır. Kur'an-ı Kerim'de de buyruluyor:

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا (فاطر:٦)

(*İnneş şeytàne leküm adüvvün, fettahizûhü adüvvâ*) "Muhakkak ki şeytan düşmanınızdır; siz de onu düşman belleyin, düşman edinin! Şeytanın düşman olduğunu bilin!" (Fatır, 35/6) buyruluyor.

Şimdi bu bir mahlûk ve ateşten yaratılmış. Bizi doğru yoldan çıkartmağa, Allah'ın sevmediği işleri yapmağa teşvik eder, günahları işlemeğe teşvik eder. Allah'ın emirlerinin yapılmasını zor gösterir, yapılmasını istemez, yapılmamasını sağlamağa çalışır. İnsanı Allah'ın emirlerini tutmamaya, Allah'a âsî duruma düşürmeye çalışır. Kendisi emir tutmamıştır, insanoğlunu da âsî duruma, kendisinin durumuna düşürmeğe çalışır. Kendisi gibi cehenneme girsinler diye sapıtmağa çalışır.

Eğer şeytan bir insanın aklını çelemezse, onu günahı işlemeye

sevk edemezse, Allah'a âsî duruma düşüremezse; hiç olmazsa hayrı işletmemeğe çalışır. Hayrı işlemesin, sevaplı işi işlemesin, sevaplı işler yapıp da Allah'ın rızasını kazanmasın diye hayırlardan geri tutmağa çalışır. Hayırlardan geri tutmağa güç yetiremezse; çünkü doğrudan doğruya kendisinin bir gücü yoktur, saltanatı yoktur. Yâni ne olursa olsun yaptırırım diye bir saltanatı yoktur.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

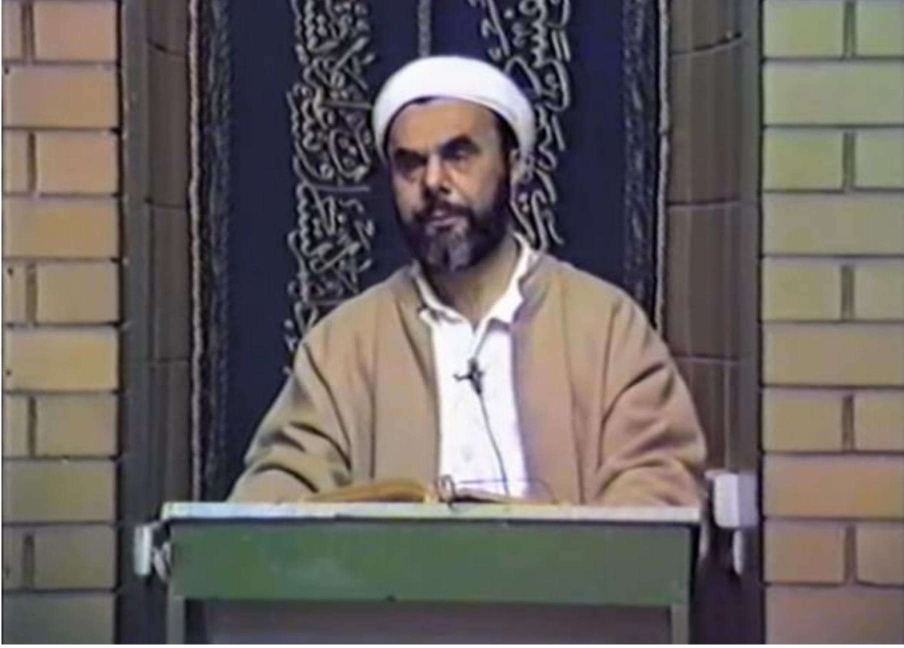
(النحل:٩٩)

(*İnnehû leyse lehû sultànün ale'llezîne âmenû ve alâ rabbihim yetevekkelûn*) "Onun iman eden insanlar üzerine bir hakimiyeti, zorla yaptırım gücü yoktur. Rabbine tevekkül eden, iman eden kullarına zorla bir şey yaptırtamaz." (Nahl, 16/99)

Ne yapar? Ancak vesvese verir, teklif eder. Yâni insanın karşısında ona bir takım teklifler getirip, o teklifleri ona cazip gösteren, allayıp pullayan, hoş gösteren, istettiren, canını çektiren bir varlıktır. Doğrudan doğruya bir gücü yoktur ama, burnuna halkasını taktığı kimseyi ayı oynatır gibi oynatır.

Hani ayıların burnuna zincir takıyorlar; o zaman o koca ayı ayıcının oyuncağı oluyor. Otur diyor oturuyor, kalk diyor kalkıyor. Şu taklidi yap diyor yapıyor, bu taklidi yap diyor yapıyor. Söz dinlemediği zaman burnunda halka var, çekti mi acıdığı için hayvanın burnu; bir de elinde sopası var, koca ayı o küçücük yenebileceği mahlûkun maskarası oluyor, yâni oyuncağı oluyor.

Böyle burnuna halka taktıkları vardır. Kendisinin sözünü dinleyenleri, tabi olanları vardır ama; mü'minlere, imanı kuvvetli olanlara ve Allah'a tevekkül edenlere doğrudan doğruya yaptırım gücü yoktur. Sadece teklif etme, cazip gösterme, reklam ve propaganda ve kötülüğü yaptırma gayreti vardır.

Şerri yaptıramazsa, şerri cazip gösterip işlettiremezse; "İçki iç, kumar oyna, zina et, şöyle yap, böyle yap; adam öldür, hırsızlık yap..." vs. bunu yaptıramazsa, hayrı işletmemeğe çalışır:

"—Namaz kılma, oruç tutma, Allah'ın yolunda gitme; sıkıcı zaten bunlar... Hacca gidip ne yapacaksın?" der.

Yâni Allah'ın emirlerine karşı insanda bir soğukluk, isteksizlik, onları sevimsiz görme gibi bir şeyi yapmağa çalışır.

Onu da atlatabilirse insan, "Ne demek yâni; Allah'ın emri de güzeldir, yasağı da güzeldir. Emri güzel şeyleri emretmiştir" diyebilirse...

قُلْ إِنَّ اللهَ لاَ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ (الأعراف:٢٨)

(*Kul inna'llàhe lâ ye'müru bi'l-fahşa'*) "De ki ey Rasûlüm, o mü'minlere: Allah insanlara kötülük emr'etmemiştir, kötülükleri yapın dememiştir. Emrettiği şeyler, fuhşiyat değildir, güzel

şeylerdir.” (A’raf, 7/28)

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ (الأعراف:٢٩)

(*Kul emera rabbî bi’l-kıst*) “De ki: Rabbim adaletli, güzel şeyleri emretmiştir.” (A’raf, 7/29) İnsanlara faydalı olan şeyleri emretmiştir. Dünyalarına, ahiretlerine, sıhhatlerine, bedenlerine, akıllarına, her şeylerine faydalı şeyleri emretmiştir.

Ne demek? Rabbimin emirleri güzeldir. Namazı güzeldir, haccı güzeldir, zekât güzeldir. Evet cebimden para çıkıyor ama, o da güzel, karşı taraf seviniyor. Benim fazlamdan alıyor, kırktan bir tanesini alıyor, kırkta birini alıyor, otuz dokuzu bende kalıyor. Malım temizleniyor, o kardeşim de seviniyor. Karşıdaki bir insanı sevindirmiş oluyorum. Oh... Ne kadar güzel!

Zekât güzeldir, oruç güzeldir. Oh... El-hamdü lillâh bedenim rahatlıyor, midem dinleniyor, sıhhat kazanıyorum, kalbim nurlanıyor... vs. Oruç güzeldir, her şey güzeldir.

Allah’ın emirleri de, yasakları da yerli yerincedir. İyi ki yasak olmuş içki; çünkü birayı bile devamlı içenlerin görüyoruz alkolik olduğunu...

“—Alkol miktarı az, efendim işte ne olacakmış filân...”

Azdan çoğa, çoktan alkolikliğe, alkoliklikten dejenerasyona, dejenerasyondan hastaneye veya mezara; istikamet böyle...

Almanya’da çok gördüm, biradan mahvolmuş çok insan gördüm Almanya’da; yollarda, kenarlarda, hayır evlerinin kapılarında...

“—Bunlar burada ne yapıyorlar böyle?” dedim.

Dediler ki:

“—Bunlara bu hayır teşkilatı yevmiye bir para veriyor, az bir para. O parayı almak için buraya dizilirler, yatarlar kapıların önünde böyle koyun sürüsü gibi, davar gibi; ondan sonra buradan bu günlük paraları aldılar mı, dosdoğru yine içki içmeye giderler.”

Yâni bayağı bir insanlıktan çıkıyorlar; hem vucüt ve şekil

bakımından çıkıyorlar, hem de faydalı bir insan olmaktan çıkıyorlar. İnsan görüyor; o küçük dedikleri, alkol miktarı az dedikleri biranın bile bir toplumu nasıl mahvettiğini gözleriyle görüyor. Keşke videoya alsa da insan, seyrettirse başkalarına...

Şimdi yasakları da güzel yerli yerindedir. El-hamdü lillâh ki nikâhı emretmiş, zinâyı haram kılmış. El-hamdü lillâh ki içkiyi haram kılmış. Ve o kadar güzel tatlı, tuzlu, ekşi, turşu ne güzel meyvalar var, gıdalar var; onlarla gıdalansın insan! Emri güzel, yasağı güzel, lütfu güzel, kahrı güzel, hükmü güzel, her şeyi güzel...

b. Acele Etmek

Tamam, şeytan burada da kandıramadı mı; ille adam hayrı işleyecek; "Allah Allah, isyan ettiremedim, hayırdan geri bıraktıramadım!" der. O zaman ne yapmak ister? Yine peşini bırakmaz insan oğlunun: "Hayrı yapacak bu ama, şunu acele yaptırtayım!" der, kalitesini düşürmek için. Yâni yaptığı hayrın kalitesi düşük olsun, bir şeye benzemesin, tadı tuzu olmasın yaptığı ibadetin, taatın diye acele yaptırmayı emreder.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[33]

اَلْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ (ت. طب. عد. عن سهل بن سعد ؛

---

[33] Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VII, s.247, no:4256; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.89, no:4367; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.104, no:20057; Hàris, *Müsned*, c.III, s.387, no:857; Hatîb-i Bağdâdî, *el-Fakîh ve'l-Mütefakkıh*, c.III, s.287, no:1159; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.78, no:2440; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.151; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.310, no:2358; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.428, no:494; Ebû Hüreyre RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.367, no:2012; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.122, no:5702; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.374; Rûyânî, *Müsned*, c.III, s.241, no:1076; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.343; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.98, no:5674, 5675; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.56, no:1713; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XI, s.42, no:10212 ve s.390, no:11041; RE. 197/7.

ع. هب. ق. عد. عن أنس)

(*El-aceletü mine'ş-şeytàn*) "Acele şeytandandır."

"—Kıl şu namazı!"

"—Kaç dakikada?"

"—İki üç dakikada..."

Tangur tungur, paldır küldür...

"—Tamam, dört rekat kıldım: *Es-selâmü aleyküm ve rahmetullah! Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llah!*"

Pırrrr....

"—Nereye gidiyorsun? Daha namaz bitmedi, duası filân..."

Yok işte seccade bir tarafta, terlik bir tarafta, öteki terlik bir tarafta... E, ne yaptı? Aceleye getirtti şeytan...

"—Dışarıda ne yaptı?"

Dışarıda gitti, oturdu.

"—E, treni mi kaçırıyordun, uçak mı kaçıyordu, niye bu bu kadar acele ettin?"

"—Bilmem, işte ne bileyim sıkılıyorum, böyle acele ettim.

Acele ettirtir. Dışarıda da bir işi yok... Hacı babalar, hacı dedeler, hacı dayılar camide namazı kılarlar; pabucunu kaptığı gibi kahveye gider, akşama kadar kahvede... E, o zaman vakit varsa acele etmenin, Allah'ın ibadetini aceleye getirmenin manası ne? Dışarda sıkışık bir durum yok ki... Hani çok acil bir durum olur; tamam, Allah da hoş görür, mazur görür ama, öyle bir durum yok... İçinde bir acele yapma, alelacele işi bitirme arzusu...

Haccı yapıyor, üç gün dört gün birazcık daha durmağa tahammülü yok, kavga çıkartıyor orada. E mübarek haccı yaptın, iyi adam oldun; yıkandın, temizlendin, paklandın, aklandın, günahlardan sıyrıldın, safîleştin, melekleştin... Bu neden? Şeytandan...

Acele ederler, birbirlerini kırarlar, haksızlık yaparlar. Hava alanında kavga ederler, bilmem şöyle olur, böyle olur... Ne olacak? Gidecek ille Mekke'den. Be adam patlıyor musun, Mekke'de bir şey mi var, gideceğin yerde bir şey mi var? Yok... (*El'aceletü*

mine'ş-şeytàn) Şeytan acele ettirtiyor, tadını kaçırttırtmak için...

Bütün böyle güzel ibadetlerin şuurlu, tadına varılarak, tatlı, hoş bir şekilde icra ve ifa edilmesini acele duygusuyla bozmak ister. Meselâ namaz kılıyor, ne söylediğinin farkında değil, ne okuduğunun farkında değil; rekâtlar, rükûlar, secdeler birbirine karışıyor. Halbuki "*Allahu ekber!*" dedi mi duracak.

Ben şimdi Suudluların namaz kılışına bakıyorum, bizim namaz kılışımızdan kat kat güzel. Neden? Rükûlarda bekliyorlar, secdelerde bekliyorlar, iki secdenin arasında bekliyorlar, aceleye getirmiyorlar. Kıraatleri uzun... Bakıyorum, Ooooh, bayağı uzun uzun okuyorlar. Yâni bayağı tadını çıkartarak, aceleye getirmeden namaz kılıyorlar. Taa otomobilden iniyorsun, şurada hoparlörden duyuyorsun, imam "*Allahu ekber!*" dedi, rekâta durdu. Yürüyorsun, yürüyorsun, geliyorsun, birinci rekâta yetişiyorsun; taa uzun mesafeden... Türkiye'de olsa, selâm bile verirlerdi:

"—*Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llah! Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llah!*" biterdi iş. E, ne bu acele?

Namazı kıldıktan sonra imam efendi “Trak... Trak... Trak...” elektrikleri kapatıyor, müezzin efendi “Tak... Tuk...” kapıları kapatıyor. Ana kapının önüne geliyor, içerdeki adama hadi defol gibilerden gözünün içine bakıyor:

“—Yallah dışarı...”

“—E, ne olacak?”

“—Kapıyı kapatacağım.”

“—Allah’ın evi yahu, burada biraz ibadet etmek istiyorum.”

“—Çık dışarı be adam, işim var, gücüm var...”

“—E, senin işin imamlık, işte bu camiyi bekleyeceksin, burada ibadet edilmesine yardımcı olacaksın. Allah’ın evine kilit vurulur mu? İbadethane burası!”

“—Efendim, kilit vurmazsam halıları çalıyorlar.”

“—Doğru, otur, başında bekle; maaş alıyorsun!”

Yok, o da ne yapacak? O da kapattıktan sonra gidecek boş bir şeyle uğraşacak. Hani ahım şahım bir şey yapsa, müezzin... Karşı tarafta triko dükkânı var, gidiyor orada trikotajcılık yapıyor. Bilmem başka bir şeyi var, onun peşinde... Veya o da kahveye gidiyor.

Burada din görevlilerinden gördük. Bizim namaz kılmamızı, konferans vermemizi, bir camiye gitmemizi engelleyip de bayağı kahramanlık yapan bazı din görevlileri geldi geçti buradan... Melbourn’dan hatırlıyorum; kahveden çıkmazmış.

Şimdi şeytanın bir işi de aceledir. Yâni sapıtmak ister, azdırmak ister, bir; hayrı engellemek ister, iki; aceleye getirip kalitesini sıfıra düşürmek ister, üç...

Bu konuda Ebû Hüreyre RA’dan şöyle rivayet edildi:[34]

---

[34] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.263, no:724; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.298, no:397; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.287, no:856; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.103, no:303; Neseî, *Sünen*, c.II, s.124, no:884; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.437, no:9633; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.234, no:461; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.212, no:1890; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XI, s.449, no:6577; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.257, no:2959; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.15, no:2091; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.I, s.308, no:958; Ebû Hüreyre RA’dan.

أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، دَخَلَ الْمَسْجِدَ، فَدَخَلَ رَجُلٌ فَصَلَّى، فَسَلَّمَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَرَدَّ وَقَالَ: ارْجِعْ فَصَلِّ، فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ! فَرَجَعَ، يُصَلِّي كَمَا صَلَّى، ثُمَّ جَاءَ فَسَلَّمَ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ، فَقَالَ: ارْجِعْ فَصَلِّ، فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ! ثَلاثًا، فَقَالَ: وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ مَا أُحْسِنُ غَيْرَهُ فَعَلِّمْنِي. فَقَالَ: إِذَا قُمْتَ إِلَى الصَّلاَةِ فَكَبِّرْ، ثُمَّ اقْرَأْ مَا تَيَسَّرَ مَعَكَ مِنَ الْقُرْآنِ، ثُمَّ ارْكَعْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ رَاكِعًا، ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَعْدِلَ قَائِمًا، ثُمَّ اسْجُدْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ سَاجِدًا، ثُمَّ ارْفَعْ حَتَّى تَطْمَئِنَّ جَالِسًا، وَ افْعَلْ ذٰلِكَ فِي صَلاَتِكَ كُلِّهَا (خ. م. عن أبي هريرة)

(*Enne rasûlü'llàh salla'làhu aleyhi ve selleme dehale'l-mescid*) Bir keresinde Rasûlüllah SAS Efendimiz mescide girdi. (*Fedehale racülün, fesallâ*) Daha sonra bir adam, (bir bedevî) mescide girdi ve (Peygamber Efendimiz'in gözü önünde) namaz kıldı. (*Sümme*

Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.100, no:302; Neseî, *Sünen*, c.II, s.193, no:1053; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.340, no:19019; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.212, no:1329; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.274, no:546; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.369, no:884; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.95, no:4; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.V, s.35, no:4520; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.498, no:6623; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.II, s.370, no:3739; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.139, no:3131; ; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s,102, no:2478; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.241, no:722; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.366; Rifâa ibn-i Râfi' RA'dan.

câe, feselleme ale'n-nebiyyi salla'làhu aleyhi ve sellem) Sonra, Peygamber SAS'in yanına gelip selâm verdi. (*Feredde ve kàle*) Peygamber Efendimiz onun selâmına karşılık verdi ve dedi ki:

(*İrci' fesalli, feinneke lem tüsalli*) 'Dön de namazını yeniden kıl; çünkü sen namazı kılmış olmadın!' dedi.

(*Feracea, yusallî kemâ sallâ*) Adam dönüp, yine eskisi gibi kıldı. (*Sümme câe, feselleme ale'n-nebiyyi salla'làhu aleyhi ve sellem*) Sonra, Peygamber SAS'in yanına gelip selâm verdi. (*Feredde ve kàle*) Peygamber Efendimiz onun selâmına karşılık verdi ve dedi ki:

(*İrci' fesalli, feinneke lem tüsalli*) 'Dön de namazını yeniden kıl; çünkü sen namazı kılmış olmadın!' dedi. (*Selâsen*) Bu ihtar üç defa vuku buldu. (*Fekàle*) En sonunda adam dedi ki:

(*Vellezî beaseke bi'l-hakkı*) Seni hak din ve kitapla gönderen Allah'a yemin ederim ki, (*mâ uhsinü gayrahû*) ben bundan başka türlüsünü bilmiyorum, (*feallimnî*) bana doğrusunu öğret!" dedi

(*Fekàle*) Bunun üzerine Peygamber Efendimiz SAS buyurdu ki:

(*İzâ kumte iles'salâti fekebbir*) 'Namaza duracağın zaman tekbir al! (*Sümme'kra' mâ teyessera meake minel-kur'ân*) Sonra ne kadar kolayına gelirse, o kadar Kur'ân oku!

(*Sümme'rkâ' hattâ tatmeinne râkian*) Arkasından rükûa varıp, mutmain oluncaya kadar dur! Her âzan sükûnete ersin, sakin bir şekilde rükûda bir miktar dur! (*Sümme'rfa' hattâ ta'dile kàimen*) Sonra başını kaldırıp ayakta doğruluncaya kadar dur!

(*Sümme'scüd hattâ tatmeinne sâciden*) Daha sonra, secdeye varıp mutmain oluncaya kadar kal! ! (*Sümme'rfa' hattâ tatmeinne câlisen*) Sonra başını kaldırıp mutmain oluncaya kadar otur!

(*Ve'f'al zâlike fî salâtike küllihâ*) Bunu namazın bütününde böylece yap; yâni, namazı aceleye getirme!' diye tarif etti."

Demek ki, Allah kabul etmiyor. Yâni namazı kıldı, dört rekatı kıldı ama güzel kılmadı. "Sen namazı kılmamış oldun!" dediğine göre Peygamber SAS Efendimiz, demek ki olmamış. Demek ki olması için belli bir ciddiyet, bir vakar, bir sekinet, bir huşu

gerekiyor. Namazın şartları bunlar.

Millet namazın şartı olarak bazı şeyleri biliyor da, kabul olması için gerekli bir takım önemli şartlar var; onları bilmiyor. Huşu olacak.. Şimdi huşu ne demek? Şöyle insanın saygıyla eğilmesi demek...

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

لَوْ أَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللهِ (الحشر:٢١)

(*Lev enzelnâ hâzel-kur'âne alâ cebelin*) "Eğer biz bu Kur'an-ı bir dağın üstüne indirseydik; insan oğlunun üstüne değil de, dağın üstüne indirseydik; (*leraeytehû hàşian mütesaddian min haşyetillâh*) Allah'ın havfından, haşyetinden, korkusundan o dağın parça parça olduğunu, saygıdan eğilmiş, büzülmüş, korkmuş bir hale geldiğini görürdün." (Haşr, 59/21)

İnsanoğluna inmiş; insanoğlu dağdan daha katı demek ki, taştan daha sert demek ki, üstüne Kur'an-ı Kerim nazil olmuş gelmiş de, Kur'an-ı Kerim'den etkilenmiyor, huşu duymuyor...

Huşû, saygıyla eğilip böyle bir hürmet duygusu içinde girmek. Namazın böyle kılınması lâzım. Huşuun nisbetinde de sevap gidecek, belki de hiç kılmamış gibi olacak, kabul olmayacak. Yâni kabul olmamak diye bir şey yok mu ibadetlerde? İbadetin kabul olmaması var.

Adem AS'ın iki oğlu vardı:

إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الآخَرِ (المائدة:٢٧)

(*İz karrabâ kurbânen*) "İkisi de kurban takdim etti, kurban sundular. (*Fetükubbile min ehadihimâ*) Allah kullardan bir tanesinin kurbanını kabul etti; (*ve lem yetekabbel mine'l-âhar*) ötekisininkini kabul etmedi." (Mâide, 5/27)

İkisi de kurban kesti, ikisi de kurban vazifesini yaptı. Niye birisinden kabul oldu, birisinden olmadı? Demek ki ibadet yapılmakla bitmiyor, dur bakalım kabul olacak mı?

Çocuğun imtihana girmesiyle iş bitmiyor, dur bakalım imtihanı geçecek mi, sınıfı geçecek mi? Bizim oğlan mektebe gidiyor. Gidiyor ama, ne oldu; ön kapıdan mı çıkacak, arka kapıdan mı? Okuyacak mı, okumayacak mı? Gitmek işi bitirmiyor. Bir ibadetin de kabul olmaması meselesi var, o bakımdan dikkat etmek lâzım. Kabul olmasını sağlayacak şekilde gayret etmek lâzım.

İnsanoğlunun çoğu bunu bilmiyor, şeytan bunu biliyor; ibadet yapsa bile kabul edilmeme durumuna düşürtmeğe çalışıyor. Yâni ibadet yapacak ama, sıfıra düşecek, bir işe yaramayacak. Bu da aceleden...

Efendim aceleye de gelmedi; yok, ben öyle acele macele etmem. Ne olacak yâni? Mesela, şimdi bizim burada ne işimiz var başka? Buraya gelmişiz, tamam. Mukaveleyi yapmışız, parayı vermişiz.

Adam çarşıdan yiyecek almış, derenin kenarında oturmuş, yiyecek; elinden düşmüş yiyecek dereye... Bir daldırmış elini, düşen şeyi tutayım diye. Tabii fıkra bu... Bir kurbağa çıkmış, eline o gelmiş; yâni ekmeği gıdayı tutamamış da, kurbağayı tutmuş. “Vraak!” diye bağırmış kurbağa... “Sen vrak da desen, cıyak da desen ben seni yiyeceğim; çünkü sana para verdim!” demiş.

Şimdi nasıl olsa biz buraya para vermişiz gelmişiz; cıyak da dese, vrak da dese biz burada bu kadar gün kalacağız. E, buradaki işimiz ne? Buradaki işimiz ibadet etmek, ilmimizi irfanımızı artırmak, mânevî sevabımızı çoğaltmak... Yâni buradaki işimiz şu anda iş değil; burada takım tezgâhı yok, çalışma yok... Burada Melbourn’daki durumdan farklı bir durum var.

E, acelen ne? Acelemiz ne yâni? Eğer ibadetten, ilimden, irfandan, sevaplı işten bizi bir şey alıkoyuyorsa, şeytan alıkoyuyor, şeytan acele ettirtiyor. Yaptırtmamak veya yapılınca kalitesiz yaptırıp kabul ettirtmemek istiyor. “Hayır, ben öyle oyuna gelmem, tamam ben bu ibadeti güzelce yapacağım!” dersen;

o zaman da başka hastalıklarla bulaştırıp, ibadetin gene kabul edilmemesini sağlar şeytan...

c. Riyâ

Acele etmedi, tamam, güzel güzel cübbe giymiş, görünüş tamam vs. İbadetin başka kabul edilmeme sebebi nedir?

Haa, bir tehlike de, ibadetlerin kabul olunmamasının bir sebebi de riyâdır. *Riyâ* gösteriş... Arapçada riyâ göstermek demek; yâni yaptığı şeyi gösteriş için yapmak...

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:[35]

إِنَّ يَسِيرَ الرِّيَاءِ شِرْكٌ (ه. عن معاذ)

(*İnne yesire'r-riyâi şirkün*) "Azıcık bir gösteriş bile şirktir." Neden? Allah'a beğendirmeğe çalışmıyor, bir de insanlara beğendirmeğe çalışıyor; Allah'a şerik koşuyor. Sırf Allah'a beğendirmek gerekirken, yaptığı şeyi kendisinin sırf Allah'ın rızası için yapması lâzımken, insanları da işin işine katıyor.

Et-Tergîb vet-Terhîb isimli bir güzel kitap var, büyük bir hadis aliminin [el-Münzirî] yazdığı çok güzel bir eser. Oradaki riyadan, riyanın tehlikelerinden bahseden bölümde diyor ki: "Bir insan bir ameli işlese, tamam Allah ona bire on sevap verir, bire yetmiş sevap verir, bire yedi yüz sevap verir... Böyle kat kat sevap verdiği hadis-i şeriflerde bildirilmiş amma, bu amelini, bu güzel yaptığı işi, ibadeti, namazı, niyazı, zekâtı, sadakayı, hayrı, hasenatı söylerse; yâni bir yerde "Yâhu ben işte şöyle yaptım, böyle yaptım..." derse, o zaman kat kat sevapları silinir, sadece bir sevap kalır."

---

[35] İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.489, no:4979; Hakim, *Müstedrek*, c.IV, s.364, no:7933; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XX, s.153, no:321; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.328, no:6812; Tahavi, *Müşkilü'l-Asar*, c.IV, s.340, no:1547; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.472, no:7479; *Câmiü'l-Ehadis*, c.IX, s.408, no:8692.

Şimdi bir namaz kıldı, diyelim ki Allah bire on sevap verdi, bire yetmiş sevap verdi... Camide kılınan namaz yirmi yedi kat sevaplı, cuma namazı kılınan yerde kılınan namaz bire elli sevaplı, Medine'de kılınan namaz bire bin misli sevaplı, Mekke'de, o Mescid-i Haram'da kılınan namaz bire yüz bin sevaplı kat sayıları var. Haa, söyledi mi yaptığı güzel ibadeti; kat sayıları gider sadece bir kalır, bire bir kalır diyor hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz. Bir daha söyledi mi, o zaman o bire biri de silinir, günaha yazılır. Seni gösterişçi riyakâr seni; bir şey yaptın, söylüyorsun!

Farsçada bir mısra var:

Yek beyzeu sad hezerân gıt gıdak

Yâni ne demek: "Bir yumurta, yüz bin tane gıt gıdak..." Ne oluyorsun yahu? Bir tane yumurta yumurtladın, ne bu böyle? Gıt gıdak, gıt gıdak, gıt gıdak, gıt gıdak...

Tabii, tavuk onu riyâ olsun diye yapmıyor da, canı yandığı için yapıyor. Yumurta yumurtlamak kolay bir şey değil... Doğum zor bir iş olduğu için bağırıyor hayvancağız ama, şair şaka olsun diye onu örnek veriyor. Yâni bir tane yumurta yahu netice itibariyle, bin tane yumurta yumurtlamadın ki, bir tane yumurta... Nedir bu böyle: Gıt gıdak, gıt gıdak, gıt gıdak... Tavuğun anlarsın yumurtladığını, kıyameti kopartır. "Bir tane yumurta, bin bir tane, yüz bin tane de gıt gıdak..." diyor.

Şimdi bir namaz kıldın; ne bu böyle bin bir tane gıt gıdak? Ona buna söylüyorsun. Bir hayır yaptın, ne bu böyle bin bir tane gıt gıdak? "Yâni yaptığı bir şeyi tekrar tekrar söyledi mi, o zaman riyaya yazılıyor, sevabı kalmıyor." diyor, Peygamber Efendimiz söylüyor.

Hatta; insanın tüylerini diken diken eden bir hadis-i şerif var. Orada, cehenneme ilk atılacak üç insanı anlatıyor Peygamber Efendimiz: Cehennem ateşinin odunlarının ilk tutuşturulduğu ilk yakıt malzemesi... Hani sobayı, ocağı yakmak için ilk önce çıraları

koyuyorsun, onlar yanıyor kolay; ondan sonra üstüne odunları koyuyorsun, ateş kocaman ateş oluyor. Yâni, cehennemin çırası gibi, cehennemin kendileriyle tutuşturulduğu üç insan...

Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edildiğine göre, Rasûlüllah SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:[36]

إنَّ أَولَ النَّاسِ يُقْضٰى يومَ الْقِيامَةِ عليْهِ رَجُلٌ اسْتُشْهِدَ ، فَأُتِيَ بِهِ ، فعرَّفَهُ
نِعْمَتَهُ، فعرفَهَا ، قَالَ : فما عَمِلْتَ فِيهَا ؟ قَالَ : قَاتَلْتُ فِيكَ ، حَتَّى
اسْتُشْهِدْتُ. قَالَ: كَذَبْتَ ، وَلٰكِنَّكَ قَاتَلْتَ لِأَنْ يُقَالَ: هُوَ جَرِيءٌ ! فَقَدْ
قِيلَ. ثُمَّ أُمِرَ بِهِ ، فَسُحِبَ عَلٰى وَجْهِهِ ، حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ.

(*İnne evvele'n-nâsi yukdà yevme'l-kıyâmeti aleyhi racülün-ni'stüşhide*) "Kıyamet günü aleyhine hükmolunacak halkın birincisi, şehid edilen bir adam olacaktır. (*Feütiye bihî*) O kimse, Allah-u Teàlâ'nın huzuruna getirilir. (*Fearrafehû ni'metehû*) Allah ona verdiği nimetleri bir bir anlatır. (*Fearafehâ*) O da bunları bilir ve hatırlar.

(*Kàle*) Allah-u Teàlâ: (*Femâ amilte fîhâ*) "Bu nimetlerin arasında ne yaptın?' diye sorar.

(*Kàle*) O kişi: (*Kàteltü fîke, hatte'stüşhidtü*) 'Senin rızan için savaştım ve nihâyet şehid oldum.' diye cevap verir.

(*Kàle*) Onun üzerine Allah-u Teàlâ Hazretleri herkesin kalbini, niyetini çok daha iyi bildiği için buyuracak ki:

(*Kezebte*) Yalan söyledin, senin sözün doğru değil! (*Velâkinneke*

---

[36] Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1513, no:1905; Neseî, *Sünen*, c.VI, s.23, no:3137; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.321, no:8260; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.134, no:896; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.17, no:4345; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.489, no:7441; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LI, s.91, no:10771; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.470, no:7470; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.VIII, s.434, no:7632; *Tergîb ve Terhîb*, c.I, s.28, no:28.

kàtelte lien yukàle: Hüve cerîün) Fakat sen, senin hakkında 'Ne kahraman adam!' desinler diye savaştın. Gösteriş yapmak için, fiyaka yapmak için, başkalarına kendini beğendirmek için o savaşa girdin. (*Fekad kîle*) Nitekim denildi de.

(*Sümme ümira bihî, fesuhibe alâ vechihî, hattâ ülkıye fi'n-nâr*) Sonra emredilir, o kişi yüz üstü sürüklenerek cehenneme atılır."

Hikmetyar'ın —affedemiyorum, ismini de söylüyorum— Kabil'i bombalamasını affedemiyorum. Cihad mı bu? Kabil'de Rus yok şimdi, müslüman var, Afganlı müslümanlar var... Kabil'i bombalaması cihad mı? Değil. Particilik yapmak, bölgecilik yapmak, Peştunculuk yapmak, —kendisi Peştun tarafından— hakimiyet kavgası cihad mı?

وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَعَلَّمَهُ وَقَرَأَ الْقُرْآنَ فَأُتِيَ بِهِ ، فَعَرَّفَهُ نِعَمَهُ فَعَرَفَهَا . قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا ؟ قَالَ: تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ ، وَقَرَأْتُ فِيكَ الْقُرْآنَ ، قَالَ: كَذَبْتَ ، وَلٰكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ لِيُقَالَ: عَالِمٌ ! وَقَرَأْتَ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ: هُوَ قَارِئٌ ؛ فَقَدْ قِيلَ. ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ .

(*Ve racülün tealleme'l-ilme ve allemehû ve karae'l-kur'an, feütiye bihî*) Daha sonra ilim öğrenmiş, başkalarına da öğretmiş ve Kur'an okumuş biri huzur-u ilâhiye getirilir.

(*Fearrafehû niamehû*) Allah-u Teàlâ ona verdiği nimetlerini bir bir anlatır. (*Fearafehâ*) O da bunları bilir ve hatırlar.

(*Kàle*) Allah-u Teàlâ: (*Femâ amilte fîhâ*) "Bu nimetlerin arasında bulunurken, dünya hayatında ne yaptın?' diye sorar.

(*Kàle*) O kişi şu cevabı verir: (*Teallemtü'l-ilme ve allemtühû*) 'Yâ Rabbi, senin rızan için ilim öğrendim ve öğrendiğim ilmi de senin rızan için başkalarına öğrettim. (*Ve kara'tü fîke'l-kur'ân*) Senin rızan için Kur'an okudum."

(*Kàle*) Yüce Allah ona da şöyle der: (*Kezebte*) Yalan söyledin!

(*Velâkinneke teallemte li-yukàle: Àlimün*) Sen, sana alim desinler diye, 'Ne kadar bilgili adam!' desinler diye, riya ve gösteriş için ilim öğrendin! (*Ve kara'te'l-kur'âne li-yukàle: Hüve kàriün*) Kur'an'ı, 'Ne güzel okuyor!' desinler diye okudun! (*Fekad kîle*) Nitekim denildi de, senin için bu övgüler yapıldı.

(*Sümme ümira bihî, fesuhibe alâ vechihî, hattâ ülkıye fi'n-nâr*) Sonra emredilir, o kişi yüz üstü sürüklenerek cehenneme atılır."

وَرَجُلٌ وَسَّعَ اللهُ عَلَيْهِ، وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ الْمَالِ، فَأُتِيَ بِهِ، فَعَرَّفَهُ نِعَمَهُ، فَعَرَفَهَا. قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: مَا تَرَكْتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ يُنْفَقَ فِيهَا إِلاَّ أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ. قَالَ: كَذَبْتَ وَلكِنَّكَ فَعَلْتَ لِيُقَالَ: جَوَادٌ! فَقَدْ قِيلَ. ثُمَّ أُمِرَ بِهِ، فَسُحِبَ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ (م. ن. حم. كر. عن أبي هريرة)

(*Ve racülün vessea'llàhu aleyhi, ve a'tàhü min esnâfi'l-mâl, feütiye bihî*) Üçüncü olarak Allah'ın kendisine geniş çapta zenginlik ve çeşitli maldan verdiği biri huzur-u ilâhiye getirilir.

(*Fearrafehû niamehû*) Allah-u Teàlâ ona verdiği nimetleri bir bir anlatır. (*Fearafehâ*) O da bunları kabul eder ve hatırlar.

(*Kàle*) Allah-u Teàlâ: (*Femâ amilte fîhâ*) "Bu nimetlerin arasında bulunurken, dünya hayatında ne gibi hayırlı işler yaptın?' diye sorar.

(*Kàle*) O kişi şu cevabı verir: (*Mâ terektü min sebîlin tuhibbü en yünfeka fîhâ leke*) 'Senin rızan için, sevdiğin her türlü yola para harcadım. Maddi yönden, yardımda bulunmadığım hiç bir şey bırakmadım.'

(*Kàle*) Allah-u Teàlâ ona da şöyle der: (*Kezebte*) Yalan söyledin! (*Velâkinneke fealte li-yukàle: Cevâdün*) 'Aslında sen bunları, sana cömert denilsin diye yaptın! Riya ve gösterişte bulundun! (*Fekad*

kîle) Nitekim denildi de, senin için bu övgüler yapıldı. Beklediğin medih ve övgülere de kavuştun!'

(*Sümme ümira bihî, fesuhibe alâ vechihî, hattâ ülkıye fi'n-nâr*) Sonra emredilir, o kişi yüz üstü sürüklenerek cehenneme atılır."

Yâni mücâhid, sevabı çok; alim, sevabı çok; hayır hasenat sahibi, sevabı çok; ama riya ile, başka maksatla, kötü niyetle yaptıkları için sevap kazanamadıkları gibi, riyakârlıktan dolayı cezaya uğruyorlar ve cezaya uğradıkları için cehenneme ilk atılan kimseler oluyorlar diye Peygamber Efendimiz hadis-i şerifte bildiriyor.

Demek ki, riyakârca yapmamak lâzım! "Amelimi birisi görsün, beğensin..." veyahut "Şöyle yaparsam bana ne derler!" gibi duygularla başkalarının beğenisini, alkışını kazanmak için yapılan şeylerin kıymeti olmuyor; halisâne, sırf Allah'ın rızası için yapılanı makbul oluyor.

Hoşuma giden misâl, tipik misâl: Süfyan-ı Sevrî Hazretleri evinden çıkmış, hırkasını giymiş çıkmış. Karanlıkta, alaca karanlıkta çıkmış. Yolda birisine selâm vermiş. O demiş ki:

"—Yâ üstaz, ey hocam, ey alim, yâ mübarek! Hırkanızı ters giymişsiniz."

Ters giymiş hırkasını, dikiş yolu burada... Bakmış, ters. Demiş ki:

"—Ben o hırkayı Allah rızası için giymiştim. Ters de olsa Allah rızası için giymiştim, kul rızası için onu değiştirmem!" demiş, yoluna devam etmiş.

Yâni adam, ters giymişsin diye değiştirmek istiyor ya, "Sen beğenmezsen beğenme, ben bu elbiseyi tesettür için giydim." diyor.

Sami Bey kardeşimiz diyor ki: "Tesettür pantolon..." Hani niye böyle cübbe giyiyoruz, uzun bir şey giyiyoruz; eğildiğimiz kalktığımız zaman avret mahallerinin şekli şemâili belli olmasın, belli olup da arkadakinin kalbi karışıp namazı fasit olmasın diye... Böyle imamların cübbe giymesinin, bizim pardesü giymemizin bir

sebebi bu...

Şimdi demek ki Allah rızası için giymiş. Kul beğenmiyor tersini giydi diye. Ne olacak tersi veya yüzü, örtmüyor mu? Örtüyor.

“—Ben Allah rızası için giydiğim şeyi çıkartıp da, kul rızası için giymem!” demiş, yürümüş gitmiş.

Enteresan alimler, belki şaka yaptı, belki ciddidir; belli de olmaz. Yâni, Süfyan-ı Sevr-i Hazretleri’ne ben biraz da böyle bakıyorum, ne yapacağı belli olmayan mübarek bir insan...

Abdullah ibn-i Mübarek Hazretleri’nin derslerine geliyormuş. Abdullah ibn-i Mübârek hadis alimi... Bu da alim, bu da özel mezheb kurmuş adam; yâni İmam Ebû Hanife gibi Sevriyye mezhebini kurmuş insan ama, mezhebinden insan kalmamış. Büyük fakih ama, o hadisçinin dersine geliyormuş.

Çok hoşuma gidiyor, böyle sahne gözümün önünde canlanıyor gibi oluyor. Bir gün o hadis alimi Abdullah ibn-i Mübarek’e demiş ki:

“—Bir daha senin hadis dersine gelmeyeceğim!”

“—Niye?” demiş o da.

Birbirlerini seviyorlar. Bu seviyor, onun kıymetini biliyor. O da kendisi alim olduğu halde onun dersini dinlemeye geliyor.

“—Niye gelmeyecekmişsin?”

“—E, senin hane halkının, harem halkının terbiyesini vermemişsin be... Dam üstünden bana içeri girerken kaş göz işareti yapıyorlar, ‘Seni çok özledik, gelsene yanımıza!’ diyorlar. Dam üstünden bana laf atıyorlar cariyelerin; gelmeyeceğim bir daha senin meclisine!”

Abdullah ibn-i Mübarek Hazretleri, hiç ses çıkartmamış. Süfyân-ı Sevrî ayakkabısını, pabucunu neyse giymiş gitmiş. Biraz sonra demiş ki:

“—Kalkın, Süfyan-ı Sevrî Hazretleri’nin cenazesine gidelim!”

“—Efendim, az önce buradaydı?” demişler.

Demiş:

“—Benim evimde cariye mariye yok! Dam üstünden ona seni

çok özledik, gel seni arzu ediyoruz, aşıkız diyenler huriler... Benim evimde harem kısmı yok, onun gözüne huriler görünmüş. Davet ettiklerine göre ecel vakti gelmiş, o sözünden onu anladım." demiş.

Sufi adam bak, karşı taraf bir söz söyleyince ölçüyor biçiyor kendisi. Kalkın gidelim demiş, gitmişler bakmışlar: *İnnâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn...* Namazını kılmışlar, defnetmişler.

Yâni böyle bir adam Süfyân-ı Sevrî, vefatı da böyle olmuş. Allah şefaatlerine erdirsin... Riya ve gösterişi anlatan bir misâl olsun diye onun menkabesini söylemiş olduk; Allah o büyük zatların şefaatine erdirsin...

Tabii, amellerimizin içinde riya var mıdır, yok mudur? Bizde bu hastalık var mıdır yok mudur acaba? Biz iyi müslüman mıyız, yoksa gösteriş var mıdır? Hepimiz iyiliklerimizin anılmasından memnun oluruz. "Ne iyi adamdır o adam! İbadet ehli insandır, dürüst insandır namuslu insandır, iyi arkadaştır, has arkadaştır, cami ehlidir, cemaat ehlidir." vs. denilmesini, güzel şeylerimizin bilinmesini ve anılmasını isteriz. Kötülüklerimiz vardır, kötülüklerimizin de saklı kalmasını isteriz. Birisi doğru da olsa bir kötülüğümüzü söyledi mi, düşman oluruz.

Demek ki insanların hükmüne değer veriyoruz, demek ki insanlardan beğeni bekliyoruz; insanlardan beğenilmeme durumu olduğu zaman da, onu istemiyoruz. İnsanlardan korkuyoruz, insanların beğenmesini istiyoruz; beğenmemesinden de korkuyoruz, beğendirmeğe çalışıyoruz. E, bu riyâ alâmeti...

Nasıl olacak? Aldırmayacak. Süfyan-ı Sevrî gibi; "Ben Allah'ın rızası için bir işi yaparım giderim, insanların beğenmesi beğenmemesi beni enterese etmez!" demiş oluyor yâni. Tabii biz buna dikkat etmeliyiz, yaptığımız her şeyi Allah rızası için yapmağa dikkat etmeliyiz.

Onun için sâlih amellerimizi söylememeğe, göstermemeğe, nafile ibadetlerimizi belli etmemeğe, gizli yapmağa gayret etmeliyiz. Birisi de hatamızı, kusurumuzu söylerse de kızmamalıyız. Şeytan demek ki, bir de riya ile bir şeyi allayıp pullayıp başkası beğensin diye yaptırtmak suretiyle ibadeti

engellemek ister.

d. Hayrı Te'hir Etmek

Daha başka çok çok hileleri vardır. Şeytanın bir hilesi de, bir aldatmacası da, yapılacak güzel bir şeyi sonra yaparsın demektir. Namaz kılacak, öğle olmuş;

"—Tamam ben namazı kılayım!"

"—Dur dur, kılarsın, şu işi bitir de öyle..."

"—E, kalkayım işte kılayım..."

"—Canım şu işi de bitir, yarım kalmasın! Yemek de ye, bak karnın da acıktı... BİlImem ne de yap, bilmem ne de..."

Ondan sonra bir de arkadaş gelir, bir de telefon gelir, bir de şu olur, bir de bu olur... Ondan sonra bir de saate bakarsın, saat bilmem beş buçuk, altı buçuk, yedi buçuk... Neyse bir vakit olmuş.

"—Aaa, ben öğleyi kılmamıştım!"

Kılmadın ya... E, nasıl oldu, namaz kılmak istiyordun ne oldu? Şeytan tehir ettirdi, biraz sonra yaparsın dedi, biraz sonra yaparsın dedi; öylece yapamadın. Binâen aleyh buna da *te'hir*, *tesvif* derler, "İlerde yapacağım, ilerde yapacağım..." diye de aldatır. Yâni yaptırtmayacağı şeyi yapmak istiyorsa kul, "Onu ileride yapacağım!" diye bir duygu verir onun içine; "Tamam, yapacağım canım, yapmayacağım demiyorum; yapacağım ama biraz sonra yapacağım!" dedirtir. Biraz sonra, biraz daha sonraya gider, biraz sonra biraz daha sonraya gider, vakti geçirir.

Hiç unutmuyorum, Ankara'da bizim böyle çok tatlı bir kardeşimiz var; dükkânına gittim cuma günü...

"—*Selâmün aleyküm!* Cumanız mübarek olsun..." dedim.

"—*Ve aleyküm selâm!*" dedi.

Kocaman bir şişeden, böyle kapağı çubuklu bir şey çekti, kılıç çeker gibi güzel bir kokulama aleti... Kokladı, sürdü bize...

"—Haydi kalk, cumaya gidelim!" dedi.

Hemen içerisini derledi toparladı, "Trak!" dükkânı kapattı. Kilidi takarken, müşterinin birisi geldi:

“—Aman ustam, ne olursun işte problemim var, vaktim sıkışık bilmem ne... Şu kapıyı aç da içerden şu saati ver de gideyim!”

Saat tamircisi kendisi...

“—Namazdan sonra, namazdan sonra...”

“—Aman ustam, bir daha gelmeyeyim ne olur, işte daha kapatmadın...”

“—Namazdan sonra...” dedi, “Trak...” kilidi bastırdı, “Yürüyün gidelim!” dedi bana... Ben dedim ki:

“—Yâhu, o adamın işini görüverseydin...”

“—Yok... Onu şeytan gönderdi. Şimdi ben denemişim, daha önceki cumalardan biliyorum. Ben onun için kilidi açsam, kapıyı açsam; onun işini görürken, şeytan bir tane daha gönderir. Onun işini yapsam, bir tane daha gönderir, bir tane daha gönderir, müşteri yığar önüme; benim cuma namazıma gitmemi engeller. Maksat cumayı engellemek... Onun için, onu şeytan gönderir.” dedi.

Hakîkaten “*Allàhu ekber!*” diyorsun, namaza duruyorsun. “Zırrrrrr...” telefon başlıyor. Yahu be adam, fesübhânallah...

Şimdi sizin de olmuştur, benim başıma çok geliyor: “*Allàhu ekber!*” diyorum, telefon başlıyor çalmağa, bilmem ne başlıyor, her taraf böyle harekete geçiyor... Neden? Şeytan piyanonun tuşları gibi her tarafa dokunuyor. Senin namazın artık ne oluyor bilmiyorum? “Haydi biraz daha dursa da, tahiyyatı bitirsem de bilmem ne de...” diyorsun, selâm verip telefonun başına gidiyorsun; bitmiş. Ne oldu? Namazı aceleye getirtti.

Harem-i Şerif'te imam “*Allàhu ekber!*” diyor, bir çocuk viyaklaması başlıyor, bütün çocuklar koro halinde ağlamağa başlıyorlar. Neden? Anasının babasının tadı kalmasın diye. Şeytan gidiyor, çocuğu çimdiriyor mu ne yapıyorsa bir şey yapıyor; hepsini ağlattırıyor, ananın babanın namazı namaz olmaktan çıkıyor. Yâni, şeytanın böyle oyunları çok...

Bunlar acele etmekten aklıma geldi muhterem kardeşlerim, tabii biz de çocuk olduk, aynı duyguları yaşadık, biliyoruz. Şimdi

bir ibadet güzel bir ibadetse, sevaplı bir ibadetse onu yapacağız. Onun tadını çıkarta çıkarta, âdâbına uygun olarak, aceleye getirmeden, ama gösterişe, riyaya da yer vermeden, Allah rızası için güzel yapacağız. Elimizdeki işi mükemmel yapacağız. Elindeki işi aceleye getirdin mi, ikinci iş de aceleye gelecek demektir, ondan sonraki iş de aceleye gelecek demektir. Yaptığın işi güzel yapacaksın!

Almanya'da güzel bir şey gördüm. Polis dairesine gittim, pasaportumu uzatacağım. Düzenleri o kadar hoşuma gitti ki adamların, imrendim, hayran kaldım. Benim pasaportumun Ekim ayında bitecek müddeti, yeşil pasaportum var, üniversitede hocayım. Devlet beni Münih'e gönderdi. Orda dedim ki:

"—Seyahata gideceğim, müddeti orada doluyor, uzatın şunu!"

"—Yok, müddeti dolmadan uzatamayız; orada uzatırsın."

Pekâlâ, bak ben başından tedbirimi aldım, düşündüm, Münih'e gittim. Orada aylarca kaldıktan sonra pasaportumu Münih konsolosluğuna götürdüm dedim ki: bak benim bu müddetim doluyor, pasaportun müddeti doldu mu biliyorsunuz problemler var, doluyor uzatın şunu.

"—Yok, biz yapamayız!" dediler Münih konsolosluğunda.

"—Kim yapar?"

"—Bon büyükelçiliği yapar.

Eee, Münih'den Bon'a gitmek bir ölüm, gelmek bir ölüm, masraf... Ben zaten bir üniversite asistanıyım acizane, neyse... Garantilidir, bilmem nedir dediler, zarfa koyduk, garantili bir tarzda postayla Bon'a gönderdik. "Uzatın şunu!" diye anlattık durumu... Bon'dan nedense, bir hafta on beş gün sonra bizim pasaport gene boş geldi geriye.

"—Biz burada bunu yapamayız." diyorlar.

E, eşek başı mısın sen Bon'da, büyükelçilik misin, yâni nesin? Mostura mısın orada, gösteriş misin? Yâni bir pasaportu uzatamıyorsun.

"—E, nerden olacak? Siz bunu Türkiye'ye göndereceksiniz, oradan olacak," bilmem ne…

E, Türkiye'ye göndereceğim, belki yine oradan menfi cevap

gelecek; “Biz buradan yapamayız, kendin gel!” diyecekler. Ben oraya nasıl gideyim filân...

Aklım kesti ki bu iş olmayacak, kalktım Alman polisine gittim. Dahiliye vekaletinin benim oturumumla ilgili bölümüne öğleden önceleri gidiliyor, öğleden sonra yok. Gittim ilgili daireyi buldum, odayı buldum. Kapısında yazmış —yâni bir dünya meselesini niçin anlatıyorum: Ahiret işlerimize örnek olsun diye: “Bir şahıs içeriye girsin sadece!” diyor. Böyle salkım saçak girmek yok. Burada da gümrükte bir kırmızı çizgi çekmişler, bir şahıs gelsin diye... “Böyle herkes yığılıp da ne oluyor yâni? Öyle şey yok, bir kişi gelsin karşıma!” diyor. Kırmızı çizgiyi birisi geçti mi, “Geriye git!” diye söylüyor.

Şimdi sıram geldi, içeriye girdim;

“—Buyurun beyefendi!” dedi, beni oturttu.

Şöyle güzel koltuklardan birisine oturdum. Adam karşımda, odada ikimiz yalnızız, ferah fahur...

“—Arzunuz nedir?” dedi.

Ben de anlattım maceramı, dedim:

“—Pasaportumun müddeti şu zamanda bitiyordu, Münih konsolosluğuna uğradım olmadı. İşte yazılarım, dilekçelerim var... Bon büyükelçiliğine gönderdim, olmadı... Siz bari anlayış gösterin!” dedim.

“—Peki, ne kadar uzatmak istiyorsun?” dedi.

“—Üç ay...”

“—Ben sana altı ay vereyim!” dedi.

Daktilonun başına geçti, tıkır tıkır, tıkır tıkır yazdı; bana ve eşime altı ay uzatma verdi. Bon büyükelçiliğinin yapmadığı, Münih konsolosluğunun yapmadığı işi, Almanya’nın bir polis dairesindeki bir memur yaptı. Beni sandalyeye karşısına oturttu, yarım saatte işimi bitirdi, kağıtları verdi, pasaportuma ekledi. Yâni, artık Almanya’da benim pasaportumun müddeti geçti diye bir derdim olmama durumuna geldim. Ama, sâlim kafayla adam benim derdimi rahatça dinledi, benim derdimin ilacını da orada hazırladı, çaresini elime verdi, gittim.

Şimdi Almanya ondan ileri gidiyor, Türkiye bundan geri kalıyor. Ben Türkiye'den problemimi söylüyorum hallolmuyor, Münih'de konsolosluğa söylüyorum hallolmuyor, Bon'a gönderiyorum hallolmuyor; orada bir tane adam benim müşkilimi hallediyor. Onlar hızlı gider, bizler tökezleriz. Biz hızlı gidemeyiz.

Dünya işi böyle olduğu gibi, ahiret işi de böyledir. Namazda aklımıza bin bir türlü fikir hücum etmiş, telâş, bilmem ne; gûya namaz kılıyoruz. Oruç, hac... vs. hepsi bizim konsolosluklarımızın çalışması gibi... Böyle olmaz. İbadeti özene bezene, yerinde, zamanında, düşüne taşına, huşû ile, dağları bile parça parça edecek o Allah korkusu, o Allah sevgisi içinde canlı olacak; ibadeti öyle yapacaksın. Çünkü, ibadetin kabul olmama tehlikesi var. Yâni yapıp da boşa gitme tehlikesi var, *hebâen mensûrâ* olma tehlikesi var. O bakımdan yaptığımız ibadetlerin halisâne güzel olmasına dikkat edelim.

e. Hac ve Umre Sevabı

Dün, bugün bir şey söyleyeceğimi anlatmıştım:

"Sabah namazından sonra oturup ilimle, irfanla, Kur'an'la, zikirle meşgul olup da, kerahet vakti çıkınca iki rekât namaz kılan bir insan, o gün tam bir hac ve umre yapmış gibi sevap alır." diye Peygamber Efendimiz bildiriyor, İmam Tirmizi'nin, Enes RA'dan rivayet ettiği sahih bir hadis-i şerifte... Hazreti Ömer'den rivayet var, İmam Ebu Davud'un sahih hadis kitabında rivayetler var, başka rivayetler var... Bu böyle, sevabı çok.

Yâni şurada oturup sabah namazından sonra zikirle, Kur'an'la, ilimle, irfanla meşgul olup iki rekat namaz kılmak, bir hac ve umre sevabı kadar sevap kazandırıyor. Onun için bu vakitte mescidde oturuyoruz. Bunun sevabı var. Yâni ibadetlerin yapılış zamanları önemli. Bazı zamanlar kıymetli, değerli çok.

O kıymetli zamanlardan birisi, günün evvel vaktidir. Böyle güneşin doğduğu bu vakit çok sevaplıdır. İkincisi: Akşam güneşin battığı, ikindiyle akşam arasındaki zaman çok sevaplıdır. Bir de

geceleyin seher vakti, yâni sahura kalktığımız zaman çok sevaplıdır; göğün kapılarının açıldığı zamandır, duaların kabul olduğu zamandır. Bu zamanlarda niyazla, dua ile, Allah'a münâcaat ile böyle zamanları değerlendirmesi lâzım mü'minin...

Sabah namazından sonra, kerahet vakti çıkıncaya kadarki zamanda, Peygamber Efendimiz camide oturup zikirle, Kur'an'la, ilimle, irfanla meşgul olmayı tavsiye ediyor bize ve bunun sevabı hakkında, çok büyük mükâfatlar olduğunu bildiriyor.

Bir mükâfat: bugün bir hac ve umre yapmış gibi sevap kazanıyor insan; hac ve umre büyük bir sevaptır, çok büyük bir sevaptır. Bir insan bir haccı ancak bir ayda, bir buçuk ayda yapıyor; şu kadar dolar harcayarak yapıyor. Umre de hàkezâ öyle... Bir hac ve umre sevabı kazanıyor sabahleyin bu vakitte böyle yapmakla...

Şimdi bu, hadis-i şeriflerde böyle yazdığı için, büyüklerimizin günlük programlarında uyguladıkları bir adettir. Büyüklerimizden gördük, hadis-i şeriflerde okuduk, biz de uygulamağa çalışıyoruz; camide de çalışılıyor, burada da çalışılıyor. Tabii, ne olabilir? İnsanın işi olabilir. Burada iş bahis konusu değil, burada tatildeyiz. Burada işimiz yok...

Eğer işi bile olsa insanın, işini bu ibadetine göre ayarlayacak. Akıllı insan, "Bu sevabı kaçırmayayım, ondan sonra işime gideyim!" diyecek. Çünkü, "Böyle ibadet eden, âfâkı dolaşıp rızık arayandan daha fazla rızka mazhar olur, kazanır." diye maddî bakımdan da kazançlı olduğunu Peygamber Efendimiz müjdeliyor.

Binâen aleyh, dükkâncı işini ona göre ayarlasın. Sabah namazını kılsın, bu vakte kadar ibadetle meşgul olsun, işrak namazını kılsın, dükkâna öyle gitsin. İşini ayarlasın, hayatını ibadetlerine göre ayarlasın. Ramazanda nasıl bazı lokantalar tatil yapıyor, hacca nasıl gidiyoruz yılımızın tatil zamanı arayıp bulup; onun gibi yâni. Şimdi hac ve umre sevabı var, köle azad etme sevabı var, rızkın bol olacağına dair müjde var, günün hayırlı geçeceğine dair müjde var; ölürse, imanla göçeceğine dair müjde

var; bunu yapmağa çalışmamız lâzım!

Ne manisi var? Uykumuz az gelebilir.

"—Gece zaten namazı on ikiye doğru bitirdik, evimize gittiğimiz zaman on ikiyi geçti, beşte buraya geldik; efendim uyku tam yetmedi."

Uykuyu uyu. Peygamber Efendimiz öğleyin uyku uyurdu, öğle uykusu sünnettir. Neden? Öğle uykusunu uyuduğu zaman insan, gece ibadetine kalkabilir. Teheccüde de kalkar, sabah namazına da gelir. Öğle uyumadığı zaman zor geliyor tabii, az geliyor.

"—Bize de iki üç gündür yolda olduğumuz için, gece uykusu az gelmişti filân..."

Doğru, fakat bu ibadeti kaçırmamak lâzım. Hayatımızı niçin yaşıyoruz? Sevap kazanmak için, Allah'ın rızasını kazanmak için yaşıyoruz. Bu ibadet anında ibadeti yapalım, uyku zamanında gidelim, uyuyalım! Şimdi önümüzde bak on bir buçuğa kadar geniş zaman var. Uyuruz uyanırız, tıraş oluruz, taranırız, donanırız, giyiniriz, kuşanırız, geliriz. Ne olacak; yeter ki bu sevabı kaçırmayalım!

E, tabii bundan sonra, bu tatil bittikten sonra, bu kamp programı bittikten sonra gittiğimizde de mümkünse; işimizi böyle ayarlayabilirsek iyi olur.

"—Efendim, memuruz işçiyiz, yapamıyoruz."

Tabii bizim temennimiz ve duamız, Allah hepinizi işçi olmaktan kurtarsın, patron eylesin... Anahtarınız elinizde olsun, dükkânınızı istediğiniz gibi açın, gününüzü istediğiniz gibi programlayın! Peygamber SAS Efendimiz ne diyor:

"—Âfâkı dolaşıp rızık aramaktan daha fazla rızık verir." diyor; bol kazançlara da sahip eylesin...

Pekiyi, buyurun namazı kılalım, dağılalım!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llah!

El-fâtihah!

27. 12. 1994 Sabah Namazı
Warrnambool - **AVUSTRALYA**

11. EĞİTİMDE MÜHİM NOKTALAR

Eùzü billâhi mineş-şeytànir-racîm. Bismillâhir-rahmânir-rahîm.

Elhamdü lillâhi rabbil-àlemîn, hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hàlin ve fî külli hîn... Ves-salâtü ves-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn. Emmâ ba'd:

Değerli kardeşlerim!

"İslâm'da değeri en yüksek olan, en faziletli olan, sevabı en çok olan, yapmamız mutlaka gerekli olan şey nedir?" diye sorduk; o sorunun cevabını ilk derslerde verdik. İslâm'da ilmin kıymeti çok, alime büyük sevap veriliyor, talebeye de çok büyük ecir veriliyor. Onun için, en mühim çalışmalarımızın bu yolda olması gerektiğini Kur'an-ı Kerim'den, hadis-i şeriflerden, akılla mantıkla, delillerle izah ederek ortaya koyduk. Hepimizde bir ilim yolunda gayret sarf etmek, daha çok çalışmak sevgisi arzusu uyandı.

"Pekiyi, bu sevapları kazanmak için pratikte neler yapmamız lâzım gelir?" diye, onu da dün bahis konusu ettik: "Önce *Kur'an-ı Kerim* ile bağlarımızı kuvvetlendirmemiz lâzım ve bir miktar Kur'an-ı Kerim okumamız lâzım; bir miktar ezberlememiz lâzım, bir miktar tefsir okumamız lâzım!" diye bunları anlattık.

Sonra *sünnet-i seniyye*'nin, SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerinin çok büyük önemi olduğunu; binâen aleyh, bunları öğrenmemiz gerektiğini, bunları öğrendiğimiz zaman *bid'at*'lardan kurtulmuş ve dinin özünü yakalamış olacağımızı anlattık, sevabımızın çok olacağını anlattık. Ve hakîkî İslâm kültürüne gerçek müslümanlığın detaylarıyla anlanmasına ve yaşanmasına hadis-i şerifle ulaşılabileceğini gösterdik. Ve hangi hadis kitaplarını okumamız lâzım gelir diye misaller de verdik. Şu kitapları okuyun, okumamız lâzım, her gün şöyle bir çalışma yapmamız lâzım gelir!" diye de söyledik.

Sonra, bir müslüman için mutlaka bilmesi gerekli bazı bilgiler

vardır; bunlara *ilmihal* bilgisi diyoruz. İlmihal bilgilerini de bir müslümanın bilmesi gerektiğini, maalesef müslümanların bu konuda bir takım eksikleri olduğunu anlattık. Ve inşaallah bundan sonra kardeşlerimiz her gün metodlu bir şekilde aile ile beraber, yâni ailenin bütün fertleri: erkek-kadın, çoluk-çocuk hepsi; hem buradan evlerimize döndükten sonra bu konularda daha dikkatli bulunup, daha muntazam çalışacaklar; Kur'an okuyacaklar, hadis okuyacaklar, ilmihal bilgilerini kuvvetlendirecekler, Allah'ın sevdiği, razı olduğu bir kul olmak için gerekli bilgileri böylece kazanmış olacaklar. Ve bu kazandıkları bilgileri yaşayacaklar.

a. Tasavvufî Eğitim Şart

Bizim bu verdiğimiz temel bilgilere göre, tabiî bizden önce de, "Ne yaparım da Allah'ın rızasını kazanırım, ne yaparım da Allah'ın sevgili kulu olabilirim?" diye düşünen milyonlarca insan yaşamış İslâm ülkelerinde... Peygamber Efendimiz SAS'in zamanında sahabe-i kiramdan, tabiinden zamanımıza kadar halis müslüman, imanı kuvvetli müslümanlardan herkesin gönlünde yatan ana düşünce bu, kafasında mevcut olan asıl duygu bu; yâni, "Ben ne yaparsam iyi müslüman olurum, ne yaparsam Allah beni sever, ne yaparsam Allah'ın sevgili kulu olurum, cenneti kazanırım, ahiret saadetine ererim?" diye herkes düşünmüş.

Tabii, bu sadece bunun yollarını bilmekle olmuyor. Yâni bilgi lâzım ama, bilmek kâfi değil, bildiğini uygulamak lâzım geliyor. Binâen aleyh insanın Kur'an-ı Kerim'i hayatına rehber etmesi, hadis-i şerifleri kendisine hareket tarzı, hayat tarzı edinmesi ve onları tatbik etmesi gerekiyor. Tabii ilmiyle amil olmak, Allah'ın sevdiği, günahlardan uzak bir şekilde yaşamak yolunu tuttuğu zaman ortaya bir manzara çıkıyor, bir insan tipi çıkıyor; sağlam müslüman tipi çıkıyor, ihlâslı müslüman tipi çıkıyor, takvâlı müslüman tipi çıkıyor. İşte bunları güzel bir şekilde anlatan bir ilim dalı, bir bilgi dalı meydana geliyor böylece; biz buna *tasavvuf* diyoruz, tasavvuf yolu diyoruz, takvâ yolu diyoruz, ihlâs yolu,

ihsân yolu diyoruz.

Burada gönlümüzde yatan, aklımızda ön planda bulunan ana gàyeye erişmenin bilgileri veriliyor ve eğitimi yapılıyor. Sadece bilgi değil, bilgiyle beraber bu işin eğitimi de yapılıyor, fiilen uygulaması yapılıyor, tatbikatı yapılıyor laboratuvar çalışması gibi; hani doktorun pratik yapması gibi; nazari bilgileri öğrendikten sonra, tatbikatı da yapılıyor. Bu tasavvuf ilmi, tasavvuf yolu; tabiî bunu da yapması ve hayatını buna göre geçirmesi lâzım.

Tasavvuf insanda üç ana meselenin tahakkukuna çalışıyor, yerleşmesine çalışıyor:

1. *Nefsini terbiye* etmesini sağlıyor. Yâni insanın kendisinin nefsi var, bu nefsi insandan çok şeyler ister. Ve istediği şeylerde, insandan istediği şeyler de çok kere günah veya yapılmaması gereken şeyler olabiliyor. Komşunun bahçesindeki kırmızı elmaları görünce çocuk, ben şundan istiyorum diyor. Nefsi istiyor, aman elmalar ne kadar güzel, istiyor. Ama, almaması lâzım. Yâni canı çekiyor istiyor ama, almaması lâzım. Çocuğun elmayı almaması gerektiği gibi, büyüğün de nefsinin çektiği bir takım tatlı şeyleri yapmaması lâzım geliyor. E, bunun için bir eğitim lâzım. Bu eğitime Kur'an-ı Kerim çok önem veriyor ve buyuruyor ki:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (الشمس:٩-١٠)

(*Kad efleha men zekkâhâ. Ve kad hàbe men dessâhâ.*) [Nefsini kötülüklerden arındıran kurtuluşa ermiştir. Onu kötülüklere gömen de ziyan etmiştir.] (Şems, 91/9-10)

Bu ayet-i kerime biliyorsunuz Şems Suresi'nde. İnsanoğlunun nefsinden bahsediyor ve buyuruyor ki: "Nefsini terbiye edebilen insan felâh bulur, iflâh olur." İflâh olmak, felâh bulmak, yâni sonuçta muradına ermek. Hani, "Onlar ermiş muradına, biz çıkalım tahtına!" filân diyorlar, masallar böyle tatlı bir şekilde

bitiyor. Tamam, felâh bulmak işte o nefsi terbiye etmekle oluyor.

Nefis terbiye edilmediği zaman çocuk elmayı kopartıyor; adam kumar oynuyor, flört yapıyor, keyif yapıyor, olmadık işler yapıyor. Yâni neden? Çünkü:

إِنَّ النَّفْسَ لأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلاَّ مَا رَحِمَ رَبِّي (يوسف:٥٣)

(*İnne'n-nefse le-emmâretün bi's-sûi illâ mâ rahime rabbî*) [Muhakkak ki nefis insana kötülüğü çok çok emredicidir, Rabbimin merhamet edip korudukları müstesna…] (Yusuf, 12/53)

Nefis insanlara kötülükleri emrediyor, şöyle yap, böyle yap diyor, vesvese veriyor. Nefsinin içinden arzuları geliyor. Hevâ-i nefs dediğimiz hevâiyat, keyfiyat içeriden böyle geliyor. Onları yaptığı zaman da günah oluyor, haram oluyor, yasak oluyor, yanlış oluyor. Sonunda insan dünyada da zarar ediyor, ahirette de mahvoluyor.

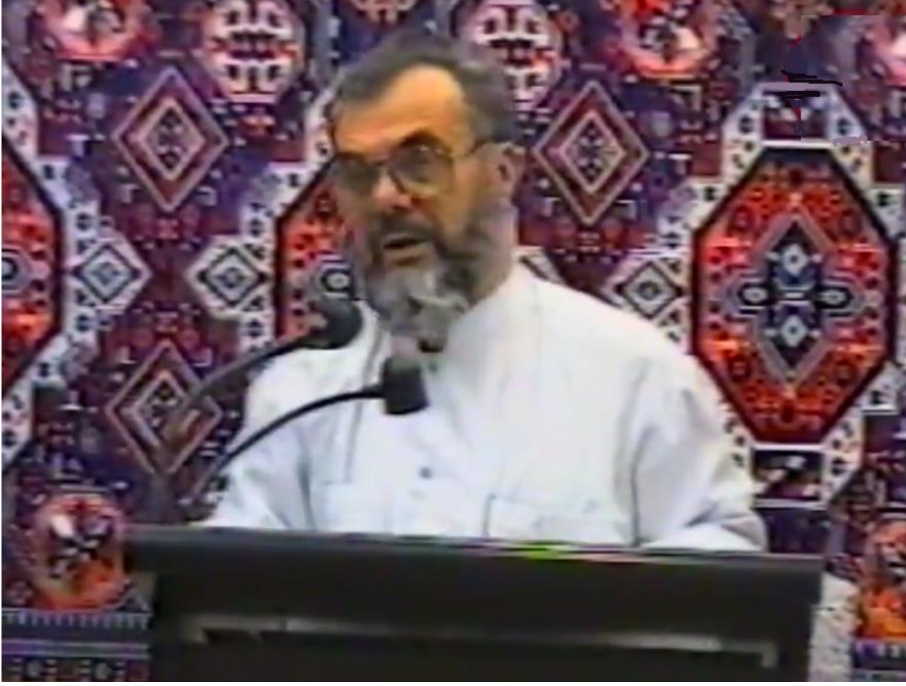
Onun için, nefsini terbiye edenler felâh buluyor. Binâen aleyh, bu nefis terbiyesini her müslümanın mutlaka yapması lâzım!

Kur'an-ı Kerim okumakla, sünnet-i seniyyeyi öğrenmekle, ilmihal bilgilerini elde etmekle bilgi kazanıyor ama, bu eğitimden geçmediği zaman bilmek yetmiyor. Bildiği halde yalan yanlış işleri bir çok insan yapar. "Biliyorum hatalı olduğunu, günah olduğunu ama, dayanamadım." der. İşte, o eğitimden geçirmeyen insanlar iyi olmuyor.

Biliyorsunuz, Pakistan'ın büyük mutefekkir alimlerinden Mevdûdî var, Ebü'l-Ûlâ el-Mevdûdî... Diyor ki:

"—Bizim bu Pakistan'daki İslâmî çalışmalarımızda, en büyük zararı iyi yetişmemiş müslümanlardan çektik."

Kitabında böyle yazıyor. Acı bir şey ama, gerçek. Yâni, "En çok onlardan çektik." diyor. Halk yetişmemiş, vazife verirsin yapmaz, doğru olan tarzda hareket etmez vs.. Sonunda İslâmî faaliyet, Allah'ın emrinin yerine gelmesi zor oluyor. Onun için, insanın yetişmiş olması lâzım, bu eğitimi görmüş olması lâzım!

Biz de işte yarım asırdan fazla bir zamandır şu dünyada yaşıyoruz, geziyoruz. Üniversitede hocalığımız var, talebe yetiştirdik; yetiştirdiğimiz talebeler profesör oldu. Hani diktiğimiz fidanlar meyva verdi, fidanlar eskimeye bile başladı; kimisi ameliyat oluyor, kimisi emekli oluyor, kimisinin saçı ağardı, sakalı ağardı... Bizim talebemiz bunlar.

Bilmem falanca televizyonda karşınıza çıkan, tefsir dersi veren Orhan Karmış talebem, bilmem falanca yerde filanca şahıs talebem. Yâni, bunları yetiştirdik işte. Biz de tabii onların önünden, onlardan daha fazla ihtiyarlıyoruz. Netice itibariyle bilgimiz var, İslâmî çalışmaların çeşitleri hakkında da mâlûmatımız var. Kendimiz de çalışmalar yapıyoruz, müslümanlık gelişsin diye. Radyo yayınlarımız var, eğitim çalışmalarımız var, kolejlerimiz var, kurslarımız var, derneklerimiz var, vakıflarımız var... Yâni, yüzden fazla şubesi var bizim bu yaptığımız hizmetlerin.

Türkiye'nin yedi-sekiz şehrinde radyo yayınımız var ve radyo yayınlarımız birinci, gayet güzel yayınlar yapıyoruz. Dergi yayınlarımız var, gazete çıkarma çalışmalarına başladık... Çeşitli şeyler var.

Şunu görüyoruz ki, bir insan iyi eğitim görmemiş ise, ondan faydalanılamıyor. Bir yerde dayanamıyor yâni, işi iyi yapamıyor. Çürüğü çıkıyor, çat diyor çatlıyor, pat diye patlıyor; kırılıyor dökülüyor, yâni iş yapmıyor. Hani çürük bir parçayı makinenin bir yerine taktığın zaman, otomobile taktığın zaman orasından patladığı gibi, tekerin bozulduğu gibi, makinenin bozulduğu gibi bir şey oluyor. Mutlaka bir insanın şu nefsini yenme terbiyesini, nefsini ıslah etme terbiyesini; iradeyi, aklı kendisine hakim olma çalışmasını yapması lâzım!

2. Sonra, *ahlâkını güzelleştirmesi* lâzım. Yâni geçimli olması lâzım, tatlı dilli olması lâzım, sabırlı olması lâzım, şükürlü olması lâzım, centilmen olması lâzım, güleç yüzlü olması lâzım... Yâni bir tebessüm, ne kapılar açıyor, ne işler yapıyor... Bizim bakanlık yapmış bir arkadaşımız var, o anlatıyor:

"—Amerika'ya gittik. Dünya bankasının yetkilileriyle oturduk, adamların hepsi koca göbekli, altın köstekli, zincirli... Oturdular karşımıza, böyle kaşlarını çattılar, Türk heyetinin karşısında... Biz ne diyorsak, Nuh diyorlar peygamber demiyorlar. Zıt, olmuyor işler, müzakereler ilerlemiyor, Türkiye'nin istediği şartları vermiyorlar." diyor.

İngilizcesi de çok güzel bu bakan arkadaşımızın, tutmuş bunlara bir Nasreddin Hoca fıkrası anlatmış, demiş ki:

"—Siz bize şöyle yapıyorsunuz ama; işte böyle oluyor. Nasreddin Hoca diye bizim bir şeyimiz var, işte onun fıkrası şöyledir filân..." demiş. "Bir kahkaha kopardılar hepsi..." diyor. Nasreddin Hoca'nın fıkrası çok hoşlarına gitmiş. "Bir kahkaha kopardılar, yumuşadılar ve bizim hükümler geçti, koparttık Dünya Bankası'ndan... Bir Nasreddin Hoca'nın fıkrasına, bir tatlı dille, bir güleç yüzle işleri hallettik." diyor.

Bir çok şeyler böyledir. Çocukların hatırında kalsın diye bir fıkrayla bunu anlatalım. İnsanın bilgileri gözünün önünde, böyle bir takım sahneler olarak tutması halinde, bilgi daha iyi kalır aklında. Bu, eğitimde bir metoddur, onun için söylüyorum:

Rüzgar ile güneş iddiaya girmişler. Olur mu böyle şey? Fıkra ama, arkasından bir ibret çıkacak. Adamın birisi aşağıda gidiyormuş, üzerinde paltosu varmış. Rüzgar efelik yapmış demiş ki:

"—Ben bu paltoyu bu adamın sırtından çıkartırım!"

"—Hadi bakalım çıkart!" demiş güneş.

Rüzgâr şöyle bir esmeğe başlamış; adamın paltosunun düğmeleri açıkmış, adam düğmeleri kapatmış. Biraz eteğinden girip, sağından yoklayıp, solundan yoklayıp çıkartmak isteyince; adam biraz daha sarınmış. Rüzgâr fırtına olmuş, daha fazla esmeğe başlamış. Sırtından paltoyu çıkartacak ya... Oradan buradan eteği meteği yokluyor, çıkartmak istiyor. Adam yakasını kaldırmış, kuşağını sımsıkı bağlamış. Rüzgar kasırga olmuş, bilmem adamı sürüklemeğe başlamış oraya buraya ama; adamın paltosu çıkmıyor. Adam bir köşeye, bir gedik bir yere, bir kapının eşiğine saklanmış. Uğraşmış, etmiş, tozmuş, kiremitler uçmuş vesaire... Adamın sırtından paltoyu çıkartamamış.

Güneş demiş ki:

"—Sen çekil kenara, başaramadın bu işi, çekil kenara!.."

Rüzgâr kasırga olmuş, evlerin çatıları uçmuş, gemiler batmış ama; o kadar zorlukla adamın sırtından paltoyu çıkartamamış. Güneş çıkmış tatlı bir tebessüm etmiş, bir ılık hava, adam yakasını indirmiş. Biraz daha tebessüm etmiş. Biraz daha ortaya çıkmış, biraz daha tebessüm; adam önünü açmış. Biraz daha; adam kendiliğinden çıkartmış paltoyu, koluna almış, güneş çıktı sıcak diye.

Tabii, bu bir sembolik hikâye ama; yâni tatlılıkla bir çok şey kolay yapılıyor, sertlikle yapılacak şey bile yapılmıyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri sertlik ile, şiddet ile yapılamayan bir çok şeyi, yumuşaklıkla nasib eder, yaptırır. Yapılır, elde edilir böyle bir şey.

Onun için tatlı dilli, yumuşak başlı, geçimli kimse olmayı tavsiye ediyor Allah-u Teàlâ Hazretleri.

Peygamber SAS Efendimiz de hadis-i şeriflerinde buyuruyor ki:[37]

الْمُؤْمِنُ يَأْلَفُ، وَلاَ خَيْرَ فِي مَنْ لاَ يَأْلَفُ، وَلاَ يُؤْلَفُ (حم. عن سهل بن سعد ؛ طس. ض. عن جابر ؛ ك. ق. خط . عن أبي هريرة ؛ تمام ، طب. عن ابن مسعود موقوفًا)

RE. 230/9 (*El-mü'minü ye'lefü*) Mümin nasıl bir insandır? Kendisi başkalarıyla ülfet eden, geçinen; başkaları da kendisiyle ülfet edebilen, yanına sokulabilen kimsedir. (*Ve lâ hayre fî men lâ ye'lifü ve la yü'lefü*) Kendisi başkalarıyla geçinemeyen, başkalarının da kendisinin yanına sokulamadığı kimsede hayır yoktur."

Affedersiniz, bizim Anadolu tabiri vardır, böyle huysuz insanlar için bir tabir kullanırlar, belki sizde de vardır:

"—*Önüne varsan süser, ardına varsan teper*." derler.

---

[37] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.400, no:9187; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.73, no:59; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.236, no:21627; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.474, no:8919; Ebü'ş-Şeyh, *Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.217, no:178, 180; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.165, no:13096; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.58, no:5787; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.108, no:129; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.117, no:7658; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.177, no:6549; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.335, no:22891; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c .VI, s.131, no:5744; Ebü'ş-Şeyh, *Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.218, no:179; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı Isfahan*, c.6, s.385, no:40400; Beyhakî, *Âdâb*, c.I, s197, no:159; Ruyânî, *Müsned*, c.III, s.193, no:1031; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.165, no:13097; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c . IX, s.200, no:8976; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIII, s.293, no:35686; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid,* c.I, s.370, no:944; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.141, no:678; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.295, no:2698; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.108, no:24434.

Yâni süsmek, boynuzlamak demek, toslamak demek... Önüne varsan tos vurur, arkasına varsan çifte atar. Neresine yanaşacaksan, yanaşamıyorsun; böyle olmaması lâzım! İnsanın bir eğitimi olması lâzım, ahlâkının güzel olması lâzım! Bu tasavvufla oluyor. Binâen aleyh, insanın bunu elde etmesi gerekiyor.

3. Bir de, insanların tabii *ma'rifetullahı elde etmesi* lâzım. İrfan dediğimiz şey, ma'rifetullah dediğimiz şey aynı şeydir. Ama bazen dinleyenler başka mânâlar anlıyorlar, aynı şey olduğunu bilmiyorlar. Ma'rifetullaha ermek, arif kul olmak, ârif-i billâh olmak; yâni Allah'ı bilen evliyâ olmak... Bu da tabii tasavvufla oluyor.

Onun için, biz dün size anlattığımız bilgilerin yanı sıra diyoruz ki, tabii Kur'an okuyacaksınız, tabii hadis okuyacaksınız, tabii ilmihal öğreneceksiniz fıkıh öğreneceksiniz ama; tasavvufî bir eğitimden geçeceksiniz, geçmeniz lâzım! Bu çok önemlidir, bunsuz olmuyor. Ve bunsuz malzeme iyi bir malzeme haline gelmiyor, topluma hayır gelmiyor; böyle insanlar problem çıkartıyor her yerde ve işler yarı yolda kalıyor. Onun için, tasavvufî bir eğitimi de şart koşuyorlar.

b. Örnekle Anlatma Metodu

Sonra, böyle kitapları okumak, mücerred fikirleri, soyut fikirleri anlamak, anlatmak ve benimsetmek zor bir yoldur. Bunun kestirmesi, kolayı, göstermektir, örnekleme metodudur, örnekle anlatmaktır. Bizim dinimizin metodu örnekle anlatma metodudur. Yâni, eğer Allah-u Teàlâ Hazretleri dileseydi, bize emirlerini gönderirdi, böyle olun derdi. Kitap gönderirdi: "Şöyle şöyle olacaksınız, şunları şunları yapacaksınız; bunları yapacaksınız, yapmak göreviniz. Bir liste daha: şunları şunları yapmayacaksınız, bunları da yapmak haram!" derdi.

Öyle yapmadı Mevlâmız. Ne yaptı? Alemlere rahmet olarak Peygamber gönderdi. Peygamber SAS Efendimiz'i örnek bir insan

olarak karşımıza koydu, aramıza gönderdi. Bizimle beraber yaşadı Peygamber Efendimiz... Bizim gibi, sizin gibi onun da gençliği oldu, evlilik çağı oldu; çoluk çocukları var, hanımı var, ailesi var, işi var, borcu var, alacağı var... Yâni tam bizim gibi bir hayat yaşadı. Ve o hayatın içinde iyi bir insanın, Allah'ın sevdiği bir tarzda nasıl hareket etmesi gerektiğini bize fiilen göstermiş oldu.

Onun için, Kur'an-ı Kerim'de buyuruluyor ki, *bi'smi'llâhir-rahmâni'r-rahîm*:

قُلْ إِنْ كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
(آل عمران:٣١)

(*Kul in küntüm tuhibbûna'llàhe fe'ttebiùnî yuhbibkümu'llàhu ve yağfirleküm zünûbeküm.*) [Rasûlüm de ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana uyunuz ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın!] (Âl-i İmran, 3/31)

Birileri demişler ki:

"—Biz Allah'ı seviyoruz."

Kur'an-ı Kerim'de ayet-i kerime diyor ki:

"—Eğer Allah'ı seviyorsanız, Rasûlüllah'a tabi olun! Allah'ın elçisine tabi olun, onun gibi olun, onun talimatını dinleyin, o modele kendinizi uydurun; o zaman Allah da sizi sevsin!"

Yâni siz Allah'ı seviyoruz diyorsunuz ama yetmez; siz de Allah'ın sevdiği gibi bir insan olacaksınız. Nasıl olalım? Şu model gibi olun. Yâni ressam karşısına vazoyu dikiyor, çiçekleri koyuyor, geçiyor eline fırçayı alıyor, o vazonun bakarak resmini yapıyor. Manzaranın karşısına tezgâhını kuruyor, eline paletini alıyor, karıştırıyor karıştırıyor... Deniz manzarası yapıyor, bilmem ova manzarası yapıyor, yâni model var bakarak yapıyor. İşte model insan:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ (الأحزاب:٢١)

(*Lekad kâne leküm fî rasûli'llâhi üsvetün hasenetün*) "Rasûlüllah sizin için çok güzel bir misaldir." (Ahzab, 33/21) buyruluyor. Şimdi bizim dinimizde böyle örnekle, göstererek yetiştirme var. Ve Peygamber Efendimiz İslâm'ı nasıl öğretti insanlara: İnsanların arasına girdi öyle öğretti, göstererek öğretti, düzelte düzelte öğretti; yanlışları anında tesbit ederek, öyle yapma böyle yap diyerek öğretti.

Çarşıya pazara gitti, çuvalları kontrol etti, çuvalın altına üstüne baktı; elini soktu altı ıslak üstü kuru... Buyurdu ki: "Bizi aldatan bizden değildir." Altıyla üstünün bir olması lâzım. Öyle mostura yapıp gösterip, ondan sonra müşteriye alt tarafı vermek olmaz.

Ben küçük bir çocukken işte yaz aylarında biraz çalıştım, para kazandım, ilk maaşımla rahmetli anneme hediye götüreceğim. Gittim çok imrendiğim iri şeftaliler vardı, kocaman böyle; o şeftalilerden rahmetli anama aldım. Aldım ama, eve geldim mahcub oldum. Adam allem etmiş, kallem etmiş, nasıl el çabukluğu göstermiş, tezgâhın arkasındaki çürükleri doldurmuş kese kağıdının içine... Ben de güzel, o ön tarafta gördüğüm güzel mostra şeftalileri anama götürüyorum diye sevine sevine gittim ki; şeftali suyundan zaten yarı yolda kağıdı delindi, zar zor eve götürdüm. Eve de gidince baktım ki, hoşaf gibi şeftali. Yâni ben almadım ama, o koymuş.

Şöyle yapıyor, önden alır gibi yapıyor, bu arka parmakları da bir şeyler çalışıyor; Hop, torbanın içine, senin istemediğin şeyler giriyor.

Kasaba gidiyorsun şurasından ver diyorsun, eve geliyorsun etin yarısı kokmuş. Nereden koydu, nasıl sokuşturdu, nasıl sıkıştırdı..

Evet şimdi örnekleme metodunun önemini, yâni böyle elle tutulur gözle görülür şeklinde olması meselesini anlatırken buralara geldi. Onun için, bizim kültürel çalışmalarımızda, yâni iyi bir müslüman, iyi bir kul olmak için gerekli çalışmalarımızın

içinde örnekleri tanıma çalışmasının da olması lâzım. Bunun için başta en güzel örnek olarak Peygamberimiz olduğu için, Peygamberimiz'in hayatını okumamız lâzım. Peygamberimizin hayatı siyer kitaplarındadır, Siyer-i Nebi, veyahut Peygamber Efendimizin Siret-i Nebisi... Siyer siretin çoğuludur zaten.

Evliya ve mürselîn zaten Kur'an-ı Kerim'de anlatılmış. Yâni şu kadar peygamberden bahsedilmiş, onların menakıbı anlatılmış. Oradan da anlıyoruz ki, bunları bilmekte fayda var, tezkiretül-evliyalar var. İşte, Hocamız meselâ *Tezkiretü'l-Evliyâ*'yı neşr ettirmiştir, neşrettiğimiz kitaplar arasındadır. Tabâkat kitapları ve sâire... Bunları okumak lâzım.

Bunları okuduğu zaman insan, iyi bir insanı görmüş ve tanımış oluyor; hayatıyla, biyografisiyle tanımış oluyor. Ve kolay bir yoldan, örnek insanı görmek suretiyle kendiside bir şeyler öğrenmiş oluyor. Bu bakımdan biz yayınevi çalışmalarımızın içinde *Sahabe Hayatından Tablolar* diye ciltlerle eserler neşrettik. Efendim, inşaallahu Teàlâ benzer eserleri neşredeceğiz, bu gibi eserleri okumak lâzım. Yâni, Allah'ın iyi kullarının, sevgili kullarının hayatlarıyla ilgili kitapları, siyer, menâkıb ve tarih kitaplarını okumak lâzım.

c. Çevremizle İlgilenmek

Tabii biz bir çağda yaşıyoruz, bir toplumun içinde yaşıyoruz ve toplumla canlı münasebetlerimiz var, hayat devam edip gidiyor. Onun için günlük, çağdaş yeni bilgileri de elde etmemiz gerekiyor. Onun için biz haftalık toplantılarda kardeşlerimize diyorduk ki:

"—Toplantılarda yaşlı büyük kimseler olsun; o haftanın haberlerinin özetini toplantının on beş yirmi dakikasında, yarım saatinde bir arkadaş hazırlasın, yapsın!"

Ankara'daki çalışmalarımızda bakan arkadaşlarımız geliyordu, genel müdürler geliyordu, mühendisler geliyordu. Haftalık toplantılarımızda ilk önce yarım saatlik bir özet; yâni politik sahada ne oldu, ekonomik sahada ne oldu, kültürel sahada ne oldu, çevreyi bilmek için... Çevreden ilgisiz olamayız, çevredeki

olaylar bizimle ilgilidir, iç ve dış politikayı bilmemiz lâzım diye, bunların özetini yapıyorduk.

Tabii, bunlar için iyi bir gazetemiz olması lâzım. Biz şimdilik haber bülteni çıkartıyoruz. Gazetelerin hepsi iyi değil, maalesef bir kısmı resimleriyle, bilgileriyle eve alınacak gibi değil. Bilgiler yanlış, telkinler yanlış, resimler kötü, hepsini alamayız; iyi bir gazetemiz olması lâzım!

Biz şimdi haber bülteni çıkartıyoruz, yetiyor. Şöyle bir sayfalık bir haber bülteni, günlük haber özetleri... Ben seyahatlerim esnasında neredeysem, nerede bulunuyorsam bana faks ediyorlar; Merkezden İstanbul'dan gönderiyorlar. Ben şöyle bir okuduğum zaman hepsini anlamış oluyorum, beş dakika içinde de bitiyor iş. Halbuki on tane gazete alsan, sayfalarını çevirmekle bile saatler gidiyor, ömrü insanın heba oluyor. Bu haber bülteni metodu fena bir metod değil.

Burada da takviminizin kenarında gördüm reklam olarak; haber bülteni buraya da geliyor, abone olanlara veriliyor galiba... Güzel!

İyi dergilerin olması lâzım. Çünkü iyi dergiler daha kalıcı, bilgileri derli, toplu anlatıyor. Dün işte bizim o dergiyi Osman kardeşimize göndermişler, son sayısını aldım. Bir yere gidiyordum, onu bitirmeden, sayfalarını çevirmeden oraya gitmedik yâni. Bir baştan sona, bakalım neler yazmışlar diye. El-hamdü lillah, böyle uzakta olan insanlar için bilhassa, yâni Türkiye'nin haberlerini yakından takip edemeyen kimseler için iyi oluyor dergilerimiz.

Tabii dergiler için iki şey lâzım, iki çeşit dergi okumanız lâzım sizlerin: Bir genel dergileri okumanız lâzım; bir de, ileride söyleyeceğim, özel, size mahsus meslekî bir takım dergiler var, onları okumanız lâzım!

İyi bir radyo-televizyonumuzun olması gerekiyor. Yâni, onlar da en yeni bilgileri kazandırıyor insana... Bizim radyomuz var fakat, televizyon çok pahalı bir çalışma, televizyonumuz yok. Şu

anda İzmit'te ihvanımızdan bir kardeşimiz bir televizyon aldı, İzmit Gebze'de yayın yapıyor. İnşaallah Körfez'e şamil iyi bir İslâmî yayın yapma hazırlığı içinde. Televizyon çalışıyor, tamam. Programları bizim tam istediğimiz gibi değil… İnşaallah o ilk öncümüz olacak televizyon konusunda.

Sonra, İstanbul'da ve başka yerlerde inşaallah yayınlarımız başlayacak; paket yayınlarımız olacak. Bizim stüdyolarımız yapılıyor şu anda; inşaallah o stüdyolarda da programlar üretip onları istenilen yerlere, yâni bizim dışımızdaki televizyonlara da verebileceğiz. Yâni üretip, hazırlayıp, isteyenlere verebileceğiz. Böylece başka televizyonlarda da güzel bilgiler olacak.

İşte bu gibi şeyleri okuyarak sizin o alimlere, öğrencilere verilen sevapları almanız ve kendinizi iyi yetiştirmeniz lâzım. Yâni, iki gündür anlattığım şeyler, yollarla bunların her birisi önemlidir; hiç birini kaçırmadan bu çalışmaları yapacaksınız. Gelelim dünya bakımından, dünyevi bakımdan iyi bir insan olma çalışmalarımıza: Şimdi herkes sanıyor ki bizi, biz dindar bir grubuz diye, tasavvufî bir grubuz diye sadece ahiretle ilgileneceğiz. Hatta, bizim dergilerimizde politikayla ilgili, ekonomiyle ilgili, kültürle ilgili yazılar çıkınca, bizim dışımızdaki bazı dergiler ve gazeteler şaşırdılar. Senelerce önce tabii, ilk çıktığımız zamanlarda:

"—Yâhu siz dini bir grupsunuz, ne karışıyorsunuz bu gibi şeylere?" diyorlardı,

Haa, anlamadıkları şey şu: Müslüman için dünya işlerini de güzel organize etmek ibadettir ve gereklidir. Biz, dünyayı ihmal etmiyoruz, Bizim dinimiz dünyayı ihmal etmedi. Peygamber SAS Efendimiz'in yaşayışında ve çalışmalarında dünya sıfırlanmadı, dünya terkedilmedi; dünya düzene sokuldu. Yâni, dünya ile ilgili çalışmaların hiç birisinde geri durmadı Peygamber Efendimiz.

Peygamber SAS Efendimizin peygamberliği şaşırtıcıdır. Peygamber SAS Efendimiz devlet başkanlığı yaptı, belediye başkanlığı yaptı, Medine'nin çarşısını pazarını teftiş etti. Medine

için bir anayasa koydu, başka devletlere elçi gönderdi, başka devletlerden gelen elçileri kabul etti; yâni Peygamber SAS Efendimiz peygamberim diye sırf ahirete ait meseleleri söyleyip öteki meseleleri bırakmadı. Çünkü hayat bir bütündür, hayatı bölmek, dünya ve ahiret diye ayırmak sun'îdir. Hayat kendisi bir bütündür, yâni biz hayatın içinde yaşayıp duruyoruz; bir tarafı ihmal edemeyiz. Bizim dinimizin özelliği bu.

Hattâ Pakistan'da çıkmış bir güzel kitap vardı, orada okumuştum; İngilizce bir kitap... Eski ümmetlerin peygamberleri bizim ümmetimizin geleceğini ve bizim Peygamberimizin evsafını kitaplarında Allah onlara bildirmiş, yazmış. Buna şey diyoruz: (*Prophecies in the old Scripture*). Yâni, eski mukaddes kitaplarda bu istikbalde gelecek ahir zaman peygamberi hakkında bilgiler, istikbale ait bilgiler onlar için, bu gibi şeyler var.

Bu gibi şeylerin olduğunu ben geçmiş konferanslarımda burada ispat ettim, okuttum ve anlattım. Kur'an-ı Kerim'de beyan ediyor, Kur'an-ı Kerim de şahit bu hususta. Ve eski ümmetlere, her bir peygambere, söz alındığı nasihat edildiği; o peygamber geldiği zaman ona tabi olsun ümmetleriniz denildiği Kur'an-ı Kerim'de açıkça beyan ediliyor. Yâni biz böyle tesadüfen tarihin akışı içinde hop diye ortaya çıkmış bir topluluk değiliz, bir ümmet değiliz. Bu bir ilâhî plan içinde bizim geleceğimiz önceden belli, o planın bir parçası olarak olmuş.

Bizim Peygamberimiz'in geleceğini eski ümmetler biliyordu, ismini biliyorlardı ve bazı peygamberler: "Keşke o zamana yetişsem de, o mübarek ahir zaman peygamberinin ümmeti olsaydım!" diye bekliyorlardı. Ve biliyorsunuz Araplara Peygamber Efendimiz Peygamber gelmeden önce, Arapların arasında yaşayan ehl-i kitap, bir ahir zaman Peygamberi gelecek diye bekliyordu. "Gelecek; o geldiği zaman biz şirki, putları kıracağız!" diye bekliyorlardı.

Bu bir gerçektir, herkes biliyor bunu ve İncil'de de var bu bilgiler, Tevrat'ta da var, daha başka bölgelerdeki mukaddes kitaplarda da var... Meselâ, Hindistan'da bazı mukaddes kitaplar

var; onlara da demek ki Allah peygamber göndermiş, onların içinde de böyle bir peygamber geleceğine dair bilgiler var.

Bu peygamberi anlatırken, bu peygamber, peygamber olduğu halde neler yapacak? Şaşırtıcı şeyler; onları da anlatıyor: "Kılıç kullanacak bu peygamber!" diyor. Hani öteki peygamberler boynu bükük durmuş, zulme uğramışlar. Bir kısmı şehid edilmiş, öldürülmüş filân... Ama bu peygamber öyle değil, bu peygamber kılıç da kullanmış, düşmanlarla savaş da yapmış, savaşan bir peygamber.

Bunu böyle anlatıyorlar. Yâni ben o eski kitaplardaki o (*prophecies*) dediğimiz istikbale ait bilgiler kısmını okuduğum zaman orada görmüştüm. Evet bizim için, başka ümmetler için şaşırtıcı olan şey; işte bizim vasfımız bu...

Biz dünyayı ihmal ile sadece ahireti kazanacağım diye çalışmayla vaktini geçiren bir ümmet değiliz; Peygamberimiz böyle bir peygamber değil, bize bunu göstermedi. Biz hem dünya ile hem ahiretle ilgileniyoruz. Hem dünyayı düzenlemeğe çalışıyoruz, hem ahiretimizi kazanmağa çalışıyoruz. Hem dünyada müslümanca yaşamaya gayret ediyoruz, hem de ahirette Allah'ın rahmetine ermeye gayret ediyoruz.

Onun için, bizim hayatımız bir bütündür. Onun için, bizde aslında lâiklik yok... Lâiklik tarifi yapılırken deniliyor ki: "Efendim, din ve devlet ayrı şeydir, birleşmez." Bizde birleşir, bizde öyle bir şey yok. Yâni bizde her şeyde birlik var; ayrım yok, tecrit etmek yok. Bizde her şey dini havanın, anlayışın, imanın ışığı altında yürür. Ticaret de dinle yürür, siyaset de dinle yürür, ailedeki geçim de dinle yürür, eğitim de dinle yürür, dinlenmek de, eğlenmek de... her şey dinledir. Her şey hakkında dinimizin bilgisi vardır, ilgisi vardır, hükmü vardır. Onun için, fıkıh kitaplarını okuduğunuz zaman hayatı bulursunuz karşınızda, hayatın her şeyi vardır.

Onun için, biz de bu bütünlüğü devam ettiren bir grubuz. Yâni; "—Dînî bir grupsunuz, ne karışıyorsunuz politikaya?.."

“—Karışırız, çünkü din politikaya karışıyor.”

“—Dini bir grupsunuz, size ne dış politikadan, iç politikadan?..”

“—Karışırız, çünkü Peygamber Efendimiz hem iç politikayla hem dış politikayla ilgilenmiştir.” diyoruz.

Onlar yavaş yavaş anladılar bu durumu... O bakımdan biz dünyevi meselelerde de aksiyonları olan, çalışmaları olan, çalışmalar yapılması gerektiğine inanan bir grubuz; ve onun için de konferansımızın bu noktasında bastıra bastıra sizlere diyoruz ki: Kız olsun, erkek olsun mutlaka çok iyi bir dünyevi eğitime sahip olmalıyız!..

—Hocam işte biz buraya işçi olarak geldik, bizim halimizi sen biliyorsun! Köyümüzdeydik, kasabamızdaydık, işte Avustralya’dan böyle imkânlar açılınca müracaat ettik, evrakımızı hazırladık, geldik Yâni, biz o kadar çalışma yapamadık.

—Tamam sen çalışma yapmamış olabilirsin ama, senin çocuğun artık senin himayende, senin çocuğun bu çalışmayı yapmalı!

d. Çocuğun İyi Yetiştirilmesi

Onun için, “Çocuklarımızı çok güzel bir eğitimle yetiştirmek, çok mühim dînî bir görevimizdir!” diye altını çizerek bunu söylüyorum. Yâni burada bulunuyorsunuz, evet burası Türkiye değil; burada da bu vazifeyle yükümlüsünüz. Türkiye’de de bu vazife hepimizin boynundadır; çocuğumuzu çok mükemmel yetiştireceğiz. Biz dini bilgilerde biraz yaya kaldık, o füzeyle gidecek. Yaya kalmak değil, atlı olmak değil, otomobil değil, füzeyle gidecek; yâni onu iyi yetiştirmemiz lâzım. Çocuklarımıza karşı görevlerimizin başında bu geliyor. Onlar için yaşıyoruz ve onlar için masraftan kaçınmayacağız.

Şimdi bana dün bir arkadaşım soruyor:

“—Yâni biz çocuğumuzu şimdi iyi yetiştirmek istediğimiz zaman, bir yurda para vereceğiz, bir *Islamic School*’a para vereceğiz, bir şu olacak bir bu olacak; bir yıl içinde muazzam

masraf?..”

Vereceksin, uğraşacaksın, didineceksin; çünkü çocuğun senin canın, her şeyin! O çocuğu iyi yetiştirdiğin zaman, o çocuk aynı zamanda senin dünya ve ahiret sermayen olacak.

Bir çocuk bir anne babanın nesidir? Hem dünyada sermayesidir; çünkü çocuk iyi yetişirse, ahir ömründe anneye babaya iyi bakar. Binâen aleyh, sen rahat edersin. “Evladım yetişti, arabası var, köşkü var, parası var, pulu var; elimi soğuk sudan sıcak suya değdirtmiyor, beni rahat ettiriyor. Elhamdü lillah, Allah razı olsun, her zaman dua ediyorum.” diyeceksin. Çocuğunu iyi yetiştirmediğin zaman mahvolacaksın, kahrolacaksın, tüh diyeceksin vah diyeceksin; “Bizim oğlan gene şu haylazlığı yaptı, yine beni mahçup etti, yine beni kahretti, yazıklar olsun! Evlatlıktan mı reddetsem, şöyle mi yapsam böyle mi yapsam?..” diyeceksin.

Gördün mü? Bak işte sermaye kötü yetiştiği zaman sana ahir ömründe dert oluyor. İyi yetiştirdiğin zaman, sana ahir ömründe rahatlık ve devlet oluyor. Yâni iyi bir evlat senin dünyan için de, senin menfatin için de lâzım. Onun için, buraya yatırımı güzel bir şekilde yapacaksın. Bu böyle geçiştirilecek bir şey değil!

Birçok kimse çocuğunun yetişmesinin çok önemli olduğunu anlayamıyor. İş işten geçtikten sonra anlıyor, çocuk kötü olduktan sonra anlıyor; afyona alıştıktan sonra, anasına babasına asi geldikten sonra, eve gelmemeğe başladıktan sonra, haylazlıklar yaptıktan sonra, polisin eline düştükten sonra anlıyor; tüh diyor, çocuğumu yanlış yetiştirmişim diyor. Bir kısmı da nasıl yetiştirileceğini bilemediği için, yetiştirmeğe çalışmış ama; sonunda olmamış, ondan pişmanlık duyuyor. Evet, tabii bu kolay bir şey değil ve ucuz bir şey değil. Çocuk yetiştirmek önemli.

Ben Almanya’dan biliyorum, müslüman ailenin çocuğu boynuna haç takmış zincirli, öyle geziyordu babasına inat. Anasıyla babasıyla bozuşmuş, kiliseye sığınmış. Kilise çünkü, devlet himaye ediyor. Anasına babasına dur diyor, sen karışamazsın diyor; ver parayı ben bakacağım diyor, çatır çatır

maaşından çocuğun parasını kesiyor, ondan sonra burdan çocuğu kendi istediği gibi yetiştiriyor. E bu doğru mu?.. Yazık değil mi?.. Yâni senin parana yazık değil mi, çocuğuna yazık değil mi?.. Çocuk boynunda haç, sallana sallana geziyor. Onu kurtaracağım diye artık bütün toplum peşinde: "Yazık, bizim falancanın çocuğu ayağı kaymış, yanlış yola girmiş, düzelsin!" filan.. Çocuğa çok güzel bir eğitim vereceğiz.

Eğitim konusunda şunu hatırlatayım size: Bizim eğitimci bir profesör arkadaşımız vardı, Gemlik eğitim programında ona konferanslar verdirdik, çağırdık. Belki videolarını burda seyrettiniz. Diyor ki:

"—Eğitimin sekiz kademesi vardır. Sekiz kademe vardır bir çocuğun eğitiminde: Çocuk doğduğu zaman, doğar doğmaz içerden bir ses gelir ya, 'Ingaaa!..' diye. Haa, bizim çocuk doğdu, dünyaya geldi, Oh, çok şükür dersin ya... Çocuk 'Ingaaa!..' dediği zaman, bu sekiz terbiyenin beş tanesinin zamanı bitmiştir." diyor.

Eğitimci profesör, "Çocuk 'Ingaaa!..' dediği zaman beş tanesi geçmiş ola, elden kaçmıştır, bitmiştir." diyor. Nedir o beş tanesi?.. Ben onları not aldım defterime, diyor ki: "İyi bir eş seçmek…" İyi bir eş seçmedin mi, o kötü bir eşden iyi bir çocuk olur mu?..

Ondan sonra, bilmem eşin sıhhatli oluşu vs. Hani karı kocadan birisinde frengi olsa, şu hastalık olsa, bu hastalık olsa; kalıtım yoluyla çocuğa geçecek vs. vs.

Sonra, helal lokma! Helâl lokma yedirmek, helâl süt emzirmek... "Bu çocuk helâl süt emmemiş bir çocuk." diyoruz. Veya, "Bu çocuk işte helâl süt emmemiş de, ondan haylazlığı yapıyor." diyoruz.

Hikâyesi var çok güzeldir, o hikâyeyi bilmeyen bilsin. Hani İmam-ı Azam Efendimiz için anlatırlar, yâni bilmem çok kısa zamanda Kur'an-ı Kerim'i ezber yapmış da, aferin almış, takdir almış da, kadın demiş ki:

"—Ah senin o baban o elmayı dişlemeseydi, daha kısa zamanda olurdu."

Böyle hikâye var bilirsiniz. Hani baba olmadan evvel talebeyken, ağacın altında çayırın kenarında, derenin kenarında kitap okuyormuş, ders okuyormuş; suyun üzerinden bir elma böyle giderken görmüş. Kırmızı bir elma; elini uzatmış, elmayı suyun içinden çıkartmış bakmış bir şeyi yok, çürüğü yok, bir şeyi yok. Haart diye ısırmış elmayı, ısırınca aklı başına gelmiş:

"—Yâhu, bu elma benim değil ki, ben bunu niye ısırdım? Eyvaah, helâl olmayan bir şeyi ısırdım ben şimdi!.. Diş batırdım, biraz ağzıma tadı geldi."

Hadiiii.. Bırakmış kitabı kapatmış, dere boyundan yukarıya doğru bu elma hangi tarladan bu derenin içine düşmüştür diye araya araya çıkmış yukarıya, bulmuş elmanın ağacının olduğu tarlayı; sahibini sormuş, sahibine gitmiş demiş ki:

"—Kusura bakma, hakkını helâl et! Ben suyun üzerinde yüzen bir elma gördüm, hart diye ısırdım ama; sonradan aklım başıma geldi, senin ağacından düşmüş bu dereye; işte senin elmanı ısırmış oldum, kusura bakma demiş hakkını helal et!"

Adam bakmış karşısında melek gibi bir insan, tertemiz. Helâl lokma yemek istiyor, bir elmayı dişlemeye bile razı olmuyor, onun için bile helâllik diliyor. Nazlanmış;

"—Olmaz, hakkımı helâl etmeyeceğim!" demiş.

"—Yapma etme, ne şartın varsa kabul ederim!"

"—Şartım var tabii... Benim demiş kör, topal, kötürüm bir kızım var; evde kaldı, kimse istemiyor, almıyor, o kızımla evlenirsen, o zaman demiş hakkımı helâl ederim." demiş.

Peki, demiş boynunu bükmüş. Yâni, mühim olan helallık kazanmak. Razı olmuş o her türlü kusuru olan kızla evlenmeye, düğün olmuş görmeden kızı, düğün olmuş evlenmişler; gerdek günü bir de gitmiş odaya bakmış ki, dünyanın en güzel kızı karşısında. Hemen çıkmış dışarıya. Trak kapıyı çekmiş, dışarıya. Kayın pederinin yanına gitmiş demiş:

"—Efendim bir yanlışlık oldu." demiş.

"—Niye?"

"—E, siz demiş bana kör dediniz, topal dediniz, kötürüm

dediniz, hasta dediniz, bilmem ne dediniz. E bu çok güzel bir kız, bunda hiç bir kusur yok, bir yanlışlık var bu işte!"

"—Evlâdım!" demiş, sırtını okşamış kayın peder. "Evlâdım, ben ona kör dedim; çünkü onun gözü sanki körmüş gibi hiç harama bakmadı. Sağır dedim; hiç kötü şey dinlemedi. Kötürüm dedim; hiç ayağıyla yasak haram yere gitmedi. Çolak dedim, hiç elini harama uzatmadı. Ben onu gül gibi yetiştirdim. Ben o sıfatları mahsustan söyledim sana; kör, topal, kötürüm, çolak bilmem ne diye... Böyle rumuzlu söyledim. Ben onu bilerek sana verdim. İlk sözdeki anlaşmaya aykırı bir şey yok, o senin zevcendir, helâl olsun. Ben memnunum senden, düğününüz hayırlı olsun, nikâhınız mübarek olsun, hadi evladım!" demiş.

Ondan sonra, işte oradan İmam-ı Azam dünyaya gelmiş diyorlar da; işte o kısa zamanda Kur'an-ı Kerim'i öyle bitirince, eve gelip de anne işte ben okulda böyle mükâfat kazandım, herkesten önce bu işi kazandım deyince; "Ah senin o baban ahh... O elmayı dişlemeseydi, daha çabuk okurdun, daha iyi olurdun." demiş. Yâni, elmayı dişledi de, yaptığı şeye bak! Efsane gibi bir şey... O kadar melek gibi bir insan ama, bak çocuğa onun bile zararı olmuş da, daha kısa zamanda ezberleyecekken yine birinci olmuş ama, "Ah senin baban o elmayı dişlemeseydi!" diyor annesi hâlâ, onu bile kusur olarak görüyor.

Muhterem kardeşlerim, bu gibi şeyleri garipsemeyin! Bizim Ankara'da ihvanımızdan tanıdığımız bir mühendis var [İsmâil Turan Hoca], efsane gibi adam. Yirmi-otuz dil biliyor, konuşuyor, yazıyor, yüz binden fazla hadis-i şerif ezberinde, bir şeyi unutmuyor. Hafızası derya gibi, hazine gibi bir şey... Kur'an-ı Kerim'i ezberlemiş mühendisken; *Sıhah-i Sitte,* altı tane meşhur hadis koleksiyonu, kitapları dizsem buradan şuraya kadar tutar; hepsini okumuş daha mühendisliği bitirmeden... Süleyman Demirel'in sınıf arkadaşı, böyle bir insan.

Duyduk ki, çok kısa zamanda Kur'an-ı Kerim'i ezberlemiş. Ben yanına yanaştım, dedim ki:

"—Kur'an-ı Kerim'i, üç ayda mı ezberlediniz?"

Kızdı biraz, bozuldu:

"—Ne üç ayı, bir aydan kısa zamanda ezberledim." dedi.

Bir aydan kısa zamanda ezberlemiş. Eh, yâni demek ki böyle şeyler oluyor.

Onun için, muhterem kardeşlerim, helâl süt emzirmek, helâl lokma yedirmek, ailede ilk aile terbiyesi çok önemli ama doğumdan önce yapılacak beş kalem iş daha var: Eşin müslüman seçilmesi, şöyle olması, böyle olması... Ondan sonra, sekiz tanenin beş tanesi geçtikten sonra; üç tanesini de doğduktan sonra çocuğu artık yetiştireceksin. Biz neresinde kaldık bu işin bilmiyoruz, çocuklarımızın hâli ne olacak? Kusur bizdedir, çocuklarımızı iyi yetiştirmek lâzım, çok iyi okullarda okutmamız lâzım, ve çok masraf yapmamız lâzım. Ben işçi olabilirim, ben eli sıkışık insan olabilirim, ama çocuğum yâni devlet başkanı, reisicumhur olacak gibi yetişmeli. Kızım sultan hanım olacak gibi yetişmeli.

Biz şimdi Yalova'da bir okul açtık, "Adını ne koyalım?" dediler. Kız okulu... Düşündüm taşındım:

"—*Asiller Özel Kız Koleji* olsun!" dedim.

Asil, soylu demek... Kızmışlar bize, "Yâhu başka okullarda okuyanlar asil değil mi? Niye bu ismi koydunuz?" demişler. Bizim emelimiz, umudumuz, temennimiz... Biz kızlarımızı sultan hanım gibi yetiştirmek istiyoruz; onun için Asiller dedik. Kızımızı öyle yetiştireceğiz, oğlumuzu da öyle yetiştireceğiz, kaliteli yetiştireceğiz.

Çünkü hem dünya, hem ahiret sermayesi... Çünkü bir insan çocuğunu iyi yetiştirdiği zaman; hem dünyada rahat edecek, hem de öldükten sonra rahat edecek; öldükten sonra sevap kazanmağa devam edecek.

e. Amel Defteri Açık Üç Kişi

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[38]

---

[38] Müslim, *Sahîh*, c.VIII, s.405, no:3084; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VIII, s.76, no:2494; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.243, no:1297; Neseî, *Sünen*, c.XI, s.424, no:3541;

إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ، إِلاَّ مِنْ ثَلاَثٍ: صَدَقَةٌ جَارِيَةٌ، وَعِلْمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ، وَوَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُو لَهُ (م. د. ت. عن أبي هريرة)

(*İzâ mâte'l-insânü inkataa amelühû*) "İnsan öldü mü, defteri dürülür, sevabı günahı tamam, hesabı kapanır." Öldü mü insan, bitti. Ne kadar sevap kazandıysa kazandı, ne kadar günah kazandıysa yazıldı, tamam defteri dürülür. Hesabı var, hesap yerine gidecek. (*İllâ min selâsin*) "Ancak üç kişinin defteri dürülmez." Öyle buyuruyor Peygamber Efendimiz; sahih hadis, müjde bizler için...

1. (*Sadakatin câriyetin*) *Câriye*, burda köle kadın manasına değil. *Câriye*, carî hesap dediğimiz gibi, yâni devam eden demek. *Sadaka-i câriye* ne demek? Adam çeşme yaptırmış sadaka olarak, hayır olarak, çeşmenin suyu akıyor. Haaa, cârî, akmakta devam devam, ediyor hayrı. Ondan istifade edildikçe, o çeşmeyi yaptırana sevap yazılıyor. Akıyor, istifade ediliyor. Kuşlar bile içse sevap yazılacak, inekler bile "Möö!.." dese, gelse içse, sevap yazılır; kuzular içse, sevap yazılır adama... Neden? Birisine bir istifade, bir sadaka devam ediyor yâni.

Veyahut köprü yaptırmış, üstünden geçiliyor. Öyle köprüler var ki, seller beton köprüleri götürüyor, o köprü duruyor. Ankara'daydık biz, bir sel geldi bir yağmur yağdı, bir yağmur yağdı; daha önce birkaç sefer de olmuş, ölenler filan olmuş; onlar ayrı...

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.372, no:8831; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.286, no:3016; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.343, no:6457; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.109, no:6478; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.247, no:3447; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.126; İbn-i Huzeyme, Sahîh, c.IV, s.122, no:2494; Ebû Avâne, *Müsned*, c.III, s.495, no:5824; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.283, no:1109; Taberânî, *Dua*, c.I, s.375, no:1250-1253; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LI, s.113; İbn-i Hibbân, *es-Sıkàt*, c.I, s.9; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.952, no:43655; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.99, no:277; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.66, no:2783; RE. 62/11.

Benim gördüğüm o selde İznik'teki Karayolları köprüsünü karton gibi şöyle almış atmıştı, böyle. Köprü beton köprü, betonarme köprü; üstünden Tırların kamyonların geçtiği, Karayollarının yaptırdığı demirli betonarme köprüyü böyle sel gelmiş kaldırmış, yâni buradan üstünden geçiliyor ya.. Burasını böyle yana getirmiş, köprüyü devirmiş atmış sel. E olur, sel kuvvetli olunca böyle yapar ama; aynı köprünün yanında Osmanlıların yaptığı köprü duruyordu; biz ondan geçtik de öyle gittik evimize...

Osmanlının köprüsü orada duruyor, Kara Yolları'nın yaptırmış olduğu betonarme köprüyü sel savurmuş atmış. Bunu neden anlatıyoruz? Köprü yaptırmış adam, üstünden geçiliyor; geçildikçe sevap kazanır, geçildikçe o köprüyü yaptırana sevap yazılır. Neden? Hadi bakalım o köprü olmasaydı da, sen o sudan geçseydin görseydim ben seni? Geçemezdin ki, sel aparır, götürürdü. Sevap... Cami yaptırmış, içinde namaz kılındıkça sevap kazanır. Hastahane yaptırmış, sevap kazanır.

Benim çok sevdiğim, hayran kaldığım kadınlardan, valide sultanlardan birisi Bezm-i Âlem Vâlide Sultan. İstanbul'un Terkos suyunu o getirtmiş, mübarek; kazanca bak!.. Yâni Terkos suyunu o getirtmiş, Terkos suyundan istifade edildikçe, o sultan hanıma gidiyor sevaplar... Guraba Hastahanesi'ni fakirlere bakılsın diye o tesis etmiş, çalışıyor Guraba Hastahanesi; hastalar gelip tedavi oldukça sevap kazanıyor. Şunu yapmış, bunu yapmış; bir sürü hayrı var. Yâni ömrünü, varını, kârını, parasını, Bezm-i alem Valide Sultan cennette ne sevaplar kazanıyor.. Hayran olduğum insanlardan biri yâni, çok sevdiğim hayran kaldığım insanlardan birisi. Camisi var, tabii aynı zamanda bir çok hayratı var, uzun bir liste... Çok akıllı bir kadınmış yâni.

2. (*Ev ilmin yüntefeu bihî*) İstifade edilen bir ilim geriye bırakmışsa ölen kimse, onun defteri dürülmez, sevap kazanması devam eder.

Kim gibi meselâ? Alimlerden bir alim gibi, İmam-ı Gazâlî gibi.

Şimdi biz bugün İmam-ı Gazâlî'nin kitaplarını okuyor muyuz? Okuyoruz. Ben kamptaki odama bile getirdim. Mehmet Ali Hoca'ya rica ettim, *İhyâ-i Ulûm*'u getirdik, nah bu kadar, dört cilt... E, kitabını okudukça sahibine, İmam-ı Gazâlî'ye sevap gidiyor. Ben burda size İmam-ı Gazâlî'den bir şey anlattım mı? Anlattım. Dünkü hadis-i şeriflerin bir kısmını İmam-ı Gazâlî'den okuyup anlattım size; binâen aleyh, ona sevap gidiyor.

Faydalanılan bir ilim bıraktığı için sevap kazanmaya devam ediyor İmam-ı Gazâlî. Kimin evinde İmam-ı Gazâlî'nin kitabı varsa, kim açıp onu okuyorsa, okudukça İmam-ı Gazâlî'nin defterine melekler sevapları yazıp duruyorlar. Adam öldü gitti, ama sevabı devam ediyor. Asırlardır devam ediyor. Beşinci Hicrî Asır'da vefat etmiş, milâdî 1111 senesinde vefat etmiş, (Hepsi kalmıyor hatırımda ama, kritik bir rakam olduğu için hatırımda kaldı.) 1994-1111= 883 senedir kitapları okunuyor ve sevap kazanmaya devam ediyor.

İstifade edilen eser bırakanların defteri dürülmez, sevap kazanmaya devam eder,

3. (*Ev veledün sàlihun yed'ù lehû*) "Salih bir evlat yetiştirmiş de bırakmışsa arkasından; onun da defteri dürülmez, o da sevap kazanmaya devam eder." Büyür işte, hem dünya sermayesi hayırlı evlat, hem de ahiret sermayesi...

E, sen şimdi istemez misin kendi kazandığından kat kat fazlası hâlâ devam etsin, sen kabirdeyken senin kabrine sevaplar gelsin? İster herkes. Onun için, evlâdımızı iyi yetiştireceğiz; iyi yetiştirirken hem dinlerini öğreteceğiz, hem dünyalarını öğreteceğiz.

Şimdi bana arkadaş soruyor:

"—Çocuğumuzu şu okula mı göndereyim, buraya mı göndereyim?"

Nerede dindarlığı sağlam kalabiliyorsa, oraya göndereceksin. Dindarlığının bozulduğu yere çocuğu kolej de olsa gönderemezsin, çok yüksek bir okul da olsa gönderemezsin; çünkü dindarlık daha önemli! Çünkü dindarlığını kaybetti mi ahireti mahvolacak, ebedî

hüsrana uğrayacak, cehenneme gidecek, yanacak.

Onun için, çocuğun dindarlığı çok önemli! Ve biz çocuklarımızı hem dindar, hem çağdaş yetiştirmek zorundayız. Bizim işimiz zor, iki misli çalışmak zorundayız. Hem bu Avustralyalılar kadar, *Aussie*'ler kadar bilgili yetiştireceğiz, hem de sahabe-i kiram zamanındaki müslüman gibi sağlam müslüman yetiştireceğiz; iki işi birden yapacağız. Olmayacak bir şey değil. Olduğu zaman çok güzel olur ama, zor bir şey ama, tabii bunu yapacağız; zor da olsa zorluğa gögüs gereceğiz.

Peygamber SAS Efendimiz'in çalışmaları kolay mıydı? Savaşlar kolay mı, fetihler kolay mı? Anadolu'yu fethetmişler, Kafkasları fethetmişler, Balkanları fethetmişler, Orta Asya'yı fethetmişler, her tarafa yayılmışlar. Bunu yapacağız. Onun için çocuklarımıza eğitim vermeyi de bir kârlı iş olarak hatırlatıyorum size...

f. Mesleğimizde İlerleme Çalışması

İkinci husus; kendi mesleğimizde ilerleme çalışması yapacağız, yapacaksınız. Ben şimdi kendi mesleğimde meselâ; benim mesleğim neydi? Edebiyat Fakültesi'nin Arap-Fars Filolojisi'nde okudum. Bu mesleğin en son noktası neresiyse, oraya kadar gittim şahsen; asistan oldum, doçent oldum, profesör oldum, doçentler, profesörler yetiştirdim vs. Mesleğimde ilerledim. Siz de mesleğinizde mevcut durumda kalmağa razı olmayacaksınız.

"—Ben işçiyim..."

İşçilikten kurtulacaksınız, patron olacaksınız! Vasıfsız işçi olmaktan kendinizi kurtaracaksınız, mütehassıs olacaksınız; adam size yalvaracak.

Benim ihvanım var şimdi bir şehirde, adını söylemeyeyim de zarara uğramasın zavallı. Amerika'da dokuz sene tahsil gördü, bir tane; dünyada bir tane, süper! Sakallı, üniversitede doçentlik yapıyor, kimse sakalını kes diyemiyor. Hadi bakalım at! Atarsa, üniversitenin o bölümü yaya kalacak, mecbur, "Gık" diyemiyor.

Dekan bir şey diyemiyor, rektör bir şey diyemiyor. Su gibi İngilizcesi var, dağ gibi bilgisi var, çok güzel ahlâkı var, güzel de derviş... Dervişliği de çok güzel, hâli de güzel, sevimli, güzel de sakalı var... Bak, öyle olacak; yâni vazgeçilmez insan olacağız.

Adam bizi sevmiyor, müslüman diye dışlamağa çalışıyor; dışlayamayacak. "Ben bunu dışlarsam, atarsam, işim aksar!" diyecek. Mütehassıs olacağız, yâni mesleğimizde bir tane olacağız, tek olacağız.

Demin söylemiştim ya: Bir genel dergileri okuyacaksınız, bir de hepiniz mesleki dergileri okuyacaksınız, çağdaş mesleğinizle ilgili bilgileri alacaksınız. En yeni bilgiler dergilerdedir. Bakın şimdi iki tane karşımızda video var: Birisi avuç içi kadar, birisi öküz kafası kadar... Belki daha küçüğü de çıkacak, bir zaman gelecek daha moderni çıkacak. (Biz onları bekliyoruz, onun için almıyoruz, güzeli çıkacak diye.) E, şimdi bu bir gelişme...

En yeni gelişmeler meslekî mecmualarda okunur, kitaplara giren bilgiler eskimiştir. Bunun altını çizerek bir daha söylüyorum: *Kitaplardaki bilgilerin hepsi, kitap basılır basılmaz bayatlar, eskir.* Çünkü o kitabın yazılması için bir zaman geçmiştir, basılması için de bir zaman geçmiştir; üç ay, beş ay, altı ay, sekiz ay... Bayatlamıştır, bilgiler eskidir, genel bilgilerdir. En yeni bilgiler meslekî mecmualardadır. Mimarsan, mimarlık mecmualarını takib edeceksin. Elektrik mühendisiysen, elektrik mecmualarını takip edeceksin. Eğer doktorsan, en son tıp mecmuasını takip edeceksin. Eczacıysan, en son ilaçları takip edeceksin.

Bizim iftihar ettiğimiz bir durum, bizim öğrenci ihvanımızdan çocuklar var, birinci oldular şimdi... Tıp'ta uzmanlık sınavları açılıyor Türkiye çapında, imtihana giriliyor, imtihanla alınıyor; ihtisas yapacak, uzman olacak kimseler. Bizim ihvanımızdan çocuk, gazetelere geçti adı; şimdiye kadar o imtihanlara girmiş olan insanlar arasında da, bütün yarışmacıların, içinde en yüksek puanı aldı. İki türlü şampiyonluk kazandı:

1. Bu devrede birinci oldu.

2. Bütün devrelerdeki birincileri de geçti, orda da şampiyon oldu.

E, şimdi bu güzel bir şey.

Bizim tıbbiyeden bir talebemize, yine ihvanımızdan birisine hocası sormuş:

"—Şöyle bir hasta sana gelse, nasıl tedavi edersin?"

O da başlamış tedavi şeklini anlatmağa. Profesör karşısındaki, kaşlarını çatmış, somurtmuş:

"—Ben derste böyle bir şey anlatmadım!" demiş.

Profesör, azarlamış yâni bizim öğrenciyi: "Ben derste böyle bir şey anlatmadım!" demiş. Çocuk demiş ki:

"—Sayın hocam, siz anlatmadınız ama, bu hastalığın en son, en modern tedavi şekli budur." demiş.

Profesörün Amerika'dan gelmiş doçenti varmış yanında, o da demiş ki:

“—Sayın hocam, evet bu gencin dediği doğru, Amerika’da en son böyle tedavi ediliyor.”

Gördün mü talebeyi? Profesörü geçti. Neden geçti? En son yayınları takip etti, ötekisi eski bilgilerle kaldı; onun için öğrenci profesörü geçti. Böyle olacağız, biz bunu teşvik ediyoruz. Sadece burada demiyoruz, biz bütün öğrencilerimize, ihvanımıza diyoruz ki: “Mesleğinde en yüksek olacaksın; önce üniversiteye git, yüksel!” diyoruz. Onun sonucunda tabii bunlar böyle imtihanlara hırslı giriyorlar çalışıyorlar, Allah’ın lütfuyla, ihsanıyla el-hamdü lillâh kazanıyorlar. Siz de öyle olacaksınız.

“—Ben Avustralya’ya işçi geldim, Ford fabrikasında boya kısmında pis-tıss boyaları sıkarken, arabaları boyarken zehirleniyorum, yoğurt yiyerek sıhhatimi kaybederek çalışıyorum.”

Bu böyle devam etmeyecek, kurtaracaksın kendini!.. Adamlar senin bilmemenden istifade ederek, Avustralyalıların girmediği mesleklere seni soktular; sen orada sıhhatini kaybettin, ciğerin rahatsız oldu, belin rahatsız oldu, ayağın rahatsız oldu, bilmem ne... Ha, bu böyle devam etmeyecek. Gözünü açacaksın, sen çekmişsen bile çocuğun çekmeyecek; çocuğun iyi bir şekilde yetişecek, bu çok önemli.

Bir tane olacağız, mesleğimizde. Çeşitli ilimlerde ve teknolojide mutlaka başkalarından daha ileride olacağız ve geçeceğiz hepsini... Bugün İslâm Alemi’nin Kafkasya’da, Balkanlar’da, Hindistan’da, Keşmir’de, Afrika’da, Somali’de ve sâirede çektiği teknolojik geriliğin cezasıdır. Teknolojik yönden geri olmanın cezasını çekiyor bugün... Dininin yanlış olmasından değil, teknolojik yönden geri olmasını cezasını çekiyor. Karşısındaki adam putperest Japon, Güneş’e tapıyor; bizimki Allah’ı biliyor ama teknolojik yönden geri, zarar ediyor.

Bizim ecdadımız böyle yapmadılar, bizim ecdadımız en son teknolojiyi yakaladılar ve teknolojide birinci oldular ve icatçı oldular. Fatih Sultan Mehmed Han —cennetmekân, *aleyhi’r-*

rahmeti ve'l-gufrân— sekiz lisan bilirmiş. Rumca bilirmiş, Latince bilirmiş, Arapça, Farsça bilirmiş, Türkçe bilirmiş vs. Sekiz lisan bilirmiş. Delikanlı padişahı gördün mü, yirmi iki yaşındaki padişah...

İstanbul'un surları yüksek, surların arkasında düşman saklanıyor, gelen, muhasara eden İstanbul'u fethedemiyor. Surları aşıp, surların arkasındaki mevzileri bombalayacak havan topu icad etti Fatih Sultan Mehmed; çağının teknolojisini aştı. Halen ordu kullanıyor havan topunu... Tabii.

Sonra ne yaptı? Boğazın bu tarafına Yıldırım Beyazıt Han bir kale yaptırmıştı, Anadolu Hisarı diye... Fatih Sultan Mehmed karşı tarafına, "Buradan düşman Tuna'dan, Karadeniz'den yardım alabilir, bunu yenmem zor olabilir." diye bir kale daha yaptı. Üç ayda yaptı kaleyi... Yâni, otuz yılda yapamaz şimdiki teknoloji. Her bir burcunun yapılmasını bir paşaya havale etti. Bu bitecek çar-çabuk dedi, üç ayda oraya koskoca Rumeli Hisarı'nı yaptırdı. Hıza bak, plana bak, programa bak...

Oradan bir iki gemi geçmek istedi, ihtar etti geçmeyin diye... Gemiler dinlemediler, bir top attı batırdı gemiyi. Anladılar ki söz dinlemek zorundayız, geçersek olmuyor. Boğazı kesti, hisarın adı: *Boğaz Kesen Hisar*'dır. Boğazı kesiyor, İstanbul Boğazı'nın yolunu kesiyor, gemilerin yolunu kesiyor.

Aynı şeyi Çanakkale'de yaptı. Çanakkale bizim memleketimiz. Çanakkale'de Fatih Sultan Mehmed'in yaptığı kale vardır, Anadolu tarafında... Karşı tarafında da Kilit Bahir kalesi vardır. *Kilit Bahir* ne demek? Kilid-i Bahr, denizi kilitleyen demek. Trak, hadi bakalım geç bu tarafa geçebilirsen, kapısı kilitlendi. Kilit bahir, denizin kilidi demek. İki tarafa kale yaptı, oradan da düşman geçemeyecek duruma geldi.

Fatih Sultan Mehmed yaptırmış; bilmiyordum ben, ziyaret ettim. Yâhu mübarek neler düşünmüş! Kafasına koymuş, İstanbul'u alacağım diye. Neden kafasına koymuş?

Peygamber SAS buyuruyor ki:[39]

لَتَفْتَحُنَّ الْقُسْطَنْطِينِيَّةُ ، فَلَنِعْمَ الأَمِيرُ أَمِيرُهَا ، وَلَنِعْمَ الجَيْشُ

ذٰلِكَ الجَيْشُ (حم. طب. ك. عن بشر الغنوي)

(*Letüftehanne'l-kostantîniyyetü*) "*Kostantıniyye* mutlaka, kesin olarak fetholunacaktır. (*Feleni'me'l-emîri emîruhâ)* Onu fetheden komutan ne güzel komutandır, (*ve leni'mi'l-ceyşi zâlike'l-ceyş*) onu fetheden asker ne güzel askerdir."

Kostantıniyye şehri, yâni Konstantin'in yaptığı şehir demek. *Pol* veya *polis*, şehir demek. "Bu İstanbul şehrini müslümanlar mutlaka fethedecek!" dedi Peygamber Efendimiz. Kaç asır önce? Dokuz asır önce... İstanbul mutlaka fetholunacak dedi. Nerden dedi? Medine'den dedi. O zaman, Peygamber Efendimiz böyle dediği zaman Suriye bile müslümanların elinde değildi, Suriye'de bile Gassânî hükümeti vardı, Bizans'a tabî idi oraları.

"Şam fethedilecek!" demiyor, "Halep fethedilecek!" demiyor; Peygamberimizin mucizesine bak, hedefe bak! Yâni dese dese, Medine'deki insan der ki: "Tebük de fetholunacak!" der, "Kahire fetholunacak!" der; öyle demiyor. "Konstantiniyye mutlaka fetholunacaktır. (*Ve leni'me'l-emîrü emîrühâ*) Ne iyi emirdir onu fetheden emir! Bu fethi yapacak olan, o şehri fethedecek olan komutan ne iyi komutandır; (*ve leni'me'l-ceyşü zâlike'l-ceyş*) onu fetheden ordu ne mübarek ordudur, ne iyi ordudur." buyuruyor.

Nasıl buyurdu Peygamber Efendimiz bunu? Allah bildirdi de

---

[39] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.335, no:18977; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.38, no:1216; Hàkim, *Müstedrek*, c.IV, s.468, no:8300; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.118; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.I, s.308, no:684; Buhàrî, *Târih-i Kebîr*, c.II, s.81, no:1760; İbn-i Asâkir, *Tàrih-i Dimaşk*, c.LVIII, s.34; Abdullah ibn-i Bişr el-Ganevî, babasından.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.252, no:38462; *Mecmaü'z-Zevâid,* c.VI, s.323, no:10384; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVII, s.339, no:18311.

öyle buyurdu. Allah-u Teàlâ Hazretleri teselli verdi ona... Peygamber Efendimiz hendek kazmağa sahabesiyle beraber girişti, bir taş çıktı kimse kıramadı. Peygamber Efendimiz kazmayı eline aldı, taşa bir indirince Peygamberlik gücüyle, maneviyat gücüyle; taş parça parça oldu. Bir kıvılcım çıktı böyle, ortalığı aydınlık yaptı.. O zaman Peygamber SAS'e, Kisrâ'nın, Kayser'in saraylarının müslümanların eline geçeceğini Allah müjdeledi:

"—Ey Rasûlüm, mahzun olma, üzülme, bu Kureyşin ordu gönderdiğine aldırma, tasalanma! Bu Kureyş ne ki, sen bunları yeneceksin. Arabistan'da İslâm hakim olacak da, Sâsânî İmparatorluğu'nu bile parçalayacaksın! Bizans İmparatorluğu'nu bile yıkacak senin müslüman ümmetin!" diye müjdeyi o zaman aldı Peygamber Efendimiz.

Müjde o zaman, tam sıkışık olduğu zaman geldi. Aç, yiyecekleri yok, savunmak zorundalar, hendek kazıyorlar. Orda çok mucizeler var. Yâni, neyi anlatayım size buralarda, böyle kısa zaman içinde?..

Sahabeden birisi eve geliyor, hanımına diyor ki: "Peygamber Efendimiz aç, sıcakta bir şey yemediler, açlıktan kıvranıyorlar; bir taraftan düşman işte geçemesin diye hendek kazıyorlar. Biraz yemek hazırlayalım da Rasûlüllah'ı bari çağıralım, aç kalmasın!" diyor. Bir oğlak kesiyorlar, hazırlık yapıyorlar.

O sahabe geldi Peygamber SAS Efendimiz'e:

"—Yâ Rasûlallah! Bizim evde küçük bir hazırlık yaptık, işte on kişiye kadar yeter. Efendim buyurun, yemeği bizde yiyelim!" dedi.

Peygamber Efendimiz de bütün ashaba dedi ki:

"—Kardeşiniz yemek hazırlamış, buyurun yemeğe gidelim!"

O sahabe şaşırdı, dosdoğru eve koştu:

"—Gördün mü başımıza geleni?" dedi hanımına

"—Ne oldu?.."

"—Peygamber Efendimiz bütün ashabı çağırdı. Ben on kişi dedim, bütün ashabı yemeğe çağırdı. Gördün mü şimdi başımıza gelenleri, ne yapacağız şimdi?" dedi.

Kıtlık, yâni kolay değil. Hani yüzlerce insanı doyurmak bugün bile bir meseledir, kaç gün hazırlanmak gerekir. Kadın akıllı, bir soru sordu dedi ki:

“—Efendi, yemeğin kaç kişilik olduğunu Rasûlüllaha söyledin mi sen?”

“—Söyledim.”

“—Ne dedin?”

“—On kişilik kadar yemek hazırladık, yâ Rasûlallah, buyur!” dedim.

“—O zaman tasalanma!” dedi.

Kadın akıllı, görüyorsunuz mâşâallah. Peygamber SAS Efendimiz geldi. Biliyor vaziyeti Peygamber SAS, Allah şefaatine erdirsin. Dedi ki:

“—Tencerenin kapağını açmayın, tandırın kapağı kapalı dursun. Dışardan onar onar gelenleri çağırın!” dedi

Kendisi geçti başına tevziatın, ekmeğin üstüne tencereden katığı kendisi koydu, onar onar gelenlere ikram etti; yediler çıktılar, yediler çıktılar... Üç yüz küsür insan. Peygamber, Allah’ın Rasûlü, Allah’ın sevgili kulu... Yâni bu işler böyle.

Şimdi Hocamız Mehmed Zahid Kotku Hazretleri’nin bir menkabesini hatırlattı bu bana: Salona misafirler dolmuşlar, kalabalık... Salonu vardı caminin, buranın şöyle üçte biri kadar kocaman salon. Kalabalık girmiş içeriye. Şöyle avuç kadar bir şekerlik var; bizim ihvandan birisine de, Hocamız şekerliği vermiş, ‘Al misafirlere ikram et!” demiş. Geldiler ya, misafire misafir şekeri ikram ediyor.

“Şimdi ben bir şekerliğe baktım, bir kalabalığa baktım, bir Hocamızın yüzüne baktım. ‘Yâni bu kadar şeker hangisine yetecek bunların?’ dedim.” diyor, kendisi anlatıyor bana... “Neyse bittiği yere kadar dağıtırım, ondan sonrakilere de ne yapalım bitti deriz.” demiş, dağıtmağa başlamış, unutmuş ama. Herkese vermiş, vereceği şahısların hepsi şekeri alıp bittiği zaman; o zaman aklı başına gelmiş: “Aaa, hâlâ şeker duruyor içinde. Küçük şekerlikte hâlâ şeker duruyor, o zaman aklı başına gelmiş. Bu kadar da

şeker kaldı, bu küçük şekerlikten herkes şeker de aldı, hâlâ da içinde şeker duruyor.” Bir şekere bakmış, bir Hocamızın yüzüne bakmış. Hocamız kaşları çatmış böyle... “Sus, sırrı faş etme!” diye böyle bir kaş çatmış. Almış getirmiş tabağı koymuş.

Şimdi, “İstanbul fetholunacaktır; ne iyi ordudur o ordu, ne iyi komutandır o komutan!” dediği için, herkes o medhe mazhar olmak için oralara gittiler çarpıştılar da; nihayet Fatih Sultan Mehmed’e nasib oldu. O aşk ile çalışıyor, yâni imanla çalışıyor, top döktürtüyor, icad yaptırtıyor, dil öğrettiriyor; o aşk ile, o şevk ile çalışıyor.

Onun için, meslekte ilerlemek bizim dini inancımızın bir parçasıdır muhterem kardeşlerim! Hepiniz pırlanta gibi tek parmakla gösterilen mütehassıs olacaksınız. Sahanızda, kendi çalıştığınız sahada bir tane olacaksınız. Bu bizim dinimizin gereğidir, oyuncak değildir.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki: “Allah-u Teàlâ Hazretleri kim bir işi yaparsa, yaptığı işi güzel yapmasını sever.” Güzel yapacak, en güzel yapacak.

Hattâ diyor ki: “Kurban keserken bile işin güzel yapılmasına dikkat edin, bıçağınız kör olmasın!” Onun için, Kurban bayramı gelmeden önce bileyiciler dolaşır sokaklarda. Bıçaklar bilenir, her şey hazırlanır jilet gibi. Yâni işi güzel yapmak, yaptığı işi güzel yapmak önemli muhterem kardeşlerim, buna çok dikkat edeceksiniz!

g. Sağlığa Dikkat

Sonra, sağlığa çok dikkat edeceksiniz. Çünkü, “Bu beden sana Allah’ın emanetidir.” diyor Peygamber Efendimiz. Bu beden senin değil, bu vücut, bu mide, bu ayak, bu ciğer... neyse; bunlar kimin? Allah’ın! Sen nesin, necisin? Sen bunların başında bekçisin ve emanetçisin. Bu vücuda güzel bakmak senin vazifen. Bu arabayı formunda tutmak, aküsüne bakmak, lastiğine bakmak, yağına bakmak her şeyine bakmak nasıl senin vazifense; bu vücuda güzel

bakmak da senin vazifen!

Onun için, sen bu vücudu tahrip edemezsin. İntihar etme hakkı yok, müslümanlıkta, intihar etmek yok, edemez. Çünkü emanettir, emaneti kollamakla vazifelidir.

Onun için, dünyanın en zavallı, perişan insanları olduğu halde halkımız; mahrumiyet içinde, su yoktur köylerinde, sırtında taşır getirir; yiyecek yoktur, içecek yoktur, katık yoktur, et yoktur, ayda bir et görür. Öyle değil midir köylümüz? Mahrumiyet içinde... Ama intihar olaylarının istatistiklere göre en az olduğu ülke, Türkiye...

İsveç buna mukabil sosyal adaletin devlet gücüyle tahakkuk ettirildiği ülke. Herkesin maaşı var, çalışmasa bile maaş alıyor. Herkesin sağlık işleri halledilmiş; hastahanesi, ilacı, her şey bedava... Okutulması ve saire devlete ait. Yediği önünde, yemediği ardında, her şeyi hazır; dünyada en çok intihar olan ülkelerden birisi İsveç'miş. Cinsel bakımdan çok serbestlik var; en en çok cinsel suçların işlendiği ülke İsveç'miş. E niye suç işliyorsun, her şey serbest?.. Olmuyor işte, İslâm'ın insanlara kazandırdığı güzellikler var. Bu vücut bir emanettir, bunun korunması senin vazifen; buna da gayret sarf edeceksiniz.

Onun için bizim bir *Hakyol, İlksav* vakfımız var, bir de *Sağlık Vakfı*'mız var. Biz kadınlarımızı erkeklerimizi başkasının insafına terk etmiyoruz; kendi doktorlarımızda muayene ettiriyoruz.

Bir doktora birisi gitmiş de, bizim tanıdıklardan birisi anlatıyor: Gitmiş, gitmiş, gitmiş senelerce... Eee, ne paralar yedirmiş ama bir şey yok. Sonra demiş ki:

"—Yâhu ben senin bu hastalığının bir de şöyle tarafı olduğunu tahmin ediyorum, seni bir tanıdığım bir profesör dostum var, ona göndereyim!" demiş.

Bir kağıt yazmış, kapatmış zarfı vermiş eline, o doktora göndermiş. Şeytan dürtmüş, aç şu zarfı, oku içinde ne yazıyor diye. Kapalı ya zarf, açmış ki:

"—Sayın hocam! Ben bu adamı yoldum şimdiye kadar yolabildiğim kadar; bundan sonra size gönderiyorum, biraz da siz

yolun bu kazı!” diyor gönderdiği profesöre...

Böyle tıp anlayışı mı olur, böyle tedavi mi olur? Kadın, doğum yapmak için Süleymaniye Doğum Hastahanesi’ne gidiyor yıllarca önce; başörtüsünü alıyor. Yahu kadının derdi var, çocuk doğacak, sancı içinde kıvranıyor. Yâni başka hiç senin işin kalmadı mı, senin başka işin yok mu başhekim olarak? Başından başörtüsünü alıyor.

Onun için kendi hastamızı mü’min, müslüman, mütedeyyin, dürüst insanlara, doktorlara teslim edeceğiz. Bu bir mühim çalışma. Bizim şimdi, *kadın-doğum hastahanesi* yaptık Yeşilköy’de, Yenibosna’da böyle hava alanından görülen yerde... Orayı yaptıran kardeşlerimizden, yaptırımında arsayı veren kardeşimiz hastalanmış. Demişler ki buranın doktorları, Türkiyenin doktorları:

“—Sen kansersin, öleceksin üç ay içinde!..” demişler.

O da tutuşmuş paçaları, dosdoğru Londra’ya gitmiş, muayene olmuş.

“—Nedir hastalığım?

“—Mühim değil, geçer. Şu ilaçları al!” demiş doktor.

“—Yok doktor, saklama benden!” demiş. Rahmetli bir oğlu vardı İngilizcesi filan iyiydi, o götürmüş. “Saklama benden yâni ben bileyim, kötü bir hastalıksa!” demiş.

“—Yok yâhu, ne kötü hastalığı? Bu olağan bir hastalık, işte şu ilaçla geçer.” demiş.

“—Doktor, ben Türkiye’de muayene oldum, sen kanser olmuşsun üç aylık ömrün kaldı dediler bana...”

“—Yok yâhu! Sen kansersen ben de meslekten istifa ederim!” demiş, şöyledir böyledir demiş, garanti vermiş; adam hâlâ yaşıyor.

Sıhhat önemli, sağlık hizmetlerine onun için biz önem veriyoruz. Tabii neden? Sağlam beden olacak, huzurlu ruh olacak, sıhhatli olacak; vücudumuz her bakımdan sağlam olacak. Hasta oldu mu insan namaza kalkamıyor, tesbihini çekemiyor, ibadetini sağlam yapamıyor; sağlam olacak yâni.

Sonra, hangi bilgileri alacağımızı sıralıyoruz da, kendimizi savunma korunma ve düşmanımızı yenmek için gerekli bilgi alet ve teşkilatları da kurmamız gerekiyor. Yâni bu da yapmamız gereken çalışmaların bir parçası. Neden? Kur'an emrettiği için. Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ (الانفال: ٦٠)

(*Ve eiddû lehüm mesteta'tüm min kuvveh*) [Düşmanlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın!] (Enfal, 8/60) Yâni kuvvet, güç, teşkilat, alet, cihaz, silah ve sâire bakımından düşmanı yenmek için neler yapılacaksa, yapabildiğiniz şeyleri yapın!

Neden? Bunları yapmazsan düşman saldırıyor. Zayıf görüyor saldırıyor, facialar oluyor, mallar gidiyor, mülkler gidiyor, ırzlar, namuslar pâyimâl oluyor, çoluk çocuk perişan oluyor, yağmalanıyor. Onun için, bu gibi çalışmaları da sıhhatliyken, afiyetteyken, elde imkân varken biz yapmaya önem veriyoruz ve bunu hayatımızın, çalışmalarımızın bir parçası olarak görüyoruz.

Onun için, meselâ bizim yayınlarımız arasında sivil savunma kitabı vardır, neşretmişizdir. Doktor Metin kardeşimiz hazırlamıştır, böyle iki parmak kalınlığında... Yakın mücadele vasıtaları, silah vs. konusunda çalışmalarımız vardır.

İlk defa biz kurduk teşkilat olarak *Sav-Market* diye, silah ve av malzemeleri marketi diye. Neden? Yâni hiç olmazsa bir av tüfeği olsun elinde müslümanın... Tuttuk Isparta'nın Kovada Gölü kenarında çadırlı kamp yaptık. Beş yıldızlı otellerden ihvanımızı götürdük dağın başında çadırlı kampa... Niye? Alışsın biraz hayatın çeşitli hallerine, Hanya'yı da bilsin Konya'yı da bilsin diye... Yâni, iki tarafı da bilsin, öğrensin. Bakalım çadırda ne yapacak, bakalım dağ başında ne yapacak?

Oraya izci başı kimseleri getirdik, izci başı kimseler bizim

kampiyerlere ders verdi; ben de oturdum dinledim. İpi ağaca astık, ipe tırmanma tecrübesi yaptık. Nasıl tırmanacak, nasıl inecek? Elinde kibrit yokken nasıl ateş yapacak? Yanında gıda yokken karnını nasıl doyuracak, bilmem ne... Bunların hepsi lâzım.

Bakın burada yüzme bir mecburi ders, her öğrenciye öğretiliyor, ikmale kalıyor, sınıfta kalıyor. Onun için bunları da öğreneceğiz, öğrenmemiz gereken bilgiler. Bu bilgileri Allah rızası için öğrenince, bunlarda da sevap var. Bunlar sevapsız değil yâni, bunlarda da sevap var.

h. Güzellik Tarafımız Olacak

Sonra, sonuncu olarak söylüyorum, kısa kesmek için: Güzel hünerlere ve sanatlara da sahip olacağız, güzellik tarafımız da olacak. Yâni güzelliği sevmek, güzelliği üretmek, güzelliğe sahip olmak tarafımız da olacak! Estetik diyoruz buna. Bizim çalışmalarımızın bir teknik boyutu var, bir dînî boyutu var, bir de estetik boyutu var... Yâni çalışmalarımızda estetik de olacak, güzel olacak.

Niye biz eğitimi burada yapıyoruz? Estetik boyutumuz dolayısıyla, estetik prensibi dolayısıyla. Eğitimi güzel bir yerde yapacağız, herkes rahat edecek. Rahat bir koltukta oturacak, terlemeyecek. Bizim İskenderpaşa Camii'nde bizim vaazlar olduğu zaman, ben de ter döküyorum, dinleyenler de ter döküyor. İskenderpaşa'yı sekiz misli büyüttüğümüz halde, yetmiyor. Şimdi Çamlıca'da yeni tesis kuracağız, başka yerde tesisler yapacağız, rahatlığı sağlayacağız. Ama burada rahat oturuyorsunuz. Yâni ayağınız, oturduğunuz yer acımıyor, sırtınız acımıyor, rahat dinliyorsunuz filan. Bunları sağlayacağız.

Estetik tarafı var işin, güzel. Burada oturunca insan; oh, elhamdü lillâh!.. Masanın başına oturuyorum, bakıyorum karşımda çamlar, önümde dere, uçuşan kuşlar, çayır çimen... İnsanın şair olacağı geliyor, şiir yazacağı geliyor. Güzel tamam, böyle eğitime can kurban, bu kaymaklı kadayıf gibi bir şey... Yâni sıkışık,

medrese odalarında mum ışığını yakıp da ilim öğreneceğiz diye çalışmış eski büyüklerimiz. E bizim şu halimize bak: Bir elimiz yağda, bir elimiz balda... Bir onu yala, bir onu yala, afiyet olsun.

Hüsn-ü hat öğreneceğiz, güzel yazı. Dün kırk hadisi yazmış arkadaşlarımız, Allah razı olsun. Tabii meselâ hüsn-ü hat çalışması olsaydı kardeşlerimizde, döktürürlerdi böyle... Altın dokuma gibi güzel bir şey olurdu. Güzel yazı olacak, tezhib olacak, süsleme sanatları olacak; musiki olacak, musiki bilgisi olacak, ilâhiler olacak.

Bir ilâhi bazen bir çocuğa, aylarca yıllarca yapılan eğitimin vereceği bilgiyi veriyor, bir tane ilâhi yetiyor. Çok güzel ilahiler var. Yunus'un bir ilâhisi var meselâ, diyor ki: "*Yunus sen bu dünyaya niye geldin?*" diye bir soru soruyor. Yunus niye geldi, ben niye geldim? Bu dünyaya niye geldik biz?

Yunus sen bu dünyaya niye geldin,
Gece gündüz Hakk'ı zikretsin dilin,
Evliyâya uğramaz ise yolun,
Göçtü kervan, kaldın dağlar başında!

Eğer bunları yapmazsan, dağ başında yaya kalmış gibi olursun. E, bir bilgi. Ne diyor başka bir şiirinde:

Mal sahibi, mülk sahibi,
Hani bunun ilk sahibi?

Söylediği söze bak: "Mal sahibi, mülk sahibi!" tamam biraz şişiyor insan, böbürleniyor. "Hani bunun ilk sahibi?" Senden önceki sahibi nerde? Kara toprağın altında. Hani bu konağın eski sahibi, yaptıran? Ondan sonra da söyleyeceğini söylüyor:

Mal da yalan, mülk de yalan,
Var biraz da sen oyalan!

İnanmazsan git hadi bakalım, sen de oyalan, sende başına belâyı al, ahirette hesabını ver! Mal da yalan mülk de yalan, var biraz da sen oyalan! Nedir ki doğru olan, yalan olmayan? Ahireti kazanacak işler, sevaplı işler, saydığımız işler... Bak bir çeşme yaptırıyor, asırlardır sevap kazanıyor. Bir kitap yazıyor, asırlardır sevap kazanıyor. Yalan olmayan şeyleri, güzel olan şeyleri yapmak lâzım. Onları anlatmağa çalışıyoruz.

İşte ilâhiler güzel. Tabii bir ezan okuyor adam, "Yâhu çok güzel okudu. Gireyim de şurada bir abdest alayım, namaz kılayım!" diyor; var böyleleri. Müezzin güzel ezan okudu diye, minibüs kuyruğunda tam bineceği sırada, kuyruktan ayrılıp, abdest alıp, namaz kılan var. "Çok güzel okudu, dayanamadım." diyor. Yâni sesin güzelliği etkiliyor.

Cuma salâsı var, ezan var, kamet var, Kur'an-ı Kerim var... vs.

Sonra hitabet sanatını, güzel konuşmayı öğreneceğiz. Kitabet sanatını, güzel yazmayı öğreneceğiz, güzel yazacağız. Rahmetli Muammer Dolmacı şöyle bir mektup yazmıştı Hocamız'a... Şöyle bir koca kağıdın şu kadarını yazmış, ortalamış; güzel, inci gibi bir yazıyla yazmış. Hocamız okudu. Rahmetli Muammer Dolmacı, rahmetli Hocamız'a yazmış: Ellerinizden öperim, vs. Yâni böyle bir mektup ama, "Al da oku!" dedi bana Hocamız. Yâni demek istedi ki: "Bak gör, ne edepli, ne kadar güzel yazmış."

Hakikaten çok çok böyle altı yedi satırla, sekiz on cümleyle duygularını o kadar güzel ifade etmiş ki, Hocamız çok beğendi, bak oku dedi. İşte mektup böyle yazılıyor yâni.

Tabii, bir insanda bu kabiliyetin olması lâzım. Hutbe okuyacak, vaaz verecek, yanındaki arkadaşına tebliğde bulunacak.

Bizim Mehmet Efendi gitmiş hastahaneye, şekeri arttığı için… Yanında iki kişi yatıyor. Bakmış, ihtiyar birisi, Avustralyalı... "Be adam, bu yaşa gelmişsin, hastahaneye düşmüşsün, belki öleceksin. Müslüman ol da ahiretini kurtarsana, ne oluyorsun böyle!" demiş; adama bir anlatmış, adam müslüman olmuş. Yâni

söz güzel söylendiği zaman, birisinin doğru yola gelmesine sebep oluyor.

İrşad ve tebliğ vazifemiz olduğu için; tatlı dilli, güzel konuşan insan olacağız. Edebiyata âşinâ olacağız, insanları sevk ve idare etme sanatını bileceğiz. İnsanları, çoluk çocuğumuzu sevk edeceğiz, idare edeceğiz, heveslendireceğiz.

Benim rahmetli annem derdi ki:

"—Bir kadın varmış, oğluna otuz sene emretmemiş. Otuz sene 'Şunu şöyle yap evlâdım!' dememiş hiç. Neden? 'Ya asi olursa, yapmam anne derse... Anneye asi olmanın günahı yazılır.' diye otuz sene hiç emretmemiş."

Bizim hocalarımızdan gördüğümüz de öyleydi. Hocamız hiç emretmezdi; öyle güler, mütebessim dururdu. Mürşid-i kâmil "Öl!" dese ölecek, yâni mürid karşısındaki, canını verecek gibi ağzının içine bakıyor. Yâni, "Emret!" diyor karşısındaki; hiç emretmezdi. Söylerse; "Şunu şöyle yapsanız nasıl olur acaba?" derdi. Yâni, kaçma yeri bırakıyor. Hayır diyen insan günaha girmesin diye; "Yok Hocam, öyle yapmayalım da böyle yapalım!" derse, günah olmasın diye yol bırakıyor. Aslında ne demek? "Böyle yapın!" demek. "Şunu söyle yapsanız acaba nasıl olur?" diyor, o kadar...

İşte bu, insanları sevk ve idare etme sanatı, liderlik sanatı; bunu da öğreneceğiz ve öğreteceğiz.

Allah bizi yolundan ayırmasın, hakkı hak olarak görmeyi nasîb eylesin, ona uymayı nasîb eylesin... Bâtılı bâtıl olarak görüp, ondan korunmayı nasib etsin... Feraset versin, nur versin, takvâ versin, ilim irfan versin.

El-fâtihah!..

28. 12. 1994 Victoria / Australia

12. ZİKRİN SEVABI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîne hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh... Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri ibadetlerimizi kabul eylesin... Aciz ve nâçiz ibadetlerimizi engin rahmetine ermemize vesile eylesin... Bize lütfuyla muamele eylesin...

a. Sabah Namazından Sonra Zikir

Bilmeyenler için tekrar olsun diye söylüyorum:

Hazret-i Ömer RA'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz Medine-i Münevvere'den bir askeri müfreze tertip eyleyip, kâfir, müşrik, İslâm düşmanı kabilelerden birisinin üzerine gönderdi. Bu müfreze, bu askerler savaşa gittiler ama, çok kısa zamanda ve çok ganimetler, esirler almış olarak, zafer kazanmış olarak döndüler. Ordu böyle muzaffer ve muğtenim, ganimetler kazanmış olarak dönünce, ravilerin rivayet ettiğine göre, ordunun o dönüşü esnasında Ebû Bekr-i Sıddîk RA:

"—Oh oh, maşâallah! Ne kadar kısa zamanda, ne kadar büyük zafer; ne kadar güzel!" deyince;

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:

"—Ben size bundan daha büyük bir ganimet bildireyim mi?"

"—Buyur, bildir yâ Rasulallah!" demişler.

"—Bir insan sabah namazından sonra oturup zikrullahla meşgul olur, güneşin doğmasından sonra, kerahat vakti çıkınca kalkar da iki rekat namaz kılarsa; bu onun için, bu ordunun kısa zamanda gidip dönüp, ganimetlerle, zaferle gelmesinden daha kârlı olur."

Dünkü hadis-i şerifte de, Enes RA'dan rivayet edilen hadis-i şerifinde de nakletmiştik ki: "Bir hac ve umre sevabı alır."

"İsmail Aleyhisselâm'ın soyu Arapların arasında en makbul sülâledir. Arapların, Mekke ahalisinin atasıdır. Onun soyundan insanlar düşmana esir düşse, fidye-i necat ile onları kurtarsa, azad etse; onlardan dört tane azad etmiş gibi sevap alır."

"Afâkı dolaşıp, yâni gözün görebildiği yerleri dolaşıp, ticaret yapıp, alış veriş yapıp rızık kazanmasından daha çok rızık kazanmasına sebep olur." diye rivayetleri söylemiştim. Yalnız zikrullah yapacak, vaktini zikrullahla geçirecek.

Şimdi biz el-hamdü lillâh erbab-ı tasavvufuz, irfan yolunun talipleriyiz. Allah'ın rızasına, ma'rifetullaha, muhabbetullaha ermeye hevesli olan, gayret eden, yola girmiş insanlarız. Zikir bizim işimiz, hepimizin doksan dokuzluk tesbihi vardır, bazımızın binlik tesbihi vardır, geceleri kalkıp çekiyordur kardeşlerimiz. Başka zamanlarda elinden tesbih, dilinden zikir düşmüyordur. Ama, zikrin çeşitleri vardır. Şimdi bir hadis-i şerif okuyacağım, orada da göreceksiniz.

Zikrin önce kelime manasından başlayalım ki iş anlaşılsın: *Zikir* Arapçada hatırlamak demek, hatırında olmak demek; mânâsı bu... Meselâ bir şey söylüyor birisi sana:

"—Hatırladın mı, hani falanca yere gitmiştik, falanca adamla karşılaşmıştık?"

"—Haaa, (*zekertü*) zikrettim, yâni hatırladım."

Hatırlamak mânâsına geliyor. Tabii, Allah Allah demek de ne oluyor? Allah'ı hatırında tutmak oluyor. Tabii hatırlama için ne yapmış oluyoruz? Dilimizle söylemiş oluyoruz, kendi kendimize hatırlatmış oluyoruz. *Allah, Allah... Lâ ilâhe illallah, lâ ilâhe illallah, lâ ilâhe illallah...* Dil ile söylene söylene insanın gönlüne, aklına, kafasına iyice yerleşir diye yapılıyor bu ve bunun böyle yapılmasını Allah-u Teàlâ Hazretleri bize Kur'an-ı Kerim'de emretmiş:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيرًا. وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلاً (الاحزاب:٤١-٤٢)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'zküru'llàhe zikren kesîrâ*) "Ey iman edenler, Allah'ı çok zikirle zikredin! (*Ve sebbihûhü bükraten ve esîlâ*) Ona sabahleyin akşamleyin, gece gündüz tesbih eyleyin; '*Sübhâna'llah... Sübhâna'llah...*' deyin!" (Ahzab, 33/41-42)

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلاً (الانسان:٢٥)

(*Ve'zkürisme rabbike bükreten ve esîlâ*) "Rabbinin o güzel adını, mübarek adını sabah erken, akşam dâimâ zikreyle!" (İnsan, 76/25) gibi; ayet-i kerimeler.

وَالذَّاكِرِينَ اللّٰهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا (الاحزاب:٣٥)

(*Ve'z-zâkirûna'llàhe kesîren ve'z-zâkirât*) "Allah'ı çok zikreden erkekler, Allah'ı çok zikreden hatun kişiler; (*eadde'llàhu lehüm mağfireten ve ecren azîmâ*) Allah onlar için mağfiret hazırlamıştır, ecr-i azîm hazırlamıştır." (Ahzab, 33/35) diye bildiren ayet-i kerimeler.

Cum'a namazından bahseden ayet-i kerimede:

إِذَا نُودِي لِلصَّلاَةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ (الجمعة:٩)

(*İzâ nûdiye li's-salâti min yevmi'l-cumuati fes'av ilâ zikri'llâhi*

ve zeru'l-bey') Cum'a günü namaz için minarelerden nida olunup da, "*Hayye ale's-salah, hayye ale'l-felah!*" diye camiye çağırıldığınız zaman, Allah'ın zikrine koşun!" (Cuma, 62/9) buyruluyor.

Buradaki Allah'ın zikrine koşundan murat, cuma namazıdır, cuma hutbesidir. Demek ki namaz da, hutbe de zikirdir. Sonra:

فَإِذَا قُضِيَتْ الصَّلاَةُ فَانتَشِرُوا فِي الأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللهِ

وَاذْكُرُوا اللهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (الجمعة: ١٠)

(*Feizâ kudıyetü's-salâti*) "Namaz bitirildiği zaman, yerine getirildiği zaman, (*fenteşirû fi'l-ard*) yeryüzüne yayılın, dağılın. (*Ve'btegù min fadli'llâh*) Allah'ın fazlını elde etmeğe çalışın, Allah'ın lutfuna ermeğe çalışın. (*Ve'zküru'llàhe kesîren leallekûm tüflihûn.*) Ve Allah'ı çok zikredin ki, felâha erişesiniz." (Cuma, 62/10)

Demek ki, bir de dille zikir olduğu aynı ayet-i kerimeden anlaşılıyor. Hem de anlaşılıyor ki cuma namazı da zikirdir, cuma hutbesi de zikirdir. İşte zikir böyle çok çeşitli şekillerde olabiliyor.

Zikrin bir çeşidi de şu anda benim yaptığımdır. Ben ne yapıyorum: Dînî bilgileri size anlatıyorum. Dînî bilgileri müzakere etmek, söylemek veya dinlemek, öğrenmek; o da zikirdir. Hatta, isterse içinde Allah sözü geçmeyen sözler bile okunuyor olsa...

Meselâ, dînî ilimlerin içinde fıkıh kitabını açtınız, "*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*" deyip başından fıkıh kitabına başladınız. İlk başı nedir? Sulardır, neyle temizlenileceğidir, insanın temizliği neyle yapacağıdır. Suları anlatır: "İşte şöyle olan sular olur, böyle olan sular olmaz. Suyun içine bir şey düşerse şöyle pislenir, böyle temizlenir..." vs.

Yâni, neden bahsediyor? Maddî birtakım şeylerden bahsediyor; sudan, kuyudan, havuzdan, az sudan, çok sudan, havz-ı kebirden, havz-ı sağîrden bahsediyor.

"—E hiç bir şey geçmedi bunun içinde, ahiret, Allah vs. sözü

geçmedi?”

Olsun, bu da namaza hazırlık ya... Abdest namaza hazırlık, bu da abdeste hazırlık; onun için o da dindendir. Namaz zikirdir, binâen aleyh o da zikir sayılır.

O halde benim üç gündür sizin karşınızda böyle bir takım sözler söyleyerek, bu sabah namazından sonra bazı bilgileri size nakletmem, o da zikirdir.

“—E Hocam sen konuşuyorsun, kazandın sevapları... Hani bize bir şey yok mu?”

Size de var. Çünkü bir sözü söyleyen kadar, dinleyen de aynı sevabı alıyor. Geçmişti evvelki senelerde vaazlarımızda: Birisi Kur’an okuyor, ötekisi dinliyor; Kur’an okuyan da, dinleyen de sevabı aynen alır. Yâni, ille ben de sevap alacağım diye koro halinde okumak yoktur. Hafız okur, ötekiler dinler, takip eder; aynı sevabı alırlar.

Hoca efendi elini açıyor: “Aman yâ Rabbi, bize şunları şunları ver ya Rabbi! Aman ya Rabbi, bizi şunlardan şunlardan koru ya Rabbi!” diyor; cemaat dinliyor, dinliyor, en sonunda bir “Âmîn...” diyor kısaca... Hoca o kadar yoruldu, o kadar söyledi. Cemaat bekliyor bekliyor, duruyor duruyor, sonunda turnayı gözünden vuruyor; “Âmîn...” diyor, aynı sevabı alıyor. Duayı söyleyenle âmin diyen aynı sevabı alıyor, el-hamdü lillâh...

Hattâ, âmin diyenin bir üstünlüğü daha var: Duada âmin diyenin niyeti esas oluyor. Ötekisi bir katakküllü yapsa, gargaraya getirse, başka bir şey yapsa; âmin diyenin niyeti makbuldür.

Hattâ kitaplarda yazıyor ki, iki kişi dua etmişler: “Yâ Rabbi, şöyle et, böyle et...” Unuttum dualarını... Yola çıkmışlar. Birisi dua etmiş, ötekisi âmin demiş. Üstlerinde bir bulut, kızgın güneşten bunları korumuş. Âmin demişler, dua etmişler, bulut üzerlerinde... Etraf yanıyor, bulut üzerlerinde şemsiye gibi, gitmişler güneşin altında, güneşe çarpılmıyorlar yâni.

Şimdi bunlar birbirlerinden ayrılacaklar, veda edecekler; Yol çatallanmış, biri şu tarafa gidecek, ötekisi bu tarafa gidecek.

Semtlerine geldiler, ayrılacaklar artık... Bulut kimin üzerine gitmiş? Âmin diyenin üzerine gitmiş. Ayrıldılar ya, birisi tercih olunacak; bulut amin diyenin üzerine gitmiş. Çünkü esas o, yâni âmin diyenin niyeti esastır.

Peygamber SAS Efendimiz'e yahudiler gelirlermiş, "*Es-sâmü aleyküm yâ ebel-kàsım!*" derlermiş. "*Es-sâmü aleyküm*" demek, "Ölüm olsun sana!" demek. *Sâm*, ölüm demek Arapçada... Mel'un herif, "*Es-selâmü aleyküm!*" demiyor, "*Es-sâmü aleyküm*" diyor, selâmı gargaraya getiriyor.

Karşısındakinin yaptığı, imansızlık, hem Allah'ın Peygamberine karşı en çirkin bir tavır, edepsizlik, hem de bir aldatmaca, sahtekârlık, yutturmaca... SAS Efendimiz gayet sakin, "*Aleyküm* [Size olsun!]" dermiş.

Onun için tabii burAda oturup Kur'an-ı Kerim okuyabiliriz. Kur'an-ı Kerim okursak, zikirdir. Elimize tesbihi alıp da bin kere "*Lâ ilâhe illa'llah*" veya "*Allah*" dersek, zikirdir... Tamam; ama böyle konuşursak, bu da zikirdir.

Biz konuşmayı tercih ediyoruz. Çünkü ilmin faziletini öğrendik, ilmin sevabının çok olduğunu öğrendik, şehidlikten de üstün olduğunu öğrendik. İlimle vaktimizi geçirirsek, sevabı daha çok alırız diye hesap yapıyoruz. Bunda şu kadar kâr var, onda şu kadar kâr var; daha kârlı olanı tercih ediyoruz. Hem de burası bir eğitim yeri olduğundan, yâni biz buraya eğitmek ve eğitilmek için bir araya gelmiş olduğumuzdan, zamanımızı eğitimle geçirelim diye yapıyoruz.

b. Hadîs-i Kudsîler

Şimdi bizim Metin kardeşimizin elinde bir kitap vardı. Metin'i Avustralyalılar Medine'den, Mekkeden tanırlar. Mekke'de evinde misafir oldukları elektrik mühendisi Metin kardeşimiz. Çok kitap okuyan bir mühendis kardeşimiz. Elinde bir hadis kitabı gördüm, yazarı [Fikri Yavuz] benim üniversiteden sınıf arkadaşımdı,

rahmetli. İstanbul müftülüğü yapmıştı. Çaykara'lıdır, bir hadis kitabı tercüme etmiş. E, okuyalım dedik, zamanımız Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifleriyle güzel geçsin diye. Çok etkilendik, çok tesir etti. Kırk tane hadis-i kudsî...

Hadis-i kudsî ne demek? Peygamber SAS Efendimiz'in, "Allah-u Teàlâ Hazretleri şöyle buyuruyor" diye söylemiş olduğu hadislere *hadis-i kudsî* denir, *hadis-i Rabbânî* denir, *hadis-i ilâhî* denir... İsimleri bu ama, hadis-i kudsî adı daha yaygın. Yâni, nedir özelliği bu hadis-i şeriflerin: Peygamber SAS, "Allah size şöyle buyuruyor" diyor, yâni Allah'ın ne dediğini bize bildiriyor. Peygamber Efendimiz Allah'ın rasûlü olduğu için mânâsını Allah gönlüne ilham etmiş, o da bize böyle dediğini naklediyor. Kıymetli hadis-i şeriflerdir, hadis-i şeriflerin içinde özel bir grup teşkil ederler.

Ben de okuyunca, çok beğenince, İstanbul'dan bir tane kendim yanıma aldım, Avustralya'ya gelirken de çantama koydum getirdim. Bu kitap çok hoşuma gitti, size onun için buradan okuyacağım. Ayrıca bir de başka kırk hadis kitapları varsa, onları da tespit edin dedim, onları da aldım. Elimde beş altı tane hadîs-i kudsîler üzerine yazılmış kitap birikti. Bunu bitirdim, inşaallah ötekileri de bitiririm.

Şimdi buradaki birinci hadis-i şerifi size okuyacağım. Ne kadar okuyacağım? Benim hesaplarıma göre, saatime göre altıyı beş geçe güneş doğdu burada... Ben buranın enlemini, boylamını saatime işledim; düğmesine bastım. Burada güneşin ne zaman doğduğunu battığını benim kolumdaki saat hesaplıyor. Benim saatime göre burada güneş altıyı beş geçe doğuyor.

Eh, güneşin doğduğu zaman namaz kılınmaz, yirmi beş dakika geçmesi lâzım. Demek ki altı buçuğa kadar okursam, ondan sonra da kesersem, herhalde daha iyi olur. Çünkü küçük çocuklar var... Allah razı olsun uykudan kaldırmış babaları, getirmiş alışsınlar diye namaza ama, tabii uykuya dayanamamışlar. Onun için, fazla uzatmak doğru değil.

c. Çocuğu Namaza Kaldırmak

Bu arada bir şeyi de hatırlatayım size: Bizim rahmetli eniştemiz, yâni Hocamızın kız kardeşinin beyi, bizim hanımın eniştesi oluyor. Hocamızın kız kardeşi, büyük halamız doksan yaşında sağ hâlâ, ibadet dirisi diyorlar ya öylelerine... Haccın yasak olduğu, zor olduğu, herkesin hacca gidemediği çok eski senelerde Medine'ye gitmişler.

Türkiye'den pek hacı gönderilmediği, resmi müsaadenin verilmediği zamanlar oldu. Pasaportlara, "Bu pasaport her yerde geçer, kumara Avrupa'ya gidebilirsin, mel'anete oraya buraya gidebilirsin amma, bu pasaport hac mevsiminde Suudi Arabistan için geçerli değildir." diye damga vurulduğu zamanlar oldu. "Suudi Arabistan'a da git başka zaman, ama hac zamanında gitme; o zaman geçerli değil bu pasaport!" diye böyle damga vardı. "Hac mevsiminde Suudi Arabistan için bu pasaport geçerli değildir." diye damga vurmaktan utanmıyorlardı adamlar. Millet de yutuyordu bunu, itiraz da etmiyordu; edemiyordu veyahut edecek durumu yoktu.

Bu ne anti demokratik iştir: Her yere gidilebiliyor, Lasvegas'a gidebilir, Montekarlo'ya gidebilir, her türlü kumarı oynayabilir; İsviçre'de kayak yapabilir, Almanya'ya gidebilir, Fransa'ya gidebilir, Londra'ya gidebilir; gezmeğe gidebilir, kürk almağa gidebilir amma; dindarsa, Allah'ın emridir diye hacca gidecekse, o zaman olmaz işte... İşte o zaman işler bozulur.

O zaman, yasak denildiği zamanda hacca gitmişler bizim enişteler... Kurnazdı, işini, ne yapacağını bilirdi. Çok açıkgözdü, çok tatlı dilliydi rahmetli, çok da şakacıydı. Evi her sene bir kat büyürdü. Büyüyen ev biliyor musunuz? Bir kat yukarıya doğru büyürdü, sürgün yaptığı gibi ağacın... Çünkü eline malayı, tuğlayı alır, bir kat ilâve ederdi. Bir senede bir kat, bir senede bir kat; ha burayı geliştireyim, ha burayı genişleteyim derken iki katlı ev olmuştu beş kat...

Kuşçuydu, mecmualarda kendisiyle röportaj yapılmıştı. Kuşlar

için yer, balıklar için yer, tavuklar için yer, kendisi için yer, çocuk için yer, bilmem ne filân derken evi böyle her sene büyürdü. Tatlı bir insandı, hep gülerdi rahmetli...

Medine'ye gitmişler. Medine-i Münevvere'de sabah ezanını çok çabuk okurlar. Yani, imsak kesilir kesilmez ezanı okurlar. Biraz beklemeleri olur onların, cemaat toplansın filan diye... Hemen evvel vaktinde, daha ortalık karanlıkken, "Allahu ekber" deyip namazı kılarlar.

Bir de, teheccüd vaktinde, namazdan bir saat önce bir ezan daha okurlar geceleyin. Kalkarsın. Ne oldu? Teheccüde kaldırıyor, teheccüd çok sevap ya... Kur'an-ı Kerim'de Peygamber Efendimiz'e tavsiye edilmiş ya... Hani biz hep atlatıyoruz, yatıyoruz ya... İşte o, o vakitte ezan okurlar; millet teheccüde kalksın da, sevap alsın diye.

Tabii bir evde misafir oluyorlarmış, hem de imamın evinde misafir oluyorlarmış. O devirde öyle çok otel motel yok, gelen misafirler de kıymetli; imamın evinde misafir oluyorlarmış. Böyle anlatmıştı, iki şey hatırımda kaldı: Erkekler tarafına sofrayı tepsinin içine bütün yiyecekleri yemekleri koyup sürerlermiş. İşte enişte, imam efendi, bilmem kim... Yerlermiş bir kaç yemek, ondan sonra o sofra mutfağa gitmezmiş. Erkekler tarafından, sokak kapısından dışarıya sürülürmüş sini bütünüyle... Yâni bunlar iki üç kişi, ne kadar yediyse, kalan yemekler duruyor üstünde...

Fukara da bilirmiş İmamın kapısının dışına sini sürülecek, sabahleyin tepsi sürülecek, sofra sürülecek diye... E, orada bekleşirlermiş. Fukara yemeğini yermiş orada, tabaklar sıyrılmış olarak boş gidermiş mutfağa... Bu güzel bir adet, yâni cömertlikleri böyle.

Hala anlatıyor, Allah ömür versin, selâmet versin. Şimdi ezan okunmuş, teheccüd ezanı galiba; teheccüd ezanı okunur okunmaz, evin kızı gitmiş küçük bebeğinin burnunu sıkmış, kapatmış burnunu... E, uyuyan çocuğun burnunu kapatırsan ne olur?

Nefessiz kaldığı için çırpınır uyanır. Şap şup şup yanaklarına vurmuş, öpmüş, çocuğu uyandırmış.

Şimdi bizim Hala da şakacı bir kimse, demiş ki:

"—Kız ne yapıyorsun, bebekten ne istiyorsun, ne diye rahatını bozdun zavallının?"

Demiş:

"—Ezan okunuyor, kalksın!"

"—Yahu altında bezi var, belki çişli, belki kakalı; yâni bu bebek namaz vaktinde kalkacak ne olacak yâni?"

"—Olmaz." demiş.

"—Namaz kılmaz ki bu..."

"—Olmaz, kılmasa da kalkacak."

"—Niye?"

"—Beyim kızar." demiş. "Bizim efendi bana kızar, kavga eder sonra benimle; niye bebeği kaldırmadın diye." Sonra demiş, "Bebek böyle bu vakitte uyumağa alışırsa, büyüdüğü zaman kalkamaz!" demiş.

Aferin aşkolsun, çok hoşuma gitti yâni, Allah razı olsun... Evet, çocuk alışkanlığı öyle alırsa; o zaman zor gelmez. Ama o vakitte, "Çocuktur, kaldırma!" dersen, yalı kazığı kadar kocaman olduğu zaman, sana tepeden baktığı zaman; sen onu ayağından sürüklesen, bando mızıka getirsen, kafasına marş çaldırsan kalkmaz. Yorganı başından aşağı çeker, bir taraftan öbür tarafa döner... Sen tabii utanırsın babayım diye, karını gönderirsin:

"—Hanım git, şunu uyandır! Kazık kadar oldu, sabah namazını kılsın." bilmem ne..

"—Yâ anne yâ, bırak yâ..." der o da, yorganı çeker başından aşağı, kalkmaz.

Neden? Kötü alıştığı için. Yani, o vakitte kalkmak lâzım.

d. Zikrin Âdâbı

Biz böyle derken yirmi dört dakika oldu, hadisi bitiremeyeceğiz bile... Bir cümlesini, iki cümlesini bitiririz, yarına kalır. Arkası

yarına olunca meraklanıyor insan, daha iyi oluyor.

قَالَ اللهُ تَعَالَى: اذْكُرُونِي بِطَاعَتِي ، أَذْكُرْكُمْ بِمَغْفِرَتِي ؛ فَمَنْ ذَكَرَنِي وَهُوَ لِي مُطِيعٌ ، فَحَقٌّ عَلَيَّ أَنْ أَذْكُرَهُ مِنِّي بِمَغْفِرَةٍ ؛ وَ مَنْ ذَكَرَنِي وَهُوَ لِي عَاصٍ ، يَحِقُّ عَلَيَّ أَنْ أَذْكُرَهُ بِمَقْتٍ

(*Kàle'llàhu Teàlâ*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurdu ki:" Kim diyor bu sözü? Rasûlüllah SAS Efendimiz... Nasıl buyurmuş Allah-u Teàlâ Hazretleri? O Allah'ın Rasûlü, onu biz bilemeyiz, ona bildirmiş. Allah-u Teàlâ Hazretleri Peygamberine buyurmuş, o da bize naklediyor, Allah böyle buyurdu diye:

(*Üzkürûnî bi-tâatî*) Hani zikirden bahsettik ya, onun için bunu okuyacağım. "Bana itaat ederek, ibadet ederek beni anın; (*ezkürküm bi-mağfiretî*) ben de o zaman sizi mağfiret eyleyerek zikrederim." Siz bana itaat ve ibadet ile beni zikrederseniz, ben de mağfiret ederek sizi zikrederim.

(*Femen zekerenî vehüve mutîun*) "Kim bana mutî iken, ibadetkâr iken, itâatkâr iken beni zikrederse; (*fehakkun aleyye ezkürehû minnî bi-mağfiretî*) onu mağfiretimle anmak bana, benim üzerime hak olur, vacip olur." Çünkü kulum ibadet ediyor, itaat ediyor, mutî iken istiyor; ben de onu mağfiret ederek anarım.

Yâni ayet-i kerimede var, Allah-u Teàlâ Hazretleri:

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ (البقرة:١٥٢)

(*Fe'zkürûnî ezkürküm*) "Siz beni zikredin, ben de sizi zikrederim!" (Bakara, 2/152) buyurmuş, tamam. Biz ibadet üzere, itaat üzere onu zikredersek; o da bizi mağfiret ederek zikreder.

Zikir var ama gelin şimdi bir de cümlenin öbür tarafına, şimdi

okuyacağım kısmına çok dikkat edin:

وَمَنْ ذَكَرَنِي وَهُوَ لِي عَاصٍ ، يَحِقُّ عَلَيَّ أَنْ أَذْكُرَهُ بِمَقْتٍ

(*Ve men zekerenî vehüve lî âsin*) "Bana âsi olduğu halde beni zikr edene gelince; (*fehakkun aleyye en ezkürehû bi-maktin*) benim de üzerime onu gazapla, kızgınlıkla anmak hak olur, vacip olur." Yine anıyor, ayet-i kerimedeki vaadi tamam. Ama kul asi olarak zikrederse, isyan üzereyken zikrederse, Allah da onu gazap ile zikreder, gazabına uğratır.

Şimdi muhterem kardeşlerim, birisini anlattılar: Dînî kitaplar yazıyor, tasavvufi eserler yazıyor, tasavvuf büyüklerinden birilerinin hayatıyla, eserleriyle ilgili neşriyatı meşhur... Yunus'la ilgili, bilmem kimle, bilmem kimle ilgili eserleri olan bir kimse; amma —çok affedersiniz— homoseksüel, amma ayyaş, içkici, amma namazsız... Ne yapıyormuş? Bana onunla ahbaplık eden meşhur bir şahıs, büyük bir yazar anlattı. Adamın ansiklopedilerde ismi var, kütüphanelerin hepsinde eserleri var. Allah'ın ne acayip kulları var; Allah bizi yanıltmasın, şaşırtmasın...

"—Bebek Gazinosu'nda içki içiyorduk." diye arkadaşı anlatıyor bana... O da Üniversitede bir muhasebe müdürü filân gibi bir şeydi, onunla ahbap... Bebek Gazinosu'nda içki içiyormuş, çekmiş kafayı, masada çökmüş kalmış:

"—Aman yâ Rabbi! Aman yâ Hüseyin!" diye nâra atıyormuş.

Hazreti Hüseyin aklına gelmiş; "Aman yâ Rabbi! Aman yâ Hüseyin!" diye nâra atıyor. Sarhoş oldu ya...

Haa, bu misâli niye verdim: Allah bizi günahlardan korusun; korumazsa, biz de günahlara düşebiliriz. Allah'ın lütfuna, rahmetine çok muhtacız, kimseyi ayıplamıyoruz amma, bazı insanlar Allah'ı isyan halindeyken, âsî iken anıyorlar. Allah aklına geliyor veya "Yâ Rabbi!" diyor, "Mâşâallah!" diyor, "İnşâallah!" diyor, "Estağfirullah..." diyor, Allah'ın adı geçiyor.

“—Nasılsınız beyefendi, bugün çok güzelsiniz.”

“—Estağfiru’llah...”

Ne dedi? Estağfiru’llah bir zikir, Allah’ın adı geçti. Haa, sen böyle günah üzereyken Allah diyor musun; inşâa’llah, maşâa’llah, estağfirullah... vs. diyor musun; Allah da gazap ile zikreder.

“*Fesübhâna’llah!*” vardır hani, adamı kızdırırsın; “*Fesübhâna’llah!*” der. Hemen sopayı alacak, üstüne yürüyecek nerdeyse; yâni kızgınlığından söylüyor, Allah rızası için değil...

Haa, günah üzere zikrederse, Allah da gazap ile zikreder, cezası gazap olur. Yani bu Allah’ı anınca, hemen arada bir kontak olur, Allah da onu zikreder ama, gazapla anar; belâsını bulur, cezasını bulur. İtaat üzereyken, ibadet üzereyken zikrederse; Allah da mağfireti ile zikreder.

Başka bir hadis-i şerifte geçiyor: Bir insan Allah’a asiyse, Allah’ı çok zikrediyorsa bile, zikretmiyor sayılır. Çünkü, Allah’ı hatırlayan insanın şanı, ona yakışan Allah’a itaat etmektir. Hem çok zikrediyor, hem de günah işlemeye devam ediyor... Haa, demek ki zikir dilinde, aklında Allah yok! Aklında Allah olsa, yapmaz.

Çünkü hiç bir kimse günahı imanlı olarak işlemezmiş, iman çıkarmış. İçki içen, içki içtiği zaman iman çıkarmış yukarıya tepesinden öteye... Öyle içermiş. Zina eden zina ederken, iman çıkarmış içinden tepeye, öyle zina edermiş. Adam öldüren, şu günahı bu günahı, hırsızlığı arsızlığı, yüzsüzlüğü yapan böyle hâkezâ... Yâni imanlıyken olmuyor.

Demek ki, asi istediği kadar Allah Allah desin, zikretmiyor sayılıyor; ne kadar çok zikrederse etsin... Eğer Allah’a mutî ise, günahlardan sakınıp, itaat edip, ibadet üzere şöyle hareketini devam ettiriyorsa; o zaman Allah’ı gerçekten zikrediyor sayılır. Mü’min olarak, Allah’ı zikreden kullar olarak zikrin bu özelliklerini bilelim.

Zikir hatırlamak demek... İşin aslı sadece dille zikretmek değil, elinde tesbih sallanması değil; İşin aslı Allah’ı hatırlamak, Allah’ı

hatırında tutmak, Allah'ı unutmamak.

وَلاَ تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللّٰهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ (الحشر:١٩)

(*Ve lâ tekûnû ke'llezîne nesu'llàhe ve ensâhüm enfüsehüm*) "Sakın, Allah'ı unutan ve bu yüzden Allah'ın da onlara kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın!" (Haşr, 59/19) diye Haşr Sûresi'nin sonunda ayet-i kerime var. Mühim olan Allah'ı hatırlamak ve itaat üzere olmak.

"—Hatırlıyorum."

"—Hatırlıyorsun, yine günah işliyorsun; korkmuyor musun Allah'tan? Hem hatırında Allah, hem de günaha devam..."

Olmaz, işte o zaman zikretmemiş oluyor; zikrederse, belâsını buluyor. Çünkü onun o tezatlı durumuna göre, Allah da onu zikrediyor. Ama nasıl zikrediyor?

"—Ey meleklerim, şu kulumun belâsını verin!" diye zikrediyor.

O Allah dedi, Allah da kulum diyor tamam; şu kulumun belasını verin ey meleklerim diyor. Neden? Günah üzere, gene zikrediyor. Allah da zikrediyor onu: şu kulum diyor evet zikrediyor ama, bu sefer belâsını verin diye zikrediyor, aleyhine hüküm olarak zikrediyor.

Binâen aleyh, zikrin bu inceliğini bilerek Allah'a mutî olmaya çalışmamız lâzım. Her halimizde, her saniyemizde, her günümüzde, her anımızda daima Allah'a mutî olarak, Allah'ın sevdiği bir durumda olmağa çalışarak, günahtan sakınarak, korunarak yaşamağa çalışmamız lâzım. Asıl gerçek zikir bu.

Zaten kitaplarda denmiştir ki:

اَلذِّكْرُ بِالتَّذَكُّرِ

(*Ez-zikru bi't-tezekküri*) Yâni Allah'ın zikri, zikr-i müdâm hali; zikri diliyle tekrar ede ede olur, yavaş yavaş olur. Sobayı üfleyerek üfleyerek tutuşturursun, böyle yavaş yavaş olur.

Onun için, asıl hatırlama halinde de insanın, Allah'a mutî

olması gerekir. Sana uygun olan durum, Allah'a mutî olmaktır. Âsi olarak Allah'ı zikretmek, Allah'ın gazabını davet etmek demektir. Tamam, Allah da o zaman anar:

"—Vay edepsiz kul vay! Hem beni hatırında tutuyor, hem de günahı işlemeye devam ediyor. Verin şunun belâsını, cezasını; kahredin, mahvedin!" diye azap meleklerine öyle emreder.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi, dinimizin esrarını, tasavvufun âdâbını, ahlâkını iyi bilenlerden eylesin... Kendisine güzel kulluk yapmaya bizi muvaffak eylesin... Yolunda dâim, zikrinde kàim eylesin... Ömrümüzü hayırlı, uğurlu, verimli, sevaplı geçirip huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varanlardan eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!

28. 12. 1994 - Sabah Sohbeti
Warrnambool - **AVUSTRALYA**

13. ALEMLERİN RABBİNİ MÜŞAHEDE

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayra halkıhî seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn. Emmâ ba'd:

a. Günlerin Hayırlısı

Aziz ve sevgili ve değerli kardeşlerim!

Bu akşam birçok mutluluklar bir arada bulunacak. Receb'in 26'sını 27'sine bağlayan akşam olduğu için Mi'rac Kandili'dir, kandil gecesidir, mübarektir. Perşembeyi cumaya bağlayan gece olduğu için, zaten her hafta mübarektir.

Cuma günü için Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[40]

خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ فِيهِ الشَّمْسُ يَوْمُ الْجُمُعَةِ (د. ت. ن. حم.
عن أبي هريرة)

(*Hayru yevmin taleat fîhi'ş-şemsü yevmü'l-cumuati*) "Güneşin doğduğu günlerin en hayırlısı cuma günüdür."

Cuma mü'minin bayramıdır, kesinlikle çok değerlidir, nurludur. Cuma geceleri ve gündüzleri, çok feyizlerin, ikramların içinde yer aldığı geceler ve gündüzlerdir. Her ne kadar sırf cuma günlerini ihyâ edeyim diye bir çalışma doğru olmazsa da, bütün geceleri derli toplu geçirmeğe çalışmakla beraber, özellikle cuma gecelerinde, onun cuma gecesi olduğunu unutmamak, cuma

---

[40] Ebû Dâvud, *Sünen*, c.III, s.238, no:882; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.311, no:450; Neseî, *Sünen*, c.V, s.206, no:1356; Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.II, s.401, no:9196; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.90, no:2970; Hàkim, *Müstedrek*, c.I, s.413, no:1030; Ebû Hüreyre RA'dan.

gündüzü olduğunu unutmamak lâzımdır.

Cuma gecesi teheccüde kalkmağa çok gayret edin, çünkü hadis-i kudsî vardır:

Gecenin üçte ikisi geçtiği zaman, sahur vakitleri geldiği zaman, Allah-u Teàlâ Hazretleri kullarına geceleyin kendisi seslenir. Göğün kapıları açılır, Allah-u Teàlâ Hazretleri kullarını kendisine davet eder:[41]

يَنْزِلُ رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى ، كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا ، حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الْآخِرُ فَيَقُولُ: مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبَ لَهُ ، وَمَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ ، وَمَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ (خ . م . د. ت. ن. ه. حم . عن أبي هريرة)

(*Yenzilü rabbünâ tebâreke ve teàlâ, külle leyletin ile's-semâi'd-dünyâ, hîne yebkà sülüsü'l-leyli'l-âhir*) "Rabbimiz Tebâreke ve Teàlâ Hazretleri her gece, gecenin son üçte biri kaldığı zaman, en yakın semâya nüzûl eyleyip, (*feyekùlü*) kullarına nidâ eder:

(*Men yed'ùnî feestecib lehû*) 'Yok mu bana dua eden, duasını kabul edeyim!'

(*Ve men yes'elünî feu'tıyehû*) 'Yok mu benden bir şey isteyen,

---

[41]Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.384, no:1094; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.521, no:758; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.420, no:1315; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.526, no:3498; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.435, no:1366; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.214, no:498; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.487, no:10318; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.264, no:753; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.420, no:7768; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXVII, s.261; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVII, s.463, no:7564; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.253, no:8106; Ebû Hüreyre RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.81, no:16791; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.413, no:1480; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.134, no:1566; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.125, no:10321; Cübeyr ibn-i Mut'im RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.164, no:3353; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIV, s.17, no:26551.

istediğini ona ihsân edeyim!'

(*Ve men yestağfirunî feağfire lehû*) 'Yok mu benden bağışlanma dileyen, onu bağışlayayım!' der."

"—Yok mu benden şunu isteyen, bunu isteyen!" diye fecr-i sadıkın, yâni sabah vaktinin gelişine kadar, yâni imsak kesilinceye kadar böyle seslenir durur.

Cumanın gündüzlerinde de salât ü selâmı çok etmeyi, Peygamber Efendimiz'e çok salavat getirmeyi, Peygamber Efendimiz hadis-i şeriflerinde buyurmuşlardır.

Şimdi bu mübarek gece, bu güzel gece burada topluca elimize geçmiş bulunuyor, Allah'a hamd ü senalar olsun... Günahlardan, haramlardan uzak kendi başımıza toplandığımız şu yerde bu geceyi hayırlı, feyizli, verimli, sevaplı geçirmeyi Allah bizlere nasib eylesin... Fırsat vardır elimizde, tatilde gibiyiz, hazırlıklıyız; elimizde imkânlar güzeldir, geniştir.

Biliyorsunuz günlerin özelliği, saatlerin, zamanların güzelliği onlardan istifade eden insanlara göredir. Şimdi biz buraya koşarak geldik, ıslandık. Dışarda fırtınalı güzel bir yağmur yağıyor, yağmur rahmettir. Onun için bizde yağmur yağıyor demezler, rahmet yağıyor derler. Ve bazı zamanlarda yapılan dualar makbuldur diyor Peygamber Efendimiz SAS: Meselâ, ezan ile ikàmet getirme arasındaki zamanda dualar makbuldur. Meselâ, müslüman ordusu kâfir ordusuyla karşılaştığı ve iki saf birbirleriyle çatıştığı zaman yapılan dualar makbuldur. Meselâ, yağmur yağdığı zaman yapılan dualar makbuldur. Yâni, duaların makbul olduğu bir güzel zaman olmuş oluyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi gàfillerden, istifade etmesini bilemeyenlerden, mahrum bırakılanlardan eylemesin... Çünkü Ramazan gelir geçer, bazı insanlar mahrum olur; cumalar gelir geçer, bazı insanlar mahrum olur; ömür gelir geçer, bazı insanlar mahrum olur... Yâni o ahiret mahrumiyeti çok kötü bir mahrumiyettir; Allah bizi öyle mahrum olanlardan eylemesin... Gecemiz ve geceniz, Mi'racınız kutlu olsun, mübarek olsun... Allah sevdiklerinizle beraber, yâni evlâtlarla, anne babalarla, dostlarla,

ahbaplarla beraber nice nice mübarek günlere, gecelere sıhhat ve saadetle ulaşmayı nasib eylesin...

Abdullah ibn-i Abbas ümmetin fakihlerinden, büyük alimlerinden bir büyük zat... Ona üç soru sorulmuş, demişler ki:

"—Günlerin en hayırlısı hangisidir, ayların en hayırlısı hangisidir, amellerin en hayırlısı hangisidir?"

Demiş ki:

1. "Günlerin en hayırlısı cuma günüdür.
2. Ayların en hayırlısı Ramazan ayıdır.
3. Amellerin en hayırlısı da, vaktinde kılınan beş vakit namazdır." demiş.

Aradan birkaç gün geçmiş, bunu Hazret-i Ali Efendimiz'e anlatmışlar.

"—İbn-i Abbas'a sorduk, böyle dedi. Sen ne dersin?" demişler.

O da demiş ki:

"—Tamam, güzel söylemiş, doğru söylemiş. Mağrible maşrıkın arasındaki alimler toplansalar, bu İbn-i Abbas RA'ın verdiği cevap gibi cevabı veremezler; bu soruların doğru cevabı bu... Yalnız ben buna rağmen derim ki:

1. Günlerin en hayırlısı Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne onun senden razı olduğu bir şekilde kavuştuğun gündür.' demiş.
2. Ayların en hayırlısı, tevbe edebildiğin aydır.
3. Amellerin en hayırlısı, Allah'ın kabul ettiği ameldir." demiş.

İman ile ahirete göçebilmek işin sonucu olmuş oluyor. Allah'a kavuşuyorsun; o seni seviyor ve senden razı olduğu bir şekilde sen ona kavuşuyorsun; günlerin en hayırlısı budur. O güzel tabii, o asıl bayramdır, asıl güzel düğündür. Mevlânâ Hazretleri'nin söylediği gibi, düğün gecesidir, *şeb-i arus*'dur. Vefat edeceği gecenin ismini önceden öyle vermiş kendisi hayatında... "Benim öleceğim gece düğün gecesidir." demiş, Rabbine kavuştuğu için...

"*Ben öldüğüm zaman benim arkamdan ağlama! Benim tabutumu gördüğün zaman vah vah deme, yazık deme!*" vs. diye

şiiri var gayet güzel. Tabii bize de Allah-u Teàlâ Hazretleri sevdiği ve razı olduğu kul olarak huzuruna varmayı, cemâlini görmeyi nasib etsin, o devlete nail eylesin...

b. İsrâ: Mekke'den Kudüs'e Gidiş

Şimdi bu gece Mi'rac kandili olduğu için, bu gün size bu Mi'rac kandili ile ilgili bilgiler vermeyi düşündüm, eski planladığım şeyleri bırakarak. Bir tanesi, elimdeki şu anda mevcut kitaplardan seçerek bulduğum hadisi şeriflerden bir tanesi *Sahîh-i Müslim*'de mevcut olan uzun bir hadisi şeriftir. Üç sayfa süren sahih bir hadisi şeriftir. Sahih demek sıhhatli demek, yâni hastalıklı değil, kusurlu değil. Sıhhatli olması çok önemlidir, sıhhatli olmayan sözleri söylemek vebaldir İslâm'da... Doğruyu söylemek lâzım, sıhhatli sözü söylemek lâzım; sıhhatsiz, hasta, yamuk, bozuk söz söylememek lâzım! Rivayet yoluyla da olsa, sözün doğrusunu söylemek lâzım!..

Onun için, bu kitapları bu yağmurlu havada severek taşıdım. Çünkü, Peygamber Efendimiz'in hadisi şerifleridir. Bu *Râmûzül-Ehâdîs* bizim Tekkemizin hadis kitabı, Gümüşhaneli Efendimiz'in, iki cilt; orada üç tane hadis var, bir tane de burada hadis var. Şimdi bu kısalardan önce başlayalım, ondan sonra uzunları anlatmağa geçeriz.

Biliyorsunuz bu Mi'rac hadisesi aslında İsrâ ve Mi'rac hadisesidir. Kur'an-ı Kerim'den bu işin delili İsrâ Sûresi'nde vardır, Necm Sûresi'nde vardır.

İsrâ Sûresi'nde *tarfetü'l-ayn*'de, bir göz yumup açıncaya kadarki kısa bir zamanda, ikrâm-ı ilâhî olarak, mucize-i nebeviye olarak Mekke'den Kuds-ü Şerif'e gitmesi vardır. Ayet-i kerimede buyuruyor ki Rabbimiz, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:*

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرٰى بِعَبْدِهِ لَيْلاً مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا ، إِنَّه هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

(الاسراء:١)

(*Sübhàne'llezî esrâ bi-abdihî leylen mine'l-mescidi'l-harâmi ile'l-mescidi'l-aksa'llezî bâreknâ havlehû li-nüriyehû min âyâtinâ, innehû hüve's-semîu'l-basîr*.) (İsrâ, 17/1)

(*Sübhàne'llezî*) "O Allah ki her türlü noksandan münezzehtir, her türlü kemâlâtın, kudretin, güzelliğin sahibidir. (*Esrâ bi-abdihî leylen*) Geceleyin kulunu götürdü. Nereden? (*Mine'l-mescidi'l-harâm*) Mescid-i Haram'dan götürdü."

Mescid-i Haram neresidir? *El-Mescidü'l-Haram*, Kâbe'nin etrafındaki mesciddir. Ortasında Kâbe olan o büyük mesciddir, mübarek mesciddir. Hacıların, umrecilerin gittikleri mesciddir.

"Mescid-i Haram'dan, (*ile'l-mescidi'l-aksâ*) Mescid-i Aksâ'ya..." Bir gecede Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksâ'ya kulunu götüren Allah, her türlü noksandan münezzeh, her türlü kemâlâta sahiptir. Yaptığı, gösterdiği bu büyük hadise de, şâyân-ı taaccüb, hayret edilecek bir hadisedir. Çünkü, *sübhan* sözü hayret edilecek olaylarda söylenilir. *Sübhâna'llah*, şaştım yâhu mânâsına gelir.

(*Ellezî bâreknâ havlehû*) “Etrafını mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa’ya...” Evet, Kudüs mübarektir, adı da Kudüs’tür, kutsal şehirdir, peygamberler diyarıdır. (*li-nüriyehû min âyâtinâ*) “O Muhammed-i Mustafâ SAS’e olağanüstü birtakım müşahedeleri, birtakım şeyleri ona göstermek için, biz ona gösterelim diye... O muazzam, enteresan görülecek, müşahede edilecek şeylerin bir kısmını göstermek için...”

Tabii görülecek şeyler bitmez, sonsuzdur. *Min âyâtinâ*, ayetlerinden bir miktarı demek. Tabii hepsi değil, çünkü Allah’ın ayetlerinin hepsi zaten bitmez, tükenmez, sonsuz ama; Mi’rac gecesinde Peygamber Efendimiz pek çok olağanüstü haller görmüştür. Demek ki o gördüğü ayetler, olağanüstü olaylar Mi’rac’dır ama; bir gecede Mekke’den Kudüs’e gitmek o da, çok olağanüstü bir mucizedir.

Şimdi bu, ayet-i kerimeyle böylece anlatıldığı için, inanmak farzdır, inkâr eden kâfir olur. Bunun böyle olduğuna, başta dine ve Peygamber Efendimiz’e en çok itiraz eden müşrikler şahittir. Allah Allah, müşrik nasıl şahit oluyor bu işe?.. Kendilerine

anlatıldığı zaman itiraz ettiklerinden şahit oluyorlar, istemeyerek şahit oluyorlar. Gelmişler, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'e:

"—Gördün mü senin arkadaşının bu sefer dediğini?.."

"—Ne demiş?"

"—Güya bu geceleyin yâni geçtiğimiz gece Mescidi Haram'dan Kudüs'e gitmiş, ordan da göklere çıkmış; gördün mü söylediği saçma şeyi şimdi?.." diye söylediler.

Ebû Bekr-i Sıddık ciddîleşti, kaşlarını çattı kendini toparladı. Sıddîkıyyet makamında büyük zat... Yâni bir hatalı söz insanı cehennemin çukurlarına uçurur götürür; bir söz de insanı cennete sokar. Cehenneme sokan söz nedir?.. Herhangi bir küfür sözünü söylediği zaman cehenneme gider. Edebe aykırı bir söz söylediği zaman, uçar gider uçuruma; "Cuvvvv..." diye yetmiş sene, seksen sene aşağı doğru gider.

Bir gün Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

"—Yetmiş senedir cehennemin dibine doğru uçmakta olan taş, şimdi dibine değdi, pat diye..."

Biraz sonra haber geldi, müşriklerden bir tanesi yetmiş yaşında gebermiş. Haa, hayatı boyunca demek ki cehenneme uçmaktaydı o, küt dibini buldu ölür ölmez.

Şimdi, itiraz ettiler. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz ciddîleşti. Akıllı insanın hali başkadır. Muhterem kardeşlerim, şunu her yerde söylüyorum: İyi dindarlık akıllı insanların işidir, aptal insanların iyi dindarlığı olmaz. Akıl işidir, gözünü açmak işidir, dikkat etmek işidir, ne yapacağını bilmek işidir. Ne yapacağını bilmeyen günaha düşer ve derecesi kaybolur. Akıllı olmak lâzım, aptal olmamak lâzım, şaşkın olmamak lâzım, gözünü açmak lâzım!

Onun için, bizim Nakşî Tarikatımızda birinci prensip, *huş der dem* prensibidir. Farsça bir tabirdir bu. Ne demek: Her anda şuurlu olmak demek, hiç uyumamak demek. Dikkat et yahu, uyuma deriz. Hani arabayı kullanıyorsa arkadaşımız, ne yapıyorsun yahu deriz, çarpacaksın deriz, dikkat et deriz. Bir an gaflete gelmez, her an şuurlu olmak...

Şimdi, hoşuma gidiyor Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in davranışı, ilk önce sordu:

"—Yâhu bu sözleri Muhammed-i Mustafa SAS hakîkaten söyledi mi, siz gene bir oyun mu çeviriyorsunuz? Böyle bir şey söyledi mi hakîkaten?.."

"—Vallahi söyledi." dediler.

Haa, bak, demek ki şahit oluyorlar. Demek ki, Peygamber Efendimiz'in böyle bir şeyi onlara anlattığına ister istemez, farkına varmadan şahit oluyorlar, yakalandılar, şahitlik ediyorlar. Ebû Bekri Sıddîk Efendimiz gayet sakin dedi ki:

"—O söyledi mi gerçekten?"

"—Söyledi." dediler.

"—O söylediyse doğrudur." dedi.

Yâni, siz yalan kıvırtmıyorsanız, bir oyun yapmıyorsanız ey müşrikler, kâfirler, hakikaten söylemişse, öyledir. "Çünkü, biz ondan zaten her zaman nice öyle olağanüstü olaylar görüyoruz. Sadece sizin bu söylediğiniz değil ki, Rasûlüllah Efendimiz'in her hali mucize." dedi.

Parmağını su tasının içine koyuyor, ordunun içindeki herkes su tasından su alıyor, su bitmiyor; abdest alıyorlar, hayvanlarını suluyorlar, içiyorlar... Bir tastan bir orduyu suluyor, bir on kişilik yemekten şu kadar yüz insanı doyuruyor. Allah ona bu kabiliyeti vermiş.

Gelenler kızdırdılar bir keresinde Peygamber Efendimiz'i... Falanca kabileden grup halinde gelmişler, edebe aykırı tavırlar içinde karşısına geldiler Peygamber Efendimiz'in... Onların edepsizliğine sinirlendi, "İsterseniz size yolda neler konuştuğunuzu bir bir söyleyeyim?" dedi. "Sen şuna söyle dedin, sen ona öyle dedin, sen ona böyle dedin, sen ona öyle dedin..." dedi. Hadi, apışıp kaldılar, şaşırıp kaldılar. Yolda daha, Mekke'ye gelmeden konuştuklarını bir bir söyledi. Neden?.. Rasûlüllah Efendimiz olduğundan, Allah'ın elçisi olduğundan.

Namaza durduğu zaman, arkasını da görürdü. Uyuduğu zaman, uykusu uyku gibi değildi. Bu tarafa baktığı zaman,

arkasında olanı da görürdü. Başka insanlarda olan durum değil, başka bir durum yâni...

Peygamber SAS'in etrafına toplandılar. Yâni inkâr tabiatlarında var, ama bunda da hikmet var, onların inkârları bize iman oluyor. Bizim yanımıza geliyor, bizim imanımızı kuvvetlendiriyor el-hamdü lillâh. Onların inkârlarından bizim imanımız besleniyor.

"—Sen yâni buradan Kudüs'e mi gittin? Söyle bakalım Mescid-i Aksâ'nın kaç tane kapısı var, kaç tane penceresi var?.." diye başladılar sıkıştırmağa...

E Rasûlüllah Efendimiz, düşünün ki bir gecede Mekke'den kaldırılmış, Kuds-ü Şerif'e götürülmüş; o insanın duygularını biraz anlamağa çalışın. Yâni kapıya, pencereye mi bakar, kapı pencere mi sayar öyle bir insan? İnsanın gözü bir şeyi görmez yahu, etrafı görmez; heyecandan, sevincinden uçar, ne yapacağını şaşırır.

Tabii üzüldü. Soru sordular, şimdi cevap da veremiyor, yalan sanacaklar. Allah-u Teàlâ Hazretleri gözünün önüne Mescid-i Aksâ'yı getirdi; "Şu kadar kapısı var, bu kadar penceresi var..." diye başladı söylemeğe.

Gözünün önüne getirdi Allah-u Teàlâ Hazretleri. Neden?.. Çünkü Allah bir kulu sevdi mi, o kul Allah'la görür. Hadis-i kudsîde böyle bildiriliyor, "Benimle görür." diyor. Allah'la görmek işte öyle olur, Mekke'den Kudüs'ün pencerelerini sayar.

Sonra, "Başka delilin var mı?" dediler. "Var..." dedi Peygamber Efendimiz... Kuds-ü Şerif'e giderken, aşağıda bir kervan gidiyormuş; kimin kervanı olduğunu görüyor Peygamber Efendimiz. Kervan gidiyor, kervandan develerin bir tanesi ayrılmış, onu arıyorlar. Rasûlüllah Efendimiz yukardan devenin nerede olduğunu kuş bakışı görüyor. Aşağıdakiler görmüyorlar; inişler çıkışlar, kumlar, vadiler, çöl veya dağlık arazi... "Şu tarafa gidin, şu tarafta!" diye onlara devenin yerini göstertti.

Allah işte çıkartıyor bu olayları karşısına. Yâni, kimse inkâr

edemesin diye. “Delilin var mı başka?” deyince, dedi ki Efendimiz:

“—Tamam, var delilim: Filancanın kervanı geliyor Mekke’ye doğru, develeri kaybolmuştu. Ben yukarıdan devenin nerde olduğunu gördüğümden, onlara şurasıdır, şurasıdır diye devenin yerini gösterdim, buldular develerini.”

“—Tamam, gelsin kervan sorarız.” dediler.

Kaydettiler öyle. Kervan kaç gün sonra geldi Mekke-i Mükerreme’ye. Dediler ki:

“—Yolda deveniz kayboldu mu?”

“—Kayboldu.”

“—Nasıl buldunuz?”

“—Vallahi bir ses duyduk, şuradadır dediler; gittik, orada deveyi bulduk.” dediler.

Bunları niçin anlatıyorum? Müşriklerin sorgu suali, bizim bu hadiseyi başka türlü yorumlamamıza meydan bırakmıyor. Acaba rüya mı gördü, acaba hayal mi? Rüyayı herkes görüyor, bunun bir

olağanüstü tarafı yok. Rasûlüllah Efendimiz'i görenler var, cenneti görenler var, cehennemi görenler var, mahşeri görenler var... Rüyada herkes bir şeyler görüyor, kan ter içinde kalkıyor.

"—Hayrola geçmiş olsun ne oldu, hasta mısın?"

"—Yok, mahşer gününü gördüm, hesaba çekiliyormuşum, kan ter içinde kaldım."

Kalırsın ya... Rüyasından kan ter içinde kalırsan, hakikisinde kim bilir ne olacak? Allah hesabı kolay olanlardan, bigayri hisab cennete girenlerden eylesin...

Görüverdi ama, Peygamber SAS Efendimiz'in Mekke'den Kudüs'e gittiği ayetle sabit, Allah şahid kâfi...

وَكَفٰى بِاللهِ شَهِيداً (الفتح:٢٨)

(*Ve kefâ bi'llâhi şehîdâ*) [Şahit olarak Allah yeter.] (Fetih, 49/28) Allah söyledikten sonra, biz başka şahit aramayız ama; kâfirler her şeyi inkâr ettiğinden, Allah başka deliller de koyuyor ortaya.

Eskiden inkârcılara *dehriyyun* derlerdi. Dehrî, yâni ateist, inkârcı demek bizim eski kitaplarda. Bizim acemi mollalardan birisiyle kapışmışlar, dehriyundan böyle her şeyi inkâr eden ayyaş sarhoş birisi... Var böyle filozof tipli inkâr eden insanlar; her devirde var, inkâr ediyorlar. O da diyormuş ki:

(*Kàle'llàhu Teàlâ fî kitâbihi'l-kerîm*) "Allah-u Teàlâ şöyle buyuruyor kitabında..."

Ötekisi de şöyle bir nefes almış demiş ki:

"—Yâhu, men özünü inkâr edirem, sen bana sözünü dirsen."

Yâni, "Ben Allah'ın kendisini inkâr ediyorum, sen bana ikide birde sözünü söylüyorsun." demiş. Tabii bu gibi insanlara başka delillerle cevap vermek lâzım, inkâr ediyor çünkü. Onun için, Allah başka delillerle gösteriyor, iş aşikâre oluyor.

c. Cennetteki Köşkler

Hadis-i şerifler var... Tabii ben hadisi şeriflerin sahihlerini okumak istiyorum. *Sahîh-i Buhârî, Sahîh-i Müslim* kıymetli hadis kitapları; onları onun için getirdim. Fakat önce bu bizim tekkemizin hadis kitabından, okuyayım. Teberrüken okuyorum, yâni meclisimiz Rasûlüllah Efendimiz'in sözüyle şenlensin, mübarek olsun, meclisimize rahmet yağsın diye okuyorum. Yoksa dümdüz kendim başka şeylerle buldozer gibi kırıp, geçirip, döküp giderim ama; Efendimiz SAS, Enes RA'den, Deylemî'nin ve diğer kaynakların rivayet ettiğine göre diyor ki:[42]

رَأَيْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي ، قُصُوراً مُسْتَوِيَةً عَلَى الْجَنَّةِ ، فَقُلْتُ: يَا جِبْرِيلُ لِمَنْ هٰذَا ؟ فَقَالَ: لِلْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ ، وَاللهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (ابن لال ، والديلمي عن أنس)

RE. 287/11 (*Raeytü leylete üsriye bî, kusùren müsteviyeten ale'l-cenneti, fekultü: Yâ cibrîlü li-men hâzâ? Fekàle: Li'l-kâzımîne'l-gayza ve'l-àfîne ani'n-nâs, va'llàhu yuhibbu'l-muhsinîn.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kàl, ev kemà kàl.*

(*Raeytü*) gördüm. (*leylete üsriye*) benim İsrâ mucizesiyle Mekke'den Kuds-ü Şerif'e bir gecede gönderildiğim, o olağanüstü gecede gördüm. (*kusùran müsteviyeten alel-cenneti*) Cennette şöyle bir seviyede yüksek yapılmış köşkler gördüm, sıra sıra dizilmiş köşkler gördüm. Yâni cennetin üstünde şöyle yüksek bir yerde sırayla yapılmış köşkler gördüm."

(*Kultü yâ cibrîl*) Yanında Cebrâil AS var; kılavuzu, mihmandarı Cebrâil AS. "Yâ Cebrâil kardeşim!" Kardeşim diye hitab ediyor Peygamber Efendimiz Cebrâil'e; biz de AS diyoruz. Melek, Allah'ın büyük meleği; ona selâm olsun...

---

[42] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs,* c.II, s.255, no:3187; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.671, no:7016.

"—Ey Cebrâil, (*li-men hâzâ*) kimin bu köşkler? Böyle yükseklere, manzaralı yere dizilmiş mutesâviyen, eşit birbirine, aynı tipte ama çok güzel köşkler kimin?"

Başka hadis-i şeriflerden biliyoruz bunu okuduk, mücevheratla süslü duvarları, mücevherattan yapılmış yâni. Kimin bunlar, bu köşkler diye merak etmiş Peygamber Efendimiz. Çok güzel, hani bazen bir yerden geçiyoruz; "Aman ne güzel bahçe, ne kadar orijinal bitkiler var... Ne güzel çiçekler yetiştirilmiş, ne kadar kocaman bir bina; acaba kaç dönüm arazisi var, acaba bunun fiyatı ne kadar, satılık mı?.." diyoruz. Bazen biz böyle büyük yerlerden geçerken gözümüz takılıyor, bakıyoruz. Yâni kimin bunlar?

(*Fekàle li'l-kâzımîne'l-gayz*) "Bunlar, bu köşkler gayzını kızgınlığını yutanlarındır." Kızmış, gayzı var, kızgınlığı var, tepeleyecek karşısındakini ama; Allah rızası için kendine hàkim oluyor tutuyor kendisini, sakinleşiyor. (*Ve'l-âfîne ani'n-nâs*) "Ve insanları affedenlerindir." Yâni kendisine karşı hata, günah işlemiş, kusur işlemiş haksızlık yapmış müslüman; işte tavuğunu kışalamış, bilmem çocuğuna höt demiş, efendim tarlasına şöyle yapmış, bahçesine böyle yapmış... Onu affediyor.

İnsanlar birbirine düşman, haşin; hayret ediyorsun. Bakıyorsun aynı camide namaz kılıyorlar, aynı imamın arkasında namaza duruyorlar, aynı dergâha yöneliyorlar, aynı peygambere bağlılar, aynı Kur'an'ı okuyorlar, aynı Allah'ın kulları, aynı yolun yolcusu...

"—E bu ne hal?.."

"—Hocam sorma, affedemiyorum bunu! Öyle bir şeyler yaptı ki, işte sildim onu defterden, sevmiyorum, saymıyorum."

Haa o köşkler, insanları affeden, gayzını yutan, yâni kızgınlığına hakim olup, kızgınlığının gereğini yapmayıp kendisini tutan ve kendisine karşı kabahat işlemiş, gerçekten kusurlu kimseleri affedenler içindir.

(*Va'llàhu yuhibbü'l-muhsinîn*) "Allah muhsin kulları sever."

Sabahleyin de söylemiştim, hani sabahın evvelinde dört rekât namaz kılanlar muhsinler zümresinden olurmuş. Makam-ı ihsâna ulaşmış, ihsân ile hareket eden, yaptığı şeyi güzel yapan kullar mânâsına... Onları sever. Sevdiği için, bunlar affedici kullar diye, bunlar kızgınlığını yutan kullar diye Allah onlara o köşkleri verecek.

Biliyorsunuz, burada din görevlisi birisi vardı senelerce önce, ben tanımam, hiç de yüzünü görmedim. Ben gelmeden bizim arkadaşlar demişler ki:

"—Hocamız gelecek, Broadmeadows Camisi'nde Hocamız konuşma yapsın!"

"—Yok, olmaz!"

"—Niye olmaz?

"—Olmaz..."

Beyin elinde salahiyet var ya, saltanat var ya; olmaz. E, niye olmaz yahu? Olmaz. Beni tanımaz, ben onu tanımam ama olmaz.

Tabii bizim arkadaşlar üzülmüşler, ben de üzüldüm. Ben iki kat üzüldüm, dedim ki: "Yâhu sanki yalvaran bir insanmış durumuna düşürdünüz beni! Sanki ben ona Allah rızası için ne olur bana müsade edin de bir konuşma yapayım mı diyorum? Yalvaran bir insan mıyım ben? Yeni Cami'nin önünde dilencilik mi yapıyoruz? Yalvaran bir insan değilim el-hamdü lillâh... Muhtaç değiliz, mecbur değiliz, ona da üzüldüm. Neyse, tabii imtihan hepsi.

Arkadaşlar ne yapmışlar? Tam o camiye yakın bir yerde, spor salonunu tutmuşlar. Kocaman bir salon, cami kadar, camiden büyük; işte orda bir konuşma yaptık. Orada bir hadis-i şerif geçti o konuşmada, hatırlıyorum; Allah denk düşürdü o hadis-i şerifi:

İki kul Mahkemei Kübrâ'da, diz çökmüşler Allah'ın divanında, başları yerde... Hadi bakalım kaldır başını da göreyim seni? Allah'ın divanı burası, böyle etrafa bak bakalım?

Şimdi İSKİ'nin müdürü bilmem ne Göknel, televizyonda görüyorsun; sanık sandalyesinde oturuyor, bir oraya bakıyor

gülüyor, bir bu tarafa bakıyor gülüyor; karşısına işaret ediyor, bilmem ne yapıyor... Hadi bakalım Allah'ın divanında başını kaldır da göreyim seni?

Hadis-i şerif, Ömer RA'dan rivayet edilmişti. İki kişi diz çökmüş, tir tir titriyor, muhakeme oluyor. Başları da yerde, etrafı göremiyor. Birisi ötekisinden hak istiyor diyor ki:

"—Yâ Rabbi, bu bana dünyada haksızlık etmişti, zulmetmişti, benim bunun üzerinde hakkım var, hakkımı istiyorum!" diyor.

Hazret-i Ömer bunu söylerken ağlamış. Her hak sahibi hakkını isteyecek haksızdan, kolay değil, alacak çatır çatır, ağlamış.

"—Ee, ver buna hakkını!" diyor Allah-u Teàlâ Hazretleri.

Zaten vere vere kalmamış, iflâs durumuna düşmüş; hakkını buna verince, cennete girecek hiç sermayesi kalmıyor, cehenneme gidecek. Yâni zulüm görmüş olan şahıs bu hakkı alınca, terazisi ağır basıyor, kurtuluyor, cennete gitme durumuna geliyor. Yâni iş kritik noktada; birisinden hakkını alıp terazinin bu tarafına koyduğu zaman, bu kurtuluyor. Ama bu hak alınan insan batıyor, cehennemlik oluyor.

Şimdi hakkını isteyince, Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

"—Ey kulum, kaldır başını bak!"

Başı böyle yere eğik muhakeme oluyor ya... Yâni işin dehşeti insanın gözünün önüne geliyor, bazı hadis-i şeriflerdeki kelimelerden... Başını bir kaldırıyor: Ooo, karşıda köşkler var... Nasıl köşkler?.. Mücevheratla duvarları örülmüş, inciler dizilmiş kenarlarına, şahâne köşkler var, tariflere sığmaz köşkler... Unutuyor mahkemeyi filan, o köşklerin güzelliğinden... Bu bizimki, hak isteyen diyor ki:

"—Yâ Rabbi, bu köşkler kimin böyle?"

Allah-u Teàlâ Hazretleri birden cevap vermiyor:

"—Bedelini verenin! Kim parasını verirse, onun bu köşkler."

Diyor ki:

"—Yâ Rabbi, bunlar hangi peygamberin? Cennetteki hangi

şehidin köşkü?"

"—Hayır; peygamberin değil, şehidin değil, kim parasını verirse onun!"

Diyor ki:

"—Yâ Rabbi, kim bunun parasına güç yetirebilir?"

Cennet köşkü bu, Melbourn'da deniz kenarında bir şey almıyorsun ki, bina almıyorsun ki, cennetin köşkü... Böyle mücevherle yapılmış, bilmem kaç bin odası olan, kaç bin burcu olan, her burcunda kaç bin tane şusu olan, busu olan cennet köşkü bu, oyuncak mı? Kim buna güç yetirebilir, kim alabilir bu köşkü?..

Diyor ki:

"—Sen alabilirsin!"

"—Nasıl alabilirim ya Rabbi?"

"—Bu köşkler kardeşlerini affedenler için hazırlanmıştır. Müslüman kardeşlerinin kusurlarını, kendisine karşı işlemiş olduğu suçu, zulmü, kusuru affetmiş olanlar içindir bu köşk..."

Diyor ki:

"—Yâni ben bu kardeşimi affetsem ben de alacak mıyım?"

"—Alabilirsin..."

"—Affettim yâ Rabbi, diyor."

Köşkün güzelliğinden, kardeşinden hak istemekten vaz geçiyor; tamam, köşk onun... Cennetlik oluyor, köşkün sahibi olduğu için cennete hızlı hızlı koşmağa başlıyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

"—Dur, nereye gidiyorsun?"

"—Yâ Rabbi, köşküme... Köşk benim ya hani, aldım ya, köşküme gidiyorum."

Diyor ki:

"—Dön geriye, sen hakkını istemediğin için, kardeşin de cehenneme düşmekten kurtuldu. Tut elinden, onu da cennete götür!"

Elinden tutuyor, dost oluyorlar, beraber cennete giriyorlar.

Bu hadis-i şerifi anlattıktan sonra, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Ey müslümanlar, Allah’tan korkun, aranızı ıslah eylesin, aranızdaki kırgınlıkları izâle eyleyin, düzeltin! Boş verin bu fâni dünyanın ufak tefek kırgınlıklarını, çekişmelerini... Çünkü bak, Allah bile iki kulunun arasını düzeltmek için neler yapıyor: Köşkü gösteriyor, onu sevdirtiyor, onun aşkına affettirtiyor; onu da kurtarıyor, cennete sokuyor.”

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, gayzını yutmak, kızgınlığını yutmak, insanları affetmek, bu güzel köşklere sahip olmanın vasıtasıdır. Bu köşkleri Peygamber Efendimiz Mi’rac yolculuğunda görmüş.

لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا (الإسراء:١)

(*Li-nüriyehû min âyâtinâ*) “Ayetlerimizden göstermek için onu bir İsrâ ve Mi’rac’a tabi tuttuk.” (İsrâ, 17/1) diyor ya ayet-i kerimede; işte gördüğü şeylerden bir tanesini, meselâ bu hadis-i şerifte buluyoruz.

Şimdi bu hadisi şeriflerin hepsini toplasak, kocaman bir Mi’rac kitabı olur; neler gördü vs. hepsi teferruatı ile çıkar karşımıza... Tamam.

d. Mûsâ AS ve Kavmi

Sonra, ikinci hadis-i şerife geçiyorum. Bu da İbn-i Abbas RA’dan, Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî ve Müslim’de rivayet ediliyor. Buhârî kıymetli kitap, Müslim’in eseri kıymetli eser, ve Ahmed ibn-i Hanbel de Hanbelî mezhebinin imamı, büyük hadis alimi... Kaynaklar güzel.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[43]

---

[43] Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1182, no:3067; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.151, no:165; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.342, no:3179; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XII, s.157, no:12749; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IIIL, s.365; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

رَأيْتُ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي مُوسٰى ، رَجُلاً آدَمَ طُوَالاً جَعْدًا ، كأَنَّهُ مِنْ رِجَالِ شَنُوءَةَ ؛ وَرَأيْتُ عِيسٰى ، رَجُلاً مَرْبُوعَ الْخَلْقِ ، إلَى الْحُمْرَةِ وَالْبَيَاضِ ، سَبْطَ الرَّأْسِ ؛ وَرَأَيْتُ مَالِكًا خَازِنَ النَّارِ ، والدَّجَّالَ

(حم. خ. م. عن ابن عباس)

RE. 287/12 (*Raeytü leyletü üsriye bî mûsâ*) "Benim İsrâ mucizesiyle Mekke-i Mükerreme'den geceleyin Kudüs'e gönderildiğim, oradan da Mi'raca çıktığım gece, Mûsâ AS'ı gördüm." Nasıl görmüş? (*Racülen âdeme tuvâlen ca'den*) "Esmer, saçları kıvırcık, uzun boylu." Mûsâ AS'ı esmerce, saçları kıvırcık, uzun boylu olarak görmüş. (*Keennehû min ricâli şenûeh*) Etrafındakilere bilsinler diye tarif ediyor: "Sanki, Şenûe kabilesinin ahalisi tipinde..." o kendi etrafındaki Arap kabilelerinden birisini anlatıyor, onlar gibi; kıvırcık saçlı, uzunca boylu, esmerce bir insan.

Büyük peygamber, kalbimizde yeri var, bir şey demiyoruz ama, biraz da sinirli bir insanmış Mûsâ AS... Hârun AS kardeşi ya; Tur Dağı'ndan dönünce sakalına yapışmış Harun AS'ın... Yakalamış sakalını, çekiştiriyor böyle, dövecek Hârun AS'ı...

Diyor ki Harun AS:

يَبْنَؤُمَّ لاَ تَأْخُذْ بِلِحيَتِي وَلاَ بِرَأْسِي (طه:٩٤)

(*Ye'bneümme*) "Ey anam oğlu!" Kardeşim demek yâni. (*Lâ te'huz lihyetî ve lâ bire'sî*) "Kafamı, sakalımı çekiştirip durma!" (Tâhâ, 20/94)

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.666, no:32271.

إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي (الأعراف:١٥٠)

(*İnne'l-kavme'stad'afûnî*) "Bu kavim, bu ahali dinlemedi beni, sözümü dinlemediler. (*Ve kâdû yaktülûnenî*) Neredeyse beni öldürmeğe kalktılar, isyan oldu, dinletemedim sözümü!" (A'raf, 150) diyor.

Ne olmuş? Mûsâ AS Tur Dağı'na gittiği zaman, içlerinden Sâmirî isimli şahıs halkın bileziklerini, yüzüklerini topladı; altından bir buzağı heykeli yaptı. Sonra da dedi ki:

هٰذَا إِلٰهُكُمْ وَإِلٰهُ مُوسٰى (طه:٨٨)

(*Hâzâ ilâhüküm ve ilâhü mûsâ!*) "İşte tanrınız, Mûsâ'nın da tanrısı bu!" (Tâhâ, 20/88)

Biliyorsunuz, Mısırlılar ahmak adamlar; eski Firavun zamanının insanları birçok şeylere taparlardı da, taptıklarından bir tanesi de öküzdü. Altından buzağı heykeli yapıp tapıyorlardı.

Başka tapındıkları şeyler nedir? Mısır Hava Yolları'yla hiç uçtunuz mu; Mısır Hava Yolları'nın ambleminde bir horoz başı vardır. Şöyle mavi, kırmızı renkleri olan, arkaya doğru bir horoz kafası vardır, (*Tayyârân-ı Mısır*) Mısır Hava Yolları'nın ambleminde... Nedir bu horoz başı? O ahmakların, Firavun zamanındaki kavmin tapındıkları *Horus* isimli putları var. Bizim horoz dediğimiz, *Horus* diye bir tanrıları var... Neymiş ahmakların putları? Başı horoz başı, vücudu insan vücudu, resimleri filân var... İnsan vücutlu, horoz başlı bir tanrı. Palavranın palavrası, ahmaklığın daniskası...

Şimdi tutmuşlar onu, Mısır Hava Yolları'nın amblemi yapmışlar; yuh olsun... Mısırlı bir tanesine dedim ki:

"—Sizin bu Hava Yollarının amblemi ne?"

"—Eski putlardan birisinin kalın kafası."

"—Başka hiç bir şey bulamadınız mı?"

Mısır'da müslüman kardeşlerimiz hàkim olsa, mü'min kardeşlerimiz onu oraya koymazlar.

Mısır'da karışık ahali... Bizde de öyle; "*Dışı mü'min içi kâfiran çoktur*." dediği gibi ilâhide, kâfirler var, Kıptîler var, dinsizler var... Bunların vazifesi İslâm'dan önceki devirleri sevdirip, İslâm'ı kötü göstermek. Türkiye'de de Hititliler, Asurlular, bilmem Lidyalılar, Frigyalılar; Doğu Anadolu'da bilmem Urartular, bilmem neler... Bizim Çanakkale'de Truva harabeleri, Yunan mitolojisi... Onları methederler. İslâm'ın güzelliklerini söylemezler de, İslâm'dan önceki devrin saçmalarını söylerler; bu adamların işi budur.

Mısır'da Firavunları övmek, Türkiye'de İslâm'dan önceki çağdaki kavimleri övmek; Orta Asya'da, Orta Asya'ya İslâm gelmeden önceki Şamanizm'i övmek; Hindistan'da bilmem şöyle yapmak, böyle yapmak... Fitne, yâni güzeli saklamak, çirkini övmek.

Şimdi, Mûsâ AS gittiği zaman Samirî altından buzağı yapmış, içini kovuk yapmış.

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلاً جَسَداً لَهُ خُوَارٌ (طه:٨٨)

(*Ve ahrece lehüm iclen ceseden lehû huvâr*) “Altından bir buzağı heykeli döktü, böğürme sesi geliyor heykelden…” (Tâhâ, 20/88) Kovuk yaptı ağzı açık, bir yerinden hava giriyor, öbür tarafından çıkıyor. Usta adam, yapmış bunu...

Rüzgar estiği zaman camı açarsanız, olur böyle bazen, arabadan ses çıkar; veyahut testinin ağzı “Huuu...” diye öter böyle...

Bu Avustralyalı yerlilerin hiç tahmin eder miydiniz *Boomerang*’ı bulacaklarını? Hayvana boomerang atıyor, tak diye vuruyor boomerang, dönüyor atanın eline geliyor. Aferin be, aferin Aborjinlere, böyle bir alet yapmışlar. Bizim atalarımız yapamamış. Şöyle kas gibi bir şey, sopa, yassı. Atıyor, dönüyor, dönüyor; tak çarpıyor ava, ondan sonra hoop adamın eline geri geliyor, tutuyor. Allah Allah, aferin yahu! Bakın, adamlar iptidâi, ilkel kavim ama, onu bulmuşlar.

Onlar da bu işin ustası, putçu adamlar. Oradan hava girip, buradan çıkarken, "Mööö..." diye ses çıkıyor. Tamam, heykel netice itibariyle... Her şeyden ses çıkıyor; geminin direklerinden de ses gelir, elektrik tellerinden de ses geliyor, havai hat tellerinden de ses geliyor... Ne var yâni? Ona tapınmağa kalktılar. Neden?.. Mısırlıların örfleri, adetleri bunları etkilemeğe devam ediyor, kurtulamıyorlar.

Mûsâ AS'ı gördüler, mucizelerini gördüler, iman ettiler; Firavun'dan kurtuldular. Firavun gözlerinin önünde boğuldu, helâk oldu, kendileri kurtuldular. Allah bunların çölden geçerken bıldırcın etiyle, kudret helvası yağdırdı tepelerine:

وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَى (الأعراف: ١٦٠)

(*Fezallelnâ aleyhimü'l-gamâme ve enzelnâ aleyhimü'l-menne ve's-selvâ*) [Sonra üzerlerine bulutla gölge yaptık, onlara kudret helvası ve bıldırcın eti indirdik.] (A'raf, 7/160)

Yâni, "Ey Benî İsrail, size iyilikler yapmadık mı?" buyuruyor Allah-u Teàlâ Hazretleri. Sina çölünü güneşte geçebilir miydiniz? Biz sizin üstünüze bulutlarla gölgelendirdik. Gölgede geçersiniz, hadi bakalım bir de kızgın, elli derece sıcaklıkta geçin! Ölürsünüz hepiniz. Bulutlarla sizi gölgelendirdik.

Süpermarket yok, bilmem ne yok, bilmem ne yok.. Yâni dağın başı, çeşme yok, içecek yok... Ee, ne oldu? (*Ve enzelnâ aleyhimü'l-menne ve's-selvâ*) Bıldırcınlar sapır sapır döküldü önlerine... Kudret helvası indirildi. Kudret helvasını topladılar yediler, bıldırcınları topladılar; yâni bıldırcın kebabıyla geçtiler Sina çöllerini... Bunlar büyük mucize.

Mûsâ AS kırk günlük bir süre için Tur Dağı'na gitti. E, kırk gün az bir zaman değil... Şeytan başladı bunların içinden oymağa, aldatmağa, şaşırtmağa... Sâmirî bunlara böyle böğürtü çıkartan bir altın buzağı yapınca; "İşte bu sizin tanrınız, Musa AS da buna tapıyor." diye kandırdı onları.

Onlar ona tapınmağa kalkınca, Harun AS: “Yapmayın böyle ey kavmim, bu küfürdür!” dedi ama, dinlemediler, öldürmeğe kalktılar Harun AS’ı... Galeyan halinde, şuursuz halkın toplu reaksiyonu... Bir şey diyemedi Hârun AS...

Ama, Mûsâ AS aşağı inince:

“—Ben seni bu kavmin başına bırakmadım mı yâ Hârun, yâ kardeşim?” dedi.

Yakaladı sakalını çekiştiriyor, kafasını çekiştiriyor... O da diyor ki:

“—Ey anamın oğlu! Sakalımı bırak, saçımı başımı çekiştirip durma! O kadar söyledim, bu kavim benim sözümü dinlemedi, neredeyse öldürmeğe kalktılar.”

Mûsâ AS Allah için sinirlenen bir insan. Dün de okudum: Azrâil AS geldiği zaman ona da bir tane patlatmış, rivayetlerde var. Yâni celâlli bir insan. Tabii ulü’l-azm peygamberlerden büyük peygamber ama, Azrâil’e bile sert çıkmış. Uzunca boyluymuş, kıvırcık saçlıymış, Şenua kabilesi ahalisinin tipine benzeyen bir tipi varmış, siyah tenliymiş, esmerceymiş.

e. Mi’rac’da Görülenler

Hadis-i şerife devam ediyoruz:[44]

وَرَأَيْتُ عِيسٰى ، رَجُلاً مَرْبُوعَ الْخَلْقِ ، إِلَى الْحُمْرَةِ وَالْبَيَاضِ ، سَبْطَ الرَّأْسِ ؛ وَرَأَيْتُ مَالِكًا خَازِنَ النَّارِ ، وَالدَّجَّالَ (حم. خ . م . عن ابن عباس)

[44] Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1182, no:3067; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.151, no:165; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.342, no:3179; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XII, s.157, no:12749; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IIIL, s.365; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XI, s.666, no:32271.

(*Ve raeytü îsâ racülen merbûa'l-halk*) "İsâ AS'ı gördüm, şöyle orta boylu, orta yapıda bir adam şeklinde; (*ile'l-humrati ve'l-beyaz*) kırmızı beyaz tenli, (*sebta'r-re's*) saçı düz..." İsâ AS'ı da saçı uzunca düz, kırmızı beyaz tenli, orta boylu bir kimse olarak görmüş.

(*Ve raeytü mâliken hàzini'n-nâri ve'd-deccâl*) Cehennemin bekçisi Malik isimli meleği de gördüm ve Deccal'i de gördüm." diyor.

Demek ki, ayet-i kerimede;

لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا (الإسراء:١)

(*Li-nüriyehû min âyâtinâ*) "O peygambere ayetlerimizi gösterelim" dediği, demek ki neler neler görmüş. Gördüğü şeylerden iki tanesini hadis kitaplarından okuduk.

Bir de bu cildi alalım, burada da akşam şöyle sayfaları kıvırdım. Bir hadis-i şerif de burada olacak. Evet, bu da İbn-i Abbas'tan. Buharî'de var, Taberânî'de var ve diğer ravilerde var:[45]

عُرِجَ بِي حَتَّى ظَهَرْتُ بِمُسْتَوًى ، أَسْمَعُ فِيهِ صَرِيفَ الْأَقْلَامِ

(خ. طب. عن ابن عباس)

RE. 315/4 (*Urice bî hattâ zahertü bi-müsteven sümia fîhi sarîfe'l-aklâm*) "Mi'rac'da yükseltildim, bir düz yere ulaştım ki, bir

---

[45] Buhàrî, *Sahîh*, c.III, s.1217, no:3164; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.148, no:163; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.143, no:21326; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XVI, s.419, no:7406; Hàkim, *Müstedrek*, c.III, s.733, no:6661; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.326, no:821, 822; İbn-i Amr eş-Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.IV, s.19, no:1964; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.498; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.146; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.III, s.492; Abdullah ibn-i Abbas ve Ebû Habbe el-Ensàrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.516, no:31843; Süyûtî, *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.434, no:14091.

mertebeye ulaştım ki, orada kaderin kalemlerinin yazışının cızırtısını işittim.”

Bir başka hadisi şerif:[46]

عُرِجَ بِي إِلَى السَّمَاءِ ، فَمَا مَرَرْتُ بِسَمَاءٍ إِلاَّ وَجَدْتُ فِيهَا اسْمِي مَكْتُوبًا : مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللهِ ، وَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ خَلَفِي (الحسن بن عرفة في جزئه ، عد. وأبو نعيم في فضائل الصحابة عن أبي هريرة)

RE. 315/5 (*Urice bî ile’s-semâ’*) “Mi’rac’da göğe yükseltildim. (*Femâ merartü bi-semâin*) Hangi semâdan geçersem, (*illâ vecedtü fîhâ ismî*) ismimi orada yazılmış gördüm. (*Mektûben muhammedün rasûlü’llah, ve ebû bekrini’s-sıddîku halefî*) Ebû Bekr-i Sıddîk da benden sonra halife olacak diye yazılı gördüm.” diyor bu hadis-i şerifte.

f. Burak

İmam Müslim (Rh.A), sahih kitabında buyuruyor, Enes ibn-i Mâlik RA Peygamber Efendimiz’den bu hadis-i şerifi rivayet etmiş. Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:[47]

---

[46] Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.444, no:2966; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.IV, s.190, no:1003; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXX, s.203; Ebû Nuaym, *Fadàil-i Hulefâ-i Râşidîn*, c.I, s.24, no:14; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XI, s.783, no:32580; Şevkànî, *el-Fevâidü’l-Mecmûah*, c.I, s.333, no:12; *Câmiu’l-Ehàdîs*, c.XIV, s.186, no:14090.

[47] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.385, no:234; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.148, no:12527; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.VI, s.109, no:3375; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.325, no:6964; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.VI, s.495; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.114, no:344; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XIV, s.302, no:37725; Taberî, *Tehzîbü’l-Âsâr*, c.VI, s.278, no:2776; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

أُتِيتُ بِالْبُرَاقِ ، وَهُوَ دَابَّةٌ أَبْيَضُ طَوِيلٌ ، فَوْقَ الحِمارِ وَ دُونَ الْبَغْلِ ،يَضَعُ حافِرَهُ عِندَ مُنْتَهٰى طَرْفِهِ ، فَرَكِبْتُهُ حَتَّى أَتَيْتُ بَيْتَ الْمَقْدِسِ (م .حم. ع. عن انس)

(*Ütîtü bi'l-burâk*) Bana Burak getirildi. (*Ve hüve dâbbetün ebyadu tavîlün*) Bu böyle beyaz renkli, uzun bir binektir. (*Fevka'l-hımâri ve dûne'l-bağli*) Merkepten daha büyükçe, katırdan biraz daha küçükçe böyle bir binektir. (*Yadau hàfirahû inde müntehâ tarfihî*) Gözün gördüğü yere ayağının tırnağını basıyor, trak oraya gidiyor. Öbür tarafa basıyor, trak oraya gidiyor. Yâni göz görme mesafesine trak trak öyle gidiyor. Böyle bir şey.

(*Kàle: Ferakibtühû*) "Bu Burağa bindim, (*hattâ eteytü beyte'l-makdîs*) nihâyet Beyt-i Makdis'e, yâni Kuds-ü Şerife vardım." diye başlıyor bu hadis-i şerif.

Şimdi muhterem kardeşlerim, biliyorsunuz Peygamber SAS Efendimiz İsrâ mucizesinde Mekke-i Mükerreme'den Kuds-ü Şerif'e Burak ile gitti. Burak'ı kendisi böyle tarif ediyor. Tabii *Burak* niçin böyle diye isimlendirilmiş, hangi kelimeden geliyor Burak? *Berk* Arapçada şimşek demek; Burak oradan geliyor, kök olarak aynı kökten geliyor. Şimşek gibi gittiği için bu ismi almış, şimşek gibi gidiyor. Yâni gözün gördüğü yere adımını atıyor, fırt oraya varıyor fırt oraya varıyor, öyle gidiyor. Şimdi burakla Kudüs'e gitti, Kuds-ü Şerif'e kadar seyahati Burak'la oldu.

Mi'rac, insanı yükselten alet demek. Nedir insanı yükselten alet? Asansör. Asansöre binersin alt kattan, ondan sonra düğmeyi basarsın, "Vuuuuup..." yükselirsin; Mi'rac bu mânâya geliyor, yâni kelime mânâsı olarak böyle.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.387, no:31840; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.I, s.346, no:554.

g. Cebrâil AS

Demek ki Burak'la Kuds-ü Şerif'e kadar geldi, Mi'rac'la göklere yükseldi. Sonra, nereye kadar geldiler? Cebrâil AS refakatinde işte bu hadislerde okuduğumuz müşahedeleri gördü. Her semada neler gördüğünü burada göreceğiz şimdi bu uzun hadisi şerifte. Nihayet *Sidret'ül Müntehâ*'ya kadar vardılar, Cebrâil AS'la. Sidret'ül Münteha'da, bakın ne buyuruyor burada bir hadisi şerifi atlamıştık, o aklıma geldi, onu buldum şimdi:[48]

لَمَّا كَانَ لَيْلَةَ أُسْرِيَ بِي مَرَرْتُ بِالْمَلَإِ الْأَعْلٰى وَجِبْرِيلُ كَالْحِلْسِ الْبَالِي مِنْ خَشْيَةِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ (الديلمي عن جابر)

(*Lemmâ kâne leyletü üsriye bî*) "Benim İsrâ mucizesiyle o götürüldüğüm gecede; (*merartü bi'l-melei'l-a'lâ*) Mele-i A'lâ'ya uğradım. (*Ve cibrilü ke'lhilsü'l-bâlî min haşyeti'llâhi azze ve celle*) Cebrâil AS Allah'ın haşyetinden, havfından, Allah korkusundan eski bir kilim gibi titriyordu. Allah'ın en yakın, en büyük meleği Cebrâil AS'ı Mele-i A'lâ'da Allah'ın heybetinden, haşyetinden böyle tir tir titrerken gördüm." diyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim, bunları hafızanızda canlandırın! Cebrâil AS'ın günahı var mı?.. Yok. Melekler günah işlemezler, Allah ne emretmişse onu yaparlar. Günah işleme durumları yok meleklerin, şeytana uyma durumları yok...

يَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ (النحل:٥٠)

---

48 Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.427, no:5310; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.145, no:5897; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.48, no:18812.

(*Yef'alûne mâ yü'merûn*) "Ne emrolunduysa onu yaparlar." (Nahl, 16/50)

Cebrâil'in günahı var mı? Yok. Cebrâil nasıl bir melek? Allah'ın dört büyük meleği var: Cebrâil, İsrâfil, Mikâil, Azrâil... En meşhur dört meleğinden birisi, Cebrâil AS çok yüksek makamlı, çok yüksek rütbeli bir melek.

Bu Cebrâil AS Mele-i A'lâ'da, Sidre-i Müntehâ'nın yanında bir buruşuk kilim gibi Allah korkusundan tir tir titrerse; biz ne oluyoruz be kardeşlerim? Biz günahlara batmış, âsî, mücrim insanlar, biz ne oluyoruz? Neye güveniyoruz, nasıl gülüyoruz, nasıl yaşıyoruz, ne biçim müslümanız? Niye titremiyoruz, niye tam müslüman olmak için gayrete gelmiyoruz, niye silkinmiyoruz? Nedir bizim bu kasvetimiz, katılığımız, laf anlamazlığımız, söz dinlemezliğimiz, akıbet düşünmezliğimiz; nedir yâni?

Sidre-i Müntehâ'ya kadar Cebrâil Aleyhisselâm'la geldi de, neler gördü neler... Cebrâil AS'la beraber yolculuğunda, sordu:

"—Yâ Cebrâil bu nedir, yâ Cebrâil bu kim, bu köşkler ne?..

Birçok şeyleri görerek gidiyor tabii, Cebrâil Aleyhisselâm da bilgi veriyor.

Sidre bir çeşit ağaçtır, sidre ağacı derler. Bizim sedir ağacı dediğimiz, çamın en kaliteli cinsinden büyük bir ağaçtır. *Sidre-i Müntehâ*, işin en sonu demek. *Müntehâ* sonu demek, nihayeti demek. Sidre-i Müntehâ ahirette öyle bir mânevî ağaç ki, melekler oraya kadar gidebiliyor, hudut orası... Oraya geldiler, Cebrâil AS durdu, Peygamber Efendimiz de durdu. Cebrâil AS dedi ki:

"—Yâ Muhammed Mustafa, bu kadar benden. Benim yaradılışım müsait değil, burası son, tehlike. Sidre-i Müntehâ'dan ötesi melekler için gidilecek bir yer değil!" dedi, daha öteye Cebrâil AS gidemedi.

Peygamber-i Zişanımız SAS mahzun oldu. Şimdi ben bu bilmediğim yerlerde, Cebrâil AS da gelmezse benim halim nice olur diye mahzun oldu.

h. Huzur-u Rabbi'l-Alemîn'e Varış

Ondan sonra, işi şiire döküyorum. Sizin kitap satış bölümünden *Mevlid* kitapları aldım, oradan okuyalım:

Söyleşirken Cebrâil ile kelâm,
Geldi Refref önüne verdi selâm.

Cebrâil AS:

"—Ben buradan öteye gidemem, gidersem yanarım yâ Muhammed-i Mustafâ! Buradan sonrasını sen gideceksin, bana gitmek yok!" dedi.

Böyle Cebrâil AS ile konuşurlarken, *Refref* önüne geldi Peygamber Efendimiz'in, Peygamber Efendimize selâm verdi.

Şimdi *Refref* nedir? O da bir çeşit vasıta ama; tabii görmeyen bilmez. Yâni köre kırmızı renkle yeşil rengin arasındaki farkı nasıl anlatacaksın?

"—Aman kardeşim güllerin rengine bak kıp kırmızı, aman yeşil yaprakların arasında ne kadar güzel!"

Yapışıyor eteğinden tutuyor:

"—Kardeşim kırmızı ne demek, yeşil ne demek?"

"—E, kardeşim sen körsün, ben şimdi sana kırmızıyla yeşili nasıl anlatayım? Sen renkleri bilmiyorsun ki, mümkün değil sana anlatmam."

Peygamber SAS Efendimi'ze *Burak*, şöyle merkepten büyükçe bir şey halinde görünmüş; *Refref* de ayrı bir varlık, yeşil renkli bir varlık... Ona bindi.

Tabii Allah-u Teàlâ Hazretleri, insanların anlayamadığı şeyleri anlayacağı şekle sokuyor. Dün akşam söylemiştim, hani kabirde güzel yüzlü bir insan görüyor. Soruyor:

"—Aman canım kardeşim seni çok sevdim, sen kimsin? Tam burda ben yalnızlıktan korkarken, titrerken seni gördüm sevindim, sen kimsin?"

"—Ben senin okumakta olduğun Tebâreke Sûresi'yim!"

Tebâreke Suresi'ni Allah ona bir arkadaş olacak, insanoğlunun anlayacağı bir şekil verip öyle gönderiyor onun yanına; her şeye kàdir.

Yâni, biz mahlûk dediğimiz şeyler neyiz? Hücrelerden meydana gelmişiz. Hücreler nerden meydana gelmiş? Moleküllerden meydana gelmiş. Moleküller nerden meydana gelmiş? Atomlardan meydana gelmiş. Atomlar nerden meydana gelmiş? Elektronlardan, pozitronlardan, nötronlardan ve sâireden meydana gelmiş. Onlar nerden meydana gelmiş? (*Quantum*) enerji paketlerinden meydana gelmiş. Paket dediğimiz kocaman, kırmızı fiyonklu hediye paketi değil, küçücük... Yâni, onları bir araya getiriyor da, atom yapıyor Allah.

Atomları da görmek mümkün değil, çok küçük şeyler. Enerjiler yoğunlaşıyor, şekle giriyor, düzene giriyor, atom oluyor. Atomlar şekilleniyor hizaya geliyor, molekül oluyor. Molekülden maddeyi meydana getiriyor. Maddeden canlı ve cansız varlıkları yaratıyor.

فَتَبَارَكَ اللّٰهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ (المؤمنون:١٤)

(*Fetebâreke'llàhu ahsenü'l-hàlikîn*) [Yapıp yaratanların en güzeli olan Allah pek yücedir.] (Mü'minûn, 23/14)

Rabbimiz Tebâreke ve Teàlâ neleri, nasıl yaratıyor? Bir tohumdan koca ağaç çıkıyor, bir küçücük şeyden koca bir mahlûk çıkıyor karşına... *Fetebâreke'llàhu ahsenü'l-hàlikîn*... Öyle güzel yaratmış.

وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ (يٰس:٧٩)

(*Ve hüve bi-külli halkın alîm*) "Her çeşit yaratmayı bilir, en iyi bilir." (Yâsin, 36/79)

Yaratmanın tek şekli yok ki, kàdir-i mutlak, her şeye kàdir Allah-u Teàlâ Hazretleri...

Şimdi muhterem kardeşlerim:

Bir fezâ oldu o demde rû-nümâ,
Ne mekân var anda, ne arz u semâ.

Öyle bir yazmış ki Süleyman Çelebi bu *Mevlid*'i, vallahi böyle insanı mum gibi eritir hayran eder, hasta eder bayıltır yâni. İçi gidiyor insanın... Öyle edepli yazmış, öyle güzel kelimeler kullanmış, öyle yerli yerinde anlatmış ki; *Mevlid-i Şerif*'i ezberlemek lâzım, ama böyle çay içer gibi, güzel bir meşrubat içer gibi, yudum yudum... Böyle balla, kaymakla bir şey yer gibi, tadını çıkarta çıkarta...

Bir fezâ oldu o demde rû-nümâ,
Ne mekân var anda, ne arz u semâ...

Rû-nümâ ne demek? Bilmez bizim ahali, çünkü Farsça... *Rû-nümâ* olmak, görünmek, yüz göstermek demek. *Rû*, yüz demek; *nümâ* göstermek kökünden geliyor. Bir alan, feza, bir boşluk göründü o zaman Rasûlüllah'ın gözüne ama; ne mekân var orda, ne arz var, ne yeryüzü, ne de semâ var... Ne yer var, ne gök var, ne mekân var. Nasıl isimlendiriyor?

Kim ne hàlîdir ne mâlî ol mahâl,
Akl ü fikr etmez o hâli fehm ü hâl.

Bu mahaller, bu fezâya, Rasûlüllah'ın geldiği o fezâya ne diyeceğiz? Bir şey denmez. Ne hàlîdir, ne boştur; ne mâlîdir, ne doludur. Tarifine bak: Ne bomboştur, ne de doludur ol mahal. Akıl ve fikir bu meseleyi çözemez, anlayamaz, fehmedemez, halledemez bu işin esrarını... Öyle bir yer, öyle bir şey ki; ne mekân var, ne arz var, ne semâ var... Ne dolu, ne boş...

Ref' olup ol Şâh'a yetmiş bin hicâb,
Nûr-u tevhid açtı vechinden nikàb.

Rasûlüllah SAS'e yetmişer binlik zulmetten, nurdan hicapların hepsi kaldırıldı. *Hicab* ne demek? Perde... Perdeler kaldırıldı Rasûlüllah SAS'in önünden; yetmiş bin nurdan hicaplar, yetmiş bin zulmetten perdeler hepsi kaldırıldı. Görünsün diye, görünmesi gereken şey görünsün diye, tevhid nuru yüzünden peçeyi kaldırdı.

Tarife bak, tüyleri diken diken oluyor insanın! Tevhid, *lâ ilâhe illallah*... Yetmiş bin hicab gitti, tevhidin nuru yüzünden peçeyi kaldırdı. Peçeyi taktımı, kadının yüzünü göremiyorsun. Onları hatırlatıyor, öyle anlatıyor ama, öyle usta anlatıyor ki Süleyman Çelebi; yâni elini bırakıp ayağını öpeceksin mübareğin... Öyle üstad... Söz işte böyle söylenir.

Her birinden geçer iken ileru,
Emr olurdu, yâ Muhammed gel beru!

Her bir perdeden ileriye doğru geçerken, her seferinde tekrar, "Daha yakına gel ey Muhammed, gel beriye, beriye gel!" diye emr olurdu taraf-ı İlâhîden.

Çün kamusun görüben geçti öte,
Vardı erişti ol ulu hazrete...

Bütün bu perdeleri bekleye bekleye edeple yürüyor. Ne yapayım diye duruyor, "Beri gel!" deniyor. Duruyor, "Beri gel!" deniyor; duruyor, "Beri gel!" deniyor. Edeple geçti ötelere, ötelere... Vardı erişti ol ulu hazrete.

Buradaki *hazret*, huzur demektir. Lisan bilmek çok önemli. Siz İngilizce biliyorsunuz, ben bilmiyorum. Böyle konuşanlara bakıyorum, ne dedi diyorum, anlamıyorum. Lisan bilmemek zor, lisan bilmek de çok güzel bir şey... "Ol ulu hazrete vardı." ne demek? O huzur-u İlâhîye, azametli ulu dergâha vardı demek.

Burada hazreti büyük yazmış neşreden, bunu bilmiyor; hazret Allah sanıyor, ondan büyük yazmış. Hazret, huzur demek... O ulu huzura vardı, huzur-u İlâhiye vardı demek.

Şeş cihetten Ol münezzeh Zü'l-Celâl,
Bî-kem ü keyf ana gösterdi cemâl.

İşte burada Ol'u büyük yaz bakalım, Zü'l-Celâl'i büyük yaz; işte burada Allah kasdediliyor. "Altı cihetten münezzeh olan o Zü'l-Celâl Mevlâ…"

Altı cihet nedir? Kabaca insanın altı ciheti var: Önü var, ardı var, sağı var, solu var, yukarısı var, aşağısı var... *Şeş*, altı demek. Şeşi beş görmek deniliyor ya, işte oradan biliyorsunuzdur.

O altı cihetten münezzeh Zü'l-Celâl ne demek yâni? Mekân izafe edilemez Allah'a; Allah-u Teàlâ Hazretleri mekândan da münezzehtir, zamandan da münezzehtir. Zamanı, mekânı o yaratmıştır.

Bî-kem u keyf ne demek? Çok önemli bu iki kelime. Keyfiyetsiz ve kemiyetsiz, niceliksiz, niteliksiz. Yâni, vasfını söylemek mümkün değil, miktarı söylemek mümkün değil. Vasıf, miktar söyleyemeyeceğin bir şekilde, tarife sığmaz bir şekilde ona cemâlini gösterdi Mevlâ...

Nasıl? Nasılın cevabı şöyledir denilemez, vasıf söylenemez. Ne kadar? Miktar söylenemez. *Bî kem ü keyf*, keyfiyetsiz, kemiyetsiz... Edebini gösteriyor, yâni bilmediğini böyle tarif eder insan. Yâni keyfiyetsiz, kemiyetsiz Allah-u Teàlâ Hazretleri cemâlini Rasûlüne gösterdi. Nasıl? Kelimeler yetmez, sıfatlar yetmez kullanılmaz.

Zâten ol Sultan-ı mâ zâga'l-basar,
Eylemişti Hakk'a tahsîs-i nazar.

Bak şimdi, sözlerin büyüklüğüne bak. "*Mâ zâga'l-basar*" ayetiyle övülen o Rasûlüllah SAS var ya; zâten o sultan, o Rasûlüllah hep Hakk'a nazar ediyordu, ömrü boyunca Cenâb-ı Hakk'ın müşahedesindeydi. Zaten ömrü boyunca hep Rasûlüllah nazarını, bakışını Allah'a tahsis etmişti, yâni hep ona bakıyordu."

Yeni bir meyva getirseler önüne, işte bu yeni hurma, yeni

mevsimin hurması; ilk defa ağaçtan kopardık sana getirdik; öpüp gözlerine sürerdi. Rabbim bunu yeni yaratmış, kudret-i İlâhinin fabrikasından yeni çıkmış diye gözüne sürerdi. Nereye baksa Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kudretini görürdü, kudretini söylerdi.

Ne işi yapsa dua ederek yapardı. Yemeğe dua ile otururdu, yemekten dua ile kalkardı. Elbisesini dua ile giyerdi, dua ile çıkartırdı. Yatağa dua ile yatardı, yataktan dua ile kalkardı. Yüznumaraya dua ile girerdi, yüznumaradan dua ile çıkardı. Abdest alırken dua ederdi, oruç tutarken dua ederdi, namazda dua ederdi... Yâni her anı Allah ile beraber idi zâten...

Aşikâre gördü Rabbü'l-İzzeti,
Ahirette öyle görür ümmeti.

Hep ömrü Allah'ın kudretini müşahede etmekle, ona nazar etmekle geçiyordu amma; o izzet sahibi Mevlâ'yı o zaman aşikâre gördü. Sözün kuvvetine bak!.. Ahirette öyle görür ümmeti…

Göster cemâlin şem'ini,
Yansın od'a pervaneler.

Yâ Rabbi bize de cemâlini göster, bizi mahrum eyleme!

Sözlerin güzelliğine bak! Keseceğim bir yerde ama kesilmiyor, o kadar güzel akıyor:

Bî-huruf u lafz u savt ol Pâdişâh,
Mustafâ'ya söyledi bî-iştibâh.

"Harfler olmadan, kelimeler olmadan, ses olmadan, ol alemlerin padişahı Allah-u Teàlâ, Rabbü'l-àlemîn, Mustafa'ya söyledi. Şeksiz şüphesiz konuşma oldu aralarında, şek şüphe yok ama; harfsiz, kelimesiz... Ses ile değil, başka bir şekilde Allah-u Teàlâ Hazretleri Mustafa'yla konuştu."

Ne kadar güzel anlatıyor olayları, mübareğin seçtiği kelimelere bakın, anlatışındaki edebine bakın:

Bî-huruf u lafz u savt ol Pâdişâh,
Mustafâ'ya söyledi bî-iştibâh.

Bî-iştibâh, şüphesiz demek. Şüphe yok Mustafa'ya söyledi. Neler dediğini aşağıda anlatıyor:

Dedi kim matlûb u maksûdun benem.
Sevdiğin can ile ma'bûdun benem.

Ya Muhammed, senin matlubun, maksudun işte karşında, benim. Candan sevdiğin ma'budun benem. Şimdi biz de el-hamdü lillâh,

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhî ente maksùdî ve ridàke matlûbî.*) diyoruz. "Yâ Rabbi, maksùdum sensin, hedefim sensin, seni istiyorum; senin rızanı kazanmak amacım!" demiş oluyoruz.

Gece gündüz durmayıp istediğin,
N'ola kim görsem cemâlin dediğin.

Hani dünyadayken gece gündüz istiyordun ya ey Resulüm, "Cemâlini bir görsem Rabbimin!" diyordun ya...

Gel Habîbim sana aşık olmuşam,
Cümle halkı sana bende kılmışam.

Gel, ben de seni sevdim, seni habîbullah ettim. Allah'ın habibi Peygamber Efendimiz ya... *Habîbullah*, Allah'ın sevgilisi demek.

Ne murâdın var ise idem revâ,
Eyleyem bir derde bin türlü devâ.

"İşte ne istiyorsan, muradını sana vereyim!" *Revâ*, ifa etmek, yerinde yürütmek yapmak demek... Yâni, "Bir derdin varsa söyle, bin türlü deva vereyim! Dile benden ey Rasûlüm, iste!" diyor.

Mustafâ dedi eyâ Rabb-i Rahîm,
Ey hatâ-pûş u atâsı çok kerîm.

Ol zaif ümmetlerin hali n'ola?
Hazretine nice anlar yol bula?

Muhammed-i Mustafâ —*salla'llàhu aleyhi ve âlihî ve selleme teslîmen kesîrâ*— dedi ki: "Ey benim merhameti çok Rabbim, ey rahmeti geniş Rabbim!" *Hatâ-pûş*, hataları örten, gaffar-ı zünûb demek. *Atâsı çok,* ikramı çok olan, yâni ekremü'l-ekremîn demek.

"Ey settâr-ı uyûb olan, gaffâr-ı zünûb olan, ekremü'l-ekremîn olan Mevlâm! Şu benim zayıf ümmetlerimin hali ne olacak? Bu huzur-u ilâhiye ermeğe yolu nerden bulacaklar, bilecekler, sana nasıl gelecekler onlar?"

Gece gündüz işleri isyan kamu,
Korkaram ki yerleri ola tamu...

"Hepsinin işleri gece gündüz âsi olmak, günah işlemek... Korkuyorum ki bu ümmetim bu gidişle, bu hatalarla cehenneme düşerler."

Tamu, cehennem demek eski Türkçede. *Uçmak*, cennet demek; *tamu*, cehennem demek. Bu benim zayıf ümmetlerim gece gündüz isyan işliyorlar, korkarım ki yerleri cehennem olur.

Yâ İlâhi hazretinden hacetim,
Bu durur kim ola makbul ümmetim.

"Yâ Rabbi, benden muradımı sordun, söyleyeyim: Senden hacetim, isteğim, muradım şudur ki, ümmetimi kabul et yâ Rabbi,

ümmetim makbul ümmet olsun, ümmetime rahmeyle!"

Hak Teàlâ'dan erişti bir nidâ,
Yâ Muhammed, ben sana kıldım atâ.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nden bir nida erişti ve buyurdu ki Mevlamız: "Ey Muhammed, ben sana istediğini ihsân eyledim." *Atâ* etmek, ihsan etmek, vermek demek.

Ümmetini sana verdim ey Habîb,
Cennetimi anlara kıldım nasîb.

"Ümmetini sana bağışladım, cennetimi de onlara ihsan eyledim." diyor.

Şimdi buradan sayfaları geriye doğru götüreceğim, şurada doğum bölümünde bir şey vardı; Rasûlüllah SAS doğmuş, orada Süleyman Çelebi bir söz söylüyor ki, yenilir yutulur bir söz değil. Peygamberimizin doğumunu anlattığı bölümde bir söz söylüyor ki, çok önemli muhterem kardeşlerim. Diyor ki:

Peygamberi Zişanımız doğduğu zaman böyle parmağını kaldırmış tevhid ediyor. Daha doğum halinde bebek, parmağını kaldırmış "*Lâ ilâhe illallah*" diyor. Annesi Amine Hatun'un rivayetine göre, "Ümmetim, ümmetim..." diyormuş.

Kulağım ağzına verdim dinledim,
Söylediği sözü ol dem anladım,

Hakka bağlayıp gönülden himmeti,
Der idi kim: Ümmetî vâ ümmetî.

Böyle anlatıyor. Yâni daha bebekken: "Ey benim ümmetim, ne olacak benim ümmetim?" diyormuş. Şimdi bunu anlatıyor da aşağıdaki beyit:

Tıfl iken ol diler idi ümmetin,
Sen kocaldın terk edersin sünnetin.

"O çocukken seni düşünüp ümmetim diyor, sen kocaldın ihtiyarladın; aklı başında insansın; sen onun sünnetini terk ediyorsun."

Allah-u Teàlâ Hazretleri sünnetine sarılmayı nasib etsin, yolunda yürümeyi nasib etsin, sevdiği ümmet olmayı nasib etsin... Firdevs-i A'lâ'da Habib-i Edibine bizi komşu eylesin, köşkünün yanında iskân eylesin... Havz-ı Kevseri'nden doya doya içmeyi nasib eylesin, cennetiyle cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin... Allah cümlenizden razı olsun...

Muhterem kardeşlerim, bizim suçlarımız kusurlarımız çok; yâni biz kendimizi namaz kılıyoruz diye adam sanıyoruz, efe gibi dolaşıyoruz ortada... İnsan ariflerin sözlerini okuyunca, onların laflarını anlayınca, biraz anlayacak duruma gelince; ne kadar kusurlu olduğunu anlıyor.

Allah bizi afv u mağfiret eylesin...

29. 12. 1994 - Warrnambool
Victoria **/ AVUSTRALYA**

14. KULUN ŞAŞILACAK HALLERİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemin... Hamden kesîren tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hàlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne vel-âhirîn, sàhibi'l-buraki ve't-tâc, ve sàhibil -i'râc muhammedini'l-mustafâ ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânîn ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd:

a. Allah'ı Zikretmek

قال الله تعالى: اُذ كرونى بطاعتى اذ كر كم بمغفرتى ، فمن ذ كرنى وهو مطيعٌ فحقٌّ علىَّ ان اذ كره منى بمغفرتى ، و من ذ كرنى وهو لى عاصٍ فحقٌّ علىَّ ان اذ كره بمقتٍ.

قال الله تعالى: يا ابن آدم لا تعجز عن اربع ركعاتٍ من اول النهار ا كفُّك آخره. يقول الله تعالى: عجبت لمن ايقن بالموت كيف يفرح ، وعجبت لمن ايقن بالحساب كيف يجمع المال ، و عجبت لمن ايقن بالقبر كيف يضحك ، و عجبت لمن ايقن بالآخرة كيف يستريح ، و عجبت لمن ايقن بالدنيا وزوالها كيف يطمئنُّ اليها ، و عجبت لمن عالمٌ باللسان ولكن جاهلٌ بالقلب ، وعجبت لمن يطَّهَّر بالماء وهو غير طاهرٍ ، وعجبت لمن يشتغل بعيوب الناس وهو غافلٌ من عيوب نفسه ، وعجبت

لمن يعلم ان الله مطَّلعٌ عليه كيف يعصيه ، وعجبت لمن
يعلم انه يموت وحد ه ويدخل القبر وحد ه ويحاسب
وحد ه كيف يستأنس بالناس..لا اله الا انا حقًّا و
محمدٌ عبد ى ورسولى (صلى الله تعالى عليه وسلم)

Peygamber SAS Efendimiz'in bu hadis-i kudsîsinde kaydedildiğine göre; (*Kàlellàhu Teàlâ*) Allah-u Teàlâ Hazretleri şöyle buyurdu:

(*Üzkürûnî bi-tàatî ezkürküm bi-mağfiretî*) "Beni, bana ibadet ve tàat ederek zikredin, sizi mağfiret ederek zikredeyim!

(*Femen zekerenî fehüve mutîun fehakkun aleyye en ezkürehû minnî bi-mağfiretî*) Kim beni bana mutî bir kul olarak, itâatkâr, ibadetkâr bir kul olarak zikrederse; benim üzerime vacip olur ki, ben de onu mağfiretle muamele etmek suretiyle zikrederim.

(*Vemen zekerenî vehüve lî àsin fehakkun aleyye en ezkürehû bi-maktin*) Hangi kul ki beni asi bir durumda zikrederse, isyan hali üzereyken zikrederse; benim üzerime de vacip olur, ben de onu gazabımla zikrederim, gazabıma maruz bırakırım."

b. Günün Evvelinde Dört Rekât Namaz

قال الله تعالى: يا ابن آدم لا تعجز عن اربع
ركعاتٍ من اول النهار ا كفُّك آخره.

(*Kàllellàhu Teàlâ: Yebne âdem*) Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurdu ki: "Ey Adem oğlu! (*Lâ ta'ciz an erbai rekeatin min evvelin-nehhâri eküffüke âhirehû*) Günün evvelinde dört rekattan, dört rekat namaz kılmaktan aciz kalma, geri durma ki, ben de senin için o gününün ahirine kefil olayım, tekeffül edeyim."

Yâni, "Sen o günün evvelinde dört rekat namaz kılarsan, ben

de o gününün ahirine kadar sana kefil olurum; rızık veririm, yardım ederim, hıfzederim, himaye ederim, lütfuma erdiririm, rahmetime daldırırım."

Buradaki dört rekât bazı alimlere göre, sabah namazının dört rekatıdır; iki rekat sünneti, iki rekat farzıdır. Çünkü, imsak kesildikten sonra günün evvelinde o namazlar kılınıyor. İki rekat sünneti de çok kuvvetli sünnettir. Bizim mezhebimize göre, cemaate gelen bir kimse farza durulmuş olduğunu gördüğü halde, eğer sünneti kılmamışsa, imam selâm vermeden önce ben bunlara yetişirim diye şöyle baktığı zaman yetişeceğine aklı kesiyorsa; iki rekat sünneti kılar, farza öyle durur. Bizim mezhebimizde bu sünnet kuvvetli olduğundan, böyle yapmak icab eder. Evet, elhamdü lillâh sabah namazını böylece iki rekat sünneti, iki rekat farzıyla kılıyoruz.

Bir rivayete göre de bu dört rekattan murad, güneşin doğusundaki dört rekattır. Yâni, işrak vaktinde kılınan dört rekattır. Yâni insan, güneş doğduktan sonra dört rekât kılarsa, o gün için Allah'ın garantisi üzerinde olur, lütfu üzerinde olur, rahmeti üzerinde olur. Rızık bakımından bir genişlik, bir takım ikrâmat kendisine hasıl olur.

Arapçada, Arapların örfünde, kültüründe, o memleketin töresine göre gündüz iki çeşittir. Gece diyoruz gündüz diyoruz... Gece güneş battığı zaman başlar; tamam, bu bizimle aynı... Gündüz ne zaman başlar? Onlara göre iki çeşit gündüz var:

1. *Nehar-ı şer'î*: Şeriatın bakışına göre, gündüz imsak kesilmesiyle başlar. İmsak kesilip de oruç başladığı zaman, gündüz başlamış demektir. Bu nedir? Doğu ufkunda fecr-i sadık'ın görünmesidir.

Fecr-i sadık ne demek? İnsan geceleyin yönünü güneşin doğacağı tarafa dönse, açık bir yerde, denizde diyelim, bir adada doğu tarafına bakmağa başlasa; dört bir taraf karanlık, hiç bir aydınlık yok... Bir zaman gelir ki, doğu tarafında yaygın bir aydınlık başlar; haaa, bak, güneş bu taraftan doğacak, belli oldu. İnsan yönü bile bilmese, şöyle etrafa baktığı zaman, bak şurda

ufuk çizgisi belli oldu. İşte ufukta yaygın aydınlanma başlar başlamaz, daha her taraf karanlık ama; o tarafta artık gece gitmeğe başladı.

Fecir demek, zaten yarılmak demek. Fecir, tan; neden deniliyor? Gece yarılıyor parçalanıyor, gece oradan ayrılıyor artık manasına; ufuktan ayrılıyor manasına... İşte o zaman başlar. O zaman sabah namazı için ezan okunur, sabah namazı kılınır.

İşte o halden sonra bir saat, bir buçuk saat geçer, güneş ondan sonra doğar. Yâni baktığın yerden güneşin çıkması daha bir buçuk saat kadar sonra olur. İşte bu fecr-i sadıkla başlayan zamana *nehâr-ı şer'î* derler, güneşin batmasıyla sona eriyor.

2. *Nehâr-ı örfî* ise, yâni örf ve adete göre gündüz ise, güneşin doğmasıyla başlar. Demek ki nehâr-ı örfi, adet gelenek babında olan gündüz. Nehar- ı şer'îden daha kısadır. Nehar-ı şer'î daha erken başlıyor, nehar-ı örfi biraz daha geç başlıyor.

O zaman dört rekat namaz, ya *sabah namazı*'dır ki, elhamdü lillâh hep kılıyoruz; ya da güneşin doğmasından sonra burada kılmağa başladığımız, —bazı kardeşlerimiz biliyor ama, bazıları burda gördüler— *işrak namazı*'dır.

Zaten işrak namazını kılan insanın; sabah namazını kıldıktan sonra oturup zikirle, ilimle, irfanla, ibadetle meşgul olduktan, Kur'anla meşgul olduktan sonra kalkıp iki rekat, dört rekat namaz kılan insanın rızkı geniş olacak diye zaten hadis-i şeriflerden biliyoruz. Hac ve umre yapmış gibi sevap alır diye mükâfaat olduğunu biliyoruz. İsmail AS'ın neslinden köleleri azad etmiş gibi sevap kazanacağını biliyoruz. Ölürse imanla göçeceğine dair müjdeler olduğunu biliyoruz.

Binâen aleyh, "Burada bahsedilen bu işrak namazı olabilir." diyen alimler de vardır. Herhalde ihtiyatı elden kaçırmayıp işi garantiye bindirmek için, o hadis-i şeriflerdeki mukâfaatları da düşünerek bu iki namazı da kılmak gerekiyor.

Sabah namazından sonra, hadis-i şeriflerde iki rekat da kılsa deniliyor. Bazı kereler büyüklerimiz dört rekat kılarlar bu namazı. Demek ki, ondan dolayıdır. Biz de dört rekat kılarak, hiç

olmazsa şu Mi'rac Kandili zamanında inşaallah dört rekat kılalım işrak namazını; bu mükâfaat Allah tarafından bizlere ihsan olunsun...

"Ey Adem oğlu, neharın evvelinde, gündüzün evvelinde dört rekattan aciz kalma ki, ben de sana neharın ahirine kadar kefil olayım, garanti vereyim!" diye buyrulduğu için.

Biliyorsunuz sabah namazından sonra, öğle namazından evvel iki namaz vardır. Birisi *işrak namazı*'dır; işte böyle biraz yarım saat filan geçtikten sonra kalkılıp kılınan... Birisi de *duhâ namazı*'dır. Duhâ vakti, güneş artık gökte yükselip de bakılamayacak kadar ışıdığı, aydınlandığı ve ortalığı ışıtmağa başladığı zamandır. İşrak vakti vaktinde insan güneşe bakabilir, portakal renkli görünür, gözünü almaz insanın ama; duhâ vaktinde güneşe bakılamaz artık. Şöyle epeyce yükselmiştir ve etrafı ışıtmağa başlamıştır; duha vaktidir o işte...

Duhâ vaktinde namaz kılmak hakkında da çok tavsiyeler vardır, mükâfaatlar vaad edilmiştir. Peygamber SAS duhâ vaktinde de namaz kılardı. İşrak vaktinde kılardı, duha vaktinde de namaz kılardı. Duha vakti yâni diyelim ki bizim bu saatlere göre: dokuz, on, onbir; o vakitlerde kılınan namazdır. Derler ki, neharın rubû'u geçince, yâni, gündüzün dörtte biri geçince... Güneş doğusuyla güneş batısı arasını dörde bölersek, dörtte bir miktarı geçtikten sonraki zamandır. Yâni güneş doğuşuyla öğlenin ortası olmuş oluyor aşağı yukarı. İkindi bir tarafta, duha namazı öbür tarafta simetrik olarak; öğleden önce o vakitte olmuş gibi oluyor.

Onda rivayet dört rekâttır. Yâni, Efendimiz dört rekât kılmış, sekiz rekât kılmış, oniki rekat kılmış... Dört rekat kılarsa Duha namazını bir insan, kendisini Allah-u Teàlâ Hazretleri muhsin kullar zümresine dahil eder. Muhsin kul ne demek: İbadetini Allah'ı görüyormuş gibi yapan, kaliteli, yüksek seviyeli, sevabı çok, mertebesi yüce kul demek... Muhsin kullar zümresine dahil olmak çok güzel bir şeydir. Çünkü;

والله يحب المحسنين (آل عمران:١٣٤)

(*Va'llàhu yuhibbu'l-muhsinîn*) "Allah muhsin kullarını sever." Allah'ın sevdiği kul sıfatına sahib olmuş oluyor.

Binâen aleyh, bizim tarikat büyüklerimiz mürşid-i kâmillerimiz, ulemâ-i àmilînimiz, meşâyih-i vâsilînimiz hem işrak namazını kılmayı bize emir ve tavsiye buyurmuşlardır: "İşrak namazını kılın, sabah namazından sonra oturup yatmayın, ibadet edin, zikir edin, Kur'an okuyun, *Evrâd-ı Şerife*'mizi okuyun da, ondan sonra işrak namazı kılın!" demişlerdir; hem de duhâ vaktinde dört rekat duhâ namazı kılmayı tavsiye etmişlerdir.

Bizim Türkiyemizde duha namazının adı, Türkçe kelime karşılığı olarak, *kuşluk namazı*'dır. Duymuşsunuzdur, kuşluk namazı... Hacı teyzeler bunları hiç kaçırmazlar. Onlar ibadetlerine düşkün olduğu için, erkeklerden biraz daha ileri giderler. Erkekler işe gittiği için bu ibadeti biraz yapmayabilirler. Amma, hacı teyzeler evde kaçırmazlar. Baş örtüleriyle, ellerinde tesbihleriyle, duha vakti gelince kuşluk namazını kılarlar, bu sevapları kaçırmazlar. Daha ne namazlar kılarlar mübarekler...

Peygamber (SAS) buyuruyor ki:

عليكم بدين العجائز

(*Aleyküm bi-dînil-acâiz*) "Size acûze kadınların dindarlığını tavsiye ederim." Neden? Onlar, ölüm biraz yaklaştığı için güzel ibadet ederler de ondan. (*Aleyküm bi-dînil acâiz*) Acuzelerin dindarlığını tavsiye ederim buyurmuş.

c. Kulun Çelişkili Halleri

Aynı hadis-i şerif devam ediyor ama, arada şöyle buyuruyor Efendimiz SAS:

يَقُولُ اللهُ تَعَالٰى: عَجِبْتُ لِمَنْ أَيْقَنَ بِالْمَوْتِ كَيْفَ يَفْرَحُ ،

(*Yekùlü'llàhu teàlâ*) Allah-u Teàlâ Hazretleri şöyle de buyuruyor:

(*Acibtü li-men eykane bil-mevti keyfe yefrahu*) *Acibtü* demek, hayretler ettim demek; şaşırdım yahu, hayret ettim... Allah-u Teàlâ Hazretleri böyle buyurur diye Efendimiz bize bildiriyor, bilgi olarak veriyor.

(*Acibtü*) "Şaşarım, şaşırdım." Kime: (*limen eykane bil-mevti keyfe yefrahu*) "Ölümü, ölümün geleceğini kesin olarak biliyor da, nasıl ferahlanıyor; şaştım böyle bir kula, şaşarım! Hem öleceğini biliyor, hem de nasıl ferahlanıyor, şaşarım!"

Ferahlamak, ferahlanmak Arapçada, biraz şımarık sevinmek demektir. Yâni biz normal olarak, "Oh, biraz meltem esti, ferahladım. Oh, elhamdü lillâh namazı kıldım, biraz ferahladım." deriz. Biz Türkçede ferahı biraz tatlı bir mânâda kullanırız. Arapçada ferahlanmak, şımarık ukalâca sevinmek demek... Ya malına mağrur olarak, ya makàmına mağrur olarak, bir sebepten dolayı böyle fazla keyifli olmak demek...

Onun için, "Allah ferih ve fahûr olan kulları sevmez!" buyruluyor. Yâni çok böyle şımarıkça sevinen ve iftihar eden, çok övüngen olan, övünücü olan kulları sevmez diye ayet-i kerimede geçiyor.

Şimdi ölümün geleceğini biliyor da, nasıl böyle gàfil ve şımarıkça, ukalâca neşeli geziyor? Yâni, ifrat bir durum.

وَعَجِبْتُ لِمَنْ أَيْقَنَ بِالْحِسَابِ كَيْفَ يَجْمَعُ الْمَالَ ،

(*Acibtü li-men eykane bi'l-hisâbi keyfe yecmau'l-mâl*) "Şaştım şu kula ki, hesabın da olacağını biliyor; ahirette hesap var, Mahkeme-i Kübrâ'da hesaba çekilecek; nasıl topluyor bu paraları, malları?.."

Tabii İslâm'da ticaret var, kazanç var mülkiyet var; yasak

değil, haram değil amma, kazanılan paranın ve malın, mülkün görevleri var. Yâni, kazancın insana yüklediği vazifeleri mü'minin yapması lâzım! En asgari çizgisi, zekâtı vermektir. Yâni mâlî vazifelerin yapılmasının asgari alt seviyesi, zekâtı vermektir.

Zekât nedir? Parası olan kimsenin parasından kırkta birini vermesidir. Koyunu olan kimsenin kırk koyundan bir tanesini vermesidir. Devesi sığırı olanın hesabı vardır, listesi vardır; şu kadarsa şöyle alınır, bu kadarsa böyle alınır diye bir cetvele göre zekâtı vardır. Arazinin mahsülünün zekâtına öşür denilir, onda bir verilir. Arazinin sulama durumu varsa, meşakkatliyse mahsülün alınması; o zaman yirmide bir verilir. Meşakkat var çünkü, ayrıca masraf var... Meşakkatsizse o zaman öşür verilir, onda biri verilir.

Öşürü vermemek de, zekâtı vermemek gibidir. Hani, portakal bahçesinde portakallar oluyor, patates tarlasında patatesler, mahsuller oluyor, buğday tarlasında buğday oluyor... Ne olacak? Bunların öşürlerinin yâni tarım vergisi diyelim; ziraat vergisinin İslâm'da verilmesi gerekir.

Tabiî, asgari çizgisi zekâttır diyorum. Niye asgari çizgisi sözünü kullanıyorum? Çünkü, "*Mürüvvete endâze olmaz!*" demişler eskiler. Endâze, ölçü demek Farsça. Yâni erkekliğin ölçüsü olmaz, yâni kahramanlığın hududu olmaz, yâni yap yapabildiğin kadar; babayiğitliğin hududu olmaz.

Ebûbekr-i Sıddîk RA Efendimiz İslâm'a girdiği zaman yetmişbin mi, doksanbin mi altını varmış. Vurun hesaba, anlayın parasının miktarını... Kureyş'in zenginlerinden idi Ebûbekr-i Sıddîk Efendimiz, hepsini Rasûlüllah'ın emrine verdi, İslâm için harcadı.

Hazreti Ömer daima onunla yarışmak istemiş ama, bir keresinde çok zorlamış kendisini... "Bu sefer Hazreti Ebûbekr-i geçeyim! Mübarek hep böyle çok şaşırtıcı miktarlarda bol bol veriyor." diye düşünmüş taşınmış, hesaplamış ölçmüş biçmiş; gönlünden kopmuş, malının yarısını vermiş. Ordu techiz edilecek, İslâmın yükselmesi gelişmesi için çalışmalar yapılacak, fukaranın

karnı doyacak; çıkartmış malının yarısını vermiş.

Mescid-i Saadet'e gitmiş, merak da ediyor: "Bakalım Ebûbekr-i Sıddîk bu sefer ne kadar verdi? Acabâ onu geçtim mi?" filân diye düşünüyor. Bir de bakmış ki, Ebûbekr-i Sıddîk her şeyini vermiş. Ve Peygamber Efendimiz soruyor:

"—Yâ Ebâbekir, çoluk çocuğuna ne bıraktın?"

"—Allah'ı ve Rasûlünü bıraktım."

Allah var ya, yetmez mi?.. Rasûlüllah'ın rızası için veriyor ya, Rasûlüllah'ın rızası yetmez mi? "Ne bıraktın çoluk çocuğuna?" deyince, "Allah ve Rasûlünü bıraktım." diyor. Bu, *sıddıkiyyet* verişidir. Yâni sıddîk makamına ulaşmış insanın verişi böyledir, her şeyini verir, Allah'a tevekkül eder. Ötekisi *fârukıyyet*, hakkı batıldan tefrik edip, ölçü, denge simgesi o fârukıyyet verişidir; o da yarısını veriyor. Yarım elma gönül alma, yarısı senin yarısı benim; kardeş payı dediğimiz şekilde...

Bu da hayırdır ama, zekâtın yüksek seviyesidir. Kimisi işte zekâtı kırkta bir olarak veriyor ölçüsünü, kimisi zekâtını da vermiyor. Bu cimriliktir ve günahtır ve bunun cezası vardır. Yâni Allah kendisine kırk bölük mal vermiş de, Allah'ın verdiği kırk bölük malın bir tanesini fukaraya veremiyor. Fukara şurda kıvranıyor, kırk tane koyunu var, bir tanesini veremiyor. Bu cimriliktir ve bunun günahı vardır, vebâli vardır. Bunlar hakkında ayet-i kerimede buyuruluyor ki, *bismillâhir-rahmânir-rahim*:

والذين يكنزون الذهب والفضة ولا ينفقونها فى

سبيل الله فبشرهم بعذابٍ اليم (التوبة:٣٤)

(*Vellezîne yeknizûnez-zehebe vel-fiddata*) Hiç şüphe yok ki, altını gümüşü hazine olsun diye kasasına, çekmecesine depo eden, biriktiren; (*ve lâ yünfikùnehâ fi sebîlillah*) Allah'ın yolunda bunları harcamayan, sarf etmeyen kimselere, (*febeşşirhüm bi-azâbin elîm.*) feci bir azapla ahirette muamele göreceklerini tebliğ

et ey Rasûlüm, bildir onlara!.. Siz misiniz dünyada altını gümüşü biriktirip de kasalarda, sandıklarda depo eden, saklayan, hazine meydana getiren? Ahirette onların feci bir şekilde cezalandırılacağını, azaba uğrayacaklarını onlara tebliğ et, bildir, ihtar et ey Rasûlüm!" diye ayet-i kerime inmiştir.

Bu ayet-i kerime inince, sahabe-i kiram ağladılar. "Eyvaaaah, mahvolduk, ne olacağız?" filân diye Peygamber SAS Efendimiz'e söylemek istediler, kimse de söyleyemedi. Hazret-i Ömer RA'ı aracı yaptılar, o gitti söyledi. Tabii, onların korktuğu kadar da olmadığı anlaşıldı. Yâni onlar depo etmek deyince; "Eyvah, hiç bir şey biriktiremeyeceğiz, hiç bir şey olmayacak, Allah'ın rızasını kazanmak için her şeyi vermek gerekiyor; hiç depo etmek yok!" diye anladılar, çok korktular. Herkesin yine ne de olsa biraz ellerinde mal var, mülk var; hurma bahçesi var, biraz şusu var, busu var... O zaman Efendimiz ölçü koydu, mâlî vazifelerinin farzlarını yerine getirirse cezaya uğramaz diye bildirdi.

Ama işte o mâlî vazifeler de şartlara ve zamana göre değişir. Öyle olur ki, meselâ İstiklâl Harbi'nde Yunanlılar İzmir'e çıkartmayı yapmışlar, ilerlemişler; Kütahya'yı, Uşak'ı yakmışlar, yıkmışlar, Ankara'nın Polatlı kasabasına kadar gelmişler. E, şimdi burda kırkta bir zekât vermekle bu adamların def edilmesi mümkün mü?.. Can pazarı, iman pazarı, memleket elden gidiyor. Tabii o zaman zamana zemine göre daha fazlaca gayret göstermek uygundur.

Burada tabii hatırıma geliyor: Şimdi bizim bu Avustralya'da siz kök salmakta olan bir müslüman grupsunuz. İçinizde Türkiye'ye döndüğü halde, Türkiye'de olmuyor diye yaşayamayıp, tekrar buraya gelenler var...

Almanya'dan da böyle olanlar var. Almanya'ya alışmışlar, yirmi sene - yirmi beş sene sonra kesin dönüş yapıp Türkiye'ye, ondan sonra yapamayıp tekrar Almanya'ya gidenler var. Hatta, çocuklarından intihar edenler var... Çocuk intibak edemiyor bu tarafa, veya adam, "Yâhu kâfir memleketinde o kadar düzen vardı, burası gûya müslüman memleketi, burada bu kadar

haksızlık düzensizlik...” Deli oluyor, aklı başından gidiyor, beyninden vurulmuşa dönüyor; yâni isyan ediyor, hay Allah diyor... Ondan sonra kalkıp geliyor.

Netice itibarıyla burada devamlı kalacak insanlar var... Kök salmış artık, çoluk çocuğu evlenmiş, bilmem ne; Türkiye’ye dönmesi biraz zor. Gider gelir keyif için, ziyaret için ama; belli ki burada kalacak. Binâen aleyh, burada köklü İslâmî müesseselerin kurulması lâzım! İslâmi müesseselerin en önde geleni camidir.

Peygamber SAS Efendimiz, Ebü’d-Derdâ RA’ın rivayet ettiği bir hadis-i şerifinde şöyle buyuruyor:[49]

مَا مِنْ خَمْسَةِ أَبْيَاتٍ، لاَ يُؤَذَّنُ فِيهِمْ بِالصَّلاَةِ، وتُقَامُ فِيهِمْ بِالصَّلاَةِ؛

إِلاَّ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ (حم. طب. عن أبي الدرداء)

RE. 381/5 (*Mâ min hamsetü ebyâtin*) “Hiç bir beş tane ev yoktur ki, (*lâ yüezzenü fîhim bi’s-salâh, ve tükàmü fîhim bi’s-salâh*) içinde namaz için ezan okunmuyor, namaz için ikàmet getirilmiyor; (*ille’stahveze aleyhimü’ş-şeytàn*) şeytan oraya hàkim olur, şeytan oraya bastırır, gàlip gelir.”

Yani, “Beş tane aile bir yerde toplanırsa, orada ezan okumaları, kamet getirmeleri gerekir. Eğer ezan okuyup, kamet getirip, cemaatle namaz kılmazlarsa; şeytan onlara hâkim olur, gàlip olur, onları hükmü altına alır.” Buyruluyor.

Binâen aleyh, bizim Ali Bingöl kardeşimiz Mısırlı bir kardeşi buldu telefonla burada, Warrnambool’da... Ben sordum ona:

“—Kaç ailesiniz?”

“—İşte, bir iki aileyiz.” dedi.

Beş aile olsaydı, burada bir mescid yapmaları boyunlarının

---

49 Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.445, no:27553; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.340, Ebü’d-Derdâ RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.978, no:20372; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XIX, s.153, no:20443.

borcuydu. Ezan okumak ve kamet getirip cemaatle namaz kılmak boyunlarının borcu olacaktı hadis-i şerife göre... Binâen aleyh, ilk iş ibadetleri yapmaktır, şeytanın hakimiyetinden kurtulmaktır, şeytanın hükmüne girmemektir, şeytanın devletinin hudutları içinde esir duruma düşmemektir; bu bir...

İkincisi: Bu yetmez, çoluk çocuğu kurtarmak için iki üç gündür işte konferans olarak anlatıyorum. Bunlar sadece konferans olsun diye söylenmiş sözler değildir, yürekten acı acı düşünülerek, böyle endişelerle ortaya çıkan nasihatlerdir, fikirlerdir. Binâen aleyh, burada sizin çocuklarınızı mutlaka müslüman, mütedeyyin yetiştirmek mecburiyetiniz vardır. Onların müslüman, mütedeyyin yetiştirilmesi için gerekli müesseseleri kurmak gerekmektedir. Binaea aleyh, bunlar için çalışmak gerekmektedir, kesenin ağzını açmak gerekmektedir, bu müesseseleri kurmak gerekmektedir.

Aksi takdirde çocuk İngilizleşiyor, yâni dini kültürünü kaybediyor, bunların havasına giriyor. Bunların havası nedir: Bunların havası, uçsuz bucaksız bir cinsel hürriyet; onun arkasından ibadetsizlik, keyif, zevk, sefa; onun arkasından da ahirette azab ve ikàb... Onun için burada bizim bozulmadan kalmamız lâzım!..

Hani altını hangi hale sokarsan sok, altın olarak kalır; bozulmaz, yeşermez, sararmaz, kararmaz... Külçe de olsa, erise de, her halde altın olarak kalır, hiç bir şekilde dejenere olmaz. Bizim de böyle altın olarak kalmamız lâzım; yâni bozulmamamız lâzım, bakır gibi yeşermememiz lâzım, demir gibi küflenmememiz lâzım, eriyip yok olmamamız lâzım!.. İşte bu da mâlî fedâkârlıklarla oluyor.

İslâm'ın ibadetlerinin hepsi ruhî değildir, hepsi bedenî değildir, bir kısmı da mâlîdir. İki tane büyük mâlî ibadetimiz vardır: Birisi zekâttır, birisi de hacdır. Zengin olmayana hac farz değildir. Hac hem mâlî, hem sıhhî, hem bedenî, hem ruhî bir ibadettir. Zekât, mâlî bir ibadettir. İslâm böyle yüce bir dindir.

عَجِبْتُ لِمَنْ أَيْقَنَ بِالْقَبرِ كَيْفَ يَضْحَكُ ،

(*Ve acibtü li-men eykane bi'l-kabri, keyfe yadhakü*) "Yine şaştım o kula ki, şaşarım o kula ki, kabrin varlığından haberdardır, kabri biliyor; bir gün insanların gömüldüğü gibi kendisinin de kabre konulacağını biliyor, kabri biliyor; (*keyfe yadhakü*) nasıl gülüyor? Kabri bildiği halde bir insan nasıl güler? Şaşarım o kula, şaştım o kula!" deniliyor.

وَعَجِبْتُ لِمَنْ أَيْقَنَ بِالآخِرَةِ ، كَيْفَ يَسْتَرِيحُ ،

(*Ve acibtü li-men eykane bi'l-âhireti, keyfe yesterîh*) "Ahiretin geleceğini, öteki alemin varlığını kesin olarak bilen bir mü'min, nasıl istirahat eder, nasıl rahat durur? Niye ahiretini kazanmak için çalışmaz, ibadet taat eylemez; nasıl böyle istirahat eder? Şaştım, şaşarım o kula!" Bir cümle de bu...

وَعَجِبْتُ لِمَنْ أَيْقَنَ بِالدُّنيَا وَزَوَالِهَا ، كَيْفَ يَطْمَئِنُّ اِلَيْهَا ،

(*Ve acibtü limen eykane bid-dünyâ ve zevâlihâ, keyfe yatmeinnü ileyhâ*) "Dünyanın ne olduğunu, mahiyetini ve fâni olduğunu, zail olduğunu, bir gün yok olacağını bilip de, ona gönlünü bağlayana şaşarım!" buyurmuş Allah-u Teàlâ Hazretleri, Peygamber Efendimiz'in bu hadiste bize bildirdiğine göre...

وَعَجِبْتُ لِمَنْ عَالِمٌ بِاللِّسَانِ ،وَلٰكِنْ جَاهِلٌ بِالْقَلْبِ ،

(*Ve acibtü li-men àlimün bi'l-lisâni, velâkin câhilün bi'l-kalb*) "Diliyle alim gibi görünen, ama gönlüyle cahil olan kimseye de şaşarım! Dilinde laf var, içinde hal yok, kalbinde güzel duygular yok. Diliyle alim, kalbiyle cahil olana şaşarım!" buyruluyor. İçinin dışına eşit olmaması, aynı olmaması; bu da tabii münafıklık

alâmetidir.

وَعَجِبْتُ لِمَنْ يَتَطَهَّرُ بِالْمَاءِ، وَهُوَ غَيْرُ طَاهِرٍ،

(*Ve acibtü li-men yattahhiru bi'l-mâi, ve hüve gayru tàhirin*) "Yine şaşarım o kula ki, suyla yıkanıyor ama yine de temiz olmuyor. Suyla yıkandığı halde temiz olmayana; yâni dışını yıkıyor ama içinde kötü duygular, günahlar, haramlar vs. var ama içi temiz değil... E, o zaman ona şaşarım!"

وَعَجِبْتُ لِمَنْ يَشْتَغِلُ بِعُيُوبِ النَّاسِ، وَهُوَ غَافِلٌ عَنْ عُيُوبِ نَفْسِهِ،

(*Ve acibtü li-men yeştagılü bi-uyûbin-nâsi, ve hüve gàfilün an uyûbi nefsihî*) "İnsanların ayıplarını görüp, onları diline dolayıp, onlarla meşgul olduğu halde, kendisinin ayıplarını göremeyen insana şaşarım!"

İnsanların çoğunun huyu budur; başkasının kusurunu görür, kendi kusurunun farkında değildir. Başkasının kusurlarını gıybet etmekle meşguldür, adamı çekiştirmekle meşguldür. Halbuki kendisinde daha nice kusurlar vardır.

Mü'minin işi nedir? Kendi ayıplarıyla meşgul olmaktır, başkasının aybını örtmeğe çalışmaktır. Mü'min kardeşinin aybını örtmek, mü'minin vazifesidir.

وَعَجِبْتُ لِمَنْ يَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ مُطَّلِعٌ عَلَيْهِ، كَيْفَ يَعْصِيهِ،

(*Ve acibtü li-men ya'lemu enna'llàhe müttaliun aleyhi, keyfe ya'sîhi*) Allah'ın, her işlediğini gördüğüne, muttali olduğuna kesinlikle inanan bir insan, nasıl olur da ona asi olur; ona da şaşarım!" Yâni, Allah görmüyor mu?

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ (الحديد: ٤)

(*Ve hüve meaküm eyne mâ küntüm*) [Nerede olsanız, o sizinle beraberdir.] (Hadid, 57/4)

Nerede olsanız Allah hazır ve nazır değil mi? Allah'ın gördüğü yerde insan nasıl zina işliyor, nasıl haram yiyor, nasıl içki içiyor, nasıl kumar oynuyor, nasıl Allah'ın sevmediği işleri yapıyor?

وَعَجِبْتُ لِمَنْ يَعْلَمُ أَنَّهُ يَمُوتُ وَحْدَهُ، وَيَدْخُلُ الْقَبْرَ وَحْدَهُ،

وَيُحَاسِبُ وَحْدَهُ، كَيْفَ يَسْتَأْنِسُ بِالنَّاسِ ؟

(*Ve acibtü li-men ya'lemu ennehû yemûtü vahdehû, ve yedhulü'l-kabre vahdehû, ve yühàsibü vahdehû, keyfe yeste'nisü bi'n-nâs*) "Yine şu insana şaşarım ki, biliyor ki tek başına ölecek, tek başına kabre girecek, tek başına ahirette hesaba çekilecek; nasıl insanlara dayanıp, güvenip onlarla hemhal oluyor?" Yâni, onlarla beraber olmayacak..

Dünyada kabile reisi olabilir, devlet başkanı olabilir, kocaman bir ailenin reisi olabilir; "Çoluk çocuğum var, eşim dostum var, akrabam var, kavmin kabilem var!" diyebilir, güvenebilir dünyada... "Kimse bana dokunamaz, çünkü ben çok nüfuzlü bir insanım, çok adamı olan bir insanım!" diyebilir ama; kabre tek başına girmeyecek mi, tek başına ölmeyecek mi, tek başına ahirette hesaba çekilmeyecek mi; ötekiler yardım mı edecekler?.. Etmeyecekler. Kabirde yoldaş mı olacaklar?.. Olmayacaklar. Kabre getirip, bırakıp, gömüp gidecekler. Kabirde insanın yanında sadece ameli kalacak.

Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

"—Ne dersiniz? Bir insanın üç tane arkadaşı olsa, birisi ona ölünceye kadar, son nefesini verinceye kadar arkadaşlık etse... Ötekisi biraz daha vefalı bir arkadaş olsa, öldükten sonra da işte son vazifelerini yapsa; onu yıkasa, kefenlese, namazını kılsa, kabre gömse vs. Kabre kadar vazifesini yapsa... Üçüncü arkadaşı

da kabirde de yanına gelse, orada da arkadaşlık yapsa; ahbaplığı dostluğu orada da devam etse... Bu arkadaşlardan hangisi daha iyidir?"

Diyorlar ki:

"—Yâ Rasûlallah, kabre kadar gelip, kabirde de arkadaşlık dostluk yapıyorsa, en iyi arkadaş odur.

Diyor ki:

"—Ölünceye kadar insana arkadaşlık yapan malıdır. Çünkü öldüğü zaman mal kendisinin olmaktan çıkıyor."

Nefes verdiği anda, kendisinin bütün malları mirasçıların hakkı oluyor, bitti.

"—Kabre kadar kendisine dostluk eden kimlerdir?"

"—Hısmı akrabasıdır, oğlu kızıdır."

İşte öldü derler, açıkta kalmasın derler, kefenlerler, yıkarlar, tabuta koyarlar, getirirler camiye namazını kılarlar. İşte eş dost ilan veriliyor Gazetelerde duyuluyor, caminin minarelerinden cenaze salâsı veriliyor. "Haa, bizim tanıdıklardan filânca ölmüş, gideyim şunun namazını kılayım!" diyor. Kimisi geride kalanların hatırına namaz kılıyor, kimisi ölenin hatırına, onu sevdiği için namazını kılıyor. Kimisi sevmese bile akrabalarından çekindiği için, gitmesem olmaz diye namazını kılıyor. Netice itibariyle kabre bırakıyorlar, kabri kapatıp ale'l-acele gidiyorlar. İmam kalıyor orda, Dikiliyor mezarın başında:

"—Ey filâncanın oğlu filânca! Hani dünyadayken hatırlar mısın, '*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah*' diyordun; onu hatırla, melekler şimdi karşına geldiği zaman öyle söyle!" diye telkin vermeğe o kalıyor.

Herkes kaçıp gidiyor. Onlar gittikten sonra, imam da gittikten sonra, kabirde artık tek başına kalıyor insan. Haa, bunlar da hısım akraba; mal son nefesi verinceye kadar, hısım akraba kabre konuluncaya kadar...

Sonra, kabirde de ahbaplık dostluğu devam eden hangisi: Amel-i salihi... Kabirde kıldığı namazlar sağında; oruçlar, zekâtlar, haclar dört yanında yoldaş olacaklar. Nasıl yoldaş

olacaklar?..

Bir hadis-i şerifte buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

"—Kabre yalnız başına girmiş olan kimse ürperecek, korkacak. Yapayalnız, tenha, hiç kimse yok... Kabirde buna yalnızlık diyorlar. *Vahşet*, Arapçada yalnız olmak. Yâni böyle kabirdeki o tenhalıktan, hiç kimsenin olmamasından, ıssızlıktan korkacak. O korku esnasında çok güzel yüzlü, çok sevimli, insana çok huzur veren sempatik bir kimseyle karşılaşacak. Karşısına öyle bir kimse gelecek. Diyecek ki: 'Yâhu, yâ mübarek, şurada ıssızlıktan ürpermiştim ben, çok korkmuştum. İçime bir vahşet gelmişti, böyle bir yalnızlıktan ürperme duygusu gelmişti. Şimdi seni görünce, şöyle bir içim rahatladı. Nurânî bir insansın, iyi bir insansın, çok sevdim seni; canım sana ısındı, bu yalnızlığımda bana rahat verdin, huzur verdin. Sen kimsin?' diyecek. O da cevap verecek:" diyor bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz:

"—Ben senin okuduğun Tebâreke Sûresi'yim. Allah bana bugün bu sureti verdi. senin yanına böyle gönderdi." diyecek.

Şimdi, Allah-u Teàlâ Hazretleri yanına Tebâreke Sûresi'ni mânevî olarak gönderse, o onu görmese, ürperecek yine, yalnızlık duygusundan kurtulmayacak. Ama Allah onun anlayacağı şekilde gönderiyor. Onun hoşuna gidecek bir şekil veriyor, o şekilde onu tecessüm ettiriyor, temessül ettiriyor karşısına; onu görünce memnun oluyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri kullarının tabii hallerini biliyor, onlara hangi şeyin daha güzel olacağını biliyor; böyle onların anlayacağı şekilde ihsan ve ikramda bulunuyor.

Binâen aleyh, insanın ameli kabirde ona bayağı böyle ahbap gibi yoldaş olacak. Yâni yanında şu kadar namaz yığılı duruyor, bu kadar zekât yığılı duruyor, bu kadar oruç yığılı duruyor tarzında değil de; şöyle güzel hoşuna gidecek suretlerde, şekillerde kabirde yoldaş olacak, amelleri arkadaşlık, ahbaplık edecek. Allah, kabirde böyle güzel amelleri yoldaş olanlardan eylesin...

Tabii, aksi de var. Namazı niyazı yoksa, günahı kusuru çoksa, o zaman ne olacak? Etrafında onlar çirkin suretlerde, korkunç hayvanlar şekilde yoldaş olacaklar; o zaman çok daha perişan

olacak ve kabirde azabı başlayacak.

Onun için, kabir azabından Peygamber Efendimiz Allah'a sığınırdı. Allah bizim kabrimizi cennet bahçesi eylesin, bizi kabirde azap gören kimselerden eylemesin...

لاَ اِلٰهَ اِلاَّ اَنَا حَقًّا ، وَمُحَمَّدٌ عَبْدِى وَرَسُولِى ، صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

(*Lâ ilâhe illâ ene hakkan*) "Benden gayri Ma'bud, ilâh yoktur, hak olarak bu böyledir. (*ve muhammedün abdî ve rasûlî*) Muhammed de benim kulumdur ve elçimdir. (*Salla'llàhu aleyhi ve sellem*)" diye bitiriyor hadis-i kudsîyi...

Allah o Peygamber Efendimiz'e bizim salât u selâmımızı tebliğ eylesin... Onun şefaatine bizleri mazhar eylesin... Ahirette onun *Livâü'l-Hamd*'i altında haşreylesin cümlemizi... Havz-ı Kevser'inden doya doya nûş etmeyi nasib eylesin... Onun izinden, peşinden cennete bi-gayri hisab girmeyi nasib eylesin... Firdevs-i A'lâ'da Peygamber Efendimiz'e cümlemizi komşu eylesin...

Bi-hürmeti esrâri sûreti'l-fâtihah!..

29. 12. 1994 Sabah Namazı
Sydney- AVUSTRALYA

15. YARIN HESAP VAR!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemin... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd:

a. Her Şey Şahitlik Edecek

Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i kudsîlerinden cumanın vakti gelinceye kadar bir kaç tanesini okumaya çalışalım. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz SAS:

يَقُولُ اللهُ تَعَالٰى: يَاابْنَ آدَمُ، مَلاَئِكَتِى يَتَعَاقَبُونَ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ، وَ يَكْتُبُونَ مَا تَقُولُ وَتَفْعَلُ، وَالأَرْضُ تَشْهَدُ عَلَيْكَ بِمَا تَفْعَلُ عَلَيْهَا، وَالسَّمَاءُ تَشْهَدُ عَلَيْكَ بِمَا يَصْعَدُ اِلَيْهَا، وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ تَشْهَدَانِ عَلَيْكَ بِمَا تَشْهَدَانِ مِنْكَ، وَكَفٰى بِاللهِ شَهِيداً عَلَيْكَ، وَهُوَ مُطَّلِعٌ عَلَيْكَ، وَهُوَ اَعْلَمُ بِخَطَرَاتِ قَلْبِكَ، وَمَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُكَ. يَاابْنَ آدَمَ، عُمْرٌ قَلِيلٌ وَانْتَ مَيِّتٌ، فَكَفٰى بِالْمَوْتِ شُغُلاً شَاغِلاً. يَاابْنَ آدَمَ، اِعْلَمْ اَنَّ الْحَلاَلَ يَاتِيكَ قَطْرَةً، وَالْحَرَامُ يَاتِيكَ كَالسَّيْلِ؛ فَمَنْ صَفَا عِيشُهُ، صَفَا دِينُهُ.

(*Yekùlü'llàhu Teàlâ*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri şöyle buyuruyor:" Tabii Allah-u Teàlâ Hazretleri, Peygamber SAS Efendimiz'in gönlüne böyle buyurmasını ilham ediyor; onun üzerine o da bildiriyor.

(*Ye'bne âdem!*) "Ey Ademoğlu!" Hepimiz Hazret-i Âdem atamızın soyundan geldiğimiz için, Âdemoğlu diye anılıyoruz. Yâni, maksat biz insanlar... Tabii Arapçasında tekil şahıs olarak hitab ediyor ama, hepimize hitab olduğu için, herkese topluca söylenmiş gibi, "Ey insanlar!" denmiş gibi oluyor.

"Ey Âdemoğlu! (*Melâiketî yeteàkabûne bi'l-leyli ve'n-nehâri aleyke*) Benim meleklerim gece gündüz seni takip ediyorlar, peş peşine senin üzerine nöbet tutuyorlar. Yâni birisi ayrılsa nöbetten, ötekisi onun arkasından geliyor aynı vazifeye devam ediyor. Melekler sizi takip etmekte... (*Ve yektübûne mâ tekùlü ve tef'alü*) Senin söylediğin her şeyi ve yaptığın her işi onlar yazıyorlar. Hiç bir an, hiç bir yerde o melekler yanından ayrılmıyor, söylediğini ve yaptığını kayda geçiriyorlar; söylediğin de yazılıyor, yaptığın işler de tespit olunuyor."

وَالْأَرْضُ تَشْهَدُ عَلَيْكَ بِمَا تَفْعَلُ عَلَيْهَا ،

(*Ve'l-ardu teşhedü aleyke bimâ tef'alü aleyhâ*) "Yeryüzü de onun üzerinde senin yaptığın her şeye şahitlik edecek."

Bizim, dünyada konuştuğunu duymadığımız görmediğimiz varlıkları da Allah-u Teàlâ Hazretleri ahirette konuşturacak. Biliyorsunuz, Yâsin Sûresi'nde, ellerin, ayakların, insanın aleyhine şahitlik edeceğini her sabah okuyoruz.

وَالسَّمَاءُ تَشْهَدُ عَلَيْكَ بِمَا يَصْعَدُ إِلَيْهَا ،

(*Ve's-semâü teşhedü aleyke bimâ yas'adü ileyhâ*) "Gökyüzü de senin amellerinden neler göğe doğru yükseliyorsa, onun şahidi olacak."

Biliyorsunuz insanların yapmış oldukları ameller göklere yükseltiliyor melekler tarafından, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin dergâhına arz olunuyor. Hattâ, bir hadis-i şerifte Peygamber SAS Efendimiz bizlerin, Ramazan'ın dışında da, pazartesi perşembe günleri oruç tutmamızı tavsiye etmiş. Buyurmuş ki:[50]

تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ ، فَأُحِبُّ أَنْ يُعْرَضَ عَمَلِي

وَأَنَا صَائِمٌ (ت. عن أبي هريرة)

RE. 253/2 (*Tu'radu'l-a'mâlü yevme'l-isneyni ve'l-hamîs*) "Pazartesi perşembe günleri kulların yaptıkları, iyi kötü ameller Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin dergâhına melekler tarafından sunulur. (*Feuhibbu en yu'rada amelî ve ene sàim*) Ben de amellerimin oruçluyken arz edilmesini seviyorum. Onun için bu günlerde oruç tutuyorum." buyurmuş Peygamber Efendimiz SAS.

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de bildiriyor ki:

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ (الحديد: ٤)

(*Ve hüve meaküm eyne mâ küntüm*) "Ey kullarım, siz nerede olursanız olun, Allah sizinle beraberdir, yanınızdadır." (Hadid, 57/4)

لاَ تُدْرِكُهُ الأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الأَبْصَارَ (الأنعام:١٠٣)

---

50 Tirmizî, *Sünen*, c.3, s.122, no:747; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.287; Ebû Hüreyre RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.201, no:2358; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.201, no:21801; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.377, no:3820; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.121, no:2667; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.403, no:2617; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.18; Üsâmetü'bnü Zeyd RA'dan.

Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.249, no:986; Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.8, s.564, no:24192; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXII, s.445, no:35531.

(*Lâ tüdrikühü'l-ebsàr ve hüve yüdrikü'l-ebsàr*) [Gözler onu göremez; halbuki o gözleri görür.] (En'am, 6/103)

İnsanların gözleri onu görmez ama, o insanları da görür, gözleri de görür, gözlerin içini de görür, insanın aklından geçeni de bilir, aklın içini de, kafanın içini de bilir.

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri bizim yanımızda, her şeyi biliyor ama, neden melekleri pazartesi, perşembe günü Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin dergâhına arz ediyorlar bizim amellerimizi? Niye haftada iki gün? Her an Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi görüyor."

Burada Allah'ın büyük rahmeti var, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin lütfu var üzerimize... Yâni, pazartesiden perşembeye kadar tevbe etme imkânı var... Perşembeden bir dahaki pazartesiye kadar insanın işlemiş olduğu günahlara tevbe etme imkânı var. Hemen çıkmıyor, hemen resmiyete ve kâğıtlara girmiyor, hemen ceza makbuzu kesilmiyor, bekleniyor. Pazartesiden perşembeye kadar, perşembeden öteki pazartesiye kadar bekleniyor. Yâni kul tevbe etse, Allah affedecek, bağışlayacak; sırf onun için, amellerin böyle haftada iki gün dergâh-ı izzete sunulması...

Allah her zaman, yapılır yapılmaz biliyor, yapılmadan önce biliyor, olacağı biliyor, istikbali biliyor, maziyi biliyor, gizliyi biliyor, aşikâreyi biliyor; söylediğimizi, söylemediğimizi, kalbimizdeki niyetimizi biliyor ama; pazartesi, perşembe arz olunması, affına imkân sağlaması bakımından önemli oluyor.

İşte, göklere yükselir ameller; bunu bu hadis-i şeriften biliyoruz. Bir de Mi'rac hadis-i şeriflerinden biliyoruz ki, melekler bile, Cebrail AS bile göklerden geçerken, göğün vazifeli melekleri durdurup soruyorlar:

"—Ey filanca, dur bakalım, nereye gidiyorsun? Sen kimsin? "

"—Ben Cebrâil'im."

"—Pekiyi, yanındaki kim? "

"—O da Muhammed-i Mustafa, Allah'ın Rasûlü..."

"—E, peki ona izin verildi mi buralardan öbür taraflara

geçmeğe? Davet olundu mu, izin var mı? "

"—Evet var; Mi'rac'a çıkacak, Allah izin verdi."

"—Peki, o zaman geçsin!" diyorlar.

Yâni meleklerin en yükseği, en kıymetlisi, en büyüğü olan Cebrâil AS bile semanın kapısından geçerken, semalardan geçerken, semanın vazifeli meleği durdurup soru soruyor: "Kimsin dur bakalım, nereye gidiyorsun?" diye. O da, "Ben Cebrail'im!" diyor. "Yanındakinin müsaadesi var mı?" diyor, onu soruyor. Yâni, Cebrail kendisi böyle izinsiz alıp bir şey götürür mü? "Onun da izni var, o da geçebilir." diyor, o zaman geçiyor. Demek ki gökte göğün bekçileri melekler var ve meleklerin geçişini bile kontrol ediyorlar.

Ayrıca, insanların amellerini götürmesini de kontrol eder melekler.

"—Sen ne götürüyorsun?"

"—İşte falanca Kur'an okudu, sevaplı işler yaptı, sadaka verdi filân... Onları götürüyorum yukarıya..."

Bazılarını geçirmezler, o semadan yukarıya geçirmez melekler. Neden:

"—Götür o adamın yaptığı o ibadeti onun başına çal, yüzüne vur, reddet onu!"

"—Niye?"

"—Allah mürâîlerin ibadetlerini burdan öteye geçirme diye bana emretti. O adam mürâîdir, riyakardır. Onun için götür yüzüne çarp!" diyebilir melek.

Veyahut;

"—İhlâssız yapılmıştır o amel, ihlâssızları bu tarafa geçirmeğe izin yok; götür reddet, kabul edilmediğini bildir, yüzüne çal!" denilebilir.

Şimdi: Ey Adem oğlu! Benim meleklerim peş peşe, gece gündüz senin üzerinde nöbet tutuyorlar. Birisi bir nöbeti bitirince ötekisi geliyor, birisi bitirince ötekisi geliyor. (*Ve yektübûne mâ tekùlü ve tef'alü*) Söylediklerini, işlediklerini yazıyorlar. Yeryüzü, onun

üzerinde işlemiş olduğun işi şahit olarak biliyor görüyor. Ve o da bildirecek, ahirette şahit olacak:

"—Yâ Rabbi, bu adam benim üzerimde namaz kıldı. Geelong'a gidiyordu, veya Melbourn'a gidiyordu, Sydney'e gidiyordu. Namaz vakti gelince kenara çekildi, elini kulağına koydu, ezanı okudu. Benim üstümde namaz kıldı; şahidim." diyecek, mekânlar da şahitlik edecek.

İnsanın a'zâları da şahitlik edecek. Hatta, insanoğlu kendi a'zâsına diyecek ki:

"—Ey benim a'zalarım. Niye benim aleyhime böyle şahitlik ediyorsunuz, söylüyorsunuz; olur mu yâni böyle ahbaplık? Benim a'zam değil misin? Benim elim, kolum, gözüm, dilim, dudağım, ağzım değil misin? Niye benim aleyhime böyle şahitlik verdiniz bu Mahkeme-i Kübrâ'da? Aleyhime konuştunuz, şahit oldunuz?"

قَالُوا أَنطَقَنَا اللهُ الَّذِي أَنطَقَ كُلَّ شَيْءٍ (فصلت:٢١)

(*Kàlû entakana'llàhu'llezî entaka külle şey'*) "Her şeyi konuşturma kudretine sahib olan Allah bizi konuşturuyor." (Fussilet, 41/21) "O konuşturunca bizim konuşmaktan imtinâ etmemiz mümkün mü? Susmamız mümkün mü, söylemememiz mümkün mü? Ondan söylüyoruz." diyecekler.

İşte a'zâları söyleyecek, yer söyleyecek, şahitlik edecek. Ve gökyüzü de kendisinden nelerin geçtiğini, yukarıya doğru hangi amellerin geçtiğini söyleyecek, o da şahitlik edecek.

وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ تَشْهَدَانِ عَلَيْكَ بِمَا تَشْهَدَانِ مِنْكَ ،

(*Ve'ş-şemsü ve'l-kameru teşhedâni aleyke bimâ teşhedâni minke*) "Ay ve Güneş de seni yukardan gözleyip, senin yaptıklarından şahit olduğu şeylere ahirette şahitlik edecekler: 'Evet yâ Rabbi, gündüz şunu işledi, gece bunu işledi.' diye söyleyecekler."

Haa... burada asıl cümle geldi:

وَكَفٰى بِاللهِ شَهِيداً عَلَيْكَ،

(*Ve kefâ bi'llâhi şehîden aleyke*) "Şahit olarak Allah yeter, Allah'ın bilmesi, görmesi yeter. Başka şahide lüzum yok ama, Allah-u Teàlâ Hazretleri yere, göğe, Ay'a, Güneş'e a'zâlara, meleklere, semâya şahitlik ettirecek; kıskıvrak yakalanacak Mahkeme-i Kübrâ'da şahitlerin huzurunda, insanın ne yaptığı ne yapmadığı ortaya çıkacak. (*Ve kefâ bi'llâhi şehîden aleyke*) Sana şahit olarak Allah kâfiyken, onları da öyle şahitlik ettirecek.

وَهُوَ مُطَّلِعٌ عَلَيْكَ، وَهُوَ اَعْلَمُ بِخَطَرَاتِ قَلْبِكَ، وَمَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُكَ .

(*Ve hüve muttaliun aleyke*) Ve Allah-u Teàlâ Hazretleri sana muttalîdir, yaptıklarını biliyor. (*Ve hüve a'lemü bi-hatarâti kalbike*) Ve senin kalbine hutur eden, doğan fikirleri de senden daha iyi biliyor. Kalbinden ne geçirdin, niye niyet ettin neyi düşündün; kalbine ne geldi, aklına ne geldi; söylemedin ama, onu da senden daha iyi biliyor. (*Ve mâ tüvesvisü bihî nefsüke*) Senin nefsin sana ne vesveseler verdi, için neler istedi, hevâ-i nefsin sana neler telkin etti. ne yapmak istedi canın; içinden ne arzular doğdu taştı, onları da biliyor.

Bu hadis-i kudsînin buraya kadar olan yerinden çıkacak ders ne: "Ey Ademoğlu, aklını başına topla! Hiç bir şey unutulmayacak, hiç bir şey gizli kalmayacak, her şey ortaya dökülecek, Mahkeme-i Kübrâ'da şahitler konuşacak; iyi de kötü de ne işlemişse, ahirette mahşer halkının karşısında hepsi dile gelecek söylenilecek; bak haberin olsun, kötü şeyleri işleme! İşleme ki mahşer halkına rezil rüsvâ olma, iyi şeyleri işle! Yarın Mahkeme-i Kübrâ var, hesaba çekileceksin, her şey şahit; ona göre ayağını denk al!"

Yâni, kimse beni görmüyor deme! Dağ başındayım, etrafta kimse yok, polis yok, etrafta adam yok, tenha bir yerdeyim deme;

çünkü melekler var... Melekler olmasa, yeryüzünün kendisi şahitlik edecek. Gökte ay güneş şahitlik edecek, semâ şahitlik edecek, çare yok. Senin kendi a'zân şahitlik edecek, bir işin gizli kalması bahis konusu değil... Ona göre iyi insan ol, kâmil insan ol, temiz insan ol, sâfî insan ol, Allah'ın sevdiği gibi bir insan ol!

Başka insanlar seni beğensin diye süsleniyorsun, tıraş oluyorsun... Allah razı olsun, Şeref Bey beni dün güzelce tıraş etti, tamam cuma hazırlığını yaptık; güzel elbiseleri giydik, ütülü pantolonları giydik, tertemiz yıkandık, donandık. Neden? Başka insanlara karşı bu donanma... Allah'a karşı donanmak nasıl olacak? Gönlünün temizliğiyle olacak. Yâni insanın dışını süsleyip de, içinin kirli kalması olur mu? Dışı tâhir, dışı temiz, içi pis olur mu?

Bir şişenin içine pislik koysan, dışını denizin kenarına götürsen, on sene yıkasan; şişenin içinde pislik olduktan sonra dışının yıkanması para etmez, içinde pislik var...

b. Ameller Niyetlere Göredir

Onun için, asıl kalbin temiz olması lâzım! Kalp nedir? Kalp burası mıdır? Hani şu tık tık, tık tık, tık tık atıyor... Hani koyunun da kalbi var, tavuğun da kalbi var, çatalı batırıyoruz, hart diye yiyoruz; veya bir bıçak vuruyoruz ikiye ayırıyoruz, tavada kızartıyoruz yemek yapıyoruz... Hayır, kalp demek gönül demek, insanın iç alemi demek, insanın akletme vasıtası demek.

Kur'an-ı Kerim'de buyuruluyor:

لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا (الحج:٤٦)

(*Lehüm kulûbün lâ ya'kılûne bihâ*) "O insanların kalpleri var ama akletmiyorlar kalbleriyle..." (Hac, 22/46)

Haa, demek ki kalp ne demekmiş? Akledici bir a'zâ demekmiş. Yâni yanlış anlaşılmasın, kalp deyince yürek anlaşılmasın, et parçası anlaşılmasın; insanın akletme vasıtası, anlama vasıtası

olan iç uzvu bu kapb... Türkçe'de bunun adı ne? Gönül...

Gönlünü temiz tutacak insan. Gönlünden neler geçiyor, iç aleminden neler geçiyor; o temiz olacak. Niyetin temiz olması çok önemli:[51]

إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ (خ. م. د. ن. ه. حم. عن عمر)

(*İnneme'l-a'mâlü bi'n-niyyât*) "Ameller niyetlere göredir."

Amellerin sevap veya günah olması, sonuç itibariyle niyetine göredir.

"—O ameli ne niyetle yaptın sen?"

"—Falancayı aldatmak için yaptım."

"—O zaman sevap yok!"

"—E, canım güzel bir şey yaptım."

"—Güzel bir şey yaptın ama, birisini aldatmak için güzel bir şey yaptın; oy almak için yaptın, kandırmak için yaptın, parasını çalmak için yaptın... E, o zaman kıymetli olmuyor, niyet önemli."

O halde, bu hadis-i şerifin buraya kadar olan kısmından bizim

---

[51] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.1, no:1; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1515, no:1907; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.670, no:2201; Neseî, *Sünen*, c.I, s.58, no:75; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1413, no:4227; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.25, no:168; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.I, s.73, no:142; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.50, no:1; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.9, no:37; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.17, no:40; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.380, no:257; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.336, no:6837; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.41, no:181; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.79, no:78; Tahâvî, *Şerh-i Maànî*, c.III, s.96, no:4293; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.42; Hamîdî, *Müsned*, c.I, s.16, no:28; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.195, no:1171; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.62, no:188; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.244; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.136, no:656; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXII, s.166; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.171; Tahàvî, *Şerh-i Maànî*, c.III, s.96, no:4293; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.488, no:7438; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.64, no:257; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IX, s.380, no:3707; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.48, no:78; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid,* c.I, s.206, no:483; Hz. Ömer RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.342; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.
Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.422, no:7263; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.1, no:1; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IX, s.459, no:8819.

anlayacağımız: Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bizi gördüğünü düşünerek kulluğumuzu öyle yapmak. Buna ne diyoruz tasavvufta: *Makàm-ı ihsân*...

Çünkü, hadis-i şerifte geçiyor. İhsân nedir:[52]

اَلْإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ، فَإِنَّهُ يَرَاكَ

(خ. م. ن. ه. حم. خز. حب. ش. حل. عن أبي هريرة؛ م. د. ت. ن. ه. حب. ق. عن عمر)

(*El-ihsânü en ta'büda'llàhe keenneke terâhu*) "İhsân, Allah'ı görüyormuş gibi ibadeti o kadar içten yapmaktır. (*Fein lem tekün terâhu, feinnehû yerâke*) Çünkü her ne kadar sen onu görmüyorsan da, o seni görüyor."

Binâen aleyh, bu hadis-i şerifin buraya kadar olan kısmından çıkartacağımız ders nedir? Her şey şahit olacak, Allah da görüyor, Mahkeme-i Kübrâ da olacak. Binâen aleyh, içimiz temiz, gizlimiz aşikâremiz tertemiz olsun. Dışı süsleyip de, donanıp boyanıp da, için kirli kalması olmaz. Allah insanın kalbine baktığı için, kalbinin temiz olması lâzım!

c. Helâl Damla Damla, Haram Sel Gibi

---

[52] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.27, no:50; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.39, no:9; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.101, no:4991; İbn-i Mâce, Sünen, c.I, s.25, no:64; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.426, no:9497; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.5, no:2244; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.375, no:159; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.157, no:30309; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.528, no:117222; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.I, s.36, no:8; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.6, no:2610; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.635, no:4695; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.97, no:4990; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.24, no:63; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.389, no:168; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.203, no:20660; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.528, no:11721; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.383; Beyhakî, *el-Erbaùne's-Suğrâ*, c.I, s.61, no:23; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.44, no:5249; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.57, no:140; Süyûtî, *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.X, s.494, no:10108.

يَا ابْنَ آدمَ ، عُمْرٌ قَلِيلٌ وَأَنْتَ مَيِّتٌ ، فَكَفٰى بِالْمَوْتِ شُغُلاً شَاغِلاً .

(*Yebne âdem*) "Ey Adem oğlu! (*Umrun kalîlün*) Ömrün kalîl, azıcık bir ömrün var, (*ve ente meyyitün*) öleceksin sonunda... (*Fekefâ bi'l-mevti şugulen şâgılâ*) Seni meşgul edecek bir olay olarak ölüm yetmez mi ya? Seni meşgul edecek bir iş değil mi şu ölüm denilen olay, ölüp gitmeyecek misin?"

يَا ابْنَ آدمَ ، اِعْلَمْ أَنَّ الْحَلَالَ يَأْتِيكَ قَطْرَةً ، وَالْحَرَامُ يَأْتِيكَ كَالسَّيْلِ ؛

(*Yebne adem*) "Ey Adem oğlu! (*İ'lem enne'l-halâle ye'tîke katraten, ve'l-harâmü ye'tîke ke's-seyl*) Bil ki sana helâl katre gibi, bir damlacık gibi gelir; amma haram sel gibi gelir."

Helâl damla gibi gelir, haram sel gibi gelir. Yâni helâl az, haram kolay, çok. Harama razı oldun mu; cebin de dolar, evin de dolar, kasan da dolar... Ooo, eroin kaçırmaktan para kazanır insan, aldatmaktan, hilekârlıktan, kumardan, oradan buradan... Her yerden para gelir. Evet, helâl katredir, damladır, haram sel gibidir.

فَمَنْ صَفَا عِيشُهُ ، صَفَا دِينُهُ .

(*Femen safâ îşuhû, safâ dînühû*) "Ama kimin kazancı temiz olursa, yaşantısı temiz olursa; dini temiz olur." Yâni, "Damla gibi azıcık olan helâli yersen, temiz olursun. Dinin de temiz olur, ahirette de kâr edersin. O öteki haramlara dalarsan, o zaman yaşamın da kötü olur, dinin de kötü olur, ahirette de hesap var, cezanı çekersin!" denmiş oluyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri cümlemizi helâl lokma yiyenlerden eylesin... Allah'ın kendisini gördüğünü ve hesaba çekeceğini hiç unutmayıp, her zaman, her yerde, insanların olduğu olmadığı, polisin bulunduğu bulunmadığı her yerde, her zaman Allah'ın

sevdiği kul olarak hareket etmeye, çalışmaya muvaffak eylesin...

Yalnızken, evdeyken, çarşıdayken, pazardayken, kimse görmüyorken, görüyorken; her zaman Allah-u Teàlâ Hazretlerinin rızasını gözetmeyi, rızasına uygun yaşamayı, ömrümüzü hayırlı, sevaplı, ecirli geçirmeyi ve hüsn-ü hatimeler ile göçmeyi, huzuruna sevdiği bir kul olarak yüzü ak alnı açık varmayı nasib eylesin...

Mahkeme-i Kübrâ'dan sevapları, kazançları çok olarak beraat edip çıkmayı, Cennete girmeyi nasib eylesin. Allah'ın bazı has kulları da bi-gayri hisâb cennete girecek; onlara hesap bile sorulmadan, defter divan açılmadan, yekün tutulmadan, sorgu sual olmadan doğrudan doğruya cennete girecek. Allah-u Teàlâ Hazretleri bi-gayri hisab cennete girenlerden, cemâlini görenlerden, cennet nimetleriyle bahtiyar olanlardan eylesin cümlemizi, sevdiklerimizle beraber...

Sübhàne rabbinâ rabbi'l-izzeti ammâ yasifûn... Ve selâmün ale'l-mürselîn... Ve'l-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemin. Rabbenâ tekabbel minnâ bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!

30. 12. 1994 - Geelong Camii
Melbourne / **AVUSTRALYA**

16. TASAVVUFÎ EĞİTİM

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Kemâ yenbagî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ, ve tâci ruûsina, ve kurreti a'yuninâ muhammedini'l-mustafâ ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ... Emmâ ba'd;

Aziz ve sevgili kardeşlerim!

Bugün size *tasavvuf* konusunu anlatmak istiyorum. Çünkü, bir müslüman için en önemli konulardan birisidir. Tarih boyunca da, günümüzde de, şarkta ve garbda; İslâm ülkelerinde ve İslâm ülkelerinin dışındaki İslâm'la ilgisi olmayan yerlerde dahi ilgi görmüştür. Roce Garudi meşhur Fransız filozofu, müslüman olmuş; kitabında tasavvuftan bahsederken, "Bir inanç destanı" diyor, destan diye isimlendiriyor tasavvufu.

Rusya'daki yetmiş yıllık bolşevik-ateist idareden sonra, biz orayı ziyaret ettiğimizde, hâlâ İslâm'ın canlı kalmış olduğunu gördük. Orada İslâm'ın bütün baskılara rağmen, devletin bütün gücüne rağmen ayakta kalması tasavvufla olmuştur. Bu konuda eserler yazılmıştır.

Türkiye'de de bolşevik ihtilâlinden aşağı kalmayacağını rahatlıkla söyleyebileceğimiz bir uygulama olmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarından Demokrat Parti'nin iktidara geldiği, biraz hürriyetin verildiği zamana kadar o kadar şiddetli bir devre geçmiştir ki, gazetelerde İslâmî konularda yazı dahi tefrika edilememiştir. "Tefrika edilen yazılar durdurulsun! Bu konuları derhal kesin!" diye Başbakanlık'tan yazı gönderilmiştir gazetelere... Ve okullarda İslâm'la ilgili bahisler atlanmıştır tarih kitaplarında. Romalıların, Yunanlıların, Avrupalıların tarihi okutulmuştur da, İslâm tarihi okutulmamıştır. Ama İslâm

Türkiye'de yine dip-diri kalmıştır, halkımız müslüman, mütedeyyin kalmıştır; sebebi yine tasavvufi kaynaklardır, odaklardır, dergâhlardır.

Batı'da da müslüman olanlar tasavvufla müslüman oluyorlar, Afrika'da İslâm'ın yayılması tasavvufla oluyor. İngilizlerin, Almanların arasında meşhur sofiler var, eser yazan şu anda yaşayan kimseler var. Bu konunun üzerinde durmak bizler için de son derece önemli. Çünkü öğrendiğimiz bütün bilgiler nihayet bilgidir, teoridir, teoriktir. Ama, teorinin pratiğe intikali, yâni ilmin amel haline dönüşmesi lâzım, kàlin hâle intikal etmesi lâzım!. *Kàl*, Arapçada söz demek, *hal* de, insanın durumu demek... Sözden öze doğru bilginin te'sir etmesi ve insanı müslüman etmesi ve müslümanca yaşatması lâzım.

Onun için tasavvuf çok önemli, bizim tarihimiz ve kültürümüz bakımından da vazgeçilmez bir konudur. Çünkü bizim tarihimiz, yâni bizim Türkiye tarihi, Osmanlı tarihi tasavvuf tarihidir. Osmanlı bir tasavvuf devletidir; padişahından çiftçisine, kazaskerinden yeniçerisine, ulemasından mollasına, talebesine kadar her yerde tasavvuf vardır. Çok yoğun bir tasavvufî hayatın müstesna misâlidir Osmanlı Devleti...

O bakımdan bu Orta Asya'da başlamıştır. Ortadoğu'da, Anadolu'da ve Balkanlar'da devam etmiştir. Bu konunun bahis konusu edilmesi gerekiyor.

a. Tasavvuf Nedir?

Tasavvuf konusunda tabii ilk söz fıkıh ilminindir. Yâni, "Tasavvuf nedir?" sorusuna, "El-cevab: Tasavvuf şudur." diye bir cevap lâzım ilk önce... Hani her şeyi soruyoruz ya: "Bu haram mıdır, helâl mıdır? Doğru mudur, yanlış mıdır?" diye; ondan sonra, müftüler de fetvâ veriyor.

Sizin bu satılan kitaplar arasında da yer alan, *Günümüzün Meselelerine Fetvalar* diye bir kitap var. Kitabın yazarı Halil Günenç Hoca büyük bir hocadır, fakihtir; hem Hanefî fıkhını, hem

Şafiî fıkhını çok iyi bilen alim bir insandır, tanıdığımız bir kimsedir. Ona sormuşlar:

"—Nedir bu tasavvuf?" diye.

O da diyor ki:

"—Tasavvuf, İslâmî ilimlerden bir makbul, mu'teber, mecbûrî ilimdir."

Yâni fetva böyle... Aynı şekilde tasavvuf konusunda bizim İslâm mecmuamızda röportaj yapmıştır kardeşlerimiz, büyük alim Muhammed Emin Er Hocayla... O da dört mezhebin fıkhını çok iyi bilen bir kimsedir. Arap ülkelerinde de okumuştur; çok alim, fâzıl, nazik, kibar, sessiz bir kimsedir. O da *Tasavvuf ve Fıkıh* diye bir yazı ile kendisiyle yapılan röportajlara verdiği cevaplarla, tasavvufun nasıl İslâmî bir ilim olduğunu ispat eden bir konuşma yapmıştır İslâm mecmuası röportajcısına... O da İslâm mecmuamızda vardır.

Bunları konuyu herkes bilsin diye söylüyorum. Çünkü, bana göre bugün mutasavvıfları, ortalıkta dolaşan tasavvufî bilgileri ve tarikatları üçe ayırmak lâzım:

1. *Hakîkî tasavvuf*, tahkîkî tasavvuf, gerçek tasavvuf, İslâmî tasavvuf.

2. *Taklîdî tasavvuf.* Yol doğru, esas sağlam, fakat temsil eden şahıslar cahil, takliden yapılıyor iş. Meselâ, Abdulkadir-i Geylânî Efendimiz'in Kàdirî Tarikatı hak tarikattır. Seyyid Ahmed el-Rufai Efendimiz'in Rufaiyye Tarikatı hak tarikattır. Ama İstanbul'da, Ankara'da, Türkiye'nin muhtelif yerlerinde bazı kimseler var; an'anevi olarak Kadiriye tarikatından el almıştır, Rufaiye tarikatından el almışlar ama; şu anda onu temsil edecek kuvvette değil başındaki kimseler, takliden gidiyor.

3. Bir de *dejenere tasavvuf* vardır. Yâni, İslâmî olmaktan çıkmış, gayr-i İslâmî bir duruma manzaraya bürünmüştür. İçinde içki vardır, haramlar vardır, itikadda bozukluklar vardır; bu da dejenere tasavvuftur. Dejenere tasavvuf, tasavvufun adını karartan bir çizgidir. Aslında tasavvuf değildir ama, adı tasavvuf

olduğu için yüz karası olmaktadır. Ve tasavvufa hücum edilmesine, tasavvufun dindarlar tarafından tenkid edilmesine sebep olmaktadır. Bazı ulema çıkıp aleyhinde konuşmaktadır: "Böyle tasavvuf mu olur?" diye. Çünkü bid'atlar vardır içinde, çünkü haramlar vardır, çünkü yalanlar yanlışlar, yanlışlıklar vardır. Ondan dolayı da haklı olarak tabii başta biz tenkid ederiz, ediyoruz zaten.

Bu dejenerasyona bir misal olarak: Cumhuriyet gazetesi bundan senelerce önce, Yugoslavya parçalanmadan çok yıllar önce, bir muhabirini Arnavutluğa göndermişti. Arnavutluk'ta o zaman Enver Hoca komünist rejimi vardı. Cumhuriyet gazetesi de solcu bir gazete, onun için Arnavutluğa gitti. Yâni çok katı bir komünizmin uygulandığı, ahalisinin %99'u müslüman olan bir ülke... Ben de o yazıları takip etmiştim. Cumhuriyet gazetesinin muhabiri anlatıyor: Tekkenin başındaki adam —şeyh gûya— bu zata rakı ikram ediyor. Hoş geldiniz babında içki ikram ediyor, o da onu ballandıra ballandıra anlatıyor. Yâni şöyle rakı içtik, böyle şey yaptık filan diye.

E, İslâm'da içki haram:

إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالأَنْصَابُ وَالأَزْلاَمُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ
الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (المائدة:٩٠)

(*İnneme'l-hamru ve'l-meysiru ve'l-ensàbü ve'l-ezlâmü ricsün min ameli'ş-şeytàni fectenibûhu leallekûm tüflihûn*) [İçki, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz.] (Maide, 5/90)

İçki haram! Bu nedir? Tabii, bu bir dejenerasyondur.

Hacı Bektâş-ı Velî Efendimiz; bu Bektâşî Tarikatı'nın kendisine bağlandığı, bağlılık iddiasında bulunduğu Hacı Bektâş-ı Velî Efendimiz ne diyor *Makàlât* isimli kitabında? Diyor ki:

"—Bir kuyunun içine bir damla içki damlasa, kuyunun suyu

murdar olur. Dışarı çekip, çekip, çekip, suyunu temizlemek lâzım, boşaltmak lâzım. O dışarı çektikleri suyu döktükleri yere, tabii bir serinlik, ıslaklık olacak; orada ot bitse, o otu koyun yese, takvâ ehli insanlar o koyunun etini bile yemezler." diyor.

Tabii, fıkıh bakımından yerde pislik bile olsa, pislik ota intikal etmez; otu yiyen koyunun etine intikal etmez. Ama, bu sözde ne var? İçkinin doğru olmadığını gösteren bir mübâlağa sanatı var. Yâni, "O koyunun etini bile yemeyecek kadar içkiden kaçınır takvâ ehli insanlar." diyor, Hacı Bektaş-i Veli.

E, Bektâşî Tarikatı'ndan Arnavutluk'taki Bektâşî tekkesinin şeyhi kendisi de içki içiyor, gelenler de içki sunuyor; fotoğraflarını da çekmişler, Cumhuriyet gazetesinde ben de görmüştüm. Yâni ben bunu bir iftira olarak değil de, kendim de tasavvuf erbabı olduğum için hayret ederek görmüşüm ve hafızama nakşetmişim, böyle bir hadiseyi. Bu nedir? Bir dejenerasyondur. Dejenerasyon ne demek? Bir şeyin bozulması demek, aslî hüviyetini kaybetmesi demek.

Hacı Bektâş-ı Velî de böyle bir durum yok. Çünkü Hacı Bektâş-ı Velî, "Kuyuya içki damlasa, suyu çekilse, ot bitse, oradaki otu yiyen koyunun eti bile yenmez." diye içkinin bu kadar aleyhinde söz söylüyor. Öbürü de içkiyi içiyor. Demek ki aslından sapma ve bozulma olmuş; yâni dejenerasyon olmuş.

Başka bir misal: Bizim Kayserili bir tüccar ihvanımız var, İstanbul'da bir iş hanında güzel bir dükkânı var girişinde; toptan imalat, konfeksiyon, kadın konfeksiyonu yapıyor. Yanlarında da bir başka müessesede aynı handa bir genç varmış; böyle cübbeyle geziyormuş, sakallıymış, beş vakit namaz olduğu zaman merdivenlerden; paldır küldür, paldır küldür iniyor. Tamam, bizim genç camiye gidiyor, namazı camide kılıyor, geliyor. Handaki başka genç arkadaşlara te'sir ediyor:

"—Gelin, gafleti bırakın, şeytana uymayın, namaz kılın, namaza başlayın!" filan diye onları da doğru yola çekiyor, beraber namaza gidiyorlar.

Sakallı... E güzel, tamam, Allah razı olsun! Bak, İslâm için çalışan bir genç ne güzel, etrafındaki insanları da doğru yola çekiyor.

Sonra bir zaman gelmiş, sakalı kesmiş. Sakalı kesmek haram İslâm'da, bütün mezheplere göre haram. Yâni bir mecburiyet olursa, hani askerdir, memurdur, polistir, yasaktır, mecburiyettir filan ayrı. Mecburiyetse, mecburiyeti koyana vebal gider. Amma, mecburiyet yoksa sakalı kazımak doğru değildir, haramdır. Sakalı bırakmışken kazımış, cübbeyi çıkartmış, namazı bırakmış.

"—E, namaz?"

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

إِنَّ الصَّلاَةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا (النساء:١٠٣)

(*İnne's-salâte kânet ale'l-mü'minîne kitâben mevkùtâ*) "Hiç şüphe yok ki, namaz mü'min kulların üzerine belirli zamanlarda yapmaları gereken farz bir ibadettir." (Nisâ, 4/103)

Bunu yapacak! Bunu ihmal etti mi, Allah'ın emrini ihmal etmiş oluyor. Kur'an-ı Kerim'deki;

أَقِيمُوا الصَّلاَةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ (البقرة:١١٠)

(*Ekîmu's-salâte ve âtü'z-zekâh*) [Namazı kılın, zekâtı verin!] (Bakara, 2/110) emirlerine asi olmuş oluyor, bir farzı terk etmiş oluyor.

Hayretler içinde kalmışlar bunlar; çağırmışlar sormuşlar:

"—Yahu sen ne oldun böyle? Sakalı kestin, cübbeyi çıkarttın, namazı terk ettin, camiye gitmiyorsun, değiştin?"

Meğer bir yeni şahsa, şeyh denilen bir kimseye intisab etmiş, ondan sonra değişmiş. "Allah Allah, bu ne biçim şey, bu ne biçim iş? Tarikata girince ibadetinin, takvâsının artması gerekirken, bu çocuk niye bu hale geldi?" diye merak ediyor bizim hacı kardeşimiz.

Bir gün bu genç demiş ki:

"—Üsküdar'da filanca mahallede bu akşam ihvanın toplantısı var, bizim efendi konuşma yapacak; siz de buyurun, gelin!"

"—Olur, gelirim, hemen geleyim!" demiş.

O gittikten sonra tezgâhtarı bizim hacı kardeşimize demiş ki:

"—Ağabey, sen gelirim dedin ama gitme oraya! Biliyorsun her çeşmeden su içilmez. Bu adam bu çocukcağızı baştan çıkarttı, namazını bıraktırdı, sakalını kestirtti, doğru yoldan saptırttı; sen bunun sohbetine gitme!"

Demiş ki:

"—Biliyorum, o adam kimdir diye merak ettiğim için, özellikle onun için gidiyorum. Bir bakayım kim bu adam ki, bunu böyle baştan çıkarttı."

O akşam iki üç arkadaşıyla beraber özel arabaya binmişler, Üsküdar Salacak'taki o tarif edilen adrese tam gelmişler, camiden akşam ezanı okumuş. Tereddüt etmişler: "Camiye mi gidelim, eve mi girelim? Ev de şuracıkta, cami de şuracıkta, ikisi de yakın..." Demişler ki: "Şimdi camide cemaat azdır, altı yedi kişidir; evde ise kalabalık çoktur, ihvan toplanmıştır hepsi; eve gidelim!"

Eve gitmişler. Hakîkaten içerisi tıklım tıklım dolu, kalabalık, büyük izdiham var. Girmişler, bir şahıs konuşuyor: Allah'ın sevgisinden bahsediyor, muhabbetullahtan bahsediyor... Oturmuşlar; konuşmuş, konuşmuş, konuşmuş... Ohh, Yâni ezan yeni okundu, içeri yeni girdiler ama saate bakıyorlarmış:

"—Allah Allah! Yâhu vakit sıkışmağa başladı, yatsının vakti yaklaşıyor, akşamın vakti daralıyor; bunlarda hiç öyle bu konuşmayı da bırakacak gibi bir hal yok!"

Ölçmüşler, biçmişler, yutkunmuşlar, sonunda demişler ki:

"—Yâhu namazı kılmayacak mıyız? Vakit geçiyor, yatsının vakti yaklaşıyor?" filan demişler.

Adam konuşmayı kesmiş, şöyle bir bakmış. "Nereden getirdiniz bu ham ervahı?" gibilerden...

"—Abdest alacağız!" filan.

Demiş:

"—Götürün abdest alsın!"

"Şimdi bizi aldı lavobaya götürdü; Eh, işte orada yüznumarada abdestimizi aldık lavobadan, o da aldı, aldık geldik." diyor. Sormuş adam konuşmasını kesmiş:

"—Ne yaptınız?"

"—Abdest aldık baba!" demiş.

Baba diyor, şeyh demiyor baba diyor.

"—Evlâdım, insan topraktan yaratılmıştır, topraktır. Toprak suyla pek oynamaya gelmez, çamur olur demedim mi ben size?"

İnsan topraktan yaratılmış, abdest alırsa çamur olurmuş, almayın diyormuş daha önceden. Allah Allah, bu ne biçim laftır, şaka mıdır, gerçek midir bilmiyor. Yutkunduk diyor, neyse diyor baktık onlar yine devam ediyorlar; biz sıkışık vakitte akşam namazını kıldık. Sonra sormuş:

"—Ne yaptınız?"

"—Akşamı kıldık işte, el-hamdü lillah, tekabbelallah..." demişler.

"—Biz burada aşkullahtan, muhabbetullahtan bahsediyoruz, siz orada namaz kılmağa kalkıyorsunuz; öyle şey olur mu? Ben yirmi beş yıl önce bir namaz kılmıştım, hadi siz de kılın bakalım!"

Yirmi beş yıldır adam namaz kılmadığını kendi ağzıyla söylüyor, namaz kılanları hor görüyor, abdest almayla alay ediyor. Bu nedir? Bu sapıklıktır. Neden sapıklıktır? Çünkü abdest almak Kur'an-ı Kerim'de Allah'ın emridir:

واذا قمتم الى الصلوة فاغسلوا وجوهكم وايديكم

(المائدة:٦)

(*Ve izâ kumtüm iles salâtı fağsılû vücûheküm ve eydiyeküm...*) ayet-i kerimesiyle farzdır. Eli, yüzü, ayakları yıkamak, başa mesh etmek, namaz kılmak farzdır. Yirmi beş yıldır namaz kılmadığını ve kılmayı uygun görmediğini söylüyor adam. Bu nedir? Bu İslâm

değildir, bu dejenerasyondur, bu işin rayından çıkmasıdır, sapıklıktır, yanlışlıktır. Binâen aleyh, tabii tasavvuf değildir aslında bu; hakikîsi değil, taklidîsi değil, dejenerasyondur. Tasavvufun adına gölge düşüren bir şeydir.

Bir de bunun dışında gayrimüslimlerin mistisizimleri vardır, mistikleri vardır. Hint mistikleri vardır, Yunan mistikleri vardır, Hıristiyan mistikleri vardır; o da tasavvuf değildir, o da İslâm'dan önceki dinlerin uygulamalarıdır.

Yogiler vardır, çivi üstünde yatıyorlar, ipe tırmanıyorlar, kobra yılanı oynatıyorlar, çıplak geziyorlar... vs. Bunun dinle, imanla, İslâm'la, Allah'ın rızasıyla, bizimle ilgisi yoktur; bu da ayrı bir şey tabii.

Şimdi Ankara'da iki tane genç yan yana yürüyorlarmış, Kızılay'da. Bir arkadaş anlatmıştı, benim çok hoşuma gitti. Birisi ötekisine sormuş, demiş ki:

"—Yarın öleceğini veya üç gün sonra öleceğin sana bildirilse, mâlûm olsa ne yaparsın üç günde?"

Hani rüyada bildiriyorlar veyahut herhangi bir şekilde belli oluyor, üç gün sonra ölecek. Ne yapardın? Arkadaşı şöyle bir düşünmüş:

"—Mutasavvıf olurdum, gider mutasavvıf olurdum." demiş.

Neden? Biliyor ki tasavvuf takvâ yoludur, Allah'ın rızası yoludur; iş ciddiye bindi, arkasından ölüm var, daha fazla yaşama ihtimali kalmadı tabiî... E, madem öyle iş ciddiye bindiği zaman mutasavvıf olurdum diyorsun, mâdem iş ciddiye bindiği zaman doğru yolu buluyorsun; neden önceden mutasavvıf olurdum demiyorsun?

b. Tasavvuf Su kadar, Hava Kadar Gerekli!

Almanya'da Münih'te, vaaz verdim bir ay kadar önce bir camide... Bana birileri geldiler, gerçi ben bir hadis-i şerif okudum ama onlar her halde benim adımı ve meşrebimi bildikleri için

sordular:

"—Hocam, tasavvuf lâzım mı insana; tasavvufsuz olmaz mı?"

Şöyle biraz durdum; ne söyleyeyim, ne söyleyeyim, ne söyleyeyim diye biraz düşündükten sonra dedim ki:

"—Tasavvuf insana su kadar, hava kadar, gıda kadar gereklidir. O kadar önemlidir ve o kadar gereklidir!"

Tabiî, şaşırdı. "Ben mutasavvıf değilim, müslümanım da, yâni şimdi su kadar, hava kadar, gıda kadar gerekli nasıl oluyor?" filân diye tereddüt etti, haklı olarak aklına tereddüt geldi. O zaman ben biraz izahat verdim ona, o izahatı size de vermek istiyorum:

Tasavvuf bir müslümana, Allah'ın rızasını arayan, cenneti isteyen hakîkî bir mü'mine; su kadar, sudan fazla, hava kadar, havadan fazla, gıda kadar, gıdadan fazla, hattâ hayattan daha önemli bir ihtiyaçtır. Çünkü nasıl olsa öleceğiz; ölünce Allah'ın huzuruna sevdiği kul olarak gitmek mecburiyeti vardır, onun için o kadar önemli!.

Hayat bile önemli değil, insan ölebilir ama Allah'ın sevdiği kul olarak ölünce seve seve ölüyor. Şehid olacağım diye seve seve ölmeye davulla bayram ederek gönderiyorlar. Çanakkale Harbi'nde bizim köyümüzden amcalarımızı, dedelerimizi harbe öyle uğurlamışlar. Davullar çalarak köyün çıkışından uğurlamışlar; vedalaşmışlar, helâllaşmışlar, "Şu musafaha ettiğimiz ellerimiz yarın kıpkırmızı kan olacak!" diye bildikleri halde, Allah yolunda şehid olacağız diye sevinerek gitmişler. Çünkü cennete gideceğini bildikten sonra, ölüm de önemli değil insan için; şeksiz şüphesiz böyle...

Şimdi neden sudan da önemli, havadan da önemli, gıdadan da önemli onu anlatayım: Biliyorsunuz Cebrail AS hadis-i şerifi var, Hazreti Ömer RA rivayet ediyor. Meşhur hadis-i Cibrîl derler buna: Bir gün Peygamber SAS Efendimiz ashabıyla böyle otururken bembeyaz elbiseli, tertemiz giyimli bir şahıs geldi. Geldi geldi Rasûlüllah'ın yanına oturdu, diz çöktü, dizini Rasûlüllah'ın dizine değdirdi. Baktılar sahabe-i kiram, yabancı; tanıdıkları bir kimse değil, Medine'den değil... Çünkü, Medine zaten ne kadar

nüfus? Şimdikinin onda biri değil, ellide biri değil; küçük, herkes birbirini bilir. Bu beldeden değil, yabancı, dışardan gelmiş muhakkak; ama üzerinde de seyahat emaresi yok. Elbiseleri tertemiz, ne toz olmuş, ne ter olmuş, ne buruşmuş, ne kirlenmiş, ne saçı başı dağılmış, tertemiz.

"—Allah Allah! Bu evinden yepyeni giyinmiş, donanmış, gelmiş gibi ama buralı değil; yabancı ama, üzerinde seyahat izi yok! Buna şaşırdık." diyor Hazreti Ömer, rivayet eden hadis-i şerifi.

Gelmiş, Rasûlüllah'ın dizinin dibine kadar da sokulmuş, dizini de dizine değdirmiş, böyle ağzının içine girecek nerdeyse... Demiş ki:

"—(*Yâ rasûla'llah, ahbirnî ale'l-islâm*) Ey Allah'ın Rasûlü, İslâm'ı bana anlat!"

Peygamber SAS Efendimiz de İslâm'ı anlatmış. "İmanı bana anlat!" demiş; imanı anlatmış. İslâm'ın beş şartını, amentüyü öğretmiş. Şimdi, Efendimiz cevap veriyormuş, bitirince cevabı, diyormuş ki:

"—(*Sadakte*) Doğru söyledin."

"—Allah Allah!" diyorlarmış dinleyenler. "Bu ne samimiyet; hem soru soruyor, hem de sorunun cevabı verildiği zaman, doğru söyledin diyor. Bu ne biçim iş? Bilmiyorsa niye doğru söyledin diyor, biliyorsa niye sordu? Bu Rasûlüllah'tan da mı bilgili?"

Çünkü, sahabe-i kiram Peygamber SAS Efendimiz'e öyle hürmet ederlerdi ki, mescide geldiği zaman yüzüne bakamazlardı; böyle başları önlerinde eğik dururdu. Rivayet ediliyor ki bazı sahabiler:

"—Rasûlüllah'a saygımdan, yüzüne doyasıya bakamadım!" diyor.

Kaldırıp başlarını bakamazlardı. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'le, Ömerü'l-Fâruk Efendimiz bakabilirlerdi samimiyetten dolayı, başkaları bakamazdı. Soru soramazlardı; "Dışarıdan bir yabancı gelse de, soru sorsa da, biz de dinlesek!" diye bir yabancının, pervasız bir kimsenin gelmesini beklerlerdi.

Şimdi soruyor, cevabı alıyor, (*Sadakte*) "Doğru söyledin!" diyor.

Sonra üçüncü soru olarak:

"—Peki ihsân nedir yâ Rasûlallah?" diye sordu.

İhsân, kelime olarak *hüsn* kelimesinden, güzellik kelimesinden geliyor; bir şeyi güzel yapmak demek... Güzel yapmak ama, neyin güzel yapılması: İbadetin, kulluğun güzel yapılması.

Bu hususta SAS Efendimiz şöyle buyurdu:[53]

الْإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ ، فَإِنَّهُ يَرَاكَ

(خ. م. ن. ه. حم. خز. حب. ش. حل. عن أبي هريرة ؛ م. د. ت. ن. ه. حب. ق. عن عمر)

(*El-ihsânü en ta'büda'llàhe keenneke terâhu*) "İbadette ihsan mertebesi, Allah-u Teàlâ Hazretleri'ni görüyormuş gibi ona ibadet etmektir. (*Fein lem tekün terâhu, ve innehû yerâke*) Çünkü, her ne kadar sen onu görmüyorsan da, o seni görüyor."

Görünüyorsun, huzurundasın, onun tarafından görülmektesin. Binâen aleyh, sen de ibadeti o şuurla, onu görüyormuş gibi yaparsan; işte o zaman ibadetin tadı olur, namazın tadı olur, işte ibadeti güzel yapmak bu ihsan...

"Allah-u Teàlâ Hazretleri güzel yapmayı, kaliteli yapmayı her işte emretmiştir bize!" diyor Peygamber Efendimiz. Yâni namazı güzel yapmak, orucu güzel tutmak, zekâtı güzel vermek, sözü

---

[53] Buhàrî, *Sahîh*, c.I, s.27, no:50; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.39, no:9; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.101, no:4991; İbn-i Mâce, Sünen, c.I, s.25, no:64; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.426, no:9497; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.5, no:2244; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.375, no:159; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.157, no:30309; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.528, no:117222; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.I, s.36, no:8; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.6, no:2610; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.635, no:4695; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.97, no:4990; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.24, no:63; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.389, no:168; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.203, no:20660; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.528, no:11721; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.383; Beyhakî, *el-Erbaùne's-Suğrâ*, c.I, s.61, no:23; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.44, no:5249; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.57, no:140; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.X, s.494, no:10108.

güzel söylemek, kurbanı güzel kesmek; her şeyde ihsân vardır. Yâni vazifeyi güzel yapmak...

Evet işte *ihsân*, kulluğu güzel yapmak; bunu sordu. Dördüncü sorusunda:

"—Kıyamet ne zaman kopacak yâ Rasûlallah?" diye sordu.

Peygamber Efendimiz de ona buyurdu ki:

"—Bu konuda soruyu soran senden, soru kendisine sorulan ben daha bilgili değilim." dedi, o kadar cevap verdi. "Kıyametin ne zaman olduğu belli değil, ben de bilmiyorum, sen de bilmiyorsun amma, şartları vardır, alâmetleri vardır: Ahlâk bozulacak, dejenerasyon olacak, kötülük olacak, dindarlık zayıflayacak, kötülükler artacak..." diye kıyametin alâmetlerini saydı.

Yâni kıyametin yakın olduğunda İslâm zayıflayacak, iman görünmeyecek, insanların ahlâkı bozulacak, kötüler başa geçecek, iyiler ayaklar altında kalacak, sevaplı işler horlanacak, günahlı işler alkışlanacak, işlenecek. Bunları böyle söyledi, bitti. Ondan sonra, "Pekiyi, Allaha ısmarladık!" dedi, gitti bu şahıs. Peygamber Efendimiz o gittikten sonra dedi ki:

"—Bunun kim olduğunu bildiniz mi, ashabım?"

Dediler ki:

"—Bilemedik yâ Rasûlallah! Çok enteresan bir şahıs, geldi sokuldu yanınıza, soru sordu; sorunun cevaplarında, 'Evet doğru cevap verdin!' dedi, bilemedik."

"—Bu Cebrâil Aleyhisselâm'dı. (*Etâküm yuallimüküm dineküm*) Size dininizi öğretmek için geldi, böyle bu soruları sordu, gitti."

Meleklerin insan suretine girip de görünmesi, Peygamber Efendimiz'in zamanında olmuştur. Bir seferi işte budur, böyle bir insan şeklinde gelip, konuşup gitmiştir. Bazen gelirdi, başkaları görürlerdi; Dihyetü'l-Kelbî şeklinde, ekseriyetle o simada görünüp gelirdi.

Bazı kereler geldiğinde göremezlerdi insanlar. Meselâ, bir keresinde Cebrâil AS geliyor; Peygamber Efendimiz'in yanında

Ebû Bekr-i Sıddîk var, diyor ki:

"—Yâ Ebâ Bekir, Cebrâil geldi sana selâm söylüyor, Allah'tan selâm getirdi."

Peygamber Efendimiz görüyor, Ebû Bekir Efendimiz görmüyor. Bazen görünmez ama, bazı kereler de böyle bir hikmete mebnî görüldüğü olmuştur.

Şimdi bizim konumuzu ilgilendiren taraf nedir burada? İhsân, ibadeti ihsân makamında yapmak, Yâni Allah'ı görüyormuşçasına yapmak. Onun için tasavvufa, bu hadis- i şeriften alınarak *ihsân yolu* denmiştir. Yâni Allah'a, Allah'ı görüyormuş gibi hâlisâne ibadet etmek yolu. Tasavvuf nedir? İhsân yoludur; yâni ibadeti en güzel tarzda yapmak yoludur.

Ayet-i kerimede buyuruyor ki Allah-u Teàlâ Hazretleri:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنْسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ(الذاريات:٥٦)

(*Ve mâ halaktü'l-cinne ve'l-inse illâ li-ya'budûn.*) "İnsanları ve cinleri ben sadece ve sadece bana ibadet etsinler diye yarattım; başka bir maksatla yaratmadım, bana güzel ibadet etsinler diye yarattım." (Zâriyât, 51/56) buyuruyor.

Binâen aleyh, yaratılmamızın sebebi, Allaha ibadet etmek... Hayatımızda asıl görevimiz, Allaha ibadet etmek... Ama, ibadeti nasıl yapmak? İhsân makamında yapmak, yâni en güzel tarzda yapmak; vazife bu.

Görevimiz profesörlük değil, görevimiz ticaret değil, görevimiz askerlik değil... Görevimiz ne: Bütün müslümanların asıl görevi, Allah'a güzel kulluk yapıp, şu hayatı güzel bir kul olarak yaşayıp, geçirmek. Nereden belli? Bu ayet-i kerimeden belli... O halde asıl işimiz nedir? Hepimizin asıl mesleği, kadın erkek, büyük küçük asıl işimiz nedir? Allah'a güzel ibadet etmek; işimiz bu!.

"—E öteki işlerle niye meşgul oluyoruz?"

Biz hayatımız boyunca yatıyoruz, kalkıyoruz, işe gidiyoruz, geliyoruz; arabaya biniyoruz, "Allah'a ısmarladık!" diyoruz, sabah

gidiyoruz, akşam geliyoruz... vs. Bunlar detay, bunlar teferruat... Bunları yaparken bile günümüzün her anında, her saatinde Allah'a güzel kulluk edeceğiz. Sözümüz güzel olacak, düşüncemiz güzel olacak, niyetimiz güzel olacak, işimiz güzel olacak, ticaretimiz güzel olacak, memurluğumuz güzel olacak, her şeyimiz güzel olacak!.

c. Tasavvuf ve Memuriyet

Memurluk deyince, bir mutasavvıf, böyle takvâ ehli, ihsan yolunun yolcusu bir insan nasıl memurluk yapar? Bir arkadaş, Asım Köksal var İslâm tarihini yazan, o anlatmıştı da, size nakledeyim:

İstanbul Defterdarlığına yeni defterdar geliyor, oturuyor makamına, koltuğuna... Herhalde Osmanlıların son devri, işte 1900'lerin başlarındaki yıllarda, ya da Cumhuriyetin ilk yıllarında olmuş bir hadise... Oturuyor makamına, daha kimseyle tanışmamış; İstanbul defterdarı... Defterdarlığın şimdiki adını bilmiyorum, yine defterdarlık mı, muhasebe müdürlüğü mü? Yâni yüksek bir makam.

Bakmış saat dört civarında muavini binadan çıkmış. Kendisinin cam var önünde, masasının yanında cam var, kapıdan gireni çıkanı da görüyor. Aaa, merdivenlerden inmiş muavin, gidiyor. Zili çalmış müstahdemi çağırmış:

"—Bu bizim muavin böyle mesai saatinde nereye gidiyor? Binadan dışarıya çıkıp gidiyor, nereye gidiyor bu? Git çağır!" demiş.

Müstahdem biliyor nereye gittiğini de, hık mık etmiş. "Git çağır!" deyince, gitmiş, paldır-küldür, paldır-küldür merdivenlerden inmiş, yetişmiş muavine; demiş ki:

"—Defterdar beyefendi zât-ı âlinizin nereye gittiğini sordu, efendim geri dönmenizi söyledi."

"—Evlâdım, camiye gidiyorum, hemen gelirim camide namaz kıldıktan sonra..."

Paldır küldür geri gelmiş müstahdem, nefes nefese, selâm

vermiş:

"—Efendim camiye gidiyormuş, namaz kıldıktan sonra gelecekmiş."

"—Ne? Git, hemen gelsin. Ne demek mesai saatinde?"

Koşmuş paldır küldür, paldır küldür, paldır küldür... Bu da takip ediyor artık. Masadan kalkmış, nereye gitti diye sokağın ötesine doğru bakmış. Yetişmiş sokağın ötesinde muavine; demiş ki:

"—Efendim defterdar bey kızdı, mesâi saatinde namaz mı olurmuş? Çabuk çağır, gelsin dedi."

"—Namazdan sonra dedik ya be adam!." demiş, o da müstahdeme bağırmış.

Sertliğe sertlik... Namık Kemal'in bir şiiri var:

Bizden kelâm-ı tünd işidir tünd söyleyen,
Düşmez suâl-i hasma mugayir cevabımız.

diyor. Bu da bir beyit Yâni. "Bizden, sert söyleyen sert cevap alır. Düşmanın vaziyetine ters düşmez bizim vaziyetimiz, onun davranışına uygun cevabı veririz." diyor. O da, "Namazdan sonra dedik ya be adam, git!" demiş. O da azarlamış oradan, adam iki arada gelmiş.

"—Ne dedi?"

"—Namazdan sonra dedi."

"—Ufff... Ufff..." diye artık böyle eli arkada volta atıyormuş, bir o tarafa bir bu tarafa yürüyormuş.

Ötekisi namaz kıldı; bu burada köpürdü, taştı böyle... Mayası fazla gelmiş pasta gibi kaptan dışarıya düştü. Namazı kılmış, sakin bir şekilde... Bu pencereden görüyor geldiğini, "Şimdi gel de ben sana gösteririm, seni çiğ çiğ yiyeceğim!" filan diye düşünüyor.

Ötekisi gelmiş, kapıyı çalmış, içeri girmiş, böyle bir heybetle demiş ki:

"—Beni istemişsiniz müdür bey!"

Ama gayet ciddi, gayet sakin böyle. Onun o ciddiyetinden afallamış, Yâni sanıyor ki korkacak, "Affedersiniz müdür bey!"

diyecek bilmem ne... Öyle bir durum yok. "Beni istemişsiniz müdür bey, buyurun!" demiş. Tabii muavin ya... O da müdür ya...

"—Beni istemişsiniz müdür bey, buyurun!"

"—Ama be birader, olmaz ki! Yâni böyle memurluk amirlik olmaz ki! Benim sözümü dinlemedikten sonra, benim müdürlüğümün ne kıymeti var? Sana iki defa müstahdem gönderdik gel diye arkandan, gelmedin be birader! Yâhu böyle olur mu?" demiş.

Yâni azarlayacaktı, belki bağıracaktı, ayağının altına alacaktı, belki çiğ çiğ yiyecekti ama; yiyememiş, işte ancak böyle söyleyebilmiş. O da gayet sakin demiş ki:

"—Efendim ben size niye itaat edecekmişim?"

Hoppalaa... Şaşırmış şimdi bu soru karşısında, ne demek istedi diye.

"—Ben müdürüm demiş, sen de benim muavinimsin; bana itaat edeceksin!" demiş.

"—Niye itaat edecekmişim?" demiş tekrar.

Bu sefer cevap verememiş, şaşırmış.

"—Bakın, ben size izah edeyim:" demiş.

Ama gayet ciddi... Yâni karşı taraf hele biraz daha sertelsin, ne olacak belli olmaz. Gayet ciddî demiş ki:

"—Efendim ben Allah'ın kuluyum; binâen aleyh Allah'a itaatle vazifeliyim, Allah'a itaat etmem lâzım benim! Allah'a itaatımı ben nasıl belli edeceğim? Rasûlüllah'a itaat ederek, Kur'an-ı Kerim'e itaat ederek, Allah'ın emirlerini tutarak belli edeceğim. Allah'a itaatim başka nasıl belli olacak benim, nasıl Allaha itaat etmiş olacağım? Tabii, ne emretmişse yapacağım. Namaz kıl demiş; namaz kılacağım. Rasûlüllah şöyle buyurmuş; tutacağım. Kur'an-ı Kerim şöyle buyurmuş; dinleyeceğim.

Rasûlüllah'a itaat etmem neden gerekiyor? Çünkü Allah'ın Rasûlü, Allah göndermiş. Allah'ın elçisi olduğundan, Rasûlüllah'a itaat etmem lâzım!"

"—E halifeye niçin itaat ediyorum?" Halife demiş o zaman, demek ki Osmanlıların sonu veyahut Cumhuriyetin ilk yıllarında

henüz daha hilafetin kaldırılmadığı zaman... "Ee, niye halifeye itaat edeceğim? Çünkü Rasûlüllah'ın vekili; Rasûlüllah'a vekâleti dolayısıyla, ondan itaat ediyorum.

Rasûlüllah'ın vekili olan halife de, halife-i müslimîn de, bütün devlet dairelerine bin parça olup da gidecek değil ya... Vekiller tayin ediyor."

Bakın, eskiden bakanların adı vekil idi. Mantık bu, yâni halifenin o konudaki işlerine bakacak vekili... Nâfi'a vekili, maarif vekili, evkaf vekili, yâni halifenin o konudaki işlere bakmakla vazifeli vekili deniliyordu. Sonra vekili nazıra çevirdiler. Nazır, bakan demek. E bakar, öküz gibi de bakar insan, insan gibi de bakar; bakmaktan bir şey olmaz ki, onun anlamı kalmıyor.

Nazır bakıyor, gözü olan herkes bakıyor; bakar bile bakıyor. Bakar ne demek? *Bakar*, öküz demek... O da bakıyor, onun da gözü var. Sinek de bakıyor, balık da bakıyor. Hattâ, balığın gözü bizim gibi tek bakmıyormuş, üç tarafı birden görüyormuş; bir baktığı zaman her tarafı görüyormuş. *Fish eye* denilen objektifler varmış, çok geniş bir alanın fotoğrafını çekiyormuş.

Vekilin anlamı var, yâni *vekilü'l-halîfe*, Allah'ın halifesinin vekili; bunun anlamı var. Nazır yaptılar, herkes bakıyor, anlamı kalmadı. Nazırı da Türkçeleştireceğiz diye *bakan* yaptılar. Tamam herkes yine bakıyor. Ne olacak, sabah akşam bakıyor.

Gelmiş bizim bir beldeye Avrupalının birisi... Evlerde su yok, aşağıdan kadınlar taşıyorlar testilerle suyu... Öbür tarafa bakmış şırıl şırıl billur gibi bir derenin suyu akıyor. Yarım- yamalak Türkçesi varmış sormuş:

"—Bu dere buradan akar mı?"

"—E, akar."

"—Siz de buradan ona bakar mı?"

"—Bakar."

"—E bakın bakalım! Dere oradan akıyor, siz de buradan bakıyorsunuz; hanımlar da zavallılar bakraçlarla suyu aşağıdan yukarıya taşıyor. Yapın bir tesis, evin içinde şaldır şaldır aksın!"

Bak, hepimizin şimdi odasında, yanında musluk var, şaldır şaldır sular... Su diye bir problem yok burada. Az kullandın, çok kullandın, bitti, bitecek diye bir şey yok... İstanbul susuzluktan kırılıyor. Buralarda, Avustralya'nın her yerinde halletmişler bu işi. Geçen seneler biz gezdik dağlarda, bayırlarda, sekiz tane, on tane baraj yapmışlar; barajların her birini altlarından birbirleriyle tünellerle bağlanmışlar. Yâni *Snow Mountains*'in üzerine yağan bütün yağmurların hiç bir damlasını kaçırmıyorlar; *reservoir*'lardan, barajlardan birbirleriyle bağlantılı şebekelere, oradan da suyu ihtiyaç yerlerine götürüyorlar.

Yâni Avustralya suyu çok bol olan bir yer değil ama; bütün ahaliye su sağlanıyor. E, İstanbul da susuzluktan kırılıyor. Üç tarafı deniz, haftada bir su verilen yerler var, su olmayan yerler var, düzensizlik oldu mu işte...

Neyse, hikâyeden hikâyeye geçiyoruz ama, hepsi faydalı. Yâni ben sana niçin itaat ederim sorusunun cevabını veriyor şimdi:

"—Allah'a itaatle vazifeliyim, Allah'a itaatimi de Kur'an-ı Kerim'e, Rasûlüllah'a, rasûlünün halifesine itaatle göstereceğim. Halife de her daireye kendisi yetemediği için vekiller tayin ediyor, vekiller de her işi kendisi göremediği için müdürler tayin ediyor. İşte İstanbul Defterdarlığı Maliye Vekâleti'nin bir şubesi oluyor. Ben Allah'a itaat etmem gerektiğinden, Rasûlüllah'a itaat etmem gerektiğinden, halifeye itaat etmem gerektiğinden; vekile itaat ediyorum. Vekile itaat etmem gerektiğinden, defterdara itaat ediyorum. Mekanizma bu, defterdar bey mekanizma bu!.

Ammâ, Allah emredince, o zaman aradaki bu teferruatın hepsi bir tarafta kalır, ben Allah'ın sözünü dinlerim!" demiş.

Allah emrediyor, nida ettiriyor: "*Hayye ale's-salâh!*" diyor. Minareleri yüksek yapmışlar, merdivenlerden tıpış tıpış müezzinler çıkıyor, dört bir yana bangır bangır bağırıyor: (*Allahu ekber*) "Yâhu başka büyük var sanmayın, başka büyük makam düşünmeyin, en büyük olan Allahtır. (*Hayye ale's-salâh*) Gelin namaza! Ne oyalanıyorsunuz? (*Hayye ale'l-felâh*) Namaza gelin de

kurtulun, dünya ve ahiret saadetine erin, kurtulun, felâh bulun!" diye bağırıyor.

Dâvet var, Allah'ın emri var; *(Hayye ale's-salâh)* "Kalkın, müslümansanız gelin!" deniyor. "Haaa, o davet olunca ben öyle vekil, defterdar, bakan, halife malife tanımam; o zaman oraya giderim, o zaman aradaki detayın hükmü kalmaz. Asıl mercî emredince, sonradaki detayın hükmü kalmaz. Benim anlayışım budur müdür bey! Eğer bu anlayışı kabul etmiyorsa aklınız, —anahtarı cebinden çıkartmış, trak masanın üstüne bırakmış— buyurun masamın anahtarları, odamın anahtarları bunlardır; Allah'a ısmarladık!" demiş, vurmuş kapıyı trak diye, çıkmış.

Adam şaşırmış kalmış. Bunca yıllık ömründe hiç böyle, bu kafada bir memur görmemiş. Bir de diğer görevlileri çağırmış, gelmiş oturmuşlar defterdar beyin karşısına...

"—Yâhu, şu bizim muavin nasıl bir adamdır? Yâni, aklı yerinde midir, biraz kontaklık var mıdır, nasıl bir adamdır bu, deli mi, divâne mi? Müdürden korkmuyor, defterdardan korkmuyor, halifeden korkmuyor, filan.. Biraz bir şeyi var mı filan... Nasıl çalışması?"

"—Aman efendim, derya gibi bir adamdır. Bilgisi son derece ileridir, çalışması son derece güzeldir, ahlâkı bir tanedir. Sabah namazını kılar evinde; herkesten önce, müstahdemlerden önce buraya gelir, masasının başına oturur; defterleri, kâğıtları, evrakı incelemeye, halletmeye koyulur, masasına şu kadar evrak yığılmış olsa; çalışır, çalışır, çalışır, çalışır... En son evrakı halletmeden evine gitmez." demişler.

Neden? "E, yarına belki sağ çıkmam belki ölürüm. Yarına iş kalmasın, Allah bana sormasın; Allah'ın kullarının bana yüklenmiş olan vazifesini, ödevini güzel yapmış olayım, bitireyim, sıfırlıyayım!" diye dokuz, on, on bir neyse... Bu iş bitinceye kadar çalışırmış. "El-hamdü lillâh işi bitirdim, artık bir sorgum- sualim, mes'uliyetim kalmadı. *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*" der, kalkar evine öyle gidermiş. Ama, bu arada da öğlen ezanı okununca, öğle namazına; ikindi ezanı okununca, ikindi namazına; akşam ezanı

okununca akşam namazına gidermiş ama; mesainin evvelinde geliyor, mesainin sonrasında gidiyor, ötekilerden çok daha fazla çalışıyor.

"—Dairemizin temel direğidir, bu giderse daire çöker; o kadar bilgili bir kimsedir." demişler.

"—Yâ, öyle mi, hay Allah, demek acaip bir insan. Pekiyi ses çıkartmayayım." demiş, ses çıkartmamış.

Ama gün geçtikçe bakmış ki adam arif, tasavvuf erbabı adam, Allah'tan korkan insan; başka kimseden korkmuyor. Maaşı Allah mı veriyor, müdür mü veriyor insana? Geçimini müdür mü sağlıyor? Hiç kimseden korkmuyor. Çok sevmiş tabiî, bilgisinin genişliğine hayran olmuş, ahlâkının güzelliğine. Aradan seneler geçmiş de, kendisini daha yüksek bir makama tayin etmişler; nazlanmış defterdar bey, gitmem demiş.

"—Bir şartım var!" demiş.

"—Nedir şartın?" demişler.

"—Vekâletten şartım, benim muavinim olan filanca beyefendinin defterdar olmasıdır. O defterdar olmadıkça, buradan başka yere gitmem!" demiş.

"—Olur, pek âlâ, yapalım!" demişler.

O da onu çağırmış:

"—Ben tâyinen, terfîan başka bir yere gidiyorum ama, dayattım, senin defterdar olmanı rica ettim. Sen de yükseleceksin, terfi edeceksin; bu makama sen geleceksin, ben istedim." demiş.

"—Aman beyefendi, zaten devletin bana verdiği şu vazifeyi yapamamaktan ödüm patlıyor benim, zar zor yapabiliyorum. Şurada da emekliliğime az bir zaman kaldı. Beni yakmayın ateşlere, istemem böyle bir görev!" demiş, kabul etmemiş.

İşte mutasavvıf müslüman memurun anlayışı, işte mutasavvıf ticaret erbabının anlayışı, işte mutasavvıf takvâ ehli askerin anlayışı, işte Allah'tan korkan halifenin anlayışı... Kendi işini görürken devletin mumunu yakmazmış, üflermiş, kapatırmış; kendi mumunu yakarmış. Devlet işini yaparken Hazreti Ömer, devletin mumunu yakarmış, kendi mumunu söndürürmüş. İşte,

Allah'tan korkan insan...

d. Güzel Kulluk

Bizim asıl görevimiz ne halifeliktir, ne müdürlüktür, ne şudur, ne budur... Ne ticarettir, ne Allah bize Avustralya'ya gelin diye emretti, ne ille bu ticareti yapın diye emretti, ne işçilik yapın diye emretti; bir şey emretti kadın-erkek hepimize:

"—Bana güzel kulluk edin!"

Vazifemiz o, asıl iş o, onu yapmamız lâzım! Onu yapmıyoruz, başka işlerle oyalanıyoruz, o işte kusurlu kalıyoruz. Asıl yapmamız gereken işi yapmayıp, bizden beklenen asıl görevi yapmayıp, üstümüze görev olmayan şeylerde geziyoruz. Hatta, eğlencelerle vakit geçiriyoruz, oyunlarla vakit geçiriyoruz.

Tabii asıl işimiz Allah'a güzel kulluk etmek. Bunun altını çiziyorum, Kur'an-ı Kerim'den ayet-i kerimeyi okudum; asıl işimiz Allah'a güzel kulluk etmektir. Tabii bu *ihsân*, Allah'ı görüyormuşçasına ibadet etmek, tasavvufun öğrettiği bir ibadet şeklidir.

Hatem-i Esam Hazretleri'ne soruyorlar:

"—Namazı nasıl kılarsın?"

Bir namaz tarifi yapıyor, hayran kalıyor insan. Ben mecmuada neşrettim, diyor ki:

"—Güzelce abdestimi alırım, ondan sonra namaz kılacağım yere edeple gelirim ve kıldığım namazın en sonuncu namazım olduğunu düşünürüm. Ben bu namazı kıldıktan sonra Azrâil canımı alacak diye düşünürüm. Karşımda Kâbe-i Müşerefe'yi göz önüne getiririm; o nazlı, güzelim Kâbe-i Müşerrefe'yi... Sağ yanımda cennet, sol yanımda cehennemi düşünürüm. Ayağımın altında Sırat köprüsü olduğunu düşünürüm. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin bana nazar ettiğini, ben '*Allahu ekber*' deyince onun huzuruna girdiğimi düşünürüm. Son namazımdır diye, hayata veda ediyorum diye, Allah'ın divanına çıkmışım diye ürpererek, gözyaşlarıyla namazı öyle kılarım." diyor.

E, işte büyük insanların ibadeti... Ehl-i dünya ise:

"—Efendim kime ne borcum vardı, kimden ne alacağım vardı? Hanım sabahleyin neyi tembihlemişti, listede neler eksik kaldı; neler çok, neler az? Tarlada neler yapacaktık, sarı öküzün hastalığını nasıl tedavi edeceğiz? Veterinere mi gideceğiz, kasaba mı vereceğiz?" diye düşünür.

E, sen namaz mı kılıyorsun, kafan neyle meşgul? Namazdan başka her şey, namaza layık olmayan her şey aklımızda, *Allahu ekber* diyoruz. Herkes kendine göre bir şey düşünüyor namaz içinde... Yâni namazdan gayri her şeyi düşünüyor.

İhsân, yâni ibadeti Allah'ın gördüğünü bilerek Allah'ı görüyormuşçasına yapmak; bu tasavvufun öğrettiği bir şeydir. İşte mutasavvıfın namazı, meselâ Hatem-i Esam Hazretleri'nin namazı...

e. Nefsi Terbiye Etmek Lâzım!

Sonra, insanoğlunun nefsi var ve bu nefis insanlara kötülük emr eder. Kur'an-ı Kerim'de buyruluyor ki:

إِنَّ النَّفْسَ لأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلاَّ مَا رَحِمَ رَبِّي (يوسف:٥٣)

(*İnnen nefse le-emmâretün bis-sûi illâ mâ rahime rabbî*) "İnsanın nefsi insana kötülükleri çok emr eder, Allah'ın korudukları müstesna..."

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا (الشمس:٩)

(*Kad efleha men zekkâhâ*) "Kim bu nefsi temizleyebilirse, bu kötülüklerden kurtarabilirse, o felâh bulmuştur." (Şems, 91/9)

Veyahut başka bir ayet-i kerimede:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى (الاعلى:١٤)

(*Kad efleha men tezekkâ.*) [Doğrusu temizlenen felâha ermiştir] (A'lâ, 87/14) Bu da kendisini temizlemek demek, yâni yine aynı kapıya çıkıyor. Demek ki, nefsi temizlemek felâh bulmanın sebebi oluyor. Felah bulmak için nefsi temizlemek lâzım!

وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (الشمس:١٠)

(*Ve kad hàbe men dessâhâ*) [Onu kötülüklere gömen de ziyan etmiştir.] (Şems, 91/10)

Nefsi temizleyemedi mi mahvoluyor, perişan oluyor, ziyana uğruyor, iki cihanda berbat oluyor hali... Ayet-i kerimeyle böyle bildiriliyor.

O halde ne yapmamız lâzım? Kur'an-ı Kerim'in bu ayetlerini, bu sûrelerini okuduğumuz zaman ne yapmamız lâzım? "Vay, eyvah; felâh bulmamız için bu nefsi terbiye etmemiz lâzımmış, terbiye etmezsek mahv olacakmışız. Eyvah!. O zaman şu nefsi nasıl terbiye etmemiz gerekiyorsa, terbiye edelim!" dememiz lâzım değil mi? Mü'min isek, Kur'an-ı Kerim'i okuyunca, felâh bulmanın yolu bu olduğundan böyle yapmamız lâzım!

Binâen aleyh nefsi terbiye etmek, tasavvufun işi, tasavvufun konusu... Nefis nasıl terbiye olur? Şu bizim içimizden bize vesvese veren nefsimiz:

وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ (ق:١٦)

(*Ve na'lemü mâ tüvesvisü bihî nefsühû*) [Ve nefsinin kendisine fısıldadıklarını biliriz.] (Kaf, 50/14) Bize nefsimiz neler vesvese veriyor, neler fısıldıyor içimizden; Allah hevâ-yı nefsimizi, arzularımızı, isteklerimizi biliyor.

Tamam, bunu terbiye etmemiz lâzımmış. Ne olacak terbiye edersek? Nasıl terbiye olacak, hangi yolla terbiye olacak? E, uzun

bir iş bu, böyle burada hemen bir soruda, bir cümleyle bu sorunun cevabı verilemez; bu uzun bir iş... Çocuğu nasıl tahsilli, terbiyeli bir çocuk olarak yetiştirebilirim? Bu cevap burada hemen birden verilebilir mi? Bu çocuk ilkokula gidecek, ortaokula gidecek, liseye gidecek, üniversiteye gidecek; çok çalışkan olacak, uğraşacak, didişecek, seneler geçecek de; ondan sonra senin istediğin bir insan olacak. Pattadak olmaz ki bu, kolay bir şey değil ki...

Haa, nefis terbiyesi de öyle. Bilgi böyle zorsa, terbiye daha zordur. Bilgi nihayet kafa gücüne, hafıza gücüne dayanır; ezberletirsin, ezberler, herkes ezberliyor. Teypler bile ezberliyor bak, bizden daha iyi. Ne dersek ezberinde, biz unutuyoruz bunlar, şıp diye ezberliyor; bacak kadar, bacak kadar bile değil; karış kadar makine bizden daha iyi. Ezberlemek bir şey değil. Hadi bakalım, yapsın bakalım bizim yaptığımız şeyleri?

Terbiye önemli. Bilmek önemli değil, terbiye önemli! Tâlim var, terbiye var; bilgi var, eğitim var. Tâlim öğretmek, herkese öğretirsin. Bizim komşu, köpeğini köpek okuluna gönderdi, öğretti bir şeyler geldi. Köpek tahsil gördü, geldi. Mümkündür, her canlıya bir şeyler öğretirsin. Balinalara, yunuslara bir şeyler öğretiyorlar, gösteriler yapıyor onlar da; mümkün... Her yaptığı gösteriden sonra birazcık, bir kaç tane balık atıyor ağzına mükâfat, başını okşuyor; yunus balığı onun her dediğini yapıyor.

"—Şu çemberden atla!" diyor, atlıyor.

"—Al beni sırtına!" diyor, alıyor.

"—Fırlat beni sahneye!" diyor, "Zzzzzıt..." bir fırlatıyor, suyun içinden adam ok gibi çıkıyor, "Vuuup... Tak!" sahneye ayaküstü iniyor. Kim öğretti buna? Terbiye, yâni eğitim. Her yunus balığı yapar mı böyle? Yapamaz, eğitimden geçecek.

Arslanı bile eğitiyorlar. Eline kırbacı alıyor arslan terbiyecisi, arslanı öyle terbiye ediyor ki...

"—Hırrrr, hırrrrr..."

"—Şırak şırak..."

Bilgi var, terbiye var; terbiye daha zor. Binâen aleyh, bu nefis

terbiye olacak. Nasıl olacak? E biraz uzunca... Şair demiş ki:

Bir kaz aldım ben karıdan,
Boynu da uzundur borudan,
Kırk derviş kanın kurutan,
Kırk gün oldu kaynatırım, kaynamaz!

Köylü karısından kocaman bir kaz almış. Kazın boynu da borudan daha uzunmuş. Kırk tane dervişi bunu pişirin diye hizmetine koşturmuş; kırk gündür kaynatıyormuş bu kazı, kırk günde kaz kaynamamış.

Ne demek istiyor bu şair? Kırk günde bir kaz duman olur, hava olur, buhar olur gider. Kaz pişer, demek ki kaz değil bu. Kırk gün rakamından anlıyoruz ki, başka bir şey bu. Ne? Dervişi halvete sokmuş. Kırk gün halvette kalacak, tesbih çekecek, ma'rifetullaha erecek. Ama kaz gibi bir şey, kart kaz gibi bir şey... Kart kazın tencerede kaynayıp kaynayıp da pişmediği, lastik gibi olduğu; dişini bastırıyorsun hop geri geliyor, kesilmiyor. Kart kazın eti gibi; bu adam da halvete girmiş derviş olacak ama, kırk gün olmuş, kırk tane abdal hizmet ediyor, derviş evliya hizmet ediyor:

"—Bak şöyle yapacaksın, böyle çekeceksin tesbihi, gözünü böyle kapat! İşte şöyle düşün, böyle yap!. Abdestini güzel al, namazını şöyle kıl!" vs. vs.

Kırk günde hâlâ kaynamamış. O bazen kırk günde kaynamaz, bazen kırk yılda kaynamaz; bazen a'ma gelir a'ma gider. Kur'an-ı Kerim'de buyruluyor ki:

مَنْ كَانَ فِي هٰذِهِ أَعْمٰى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمٰى وَأَضَلُّ سَبِيلاً

(الإسراء: ٧٢)

(*Men kâne fî hâzihî a'mâ fehüve fi'l-âhireti a'mâ*) [Bu dünyada kör olan kimse ahirette de kördür; (*ve edallü sebîlâ*) üstelik iyice yolunu şaşırmıştır." (İsrâ, 17/72)

Dünyadayken kör olan, ahirette de kördür. Daha çok şaşırmış olacak, cennetin yolunu bulamayacak orda... Bu dünyadayken kör olan, ahirette de kör olacak ve daha da sapık olacak, yolunu daha çok şaşırmış olacak, nereye gideceğini bilemeyecek; kalacak karanlıkların içinde...

Bu ayet-i kerîmede ne denmek isteniyor? Bu dünyada kör olan, ahirette de kör mü olacak? Diyelim ki tanıdığım hafız Ali Efendi, Veli Efendi var. Ahmet, Hasan efendi var, anadan babadan a'ma doğmuş. Veyahut, küçükken bir salgın hastalık gelmiş, iki gözü iki yaşındayken hastalanmış, kör olmuş ama; aklı yerinde, hafız olmuş, büyümüş filân.. Şimdi bu a'ma hafız ahirette de a'mâ mı olacak?

Hayır! Eğer iyi bir kulsa cennete girecek, gözü de görecek, her şeyi güzel olacak. Bu dünyadaki dertler, a'za noksanlıkları, hastalıklar cennette olmayacak. Yaşlılık, bel ağrısı, romatizma, diş ağrısı, sırt ağrısı, göz kataraktı... vs. Cennette var mı böyle şeyler? Yok.

Peygamber Efendimiz akrabasından bir yaşlı hanımefendiye, sahabeden bir kadına dedi ki:

"—İhtiyarlar cennete girmeyecek!"

O biraz üzülünce; yâni ihtiyar ya, kadıncağız kendisi... Askere alır gibi, Allah hep gençleri mi alacak cennete? Hayır.

"—İhtiyarlar cennete girmeyecek, çünkü gençleşecek!" dedi Peygamber Efendimiz.

Gayet güzel, gayet dinç, gayet mütevazin endamlı, hoş, güzel olarak girecek cennete... Bu dünyada a'ma olan, ahirette de a'ma olacaktan maksat: dünya körlüğü değil, gözlerin görmemesi değil, kalp körlüğü... Hakikatleri görmemesi, Allah'ın varlığını, birliğini anlamaması, müslüman olamaması, imana gelememesi... Bu dünyada a'ma olan, kâfir olan, ahirette de gözleri kör olacak.

Hattâ onlar, —başka bir ayet-i kerimden biliyoruz— dünyada gözleri aslında gördüğü için diyecekler ki... Hani ağacı gördüler, yeşili moru gördüler, manzarayı gördüler; keyfi, zevki, sefayı, çalgıyı, türküyü, gülü, bülbülü, şarabı, meclisi, eğlenceyi,

rakkàseyi, hànendeyi, sâzendeyi gördüler; barlara, pavyonlara gittiler, tiyatrolara gittiler, bu gözlerle gördüler. Gördüler ama mânevî gerçekleri görmediler, iman gerçeklerini görmediler; Allah'ın rızasının yolunu görmediler, cennetin yolunu görmediler. Ahirette gözleri a'mâ olarak haşr olunacak ve diyecekler ki:

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنتُ بَصِيراً (طه:١٢٥)

(*Kàle rabbî lime haşertenî a'mâ ve kad küntü basîrâ*) [Rabbim, beni niçin kör olarak haşrettin? Oysa ben, dünyadayken gözleri gören bir insandım." (Tâhâ, 20/125)

Dünyada gerçekleri görmediğinden, imana gelmediğinden, kâfir ahirette a'mâ olarak haşrolunacak. Çünkü mânevî körlüğü vardı. Buradaki mânevî körlüğü orada hakîkî körlüğe döndü, mahvoldu.

Demek ki nefsin terbiyesi, ayıplardan kurtulması çok önemli. Felâh bulmak için nefsin kötülüklerden arınması lâzım. Bu arınma da tasavvufun metoduyla oluyor. Bu da kısa bir şey değil uzunca bir şey. Ya kırk gün, ya kırk yıl, ya bazen bir ömür boyu; işte görmeyen görmüyor.

Bazen de diyorlar ki:

"—Evliyâullahın kimisi vardır ki, bir bakışta karşısındaki insanı velâyet makamına çıkartır."

O da çok süratli bir şekilde gerçekleşir, öyle olduğuna dair rivayetler de var ama nefsin bir terbiyeden geçmesi gerekiyor. Sonra ne oluyor nefis terbiyeden geçtiği zaman: Adamın iradesi kuvvetleniyor, kalbi nurlanıyor, o zaman kötülükler yapmayan bir insan haline geliyor. Kötü huylardan sıyrılıyor, güzel huyları benimsiyor.

f. Güzel Ahlâk

Demek ki, insanın iyi müslüman olması nasıl belli olacak?

Ahlâkından belli olacak. Şimdi biz iyi bir insan mıyız kötü bir insan mıyız? Bunun terazisi var mı; çıkalım tartılalım! Kaç kiloluk müslümanız, iyi müslüman mıyız, kötü müslüman mıyız? Ahlâkımız güzel ise, iyi müslümanız. Ahlâkımız kötü ise, kötü müslümanız.

"—Hocam ben namaz kılıyorum, hacca da gittim, Ramazanda oruç da tutuyorum, zekâtımı da veriyorum."

İyi ama, kötü huyların var. Yâni bunlardan biraz sevap alırsın ama, kötü huylarından kazandığın zararlar o kadar fazladır ki, bunlar onu korutmaz. Yâni, bunlardan onları affettirecek bir şey eline geçmez. Ne olması lâzım? Ahlâkın güzel olması lâzım.

Birçok kimse bu işi bilmiyor. Yâni müslümanım diyen birçok kimse, hatta dervişim, tasavvuf erbabıyım diyen birçok kimse bu işi bilmiyor. Onun için kavgalar, gürültüler, tatsızlıklar, tuzsuzluklar, geçimsizlikler, huysuzluklar, inatlar, kendini beğenmişlikler, çekişmeler, çatışmalar bundan oluyor. Neden? Huyu kötü; menfaatinden vaz geçemiyor, adaletli hareket edemiyor, kinini, hasedini kaldıramıyor... Huyu kötü, karşı tarafa zulmetmekten zevk alıyor... Huyu kötü, dünya menfaati için ahiret sevabını elden kaçırıyor... Huyu kötü, karısını dövüyor... Huyu kötü, anasına babasına itaat etmiyor çocuk... Huyu kötü, müşteriyi aldatıyor, yalan söylüyor, kandırıyor vs.

Neden? Huyu kötü, huyu kötü, huyu kötü...

"—E, nasıl olacak?"

Huyları her bakımdan güzel olacak.

"—Nasıl güzel olacak?"

Rasûlüllah Efendimiz gibi. Rasûlüllah SAS Efendimiz'in her huyu, her hali nasılsa; o güzel... Çünkü, o bize Allah'ın gönderdiği en güzel insan. O en güzel insanın huyu gibi huylarımızın olması lâzım. Onun gibi cömert olmamız lâzım, onun gibi merhametli olmamız lâzım, onun gibi vefalı olmamız lâzım, onun gibi tatlı dilli olmamız lâzım, onun gibi ganî gönüllü olmamız lâzım!. Onun gibi metanetli, sabırlı olmamız lâzım; şükürlü olmamız lâzım, hamd edici kul olmamız lâzım!

İşte, onun için diyoruz ki: Rasûlüllah Efendimiz'in sîretini okuyun, hadis-i şeriflerini okuyun!. Şu, şu, şu kitapları okuyun dedik ya ilk günlerde size, ondan dedik. O Rasûlüllah'ın ahlâkı ile ahlâklanılacak.

Bu güzel ahlâkla ahlâklanmak da muhterem kardeşlerim, bir eğitimle oluyor. Yâni bir ustabaşının, sanat okulundan mezun olan bir çocuğun neleri var: Bir nazarî dersleri var, bir de atölyeleri var... Bir doktor tıbbiyeden mezun, neleri var: Bir nazarî dersleri var, bir de laboratuarları var, tatbikatları var, intörnlükleri var. Yâni bütün tahsili bitiyor, son senesi intörn... Bütün kliniklerde dolaşıyor, şu kadar ay kalıyor; dahiliye, hariciye, cerrahiye, sinir hastalıkları, bevliye vs. vs. Hepsini dolaşıyor. Neden? Uygulama, tatbikat olsun diye.

İşte bu güzel ahlâkın öğretilmesinde de Peygamber Efendimiz'in metodu budur. Yâni sadece, "Yalan söylememek lâzım; yalan söylemek kötü huydur, doğru sözlülük iyi huydur. Merhamet etmek lâzım; merhametlilik iyidir, merhametsizlik kötüdür." demek yetmiyor; bir de fi'len bunu göstermek lâzım geliyor, fi'len de yanlışları düzeltmek lâzım geliyor.

Tüfeği eline aldığın zaman komutan gelir, "Tetiği şöyle tutacaksın, ayağını şöyle yatıracaksın, gözünle şurdan bakacaksın!" der, yanlışını gösterir. Tüfeği nasıl tutup, nişanı nasıl alacağını gösterir. İşte bu uygulamalı eğitim metodu...

Peygamber Efendimiz'in eğitim metodu nedir? Sohbettir. Peygamber Efendimiz'in yanındaki müslümanların adı nedir? Sahabidir. Sahabi ne demek? Sohbetinde bulunan kimseler demek. Peygamber Efendimiz ümmetini nasıl yetiştirdi? Aralarına girerek yetiştirdi, halkla kaynaşarak yetiştirdi. Bir peygamberlik köşkü yaptırıp da, "Haftada bir benim karşıma gelin, şöyle yüzümü görün, ondan sonra kaybolun!" demedi. Halkın arasına girdi, kendi halini onlara gösterdi. Onların halindeki bozuklukları da düzeltti; "Şunu şöyle yapma, bunu böyle yapma, şu şöyle olacak, bu böyle olacak! Sen bunu böyle yaparsan olmaz!" dedi, en

sevdiği insana bile...

Bir misâl anlatalım: Allah şefaatlerine erdirsin, Bilâl-i Habeşî Habeşistan'dan gelmiş, saçları kıvırcık, rengi kara... Bizim tenimiz ak, akça pakça, onunki kara... Ebu Zerr-i Gıfârî Hazretleri ile biraz pembe renkli olmuş araları, toz pembe olmuş biraz. Ebu Zerr-i Gıfârî de açmış ağzını, yummuş gözünü... Ne demiş buna? "Seni kara kadının oğlu seni!" demiş. Yâni, çok da fazla bir şey dememiş.

Peygamber Efendimiz'e böyle dediği ulaşınca, Ebû Zerr-i Gıfârî Hazretleri'ni çağırmış, demiş ki:

اعيّبته بامّه ؟ انت رجلٌ فيك شئٌ من الجاهلية

(*Eayyebtehû bi-ümmihî*) Anasının rengi kara diye mi onu ayıpladın ya Ebâ Zer? Onun anasının rengi, teninin rengi kara diye mi onu ayıpladın? (*Ente racülün fîke şey'ün minel cahiliyyeh*) Sen içinde cahiliyye adetlerinden İslâm öncesi adetlerinden bir kötü adet kalmış bir kimsesin!" dedi. "Cahiliyye devrinden senin içinde bazı kalıntılar kalmış. Müslüman olmuşsun ama, cahiliyye devrinin bazı kötü huyları senin içinde kalmış. Anasının renginden dolayı ayıplamak İslâm'da var mı?" dedi.

Rengi ne olursa olsun, ister kara olsun, ister ak olsun, ister sarı olsun; sarı ırk var, beyaz ırk var, kara ırk var, hangi ırktan olursa olsun. Allah insanların dışına bakmıyor, kalbine bakıyor, imanına bakıyor, niyetine bakıyor. Onun için karalık ve aklık önemli değil, takvâ önemli.

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللهِ أَتْقَاكُمْ (الحجرات:١٣)

(*İnne ekremeküm inda'llàhi etkàküm*) "Allah indinde en makbulünüz, takvâsı en yüksek olandır." (Hucurat, 49/13)

Bilâl-i Habeşî, rengi kara olabilir ama üstün bir sahabi olabilir; "Sende bir cahiliyye adeti kalmış dedi.

İslâm öncesi devrinin kalıntısı nedir? Renkten dolayı bir insanı hor görmek, ırktan dolayı bir insanı küçümsemek, fakirlikten dolayı küçümsemek... Bunlar cahiliyye adetidir, İslâm'da yoktur. Fakire tepeden bakmak yoktur İslâm'da... Zenginin soyluluğu yoktur, soyluluk imandadır, takvâdadır, İslâm böyle. Sende cahiliyye devrinin kötü huylarından bir kalıntı kalmış dedi, azarladı Ebu Zerr-i Gıfârî Hazretleri'ni.

O da gitmiş ne yapmış? Hatasını anlamış. Büyük insanlar hatasını anladığı zaman dönerler. "Hata yaptım, Rasûlüllah beni ayıpladı." demiş, gitmiş ayaklarına kapanmış Bilâl-i Habeşî Hazretleri'nin. Yere başını koymuş, "Sen şu kara ayaklarınla bas bakalım benim şu yanağıma!" demiş özür dilemiş.

Yâni, ne yapıyor Rasûlüllah Efendimiz? En sevdiği sahabi bile olsa, bir hatası olduğu zaman; "Yok, olmadı, yanlış yaptın! Bunun böyle yapmaman lâzımdı." diye söylüyor.

Kızı Fatımatü'z-Zehrâ'ya diyor ki:

"—Kızım, aman Allah'a güzel kulluk etmeğe dikkat et; babanın Peygamber olması seni kurtarmaz!" diyor.

Onun için, fi'len terbiye, içine girerek yaşam içinde terbiye İslâm'ın metodudur, Peygamber Efendimizin metodudur. Sohbet metoduyla terbiye etmek diyoruz biz buna, tasavvuf bunu yapıyor. Derviş var, şeyh var, beraber bir arada bulunuyorlar, beraber oturuyorlar, kalkıyorlar, namaz kılıyorlar... Bir kusurunu gördüğü zaman söylüyor, Rasûlüllah'ın sahabesini terbiye ettiği gibi terbiye ediyor. Böylece iyi huylar, kötü huylar ortaya çıkıyor.

"—E, Hocam biz de dervişiz, siz de şeyhsiniz. Biz böyle bunları tam görmedik."

Tamam, ben iyi şeyh değilim de ondan. Neden: Söyleyemiyorum, senin şu kusurun var diyemiyorum. Sevdiğimden söyleyemiyorum, yüzüm tutmadığından söyleyemiyorum, biliyorum söyleyemiyorum. Olmaz, darılsa da söylemesi lâzım! Söyleyemiyorum kalıyor.

Hocamız cennet-mekân derdi ki:

"—Ben size tam şeyhlik yapsam, başımda bir taneniz

kalmazdı, hepiniz dağılır giderdiniz.”

Neden? Darılırlar. Zamane dervişleri nazlı derviş; bir kusurunu söyledin mi, fırt kaçıp gidiyor. Giderse gitsin ama, mahvoluyor. Yâni, tasavvufî terbiyeyi görmeyince mahvoluyor. Onun için biraz idare etmek gerekiyor.

Nasıl idare edecek? Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri hadis-i şerifinde buyurmuş ki:

امرت بمضارة الناس كما امرت باقامة الفرائض

“—(*Ümirtü bi-mudàratin-nâsi kemâ ümirtü bi-ikàmetil-farâid*) Farzların yerine getirilmesiyle emr olunduğum gibi, Allah tarafından şu farzları yap diye emr olunduğum gibi, insanları haline göre idare etmekle de emr olundum.”

Adam sinirli, doğruyu söylersen küsüp gider. Küsmemesi lâzım, küstürmeden zamanını kollamak lâzım. Onun için, bizim mürşidlerimiz demişler ki:

“—Bir insanın bazen bir kusurunu düzeltmek için on yıl bekleriz.”

Neden? E, söylesem şimdi anlamayacak. Şöyle bir münasip zamanını yakalayayım diye.

g. Tütün İçen Hoca

Bir hikâyesi vardır, birisi anlatmıştı, benim hoşuma gitmişti, size de ben anlatayım:

Bir beldede Allah’ın sevgili bir evliyası varmış, ama yaşı genç. Allah’ın vazifeli mürşid-i kâmil evliyasından bir mübarek zat ama yaşı genç; kimse de bunun Allah’ın sevgili kulu olduğunu filân bilmiyor. O beldede çok büyük bir alim varmış, koca kavuklu, koca cübbeli, koca şöhretli, koca konaklı, koca kalabalıklı bir büyük zatmış yâni... Ama ders veriyormuş konağında, fıkıh dersi veriyormuş; herkes toplanıyormuş geliyormuş, dinliyorlarmış.

Aman ne derya gibi bilgiler vs.

Ama, tütün müptelâsıymış adam. Tütünü kurutturturmuş, kıydırırmış, koyarmış çubuğa; çakmağı varmış tütün içermiş. Tütün içince de ağzı leş gibi kokarmış. Öksürürmüş, tıksırırmış filân...

Tabiî, tütün doğru bir şey değil. İslâmî bakımdan doğru bir şey değil. İlk çıktığı zaman bütün alimler ittifakla haram demişler. Mekke'de yazılmış bir kitap elime geçti, Mekke'deki dört mezhebin kadısına soruyorlar:

"—Efendim, böyle duhan diye bir şey çıkmış, ne dersiniz?"

Araplar duhan diyorlar tütüne, tedhin diyorlar sigara içmeğe... (*Memnûu tedhîn*) yazıyorlar oraya. Bir sigara resmi var, üstünde şöyle bir çarpı işareti var, yâni "Sigara içmek yasak!" demek... İngilizcesi ne: *No smoking*.

On yedinci yüz yılda çıktı biliyorsunuz. Binaltıyüzlü yıllarda Amerika'dan getirmiş birisi tütünü... Amerika'da, kovboy filmlerinde görmüşsünüzdür, kovboy ağzında böyle geviş getirir güya; tütün çiğniyor. Kumar oynuyorlar, karşı tarafa kızdığı zaman plup tükürüyor, tabancasını çekiyor: Güm... Güm... Güm... O onu deviriyor, o onu deviriyor, filmlerde görüyorsunuz.

O tütünü getirmişler bizim Balkanların vadilerine, Vardar vadisine, Yenice vadisine ekmişler. Selanik'ten bir Amerikanvari adet olarak gelmiş. Ne biçim şey bu böyle, ne oluyor? Bir ot kurutuluyor havada. Yâni, nedir bu?

Bütün alimler demişler ki:

"—Haramdır, yasaktır!"

Dört mezhebin alimleri de haramdır demiş. Ama, sonra millet devam etmiş. "Ne olacakmış, hakkında hadis yok, ayet yok!" filân diyerek devam etmiş, yayılmış. Zamanla teknoloji ilerlemiş; *Malboro*'su çıkmış, *Palmal*'ı, bilmem nesi çıkmış. İşte ıvırı zıvırı, şu kadar da para... "*Parasını el alır, dumanını yel alır, derdi de içine kalır*." diye tekerlemesi var.

İçmemesi lâzım ama, bu fakih de —hani o büyük alim—

içiyormuş. Yâni o da alışmış, hem de fakih; içiyor. Şimdi bu zat-ı muhterem mürşid-i kâmil genç, bilinmeyen mechul evliyâ, onun derslerine bir müddet devam etmiş. "Yâhu bu böyle büyük alim, bu sigarayı içiyor, melekler yanına gelemiyor; durum iyi değil filân..." diye düşünmüş. Bir gün, "Madem bu fakihtir, bir soru olarak sorayım!" demiş:

"—Efendim, dinimizde duhanın, sigara içmenin fıkıhta hükmü nedir?" filân diye bir soru sormuş.

Hemen herkes ayağa kalkmış:

"—Hööööt, bilmem ne! Vay, sen taş mı atıyorsun alimimize, hocamıza? Sen iğnelemek istiyorsun onu, ondan iyi mi bileceksin? O büyük alim, haddini bil edepsiz, otur, bilmem ne..." filân demişler, gürültü, patırtı etmişler.

Peki demiş susmuş, gık dememiş. Bakmış ne alimde bu işi anlayacak hava var, ne etrafındaki insanlarda; susmuş, tamam. Ama bu kusur devam ediyor, o da o kusurun ondan gitmesini istiyor. Seneler geçmiş aradan, o onun dersine devam ediyor, irşad vazifesine sağda solda devam ediyor, kimse bilmiyor. Mechul bir evliya...

Bir zaman gelmiş, o büyük alim hacca gitmeğe karar vermiş. "Tamam, bu önümüzdeki sene hacca gidelim inşaallah!" diye hazırlıklara başlamışlar. Efendi Hazretleri, konak ahalisinden hizmetçiler... Develer, katırlar, mallar, mülkler... Seyahata çıkacak, hacca gidecek diye.

Bizim bu gizli mürşid de bir gün kapısını çalmış, demiş:

"—Efendi Hazretleriyle görüşmek istiyorum!"

Demişler ki:

"—Efendi Hazretleri meşgul; büyük alim, öyle görüşemezsin!"

Demiş:

"—Çok mühim bir şey söyleyeceğim."

"—Yâhu bize söyle..."

"—Yok, kendisiyle görüşeceğim!"

Gitmişler;

"—Efendim, aşağıda yapışkan bir adam var kapıda, ille sizinle

görüşmek istiyor.” demişler.

Demiş ki:

“—Evlâdım, ben size her zaman söylemiyor muyum: Para istiyorsa açıkça sorun, cebine biraz bir şeyler koyun, hayır verin, adamı memnun edin, kapıdan gönderin. Beni böyle meşgul etmeyin!” filan...

“—Efendim, söyledik ama, para da istemiyor, ille sizinle görüşmek istiyor.”

“—Allah Allah, acâib; gelsin bakalım!” demiş,

Şimdi bu adam çıkmış, tanımıyor kimse... Çıkmış:

“—Es-selâmü aleyküm!” demiş, hürmet etmiş. “Bu sene hacca gideceğinizi duydum efendim!” demiş.

“—Evet evlâdım. İşte Allah’ın bu da bir emridir, inşaallah bu sene nasib olursa niyetlendik, hacca gideceğiz, o emri de yerine getireceğiz.”

“—Efendim, bir ricam var!” demiş.

“—Buyur evlâdım...”

“—Beni de ne olur kafilenizde götürün hacca, kabul buyurun ben de geleyim; size iyi hizmet ederim efendim!”

“—Evlâdım, benim hizmetçilerim var kâfi miktarda... Yâni, konağımın ahalisi var, kâhyam var, seyislerim var, hayvanlarıma bakan insanlar var, her şey var... Hizmetçilerim her şeyim tamam!”

“—Efendim ne olur beni de alın! İşte ben de sizinle hac etmek istiyorum, hizmetinizde de bulunurum.”

“—Eh, peki sen de gel bakalım! Yâni dokuz kişi olacağına, on kişi olsun. On kişi olacağına, on bir kişi olsun, ne olacak? Sen de gel!” demiş.

Tamam, seyahat günü geldiği zaman yola çıkmışlar. Bu gizli mürşid, mürşid-i kâmil bir yol arkadaşlığı yapmış ki o alime, öyle güzel hizmet etmiş ki, soğuk yerlerde abdest alacağı zaman suyu ısınmış olarak ibrik-leğen karşısında, havlusu önünde lep demeden leblebiyi anlıyor, hizmetini yapıyor... vs.

Alim çok memnun olmuş,

“—Yâhu, iyi ki demiş bu garibana da gel bizim kafilede demişiz; hem ona da bir hac ettirmiş oluyoruz, sevabını alıyoruz, hem de iyi güzel bir insan!” demiş.

Yalnız o ilk günde hizmetçiler bunu çekmişler demişler ki:

“—Bak sen bizim kafilede geliyorsun ama, Efendi Hazretleri’nin ince tabiatı vardır, alışkanlıkları vardır, adetleri vardır. Onlar çok önemli... Onları, o hizmetleri güzel yapabilecek misin? Geceleyin teheccüd namazına kalkar, suyu ısıtmak lâzım. Efendim, cuma günleri gusül abdesti alır, şöyle olur, böyle olur... Haftada şu kadar değişir, çoraplarını böyle ister, bilmem ne...”

“—Tamam yaparım, yaparım!”

“—Haaaa... bir de Hoca Efendinin duhan merakı vardır.” Sigara değil de çubuk içiyorlar onlar o zaman; uzun çubuk, çubuk tüttürüyor. O çubukla içerlermiş eskiden; uzun sigara ağızlığı... “Bak, o sigara ağızlığını her gün temizleyeceksin, siyahlarını, zifirlerini sileceksin; tütünü havalandıracaksın,

kokulandıracaksın!"

"—Tamam tamam, yaparım, her şeyi yaparım!" demiş, girmiş kafileye.

Yolda da hizmeti güzel yapıyor, hakikaten çubuğunu hazırlıyor; kavını, çakmağını da getiriyor adamın önüne koyuyor, o da tüttürüyor. Her gün hangi vakitte keyfi istiyorsa, mükeyyefat ya bu... Keyfi ne zaman istiyorsa çubuğunu tüttürüyor.

İster zengin olsun ister fukara,
Yemekten sonra yak bir sigara…

derler. Yalan, yalan, tekerleme. Zengin olsun fakir olsun, sigara içmek lâzımmış... Hangi yalancı uydurmuş? Hadis-i şerifin sıhhatini soruyorlar da, böyle lafların sıhhatini hiç araştıran bile yok.

"—Tamam içmek lâzım, yak bir sigara!"

"—Yanımda sigara yok..."

"—Benden yak canım…"

O zaman cömertlik başlıyor:

"—Benden yak!"

"—E, ben onu kullanamam."

"—Senin istediğini alayım kardeşim, senin canın sağ olsun. *Pall Mall* mı istiyorsun, şunu mu istiyorsun; ne istersen alayım!"

Şimdi yollar uzamış, günler geçmiş, Medine-i Münevvere'ye yaklaşmışlar. Bir konak kalmış, o konakta konaklayacaklar, hazırlıkları yapacaklar, ondan sonra Medine... Oradan kalktılar mı, develer tıngır tıngır, çanlar löngüdük, löngüdük; ondan sonra Medine'ye gidecekler. Tabii orda herkes elbiselerini değiştirmiş, gusül abdesti almış, güzel kokular sürünmüşler, yeni elbiselerini giymişler, Peygamber Efendimiz'in şehrine girecekler biraz sonra... Medinetü'n-Nebî SAS'e gidecekler, heyecandan ölecek herkes; herkes bir hazırlık içinde... Alim Efendinin çadırına gelmiş bu gizli mürşid, demiş ki:

“—Efendim bir mâruzatım var!”

“—Buyur evlâdım.” demiş.

Böyle yüzüne bakarken gülümsüyor, memnun, çok güzel hizmet etmiş, hayran kendisine...

“—Efendim, bundan sonra artık başka konak yok; buradan kalkınca, Peygamber Efendimiz’in şehrine mi gireceğiz?”

“—Evet, oraya gireceğiz. İşte, Allah’a çok şükür buraya kadar geldik, nasib etti. Bundan sonra kalkıp gidince, Medine’ye gireceğiz. Seniyyetü’l-Vedâ’da şöyle tepeye çıktık mı, karşımızda Kubbe-i Hadrâ, Mescid-i Nebi görünecek...”

“—Yâni Peygamber Efendimiz’in şehrine girerken böyle gusül abdesti alınıyor sünnettir diye, güzel kokular sürülüyor sünnettir diye, değil mi efendim? Her şey sünnete uygun yapılmağa çalışılıyor değil mi efendim?”

“—Evet tabii evlâdım, sünnete uygun yapılmağa çalışılıyor. Efendimiz’in şehrine giriyoruz, kolay mı sünnete uymak.

“—Efendim pek âlâ, o halde şu tütün kesesini, şu kav, çakmak, çubuk takımını buraya kadar taşıdım; ben size işte acizane hizmet ettim. Şimdi Peygamber Efendimiz’in şehrine girerken bunları siz taşıyın! Ben bu şehre bunlarla girmek istemiyorum, bundan sonra siz taşıyın efendim!” demiş, bırakmış çubukları elinden...

Alim bir çubuklara bakmış, kava, çakmağa, tütün kesesine; bir onun yüzüne bakmış. Bir ona bakmış, bir ona bakmış, düşünmüş kalmış. Sünnet mi bu? Sünnet mi bu tütün içmek, bu mükeyyefat sünnet mi? Herkes koku sürünüyor, misvaklanıyor... Nedir yâni bu, sünnet mi? Değil. Adam sünnet değil diye, bid’at diye, mekruh diye, haram diye torbasıyla teslim ediyor sahibine...

“—Al sen içiyordun, haydi bakalım Peygamber Efendimiz’in türbesine elinde tütünle, çubukla git bakalım! Karşısında ‘*Es-salâtü ve’s-selâmü aleyke yâ rasûla’llah!*’ de bakalım haydi, çubuğunla sigaranla...”

“—Al bakalım, sen taşı!” deyince; bir torbaya bakmış, bir onun yüzüne bakmış:

“—Aaaa!. Dur yahu, sen senelerce önce konağımda tütün

haram mı, helâl mı diye söyleyen şahıs değil misin?" demiş.

Tebessüm etmiş;

"—Evet efendim o kimseyim. Yâni, senelerce önce söylemiştim." demiş.

"—Amma inatçıymışsın be! Ama haklıymışsın, şimdi benim de cesaretim yok! Böyle tütünle, çubukla, bu takım taklavatla, böyle bid'atle, mükeyyefatla Rasûlüllah'ın şehrine girmeğe benim de cesaretim yok!" demiş, savurmuş atmış.

Tütüne de tevbe etmiş ve ondan sonra sigarayı bırakmış.

Bu hikâyeyi niçin anlattık, sebebi neydi bu hikâyenin anlatılmasının? Yâni bir insanın bir kusurunun düzeltilmesi için zaman gerekiyor, demirin erimesi gerekiyor. Evet, işte terbiye böyle oluyor, uzun oluyor, uzun sürüyor. Bazen de kusurları söylemenin zamanı bekleniyor. "Demir tavına gelsin de, erisin de ondan sonra dövelim, şekil verelim!" diye beklemek gerekiyor. Ondan sonra sonuç böyle oluyor.

O bakımdan, bu eğitimin yapılması lâzım! Ama, bunları anlatacak zaman yetmedi. İnşaallah bir müsait zamanda geriye kalan kısmını da anlatırız da; bu eğitimin önemini herkes bilir, kıymetini anlar, ona göre tedbirini alır.

31. 12. 1994 - Warrnambool
Victoria / AVUSTRALYA

17. SORULAR

Birkaç sorunun cevabı isteniyor bizden. Teşekkür ediyor konuşmalarımız için, biz de size teşekkür ediyoruz.

1. Soru:

“—*Müşteri velî nîmetimdir*.” *demek doğru mudur?*

Biliyorsunuz dükkânlarda bir yazı vardır, yukarıya yazarlar:

“—*Müşteri velî nîmetimdir*.”

Ne demek? Yâni müşteri sayesinde dükkânı çalışıyor, müşteri olmasa olmaz. Bize nimetler, müşteri geliyor gidiyor, alış veriş yapıyoruz da ondan oluyor. O benim velî nimetim, yani nimetimin bana gelmesine sebep olan, başımın tacı efendimdir filân demek.

Biz de diyoruz ki, konferansta bizi dinleyenler velî nimetimizdir. Yâni siz olmasanız, bu sandalyelere mi konuşacağız?

(Karadenizli peynirci amca soruyor:)

“—Hocam doğru mudur onu yazmak, yani o kelime doğru mudur? Velî nimet Allah’tır.” diyor.

Allah’tır tabii, doğru değildir. Yani müşteri ne olacak? Müşteriyi gönderen Allah, rızkı gönderen Allah. Oraya en güzel asılacak cümle:

اَلرِّزْقُ عَلَى اللهِ

(*Er-rizku ale’llah*) “Rızık Allah tarafından garanti edinmiş, rızkı Allah veriyor.” cümlesidir.

2. Soru:

Ahirete göçenlerimiz hesap gününe kadar ne hal üzere olacaklar?

Ahirete göçenlerimiz diyor yani, ihvanımız, mü'min kardeşlerimiz demek istiyor tabii. Mü'minse, Allah'ın sevgili kuluysa kabri cennet bahçesi olacak.

Hadis-i şerifte buyrulmuş ki:[54]

الْقَبرُ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ ، أَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفَرِ النِّيرَانِ

(ت. عن أبى سعيد)

(*El-kabru ravdatün min riyâdı'l-cenneti, ev hufratün min huferi'n-nîrân*) "Kabir mü'minin durumuna göre ya cennet bahçelerinden bir bahçedir veyahut cehennem çukurlarından bir çukur durumundadır." Günahkârsa kabir azabı vardır, kabirde azap görmeğe başlar insan. Günahkâr değilse, kabri cennet bahçesidir.

E, ahirete göçenlerimize hüsnüzan ediyoruz; derviştir, namazlıdır niyazlıdır, namusludur, hacıdır, iyidir diye. İnşaallah kabri cennet bahçesi olacak, ahirete göçünce evliyaullah büyüklerimiz ile buluşacaklar; Cenab-ı Hakk'ın zikr ü tesbihi ile meşgul olacaklar, kıyamete kadar öyle hoşça vakit geçirecekler.

3. Soru:

Haram ile mekruhun arasında fark nedir; bize açıklama yapar mısınız?

Sigara içmek mekruh dedik ya. her halde o bakımdan soruluyor.

Haram; yapılmaması gerektiği Kur'an-ı Kerimle, şer'î delil ile kesin olarak belli olan şeydir. Kesin olarak belli ki, dinde bunun

---

[54] Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.500, no:2384; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.231, no:4682; Ebû Said el-Hudri RA'dan.

Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.271, no:8613; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.546, no:42109; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.90, no:1853; *Câmiü'l-Ehàdis*, c.XXVIII, s.432, no:41805.

yapılmaması lâzım; ona haram derler.

Mekruh; Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerine uygun olmayan, yapılmaması uygun olan, sünnete aykırı şeylere mekruh denir.

Mekruh iki çeşittir: *Kerahat-ı tahrimiye* harama yakındır, kuvvetli bir mekruhtur, yani yapılmaması uygun olan çirkin bir şey. Bir de *kerahat-ı tenzihiye* vardır, o biraz daha hafiftir ama; yine mekruhtur.

Tabii haramı işlemek çok büyük suçtur. Mekruhta çeşitli ulemanın farklı fikirleri olduğundan, orada hüküm biraz daha yumuşaktır ama; yine doğru olmayan bir şeydir. Hani insan trafikte bazen elli dolar ceza yiyor, bazen daha çok, yüz elli dolar filân oluyor. Meselâ Suudi Arabistan'da kırmızı ışıkta geçmek dokuz yüz riyal cezaymış, bir hafta hapismiş, arabaya da el koymakmış. O zaman o delikanlılar, isterse kırmızı da geçsin! Polis yakaladı mı, orada bir hapis cezası yiyor. Yâni, cezaların farklı olması gibi.

Tabii bu cezalar idam cezası gibi değil, müebbed hapis gibi değil ama, ceza işte. Mekruh da doğru olmayan bir şey ama, haram kadar ağır bir suç değil; biraz daha hafif bir şey.

Tütün için, benim elimdeki vesîkada, dört mezhebin kadısı, hepsi haramdır demiş. Bugün Suudi Arabistan'da da hâlâ haram diyorlar. Ama sigara içilen ülkelerde alimler biraz taviz mi vermişler, nereden ruhsat buldular bilmiyorum. Bir kere, israf olduğu için haram diyorlar; israf çünkü, faydası yok. İkincisi; sıhhate muzır olduğu için haram diyorlar. Daha başka deliller getiriyorlar. Kimisi de bir bahane buluyor. Tabii sakınmak lâzım, içmemek lâzım!..

Muhterem kardeşlerim, içinizde içenler varsa, bunu bırakması lâzım. Tıbbî bakımdan çok büyük mahzuru var. "Siz kendinizi öldürüyorsunuz ama, yavaş yavaş öldürüyorsunuz!" diye yazıyor levhalarda... Yavaş yavaş ölüme gidiyorsunuz, kendinizi zehirliyorsunuz. Çünkü bunun akciğeri doldurduğu, kanser yaptığı, damarlarda kolestrol biriktirdiği, damar sertliğine yol

açtığı kesin. Sıhhate zararlı... Allah size sıhhati, vücudu emanet vermiş; ona hıyanet etmiş oluyorsunuz; bu bakımdan doğru değil.

Dînî bakımdan da haram diyen alimler var, mekruh diyen alimler var, kerahet-i tahrimiye ile mekruh diyenler var... Ne olursa olsun, doğru olmayan bir şeydir, içilmemesi lâzım!

"—Alıştım?"

Alıştıysan da bırak! Ben günde iki paket içerken bırakmış kimseler biliyorum.

Tabii, küçükken alışılıyor. Delikanlılık zamanında, insanın başında kavak yelleri estiği zamanlarda sigara içmek büyüklük gibi geliyor delikanlılara... Delikanlı oldum artık diye köşe başlarında zincir sallayıp, sigara tüttürmek delikanlılık alameti sayılıyor. Alışılıyor, alışıldıktan sonra da bırakılmıyor.

"—Sinirlendim, yak bir sigara!"

"—Üzüldüm, yak bir sigara!"

"—Karnım açıktı, yak bir sigara!"

"—Karnım doydu, yak bir sigara!"

Yanlış bir şey tabii, gidiyor. Bunun bırakılması lâzım; hem dînî bakımdan, hem tıbbî bakımdan...

4. Soru:
Efendim, dersimizi karışık yaparsak sakıncası var mı?

Sakıncası yoktur. Yâni, "*Estağfiru'llah, Lâ ilâhe illa'llah, Allah, salât ü selâm, İhlâs-ı Şerif*" sırasında her hangi bir şekilde bir değişme olsa zararı olmaz, olabilir. Sırasıyla yapsa daha iyi de, aykırı yapsa da bir şey olmaz.

Çünkü Peygamber Efendimiz, "*Sübhâna'llahi ve'l-hamdü li'llâhi ve lâ ilâhe illa'llàhu va'llàhu ekber*" güzel cümlelerini söylüyor. "Bunlar kelimât-ı tayyibâttır, bâkıyâtü's-sàlihâttır, kıymetlidir. Hangisiyle başlasan fark etmez." diyor.

"İster *Allàhu ekber*'den başla, ister *sübhàna'llàh*'tan başla, ister *El-hamdü li'llâh*'tan başla, ister *Lâ ilâhe illa'llah*'tan başla; fark etmez." dediğine göre; biz de *Estağfiru'llah*'tan başlasak veya *Salevat*'tan başlasak, hepsi sevaptır. Aynı yere gidecek sevabı,

fark etmez.

Ama, bu şeye benzer: Önce tatlıyı yiyip, ondan sonra kebabı yiyip, ondan sonra pilavı yiyip, üstüne de çorba içmeye benzer. İstersen öyle yap, neticede hepsi mideye gidecek, vücuda fayda sağlayacak.

5. Soru:

Çok ibadet yapan, fakat aynı zamanda çok dedikodu yapan bir insanın ibadetleri kabul olur mu?

Dedikodu yapmak günahtır, ibadet yapmak sevaptır. Dedikodudan günah kazanır, ibadetten sevap kazanır. Hangisi galip gelir? Allah bilir. Çünkü küçük bir kusur inatla ve ısrarla yapıldığı zaman cezası büyük olur, bazen küçük olmasına rağmen başı çok belâya girer bir insanın.

Onun için, günahın küçüklüğüne bakmamak lâzım. Çünkü;

لاصغيرة مع الاصرار

(*Lâ sağîrete maa'l-isrâr*) denmiştir. Ne demek? "Israrlı yapıldı mı, günah küçük olarak kalmaz, küçük günah bile büyür." demek.

"—Efendim benim bir küçük günahım var, işte bunu böyle sekiz yaşımdan beri altmış sekiz yaşına gelmişim, hala devam ediyorum, bırakamıyorum."

Haa, sen ona küçük günah diyorsun ama, altmış yıldır yaptığın için, o büyük. Çünkü ısrar ediyorsun, günah olduğunu bildiğin halde bırakmıyorsun. Israrla yapıldı mı, günah küçük kalmaz.

Gıybetçilik, dedikodu yapan kimse, gıybetten dolayı başı çok büyük belaya girip çok büyük cezaya çarptırılabilir. Şu şahıs bir dedikodu yapmıştır, ona verdiği cezayı dedikoduyu kendisine meslek edinmiş filanca insana verdiği cezadan az verir, buna çok verir. Aynı dedikodu ama, bu ısrar ediyor. Günahta ısrar etmek büyük günahtır. Günahı küçük de olsa, büyük de olsa bırakması lâzım insanın.

Onun için, dedikodu yapan ibadetlerinden sevap kazanır tamam, yaz kâr hanesine: Namaz kıldı şu kadar sevap, oruç tuttu bu kadar sevap, tesbih çekti şu kadar sevap... Topla, şu kadar... Bir de günah tarafını geç bu sayfaya: Şunu yaptı, bunu yaptı, şunu yaptı... Günahı daha büyük olabilir; mü'min olduğu halde, *Lâ ilâhe illa'llah* dediği halde...

"—Müslümanlardan cehenneme girecek olacak mı; var mı ayetlerde, hadislerde?"

Var. Mü'min olduğu halde cehenneme düşebilir bir insan. Neden? Kusurlarından dolayı. Ne yapması lâzım? Kusur işlememeye dikkat etmesi lâzım. Büyük günahı işlediği zaman, ordan cehenneme düşebilir. Hatta, hadis-i şerifler var, cehennemde bu insanlar yanacaklar, yanacaklar, yanacaklar... Kapkara kömür olacaklar. Hem de yanan bir insan, cehenneme bir düşen bir insan çok uzun yıllar kalacak.

Muhterem kardeşlerim! Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"—Ey ümmetim, ey insanlar, cehenneme düşmemeye gayret edin. Çünkü cehenneme düşen bir insan bir düştü mü, en aşağı ahkàben orada kalacak."

Ahkaben ne demek? Ömürlerce demek. Ömürlerce kalacak. *Hukub,* bir ömür demek; *ahkàben*, ömürlerce demek.

Bir ömür aşağı yukarı seksen küsür senedir. *Ahkàben* olması için, en aşağı üç ömür olması lâzım. Çünkü iki ömür olsaydı, *hukubeyn* derdi. Arapçada tesniye sîgası var. *Ahkàben* dediğine göre, en aşağı üç ömürdür, en aşağı üç kere seksen küsürdür; iki yüz elli yıl demektir, İki yüz elli yıl da dünya yılı değildir, ahiret yılıdır. Ahiret yılı:

وَإِنَّ يَوْماً عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ (الحج:٤٧)

(*Ve inne yevmen inde rabbike keelfi senetin mimmâ teuddûn*) "Allah'ın indinde bir gün, sizin saydığınız bin yıl gibidir." (Hac,

22/47)

Ahiretin bir günü, dünyanın bin yılı gibidir. O zaman ahiretin bir yılı, üç yüz altmış beş bin yıl eder. İki yüz kırk tane üç yüz altmış beş bin yıl kaç eder? Çarpın, toplayın bulun; şafak atsın görün bakalım! Cehenneme düşen bir insan en aşağı ne kadar kalıp, nasıl çıkacak? Hesap makinesinde ancak ölçebilir: Seksen yedi milyon, altı yüz bin...

6. Soru:
Gayrimüslimler için gâvur denilmesi günah mıdır?

Şimdi bu gayrimüslim ve gâvur kelimeleri üzerinde biraz bilgi vereyim:

Gayrimüslim demek, müslümanlardan gayri kimseler demek, müslüman olmayanlar demek. Müslüman olmayanlar iki çeşittir:

1. *Ehl-i kitab*; yahudiler ve hristiyanlar.

Bizim İslâm dinimiz gelmeden önce, Peygamber Efendimiz'den önce yaşayan, kendilerine peygamber gönderilmiş insanların dinine mensub kimseler. Meselâ Mûsâ AS gelmiş, yahudi kavmine peygamberlik etmiş. Meselâ İsa AS gelmiş, hristiyanlara peygamberlik etmiş.

"—Mûsa AS hak peygamber mi?"

Hak Peygamber.

"—İsa AS hak peygamber mi?"

Hak peygamber.

"—Zekeriyya AS hak peygamber mi?"

Hak Peygamber.

"—Hristiyanlar tanıyorlar, seviyorlar mı?"

Seviyorlar.

"—Biz tanıyor, seviyor muyuz?"

Seviyoruz.

"—Hârun AS'ı yahudiler sever mi?

Bayılır.

"—Biz sever miyiz?"

Biz de severiz, biz de bayılırız.

Haa, bunların ümmetlerine Mûsâ AS'ın ümmetine, İsâ AS'ın ümmetine ayrı bir statü tanımış İslâm dini; bunlara *Ehl-i Kitab* diyoruz. Yâni kendilerine Allah tarafından peygamber gönderilmiş, mukaddes kitap indirilmiş kavimler... Aslında bunlar iyi kavimlerdi, sonradan biraz bozuldu. Kitaplarının, inançlarının bir kısmı sağlam kaldı, bir kısmı bozuldu.

Bir kere Hazreti İsa'ya tapmak yoktu, tapma başladı, imandan çıktılar. Haç yoktu, haçı ortaya koydular, şaşırdılar. Domuz yoktu, sonradan çıkarttılar, sapıttılar. İçkiyi kutsallaştırdılar, kutsal şarap dediler, şaşırdılar. İncil'in ayetlerini değiştirdiler, papaya lüzumsuz salâhiyetler verdiler...

Yahudiler de tabii Tevrat'ın ahkâmına uymadılar, Tevrat'ın bir takım ahkâmını değiştirdiler. Fakat yine de peygamberlerinin hatırına, onlara *Ehl-i Kitab* deniliyor. Onlara Allah'ı bilen insanlar olarak, peygamberleri tanıyan insanlar olarak özel bir statü tanımış. Bunlar *Ehl-i Kitab*, yâni kendilerine bizden önce peygamber gönderilmiş, kitap indirilmiş kavimlerdir.

"—Ama, biz onlar gibi olacak mıyız?"

Hayır; (*Gayri'l-mağdùbi aleyhim ve le'd-dàllîn*) diye her gün kırk defa dua ediyoruz:

"—Yâ Rabbi, bizi sırat-ı müstakîme dahil eyle, sırat-ı müstakîme hidayet eyle, o yolda yürüt; bu gazaba uğramış yahudiler gibi, sapıtmış, dalalete düşmüş hristiyanlar gibi yapma!" diye onlar gibi olmamayı istediğimizi her Fâtiha okuyuşta tekrarlamış oluyoruz.

Mağdùbi aleyhim ne demek? Kendisine gazap olunmuş kavim demek. Yahudilere, peygamberlerine muhalefet ettiklerinden dolayı Allah gazap etti; *mağdùbi aleyhim* oldular. Hristiyanlar da itikadlarında sapıttılar, *dàllîn* oldular. Evet bunlar gayrimüslimlerdir, İslâm olamamışlardır, dinleri bozuktur ama *Ehl-i Kitab*'dır. Diğer gayrimüslimlere nisbeten biraz daha çürüğü az olanlardır.

Hani insan bir kasa elma aldı, içinde sağlamları var, ayırdı yıkadı mutfağa koydu. Bir kısmı yarısı çürümüş vs. "Aman,

bunların çürüklerini bıçakla keser bizim hanım, kuzunun önüne koyar; kuzu da yer, istifade olur.” dedi. Bir kısmı da iyice ekşimiş artık, onu hayvana yedirse hayvan da ölecek; onu da attı. Yâni şimdi bu *Ehl-i Kitab*, bazı yerleri çürümüş, keçiye koyuna verilecek elma gibi biraz bozuk olmuş oluyor; sağlam değil yâni.

2. Bir de gayrimüslimlerin Allah’ı, peygamberi tanımayan cinsi var, puta tapıyor, Güneş’e tapıyor... Japonlar Güneş’e tapıyorlarmış, imparatorları da Güneş’in oğluymuş. Hintliler ineğe tapıyorlar, Avrupalılar Amerikalılar ve sâire de Hazreti İsa’ya tapıyorlar... Amerikalılar totemlere tapıyorlar, Kızılderililer bilmem şunlara tapıyor; Aztekler İnkalar şuna tapıyor, buna tapıyor… Eski Mısırlılar Firavun’a tapmışlar, bir takım putlara tapmışlar... filân.

Haa, böyle Allah’tan gayriye tapan, hiç kendilerine peygamber gönderilmemiş, kitap indirilmemiş kimselere de *gâvur* deniliyor. Yâni, bunların artık dinle azıcık da bir ilgisi yok, güzel bir tarafları yok demek.

“—*Gâvur* kelimesi nereden çıkmıştır?”

İki ihtimal var: Birincisi; *kâfir* kelimesinden bozmadır, kâfir gâvur olmuştur. İkincisi; İran’da ateşe tapanlara *gebir* derler, yâni ateşperest demek, mecûsi demek. Gebir kelimesi Türkçede gâvur olmuştur. Gâvur, ehl-i kitab değil putperest demek.

O halde bir kimseye, karşımızdaki bir kimse Allah tanımaz, imandan, kitaptan, peygamberden hiç anlamaz bir kimseyse, tamam gâvurdur. Amma ehli kitaptan ise, o gâvur değildir. Çünkü o yine Allah’ı biliyor, Mûsa AS’ı, İsa AS’ı biliyor. Yâni bu bir ince tabirdir, dînî bir tabirdir.

Hani İngilizceyi iyi bilmeyen insanlar bir takım şeyleri yanlış söylediği zaman, siz gülüyorsunuz; “O öyle denmez, İngilizcede böyle denir; o kelime kullanılmaz, bu kelime kullanılır.” diyorsunuz, yanlış olduğu zaman. Sizin çocuklarınız da Türkçeyi iyi kullanamıyor, biz de onların yanlışını söylüyoruz.

Bakın, demin burada Cevdet'in kızı ağlıyordu.

"—Hoca dede, annemi buluyorum!" diyor.

Yâni, "Annemi arıyorum, bulamıyorum." demek istiyor. Halbuki yanlış kullanıyor, bulmakla aramanın farkını çocuk bilemiyor. Türkçesi zayıflıyor yavaş yavaş... Bir zaman gelecek, biz buraya geleceğiz size Türkçe öğretmeğe... "İngilizce kelime şudur, bunun Türkçesi budur, Türkçe bunu böyle söyleyeceksiniz..." filân diyeceğiz. Onun gibi, ince birer tabir.

Meselâ, fizikte güçle kuvvet arasında fark vardır. Güç başka bir şeydir, kuvvet başka şeydir. Böyle ince tabirler, terimler vardır.

Meselâ, gemicilikte geminin burnuna göre sağ tarafına *pruva* mı deniliyor? Bir tarafına *sancak* deniliyor, bir tarafına *pruva* deniliyor. Karadenizliler ne susuyorsunuz? Samsun'da gemi yok mu yahu, pruvası neresi, sancağı neresi? Arkasına da *pupa* diyorlar. *Pupa yelken* gidiyor; yâni arkadan rüzgâr esiyor, tam iyi gidiyor demek. *Yelkenler fora*, yelkenleri açın demek. O böyle sarılı ya... "Drrrıt..." aşağıya indiriyorsun, aşağı doğru yelkenler açıldı demek. *Sancak alabanda*, sancak tarafında bir mayın var, kayalık var; şu tarafa git, bu tarafa git demek...

Bunları bilmiyor musunuz? Yâhu ben sizden daha çok Karadenizliyim galiba!

31. 12. 1994 - Warrnambool
Victoria / **AVUSTRALYA**

18. GÖNLE HİTAB EDEN BİR EĞİTİM

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîne hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh... Kemâ yenbağî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultànih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

a. Asıl İş

Muhterem kardeşlerim!

Hayatta tecrübe kazanmak önemli bir şey... Hayata yeni atılan insan bu tecrübeyi yaşamamış oluyor, edinmemiş oluyor. Hayatı yaşamış insan da gerçekleri anladığı zaman, iş işten geçmiş oluyor, fırsat elden kaçmış oluyor. Bir kere kendisi için telâfi edemeyeceği bir durum meydana gelmiş oluyor. Ömür bitiyor çünkü; hafıza zayıflıyor, göz zayıflıyor, kulağın işitmesi zayıflıyor, dizlerinde ağrılar başlıyor...

ألا ليت الشباب يعود يوما
فأخبره بما فعل المشيب

(*Elâ leyte'ş-şebâbü yeùdü yevmen*) "Ah, keşke gençlik geri gelseydi de, (*feahbirhü bimâ feale'l-meşîb*) ihtiyarlığın benim başıma neler getirdiğini ona anlatsaydım." diyor.

Çok kimse bunu söylüyor. Bu, hayatta umûmî bir pişmanlıktır. Şairin dediği gibi:

Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden,
Eteklerinde güneş renkli bir yığın yaprak;
Ve bir zaman bakacaksın semaya,

Ağlayarak...

Ömür merdivenlerinden insanlar ağır ağır çıkınca, aşağıya baktıkları zaman dökülmüş bir sürü yaprak görüyorlar. Ağlıyorlar ama, iş işten geçiyor.

Şimdi hayatta asıl kaçırılmaması gereken en büyük gerçek nedir? En büyük gerçek Allah'ın rızasını kazanmaktır. Hayatın ana püf noktası, en önemli noktası budur. Hayatta her şey boştur. Sevdiğiniz, peşinde koştuğunuz, sahip olduğunuz her şey bomboştur. Hiç bir şey bir pul etmez yâni... Ölüm döşeğine düştüğünüz zaman; artık iyice kesin olarak anlaşıldı ki iyi olmak yok, yolcusunuz, ahirete gidiyorsunuz; işte her şey boş... Elinde hiç bir şey kalmıyor ki insanın, ayrılıp gidiyor nasıl olsa, bırakıp gidiyor; her şey boş...

Hocamız onun için, vefatına yakın günlerde demiş ki:

"—Her şey boş... Zenginlik boş, mevkî boş, makam boş, para boş... Köşkler, evler, barklar, keyifler, zevkler, eğlenceler boş... Şeyhlik boş, müridlik boş, her şey boş... Gaye, Allah'ın sevdiği bir kul olabilmek; asıl iş bu!"

Şimdi bu asıl işi çok insanlar kaçırıyor. Dünya üzerindeki milyonlarca, milyarlarca insanın çok büyük bir ekseriyeti bir kere mü'min değil, ondan kaçırıyor. Onun için Kur'an-ı Kerim'de buyruluyor ki, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ (يوسف:١٠٣)

(*Ve mâ ekserü'n-nâsi velev haraste bi-mü'minîn*) "Ey Rasûlüm, sen ne kadar arzu etsen, kıvransan, yansan, yakılsan, hırs ile istesen insanların çoğu mü'min olmayacaklar."(Yusuf, 12/103) Ekseriyet, büyük yığınlar, kalabalıklar maalesef mü'min bile değil...

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de bildiriyor ki, bir insan iman etmedikçe asla cennete girmeyecek! Müslüman

olmadıktan sonra cennete girmek asla bahis konusu değil... O zaman, dünya üzerindeki müslümanların nüfusu dünyanın beşte biri kadar; yâni yüzde yirmisi... Yüzde sekseni bir kere çürük, hepsi cehenneme odun... Çok fenâ!

E, gelelim bu yüzde yirmiye, yâni mü'min olanlara... Türkiye'yi ele alalım. Türkiye, nüfusunun yüzde doksan dokuzu müslüman olan bir ülke... Türkiyemizi biliyoruz. O insanları düşünün, o kahveleri düşünün, halkı düşünün! E bunların da yüzde doksan beşi büyük cezaya müstehak suçlar, kusurlar, günahlar, içkiler, kumarlar, haramlar içinde... Yâni öyle anlaşılıyor ki, gerçek müslümanlar toprak arasındaki altın madeni gibi...

Hani derenin içine giriyorlar altın arayıcıları... Ellerinde elekler; kumları eliyorlar, eliyorlar, eliyorlar... Günlerce, saatlerce uğraşıyorlar. Bir parça buldular mı, süzüyorlar. "Hah, bir altın parçası buldum!" diyorlar, onu kenara koyuyorlar. Yâni elden geçirdikleri o kadar malzemenin içinden tek tük altın çıkıyor. İşte onları biriktirirlerse, bir şeyler elde ediyorlar. Ne iflah oluyor, ne mahvoluyor; işte öyle gidiyor.

Mü'min insanlar da dünyada böyle, derenin kumları arasındaki altın gibi az... Ekseriyet mahvoluyor.

b. Evlâtların Eğitimi

Şimdi biz de bu ömrü yaşamışız, bir noktaya gelmişiz. İçimizde sakalına ak düşmüş olan insanlar var, bunlar buraya ilk gelmiş olan insanlar... İlk gelenlere *first genaration* [birinci jenerasyon] diyoruz biz... Buraya gelen, ayak basan ilk nesil... Elhamdü lillâh bunların çocukları da büyüdü, üniversiteyi bitirdiler bir kısmı; bu *second genaration* [ikinci jenerasyon], ikinci nesil... Evlendiler, onların da çocukları oldu; yâni ilk neslin torunları oldu, şimdi üçüncü nesil ortaya çıktı.

Birinci nesildeki dedeler Allah'ın rızasını iyi düşünebilmiş, evlâtlarını iyi müslüman yetiştirebilmiş iseler, çocuklarının mürüvvetini gördüler. Çocukları hayırlı evlâtlar oldu; babasının elini öpen, sözünü dinleyen, babasının gönlünü hoş eden, rızasını

alan, hayır duasını alan evlâtlar oldular. Evlâdı böyle ise, "Çok şükür, el-hamdü lillâh, evlâdım namazlı niyazlı, iyi bir evlât!" diye baba memnun... Evlât da memnun ve mutlu, Allah da memnun...

Avustralya gibi bir diyara gelsin de insan... İçki var, kumar var, zevk var, afyon var, açıklık var, saçıklık var, bar var, pavyon var... Bunların arasında müslüman kalmak, tabii yüzde yüz müslüman olan bir yerde, herkesin camiye gittiği bir yerde müslüman olmaktan çok daha zordur. Hani, dağda çobanlık yaparken müslümanlık kolaydır da, gel bakalım şehrin içinde müslümanlığı yap; o daha zordur tabii... Çünkü, günahın çok olduğu yerde insanın günaha düşmemek için daha çok dikkat etmesi lâzım geliyor, daha çok kendisine hakim olması gerekiyor.

Şimdi bu çocuklarını müslüman yetiştirenleri düşünün! Ben ne söylesem boştur, başkası ne söylese boştur. Gerçekleri bulmak için, tesbit etmek için önümüzde misaller var, *genaration*'lar var, nesiller var, kuşaklar var... Geldiler gittiler, geldiler gittiler; üç veya dört tane nesil var önümüzde bugün... Bunları inceleyelim, hangilerinin mutlu olduğunu, hangilerinin pişman ve perişan olduğunu siz kararlaştırın! Şahıslar konuşmasın, konuşmalar aldatıcı olmasın, sübjektif olmasın, istatistikler konuşsun: Kim evlâdının hayrını gördü, kimler mutlu oldu, kimler mutsuz oldu?

Hem dünyevî bakımdan, hem uhrevî bakımdan, hem dünya saadeti için, hem ahiret saadeti için, cenneti kazanmak için, bu istatistiklerin sonucunu söylüyoruz size: İslâm'a sımsıkı sarılan anne babalar da mutlu, İslâm'a bağlı olarak yetirilmiş evlâtlar da mutlu... Allah'ın mânevî sığınak yeri olan, okyanusta gemisi batmış, denize düşmüş olan insanların sahiline çıkıp da kurtulduğu ada gibi olan camilere bağlı olanlar, camilere müdâvim olanlar kurtuldu; kendisi İslâm'a sımsıkı sarılamamış olanlar, camiden kopanlar mahvoldu. Tasavvufa sarılanlar kurtuldu, tasavvufî terbiyeyi görmeyenler mahvoldu.

Türkiye'de de böyle; önümüzde nesiller var, kuşaklar var, görüyoruz, biliyoruz. Eğer aile tasavvuf terbiyesiyle Allah'ın rızası yolunda çalışma yapmışsa, yaşamını sürdürebilmişse; nesiller

kurtuldu. Aksi takdirde, bir velînin evlâdı, bir müslümanın oğlu sapık oldu. Meselâ, dün bir arkadaşımız anlattı. Onların memleketinde tekkenin sahibi bir zâtın oğlu, namazla niyazla ilgisi olmayan, sarhoşlara şarkı söyleyen bir kimse haline gelmiş.

Muhterem kardeşlerim! Evlâtlarımız bizim için son derece önemli! Evlâtlarımız bizim canımız, ciğerimiz; biz bu çocuklar için, bu yavrular için, bu bebeler için uyku uyumuyoruz, çalışıyoruz, zahmet çekiyoruz, meşakkate uğruyoruz, para kazanıyoruz... Bunlar rahat etsinler, mutlu olsunlar diye, bunların mutluluğu için çalışıyoruz. Bunların mutluluğunu istiyorsak, dünyada ve ahirette mes'ud olmasını, bahtiyar olmasını, yüzü gülmesini, rahat etmesini istiyorsak, bunları Allah'ın rızasına göre yetiştireceğiz. Bunun başka çaresi yok!

Bu kararı alamayanların çocukları esrarkeştir... Bu kararı alamayanların çocukları bir pavyon müdavimidir... Bu kararı alamayanların çocuklarını ben biliyorum, Sydney'de bana anlattılar: Geliyor, anasından babasından para istiyor; anası babası "Yine gidecek, bu parayı olmadık yerde harcayacak!" diye para vermediği zaman, annesinin babasının dairesini taşlıyor, camını taşlıyor. Yâni, babası oğluyla polislik olacak nerdeyse... Neden? Çocuğunu iyi yetiştirmedi.

Muhterem kardeşlerim! Çocuklarımız Allah tarafından bize verilmiş emanetlerdir, bizim hazinelerimizdir. O kadar büyüklükte bir altının olsa, ondan daha kıymetlidir insanın çocuğu... Bu çocuğun elden çıkması, hırsızlara kaptırılması çok acı bir şeydir. Kesenden para çalsalar veya düşse, veya maaşından haksız yere yüz dolar, iki yüz dolar kesseler, günlerce üzülürsün... On doları bir yere düşürsen, bir malı on dolar, beş dolar fazla fiata alsan, başka yerde beş dolar daha ucuza görsen, iki gün - üç gün üzüntüsü kalbinde kalır, beş dolar, on dolar kaybettim diye... Evlâtlar kayboluyor, nesiller kayboluyor, binlerce insan kayboluyor, milyonlarca insan kayboluyor.

Şu bizim *Devlet-i Aliyye-i Osmâniye*, halife-i rûy-i zeminin emri altındaki İslâm devleti yıkılmış; ondan sonra nesiller çığırından

çıkmış, milyonlar kâfirleşmiş. Şu zararın büyüklüğünü düşünebiliyor musunuz? Ülkeler elden çıkmış, koca koca diyarlar elden çıkmış, kaç tane devlet olmuş...

Şimdi en mühim işimiz... Tamam yemek yiyeceğiz, su içeceğiz, giyineceğiz, barınacağız; aslî ihtiyaçlarımız, hayatî ihtiyaçlarımız filân diyoruz ama, burada hiç kimse açlıktan ölmüyor. Var mı Avustralya'da açlıktan ölen? Kıyıda kenarda aç kalmış de, yemek yiyememiş de ölmüş var mı bir tane? Bir tek misal yoktur. Afrika'da vardır, Somali'de vardır, adını bildiğimiz bilmediğimiz yerlerde vardır. Yiyecek yok, kuraklık var, su yok, hastalık var; insanlar açlıktan ölüyor. Avustralya'da yok...

Emigrant olarak Avustralya'ya gelmişsiniz, vatandaşlık almışsınız; çalışırsanız maaş alıyorsunuz, çalışmasanız işsizlikten yine maaş geliyor. Size düşük kiralı ev tahsis ediyorlar, yine yaşıyorsunuz. Yâni burada açlıktan ölmek yok, hayatınız garantili burada... Başka ülkeler gibi, Afrika gibi değil...

Moskova'ya giden kardeşlerimiz anlattılar: Adam bir kıyıda kıvrılıyormuş, açlıktan ölüyormuş da, çöpçüler kaldırıyormuş. Bir dînî merasim bile yok... Metro sıcak diye oraya giriyor, ölüyor. Çöpçüler sabahleyin bakıyorlar ki, birisi ölmüş. Köpek mi ölmüş, insan mı ölmüş, karınca mı ezilmiş? Ölüyor gidiyor, çöpçüler kaldırıyor. İnsanın kıymetine bak! Sıfır...

Burada o durum yok. Sizin geçim derdiniz yok. Siz burada açlıktan ölmezsiniz, ölmeyeceksiniz; açlıkla terbiye yok burada... Kebabınız var, meyva var, sebze var, her türlü imkân var... Ama siz burada evlâtlarınızdan çok büyük bir imtihan geçirmektesiniz. Allah'ın size emanet olarak verdiği evlâtlar elden giderse, en büyük ziyanınız budur, mahvolursunuz. Biliyor musunuz ki ahirette:

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ . وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ . وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ .

(عبس: ٣٤-٣٦)

(*Yevme yefirrü'l-mer'ü min ahîh*) "O kıyamet gününde kişi öz kardeşinden kaçacak, firar edecek. (*Ve ümmihî ve ebîh*) Anasından babasından firar edecek, kaçacak."

Neden? Anasına babasına asi oldu, anası babası davacı olacak diye kaçacak. Nereye kaçacaksın, Allah'ın hükmünden, kazasından, kaderinden kaçmak imkânı var mı?

Hadis-i şerifte okuduk: Mezar açıp kefen soyup satan bir kefen hırsızı öleceği zaman demiş ki çocuklarına:

"—Benim ölümü yakın! Odun toplayın, çok odun toplayın, yakın, yakın, yakın... Etlerim iyice yandıktan sonra kemiklerim kalmışsa, onları da öğütün; rüzgârlı bir havada deryaya savurun!"

Allah-u Teàlâ Hazretleri soracakmış o kula:

"—Niye böyle yaptın?"

"—Yâ Rabbi, senin azabından kurtulmak için..."

Allah-u Teàlâ Hazretleri yeryüzüne emredecekmiş:

"—Onun eczâsını, parçalarını getir bir araya!"

Nasıl emredecekse, o tekrar o hale gelecekmiş. Toz olmak, duman olmak kurtarmıyor; tekrar karşısına gelecek Mevlâ'nın, hesap sorulacak. Kaçacak yer yok ki, Allah'tan nereye kaçacaksın?

(*Yevme yefirrü'l-mer'i min ahîh.*) "Kardeşinden kaçacak." Bak, düşün, öz kardeşinden kaçacak! (*Ve ümmihî ve ebîh.*) "Annesinden ve babasından kaçacak. (*Ve sàhibetihî*) Eşinden, hayatta beraber olduğu, hayat arkadaşı olduğu, evli olduğu eşinden kaçacak. (*Ve benîh.*) Çoluk çocuğundan kaçacak." (Abese, 80/34-36)

Baba çoluk çocuğundan niye kaçar? Evlâdına karşı Allah'ın kendisine vermiş olduğu görevleri yapmadığı için kaçar. Çünkü evlât babasından davacı olacak. Sıkışınca evlât ahirette, Allah sorduğu zaman;

"—Ey kulum, niye benim iyi kulum olmadın sen?" dediği zaman; kabahati babasına atacak, diyecek ki:

"—Yâ Rabbi! Babam beni müslüman yetiştirmedi, babam bana İslâm terbiyesi vermedi, babam bana imanı öğretmedi... Babam bana Kur'an'ı, namazı niyazı, senin varlığını birlmiğini, emrine

yasağını öğretmedi; davacıyım!” diyecek.

İsmi kötü olsa bile davacı olacak, babam bana şu ismi verdi diyecek; bir müşrikin ismi, veya yanlış bir isim, veya kötü bir isim, veya çirkin bir isim...

Peygamber Efendimiz, müslüman olmuş, karşısına gelmiş kimseye ismini sorardı, kötü isimleri değiştirirdi. Meselâ, ismi Abdü'ş-şems... Ne demek *Abdü'ş-şems*? *Güneşin kulu* demek... Güneş'in kulu olur mu, Güneş de Allah'ın kulu... Değiştirdi ismi *Abdullah* yaptı, *Abdurrahman* yaptı. *Abdurrahman*, Rahman'ın kulu...

Şimdi düşünüyorum, sevdiğimiz kardeşlerimizde de var öyle isimler. Meselâ, Yurdakul... Yurda kul mu olunur, Yaradan'a kul olur insan... Evet, vatan sevmek var, vatanseverlik var, Allah yolunda cihad var, şehidlik var ama, kula kul olmak yok! Yurda da kul olunmaz, ataya da kul olunmaz, babaya da kul olunmaz, anaya da kul olunmaz, bayrağa da kul olunmaz... Hiç bir şeye kul olunmaz, ancak Allah'a kul olunur.

İsmini bile yanlış koysa, evlât anasından babasından davacı olacak; “Bana yanlış isim koydu, bana edebi öğretmedi, bana dini öğretmedi.” diye.

Başka bir ayet-i kerime, mânâsı ne kadar müthiş:

الأَخِلاَّءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلاَّ الْمُتَّقِينَ (الزخرف:٦٧)

(*El-ahillâü yevmeizin ba'duhüm li-ba'din adüvvün ille'l-müttakîn*) “Samimi arkadaşlar o günde, o ahiret gününde birbirlerine düşman olacaklar; ancak takvâ ehli olanlar müstesna…” (Zuhruf, 43/67)

Samîmî dostlar var ya, bugün birbirleriyle kol kola, omuz omuza:

“—Canım kardeşim, arkadaşım, canım sana feda olsun, ben seni çok seviyorum!” diyor.

“—Tamam, ben de seni çok seviyorum. Haydi gel bugün şuraya gidelim, buraya gidelim!”

“—Kim bunlar yâhu?”

“—Çok samîmî iki arkadaş... Bunların içtikleri su bile ayrı gitmez.”

Haa, o samîmî dostlar, samîmî arkadaşlar, birbirlerinin sırdaşı samîmî arkadaşlar; o günde, o ahiret gününde birbirlerine düşman olacaklar. Birisi diyecek ki:

“—Yâ Rabbi, bu herif beni meyhaneye götürdü. Koluma girdi, ‘Haydi gel gidelim, bugün kafayı çekelim!’ dedi. Bu götürdü beni...” diyecek.

O zaman ötekisi:

“—Yâhu, hani dünyada ahbaptık, arkadaştık, içtiğimiz su ayrı gitmiyordu. Her zaman beraberdik, birbirimizi seviyorduk, birbirimizin nazını çekiyorduk. Kesemiz müşterekti, ‘Al istediğin kadar kardeşim!’ diyorduk.”

“Haa, orada birbirine düşman olacaklar. (*İlle’l-müttakîn*) Ancak takvâ ehli insanların kardeşliği kalacak.” Mü’minin mü’mine kardeşliği kalacak, dervişin dervişe kardeşliği kalacak. Samîmî, takvâ ehli kardeşler birbirlerine fedâkârlık yapacak; “Ben yemeyeyim, o yesin; ben giymeyeyim, o giysin, o kurtulsun! Yâ Rabbi, kardeşimi kurtar!” diye kardeşine dua edecek.

Mühim olan, kendimizi de takvâ ehli yapmaktır, evlâtlarımızı da takvâ ehli yetiştirmektir. Eğer sen çocuğunu bir yere gönderdiğin zaman; ihtisas yapmak için Amerika’ya gönderdin, Türkiye’ye gönderdin veya kendin Türkiye’ye gittin, çocuğun burada kaldı... Sen çocuğun yanında yok iken, o çocuğun kendiliğinden namazını kılıyor, cumaya gidiyor, orucunu tutuyorsa, haramdan sakınıyorsa; tamam, terbiyesini güzel yapmışsın.

Sen onun başında değilken, çocuk ne namaz, ne niyaz, ne ibadet, ne tâat, ne haram, ne helâl ayırım yapmıyorsa; fırsatı eline geçirmiş, parayı da bulmuş, “Fırsat bu fırsattır; bar, pavyon, eğlence...” diyorsa; demek ki, sen o çocuğunun eğitimini

yapamamışsın. Mesele budur, aziz ve muhterem kardeşlerim!

c. İslâm'ı Yaymak İçin Çalışmak

Evlâtlarımızı müslüman yetiştirmek, bizim birçok bakımdan dînî borcumuzdur. Bizim kendi evlâdımız olmasa bile, biz başka insanların müslüman olması için çalışmakla vazifeliyiz. İslâm'a yapabileceğimiz en güzel hizmet, birilerinin İslâm'a girmesi… Biz niye dergi çıkarıyoruz, biz niye radyo yayını yapıyoruz? Biz niye o diyar senin, bu diyar benim kalkıyoruz, gidiyoruz, geliyoruz? İslâm yayılsın diye... Çırpınmamız niye? Avustralya'da İslâm öğrenilsin diye...

Bakın, dün akşam ben sizin yarışmalarınızı seyrettim, gördüm: Türkçeyi unutuyorsunuz. Siz ikinci neslin dahi Türkçesi zayıf... İngilizceye kayıyor; İngilizce soruyu soruyor, İngilizce cevap veriyor. "Haydi Türkçesini de söyle!" deyince, zorlanıyor, kelime bulamıyor. Türkçe zayıflamaya başlamış. Bir zaman gelecek, ben buraya hoca olarak dînî bilgiler öğretmek için gelmeme lüzum kalmadan, iyi güzel Türkçe, edebî Türkçe öğretmek için transfer edileceğim, çağrılacağım. Türkçeyi unutacaksınız, "Aman hocam, gel de bize Türkçe öğret!" diyeceksiniz.

Çünkü ikinci nesil kelimeleri bulamıyor, cümleler cümle değil... Tarzan'ın Türkçesinden bile fenâ... Hani Tarzan var ya: "Ben var gitmek... Onu almak, vermek..." Ondan bile daha fena... Türkçe unutuluyor. Dînî bilgiler de zayıf... Evet biraz bir şeyler öğretiliyor ama, genel olarak dînî bilgiler de zayıflıyor. Hakîkî bir müslümanlık, gerçek bir müslümanın bilmesi gereken bilgiler noktasından teraziye koyup ölçecek olsak, dînî bilgiler de zayıflıyor.

Bu bir tehlike işaretidir, kırmızı alârmdır, hava hücumu alarmıdır. "Düşman uçakları gelecek, bombalayacak, sığınaklara girin, tedbirinizi alın!" demektir.

Onun için muhterem kardeşlerim, kendinizi ve evlâtlarınızı aklı başında, derli toplu, düzgün bir müslüman olarak yetiştirmek

için sizin de beslenmeye ihtiyacınız var... Ben bu ihtiyacı görüyorum; siz de mecbursunuz, siz de muhtaçsınız. Kendi kendinize bakmazsanız, siz de verem olursunuz, siz de kan tükürürsünüz mânevî bakımdan... Maddî bakımdan turp gibi olursunuz ama, mânevî bakımdan kanser gibi olursunuz, Allah korusun...

Bak ne oluyor bir insan? Bir müslümanın çocuğu budist oluyor. Budistin nesi var ya? Kanadalı *Thomas Ervin*, Güneydoğu Asya'da budistlerin arasında uzun seneler diplomat olarak kalmış. Diyor ki:

"Baktım, ibadetlerinde hiç bir kıymet yok, anlamsız... İslâm'ın ibadetlerine baktım, çok anlamlı gördüğüm için müslüman oldum." diyor. Perth'te bir budist doktor vardı, sonradan duydum ki müslüman olmuş, *Islamic Counsil*'in başkanı olmuş. Elin budisti, budizmi kat kat bilen insan müslüman oluyor, İslâm'a geliyor da, bir müslümanın çocuğu budist oluyor! Neden? Ortam fenâ... Dînî bakımdan beslenme olmazsa, din elden gider.

Onun için, bir insan dinden çıktı mı —*irtidat* diyoruz buna— Allah o insanı sevmez artık... İrtidat etti mi, dinden çıktı mı bir insan, mahvoldu. İman etmedi mi zâten fenâ ama, imandan sonra küfre düşerse daha fenâ...

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَمْ

يَكُنِ اللهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلاَ لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلاً (النساء:١٣٧)

(*İnne'llezîne âmenû sümme keferû*) Kâfir olanlar, (*sümme âmenû*) sonra iman edenler, (*sümme keferû*) sonra tekrar kâfir olanlar, (*sümme'zdâdû küfren*) sonra küfrünü de artıranlar; (*lem yeküni'llâhu li-yağfira lehüm*) Allah onları aslâ mağfiret edecek değil!" Ne o, oyuncak mı bu; bir öyle bir böyle, bir öyle bir böyle? (*Ve lâ li-yehdiyehüm sebîlâ)* "Cehennem yolundan başka bir yola da onları sevk edecek değil..." (Nisâ, 4/137) deniliyor. İman oyuncak değildir.

Uzaktan gelen bir insan, bir insanın ne kadar büyüdüğünü, ne olduğunu, ne kaldığını, zayıfladığını kolay anlar. Size bakıyorum, sizin bile mânevî bakımdan, İslâmî bakımdan gıdaya ihtiyacınız var... Siz dahi bunalıma düşüyorsunuz. Gıda eksikliği var, İslâmî bakımdan gıda noksanlığından muzdaribsiniz.

Onun için, mutlaka İslâmî bakımdan kendinizi de beslemeniz lâzım! Mutlaka çocuklarınızı da İslâm'ı iyi bilen, İslâm'ı yaşayan, İslâm'ı seven ve siz başlarında olmadığınız zaman da müslüman olarak yaşayacak evlâtlar olarak yetiştirmeniz lâzım!

Bunun en iyi yolu, o çocukları İslâm'a hizmet edebilecek insan olarak yetiştirmektir. Müslüman olsun diye yetiştirdiğin zaman, hedefi kısa tutarsan, yarım müslüman olur. Hedefi tam, yüzde yüz sağlayamazsın, yüzde elli müslüman olur. "Hayır, iyi müslüman olmayacak, tam mürşid olacak; İslâm'ı çok iyi bilecek de şu kadar insanı müslüman edecek!" diye hedefi böyle tutarsan, tamam… O zaman yüzde yüz müslüman olur, yapabildiği kadar da İslâm'ın yayılması için çalışma yapabilir.

İslâm'ın yayılması için çalışma yapanlar yok mu? Var, işte şu teşkilat, bu teşkilat, *Cemâat-i Tebliğ* vs. Oraya gidiyorlar, buraya gidiyorlar, söylüyorlar, konuşuyorlar. Yâni İslâm'ın yayılması için çalışanlar oluyor. Peygamber SAS Efendimiz'in sahabe-i kirâmı; yâni onu tanımış, onun sohbetine iştirak etmiş, sohbetiyle şereflenmiş insanların dünyaya nasıl dağıldıklarını İslâm tarihinden bilmiyor muyuz? Kimisi Semerkand'a gitmiş, kimisi Buhara'da...

Semerkand'da çok muhteşem bir kabristan var, çinili türbeler var... İşte Hazret-i Abbas'ın oğlu Kusem RA'ın orada kabri var... İstanbul'da, Peygamber Efendimiz'i evinde misafir etmiş olan Halid ibn-i Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'nin ve daha yirmi yedi sahabenin kabri var... Diyarbakır'da, Anadolu'nun bilmem şurasında, burasında bir sürü sahabi var... Neden bunlar Medine'de yaşamamışlar, niye başka diyarlarda bunların kabirleri? İslâm'ın yayılması için...

İslâm için çalışmak sadece benim vazifem değil... İslâm için çalışmak hepinizin Allah'a karşı vazifesi, borcu... Hepiniz İslâm için çalışacaksınız!

Hoca ister güzel konuşsun, ister kötü konuşsun; doğru konuşması kâfi... Size Allah'ın emrini söyledi mi, sorumlu olan sizsiniz. Siz Allah'ın emrini duydunuz ya, duyduğunuza göre hareket etmek zorundasınız. Hepiniz İslâm için çalışacaksınız.

Şimdi bir şeyh efendi gelmiş İzmir'e, bizim arkadaşın apartmanındaki bir kimseye... Onu tarikatına almış. Tarikatına aldıktan sonra da:

"—Sen burada bizim tarikatımız için çalış!" diye bir vazife vermiş.

İmrendim yâni, gıbta ettim ve size bildiriyorum. İşte geçen sene gittiğimde bir şey yoktu. Bu sene gittiğimde;

"—Nasılsınız?" dedim.

"—Seksen kişi olduk hocam!" dedi.

Yâhu, ben sana onu sormadım, (*How are you*) "Sen nasılsın?" demek istedim. Onun aklı fikri kaç kişi olduğunda, "Seksen kişi olduk hocam!" diyor. Ben onu sormadım ama demek ki bir sene çalışmış, seksen kişi olmuş.

E siz Coburg cemaati, ben kaç senedir buraya geliyorum, kaç senedir benim ihvânımsınız; çalışacaksınız! Her biriniz şu kadar çalışacaksınız, Sydney'de de o kadar çalışacaksınız! Bakın biz size ne diyoruz:

"—Yalnız Melbourn'da kalmayın, Sydney'de kalmayın; başka yerlere de yayılın! Beş kişi - on kişi bir yere, beş kişi - on kişi bir yere... İslâm'ı temsil edin, İslâm'ı yaşayın; hem ticaret yapın, hem İslâm'ı yayın!"

"—Rahat edemiyoruz, aile konuşacak kimse olmadığı için bunalıma düşüyor."

"—İyi ama sahabe-i kiramın ailesi yok muydu? Onlar yabancı bir diyara niye gittiler? Afrika'ya gittiler, Mısır'a gittiler, Horasan'a gittiler, Hindistan'a gittiler, İran'a gittiler… Her birisi

bir yabancı diyarda...

Misyonerler niye gidiyor? Türkiye'ye niye gidiyor, kutuplara niye gidiyor, çöllere niye gidiyor, Afrika'ya niye gidiyor? O yamyamların arasında, o çeçe sineğinin hastalıklarının arasında, timsahların yaşadığı yerlerde, sıcakta ne yapıyor bu adamlar? Hristiyanlığı yaymak için çalışma yapıyor.

Biz Allah'ın mü'min kulları, sevgili kulları, "*Lâ ilâhe illa'llah*" diyen ehl-i tevhid, sevdiği yolun, dinin sahibi olan kulları, biz çalışmıyoruz. Olmaz! Bizim vazifemiz işçilik değil, sizin vazifeniz işçilik değil; sizin ve bizim hepimizin vazifesi, Allah'ın dinine hizmet etmek!

Sahabe-i kiramın vazifesi memurluk veya ticaret değildi. Neydi? Hepsi ashab olarak biliniyor; hepsi İslâm'ı yaydılar, İslâm'ı yaymak için çalıştılar. Hepiniz İslâm'ı yaymak için çalışacaksınız! Hepiniz hutbe okuyabileceksiniz, hepiniz vaaz verebileceksiniz! Hepiniz anlatacaksınız etrafınızdaki insanlara!

E, bak elin Avustralyalı kızı, o bile merak ediyor. Dört - beş kız bir arada gezerken, bizim hacı arkadaşımızı görünce selâm vermiş, "Sen Muhammedî misin?" demiş. Merak etmiş; güzel anlatsa bir faydası olacak. Belki, "Tamam, kabul ettim!" diyecek.

Bak, Hindistan'dan geliyor, budist oluyor, altın yaldızlı, kubbeli mabedler yapıyorlar. Woolgoolga'dan geçtik, Brisban'a giderken, bir tane mabedleri vardı. Öyle kubbeli filân görünce biz, "Acaba cami mi?" filân dedik. Yok, değilmiş, budistlerin mâbediymiş. Bir sene sonra bir daha geçtiğimizde, baktık: O tarafı da almışlar, bu tarafı da almışlar, şu tarafı da almışlar... Daha da genişlemişler, daha büyük tesisler kurmuşlar.

Bizim bir Coburg Camii var... Bildim bileli, yıllar yılı işte Melbourn'da bir Coburg Camii var... İllallah yâhu! Bu cami çoğalmaz mı, bu cami büyümez mi, bu cami genişlemez mi? Bunun içindeki insanların sayısı artmaz mı, artmayacak mı? Çalışma yapmak lâzım geliyor.

Hülâsa, demek istediğim, hepimiz İslâm için çalışacağız. Bu

çalışmayı yapmak için de İslâm'ı iyi bileceğiz. Allah'ın sevgili kulu olmak zorundayız. Allah'ın sevgili kulu olmak için, Allah'ın rızasını, sevgisini kazanmak için, sahabe gibi çalışacağız. Onun için çocuklarımızı müslüman yetiştirmemiz gerekiyor.

d. Tasavvuf Terbiyesi Şart!

Muhterem kardeşlerim! Ben kendi çocuklarımı imam-hatip okuluna verdim. Kendim ilâhiyat fakültesinde hocalık yaptım. Mehmed Ali Torlak benim ilâhiyat fakültesinden talebem, hanımı ilâhiyat fakültesinden talebem... Bilmem Sydney'deki, falanca yerdeki hocalar benim talebem... TGRT"deki Prof. Orhan Karmış benim talebem...

Bir insanın iyi müslüman olması için, imam-hatip okulunda okuması yetmiyor. Çocuk imam-hatip okulunda okuyor, babasının sopası olmazsa cumayı kılmıyor, kaçıyor. Öyle şeyler var... Namazsız niyazsız imam-hatipli...

"—Nereden biliyorsun?"

Askerlik yaptım. Bizim askerlik yaptığımız zaman, 1412 kişi vardı Tuzla Piyade Okulu'nda... Bunların içinde benim ilâhiyattan birkaç talebem vardı, başka bölüklerde... Bir de yüksek İslâm enstitüsünden mezun, imam-hatipten mezun kimseler vardı. Yetmiyor yüksek İslâm enstitüsü mezunu olmak, imam-hatip okulu mezunu olmak, ilâhiyat mezunu olmak; namaza gelmiyorlar. Bizim gittiğimiz camiye namaza gelmeyenleri vardı, içki içenleri vardı, müslümanların yüzü karası olanları vardı. Yetmiyor.

Ne lâzım? Başka bir şeyler lâzım! O başka şey nedir? Allah'ın sevdiği bir insan oldu mu, Allah insanın kalbini nurlandırdı mı, işte o zaman istediğimiz insan oluyor. Onun için aşk lâzım, takvâ lâzım, ihlâs lâzım! O da tasavvufla oluyor.

Onun için biz mutasavvıfız. Ben üniversite profesörüyüm, istesem başka türlü çalışabilirim ama, bizim yolumuz tasavvuf... Çünkü bununla insan, kâmil insan oluyor. Mevlânâ böyle

Mevlânâ olmuş, Yunus böyle Yunus olmuş, İbrâhim Hakkı Erzurûmî böyle yetişmiş... Yâni, tarihte kimi sevmişsek, kimi beğenmişsek, kime hayran olmuşsak, kime aşık olmuşsak, bu yoldan, bu terbiyeden geçmiş.

Tasavvuf terbiyesi görmeyen insan ham kalıyor, olmamış kalıyor, ekşi kalıyor, acı kalıyor, turşu kalıyor, çürük kalıyor... Doğru düzgün yetişmesi lâzım! Onun için müessesemizi kurmamız lâzım!

Buraya imam-hatip okulu açtın; yetmez. *Islamic School* açtı Araplar; yetmez, Araplar tasavvufa karşı... Araplar tasavvufa karşı olduğu için, Suudi Arabistan'la iş yapmış benim tanıdığım bütün işadamları, hepsi illallah diyor. Ahdine sadık değil, sözünde durmaz, borcunu ödemez. Mal gönderirsin, parasını geri vermez. Hepsi böyle problemli...

"—E hani sen müslümandın? Ben Almanya ile ticaret yapıyorum, gayet güzel, muntazam; malı gönderdim mi, paramı alıyorum. Senin müslümanlığın nasıl müslümanlık ki, başın dertte senin?"

Neden? Tasavvufî eğitim görmezse bir insan, takvâ ehli olmazsa bir insan, ihlâslı olmazsa, Allah'tan korkmazsa, utanmazsa, arlanmazsa, yarın mahkeme-i kübrâda hesap vereceğini düşünmezse; o insan iyi insan olmuyor.

e. Eğitime Yapılan Harcama

Onun için, şu Avustralya'da bizim grubumuz gibi bir grup yoktur. Ama millet işin önemini, takvânın önemini anlamıyor. Evlâtlarınızı takvâ ehli, ihlâslı kul olarak yetiştirirseniz, evliyâ olacak gibi yetiştirirseniz; evlâdınız hem dünyada kurtulur, hem ahirette kurtulur, iyi insan olur. Yetiştiremezseniz; çocuğunuz mühendis olabilir, doktor olabilir, avukat olabilir, zengin olabilir, vezir olabilir, sadrazam olabilir, paşa olabilir ama, adam olmaz. Paşa olmak başka, adam olmak başka; zengin olmak başka, insan olmak başka; hayatta muvaffak olmak başka, Allah'ın sevgili kulu

olmak başka şeylerdir muhterem kardeşlerim!

Mühim olan, kendimizin Allah'ın sevgili kulu olmağa çalışması; evlâtlarımızı da Allah'ın sevgili kulu olacak şekilde yetiştirmektir. Kendi evlâdımız olmasa bile, kesenin ağzını açıp budistin çocuğunu, hristiyanın çocuğunu, bilmem kimin çocuğunu; İngilizi, Yunanlıyı, bilmem neyi, Allah'ın sevgili kulu olsun diye eğitmek için müessese kurmamız lâzım!

Don Bosco muydu, neydi Melbourn'da büyük tesisler var, onun önünden geçiyoruz. Bir misyoner teşkilatının tesisleriymiş. İzmir'de de tesisleri varmış. İzmir'de Don Bosco'nun işi ne? Müslüman çocukları hristiyan yapmak istiyor da, onun için orada müessese kuruyor. Ve başarı kazanıyor, yâni kandırıyor. İşte bak budist olmuş, işte bak hristiyan olmuş, işte dinden çıkmış, işte İslâm'ın karşısında, işte modern, işte kravatlı, işte bilmem ne...

İstanbul'da birisi kalkmış, Kumkapı'daki bir kiliseye gitmiş, papazın karşısına çıkmış:

"—Papaz efendi, benim problemim var, derdim var, sıkıntım var, ne yapmam lâzım?"

"—Ne yaptın?"

"—Ben çok günahkârım, içkiciydim, kaçakçıydım, esrar satışı yapıyordum, mafyaydım, bilem neydim... Pişman oldum."

Papazda yine biraz insaf varmış:

"—Evlâdım, sen yanlış yere gelmişsin, buraya gelmeyecektin sen!" demiş.

Yâni adam günahkâr, günahına pişmanlık duyunca nereye gideceğini bilmiyor, Kumkapı'da almış soluğu... Papaz diyor ki: "Sen müslümansın, senin buraya gelmemen lâzımdı." diye papaz ikaz ediyor yâni, netice itibariyle... Adam dinden o kadar uzak ki, dini İslâm mıdır, hristiyanlık mıdır; mesele soracağı insan müslüman din adamı mıdır, papaz mıdır; sığınacağı mercî budist mâbedi midir, kilise midir, havra mıdır; haberi yok!

Kendi çocuğumuz olmasa bile bu müesseseleri Allah'ın dini yayılsın, öğrenilsin diye kurmamız gerekiyor. Kaldı ki, burada

kendimiz için ve kendi çocuklarımızın yetişmesi için de müessese kurmak bahis konusudur. O bakımdan bu müesseseleri kuracağız.

Bu müesseseleri kuramıyoruz, neden? Paramız yok, paranız yok veya paraya kıyamıyorsunuz. Paranız vardır da, şurada kârlı bir iş var denildiği zaman ortaya çıkar o paralar... "Şurada kârlı bir iş var; oraya doları yatırdığınız zaman, bir sene sonra dolar yüzde elli kâr ediyor." diye ilân etsek, bütün paralar çıkar kârlı işi gördüğü zaman... En kârlı iş, Allah'ın yolunda yapılan yatırımdır; bundan kârlı iş yok...

İngiltere'de profesörler, araştırma enstitüleri araştırma yapmışlar, "Parası olan bir insan, bu parasını işletip daha çok kazanmak için nereye yatırmalı bu parayı?" diye inceleme yapmışlar. O incelemelerin sonucunda çıkan sonuç şu:

"—En verimli yatırım, parayı yatırdığın zaman en çok kâr getiren yatırım, ilme yapılan yatırımdır."

Yâni, devlet bütçeden ilmî araştırmalara şu kadar sterlin ayırıyor, meselâ yüz ayırıyor. Sene sonunda yüzde yüz yirmi, yüzde yüz elli kâr getiriyor. Yâni, harcadığı parayı kat kat geri alıyor, ilme yatırım yaptığı için... Ticarete yatırdığı bu kadar değilmiş, sanayiye yatırdığı bu kadar değilmiş, başka bir şeye yatırdığı bu kadar değilmiş; en büyük yatırım ilme yapılan yatırımmış.

Ben de size söylüyorum ki, kesin olarak söylüyorum, mü'min olarak söylüyorum, Kur'an'a dayanarak, Rasûlüllah SAS Efendimiz'e dayanarak söylüyorum ki: "En verimli yatırım, İslâm'a yapılan yatırımdır." Sen İslâm için yatırım yaparsan, Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki:

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً

(البقرة:٢٤٥)

(*Men ze'llezî yukridu'llàhe kardan hasenen feyudàifehû lehû*

ed'àfen kesîrah) "Kimdir o, Allah rızası için parasını Allah yolunda borç verecek olan kimse ki; Allah onu kat kat arttırsın, mükâfatlandırsın, kârlandırsın..." (Bakara, 2/245)

Bak *ed'âfen kesîrâ*, kat kat... Misli misline değil, yüzde yüz değil, yüzde iki yüz değil, çok çok fazla miktarda kâr ettirecek. Bire yedi yüz veriyor Allah... Bin dolar yatırdın, sene sonunda yedi yüz bin dolar kâr olacak; istemez misin? İnsan elbisesini satar, pabucunu satar, yalınayak dolaşır; saatini satar, kolyesini satar, hanımlar kollarındaki bilezikleri satar, boynundaki beşibiryerdeleri satar... Neden? Sene sonunda bire yedi yüz olacak diye...

Kur'an-ı Kerim'de ve hadis-i şeriflerde, Allah yoluna sarf edilen paranın karşılığının bire yedi yüz misli olduğu ve hattâ daha fazla olduğu bildiriliyor:

مَثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ (البقرة:٢٦١)

(*Meselü'llezîne yünfikûne emvâlihim fî sebîli'llâhi kemeseli habbetin enbetet seb'a senâbile fî külli sünbületin mietü habbeh*) [Allah yolunda mallarını harcayanların örneği, yedi başak bitiren bir dane gibidir ki, her başakta yüz dane vardır.] (Bakara, 2/261)

Neye benzer bu? Bir buğday tanesi yere gömülmüş, yedi başak çıkmış; her başakta yüzer tane buğday var... Yedi tane başak, her bir başakta yüzer tane habbe; kaç ediyor? Yedi yüz... Haa, Allah yoluna sarf eden bir insanın kârının bire yedi yüz olduğunu, Kur'an-ı Kerim'in bu ayet-i kerimesi bildiriyor.

Bire yedi yüz misli kâr var... Bre insaf yâni, bu kadar kâr olduktan sonra biz paralarımızı niye sandıkta tutuyoruz? Niye Allah yoluna sarf etmiyoruz, niye Allah'ın dinini yaymağa harcamıyoruz, niye mânevî kârı düşünmüyoruz? Onun için, şu anda paramız yetmiyor, İslâmî okul açamıyoruz, açamıyorsunuz. Neden? Yeter ama veremiyorsunuz, verilmiyor. Verilmediği için

İslâmî okul açamıyoruz.

Kim açıyor? Suudi Arabistan açıyor. Suudi Arabistan'ın parası bol, petrolleri satıyor, petrodolarları var; o petrodolarlara dayanarak *Islamic school*'u açıyor. *Islamic school* fenâ mı? Güzel, çünkü Kur'an öğretiyor. Çünkü, bütün müslüman ailelerin çocukları oraya gidiyor, çünkü İslâm'a göre bir eğitim var... Fenâ değil, tamam, iyi güzel ama; bizim elimizde olsa, biz onlardan daha güzel bir eğitim yaparız, daha üstün bir eğitim yaparız, daha tutarlı bir eğitim yaparız.

Neden? Biz takvâ eğitimi yapıyoruz, ihlâs eğitimi yapıyoruz; bu daha önemli... Takvâ ve ihlâs daha önemli; ama para olmadığı için yapamıyoruz. O zaman ne yapacağız? O zaman çocuk bir okulda okusun ama, akşamları bizim yanımıza gelsin, biz ona biraz bilgi verelim. Tamam, İngilizcesini, fiziğini, matematiğini, öteki bilgileri orda öğrensin... Avustralya hükümeti okul açmış, öğretmen tayin etmiş, çocukları parasız okutuyor. Tamam, o okullarda onları okusun; ben okul masrafına girmeyeyim, öğretmen maaşı masrafına girmeyeyim, o bilgileri o öğretsin... Yalnız, bu çocuk bizim yanımıza gelsin, biz buna okul dışı zamanda dinini öğretelim, imanını öğretelim, Kur'an'ını öğretelim, takvâsını öğretelim, Allah'ın yolunun sevaplı işlerini öğretelim, eksiğini gediğini tamamlayalım; böylece çocuk tam yetişsin, az masrafla iyi bir sonuç alalım!

Şu anda komple bir okul açamıyoruz; binâen aleyh yurt açalım, çocuklarımızı yurtta yetiştirelim. Yurttan da dinî bilgileri alır, çifte eğitim görmüş olur. Yâni hem o eğitimi görmüş olur, hem bu eğitimi görmüş olur.

f. Gönüllerin Eğitimi

Mehmed Ali Hoca söyleyemedi. Öteki okuldan öğretmen gelmiş buraya:

"—Yâhu, siz bu çocuklara ne eğitimi yaptınız ki, bu çocuk önceden söz dinlemiyordu, illallah diyorduk biz, çok haşarıydı.

Şimdi sizin okula gittikten sonra çok iyi oldu, şimdi ben mükâfat vermek istiyorum. Ne yaptınız?" demiş.

O eğitimle o çocuğa sahip olamaz. Neden? Çünkü, gönülden geçmeyen bir eğitim insana te'sir etmez!

Akşam baktım ben, bizim çocuklar haşarı... Ellerinde sopalarla çayırların, çimenlerin üzerinde oynuyorlar, zıplıyorlar.

"—Ne yapıyorsunuz?" dedim.

"—Harp oyunu oynuyoruz." dediler.

Çocuğun haşarılığı aklındandır. Enerjisi var, akıllı, haşarılık yapacak. Ama akşam baktım, hepsi masanın etrafına oturdular, sorulara doğru düzgün cevap verdiler. Küçücük, bacaksız çocuklar... Severek alkışladık, memnun olduk. Haa, gönülden geçen bir eğitim, kalbe hitab eden bir eğitim güzel oluyor.

Ne dedim ben: Adam atölyesinde levhaya yazmış:

"—*Sırf bilek gücüyle çalışan, işçidir.*"

Bilek gücü var sadece, işçi bu, ham işçi, vasıfsız işçi; tamam...

"—*Hem bilek gücüyle, hem kafasıyla çalışan, ustadır.*"

Neden? Kafasını kullanıyor, bu işi nasıl yaparım diye düşünüyor, tekniğini biliyor; tamam, güzel...

Bak, şimdi ben burada oturuyorum. Otururken sandalyeleri inceledim. Sandalyeler nasıl yapılmış? Çok rahat... Bizim sandalyelere oturursun, bir oturursun, "Cızzzt" diye aşağı doğru kayarsın; oturma yerinin meyli ters yapılmıştır. Arkana yaslanırsın, alt tarafın kayar, "Cızzzt..." Olmadı, yeniden toplanırsın, biraz yaslanmak istersin; yine kayar... Bu öyle yapılmamış, şöyle oluklu yapmış, yerleşme yapmış. İşte bak, bu bir tekniktir bu, sandalye tekniği... Bizim Türk Hava Yolları'nın terminalinde sandalyemiz var, burada da sandalye var... Suud'da da sandalye var, Avrupa'da da sandalyeler var... Bakıyorsun, işte hepsi sandalye ama, farklı... Senin otomobilin var, Mercedes var, Rolly Royce var; hepsi otomobil ama teknik farklı...

"Hem bileğini, hem aklını kullanan ustadır." diyor. Sırf bileğini kullanan ameledir; sabahtan akşama çalışır, günde şu kadar dolar alır. Hem bileğini, hem kafasını kullanan ustadır; kaç tane işçinin

alacağı parayı alır. Üçüncüsü: "

"—Hem bileğini, hem aklını, hem gönlünü kullanan sanatkârdır." diyor.

Haa, akıldan ayrı bir de ne var? Gönül var... Gönülden geçmeyen bir eğitim sanatkârâne bir eğitim olmaz, sonunda iyi bir insan ortaya çıkmaz. Yunus Emre nasıl bir eğitimden geçmiştir? Gönülden geçen bir eğitimden, o mektepten yetişmiştir. Eşrefoğlu Rûmî nasıl bir eğitim görmüştür? Gönül eğitimi görmüştür. Mevlânâ nasıl bir eğitim gördü?

Bakın, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî derviş olmadan önce profesördü, müderristi, makbul bir müderristi; Konya'da herkes dersine gidiyordu. Yâni, hem bilek gücü vardı, hem kafa gücü vardı. Müderrislik bilgisi vardı, aklı vardı; ama kalbi istenilen vasıfta değildi. Nihayet tasavvufa girince, sıradan yüzlerce, binlerce müderristen biri olmaktan çıktı, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî oldu. Onun eserlerini inceleyip Avrupalılar müslüman oluyor. Almanlardan, İngilizlerden, Amerikalılardan bugün Mevlevî dervişi olan var... Mevlânâ'nın te'sirine bak, asırların

ötesine uzanıyor.

Çok hoşuma gitti, Türkiye'de anlattılar: Konya'ya turistik geziler tertipliyormuş bizim arkadaşlardan birisinin tanıdığı; o anlatıyor, olmuş bir hadise...

Bir turistik gezi daha tertiplemiş, bir otobüs Konya'ya gitmişler Mevlânâ Müzesi'ni ziyaret etmişler, gezmişler, tozmuşlar filân... Ama otobüste bir kadın varmış terbiyesiz, muhalif, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin aleyhinde, tasavvufun aleyhinde, dinin aleyhinde... Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî için de özel olarak edepsizce sözler söylüyormuş. Herkes yaka silkmiş kadından ama, ne yapsınlar işte bir turistik seferde, bir otobüste beraber düşmüşler.

Konya'yı ziyaret etmişler, dönecekler. Firmanın sahibi her dönüşte Konya'dan bir hediye alıyormuş, güzelce paketlettiriyormuş. Yolda müşterileri arasında kur'a çektiriyormuş; kime çıkarsa, o hediye veriliyormuş. Gitmiş bir turistik eşya dükkânına, yazısı, çerçevesi güzel bir levha beğenmiş, almış onu... Levhada yazılanın ne anlama geldiğini bilmediği için de sormuş satıcıya... O da şu demek demiş. Ben unuturum diye, levhanın arkasına levhadaki Arapça yazının mânâsını yazdırmış. Levhayı paketletmiş, almış.

Otobüse binmişler, geliyorlar İstanbul'a doğru... İstanbul'a gelirken demişler ki:

"—Bir hediye aldık, kur'a ile birinize çıkacak! Nasıl kur'a çekelim? Karşıdan gelen üçüncü vasıtanın plakasının en son numarası otobüste kiminse, hediye onun olsun." demişler.

Tamam, heyecanla bekliyorlar. Karşı taraftan bir vasıta geçmiş, ikincisi geçmiş; üçüncüde plaka numarasını yazmışlar, "Şu numara kazandı!" demişler. Merakla herkes dönmüş, bakmış, otobüste o numarada kim oturuyor? O edepsiz, Mevlânâ muhalifi kadın...

"—Hay Allah, bula bula bunu mu buldu bu hediye?" diye çok üzülmüş millet...

Neyse, firma sahibi hediyeyi götürmüş, “Buyurun, size çıktı.” diye ona vermiş. Herkes bu sefer, “Aç da, görelim!” demeye başlamışlar etraftan... O da açmış kurdelesini... Bir yazı... E ne yazıyor? Mânâsı arkasında... Çevir oku bakalım! Şu yazıyormuş arkasında:

“—Mâdem ki edepsizsin, ne söylersen söyle!”

Sübhânallàh! Bak Mevlânâ Hazretleri nasıl tokat atıyor? Nasıl tam böyle, Mevlânâ Hazretleri’ne yakışan şekilde cevabı veriyor: “Ben sana ne diyeyim? Edepsizsin, söyle o zaman!”

Hadis-i şerif var:[55]

---

[55] Buhàrî, *Sahîh*, c.XI, s.302, no:3224; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.221, no:4173; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.121, no:17131; Buhàrî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.209, no:597; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.371, no:607; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.11, no:2311; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.143, no:7733; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.192, no:20576; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.86, no:621; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IV, s.72, no:1327; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VIII, s.336, no:25857; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.143, no:20149; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.286, no:582; Ebû Mes'ud RA'dan.

إِذَا لَمْ تَسْتَحِيِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ (خ. ه. حم. عن أَبي مسعودٍ)

(*İzâ lem testahyi fa'sna' mâ şi'te*) "Mâdem ki hâyan yok, ar damarın çatlamış; ne yaparsan yap!" diyor. Yâni, serbestsin demek değil o; ar damarın çatladığı için her şeyi yapabilirsin demek...

Orada da Mevlânâ Hazretleri ne demiş oluyor:

"—Öyle edepsizsin ki, ben sana cevap bile vermiyorum; hadi ne yaparsan yap, her şeyi söyleyebilirsin, cehenneme kadar yolun var!" demiş oluyor.

Başka bir misâl söyleyeyim, her asırda oluyor bu... Efsane değil, masal değil bunlar... Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendimiz, şu bizim hadislerini okuduğumuz zât, *Râmûzü'l-Ehâdîs*'i tertib eden şahıs... Onun bir menkabesi.

Yeni ekspres yola çıktık İstanbul'dan, "Otomobilimizin benzini az, ilk benzinciye uğrayalım!" dedi arkadaşlar. İlk benzinciye uğradık. Benzinci tanıdık, müslüman bir insan...

"—Yâhu, biz seni çok seviyoruz, sen kimsin, nerelisin? Hatırlat bir daha..."

Dedi:

"—Ben Maraşlıyım."

"—E, seni çok seviyoruz, neden?"

"—Çünkü, ben de Nakşî Tarikatındanım." dedi.

Biz Nakşî'yiz ya, kardeşlik damarı çekiyor yâni...

"—E, nasıl Nakşî oldun?"

"—Hocam, bizim aslımız seyyid, Peygamber Efendimiz'in soyundanız biz... Benim Dedem Muhammed Vehbi Medine'de iken, —Arap yâni, seyyid, Peygamber Efendimiz'in soyundan— rüya görmüş. Rüyasında bir şahıs demiş ki:

"—Ben filâncayım, İstanbul'a benim yanıma gel!" demiş.

O da:

Câmiü'l-Ehàdîs, c.IX, s.273, no:8403.

“—Baş üstüne...” demiş.

Uyanmış rüyadan, ertesi gün hazırlığını yapmış yola çıkmış. İstanbul’a gelmiş. Medine’den İstanbul’a geliyor bir rüya üzerine... İnmiş vasıtadan; nereye gidecek, kimi bulacak bilmiyor. Eminönü’nde giderken, omuzuna birisi vurmuş. O tarafa dönmüş.

“—Sen Medine’den Muhammed Vehbi misin?”

“—Evet...” demiş, şaşırmış.

“—Düş peşime, takıl peşime!” demiş.

O önde, bu arkada gitmişler. Nereye? Şimdiki vilâyet binasının olduğu yerin karşısındaki bir binaya... Bir şahsın karşısına çıkartmışlar bunu,

“—Öp bakalım elini!” demişler.

Bakmış, rüyada “Gel bakalım İstanbul’a!” diyen şahıs, yâni Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendimiz Hazretleri... Medine’deyken çağırmış rüyada, o da kalkmış, gelmiş.

“—Gir bakalım halvete!” demiş.

Yâni erbaîne, kırk günlük eğitime girmiş. Ondan sonra icâzet almış. Sonra Gümüşhaneli Hazretleri, onu Maraş’a irşada göndermiş. Bu bizimle konuşan şahıs onun torunu, sevmemiz ondan; muhabbet, bağlılık oradan geliyor.

İşte şimdi, bu insanlar gönül terbiyesi alarak yetişirse, böyle insan yetişir. Gönül terbiyesi almazsa; insan paşa olabilir, çok paşalar geldi, geçti, göçtü... Çok padişahlar, hükümdarlar, şahlar yaşadı, öldü, gitti... Çok müderrisler geldi gitti... İnsanlar çok oduncu gördü ama, Yunus Emre gibisini görmedi.

“—Dağdan kırk yıl odun taşımış tekkeye de, bir tane eğri odun getirmemiş.” diye rivayet ediliyor.

Belki menkabedir, belki doğru, belki değil ama; oduncuysa, aşkolsun ki odunculuktan o mertebeye yükselmiş. Oduncu değilse, alim bir kimseyse; aşkolsun ki asırlar boyu sözleri dillerde, sevgisi gönüllerde... İncecikten bir kar yağar, tozar Yunus Yunus diye... Yâni, herkes Yunus’u seviyor.

Yunus’u Yunus yapan işte o tasavvuf eğitimidir, tasavvuf terbiyesidir. O terbiyeyi vermeğe çalışmamız lâzım! Bu mektepte

öğretilemiyor, çarşıdan alınamıyor, mendile konulamıyor, ölçülemiyor, biçilemiyor. Bu tasavvuf terbiyesi kâmil insanlardan alınıyor, onlardan öğreniliyor.

Çocuklarımızı da böyle yetiştirirsek... Yunus'un yoluna razı değil misiniz? Mevlânâ'nın yoluna razı değil misiniz? Abdülkàdir-i Geylânî Hazretleri'nin yoluna, Bahâeddîn-i Nakşıbend Efendimiz'in yoluna razı değil misiniz? Onların yolunda yürüyenler aç mı kalmış, açık mı kalmış, tahsilsiz mi kalmış, başarısız mı kalmış? Hayatta muvaffak mı olamamışlar, ne olmuş, ne eksikleri var? El-hamdü lillâh, işte dünyanın her yerinde her zaman isimleri anılıyor.

Onun için, bu eğitimi sağlamak lâzım! Nasıl sağlayacak müslümanlar? Siz sağlayacaksınız, buradaki görevliler sizsiniz. Vazife sadece Avustralya'da değil, Türkiye'de de vazife var, Almanya'da da vazife var...

Ben bir ay önce Almanya'daydım, Almanya'daki kardeşlerimize de, "Yâhu etmeyin, eylemeyin, şöyle müesseseler kurun!" diyorduk. Buraya geldik, size de şöyle müesseseler kurun diye senelerdir söylüyorum.

İşte Muammer Hoca kardeşimizi Melbourn'dan Sydney'e transfer ettik.

"—Bakın, hoca insana havadan, sudan, gıdadan daha lâzımdır. Dişinizi sıkın, para verin, kesenin ağzını açın!" dedik.

O da para istemesin, aç kalsın, açık kalsın, vazifeyi yapsın! Tahsil nasıl olacaksa olacak, her taraftan fedâkârlık olacak ama, bu iş yürüyecek, yürümesi lâzım! Brisban'da da olacak, Mildura'da da olacak; her yerde olması lâzım!

Bu çalışmayı siz yapacaksınız. Bu kıta sizden sorulur, bunun hesabını Allah size sorar. Buralarda İslâm'ı siz temsil ediyorsunuz. Burada sahabi gibi çalışacak olanlar sizlersiniz. Eğer siz Allah'ın dinini yaymağa çalışmazsanız, kendi dindarlığınızı bile koruyamazsınız. Siz eğer Allah'ın dinin yaymağa çalışırsanız, belki ancak kendi dindarlığınızı korumağa muvaffak olabilirsiniz. Çünkü ayet-i kerîme var:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا (العنكبوت:٦٩)

(*Ve'llezîne câhedû fînâ lenehdiyennehüm sübülenâ*) "Bizim uğrumuzda cihad eden, gayret sarf edenleri, biz yolumuza hidâyet ederiz." (Ankebut, 29/69) diyor. Onun için bu çalışmayı yapacaksınız.

Bu çalışma her zaman savaş değildir, savaşla olmuyor bu iş... Bu gerçek tasavvuftur, irşaddır, tebliğdir. İslâm böyle yayılmıştır. Endonezya'ya böyle gitmiştir, Malezya'ya böyle yayılmıştır, Hindistan'a böyle gitmiştir, Afrika'ya böyle gitmiştir, Balkanlar'a böyle gitmiştir, Kafkasya'ya böyle gitmiştir... Bugün o Rusya'da hâlâ namazlı niyazlı müslüman varsa, hâlâ hacca geliyorlarsa, hep bizim dervişlik yolumuzun eğitimindendir.

Onun için bu eğitime gayret göstereceksiniz, sevap alacaksınız, Allah'ın rızasını kazanacaksınız. Çocuklarınız da iyi yetişecek, siz de iyi olacaksınız; iki cihanda aziz ve bahtiyar olacaksınız.

01. 01. 1995 - Warrnambool
Sydney / AVUSTRALYA

19. AHİRET İÇİN HAZIRLANIN!

—Hanımlara vaaz—

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesîren tayyiben mübâreken fîh... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve tâci ruûsinâ ve tabîbi kulûbinâ, menbai's-sıdkı ve's-sefâ, burhânü'l-asfiyâ muhammedeni'l-mustafâ… Salla'llàhu aleyhi ve selleme ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

Aziz ve muhterem hanımefendiler!

Evvelâ, sizlere burada yapmakta olduğunuz güzel faaliyetler için teşekkür ederim, sizleri tebrik ederim, Allah razı olsun… Çalışmalarınızdan memnunum, Allah ecrinizi mükâfatınızı bol bol ihsân eylesin, iki cihanda sizleri aziz ve bahtiyar eylesin… Sevdiklerinizle, evlâtlarınızla dünya ve ahiret saadetine nâil olun…

Elimde gezdirdiğim bir kitap var, güzel bir kitap [*Kırk Kudsî Hadis*]; Cidde'de ilk defa okumuştuk ilk sayfalarını, sonra çok beğendiğim için ben de aldım, İstanbul'dan buraya getirdim. Kitabı tertipleyen şahıs da benim üniversitede, Edebiyat Fakültesinde sınıf arkadaşım idi rahmetli, Allah cümle geçmişlerimize de rahmet eylesin. Şimdi onun içindeki bir hadis-i şerifi size okuyarak konuşmamı tamamlayacağım:

a. Şeytan Sizin Düşmanınızdır

يَا ابْنَ آدَمَ! الشَّيْطَانُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ، فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا، وَاعْمَلُوا لِلْيَوْمِ
الَّذِي تُحْشَرُونَ فِيهِ اِلَى اللهِ تَعَالٰى أَفْوَاجًا، وَ تَفِيقُونَ بَيْنَ يَدَيْهِ صَفًّا

صَفًّا ، وَتَقْرَؤُنَ الْكِتَابَ حَرْفًا حَرْفًا ، وَتُسْئَلُونَ عَمَّا عَمِلْتُمْ سِرًّا وَجَهْرًا ،

يَوْمَ يُسَاقُ الْمُتَّقُونَ اِلَى الْجَنَّةِ وَفْدًا وَفْدًا ، وَالْمُجْرِمُونَ اِلٰى جَهَنَّمَ وِرْدًا

وِرْدًا ، فَكَفٰى بِكُمْ هٰذَا وَعْدًا وَعِيدًا ، وَاَنِّى أَنَا اللهُ الَّذِي لاَ اِلٰهَ اِلاَّ اَنَا

وَحْدِي ، لاَ شَرِيكَ لِى فِى مُلْكِى ، وَلاَ شَبِيهَ لِى ، وَلاَ وَزِيرَ لِى ، وَلاَ

سُلْطَانَ كَسُلْطَانِي ، فَمَنْ صَلّٰى وَدَعَانِى قَائِمًا صَائِمًا ، اَفْطَرْتُهُ بِاَلْوَانِ

الْكَرَامَاتِ ، وَمَنْ صَلّٰى فِى لَيْلَةٍ قَائِمًا كَانَ لَهُ شَأْنٌ ، فَمَنْ غَضَّ بَصَرِهِ

عَنْ مَحَارِمِ اَمَنْتُهُ مِنْ حَرِّ نِيرَانِى ، فَاَنَا رَبُّكُمْ فَأَعْرِفُونِي ، وَأَنَا الْمُنْعِمِ

فَاشْكُرُونِي ، وَأَنَا الْحَافِظُ فَاسْتَحْفِظُونِي ، وَأَنَا النَّاصِرُ فَاسْتَنْصِرُونِي ،

وَأَنَا الْغَافِرُ فَاسْتَغْفِرُونِي ، وَ أَنَا الْمَقْصُودَةَ فَاقْصِدُونِي ، وَأَنَا الْمُعْطِي

فَاسْئَلُونِي ، وَأَنَا الْمَعْبُودِ فَاعْبُدُونِي وَأَنَا الْعَالِمُ بِالسَّرَائِرِ فَاحْذَرُونِي.

Rasûlüllah SAS Hazretleri, bir hadis-i şerifinde buyurmuşlar ki: (*Kàle'llàhu azze ve celle*) "Aziz ve Celil olan Allah-u Teàlâ Hazretleri şöyle buyuruyor:" demişler, bize naklediyor.

(*Ye'bne âdem!*) "Ey Adem oğlu! (*Eş-şeytànü leküm aduvvün mübîn, fettahizûhü adüvvâ*) Şeytan sizin için açık seçik, belli, aşikâr bir düşmandır, siz de onu düşman belleyin!"

Şimdi burada Ademoğlu deyince, oğul diyor ama bu oğlana da, kıza da, hanıma da, beye de herkese şamildir. Hepimiz Hazreti Adem'in evlatları olduğumuz için, bu hitap cümlemize olmuş

oluyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de:

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا (فاطر:٦)

(*İnne'ş-şeytàne leküm adüvvün fettahizûhü adüvvâ*) "Şeytan sizin düşmanınızdır, siz de onu düşman edinin, düşman olduğunu bilin, tedbirinizi alın!" (Fâtır, 35/6) buyurmuş.

Burada da, bu hadis-i kudsîde de, Peygamber Efendimiz'in bu tavsiyesi ile işe başlıyoruz, söze başlıyoruz, hadisin başı bu tavsiye ile başlıyor. Yâni bizim içimizde ve dışımızda görünmeyen bir varlık var.

Peygamber Efendimiz başka bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:

"Şeytan insanın damarlarında kanın dolaştığı gibi dolaşır. Yâni, o kadar içimizde dolaşan bir varlık bu. Dışımızda da var, her yerde var. Tabii pek çok sayıda; büyük şeytanlar var, onun yardımcısı ve ordusu, cünûdu, askerleri durumunda olan başka şeytanlar var... Bu şeytan bize kötülük yapan bir varlık, bizi kötü yollara çekmeğe çalışan bir varlık, görünmez bir varlık, bizi kötü yollara çekiyor görünmediği için. Hem Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de, hem de Rasûlüllah Efendimiz bu hadis-i kudsîde bizi ikaz eylemiş:

"—Bakın, şeytan sizin düşmanınızdır, böyle bir düşman olduğunu görmüyorsunuz siz; aklınızı başınıza toplayın, siz de onu düşman edinin, siz de onu yenmeğe çalışın! O sizi sapıtmağa, şaşırtmağa çalışıyor; aşikâr bir şekilde siz de onu düşman belleyin!"

Şimdi aziz ve muhterem kardeşlerim, biz kimi seveceğimizi bilmeliyiz, kimin bize düşman olduğunu bilmeliyiz; bizim de kime düşmanlık yapmamız gerektiğini bilmeliyiz. İslâm'da sevmek de vardır düşmanlık yapmak da vardır. Sevmeğe hub derler, muhabbet derler; *el-hubbü fi'llâh, el-muhabbetü fi'llâh* derler. Kızmaya da, *el-buğzu fi'llâh* derler. Buğz etmek, kızmak diye

kitaplarda vardır.

Kimi seveceğiz? Allah'ı seveceğiz, Allah'ın Rasûlünü seveceğiz, Peygamber Efendimiz SAS'i seveceğiz, Allah'ın sevdiği kulları seveceğiz, sevdiği huyları seveceğiz, sevdiği yolları seveceğiz, sevdiği işleri seveceğiz. Yâni kendimizi Allah'ın rızasına sevgisine göre ayarlayarak, Allah'ın sevdiği şeyleri seveceğiz. Namazı seveceğiz, teşbihi, zikri seveceğiz, iyilik yapmayı seveceğiz, güzel huyları seveceğiz.

Tabii sadece sevmekle bitmiyor iş; bunun karşılığında kötü şeyleri de sevmeyeceğiz, kötülüğü sevmeyeceğiz, nefret edeceğiz, yapmayacağız. Kötüleri sevmeyeceğiz; alkışlamayacağız; peşinden gitmeyeceğiz, desteklemeyeceğiz ve onlara cesaret vermeyeceğiz.

Şeytanı sevmeyeceğiz, işte bu da Allah'ın bir emri. Çünkü şeytanı sever, dost edinirse insan, o insanı kendi grubuna katıp cehenneme götürür, felâkete götürür. Onun için, şeytanın düşman olduğunu bilmemiz gerekiyor.

Görünmeyen bir varlık var, hem içimizde hem dışımızda var; gelir bize içimizden aklımıza bazı fikirler sokar. Vesvese vermek diyoruz buna, şeytanın vesvesesi diyoruz. Vesvese yâni fiskos fiskos içimizden böyle sessiz sedasız şunu şöyle yap diye söyler, kötü şeyleri söyler; şaşırtmağa çalışır, günahı işletmeğe çalışır. Onun için onun düşman olduğunu bilmeyi, onu düşman belleyip onunla mücadele etmeyi bu hadis-i kudsînin başında Allah-u Teàlâ Hazretleri bizlere emrediyor: "Ey Ademoğlu!" diyerek, yâni hanımlar da olsa, beyler de olsa, hepimize bunu emrediyor, bunu bilelim.

Görünmeyen bir düşmanımız var: Şeytan. İçimizdeki fikirler bazen şeytanın vesvesesidir, oradan geliyor. Onun için, içimizden gelen fikirlerin kimin nesi olduğunu, neyin sesi olduğunu bilmemiz lâzım. Şeytanın vesvesesi ise, ona kulak asmamamız lâzım. Şeytan vesveseyle insana çok zararlar verir, çok zayıf insanları kandırır. Bu böyle önemli bir husus.

b. Mahşer Günü İçin Hazırlanın!

Devam ediyoruz hadis-i şerife:

وَاعْمَلُوا لِلْيَوْمِ الَّذِي تُحْشَرُونَ فِيهِ اِلَى اللهِ تَعَالٰى أَفْوَاجًا ،

وَتَفِيقُونَ بَينَ يَدَيْهِ صَفًّا صَفًّا ،

(*Va'melû li'l-yevmi'llezî tuhşerûne fîhi ila'llàhi teàlâ efvâcâ*) "Amel işleyin, güzel işler yapın, ibadet ve taat eyleyin, hayır ve hasenat yapın. Ne zaman için? (*Li'l-yevmi'llezî*) O gün için ki; (*tuhşerûne fîhi ila'llàhi teàlâ efvâcâ*) fevc fevc, grup grup, yığın yığın Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzurunda toplanacağınız gün için..." Yâni mahşer günü için demek istiyor.

Mahşer gününde de tabii Mahkeme-i Kübrâ olacak, sevaplar günahlar tartılacak; "Gel bakalım kul, ne işler yaptın? İyiliklerini tartalım!" diyecekleri o gün için amel-i sàlih işle! *A'mâl-i sâliha*, yâni hayır, hasenat, ibadet ve tàatler demektir. Allah'ın seveceği, sevap vereceği işler... İşte o günü düşünerek hepimizin güzel şeyleri yapmağa çalışmamız lâzım. Grup grup sevk edileceğiz, mahşer yerinde toplanacağız.

(*Ve tefikùne beyne yedeyhi saffen saffâ*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin huzurunda dizi dizi, saf saf sıralanacaksınız; intizamlı bir şekilde saf saf dizilecek insanlar."

وَتَقْرَؤُنَ الْكِتَابَ حَرْفًا حَرْفًا ،

(*Ve takraûne'l-kitâbe harfen harfâ*) "Kitabı harf harf okuyacaksınız."

Tabii burada kitap hangi kitap? Meleklerin bizim işlerimizi, amellerimizi yazdıkları amel defteri, o kitap. O kitabı elimize verecekler kıyamet gününde:

اِقْرَأْ كِتَابَكَ (الإسراء: ١٤)

(*İkra' kitâbek*) "Oku kitabını!" (İsrâ, 17/14) denilecek.

"—Al senin kitabın bu, oku, içinde neler yazdığını bir gör!" diyecekler. İnsanlar o kitapları böyle ellerine alıp görecekler ki, küçük büyük her şey yazılmış, hiç bir şey gizli kalmamış; Melekler her şeyi tesbit etmişler, hangi gün nerede ne iyilik, ne kötülük yapmışsa hepsi görünüyor. Harf harf insanlar kendilerinin yapmış oldukları işlerin melekler tarafından o yazısını, o amel defterini öyle orda okuyacaklar.

Tabii, iyi şeyler yapılmışsa; "El-hamdü lillâh kandil gününde oruç tuttuk, kandil gecesinde camiye gittik; el-hamdü lillâh tesbih namazı kıldık, efendim ziyaret verdik hayır hasenat yaptık; tesbih çektik, fakirleri yoksulları giydirdik donattık; dullara yetimlere yardım ettik, dinimize hizmet eyledik; ilim öğrendik, öğrettik; Kur'an öğrendik, öğrettik..." Tamam bunlar güzel, bunları görünce insan sevinecek de; bir de, "Şu günahı yaptın, şu kabahatı işledin, şu kusuru kimse görmeden yalnız başına filanca yerde şu haltı karıştırdın!" denilirse... Tabii onlar da yazılacak. İnsanın yalnız başına kimsenin görmediği yerde yaptığı şeyleri de o zaman karşısına koyacaklar, onları da okuyacak. "Vaayyy, bak falanca gün yaptığım gizli şey de çıkmış ortaya!" diye.

وَتُسْئَلُونَ عَمَّا عَمِلْتُمْ سِرًّا وَجَهْرًا ،

(*Ve tüs'elûne ammâ amiltüm sirran ve cehrâ*) Tabii sadece okunmayacak bunlar, "Bu işlediğiniz amellerden, gizli ve aşikâr olarak işlediğiniz amellerden bir bir sorgu ve suale de tutulacaksınız." deniliyor. Yâni, ne olacak orda? İnsanlara denilecek ki: "Bu kötülüğü niye yaptın bakalım; gel cevabını ver! Şu günaha niye daldın, Allah'ın şu emrini niye tutmadın, niye asi oldun, şu günde şu zulmü niye yaptın?" diye böyle; sİrran ve cehran, gizli aşikar yapmış olduğu bütün işler insana sorulacak.

Tabii, sorulmakla da kalmayacak;

يَوْمَ يُسَاقُ الْمُتَّقُونَ اِلَى الْجَنَّةِ وَفْدًا وَفْدًا ، وَالْمُجْرِمُونَ اِلٰى جَهَنَّمَ وِرْدًا وِرْدًا ، فَكَفٰى بِكُمْ هٰذَا وَعْدًا وَعِيدًا ،

(*Yevme yüsâku'l-müttekûne ile'l-cenneti vefden vefdâ*) müttakî kullar, haramlardan günahlardan sakınan Allah'ın iyi kulları, sevgili kulları, velî kulları sàlih kulları, cennete grup grup, kafile kafile sevk edilecekler. İşte bizim bu tasavvuf da bu muttakilerin yoludur, takvâ yoludur. Onun için, böyle olsun diye, cennete gidelim diye, Allah'ın sevgili kulu olalım diye biz tasavvuf yoluna giriyoruz. Onun için cennete gidiyoruz.

İşte o gün kitaplar açılacak, okunacak. Allah'ın huzurunda saf saf duran insanlar, mahşer yerine grup grup sevk edilen insanlar kitapları okunacak, işledikleri işlerin hesabı sorulacak. Eh, iyi işler yapmışlarsa müttakî kullar, cennete kafile kafile sevk edilecekler. Bu güzel tabii.

(*Ve'l-mücrimûne ilâ cehenneme virden virdâ*) "Mücrimler, günahkârlar, arsızlar, yüzsüzler, Allah'ın sözünü dinlemeyen âsîler... onlar da grup grup cehenneme sevk edilecekler; onlar da dahil edilecekler, grup grup sokulacaklar.

(*Ve kefâ biküm hâzâ va'den ve vaîdâ*) Yâni bu sözler hafif sözler değildir, böyle bir kaç cümle içinde çok muazzam hakikatler bildiriliyor: "Bunlar, bu bilgi size vaad ve vaid olarak yeter."

Vaad ne demek? Bak, Allah cenneti vaad ediyor bizlere: "Ey kullarım, iyi işler yaparsanız, sizi cennete sokacağım." diyor. *Vaîd* ne demek? O da tehdit demek. Bir de cehenneme girersiniz diye tehdit var. "Bak, iyi muttaki kul olursanız cennete gideceksiniz, cenneti size vereceğim!" bu vaad; ama kötü kul olursanız, mücrim olursanız, âsî olursanız, günahkâr olursanız cehenneme atacağım!" bu da tehdit, vaîd. O da bir çeşit vaad ama,tehditli vaad. "Bak, vaad ediyorum size ki, bu günahlarınızın cezası olarak

cehenneme atacağım sizi, cayır cayır yakacağım!" tehditli bir vaad bu da...

Araplar güzel vaade *vaad* derler, tehditli olanına *vaîd* derler. İşte bu bilgiler insanoğluna, yâni bizlere, sizlere vaad ve vaîd olarak yeter. Yâni müjde olarak, tehdit olarak bunun yetmesi lâzım. O cenneti özlemeliyiz, heveslenmeliyiz, cenneti kazanalım diye aşk'a, şevke gelmeliyiz; cehennemden de korkmalıyız, tüylerimiz diken diken olmalı, cehennemden nasıl kurtulabilirim diye düşünmeliyiz.

c. Allah'ı Tanıyın ve Ona Yönelin!

Bu cümlede Allah-u Teàlâ Hazretleri bize kendisini bildiriyor:

وَانَّنِى أَنَا اللّٰهُ الَّذِي لاَ اِلَهَ اِلاَّ اَن وَحْدِي ، لاَ شَرِيكَ لِى فِى مُلْكِى ،

وَلاَ شَبِيهَ لِى ، وَلاَ وَزِيرَ لِى ، وَلاَ سُلْطَانَ كَسُلْطَانِي ،

(*Ve innenî ena'llàhüllezî lâ ilâhe illâ ene vahdî, lâ şerike lî fî mülkî, ve lâ şebîhe lî, ve lâ vezire lî, ve lâ sultàne kesultànî*) "Hiç şüphe yok ki, ben o Allah'ım ki benden gayri hiç bir mâbud yok! Ben tekim şerikim yok; mülkümü tek başıma idare ederim. Kâinatın tasarrufu, egemenlik sadece benim elimde, bana benzeyen bir başka varlık da yok, padişahların veziri, yardımcıları olduğu gibi benim vezirim de yok! Benim saltanatım, hakimiyetim, gücüm kuvvetim gibi de hiç güç kuvvet yok; işte ben o Allah'ım, bunu bilin!" diyor.

فَمَنْ صَلَّى وَدَعَانِى قَائِمًا صَائِمًا ، اَفْطَرْتُهُ بِاَلْوَانِ الْكَرَامَاتِ ،

(*Femen sallâ ve deânî kàimen sàimen, eftartühû bi-elvâni'l-kerâmât*) "Kim namaz kılarsa ve bana dua ederse, vakitlerini geceleri kàim gündüzleri sàim olarak geçirirse..." Geceleri *kàim*

demek, yâni kalkıp abdest alıp namazlar kılıyor. Gündüzleri sàim demek, gündüzleri oruç tutuyor. "Böyle dua ederek, namaz kılarak gecelerini ihya ederek gündüzlerini oruç tutarak güzel ömrünü ibadetle geçiren kullara; (*eftartühû bi-elvâni'l-kerâmât*) çeşitli ikramlar ile onların oruçlarını ben açtırırım."

Tabii, hem dünyadaki orucunun arkasından çeşitli ikramlarla açtırmak, hem de ahirette onların mükâfaatlarını cennette vermek suretiyle iftar ettirmek mânâsına geliyor bu...

وَمَنْ صَلَّى فِى لَيْلَةٍ قَائِمًا ، كَانَ لَهُ شَأْنٌ ،

(*Ve men sallâ fî leyletin kàimen*) "Kim bir geceleyin kalkar da o namaz kılarsa, *(kâne lehû şe'nün*) Onun çok büyük bir şerefi, iyi bir kazancı olur."

Muhterem kardeşlerim! Tabii insanoğlu şimdi elektriği icad etti, geceleri ortalık aydınlanıyor, birçok işlerimizi elektrikle yapıyoruz; sokakları aydınlatıyoruz, evlerimiz aydınlık, ışıklar yanıyor... Bir bakıma güzel de, bir bakıma da ışıklar yanık olduğu için insanlar geceleri keyifte, zevkte, sefada, eğlencede geçiriyorlar, telef ediyorlar, harcıyorlar. Halbuki eskiden mum vardı. Mum da bitmesin diye çok yakılmazdı, gece erken yatılırdı; yâni şartlar dolayısıyla gece erken yatılırdı. Yatsı namazını zor bekleyip, kılıp yatarlardı. Ondan sonra tabii uykusunu alıp, geceleyin kalkarlardı.

O gecenin sessiz zamanında herkesin istirahatte olduğu, gürültünün patırtının kesildiği zamanda insan aklını başına iyi toplayabilir ve güzel ibadetler yapması mümkün olur; tefekkürü derin olur, duyguları kuvvetli olur, zikri tesirli olur. O bakımdan gece çok kıymetlidir, ibadet yönünden fevkalâde güzel zamandır gece...

Onun için geceyi zâyi etmemeğe çalışmamız lâzım. Müslüman olarak mümkünse erken vakitte yatıp; teheccüd vaktinde, gecenin yarısı geçince, üçte ikisi geçince, şöyle gecenin sonuna doğru,

sahur vaktine doğru kalkmamız lâzım. Bir miktar uyuduktan sonra artık insanın yorgunluğu da kalmaz, ibadeti de aşk ile, şevk ile yapar. O gece ibadeti medh ediliyor burda: "Kim böyle geceleyin kalkar da namaz kılarsa, onun büyük bir kazancı, şânı, şerefi olur." diye Allah-u Teàlâ Hazretleri Peygamberimiz vasıtasıyla bize bildiriyor.

Demek ki, geceleri ihyâ etmeğe gayret edelim! Hele şimdi Şa'ban ayındayız, işte Berat gecesi geçti Ramazan'a doğru yaklaşıyoruz. Şa'ban ayı da kıymetli bir aydır, Ramazan ayı çok daha kıymetli bir aydır; onbir ayın içinde hepsinden daha kıymetlidir. Senenin bütün aylarının içinde on bir ayın sultanıdır Ramazan. El-hamdü lillâh Ramazan'da biraz geceyi ihyâ etmek işini topluca yapıyoruz, alıştığımız için de zor gelmiyor.

Nasıl ihyâ ediyoruz geceyi: Akşamleyin iftar ediyoruz, akşam oluyor karanlık bastırıyor, gece camiye geliyoruz. Ne yapıyoruz? Uzun, otuz üç rekat teravih namazı kılıyoruz. İşte bu geceleyin kalkıp namaz kılmaktır, ihyâ etmektir geceyi; Epeyce bir uzun namaz kılıyoruz, çok sevabı var tabii.

Sonra yatıyoruz, kalkıyoruz sahura... Sahur vakti de çok kıymetlidir. Tabii, o zaman da aklınızda kalsın abdest alın sahura kalktığınız zaman; yemeğe oturmadan, yemek hazırlamağa hanımlar olarak geçmeden önce abdest alın, iki rekat bile olsa şöyle bir gece namazı, teheccüd namazı kılın! Çünkü, Peygamber Efendimiz başka bir hadis-i şerifinde buyurmuş ki:[56]

رَكْعَتَانِ مِنَ اللَّيْلِ خَيْرٌ لَهُ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا

(*Rek'atâni mine'l-leyli*) "Geceleyin kılınan iki rekat namaz, (*hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ*) dünyadan da, dünyanın içindeki her şeyden de daha hayırlıdır." buyurmuş. Daha hayırlı!

---

[56] Lafız farkıyla: Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.455, no:5404; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VII, s.785, no:21405; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIII, s.145, no:12782.

Şimdi biliyorsunuz, biz Aile Kampı yaptık Warrnambool'da bu sene; her sene değişik yerlerde yapıyoruz. Bir de Brisban'a gittik, orda Hocamız adına güzel Mehmet Zahid Kotku Camii açılıyor diye, açacağız diye. Yollarda güzel lüks semtler var, çok mükemmel köşkler yapmışlar. Arkasından kanal açmışlar, su veya dere veya deniz rıhtımı evin arkasına kadar geliyor. Önüne arabasını park ediyor, bahçesinin arka tarafına kotrasını park ediyor, şu kadar milyon dolarlık köşkler; bilmem iki katlı, üç katlı bahçeli, tenis kortlu, güzel, lüks evler...

E, tabii kim alabilir? "Aman ne kadar güzel! Bir taraftan deniz imkânları, bir taraftan kara imkânları..." filân diyoruz. Düşünün, bunlardan bir tanesine bile böyle bu kadar hayranlık duyuyoruz. Geceleyin kalkıp iki rekat namaz kılmak, dünyanın hepsinden — sadece bunun bir tanesinden değil, dünyanın hepsinden— ve içindeki şeylerin hepsinden daha kıymetli! Yâni altınından, gümüşünden, elmasından, yakutundan, köşkünden, sarayından, ülkelerden, arazilerden, daha kıymetli... E, o zaman tabii kalkıp da iki rekat namaz kılmayı kaçırmamak lâzım, kaçırmayalım! Allah yardımcımız olsun, gayret kuvvet versin, gayrete gelelim biraz...

İnsanın nefsi istemez, uyku ister nefsi; şeytan da uyutmak için çalışır. Biz de kendimiz gayrete geleceğiz, uyumayacağız. Kalkacağız saati kuracağız. Eskiler ne yaparlarmış? Gece ibadet etmek için mesela büyüklerimizin ibadethanelerini geziyoruz, görüyoruz. Böyle caminin altında... Meselâ, buraya şimdi yastık koymuşlar, yaslanmış durumda sizle konuşuyorum; o arkasına, arka tarafına sivri çivi koymuş. Yâni şöyle arkasına yaslanırsa, çivi batacak. Uyumasın diye; ibadet ettiği yere, diz çöküp ibadet ettiği yerin arkasına çivi koymuş ki yaslanmasın, yaslanıp uykuya dalmasın diye... Uyku geldikçe gözlerini kapatamasınlar diye gözlerine tuz sürerlermiş; öylelerini duyuyoruz. Neden? İşte bu mükâfatları kazanalım diye.

Onların da nefsi var, onların da uykusu geliyor, onların da canı sıcak yatağı istiyor ama; sevabı kazanmak için onlar bizden

gayretli, fedâkârlık yapıyorlar. Onun da canı istiyor uyumak, gözüne tuz sürüyor acısın uyuyamasın diye. Efendim, o da yaslanmak istiyor, rahat etmek istiyor; arkasına çivi koyuyor bilmem yaslanıp da uyuyup kalmasın diye. Böyle yorgun düşerlermiş, çenelerinin altına şöyle sopalar koyarlarmış; çenesini dayıyor ki biraz durabilsin diye.

Oruçla, ibadetle böyle neyi arıyorlar? Allah'ın rızasını kazanmak istiyor, işte bu sevapları elde etmeğe çalışıyorlar. İki rekat namaz, dünyada ve dünyanın içindeki her şeyden daha iyi diye bildiriyor hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz. O halde, burada da ne diyor? (*Ve men sallâ fî leyletin kàimen kâne lehû şe'nun*) "Kim bir gece kalkar da namaz kılarsa, onun bir şanı şerefi olur ki, mükâfaatı olur ki tariflere sığmaz."

فَمَنْ غَضَّ بَصَرَهُ عَنْ مَحَارِمِ ، اَمَّنْتُهُ مِنْ حَرِّ نِيرَانِى ،

(*Femen gadda basarahû an mehàrimi, emmentühû min harri nîrânî*) Başka bir konuyu anlatıyor şimdi, Allah-u Teàlâ Hazretleri buyurmuş ki: "Haramlardan, yasaklardan, yasak kişilere, yerlere bakmaktan kim gözünü yumarsa..." Yâni karşısına birden haram bir manzara geldi, durum geldi, nâmahrem geldi; gözünü kapatırsa... *Gadda basarahû* demek, gözünü yummak demek. "Kim Allah'ın haramlarına karşı gözünü yumarsa, (*emmentühû min harri nîrânî*) "Cehennemimin, benim yarattığım cehennemin hararetli ateşinden onu kurtarır, emniyete alırım, emniyete selâmete çıkarırım."

Demek ki harama bakmamak, günaha bakmamak, cehennemden kurtulmağa vesile oluyor. Bu tabii hem Türkiye'de, hem burada önemli bir husustur; hanımlar için de önemlidir, beyler için de önemlidir. Çünkü buranın adamları da, kadınları da tesettürü bilmiyorlar, çıplak geziyorlar, Allah'ın bakılmasını yasak ettiği her şeylerini açabiliyorlar; sakınmıyorlar, çekinmiyorlar.

Binâen aleyh, biz ne yapacağız: Allah gözümüze o kapakları

niye vermiş? Gerektiği zaman gözümüzü kapatalım diye vermiş. E, ağzımıza dudakları niye vermiş? Gerektiği zaman ağzımızı kapatıp susabilelim diye. Yâni, bunlar emniyet tertibatı... Karşımıza haram geldiği zaman, görülmemesi gereken bir sahne geldiği zaman ne yapacağız? Gözümüzü kapatacağız. İçimizden söylenmemesi gereken bir söz geldiği zaman ne yapacağız? Dudağımızı kapatacağız, günahlara girmeyeceğiz. Bak, gözünü haramdan sakınanı Allah ahirette cehennem ateşinden kurtarıp selâmete çıkartıyor, o mükâfatı veriyor.

فَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْرِفُونِي ،

(*Feene rabbüküm fa'rifûnî*) "Bak ben sizin Yaradanınızım, Rabbinizim, bilin bunu!"

Şimdi biz kendimiz mi büyüdük, kendimiz mi kendimizi meydana getirdik? Hayır! Hiç bir şeyden haberimiz yokken, aklımız bile başımızda değilken, küçücük bir halden kocaman bir arslan gibi, levent gibi, fidan gibi, selvi gibi bir vücut haline geldik. Kim bu hale getiriyor bizi? İçimizdeki bu uzuvların büyümesi, gelişmesi, boyumuzun atması, serilip serpilmemiz nasıl oluyor? Rabbül àlemînin rubûbiyetiyle oluyor, rablığıyla oluyor.

Binâen aleyh, öyle buyuruyor Mevlâmız: "Ben sizin Rabbinizim, işte sizi böyle besleyen, büyüten, geliştiren, yaşatan benim! (*Fa'rifûnî*) Beni bilin!" Yâni, biz Allah'ı bilen insanlar olmalıyız. Allah'ı bilmeyen, tanımayan, din iman bilmez insanlardan olmamalıyız; Allah'ı bilen, arif insanlardan olmalıyız. Çünkü böyle emrediyor, "Beni bilin!" diyor. Yâni, bu nimetlerin benden geldiğini bilin, bana kulluk edin demek.

وَأَنَا الْمُنْعِمُ فَاشْكُرُونِي ،

(*Ve ene'l-mün'imü fe'şkürûnî*) "Size gelen nimetleri in'am eden, ihsân eden benim; bana şükredin!"

El-hamdü lillâh, bakın şimdi ben bir konuşma yapacağım diye masamın üstünü arkadaşlarımız nelerle doldurdular: Renkli renkli meşrubatlar, çiçekler... Daha daha; sofralarımızda sabah akşam kebaplar, tatlılar tuzlular, her çeşit meyvalar, sebzeler... Eh, kesemizde paramız var, evimiz var, altımızda otomobilimiz var, sıcak suyumuz var, soğuk suyumuz var... Eh, bunların çoğuna sahip değil dünyanın bir çok yerindeki insanlar. Çeçenistan'dakiler sahip mi?.. Somali'deki, Sudan'daki kardeşlerimiz sahip mi?.. Afganistan'daki, Keşmir'deki, Hindistan'daki, Bengladeş'teki kardeşlerimiz sahip mi?.. Açlıktan kırılıyorlar birçok yerlerde...

Hele hele biz bir kere Avustralya'dan hacca giderken, Filipinler'e Manila Havaalanı'na uğramıştık, oradan geçmiştik hacca. Bizim Avustralyalı, Melbournlu hacı kardeşlerimizden bir tanesi havaalanından şehre indi, Manila şehrine. Geldi ama gözleri yaşlı, "Hocam, Manila camisine gittim, o kadar çok fakir insan var ki; yerlere yatmışlar, yoksul, sefil, perişan, aç, çıplak, çok fakirler!" dedi. Nasıl olsa hacca gideceğim, Manila'da biraz mola vereceğiz diye zekâtını cebine koymuş, Manila'daki, Pilipinler'deki müslümanlara verdi ama ağladı bize bunu anlatırken...

Evet, onlar öyle aç susuz ama el-hamdü lillâh, Allah bize burada çok nimetler vermiş. Bu nimetleri veren Allah... Binâen aleyh, "Ben nimetleri veren mün'im-i hakîkîyim, bana şükrediniz!" diye emrediyor.

وَأَنَا الْحَافِظُ فَاسْتَحْفِظُونِي ، وَأَنَا النَّاصِرُ فَاسْتَنْصِرُونِي ،

(*Ve ene'l-hàfizu fe'stahfizùnî*) "Sizi koruyan benim; felâketlerden, musibetlerden, hastalıklardan, sıkıntılardan, belâlardan koruyan benim; korunmayı benden isteyin! Deyin ki: Yâ Rabbi koruyan sensin, bizi koru!"

(*Ve ene'n-nâsıru fe'stensırûnî*) "Yardımı veren, zaferi kazandıran benim!" Bak bizim dedelerimiz nice harplere

girmişler, azıcık ordular koca haçlı ordularını, muazzam kuvvetleri yenmişler. Nasıl olmuş bu? Az sayıda sahabe çok sayıda müşriki yenmiş. İslâm orduları İran'ın büyük fillerle donanmış muazzam ordusuyla çarpışmışlar, üç gün savaş devam etmiş; koca Sâsânî İmparatorluğu'nu yenmişler, üç-dört bin kişilik müslüman mücahitle... Kim veriyor bu zaferi? Allah... "Nusreti veren, yardımı yapan benim, yardımı benden isteyin!" diyor.

Yardımı Allah'tan istemezse bir insan ne olur? Yardımsız kalır. Bir keresinde Peygamber Efendimiz'in zamanında bu başlarına geldi. Peygamber Efendimiz Mekke'yi fethetti, ondan sonra ordu Taif taraflarına doğru yöneldi. Çünkü, Mekke'ye yardım etmek için Arapların müşrik kabileleri, kâfir kabileler toplanmışlar geliyorlardı. Müslümanlar onlarla çarpışmak için şöyle çıktılar Taif tarafına doğru; düşmanla karşılaştılar. Şöyle düşündüler:

"—Bundan önceki savaşlarda sayımız azdı, biz düşmanı yeniyorduk. Artık Mekke'yi de fethettik, şimdi sayımız da az değil; şu hale bak, vadi dolusu müslümanız! Eh, eskisi kadar da imkânlarımız az değil; atımız var, devemiz var, silahımız var... Başımızda da Peygamber SAS Efendimiz olduğuna göre, biz de mü'min olduğumuza göre, Allah yolundayız; o halde herhalde Allah bize zafer verir, bizi kimse yenemez!" diye düşündüler.

Ama bu düşünce yanlış olduğundan, yâni sandılar ki sayının çokluğuyla, alet edavatın fazlalığıyla zafer kazanılıyor; o yanlışlıktan dolayı ilk önce bir hezimete uğradılar, dünya başlarına dar geldi. Baktılar ki, Allah yardım ederse zafer kazanılıyor, yardım etmezse sayı alet ve edevât kâr etmiyor. Onun üzerine tevbe ettiler. Tabii Allah da yine yardım etti; yendiler.

Demek ki, başında Peygamberimiz'in olduğu bir ordu bile, yanlış bir düşünceyle, sakat bir zihniyetle hareket ederse, o bile cezaya uğruyor. E, biz de bundan ibret almalıyız. Yardım edenin Allah olduğunu bilip yardımı Allah'tan istemeliyiz, ona dayanmalıyız, ona güzel kulluk etmeliyiz.

وَأَنَا الْغَافِرُ فَاسْتَغْفِرُونِي ،

(*Ve ene'l-gàfiru fe'stağfirûnî*) "Günahları afv u mağfiret eden Benim, o halde benden afv u mağfiret isteyin!"

Bunu Auburn Camii'ndeki vaazımda da söyledim. Bu Berat gecesinde güneş batar batmaz, Allah-u Teàlâ Hazretleri sema-i dünyaya nüzûl eyleyip kullarına sesleniyor: "Yok mu içinizde affını isteyen? Haydi af istesin, mağfiret istesin; ben onu afv u mağfiret edeceğim!" diye seslenir diye anlatmıştım. Ee, tabii bizim de Allah'ın böyle afv u mağfiret edici olduğunu bilip, ondan afv u mağfiret istememiz lâzım.

وَأَنَا الْمَقْصُودُ فَاقْصِدُونِي ،

(*Ve ene'l-maksûdu fa'ksıdûnî*) İşte burada geldik yine, el-hamdü lillâh bizim tasavvufumuza... Diyor ki: "Maksudunuz benim, binâen aleyh bana yöneliniz!"

Yâni, "Senin kasdın ne?" deriz bir insan bir şey yaptığı zaman. "Sen bu sözü niye söylüyorsun, kasdın ne? Neyi kasdediyorsun? Şu işi şöyle yaptın, kastın ne?" deriz. İnsanın düşüncesi, hedefi demek, amacı demek, niyeti demek yâni. "Maksud olan benim, beni kasdediniz, bana yöneliniz, beni hedef alınız, benim rızamı kazanmaya çalışınız!" diyor. Biz de biliyorsunuz zikir esnasında, "Allah... Allah... Allah..." diyoruz. Her yüz defada bir durup:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي ، وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي !

(*İlâhî ente maksùdî ve rıdàke matlûbî*) "Yâ Rabbi sensin benim maksudum, ben senin rızanı istiyorum!" diyoruz. İşte bak burada: "Maksud benim, beni isteyin, bana yönelin!" diye Allah emrettiği için biz bu sözü söylüyoruz, onun için o tavrı takınıyoruz. El-hamdü lillâh, demek ki Allah'ın istediği şeyi yapıyoruz. Allah yaptığımız şeyi güzel yapmayı nasib eylesin...

وَأَنَا الْمُعْطِي فَاسْئَلُونِي ،

(*Ve ene'l-mu'tî fes'elûnî*) "Veren benim, benden isteyin!" Yâni, "Zenginliği veren benim, sıhhati veren benim, her türlü imkânınızı size nasib eden, alnınıza yazı olarak yazan, rızık olarak size yazan benim; benden isteyin başkasından istemeyin, başkasından ummayın; başkasından umup da ona dalkavukluk etmeyin, yaltaklanmayın! Başka yerlerden menfaat gelecek sanıp da, günahlara bulaşmayın!" demek yâni bu.

وَأَنَا الْمَعْبُودِ فَاعْبُدُونِي ،

(*Ve ene'l-ma'bûdü fa'büdûnî*) "İbadet edilmeye lâyık hakîkî mâbud benim, bana ibadet edin!"

Maalesef insanlar Allah'a ibadet etmeyi akıl edip bilemiyorlar, İslâm onların hatalarını anlatmış. Bakın bize Allah nasib etti, Avustralya'ya geldik. Burada Aborijinlerden başlayarak, hristiyanlara, yahudilere kadar dünyanın her yerinden insan var. Budistler var, hindular var, hintliler var, her çeşit insanın dinini görüyoruz. Hepsi yanlış, hepsinin yanlışını Kur'an-ı Kerim bildiriyor.

Neden yanlış?.. Budistler Buda'ya tapıyor. Göbekli bir adam heykeli yapmışlar. Pekiyi bu Buda bir insan mıydı, yaşamış mıydı? Yaşamıştı. Dünyaya gelmeden evvel insanlar kime tapacaktı?

Hristiyanlar Hazreti İsa'ya tapıyor. Peki, Hazreti İsa'dan önceki insanlar neye tapacak? Yâni, Hazreti İsa'dan önce çarmıh yoktu, put yoktu, haç yoktu. Demek ki sonradan uydurma olduğu, yanlış olduğu buradan anlaşılıyor.

Japonlar aya güneşe tapıyor; yanlış. Ayın ve güneşin ne kıymeti var? Gökyüzünde nice nice aylar ve güneşler var. Hintliler öküze taparlarmış, şuna buna taparlarmış.. E, öküzün ne kıymeti var? Öküz gibi daha nice hayvanlar var. Binaenaleyh yanlış,

yanlış olduğunu akıl mantık vicdan ilim irfan söylüyor; Mâbud olan Allah'tır, Allah'a ibadet edeceğiz.

"—Mâbud benim, bana ibadet et!" diyor.

Allah-u Teàlâ'nın bir mühim ihtarı var Kur'an-ı Kerim'de: Kendinden gayriye ibadet edilmesini çok büyük suç olarak kabul ediyor, ve onu asla affetmiyor. *Gaffârü'z-zünûb, Erhamü'r-râhimîn, Ekremü'l-ekremîn*; günahları bağışlayıcı, affetmeyi sevici, Rahman ve Rahîm amma; kendisine ibadet etmeyeni, şirk koşanı, müşrik olanı, kâfir olanı affetmiyor.

إِنَّ اللهَ لاَ يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

(النساء:٤٨)

(*İnna'llàhe lâ yağfiru en yüşreke bihî ve yağfiru mâ dûne zâlike li-men yeşâ'*) [Allah, kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz; bundan başka günahları dilediği kimse için bağışlar.] (Nisâ, 4/48) ayet-i kerimesiyle sabit.

"Bana ibadet edin!" diyor, onu istiyor. Allah'tan gayriye ibadet eden, ibadette yönünü, yerini şaşıran, kime ibadet etmesi gerektiğini bilmeyen insan; hali harap, perişan. Çünkü Allah onun mutlaka cezasını verir, onu affetmez.

وَأَنَا الْعَالِمُ بِالسَّرَائِرِ فَاحْذَرُونِي وَاتَّقُونِي.

(*Ve ene'l-àlimü bi's-serâiri fa'hzerûnî ve'ttekùnî*) "Ben sizin gönlünüzdeki gizli işlerinizi, niyetlerinizi de bilirim, serâirinizi, sırlarınızı, içinizdeki gizlilerinizi de bilirim; benden sakının, benden çekinin, kötü şeyler düşünmeyin! Kötü şeylerin cezasını vereceğim için tedbirli olun, takvâ ehli olun!"

Tabii, yine el-hamdü lillâh, tasavvuf bizim takvâ yolumuz; takva ehli olun diye emrediyor. El-hamdü lillâh bakın, Sydney'de etrafınıza bakın! Çeşit çeşit gruplar var ama, işte ayetlere, hadislere göre en güzel yolu Allah bize nasib etmiş; el-hamdü

lillâh.

d. Hizmete Koşun!

Şimdi iki kâğıt geldi, onların cevabını vereyim.

Soru:

Dergâhımıza bağlı olan kardeş, dergâhtaki faaliyet dururken dışarıya destek vermesi veya dışarıdaki sohbetlere gidip dergâha devam etmemesi olur mu?

Olmaz, öyle şey olmaz! El-hamdü lillâh, ben sizi tebrik ediyorum, memnun oldum ki, burada bir *Mehmed Zâhid Kotku Dergâhı* kurmuşsunuz. Kim Mehmed Zahid Kotku Hocamız'ın dervişiyse, kim bizim dervişimizse buraya gelecek, buradaki derslere devam edecek; başka yerlere gitmesi uygun olmaz. Neden? Başka yerlerde ayağını kaydırırlar, şaşırtırlar, İslâm'ı doğru öğretmezler. Çok tecrübelerimiz var, biliyoruz bunları...

Onun için bizim kardeşlerimiz mutlaka buraya devam edecekler, başka yere, başkasının sohbetine gitmeyecekler.

Soru:

Hatm-i hàcegânın önemi; hanımlarımızın birbirine karşı, dergâha karşı vazifeleri, ihvanımızın birbirine karşı vazifeleri, yapmamız gereken hizmetler ve bu hizmetlere destek hususunda tavsiyelerinizi istirham ediyoruz.

Hatm-i Hàcegân bizim Nakşî Tarikatımızın zikridir. Hızır Aleyhisselam, Abdulhalik-ı Gücdevânî Efendimiz'e, şu zikirleri şu miktarda şöyle yapın diye tavsiye etmiş, Hızır Aleyhisselâm'ın tavsiyesi... O halde, Hatm-i Hàcegân çok kıymetlidir.

Biliyorsunuz şimdi Kafkasya'da harp oluyor, eskiden de Ruslar oraya saldırmışlar da; Şeyh Şamiller, bizim Nakşî büyüklerimiz, mürşidlerimiz, sevdiğimiz mübarek kimseler, tarikatımızın eski pirleri oralarda Ruslarla cihadlar ettiler, büyük mücahid onlar. Sonra da Ruslar büyük ordularla Kafkasya'yı istilâ ettiler.

İstanbul'a geldikleri zaman, Gümüşhânevî Ahmed Ziyâeddin Hocamız onlara demiş ki:

"—Bakın siz Hatm-i Hàcegânı kesmeseydiniz, ihmal etmeseydiniz, devam etsey-diniz, Ruslar sizi yeneme-yecekti."

Çünkü, Hatm-i Hàcegân'ın çok faydaları var; bir faydası da böyle düşmanlara karşı da Allah'ın insanları korumasıdır. Onun için Hatm-i Hàcegân'a devam edin!

İhvan olarak birbirinize karşı çok samîmî bağlarla bağlı olmanız lâzım, birbirinize karşı vazifeleriniz var. Bu bizim *Risâle-i Hàlidiyye* kitabında da yazılıdır, başka bütün tasavvuf kitaplarımızda da yazılıdır. Birbirinizi seveceksiniz, kusurlarınızı affedeceksiniz, dargınsanız barışacaksınız ve beraber çalışacaksınız; İslâmî hizmetleri genişleteceksiniz, büyüteceksiniz. Evet, burada güzel İslâmî hizmetler var ama; bu İslâmî hizmetler miktar olarak azdır. O kadar çok olmalı ki bütün Türkleri, buradaki müslümanları kurtarmalıyız, onlara hitab edebilmeliyiz. O kadar çok olmalı ki, bütün Avustralya'ya hitab edebilmeliyiz; hristiyanlardan, budistlerden insan kazanıp onları müslüman etmeğe çalışmalıyız.

Binâen aleyh, elbirliği ile çalışacaksınız, kardeşliğin icabı olarak birbirinizle kenetleneceksiniz; hani ayet-i kerimede bildiriyor ki Allah-u Teàlâ Hazretleri:

إِنَّ اللهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنيَانٌ مَرْصُوصٌ

(الصف:٤)

(*İnna'llàhe yuhibbü'llezîne yukàtilûne fî sebîlihî saffen keennehüm bünyânün mersùs*) "Allah kendi yolunda, İslâm'a hizmet etmek için böyle kenetlenmiş bir duvar gibi, *bünyânün mersus* gibi birbirlerine sımsıkı sarılmış bir şekilde cihad eden mü'minleri sever." (Saf, 61/4) buyuruyor. Öyle olacaksınız,

Allah'ın sevgisini kazanmak için yapmanız gereken hizmetler çoktur; tabii bunların bir kısmı paraya bağlı oluyor, biraz da bilgiye bağlı oluyor. Bir kere burada mutlaka ve mutlaka eğitim işlerini güzelce yapacaksınız! Mutlaka eğitim; insanların, çocukların, hanımların, beylerin, cahillerin, büyüklerin küçüklerin eğitiminin her çeşidini yapacaksınız. Burası yetmez, daha büyük müessese kuracaksınız. İnşaallah yurt kuracaksınız, kolej kuracaksınız, yayınlar yapacaksınız, kitaplarımızı İngilizce'ye çevireceksiniz, ilgililere anlatacaksınız.

Bantlarımızı, kasetlerimizi dinlettireceksiniz. Şarkı türkü boş şeyler dinleyecek yerde, misafirliğe gittiğiniz zaman, size misafir geldikleri zaman onları dinlettireceksiniz. İnsanları doğru yola

çekmeğe, Allah'ın dinine hizmet etmeğe, Allah'ın CC rızasını kazanmağa gayret edeceksiniz.

Tabii, bu hizmetler fedâkârlıkla oluyor. Bakın burasının şu kadar kirası vardır, şu kadar masrafı vardır... Bu masrafları bazı kıymetli fedâkâr, vefakâr kardeşlerimiz kendi keselerinden yapıyorlar, yâni ses çıkartmıyorlar. Bazen masraflar onların kendi üzerlerine yığılıyor, kenara herkes çekiliveriyor, onlar ödüyorlar. Ama, Allah da onlara daha çok veriyor tabii...

Çünkü, Allah yolunda harcanan para zayi olmaz. Peygamber Efendimiz yemin ediyor:

"—Vallâhi, hayır ve sadaka yapmakla mal azalmaz!" diye.

Onlara Allah daha çok veriyor, başka yerlerden rızıklarını genişlettiriyor. Siz de bu sevaplardan istifade edin, bu hayırlara katılın, parasız iş olmaz. Bakın şu hristiyanların, bakın caddelere köşe başlarına; en güzel yerlerdedir kiliseleri, en güzel binaları vardır ve çoktur. Yâni ben şimdi Melbourn'daki Sydney Road'u hatırlıyorum, onun üzerinde her köşe başında ne kadar büyük kiliseler olduğunu biliyorum. Sydney'i iyi bilmediğim için misal veremiyorum ama; bu adamlar bunları nasıl yaptılar? İki adımda bir kilise, okul, üniversite, hastane vesaire... Hepsi haçlı putlu... Nasıl yaptılar bunları, ne ile yaptılar? Para vererek yaptılar.

Demek ki bunlar hayrı, hasenatı, müesseselerin faaliyetleri az geliyor da, gidiyorlar bizim memleketimize, İzmir'e İstanbul'a şuraya buraya... Dergilerimizde resimleri var, misyoner teşkilatı kuruyorlar, müslüman çocukları hristiyan yapmağa çalışıyorlar. Okullar açıyorlar, müslüman çocukları alıp hristiyanlığa göre yetiştirmeğe çalışıyorlar.

Bizim de Allah yolunda kazancımızı sarf etmeğe çalışmamız lâzım, masraflara da iştirak etmemiz lâzım! Ne kadar para çok olursa, hizmetler de o kadar fazla olur. Biz el-hamdü lillâh Türkiye'de bu şeyi aştık; şimdi çok büyük müesseselerimiz var, kolejlerimiz var, okullarımız var, radyolarımız var, televizyonlarımız var... Şimdi Türkiye'ye sağ olup dönersem, yeni

radyoların açılış merasimlerini yapacağız, hastanelerin açılışlarını yapacağız... E, bunlar parayla oluyor. Para da nereden geliyor? Müslümanlardan geliyor, müslümanlar bu hayırları yapıyorlar, parayla destekleri veriyorlar, bu işler öyle oluyor.

Tabii, herkes parayı güzel kullanmasını da bilemez, neyi yapacağını bilemez, boş yere harcar. Meselâ bakın, bu Auburn Camii'ne altı yedi milyon Avustralya doları harcanmış. O kadar para harcanmadan, ondan daha güzel şeyler yapılabilirdi; parayı kullanmasını bilememişler. Çok masraf olmuş, az hizmet olmuş, küçük bir hizmet olmuş. Sabahları camide namaz kılıyoruz, sıcaktan patlıyoruz. Bölmesi yok, odası yok, konferans salonu yok, hizmet yerleri yok; daracık bir yere sıkıştırmışlar, avlusu yok, parkı yok, bahçesi yok, çocuklar için yeri yok...

Demek ki, herkes parayı kullanmasını bilmiyor. O kadar para bizim elimizde olsaydı, neler yapardık Allah'ın izniyle... Parayı kullanmasını bilmek de bir hünerdir. Onun için, parayı bizim planladığımız şekilde güzel kullanmak için siz de hayırlara iştirak edeceksiniz.

Allah size emrediyor. Bakın bizim dinimizde zekât da İslâm'ın farzlarından birisi. Zekât yâni malının bir miktarını, parasının bir miktarını Allah yoluna vermek; bu da bir ibadet.! Namaz bir ibadet, oruç bir ibadet, hac bir ibadet; zekât da bir ibadet, para vermek de ibadet. Onun için, parasal bakımdan da destek olacaksınız birbirinize. Sevgi ve saygı içinde, muhabbetle birbirinize sarılacaksınız. Biz hedefleri size göstereceğiz:

"—Bakın şunu yapın, bunun sevabı çok. Şunu yapın, Allah bundan razı oluyor. Şunu yapın, buna çok büyük ihtiyaç var. Şunu yapmazsanız çocuklarınız mahvolur, şunu yapmazsanız ahirette başınız belâya girer, mahkeme-i kübrada mahkûm olursunuz, Allah'ın gazabına uğrarsınız. Aman şöyle olsun böyle olsun!" diye biz size öğreteceğiz bunları.

Kur'an-ı Kerim'den, hadis-i şeriflerden öğreteceğiz; siz de yapacaksınız.

Bakın, Peygamber Efendimiz'in bir hadisini yeni okudum. Ebü'd-Derdâ RA'ın rivayet ettiğine göre Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:[57]

مَا مِنْ خَمْسَةِ أَبْيَاتٍ، لاَ يُؤَذَّنُ فِيهِمْ بِالصَّلاَةِ، وتُقَامُ فِيهِمْ بِالصَّلاَةِ؛

إِلاَّ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ (حم. طب. عن أبي الدرداء)

RE. 381/5 (*Mâ min hamsetü ebyâtin*) "Hiç bir beş tane ev yoktur ki, (*lâ yüezzenü fîhim bi's-salâh, ve tükàmü fîhim bi's-salâh*) içinde namaz için ezan okunmuyor, namaz için ikàmet getirilmiyor; (*ille'stahveze aleyhimü'ş-şeytàn*) şeytan oraya hàkim olur, şeytan oraya bastırır, gàlip gelir."

Yani, "Bir yerde beş tane ev olursa, beş tane ev bir araya

---

[57] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.445, no:27553; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.340, Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.978, no:20372; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIX, s.153, no:20443.

gelirse; o beş evin ahalisinin mutlaka orada ezan okuması, kamet getirmesi, cemaatle namaz kılması şarttır." diyor Peygamber Efendimiz.

Hani çölde, yaylada, badiyede, orada burada beş tane ev oldu mu; ezan okunacak, toplu cemaatle namaz kılacaklar; bu gerekir diyor. Bunu yapmadıkları zaman şeytan onlara hakimdir, galebe çalar, yuları boyunlarına takar, halkayı burunlarına geçirir, ayı oynatır gibi istediği işi yaptırtır demek istiyor yâni. Ben Türkçe tabiriyle söylediğim için; öz Türkçesi derler. Hani böyle kaba da olsa biraz, şeytan avucuna alıyor insanı. (*İstahveze aleyhimü'ş-şeytan*) "Şeytan onlara galebe çalar." buyruluyor.

Binaen aleyh, beş kişi olunca bir cami yapmak lâzım! Beş kişi camiyi ne yapacak? Avlusundaki barakayı cami yapsa yine cami olur işte; yâni zor bir şey de değil. Dört tane direğin üstüne çardak yapsa, kâfi olur.

Peygamber SAS Efendimiz'in camisi hurma dallarıyla yapılmıştı, böyle süslü, ziynetli, masraflı değildi. Daha kolay bir şekilde yapılabilir. İşte hizmetlerin nasıl yapılacağını düşünmek büyük bir iştir, alimlerin işidir. İstişareyle, ilmin sonucu olarak anlaşılır. Neyin daha önemli olduğunu halk anlayamaz, kendi bildiğine gider, yanlış yollara gider.

Bakın, burada Auburn Camii bir misaldir. O kadar parayla ben yedi tane şehirde, bundan daha büyük hizmet gören İslâmî merkez kurulur diye, kurardık diye düşünüyorum. Efendim, birer milyona neler yapardık yedi tane şehirde; Melbourne, Sydney, Brisbane, Mildura, Perth, filanca, falanca... Yedi tane şehirde kocaman Auburn gibi dernekler, konferans salonları, odaları olan yer yapardık.

Binâen aleyh, bizim dergilerimizi okuyun, yazılarımızı, kitaplarımızı okuyun; fikirlerimizi uygulamaya elbirliği ile gayret edin! Bir araya gelin haftanın belli günlerinde, "Nasıl hizmet yapabiliriz, hizmette neler yapmamız lâzım, bunu yapmak için ne kadar masraf lâzım?" diye bunları istişare edin, şûra yapın,

meşveret yapın, toplantılar yapın, kararlaştırın!

Çok hoşuma gitti, burada *İlim, Kültür, Ahlâk ve Çevre Derneği* kurmuşsunuz. Dernekleşmek güzeldir, sosyal organizasyonlar çok kıymetlidir. İnsanın arabası oldu mu hoşuna gidiyor. Organizasyonu oldu mu daha da güzel bir şeydir. Teşkilat çok önemlidir. İşte böyle teşkilatlanmasını bilenler yükselir. Teşkilatlanacaksınız, teşkilat içindeki görevlerinizi yapacaksınız. Herkese daha güzel hizmetler üretip, daha çok faydalı olacağız. Allah'ın rızasını kazanacağız, dünyada da ahirette de bahtiyar olacağız.

Allah-u Teàlâ Hazretleri hayırlara muvaffak eylesin... Hakkı hak olarak görmeyi nasib eylesin; ona uymayı, onu uygulamayı nasib eylesin... Bâtılı bâtıl olarak görüp ondan sakınmayı, korunmayı, çekinmeyi nasib eylesin...

Kabirden kalktığımız zaman, şu hadis-i şerifte okuduğumuz o mahşer yerinde, insanların saf saf durduğu yerde, defterlerin açılıp insanın sorguya suale çekildiği yerde Allah bizi sıkıntılara uğratmasın… Arş-ı A'lâsının gölgesinde gölgelendirsin, nurdan minberlerde oturtsun, ikrâm eylesin, ihsân eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'le beraber muttakî, sâlih, evliyâ kullarıyla beraber, mürşidlerimizle, evliyâullah büyüklerimizle beraber Rabbimiz bizi Firdevs-i A'lâ'ya dahil eylesin... Cennet nimetlerini nasib eylesin, cemâliyle şerefyâb eylesin, selâmıyla ferahnâk eylesin...

Bi-hürmeti habîbihî muhammedeni'l-mustafâ, ve bi-hürmeti ismike'l-a'zam, ve bi-hürmeti esrârı sûreti'l-fâtihah!..

17. 01. 1995 - *M. Zahid Kotku Dergâhı*

20. ÇOCUKLARINIZI DİNDAR YETİŞTİRİN!

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Hamden kesiran tayyiben mübâreken fîh... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî, ve sahbihî, ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Aziz ve sevgili kardeşlerim!

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizlere sayısız nimetler ihsan ediyor. Her anda ihsanda, her anda ikramda... Nimetlerin şükrünü ödemekten aciz kalırız. Allah-u Teàlâ Hazretleri nimetlerini, İkramlarını, lütuflarını üzerimizde daim eylesin... Bizi nimetlerinden mahrum bırakmasın, rahmetinden uzak etmesin...

a. En Büyük Nimet İslâm Nimeti

Nimetlerinin en büyüğü şeksiz şüphesiz, kesin, İslâm nimetidir. Yani, Müslüman olmamızdır. Bir insan Müslüman olmadıktan sonra, Müslümanlıkla müşerref olmadıktan sonra; şah olsa, padişah olsa kıymeti yoktur. Çünkü, ahiret hayatını kazanamayacaktır.

Bu dünyadaki fani, muvakkat, geçici, çabucak elden kaçıcı nimetlerin Allah'a inanmayan kâfirlere, müşriklere bile verildiğini görüyoruz! Putperestlere, olmadık mahlûklara tapanlara bile verildiğini görüyoruz. Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin Rahmanlığının eseri olarak, yarattığı kullarına böyle nimetleri var.

Fakat ahirette ebedi saadet var, sonsuz saadet var. Yani, muvakkat değil, geçici değil, fani değil. Sonsuz, dibi, sonu olmayan bir engin, muhteşem mutluluk olacak ahirette... Tabii, ilk önemli olan, ilk başta gelen, ahiretin bu mutluluğunu kaçırmamak, cenneti elden kaçırmamak, cennetlik olmayı başarmak.

Fakat İslâm'ın bir hedefi de, insanı dünyada da mutlu

etmektir! İnsan toplumlarına dünyada da nizam götürmektir! İntizam götürmektir, huzur götürmektir! Bir hedefi de budur. Her ne kadar dünya hayatı kıymetli değilse de, geçiciyse de; İslâm'ın ahkâmının, şeriat-ı garrânın hükümlerinin bir hedefi de, insanoğluna bu dünyada da nizamı, güzelliği, temizliği, iyiliği, mutluluğu tattırmaktır. El-hamdü lillâh... O halde, İslâm'ın insana kazandırdığı mutluluk iki tanedir:

1. Yaşadığımız hayattaki mutluluk.
2. Ahiretteki sonsuz saadet, ebedi saadet.

Şimdi, bu dünyada Müslüman oldu mu bir insan, Ruhen, ruhî bakımdan, iç dünyası bakımından rahat, huzurlu ve mutlu olur. Bedenen, vücudu bakımından, dışı bakımından sıhhatli olur. İslâm'a riayet ederek yaşamış olan bir insan, uzun ömürlü olur. Vücudu yıpranmaz, dinç kalır. Aklı dağılmaz. Kur'an okuyan insanın akıl kabiliyetleri gevşemez, uzun ömürle yaşar! Ak saçlı olur, ak sakallı olur, ak başörtülü olur, ak takkeli olur. Melekleşir, öyle yaşar! Vücudu da sıhhatli olur.

Müslümanca yaşayan toplum da, sıhhatli olur! Müslümanca yaşayan insan grupları, beldeleri, şehirleri de mutlu olur. Zulüm olmaz, sömürü olmaz, Hırsızlık olmaz, arsızlık olmaz, yüzsüzlük olmaz; insan toplumu da mutlu olur, komşuluk da güzel olur. Onun için, İslâm dini insanın hem dünyasına, hem ahiretine, hem ruhuna, hem bedenine; hem aile mutluluğuna, aile saadetine, ailedeki huzuruna, düzenine; hem de toplum hayatına nizam getiren, güzellik getiren emsalsiz, eşsiz güzellikte bir nizamdır. Bunun kıymetini bilen, İslâm'a göre yaşayan bunları tadıyor, biliyor. Vücudunda görülüyor, ruhunda, kalbinde görülüyor; ailesinde görülüyor, toplumun da, şehrinde, devletinde görülüyor!

Dünya üzerinde ne kadar mutsuzluklar, huzursuzluklar, acılar, izdihamlar varsa, İslâm'dan uzaklaşmaktan dolayıdır. Ne kadar acı, üzücü iş varsa, hep İslâm'dan uzak olan insanların haltıdır. İslâm'ı bilmeyen, yaşamayan insanların Dünya'yı zehir etmesidir, dünya hayatını mahvetmesidir. Bütün insanlar Müslüman olsa, Dünya gül bahçesi gibi olur. İşte, Allah insanlara

iki cihan saadetinin yolunu göndermek için peygamberler göndermiş, kitaplar indirmiş, saadet yolunu öğretmiştir. Buna sarılan, bunları yapanlar hem bu dünyada, hem ahirette bahtiyar olurlar. Allah'ın bu emirlerini bilmeyenler, Allah'ın gönderdiği peygamberleri tanımayanlar, onlara uymayanlar da;

خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ (الحج:١١)

(*Hasire'd-dünyâ ve'l-âhireh*) "Dünyada da, ahirette de hüsrana uğrarlar." (Hac, 22/11) Mahvolurlar, mahvoluyorlar; görüyoruz. En büyük nimet budur!

b. İkinci Büyük Nimet: Evlilik

Allah'ın sayısız nimetlerinden birisi de muhterem kardeşlerim, evlenmemizdir, aile yuvası kurmamızdır ve çoluk çocuğumuzun olmasıdır. Bu da çok büyük nimettir.

Aksini düşünün, aksi durumda olanlara bakın, göreceksiniz. Evlenmemiş, yuva kuramamış insanların ızdıraplarını, sıkıntılarını muhakkak bilirsiniz; bunalımlarını bilirsiniz, streslerini bilirsiniz! Çok büyük, çok büyük bir ikramdır, aile yuvası kurulması İslâm'da... Kadın için de öyledir, erkek için de öyledir.

Evlenmemiş bir kadın himayesizdir, bunalımlıdır, sıkıntıdadır, açınacak durumdadır. Evlenmemiş bir erkek mutsuzdur, streslidir, sıkıntılıdır, günahkârdır! Acizdir veya şöyledir veya böyledir, perişan durumdadır.

Tabii İslâm, aile düzenini de sağlıyor. Kocaya diyor ki:

"—Hanımını himaye et, hanımını sev, ona bak! Giyimini kuşamını, yemesini, ihtiyacını ve sâiresini sağla!"

Hanıma da diyor ki:

"—Beyine hizmetini eksik yapma, ona bir iyi eş ol, aile mutluluğunun büyük yükü senin üzerindedir! Bu mutluluğu sağlamağa çalış. Sana bir tek görev verilmiş: evlâtlarını güzel

yetiştir aman!" diye her iki tarafa da vazifelerini hatırlatıyor.

İki taraf bunlara uyarsa, aile saadeti olur. Birisi uyarsa, ötekisi uymazsa, tabii problem çıkar ailede... Allah'ın emrine uyan, imtihanı kazanmış olur. Allah'ın emrini tutmayan, ahirette onun cezasını çekecektir. Dünyada da çeker. Allah'ın emrine uyan kazanır.

c. Üçüncü Büyük Nimet: Evlâtlar

Allah'ın, evlilikten sonra evli insanlara verdiği en büyük nimet de, evlâtlardır. Evlâtların çok büyük bir nimet olduğunu bilin! En büyük nimet, evlâtlarımızdır. Nice zengin insanlar var, evlenmişler, Allah çocuk vermemişse; zenginlik onları mutlu edemiyor. Çocuğu yok, perişan, hasta! Hanım da hasta, bey de hasta… Hanım da hasret, bey de hasret... Evlâdımız yok diyorlar, doktorlara gidiyorlar, Avrupa'ya gidiyorlar, Amerika'ya gidiyorlar, tedavi yolları arıyorlar! Hocalara gidiyorlar.

Ben bir felsefe profesörünü hatırlıyorum, çoluk-çocuğu yoktu. Felsefe profesörleri her çeşit fikri okudukları için, dinî konuları pek bilemezler. Hayret ettim, "Bir hoca bize dua etsin!" diye okunacak hoca arıyordu. Aldık, Hocamız'a götürdük! Dualar etti, Allah'ın lütfuyla tabii evlât sahibi oldu sonunda…

Ama evlât sahibi olmamak, bir anne-baba için çok zor bir durumdur. Allah hayırlı evlâtlar ihsan etsin…

Evlenememek çok zordur. Bir kız evlenemez evde kalırsa zordur. Bir erkek bir yuva kuramazsa, beğenilmemişse, şusu-busu varsa, evde kalmışsa zordur. İkisi evlenmişler, mutluluğun bir kısmını yakalamışlar; çocukları yoksa, gene zordur. Allah hayırlı evlât versin cümleye…

Şimdi, bu evlâtlar muhterem kardeşlerim! Allah'ın hem çok büyük nimetidir bize, hem emanetidir. Bize emanet ediyor Allah... "Bakın, ben size verdim bunları, bu emanete riayet edin!" diyor. Evlâtlarımız bize Allah'ın emanetidir.

Bir de evlâtlar bizim dünya ve ahiret sermayemizdir. Nasıl

sermaye? Evlâdını iyi yetiştiren bir anne ve baba, evlâdının ahir ömründe hizmetini görür, mürüvvetini görür, mutlu yaşar. Evlâdı annesine, babasına hürmet eder, elini öper, bakar, yardım eder.

"—Babacığım, bir emrin var mı? Anneciğim, bir isteğin var mı?" der.

İhtiyar halinde, hayat sigortası gibidir. Evlâdın hayırlı olması anne ve babanın dünya saadetini sağlayan, mutlu olmasını sağlayan büyük bir şeydir. Dünyada böyle mutluluk sağlar.

"—El-hamdü lillâh, benim oğlum mühendis… El-hamdü lillâh, benim oğlum fabrikatör... El-hamdü lillâh, benim evlâdım bakan.,, El-hamdü lillâh, benim evlâdım genelmüdür… El-hamdü lillâh, benim evlâdım büyük tüccar..." diye anne baba iftihar eder.

Annesine, babasına el bebek, gül bebek bakar. Elini sıcak sudan soğuk suya değdirmez. Baba memnun, anne memnun... Torunlar ayrı bir mutluluk sebebi... Çok güzel bir dünya mutluluğu kaynağıdır hayırlı evlât...

Hayırsız evlât ne yapar? Anasını dövüp, bileziğini alıp kumarda harcar. Ahir ömründe acılardan acılara gark eder. Babasına hakaret eder, babasını döver. İyi yetiştirilmemiş evlât, dünyayı zehir zıkkım eder anne-babaya… Misallerini biliyoruz, gazetelerden biliyoruz. Başka toplumlarda görüyoruz, ayıplıyoruz.

Bizim kocaman evlât, torun sahibi olmuş olan bir aile reisi, babası geldiği zaman ayağa kalkar. Yanında hürmetkâr tavır takınır. Edep vardır, terbiye vardır! Bizde böyledir. Başka tarafta, bacak bacak üstüne atar. Babası geldiği zaman ismiyle hitap eder.

Amerikan terbiyesinde ana-babanın evlâda büyük bir şefkati yoktur, sevgisi yoktur. On sekiz yaşına geldi mi, "Çık evden, kendi işine bak, kazancını sağla!" der. Evlâdın da ana-babasına hürmeti yoktur. Öyle toplumlarda annenin, babanın yeri düşkünler yurdudur.

Ben bunun misallerini de çok gördüm. "Ne yapayım, ben çalışıyorum, hanım çalışıyor." diyor, anasını alıyor, düşkünler yurduna yatırıyor! Anasının parasını, eşyasını ve sâiresini de

satıp savuruyor, dağıtıyor. Arkadaşımın apartmanında gördüm. Kadıncağızı gönderdiler düşkünler evine… Gelin çalışıyormuş, bey çalışıyormuş, bakamazmışlar diye eşyalarını da oraya buraya dağıttılar! Gitti. Düşkünler evinde o annenin, o babanın nasıl mutsuz olduğunu düşünün!

Hayırlı evlât, dünyada mutluluk sebebidir, mezarda da mutluluk sebebidir. Çünkü, dünyadaki evlâtlar ibadet ediyorsa, hayır yapıyorsa, Allah'ın sevdiği işleri yapıyorsa; mezardaki annesine, babasına rapor edilir, melekler tarafından bildirilir.

Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor: Anne-baba, çocuklarının dünyada yaptığı mübarek, sevaplı işlerden, ibadetlerden mutlu olurlar! Kabirleri nurlanır, nurları artar, sürurları artar. Sürur ne demek: Neşe demek, sevinç demek… Kabir de sevinçleri artar, nurları artar, kabirleri pırıl pırıl nurlu olur.

Bakın, hayırlı evlâdın annesinin, babasının kabirde ruhu şad oluyor.

Aksi?.. Evlât hayırsızsa, haylazsa, sarhoşsa, ayyaşsa, yine rapor edilir. "Senin evlâdın şu haltı yaptı, şu günahı işledi." diye annenin, babanın ruhu kabir de muazzep olur, azap duyar, eza duyar. Onun için, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki, hadis-i şerifinde:

"—Allah'tan korkun, anne-babanıza kabirde eza vermeyin! Yani, "Allah'tan korkun! Günah işlemeyin ki, anne-babanızın kabrinde ruhu muazzep olmasın, kemikleri sızlamasın, üzülmesinler!" diyor.

Kabirde de insanlar uzun zaman kalacaklar. Kıyamet kopuncaya kadar, dünyanın sonu gelinceye kadar kabirde kalacaklar. Az değil. Kabrin cennet bahçesi olması güzel ama, cehennem çukuru olması zor... Demek ki, kabirdeki mutluluğun da, sebebidir hayırlı evlât…

Ahirette de hayırlı evlâdın annesine, babasına faydası olur. Şefaatçi olur. Annesine, babasına mânevî bakımdan yardımcı olur. Anne-baba evlâdını hayırlı evlât yetiştirdiği için, evlâdının yaptığı

bütün ibadetlerden, hayırlardan, onların defterine sevap yazılır.

Meselâ, evlâdı cami yaptırdı. “Böyle bir cami yaptıran evlât yetiştirdi.” diye babasına sevap yazılır. Evlâdı namaz kıldı. “Evlâdını namaza alışkın bir evlât olarak yetiştirdi.” diye annesine, babasına sevap yazılır. Evlâdı Kur’an okudu. Kur’an okuyor diye sevap yazılır. Bütün hayırlarından anne-baba pay alır, sevap alır. Ahirette sevabı artar, derecesi yükselir. Onun için, ahiret sermayesidir aynı zamanda...

Hayırlı evlât hem dünyada, hem ahiretle dünya arasındaki kabir aleminde, hem de ahirette sermayedir.

d. Evlâtlarınızı Güzel Yetiştirin!

Onun için, muhterem kardeşlerim! Çok ciddi bir konuya gelmiş bulunuyoruz. Allah’ın emaneti olan evlâtlarımızı Allah’ın istediği mü’min kullar olarak yetiştirmek, bizim vazifemizdir! Sizin, yani anne-babaların vazifesidir.

Bunu yapmazsa:

1. Bir kere Allah’ın kendisine verdiği emanete hıyanet etmiş olur. Allah’ın emanetini korumamış olur. Evlâdına dinini öğretmedi, namaza alıştırmadı, Müslüman yetiştirmedi; Allah’ın emanetine hıyanet etti! Buradan vebal altındadır, ceza altındadır.

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ. وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ. وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ. لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ (عبس:٣٤-٣٧)

(*Yevme yefirrü’l-mer’ü min ahîh. Ve ümmihî ve ebîh. Ve sàhibetihî ve benîh. Li-külli’mriin minhüm yevme izin şe’nün yuğnîh.*) [O gün kişi kardeşinden, annesinden ve babasından, hanımından ve çocuklarından kaçar. O gün herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır.] (Abese, 80/34-37)

Yarın anne-babalar, evlâdına görünmemek için kaçacak delik arayacak! Bu ayet-i kerimeler bildiriyor! *Benîhi* ne demek?

Evlâtları... Karısından, evlâtlarından adam kaçacak.

Kaçamaz ya! Ahirette nereye kaçacak? Allah'tan kaçılır mı?

أَيْنَ الْمَفَرُّ (القيامة:١٠)

(*Eyne'l-mefer*) "Nereye kaçacaksın Allah'tan?" (Kıyamet, 75/10) Mümkün değil. Kaçamaz ama kaçmağa yeltenecek, görünmemeğe çalışacak. Bucak bucak, kaçacak delik arayacak. Neden? Evlâdını iyi yetiştirmedi, ondan…

2. İkincisi; hayırlı yetişmemiş evlât, hayatı anasına babasına zindan eder. Muhterem kardeşlerim, uyuşturucu müptelası olur, kumar müptelası olur. Bakın, misalleri aklınızdan geçirdiğinizi tahmin ediyorum.

Avustralya'daki misalleri biliyorsunuz. Çocuk uyuşturucu kullanır, çocuk kumarbaz olur, çocuk günahkâr olur, çocuk zinâkâr olur. Çocuk, Allah saklasın, İslâm'dan çıkar. Boynuna haç takar, Allah saklasın... Anasına babasına inat… Kız da yapabilir bunu, oğlan da yapabilir. Boynuna haç takar, anasına babasına belâ olur. Hatta, Avustralya hükümeti onun parasını anasının, babasının maaşından alır.

Almanya'da böyle, Avustralya'da da böyle olduğunu tahmin ediyorum. Evlât evden kaçtı mı, her halde anne babasının maaşından keserler. Mâlî bakımdan da belâ olur.

Hayırsız evlât annesine, babasına dünyayı zindan eder; kabir de annesinin, babasının kemiklerini sızlatır. Yani, evlâdını hayırlı yetiştirememiş olan insanın dünyası zindan olur, çocuğundan bunun cezasını çeker. Kabir de cezasını çeker, azap görür. Ahirette de vebalinin altından kalkamaz, Allah'ın sorgusuna, sualine cevap veremez.

O halde, en mühim işimiz nedir? Annelerin babaların en mühim işi nedir?.. Evlâtları Müslüman, mütedeyyin, Allah'ın sevdiği insan olarak yetiştirmektir. Bunda, iki taraf için de fayda

var… Hem anne baba için fayda var, hem de çocuğun bizzat kendisi için fayda var.

Çünkü, çocuk Müslüman oldu mu, çocuk da mutlu olur. Onun için de fayda var. İki taraflı fayda var. Yalnız, çocuğun Müslüman yetişmemesi için şeytan boş durmaz, şeytanın çalışmaları vardır. Çocuklarınıza sahip olamazsanız, şeytan onları kandırır. Şeytan onları kötü şeylere alıştırır. Sen evden gidersin; kız giyinir, süslenir, püslenir, açılır gider Sydney Road'a... Neden? Şeytan kandırıyor. Nefis, şeytan kandırır.

Müslüman olarak yetiştirmek istersen, çoluk çocuk anne ve babaya kızar bazen:

"—Yahu, uf be!.. Benim annem, babam da amma sıkıyor beni!.. Allah Allah... Herkes oyun oynuyor, spor yapıyor, geziyor, tozuyor. Nedir yahu benim bu annemden, babamdan çektiğim? Hele ben bir yaşımı bulayım, gösteririm bunlara!.." der.

Ne yapmak lâzım? Çocuğa bu meseleyi benimsetmek lâzım. Çocuk bunu bir angarya olarak, anasının babasının despotluğu, diktatörlüğü olarak görmemeli.

"—Anam-babam diktatör, şimdi elinde Fırsat var. Bana baskı yapıyor, eziyor beni. Hele ben bir On yedi yaşıma geleyim, On sekiz yaşıma geleyim, gösteririm onlara." dememeli.

Bunun, İslâm'ın sevdirilmesi, onun için küçük yaştan başlar. Çok küçük yaştan başlar. Helâl süt emzirmekten önce başlar. Çünkü, iyi bir aile seçmemiş olan bir kimsenin, aile mutluluğu ve çocuğunun hayırlı olması zor olur. Ailenin iyi seçilmesinden başlar. Müslüman, mütedeyyin seçilmesinden başlar. Hamilelik döneminde helâl lokma yedirmekten geçer, doğumdan evvelki terbiye vardır. Annesinin karnındayken, çocuk doğduktan sonra terbiyesi vardır.

Ana terbiyesi, aile terbiyesi; bunlar yapılmadığı takdirde, çocuk anne ve babası için bir üzüntü kaynağı olur, bir keder kaynağı olur. Zor bir iştir çocuk terbiyesi, muhterem kardeşlerim! Çok önemli bir iştir, çok ciddi bir iştir ve çok zor bir iştir. Çocuk elden kaçar. Anne-baba hacıdır, çocuk çok acı bir şekilde başka bir

yola sapabilir. Neden? Terbiye zor da ondan…

Onun için, çocukları camimize, cemiyetimize, cemaatimize alıştırmamız lâzım. Çocuk eğitimine masraf yapmamız lâzım. Çocuk eğitimi uzman işidir. Bakın, benim bulunduğum sitede İstanbul'da, yeni bir komşumuz geldi. Allah selâmet versin. Çocuğunu yakındaki bir anaokuluna verdi. Üç gün içinde aldı çocuğu... Hemen geriye aldı. Neden aldı? Çocuğun üç günde huyu bozulmuş. Asi olmuş, evde acâip şeyler yapmağa başlamış. Haa çocuğunu geri aldı.

Her anaokulu, çocuğu güzel yetiştiremez. Her okul çocuğu güzel yetiştiremez; çok para vermekle, okullar güzel okul olmuş sayılmaz. Ben Ankara'dayken, isim vermeyeceğim, bir kolejden bahsettiler. Biz Ankara'da kendi Kolejimizi açtık. O zaman konuşuldu. Çok pahalı bir kolej, şehrin merkezinde bir kolej ama, oraya evlâtlarını vermiş olan anne-baba mutlu değil, memnun değil sonuçtan… Onun için, uzman eğiticiler lâzım!

Nerede uzman olacak? Eğitim işinde uzman olacak. Çocuklara İslâm'ı öğretmekte uzman olacak. Çocuklara İslâm'ı sevdirecek.

Bunun ölçüsü nedir? Eğer çocuk anne-babası yokken bile namazını kılıyorsa, Müslümanlığı yapıyorsa; eğitim tutmuştur, fidan tutmuştur. Eğer annesi-babası olmadığı zaman çocuk namaza kalkmıyorsa, namaz kılmıyorsa, ibadet yapmıyorsa; kötülük yapıyorsa, eğitim tutmamıştır, fidan kuruyacak demektir, faydası yok demektir. Bu, büyük bir tehlikedir.

Bu tehlikeyle insan ne zaman karşılaşır? Çocuğu kendisine diklenebilecek yaşa geldiği zaman anlar işi ama, iş işten geçti. On yedi, on sekiz yaşında çocuk karşısına dikildiği zaman, baba anlar amma, geçmiş ola… Tren kaçtı, iş işten geçti. On yedi yaşından sonra çocuk eğitilmez.

Çocuğun eğitimi anasında başlayacak, ailesinde başlayacak. Anaokulunda başlayacak. İlkokulda olacak, ortaokulda devam edecek, lisede devam edecek.

Peygamber Efendimiz SAS Hazretleri buyuruyor ki:

"—Çocuğunuza Kur'an sevgisini aşılayın! Çocuğunuza Rasûlüllah sevgisini aşılayın!"

İki mühim sevgi aşılanacak çocuğa: Çocuk Kur'an-ı sevecek... Çocuk, Rasûlüllah SAS Efendimiz'i sevecek... Bu aşılanmazsa, tabii aşılanmanın yolları vardır. Usta eğitimcilerin işidir bu. Yani, para vermekle olmaz sadece, usta eğitimci lâzım. Ben burada şuna getirmek istiyorum konuyu:

Çocuklarınız için masraf yapmak zorundasınız. Çocuklarınız için kesenin ağzını açmak zorundasınız. Çocuklarınızı iyi yetiştirmek için kafa kafaya verip, elbirliği ile çalışmak zorundasınız. Çocuklarınızı iyi yetiştirmek için, iyi hoca bulmak zorundasınız. Bu, havadan da, sudan da, gıdadan da, güneşten de önce gelen bir ihtiyaçtır.

Bunu yapmadığınız zaman, çocuk büluğa erdi mi, karşınıza dikilir, sözünüzü dinlemez. Çocuğunuzun elinizden kaçtığını fark etmiş olursunuz, ağlarsınız ama, o zaman artık ilacı yoktur bu işin... Bitmiş demektir. Onun için, elbirliği yapın. Cimrilik etmeyin, fedakârlıktan kaçınmayın; çocuğunuzu iyi yetiştirmek için, her türlü imkânı hazırlayın.

İnsanın Avustralya'da tek başına olması zordur, ama grup halinde olmak bir nimettir.

الْجَمَاعَةُ رَحْمَةٌ ، وَالْفُرْقَةُ عَذَابٌ (القضاعي عن النعمان بن بشير)

(*El-cemâatü rahmetün, ve'l-furkatü azâbün*)[58] "Cemaat halinde

---

[58] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.278, no:18472; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.516, no:9119; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.43, no:15; Ebü'ş-Şeyh, *el-Emsâl fi'l-Hadîs*, c.I, s.149, no:111; İbn-i Ebî Àsım, *es-Sünneh*, c.I, s.104, no:81; Nu'mân ibn-i Beşîr RA'dan.

Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.429, no:2058; Hz. Aişe RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.628, no:5962; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

olmak Allah'ın rahmetidir, ayrılık da azaptır." diyor, Peygamber Efendimiz. Cemaat, Allah'ın bir rahmetidir, bir ikramıdır. Cemaat olunca, grup halinde birçok şeyi kolayca yapabilirsin.

Grup halinde çalışacaksınız, çocuklarınızı iyi yetiştirmenin çaresine bakacaksınız. İş işten geçmeden, fırsat kaçmadan... Ağaç yaş iken eğilir. Çocuklarınızı iyi yetiştirmenin fedakârlığını yapacaksınız. Çocuklarınız Müslüman yetişecek.

Çocuğu serbest bıraktığın zaman, sen olmadığın zaman, bir yere gönderdiğin zaman, arkadaşlarıyla gezmeğe gittiği zaman; çocuk namazını bırakmıyorsa, ibadetini bırakmıyorsa, günaha sapmıyorsa sen yokken; tamam, ne mutlu sana. Eğer sen yokken, çocuk her türlü günahı işliyor, her türlü haltı karıştırıyorsa; yazıklar olsun. Ne kadar yazık...

Onun için, hem cemaatin yöneticisi olan kardeşlerimize, hocalara, büyük vazife düşüyor; hem de cemaatin kendisine mühim vazife düşüyor: Evlâdı iyi yetiştirmek...

Bakın, bazı kavimler erkek çocuğun sünnet işini, doğduğu hafta içinde yaparlar, bitirirler. "Fırt." keserler, çocuk bir iki ağlar, ınga mınga der. Bitti.

Bizde öyle değil, bizde sünnetin adı, sünnet düğünüdür. Düğün diyoruz. Neden? O vesileyle çocuğun ruhuna bir şeyler aşılamak; hafızasına, hatıralarına güzel bir şeyler yerleştirmek istiyoruz. Onun için, bir düğün gibi program yapıyoruz.

Tabii, niye insanın böyle bir yeri kesiliyor? Tırnakları niye kesiliyorsa, saçları niye kesiliyorsa, kılları niye kesiliyorsa, koltuk altı niye temizleniyorsa, ondan... İslâm temizlik dinidir. İslâm'da temizliğin her çeşidi önemlidir. İslâm'ı ayakta tutan direklerden birisi, temizliktir.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[59]

Mecmaü'z-Zevâid, c.V, s.392, no:9097; *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.934, no:20242; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.57, no:1074; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XII, s.66, no:11451.

[59] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.203, no:223; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.342, no:22953, 22960; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.174, no:653; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*,

اَلطُّهُورُ شَطْرُ الْاِيمَانِ (حم. م. ت. عن أبي مالك الأشعري)

RE. 221/2 (*Et-tuhûru şatru'l-îmân.*) "Temizlik imanın yarısıdır." Yâni, büyük bir kısmıdır. Tertemiz olacak Müslüman...

E, canım tırnakları biraz uzasın da, altına mikroplar, siyahlıklar girsin… Olmaz. Olmaz efendim. Koltuk altı işte pırasa sapı gibi olsun da, kökü gibi olsun da, aldırma… Olmaz. Kasıkları temiz olacak, koltuk altı temiz olacak, tırnakları kesilmiş olacak. Bunların hepsi, temizliğin bir şartıdır.

Sünnet etmek de temizlikten dolayıdır. Pislik olmaması içindir. Çünkü sünnet derisi içinde pislik birikir, mikrop birikir. Sünnet onun için yapılıyor.

Tabii, çocuğun küçükken sünnet yapılmasında, avretinin korunması bakımından fayda vardır. Kocaman, kazık kadar olduğu zamana kadar sünneti bırakmak doğru değildir. Çocuk küçükken halletmelidir.

Bir de sünnet yaparken, tesettüre riayet etmek lâzım. Çünkü, "Çocuğun avreti de, büyüğün avreti gibidir." diyor Peygamber Efendimiz.

"—Çocuktur, görünsün…"

Olmaz, görünmemesi lâzım. "Büyüğün avreti neyse, küçüğünki de odur." diyor Peygamber Efendimiz. Çocuğun bacağı çıplak olamaz, çocuğun altı görülemez. Çocuğun mahrem yerlerinin görünmemesi lâzım.

"—Efendim. İşte sünnet ediyoruz, aç bakalım bacaklarını…"

---

c.III, s.284, no:3424; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.I, s.14, no:37; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.45, no:12; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.42, no:185; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.132; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.189, no:600; İbn-i Esir, Üsdü'l-Gàbe, c.I, s.1208; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.II, s.195, no:2043; İbn-i Sa'd, *Tabakàt*, c.IV, s.358; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIV, s.314; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.462, no:3976; Ebû Mâlik el-Eş'arî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.487, no:25998; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.658, no:1669; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XIV, s.156, no:14009.

Olmaz. Bir perde gerilecek, ilgili insan görecek. Başkası görmeyecek. Öyle yatırıyorlar, her şeyi görünüyor. Bu da İslâm'ı âdâba aykırı bir durumdur.

Eskiden Osmanlılar zamanında, sünnetin nasıl yapıldığını gösteren bir minyatür gördüm ben. Arabanın üstünü branda beziyle örter gibi, sünnetçiyle çocuğun üstünü örtüyorlar. Minyatürde çizgi öyle; yani, hiç kimse bir şey görmüyor; sünnetçi işini orada bitiriyor. Örtü öyle açılıyor.

Şimdi bizim kardeşimizin sünnet işi bitmiş de, bir hafta olmuş. Artık, bundan sonra nasıl olacaksa, o bakımdan söylüyorum. Yani, küçüğün avret yeri de örtülecek. Boş ver, küçüktür demeyeceğiz. Yani, çocuğun da avretini korumaya dikkat etmek gerekiyor. Muhterem kardeşlerim.

Tabii çocuk bu şeyden sonra temiz olacak, pislik olmayacak; çocuğa temizliği öğretmek lâzım. Hocalar eline mikrofonu aldığı zaman, mühim şeyler olduğu için imandan bahseder, sosyal bir takım olaylardan bahseder amma; bir takım küçük teferruat gibi görünen şeyler vardır, önemlidir. Meselâ, küçük abdestten nasıl temiz olarak çıkacak insan, yüznumaradan? Büyük abdestten, yüznumaradan nasıl temiz olarak çıkacak? Bunun şekli nedir, usulü nedir? Hanımlarda temizlik nasıl olur? Beyler de, çocuklarda, yani kız çocukta, erkek çocukta nasıl olur? Bunların güzelce öğretilmesi ve bunun çok güzel yapılması lâzım.

Yoksa, namaz olmaz. Abdest olmayınca namaz olmaz, namaz olmayınca Müslümanlık olmaz. Bunların güzelce öğretilmesi lâzım. Evlâtlara temizliği aşılamak lâzım.

"—Aman evlâdım. Onu oraya atma, al bak sepete koy. Aman evlâdım. Orayı kirletme, söyle yap. Aman evlâdım, yüzünü yıka, dişlerini fırçala... Aman evlâdım, küçük abdestini yaptıktan sonra dikkat et, iç çamaşırına idrar damlamasın." filan diye öğretmek lâzım.

Anneler öğretir, babalar öğretir, takip eder. Bu işi sağlamak lâzım, çocuğa temizliği öğretmek lâzım.

Peygamber SAS Efendimiz'in tavsiyesi var, diyor ki:

"—Kız çocuklarınızı güzel giydirin. Süsleyin. Şaşırdınız belki, Peygamber Efendimiz öyle tavsiye ediyor. Erkek çocuklar da öyle. Temiz giydireceksiniz, güzel giydireceksiniz. Çocuk temiz giyindikçe, kendi elbiselerini temiz korumaya dikkat eder.

e. Çocuklarınıza Asil İnsan Muamelesi Yapın!

Peygamber SAS Efendimiz'in bir tavsiyesi daha var:

"—Çocuklarınıza soylu, asilzade insan muamelesi yapınız." diyor. Dikkat edin, bir daha söylüyorum: "Çocuklarınıza asilzade insan, soylu insan muamelesi yapınız."

Bu ne demek? Vali'nin oğlu buraya gelse, bir yaramazlık yapsa, ne yaparsınız? Sıradan bir vatandaşın bir evlâdı gelse, aynı yaramazlığı yapsa, ne yaparsınız? Sıradan insanın çocuğunun ensesine birisi bir tokat patlatır. Höt, öyle yapılmaz. Çat diye bir ses duyulur, çocuk ensesini oğuştura oğuştura kenara gider, biraz ağlar. Ne yapsın?.. Neden? Sıradan insanın çocuğu...

Vali'nin çocuğu yaparsa, ne olur? Herkes güler. Olsun, ziyanı yok bilmem ne, bilmem ne… Niye ziyanı yok? Kırdı işte. Zarar verdi. Ama valinin oğlu? Valinin oğlu, kimse bir şey diyemez. Yani, kızar içinden ama, dışarıdan bir şey yapamaz. Neden? Valinin oğlu olduğu için…

O halde, sen çocuğuna ne yapacakmışsın? Valinin oğluna muamele yapar gibi yapacak. Peygamber Efendimiz öyle söylüyor. Ne yapacakmışsın? Azarlayamayacakmışsın, dövemeyecekmişsin, mümkün olduğu kadar tatlı konuşacakmışsın, ikna etmeğe çalışacakmışsın ve sâire... Çocuklarınıza soylu insan, kerim insan muamelesi yapınız diyor. Bu hadis beni çok etkilemiştir. Muhterem kardeşlerim. Evlâtlarımızı öyle yetiştirmeliyiz. Çocuk böyle soylu insan muamelesi göre göre, soylulaşmalı. Yaptığı şeye dikkat etmeli. Oturmasına kalkmasına, yemesine içmesine, sözüne, seçtiği kelimelere dikkat edecek bir insan haline gelmeli. Nasıl olacak bu? Anne-baba ona öyle muamele edecek.

İngiltere Kraliçesi oğlunu nasıl terbiye ediyorsa, etrafındaki adamlar Prens Charles'ı nasıl yetiştirdilerse; sen de çocuğunu öyle yetiştireceksin. Çünkü sen sultansın, o da veliahd… Onu öyle yetiştirirsen, o da sultan olur. Sen onu döversen, söversen, ondan sonra mahalle arası kabadayısı olur. Neden? Öyle gördü. Öyle gördü anasından, babasından…

Çocuğunuza asil, soylu insan muamelesi yapacaksınız. Mutlaka ve mutlaka dini bilgilerini kazandıracaksınız. Mutlaka ve mutlaka dünyevi bakımdan iyi bir tahsil verilmesi için çalışacaksınız. İyi yetişecek çocuk. Siz buraya belki hayatin bin bir zorluğu içinde işçi olarak geldiniz ama, sizin çocuklarınız patron olacak. Hedefiniz o olacak. Çocuklarınız sizin çektiğiniz sıkıntıları çekmeyecek. Sizin Çocuklarınız başkalarının baktığı zaman imrendiği, başka insanların parmakla gösterdiği iyi yetişmiş, kaliteli, ahlâklı, efendi, dürüst, soylu bir insan olacak; Hedefiniz bu.

Bu hedefe ulaşmak içinde, masraf yapacaksınız. Değer, masraf değer. Yani, güzel sonuca ulaşmak için masraf yapmağa değer. Önemsiz bir şey için insan masraf yapmaz ama, önemli bir şey için masraf yapar. Hac ibadeti önemli... Misal olarak veriyorum.

Hac önemli. İnsanın ömründe bir defa veya nihayet olursa birkaç defa olabilen bir ibadet… Önemli. Kaç bin dolar gidiyor hacca? Beş bin dolar, on bin dolar neyse; bir para gidiyor. O da, oradaki kaldığınız Otele, imkânlara, ve sâireye göre. Neden veriyorsunuz bu kadar çok parayı? Hac ibadeti mühimdir diye. Mühim olan şeye para veriyor insan.

Onun için, vurgulaya vurgulaya, tekrar tekrar söylüyorum Evlâdınızın soylu, asil, efendi, bilgili, görgülü, hürmet gören bir bir kimse olarak yetiştirilmesi çok önemli bir hedef olduğu için; ona da paranızı vereceksiniz. İyi yetiştirilmesi için, paranızı vereceksiniz.

"—Canım bırak işte, biz ne gördük yani? O da işte okusun, ondan sonra bizim çalıştığımız gibi çalışsın..."

Hayır. Avustralya'nın vatandaşlığını almışsanız, Avustralya Başbakanı olacak gibi yetiştireceksiniz çocuğunuzu. Öyle yetiştirmeniz lâzım, o hedefle yetiştirmeniz lâzım, öyle güzel yetiştirmeniz lâzım.

Allah-u Teàlâ Hazretleri üzerimizde nimetlerini dâim etsin... En büyük nimeti olan İslâm'ın kıymetini bilmeyi, İslâm'a sımsıkı sarılmayı nasib etsin... Bu diyar-ı gurbette İslâm'ı elden kaçırmamayı nasib etsin...

Evlâtlarımızı iyi yetiştirmemizi nasib etsin... Büluğa erdikten sonra bizim karşımıza dikilip asi olacak, bizim dünya ve ahiretimizi başımıza yıkacak evlât olmamasını nasib etsin... Evlâtlarımızın güzel günlerini, mutluluklarını, bahtiyarlıklarını, başarılarını, iki cihanda aziz ve bahtiyar olduklarını görmek nasib etsin... Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi evlâtlarımızla, sevdiklerimizle beraber cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin...

Âmîn, bi-hürmeti seyyidi'l-mürselîn, muhammedini'l-mustafâ... Salla'llàhu aleyhi ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ... Ve selâmün alâ sâiri'l-enbiyâi ve'l-mürselîn ve âli küllün ecmaîn... Ve'l-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn, el-fâtihah...

26. 12. 1995 Melbourne - Avustralya
Coburg Camii, Düğün Sohbeti

21. İNSANLARIN EN HAYIRLILARI

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî, ve sahbihî, ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn... Emmâ ba'd.

Muhterem hanımefendiler! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı üzerinize olsun… Allah-u Teàlâ Hazretleri iki cihan saadetine cümlenizi nail eylesin… İki cihanın hayırlarına erdirsin… Sevdiklerinizle beraber cennetiyle, cemaliyle cümlenizi müşerref eylesin…

Hanımlarla ilgili bir toplantı ve konuşma yapmak, tabii onların soruları varsa; o soruların kendilerine ait meselelerinin konuşulması için bir fırsattır. Eğer hazırladığınız sorular varsa veya düşündüğünüz konularda sormak istediğiniz hususlar varsa; yazarsınız, gönderirsiniz. Ben onları cevaplandırmağa çalışırım.

a. İnsanoğlunun Emaneti Yüklenmesi

Aslında, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kulu olarak, yarattığı, nimetlerine gark ettiği, emaneti teslim ettiği yaratıklar olarak; beylerle hanımların bir farkı yok…

Emanet nedir? Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de çok mühim olduğunu söylediği, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولاً

(الأحذاب: ٧٢)

(*İnnâ arad'ne'l-emânete ale's-semâvâti ve'l-ardı ve'l-cibali feebeyne en yahmilnehâ ve eşfakne minhâ ve hamelehe'l-insân*) [Biz emaneti, göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu

yüklenmekten çekindiler, sorumluluğundan korktular. Onu insan yüklendi. Doğrusu o çok zalim, çok cahildir.] (Ahzâb, 33/72) ayet-i kerimesinden, çok mühim bir şey olduğunu söylediği emaneti, insanoğlu almış yüklenmiştir.

Nedir emanet? Allah'ın emirlerini tutmak, Allah'a güzel kulluk yapmak... Allah-u Teàlâ Hazretleri bu emaneti, bu ayet-i kerimede göklere, yerlere, dağlara teklif ettiğini. Onların bunu kabul etmediğini, insanoğlunun kabul ettiğini beyan ediyor.

Tabii, bu çok derin manalı bir ayet-i kerimedir. Bu ayet-i kerimenin esrarı üzerinde çok düşünmek lâzım. Gökler ne kadar muazzam bir varlıktır. Yeryüzü ne kadar muhteşem bir varlıktır. Dağlar ne kadar güçlüdür, kuvvetlidir. O emaneti yüklenmekten korkuyorlar, yüklenmiyorlar; İnsanoğlu yükleniyor. Hazret-i Adem Atamız yükleniyor. Cennette, hadis-i şeriflerde anlatılıyor ki:

Allah-u Teàlâ Hazretleri, gökler ve yer ve dağlar bu emaneti kabul etmeyince, Adem Atamız AS'a:

"—Sen yüklen bu emaneti!" diye buyurunca, demiş ki:

"—Yâ Rabbi, bu emaneti yüklenirsem, bana ne var? Ne olacak, sonucunda?"

"—Eğer sen benim emrimi tutarsan, cenneti ebedî kazanacaksın. Benim lütfuma ereceksin, ebedi saadete ulaşacaksın."

"—Tamam, o zaman kabul ettim." demiş Adem Atamız.

Bu Yirminci Yüzyıl'ın insanları olarak, sizler ve bizlerin anlayabileceği bir şekilde söylememiz gerekirse; Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi çok yüce bir yaratık olarak var etmiştir. Yani biz göklerden de kıymetliyiz, yerden de kıymetliyiz, dağlardan da kıymetli ve kuvvetliyiz. Allah bize çok büyük kabiliyetler vermiştir. Çok büyük nimetler vermiştir. Dağların taşıyamayacağı yükleri taşıyabiliriz. Yerlerin göklerin yapamayacağı güzel kulluk vazifesini yapabiliriz biz.

Yaparsak, Allah'ın lütfuna ereriz, büyük nimetlere sahip oluruz. Bu, başka bir mahlûkun yapacağı bir şey değildir. Eşref-i mahlûkat olan, en yüksek mahlûk olan insanoğluna verilmiş.

Tabii insanlar, hanımlar ve beyler olmak üzere ikiye ayrılıyor. Erkekler ve hanımlar olarak bunların Allah'ın divanında,

huzurunda, karşısında birbirinden bir farkı yoktur. Yani Allah, kadın diye, erkek diye bir fark, farklı muamele, ayrı istek koymamıştır. Herkes Allah'ın huzurunda Allah'a kulluk etmekte, erkek-kadın eşit durumdadır. Başarırlarsa, Allah'ın nimetlerine ererler. Başaramazlarsa, kusurları nisbetinde cezalarını çekerler. Bu bakımdan erkeklerle hanımlar arasında bir fark yoktur.

O halde, bir genel vazife tarifi yapmamız gerekirse; yani Allah, erkek olsun kadın olsun, fark gözetmeden; insanlardan ne istemiştir diye soracak olursak, Allah'ın istediği bizden; kendisine, emirlerine, Kur'anına, Rasûlüne itaat etmektir.

b. İnsanların En Hayırlısı

Sözümüz bereketli olsun, toplantımız mübarek olsun, toplantımıza Allah'ın rahmeti insin, Rasûlüllah SAS Efendimiz'in şefaatine nâil olalım diye Efendimiz'in güzel hadis-i şeriflerinden bir hadisi okuyarak girmek istiyorum bu konuya... Peygamber SAS Efendimiz, Ahmed ibn-i Hanbel, Taberânî ve daha başka hadis kaynaklarında yazıldığına göre, buyurmuş ki:[60]

خَيْرُ النَّاسِ أَقْرَؤُهُمْ وأَفْقَهُهُمْ فِي دِينِ اللهِ ؛ وأَتْقَاهُمْ للهِ ؛ وآمَرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وأَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ ؛ وأَوْصَلُهُمْ لِلرَّحِمِ (حم. طب. عن درة بنت أبي لهب)

(*Hayru'n-nâs*) "İnsanların en hayırlısı..." İnsanlar, yani kadın olsun erkek olsun, insan mıyız hepimiz? İnsanız. Hazreti Adem'in evlâtlarıyız, insanız. İnsanların en hayırlısı, en iyisi, en kıymetlisi kimdir?

(*Akraühüm ve efkahühüm fî dîni'llâh*) "Allah'ın dinini en iyi

---

60 Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.432, no:27474; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXIV, s.257, no:657; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.V, s.332, no:3167; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.220, no:7950; Dürre bint-i Ebû Leheb RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.153, no:28782; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.520, no:12119; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XII, s.356, no:12086.

bilen, Allah'ın kitabını en çok okuyup o hususta en geniş bilgiye sahip olandır." Bir…

(*Ve etkàhüm li'llâh*) "Allah'tan en çok korkanıdır insanların en iyisi, en hayırlısı…" İki...

(*Ve âmüruhüm bi'l-ma'rufi ve enhâhüm ani'l-münker*) "İyiliği yapmayı en çok emreden, kötülüğü yapmaktan en çok nasihat edip yaptırtmamağa çalışandır." Üç…

(*Ve evsalihüm li'r-rahimi*) "Akrabalarını en çok kollayıp gözeten, onlara en çok iyilik yapandır." Dört…

Bunları biraz geniş olarak açıklayacağım.

Peygamber Efendimiz SAS uzun konuşmazdı, çok konuşmazdı, hatırda kalmayacak şekilde konuşmazdı; kısa konuşurdu, herkesin anlayabileceği şekilde konuşurdu, hatırda kalacak şekilde konuşurdu. Onun için, Efendimiz'in sözlerini herkes anlardı, hem de ezberleyebilirdi. Hafızasında tutardı, başkalarına da anlatabilirdi.

Bu hadis-i şerifin mübarek metnini böyle okuduktan sonra, şimdi insanların en iyi olması şartlarını biraz açarak anlatmağa ben geçeyim. İlk başta ne buyuruyor Peygamber Efendimiz:

(*Hayru'n-nâs*) "İnsanların en hayırlısı…" Tabii, ben de insanların en hayırlısı olmak isterim, siz de en hayırlısı olmak istersiniz. Hayırlı bir insan olmaktan, hem de Allah'ın en sevgili kulu olmaktan hepimiz şeref duyarız. Hepimizin amacı, Allah'ın en sevdiği kul olmaktır. Binaen aleyh, o halde bu en sevgili kulu olmanın yolunu bir görelim bakalım, neymiş:

1. Allah'ın Dininde Derin Bilgisi Olanlar

أَقْرَؤُهُمْ وأَفْقَهُهُمْ فِي دِينِ اللهِ ؛

(*Akraühüm ve efkahuhüm fî dîni'llâh*) "Dînî konuları en çok okuyup, Allah'ın dininde en derin bilgiye sahip olandır."

Bakın, işte burada karşımıza Allah-u Teàlâ Hazretleri bir alemin kapısını açıyor. İlim aleminin kapısını açıyor. Muazzam, geniş, güzel bir bahçenin, gül bahçesinin, gülistanın kapısını açıyor. "Buyurun, burası sizindir, gelin girin." mânâsına... Şimdi

tabii, bu bahçede neler var? Bu bahçede her şey var.. En güzel çiçekler var, en güzel meyvalar var, en güzel gıdalar var, en güzel manzaralar var, en rahat yerler var.. Yani, artık bahçe kocaman, kapısından içeri girdiniz mi, çok geniş bir yer.

Nedir bu güzel bahçe? Allah'ın dinini en iyi bilmek, Allah'ın dininde en derin, en sağlam kültüre sahip olmak. İşte burada bizim Allah'ın yanındaki kıymetimiz ortaya çıkıyor. Allah'ın yanında kıymetli bir kul olmak nasıl olacakmış, burada ortaya çıkıyor. Allah'ın emirlerini bileceğiz, dinini bileceğiz, Kur'an-ı Kerim'i bileceğiz, İslâm'ın ahkâmını bileceğiz..

İslâm'ın ahkâmını, Allah'ın Kur'an-ı Kerim'ini, Allah'ın gönderdiği Peygamber-i Zîşânını en iyi bilince ne olacak? Hayatımızda aklımıza gelebilecek ne kadar soru varsa, hepsinin cevabını bulacağız. Hani, söyle bir durum olursa, ne yapayım acaba? Söyle bir durumla karşılaştım, şimdi benim ne yapmam lâzım? İşte. Bütün soruların cevabı artık bu şeyin içinde mevcut olacak. Ne yapacağız? Hayatımızda yaptığımız her şeyi, İslâm'a uygun olarak yapacağız. İslâm'a uygun olmayan her şeyden de kaçınacağız.

"—Acaba içki içmek iyi mi, kötü mü?"

Kur'an-ı Kerim'de içki içmek haramdır, yasaktır, içmeyin buyuruyor. Tamam, içmeyeceğim.

"—Acaba açık-saçık gezmek nasıl? İşte başkaları geziyor, biz de gezsek olur mu, olmaz mı?..

Allah-u Teàlâ Hazretleri, ne diyor Kur'an-ı Kerim'de: "Örtünün." buyuruyor, Binaen aleyh, örtüneceğiz. Daha başka böyle hayatta karşılaşacağımız her meselenin cevabı İslâm'ın içinde, Kur'an-ı Kerim'in içinde, dinimizin ahkâmı içinde hepsi var... Fezaya giden insanın, astronotun, fezâda, Ay'da, Merih'te ne yapacağına dair bilgiler bile dinimizin içinde var...

O halde hepimize, hepinize; yani burada erkek ve kadın ayırımı yok, Allah'ın divanında hepimiz eşitiz. Hepimize Allah'ın emirlerini öğrenmek vazifesi terettüb ediyor. Size ve sizin çocuklarınıza, bize ve bizim erkek çocuklarımıza; Allah'ın dinini öğrenmek, en başta gelen vazife oluyor.

Bu nereden başlar? Bu, küçükken çocuğu tatilde hocaya göndermekten, camiye göndermekten, Elifbe'yi okutmaktan

başlar; ondan sonra derya gibi bir alim oluncaya kadar gider. Derya gibi muazzam bir alim oluncaya kadar gider. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî Hazretleri gibi; çok büyük tefsir alimleri, hadis alimleri gibi; İmam-ı Azam'lar gibi böyle çok büyük insan olmaya kadar gider.

"—Allah'ın sevdiği işleri yapmak isteyen bir kimseyiz. Acaba Allah'ın en çok sevdiği iş hangisidir? Onu yapayım da, Allah'ın sevgisini daha çok kazanayım?"

En çok sevdiği iş, ilimle meşgul olmaktır. İnsanın ilimden bir bölümü öğrenmesi, tabii hepsini birden öğrenemiyor. Kitaplar çok. Ciltlerle kitaplar var, kütüphanelerimiz yaldızlı, kıymetli kitaplarla dolu. Hepsini birden öğrenemeyiz. Ne yapacağız? Açacağız, zamanımızın yettiği kadar bir sayfa, bir sohbet bir şey okuyacağız.

Rahmetli Annem bizi methederdi, pohpohlardı:

"—Hadi evlâdım, sen güzel okuyorsun, aç bakalım şu kitaptan bir bölüm oku! Ben çok seviyorum." derdi.

Ben bir bölümü okuyunca, artık bir sürü medhiye söylerdi:

"—Aferin, mâşâallah, ne kadar iyi... Aaa, bak, bunu iyi öğrendik, iyi ki okuduk." filan derdi.

Maksat, benim aklıma daha çok yerleştirmek. Ben daha namaz kılmakla mükellef bir çocuk değilken, beni güzelce yıkardı, en sevdiğim elbiseleri giydirirdi, camiye yollardı.

Camiye gittiğim zaman, "Anneme hocanın söylediklerini nakledeceğim!" diye giderdim, can kulağıyla dinlerdim. Yani, "Aman unutmayayım, aman kaçırmayayım, ne dedi?" diye. Çocuk aklı, hafızası ne kadarını muhafaza edebiliyorsa, ne kadar anlıyorsa, gelirdim, anlatırdım. Annem artık bir sürü medhiyede bulunurdu bana:

"—Aferin, mâşâallah. Ne kadar çok hatırında tutmuşsun." derdi.

Ben şimdi büyüdüm, annemin taktiğini anlıyorum. Hem beni camiye gideceğim diye evden çıkıp, yaramazlık yapıp, camiye gitmemekten kontrol etmiş oluyor. Çünkü, camiye gitmesem, hocanın ne dediğini nereden bileceğim, ne anlatacağım anneme?.. Hem camiye gitmemi sağlıyor, hem camide yaramazlık

yapmamamı sağlıyor. Uyumamamı, sağa-sola bakmamamı, oynamamamamı sağlıyor, hocayı dinlememi sağlıyor. Hem de hocanın söylediği sözü kalbime, kafama iyi yerleştirmemi sağlıyor. Hem de bir şeyi dinleyip, anlatmamı sağlıyor.

Bir bölüm açardı, okurdu. En çok sevdiği kitaplardan birisi *Mecmau'l-Adâb* isimli bir kitaptı. Çarşamba Müftüsü eski bir mübarek zat yazmış. Çok güzel bir kitap… Adâb-ı Muaşeret-i İslâmîye'yi anlatıyor. Yani, müslümanın âdâb-ı muaşereti nasıl olacak? Yani, yemek nasıl yenilecek, bir toplantıya nasıl girilecek, bir odaya nasıl girilir, çıkılır?.. Annenin, babanın evlâtlarına karşı görevleri nelerdir? Evlâtların anneye, babaya karşı görevleri nelerdir? Hanımın beyine karşı görevleri nelerdir? Beyin hanıma karşı vazifeleri, görevleri nelerdir? Her şeyi anlatan çok güzel bir kitap…

Onu çok severdi. Kendisi okurdu. Kendisi bilirdi okumasını, anlatırdı veya bize okuturdu. Bizim okuyacağımız kitaplardan bir bölüm dinlerdi.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

"İnsanın ilimden bir küçük bölüm bile okuması; bir bölüm, bir bahis, küçük bir bölüm (chapter) okuması, dünyadan da, dünyanın içindeki her şeyden de daha hayırlıdır." Küçücük bir bölüm bile, en sevaplı şeydir.

Çok büyük bir alime sormuşlar:

"—Mâlûm olsa sana yarın öleceğin, haber gelse, yarın artık son günün; ahirete göçeceksin. Öleceğin kesin. Acaba bu günden yarına kadar zamanını nasıl değerlendirirdin? Ne yapardın?" diye sormuşlar.

Yâni, maksatları ne? O alimden en sevaplı işi öğrenmek... Hani, insan artık dünyada yaşamağa ümidi kalmayınca, ne yapacak bakalım? Para kazanmakla uğraşmaz, eğlenceyle uğraşmaz; bir de ahirete göçüyor tabii, eğlencenin zamanı mı şimdi der. En çok yapması gereken şeyi yapar. Onun için sormuşlar.

Demiş ki:

"—İlim öğrenirdim."

Neden? İlim öğrenmek en sevaplı olduğundan.

Eğer daha sevaplı olsaydı, derdi ki: Kur'an okurdum, namaz kılardım derdi. O vakte kadar, öleceğim zamana kadar namaz kılardım, namaz kılarken Allah canımı alırdı. Öyle demiyor da, ilim öğrenirdim diyor. Tabii, Kur'an okumak sevap, namaz kılmak sevap ama; ilim öğrenmek daha sevap olduğundan, bunu diyor.

O halde, ne yapacağız? Ne yapacaksınız? Her gün dinimizin bir bölümünden bir kısım bir şey öğreneceğiz. Benim rahmetli annemin yaptığı gibi, sizde çocuklarınızla oturup; hadi bakalım bir bahis oku dersiniz. Öyle olur. Veyahut, diyelim ki şimdi karşılıklı oturmuşuz, ben bir hadis-i şerifi açıklıyorum. Siz dinliyorsunuz. Bu da bir bölümdür, dinimizin bir bölümünden bir şey öğrenmektir. Şimdi biz namazda gibiyiz. Hac da gibiyiz. En sevaplı işi yapmış oluyoruz, netice itibariyle…

Bu hususta çalışmamızın devamlı olması lâzım, her gün olması lâzım. Her günlük programımızda programı nasıl yapıyoruz? Yemek yemek var mı? Var. Yemek pişirmek var mı? Var. Evi toplamak var mı? Var. Bulaşıkları yıkamak var mı? Var. Ütüleri yapmak var mı? Var. Dikiş var mı? Var. Tamam. Bunların hepsi dünya işi... Bunların yanında, bir de dinimizi öğrenme bahsi olması lâzım. Bu bir…

Şimdi, en hayırlı insan olmak için dinimizi öğreneceğiz ve bu hususta bilgimizi günden güne genişleteceğiz. Tabii, ilimde bir ince nokta vardır: İnsan İslâm'a göre, bildiği bilgiyi uygulamalı. Buna diyoruz ki: İlmiyle amil olmak. İnsan ilmini uygulamalı, bildiğini yapmalı. Yani yalan söylemek günah, biliyoruz. Tamam, yalan söylememeli... Beş vakit namazı kılmak sevap... Tamam, beş vakit namazı kılmalı... Yani, bildiği şeyi sadece sözde bırakmak değil, uygulamasını da yapmak lâzım! Uygulamasını ihlasla, samimiyetle yapmak lâzım. Yani, ilmi öğrenecek ama, ilmini de tatbik edecek. İlmi kendi hayatında uygulayacak. Bu (Bir).

2. Allah'tan En Çok Korkanlar

İkincisi: Ne buyurdu Peygamber SAS Efendimiz:

وَأَتْقَاهُمْ لِلّٰهِ ؛

(*Ve etkàhüm li'llâh*) "Allah'tan en çok korkanıdır insanların en iyisi, en hayırlısı…" Tabii, biz hemen etkàhüm, takvâ deyince korkmak diyoruz. Takvâ, tam korkmak değil. Sakınmak, çekinmek demek aslında... Yani, meselâ çok korkunç bir mahlûk karşımıza gelse, veya rüyamızda çok böyle kıllı, elli-ayaklı, kıskaçlı-kancalı, siyah renkli böyle bir acaip mahlûk görsek, korkarız. Şimdi bu, Arapça'da buna havf derler. Korkmak. Korktu birden.. Eyvah. Yüreğim ağzıma geldi, korktum filan..

Şimdi, takvâ böyle değil. Takvâ, sakınmak, çekinmek demek. Nereden sakınıyor insan? İki şeyden sakınır. Ben Allah'ın sevgisini ya kaybedersem.?.. Çekiniyor, sakınıyor. Gel sunu yap. Yoo, yapmam. Ya, Allah sevmezse o zaman? Ya, Allah'ın gözünden düşersem? Allah indinde derecem düşerse?. İşte, bu bir sakınmadır. Yani, tam korkmak değil bu. Daha başka bir şey… Yani titizlenmek demek, dikkat etmek demek... Veyahut da, ya böyle yaparsam, Allah beni cezalandırırsa, cehenneme düşersem…

Cehennemde cayır cayır yanmak kolay mı? Bir gün ben tesbih diziyordum. Naylonun ucu açıldığı için, deliğinden geçmiyor tanenin. Kibritle yakıp toplamak istedim. Kibriti yakarken de, kibritin ateşi yavaş yavaş dibe geldiği için; parmağımın ucuna birazcık sıcaklık verdi. Azıcık. Hemen attım tabii ama, bir hafta parmağımın ucu zonkladı. Ondan sonra bir hafta sonunda da, parmağımın orası soyuldu. Altından taze deri geldi.

Bir kibritin zayıf bir alevi, bir hafta böyle insanı ızdıraba gark ediyor. Cehenneme düşüp de cayır cayır yanan bir insanın halinin nasıl olacağı, hem bu dünya ateşinin cehennem ateşi yanında ne kadar az olduğu düşünülürse; işin, tabii tehlikenin boyutları anlaşılır.

O bakımdan, Allah'ın azabına uğramaktan da çekinmeliyiz. ihtiyatlı, dikkatli bir kul olmalıyız. Takvâ bu. Takvâ dediğimiz şey böyle tir tir titremek mânâsına değil de, ihtiyatlı, dikkatli, uyanık bir Müslüman olmak. İşte, Allah böyle kulu seviyor. Yani, ille böyle korkunç bir mahlûktan korkmak mânâsına değil. Sakınmak, çekinmek demek... Tam doğru mânâsı bu.

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de takvâyı bize çok emretmiştir. Yani, sizlere ve bizlere en çok emrettiği hususlardan

birisi, takvâdır. Nasıl emrediyor?

(*İtteku'llah*) demek, "Allah'tan sakının, korkun, takvâ ehli olun!" demek.

Meselâ, bildiğiniz takvâyı emreden birkaç ayet-i kerimeyi hatırlatıvereyim size... (*Huva'llàhu'llezî*)'nin birkaç ayet yukarısında Allah-u Teàlâ Hazretleri ne buyuruyor? *Bi'smi'llâhi'r-rahmani'r-rahîm*:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللّٰهَ

إِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ (الحشر:١٨)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) "Ey iman edenler!" İşte biz iman ettik, bizlere sesleniyor ayet-i kerime, Kur'an-ı Kerim: (*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) Ey iman edenler! (*İtteku'llah*) Allah'tan sakının, takvâ ehli olun! (*Veltenzur nefsün mâ kaddemet li-kad*) Her biriniz, sizden her birisi yarın için burada ne hazırlıyor, yarına ne gönderiyor; ona baksın!"

Biz şimdi yarına ne gönderiyoruz burada? Sevap gönderiyoruz. Dinimizi öğreniyoruz. Bu saatler, bu dakikalar sevap olarak gidiyor yarına... Yarına ne gönderdiğine baksın!

Peygamber Efendimiz SAS Emretmiş, bir koyun kesmişler evde... Demiş ki:

"—Bu kestiğinizi dağıtın! Hayır olsun, fukaraya dağıtın!"

Namazdan geldikten sonra sormuş:

"—Ne oldu, kestiniz mi, dağıttınız mı koyunu?" diye sormuş.

Demişler ki,

"—Yâ Rasûlallah! El-hamdü lillâh kestik, vazifeyi yaptık. Bir but hariç ötekileri hep fukaraya verdik."

Koyunun bir budunu ayırmışlar. Rasûlüllah yemek yapar filan diye herhalde... "Bir budu bizim oldu, bizde kaldı, hepsi gitti." demişler.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

"—Demek ki, bir budu hariç bütün koyun bizim olmuş. Neden? Sevap oldu o artık. O fakirlere gidince, ahirete geçti artık, ahiret

defterine yazıldı. Onların hepsi sevap oldu."

İnsanın yediği helâlse bir şey değil, ama haramsa sorumluluktur. Ondan bir şey yok. Helâlse, işte helâlinden besleniyor, hadi bakalım beslensin. Ne yapalım karnı var, midesi var, bir şey yiyecek.

Ama, dağıttığı sevap... Fukaraya verdi, Allah razı olsun... "Yiyeceğimiz, içeceğimiz yoktu, hay Allah razı olsun!" dediler diye sevap alıyor, o ahirete geçiyor.

İşte bizim bütün yaptığımız işler, böyle iyi veya kötü olarak ahirete geçtiği için, Allah emrediyor:

"—Allah'tan korkun, takvâ ehli olun! Yarına bu günden, şimdiden ne gönderdiğinize bakın! (*Veltenzur mâ kaddemet li-kad*) Her biriniz yarın için şimdiden ne hazırladığına baksın, nazar etsin!" Çünkü, bugün yaptıklarımızın hepsini yarın orada bulacağız.

Bu neye benzer? Avustralya'dan Türkiye'ye gidiyorsunuz, bütün eşyaları (Container) ile göndermişsiniz; gittiğiniz zaman orada bütün eşyanız karşınızda olacak. Tamam. Ben bunları Avustralya'da şu marketten, bu marketten almıştım. Tamam. İşte bak, önceden gönderdiğimiz gibi hepsi gelmiş. Tamam. Evin şurasına, burasına yerleştireyim.

Biz de dünyadan ahirete, yaptığımız şeyleri gönderiyoruz. Orada bulacağız. Aaa, bak. Ben bunu filanca gün yapmıştım. Aa, bak. Hemen karşımda şimdi… Ama, ne gönderdiğine bak. Sevap mı gönderiyorsun, günah mı gönderiyorsun?.

Ey insanlar, ey mü'minler! Allah'tan çekinin, sakının, korkun, takvâ ehli olun! Şimdiden, ahirete ne gönderdiğinize bakın! (*Ve'tteku'llah*) Bir kere daha emrediyor yine, Allah'tan korkun, sakının! (*İnna'llàhe habîrun bimâ ta'melûn*) Allah her yaptığınızdan hakkıyla haberdardır, hepsini biliyor." (Haşr, 59/18) Tek başınıza da yapsanız, karanlıkta da yapsanız, evin köşesinde de yapsanız, nerede yaparsanız yapın… Ormanın içinde de yapsanız, kimsenin görmediğini sandığınız yerde bile yapsanız, Allah görüyor. Allah'tan korkun! İşte, bu bir ayet-i kerime.

Yine takvâyı emreden bir başka ayet-i kerime ne?

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

(آل عمران:١٠٢)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü't-teku'llàhe hakka tukàtihî*) "Ey iman edenler! Allah'tan nasıl korkmak gerekiyorsa öyle korkun, hakkıyla korkun! (*Ve lâ temûtünne*) Sakın ha ölmeyin, sakın ha asla ve kat'a ölmeyin; (*illâ ve entüm müslimûn*) ancak ve ancak müslüman kimseler olarak ölün, başka bir şekilde ölmeyin!" diyor. (Âl-i İmrân, 3/102)

Takvâ çok önemli bir konu, çok uzun…

Dinimizi öğreneceğiz. Bak ne kadar kolay! Dinimizi öğreneceğiz; bir… Takvâ ehli olacağız. Allah'tan korkan, sakınan insan olacağız; iki...

3. İyiliği Emreden, Kötülüğü Engelleyenler

Üçüncüsü ne?

وَآمِرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ؛

(*Ve âmiruhüm bi'l-ma'rufi ve enhâhüm ani'l-münker*)"İyiliği emreden, kötülüğü engelleyen kimseler"

İyiliği en çok emreden, kötülükleri en çok engelleyen insanlar olacağız. İşte, İslâm'da farzlardan birisi de budur.

Şimdi biz namazı farz olarak biliyoruz, orucu farz olarak biliyoruz, haccı farz olarak biliyoruz ve yapmağa çalışıyoruz. Tamam. Bu farzlardan birisi de nedir? *El-emru bi'l-ma'rufi ve'n-nehyü ani'l-münker*; veyahut *emr-i ma'ruf, nehy-i münker* diyoruz.

Emr-i ma'ruf ne demek? İyi olan bir şeyin yapılmasını emretmek… *Nehy-i münker* ne demek? Kötü olan bir şeyi yaptırmamak için tavır koymak, yaptırtmamak.

Demek ki, farzlardan birisi neymiş üzerimizdeki? sizin ve bizim farkımız yok. Üzerimizdeki farzlardan birisi neymiş? İyi

şeyleri yaptırtmağa çalışmak, gayret etmek; kötü şeyleri de yaptırtmamağa çalışmak. Emr-i ma'ruf, nehy-i münker farzı bu. Namaz farzı gibi, oruç farzı gibi bir farz; Bunu yapacağız.

"—Pekiyi, ben bir hanımefendi olarak, nasıl yapabilirim bunu?" diyebilirsiniz. Kötülüğü yaptırmayacağım, iyiliği de yaptıracağım. Bunu nasıl yapabilirim?"

Herkes ister hanım olsun, ister bey olsun; kendi alanında, kendi çevresinde, kendi bölgesinde, kendi evinde, kendi salâhiyeti sahasında bunu yapacak. Sizin kendi salâhiyet sahanız ne? Çocuklarınız, eviniz. Anne değil misiniz? Çocuklarınızın sorumluluğu sizin üzerinizde değil mi? Onu yaparsınız. Çocuklarınıza sözünüz geçer. Çünkü annesiniz.

"—Hocam, benim çocuğuma benim sözüm geçmiyor!"

Haa, o senin kusurun... Sen onu küçükken yapmadın, yetiştirmedin; büyüdü, arslan gibi oldu; o artık dinlemez tabii, o senin kusurun… Küçükten sevdirecektin, saydıracaktın, öğretecektin. O zaman dinlerdi.

Ben nice babalar, nice adamlar biliyorum; annesinin babasının karşısında elpençe divan duruyor. "Babacığım, bir emrin var mı? Anneciğim, bir arzun var mı? diyor, bir dediğini iki ettirmiyor.

Neden? İyi yetiştirdi evlâdını. Küçükten iyi yetiştirdi. Adam koca adam olduğu halde, genel müdür olduğu halde, bakan olduğu halde, çok zengin bir fabrika sahibi olduğu halde; emret anneciğim diyor, emret babacığım diyor.

Onun için, küçükten, sözünüzün geçtiği zamandan öğreteceksiniz. Aman evlâdım. Komşunun bahçesindeki elmayı koparma. Aman evlâdım. Söyle yapma, böyle yapma diyerek; hani öğreteceksiniz.

Bu hususta hikâyeler çoktur da hani, benim Annem anlatırdı, küçükten aklımıza sokardı:

Çocuğun birisi eve yumurta getirmiş. Anne bak, yumurta getirdim. Haa, kıralım yiyelim. Anne bak. Elma getirdim. Anne bak, bilmem ne getirdim filan. Peki, sonra bu şahıs Hırsız olmuş. Hırsız olmuş hayatta. Hırsız olunca, suçları büyüyünce, nihayet Adaletin pençesine düşmüş, yakalanmış. Kafası kesilecek, cezasını

bulacak, neyse.

“—Son arzun nedir?” demişler.

“—Ben annemi görmek istiyorum!” demiş.

Annesinin yanına gitmişler götürmüşler bunu, elleri bağlı demiş: İşte hikâye ya. Bilmiyorum yani, küçükken bize annemiz böyle anlatırdı, kaldı hatırımızda; Allah rahmet eylesin, cümle geçmişlerimize...

“—Anneciğim, çıkart dilini bir öpeyim!” demiş.

Dil öpülmez ya. Herhalde nasıl dediyse… O da dilini çıkartınca, hart diye ısırmış, dilini koparmış.

“—Niye böyle yaptın, haydut? Tam en son anda bir de bu suçu işledin!” demişler.

Demiş ki:

“—Ben küçükken eve yumurta götürürdüm, ‘Bunu nereden buldun evlâdım?’ demezdi. Elma götürürdüm, ‘Nereden aldın?’ demezdi. O diliyle bana nasihat etmediği için, onu hart diye ısırdım, kopardım.” demiş.

Olmuş mudur, olmamış mıdır bilmiyorum bu olayı ama; benim üzerimde tesiri büyük. Yani çocuk, annesi küçükken ona öğretecekti. Küçükken yumurta getirdiği zaman; “Haa, aferin, iyi!” deyip, nerden aldığını sormamak yerine; “O bizim değil... Nereden aldıysan, git onu bulduğun yere koy!” demesi lâzımdı. Böyle demezse; o küçük haylaz çocuk büyüyünce haydut olur. Mafia çetesi lideri olur. Sonunda, ya ipte sallanır, ya elektrikli sandalyede can verir. Ülkesine göre suçluları öldürme şekilleri değişiyor.

Onun için, emri ma’ruf yapacaksınız. Evvela çoluk-çocuğunuza, sonra kardeşinize, konu-komşunuza, sonra eşinize... Eşlerin en hayırlısı, bir hayrı eşi düşündüğü zaman; onun yapılmasında yardımcı olandır. Unutursa, hatırlatandır.

“—Efendi kalk, sahur vakti oldu.” filan.

Yardım ediyor. O zaten kendisi kalkmış, tamam. Hayırları biliyor beyefendi, hanım ona yardımcı oluyorsa; ya yardımcı olur hayırlı es, hatırlamışsa yardımcı olur, hatırlamamışsa hatırlatır. Eşe de yardımcı olabilir bir insan... Tabii, bey de Hanımına karşı.

“—Hanım, namazını kıldın mı? Bak, dikiş dikiyorsun ama, mutfakta bizim için çalışıyorsun ama; Allah razı olsun. Aman,

namazını kılıver. Ben peynir-ekmek de yerim, kuru ekmeğe de razıyım. İbadetini kaçırma!"

İşte bu bir hatırlatma. Bu bir nedir? Emr-i ma'ruf. İnsan eşine yapabilir emr-i ma'rufu, çoluk-çocuğuna yapabilir. Biraz iyi yetiştirirseniz kendinizi, hele su hadis-i şerifin başındaki isi tamamlarsanız, Allah'ın dinini güzel öğretmek; o zaman başkalarına anlatırsınız. Bu çok mühim...

Siz burada, yani Avustralya'da hanım sahabe gibisiniz Sahabe hanımlar gibisiniz. İnşâallah. Neden? Siz buraya Müslüman olarak geldiniz, buranın ahàlisi gayrı müslim. Bunlar hristiyan, bunlar dinsiz, bunlar dinden, imandan nasipsiz, havai insanlar.

Ne yapacaksınız? "Hazret-i Aişe anamız, Hazret-i Fatıma anamız buraya gelseydi, ne yapardı?" diye düşüneceksiniz, öyle yapacaksınız. Etrafınıza İslâm'ı anlatabilirsiniz, sevdirebilirsiniz.

Ben Avustralyalılardan Müslüman olmuş kimseler biliyorum, olabiliyor. Biz güzel örnek olursak, olur; güzel anlatırsak, olur. İslâm'ı sevdirebilirsek, bizim vasıtamızla severlerse, Müslüman olabilirler. Çevremize de anlatabiliriz.

Emr-i ma'ruf nehy-i münker. Veyahut, yani iyi bir şey söylüyorsun yapsın diye de, bakıyorsun kötü bir şey yapıyor. Onu da yaptırmamak esas İslâm'da. Nasıl yaptırmayacağım? Gücün yeterse, zorla yaptırtmayacaksın. Meselâ, ne yapıyor, bir çocuk bir çocuğu dövüyor. Ne yapacaksın? Gel buraya. Çekil oradan, höt.. Neden, niye zorluyorsun, niye kibarlığı bıraktın? E, o onu dövüyor, yazık. Altta kalanın canı mı çıksın yani? Ayırıyorsun, yani bir kötü şeyi engelliyorsun.

Yapabilirsen gözünle. Yapamıyorsan camdan bakıyorsun, iki çocuk birbirlerine pat, küt vuruyorlar, ağızları burunları kan içinde... İki delikanlı kızmış, "Yahu evlâdım, ayıptır, yapmayın, etmeyin, günahtır! Şunları ayırın!" filan..

Öteki bakanlar da seyrediyorlar, Horoz döğüşü seyreder gibi; yahu ayırsanıza şunları! Bak, onlara emri ma'ruf yapıyorsunuz. Ayırın demek, emr-i ma'ruf. Kavga edenlere, "Yapmayın!" demek, nehy-i münker. Nehy-i münker, yani kötü bir şeyi yaptırmamak. Bu da bir vazife... Emr-i ma'ruf nehy-i münker. İşte, bunu en çok yapan, Allah'ın en sevgili kulu oluyor. Allah' in dinini en iyi

öğrenen, Allah'ın en sevgili kulu oluyor. Ondan sonra, en takvâ sahibi olanı, en sevgili kulu oluyor. Ondan sonra, emr-i ma'rufu, nehy-i münkeri en çok yapan, en sevgili kulu oluyor.

Şimdi bir dakika nefes alalım, bir dakika sükût edelim! Bu söylenen üç şeyi ne kadar yaptığımızı bir düşünelim! Allah'ın dinini öğrenmek için bir gayretimiz, bir programımız, bir sistemimiz var mı, yok mu? Camide bir program var mı hanımlar arası? Kendi evimizde bir program var mı çoluk çocuğumuzla? Düşünelim! Allah'ın dinini, Kur'an-ı Kerim'i ezberlemek, mânâsını öğrenmek, hadis-i şerifleri öğrenmek; Fıkıh öğrenmek, ilmihal kitabı öğrenmek, âdâb-ı muaşeret-i İslâmîyeyi öğrenmek; Var mı böyle bir faaliyet? (Bir).

"—Hocam, utanıyorum, kusura bakmayın! Bu soruyu sorunca, bende kendi içime sordum: ben şimdiye kadar hiç böyle bir şey yapmıyordum."

"—Hah, tamam. Sır aramızda kalsın, sen bundan sonra yapmağa başla! Şimdiye kadar yapmıyorsan bile, bundan sonra yapmağa başla! Her gün bir bölüm oku! Bir güzel kitabın, bir din kitabının bir bölümünü her gün oku."

Bakın. Bir alimin hayatını okudum, ömründe hiç katı yiyecek yememiş. Yani, et yememiş, ekmek yememiş, elma yememiş. Ne yapmış? Sulu yiyecek yemiş. Neden? Çiğnemekle vakit boşa geçiyor diye. Suyu böyle içti, tamam.

Rahmetli bir Ali Yakup Hocaefendi vardı, mert bir insandı. Arnavut asıllıydı. Mısır'da tahsil görmüştü. Türkiye'de yaşadı, vefat etti. Makamı a'lâ olsun, kabri cennet bahçesi olsun… Tatlı tatlı anlatırdı:

"—Ben Mısırda'yken çok mahrumiyet çektim derdi. Üç beş tane hurmayı bardağın içine koyardım, akşama kadar o suda biraz erirdi. Akşam onu, o suyu içerdim, ders çalışırdım, ilim öğrenirdim. Çok aşkım vardı ilim öğrenmeğe, sevgim vardı. Bardak boşalınca gene su doldururdum, içine üç beş tane hurma atardım; sabahleyin kahvaltı onu yapardım. Gündüz yemek yemezdim derdi rahmetli.

Böyle çok zaman geçti. Hocamız, benim hanımımın babası olan

Şeyhimiz Mehmed Zâhid Efendi şişmancaydı. Gülerek anlatırdı:

Annem vefat etmiş olduğundan, evde mahrumiyet de olduğundan; eve gelirdim sıcak yemek yok, aş yok. Giderdim, kümesten tavuğun yumurtladığı yumurtayı alıp kırar, içerdim. O da katı sayılmaz, yani o da biraz sulu. Bir yumurta yerdim. İşte onlar beni böyle şişmanlattı derdi. Yani, mahrumiyetten şişmanlamış.

Tabii, El-hamdü lillâh gene mahrumiyet değil. Tavuk var da, yumurta var da, onu yiyebiliyor. O olmasa, onu da yiyemeyecek.

Hocamız halvetten çıktığı zaman, otuz yedi kiloymuş, dal gibiymiş. Herkes ölecek diye düşünmüş. Sapsarı böyle…

Halvet ne demek? Tasavvufi bir eğitim görmek için kırk gün zikir, zikir, zikir… İbadet, ibadet, ibadet… Böyle bir yerde kırk gün insanlarla konuşmadan ibadet etmek...

4. Sıla-i Rahim Yapanlar

Bunları nereden açtık? İşte. İlim öğrenmek için bir zaman ayırmaktan açtık, takvâ ehli olmaktan açtık, emr-i ma'ruf nehy-i münker yapmayı söyledik. Hadisi tamamlayalım:

وَأَوْصَلُهُمْ لِلرَّحِمِ.

(*Ve evsalühüm li'r-rahim*) "Akrabaya, yakınlara en çok ilgi gösteren, yardımına koşan; sıla-i rahim yapan en sevgili kulu."

Evet, İslâm sevgiye çok büyük önem veriyor. Kimin sevgisine? Müslümanlar bir kere birbirlerinin kardeşidir, bu sevgi önemli. Bir…

İkincisi: Akrabanın sevgisine önem veriyor. Akraba birbirini unutmayacak, akraba birbiriyle ilgili olacak. Buna ne eliyoruz? Sıla-i rahim vazifesi eliyoruz. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

'Sadaka vermek ve Sıla-i rahim yapmak ömrü arttırır'.

Ömrü arttırırmış. Nasıl arttırır? Allah sevince, arttırmasını Allah bilir. Yani, bize ne? Ömrü arttıracak olan Allah. Sen sıla-i rahim yapınca, sen sadaka verince; insanın ömrü uzarmış, ömrü artarmış. Akrabanı arayacaksın. Halanı, teyzeni, dayını, amcanı,

yeğenini, hısımını, akrabanı arayacaksın. (Bir).

Aradım tamam. Telefon ettim sordum halini, iyiyim dedi.

Haa, bir de ihtiyacı varsa, kollayıp gözeteceksin.

Fukaracık zavallı dul kaldı, eniştem olmuştu, o zavallı tek başına kaldı. Hah. İşte birazcık para gönderirsin, biraz yardım edersin filan.

İşte bu akraba muhabbetine de önem veriyor Peygamber Efendimiz. Pek çok hadis-i şeriflerde bunu bildiriyor. Sıla-i rahim ne demek? Akraba muhabbeti, akrabayla ilgilenmek demek... Bu şey olacak.

Başka hangi sevgiler var, İslâm'da? İslâm'da sevgiler çok... Kısaca sıralamak gerekirse, Allah'a karşı sevgimiz olması lâzım. Allah aşkı, muhabbetullah... Rasûlüllah'a karşı sevgimiz olması lâzım; muhabbet-i Rasûlüllah... Allah'ın kitabına karşı aşkımızın, sevgimizin olması lâzım! Çoluk çocuğumuzu Kur'an sevgisiyle yetiştirmemiz lâzım! Allah'ın bizi kardeş ettiği mü minlere karşı sevgimiz olması lâzım!

Yazık, Çeçenistan'da şehri bombalıyorlar, siviller oluyor. Yazık, Bosna-Hersek'te Sırplar şu caniliği yapıyor, bu hainliği yapıyor. İşte, mü minlere karşı sevgi... Sonra, anne-babaya karşı sevgi... Kan kardeşi, Aynı evde kardeşlerin birbirlerine karşı sevgisi. Evlâda karşı sevgi. Hanımlarla ilgili oraya gelmişken, onu da söyleyeyim:

Bir hanımın evlâdını yetiştirmesi, Allah indinde; yani yetiştirmesi derken, dünyaya getirmesinden de bahsetmek istiyorum. Oradan başlıyor bu iş. Küçücük çocuk, dünyaya gelişi bir zor iş, büyütülmesi zor bir iş... Bunu, Peygamber Efendimiz cihad diye, cihad kadar sevaplı diye bildiriyor. Çünkü, kolay bir iş değil. Yani, bir hanım bebek beklemeğe başladığı zaman, ilk önce aşermek denilen mide bulantısı ve sâire başlıyor. Zor... Ondan sonra iste, dokuz ay on gün onu taşıması zor... Ondan sonra doğum... Hanımlar için en zor işlerden birisi. Ondan sonra, çocuk gece ağlar, gündüz ağlar. Uyku uyutmaz, hastalanır, üzer.

İnsanı yetiştirmek, işte bu cihaddır diye Peygamber Efendimiz hadis-i şeriflerde bildiriyor. Onu emzirmek, ona bakmak, onun temizliğini ve sâiresini sağlamak; bunların hepsi son derece

sevaplı işler olarak bildiriliyor.

Evet. Bu hadis-i şerif de: Peygamber Efendimiz kısa konuşurdu. Kısaca söylediği şeyleri, ben biraz anlaşılsın diye uzun olarak söyledim tabii amma; Niye bu hadis-i şerifi seçtim? temel vazifelerimizi bize öğrettiği için seçtim. Bu vazifeleri yaparsak, Allah'ın sevgili kulu olacağız ve cennete gideceğiz diye bunları seçtim. Yoksa, Allah'ın emri çoktur, Kur'an-ı Kerim'in ayeti çoktur, Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifi çoktur ama; su benim öğrettiğim su şeyler, söylediğim şeyler, sizler için çok önemlidir.

Dini bilginızı arttıracaksınız. Öğrenip uygulayacaksınız. Uygulamadan, sadece bilgi yığını değil. İkincisi: Allah'tan korkacaksınız. Tabii, Allah'tan korkunca haramlara sapmamak, günahlara dalmamak meselesi giriyor isin içine; siz yapmazsınız da, çocuklarınızın da yapmaması için yetiştirmeniz lâzım. Çocuk şimdi dışarıdaki açıklar-saçıkları, haylazları, edepsizleri gördükçe; onlara özenebilir.

Okulda neler görüyorlar? Tabii siz bilmiyorsunuz, evdesiniz, Allah bilir. Onlar çok önemli. Maalesef, kız-erkek beraber okutup, iyi terbiye etmedikleri için; bir takım tehlikeler var... Allah'tan korkmak, hem kendiniz, hem çoluk çocuğunuza bunu öğretmek lâzım.

(İki). İyi şeyleri yaptırmak… Kötü şeyleri yaptırmamak için bir çalışma içinde olacaksınız. Akrabanız arasında, eviniz içinde kocanıza karşı, kardeşinize karşı; bir de eşi dostu, hısım akrabayı arayacaksınız.

"—Efendim, kötü, ne yapayım?"

Kötüyü doğru yola çekmeğe çalışacaksınız. İyinin iyiliğinden siz istifade etmeğe çalışacaksınız. İlgiyi kesmeyeceksiniz. Şu benim haylaz akrabam maalesef namaz kılmıyor, maalesef dinden-imandan nasibi az; İşte onu doğru yola çekmeğe çalışmak bir vazife, bir cihad, önemli bir iş…

Böyle bir gayret içinde olursanız, eğer sizin çalışmanızla bir insan doğru yola gelirse; son derece büyük sevap kazanırsınız. Ömür boyu, o iyi insanın yaptığı bütün iyiliklerin sevabının bir misli de sizin defterinize yazılır.

Çocuğunuzu iyi yetiştirirseniz, çocuğunuzun ömrü boyu yaptığı bütün sevaplar, ondan bir şey eksilmeden; bir misli sizin defterinize yazılır. Öldükten sonra, çocuğunuzun yaptığı iyi şeyler, kabir de size rapor edilir. Bildirilir. Kabir de nurunuz ve sürurunuz artar. Peygamber Efendimiz böyle bildiriyor.

Ama, kötü yetiştirirseniz, kötü şeyler de bildirilir. sizin oğlan gene içki içti, gene söyle yaptı böyle yaptı... Kabir de kemikleriniz sızlar. Onun için, evlâtları da iyi yetiştirmeğe gayret edin! Eğer böylece, bu hadis-i şerifin bize öğrettiği şekilde çalışırsak; sahabe hanımlar gibi, Fatıma Anamız gibi, Aişe Anamız, Hatice Validemiz gibi çalışırsak; belki bizim çalışmalarımızla, şaşıran müslümanlar doğru yola gelir. Belki buralı gayrimüslimler imana gelir. Onlardan da büyük sevap kazanırız.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi, hayırları işlemeğe muvaffak eylesin. Günahlardan korusun... Şimdi, gelen kâğıtları kısaca şöyle bir gözden geçirip, cevaplandırayım.

28. 12. 1995 - Melbourne/AVUSTRALYA
(Hanımlara Sohbet)

22. ÜMMET OLMANIN GEREĞİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibine't-tâhirîn.

Alemlerin Rabbi Mevlâmıza hamd ü senâlar olsun. Üzerimizde sonsuz nimetleri var, şükrünü edâdan aciziz. Onun habib-i edîb-i Muhammed-i Mustafasına sonsuz salat-u selâm, tahiyyat ve ihtiramlarımızı arz ederiz. Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi Efendimiz'in şefaatine nail eylesin... Firdevs-i A'lâ'da ona komşu olmayı, nasib eylesin...

a. Kardeşlerime Bir Kavuşsaydım

Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet edilmiş olan bir hadis-i şerifi naklederek, konuşmama başlamak istiyorum. Teberrüken, hadis-i şerifin metnini de okumak suretiyle izah edeceğim. Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri buyurdular ki:[61]

يَا لَيْتَنِي أَرَى إِخْوَانِي، وَرَدُوا عَلَيَّ الْحَوْضَ، فَأَسْتَقْبِلُهُمْ بِالْآنِيَةِ فِيهَا الشَّرَابِ، فَأُسْقِيهِمْ مِنْ حَوْضِي قَبْلَ أَنْ يَدْخُلُوا الْجَنَّةَ! قِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ، أَلَسْنَا إِخْوَانَكَ؟ قَالَ: أَنْتُمْ أَصْحَابِي، وَ إِخْوَانِي مَنْ آمَنَ بِي وَلَمْ يَرَنِي. إِنِّي سَأَلْتُ رَبِّي أَنْ يُقِرَّ عَيْنِي بِكُمْ، وَ بِمَنْ آمَنَ بِي وَلَمْ يَرَنِي

---

[61] Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.255; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.183, no:34581; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.231, no:19282.

(ابو نعيم عن ابن عمر)

(*Yâ leytenî erâ ihvânî, veredù aleyye'l-havd, feestakbilihüm bi'l-âniyeti fihe'ş-şerâbi, feuskîhim min havdî kable en yedhulü'l-cenneh! Kîle: Yâ rasûla'llah, elesnâ ihvânek? Kàle: Entüm ashabî, ve ihvanî men amene bî velem yeranî. İnnî seeltü rabbî en yükırra ayneyye biküm, ve bi-men amene bî ve lem yeranî.*)

Bu hadis-i şerif, hepimiz için bir müjdedir. Onun için, bu müjdeli hadis-i şerifi okumakla başladım. Peygamber SAS buyurmuş ki:

(*Yâ leytenî erâ ihvânî*) "Ne olaydı ki, kardeşlerimi, ihvanımı görseydim!" *İhvân*, Arapça'da kardeşler demek. *Ah*, kardeş demek... *Ahî*, kardeşim demek. *İhvânî*, kardeşlerim demek. Ne olaydı ihvanımı, kardeşlerimi görseydim. Nasıl bir vaziyette? (*Veredù aleyye'l-havd*) Benim Havz-ı Kevserime, ben orada dururken, çıkıp geldikleri zaman; (*feestakbilihüm*) onlar bana doğru gelirken, ben onları karşılıyorum, istikbal ediyorum; (*bi'l-âniyeti fihe'ş-şerâbi*) içinde kevser şarabı olan kaplarla, kâselerle onları karşılıyorum.

(*Feuskîhim min havdî*) "O Havz-ı Kevserimden onlara bu kâselerle ikram ediyorum, (*kable en yedhulü'l-cenneh*) onlar cennete girmeden evvel..." Yani, "Ben Havz-ı Kevserimin başında beklerken, o benim ihvanım karşıdan gelirken; ben de elimde, içinde kevser şarabı dolu olan kâselerle onları karşıladığım, o kardeşlerimi, ah ne olaydı bir görseydim. O gün geleydi de, o halde onları bir görseydim!" diye bir temenni izhar eyledi. Peygamber SAS Efendimiz, ashabıyla konuşurken...

(*Kîle*) Bunun üzerine ashab-ı kiram merak ettiler, dediler ki:

(*Yâ rasûla'llàh, elesnâ ihvânek*) "Ey Allah'ın Rasûlü, biz senin ihvânın, kardeşlerin değil miyiz?"

(*Kàle*) Buyurdu ki:

(*Entüm ashàbî*) Siz benim ashabımsınız. (*Ve ihvânî men amene bî velem yeranî*) Benim ihvanım, benim hayatımdan sonra dünyaya gelip de, beni görmediği halde bana iman etmiş olan

kimselerdir."

(*İnnî seeltü rabbî*) Ben Rabbimden diledim, istedim ki, (*en yükırra ayneyye biküm, ve bi-men amene bî ve lem yeranî*) Sizlerle ve beni görmeden bana iman eden o ihvanımla Allah benim gözümü, gönlümü şenlendirsin diye ben Rabbime dua ettim." buyuruyor.

Şimdi, bu hadis-i şerifi şu bakımdan okudum. Muhterem kardeşlerim. Biz, Peygamber-i Zîsânımız'dan on dört asır sonra dünyaya gelmiş olan müslümanlarız. Mü'min olmuşuz, müslüman olmuşuz, kelime-i şehadet getirmişiz. "*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh*" diyoruz, Allah'tan başka ilâh olmadığına şahidiz diyoruz.

Şu yeryüzünde Allah'ın birliğine, varlığına şahidiz biz. Şehadet ediyoruz. Hem bunu özel konuşmalarımızda söylüyoruz, hem de minarelerimizden fezaya haykırıyoruz.

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلهَ إِلاَّ اللهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh*) "Allah'tan başka ilah yok, Allah'tan başkasına tapmak doğru değil. Şirk ve küfür yanlıştır." diye hem fezalara, cihana ilan ediyoruz. Hem de kendi aramızda konuşurken, bu imanımızı kelimeteyn-i şehadeteyn ile ifade ediyoruz.

Peygamber-i Zişanımız'a iman ettik. Ahir zaman Peygamberi Muhammed-i Mustafa'ya, Hazreti Adem Atamız'dan Peygamber Efendimiz, ahir zaman peygamberi Muhammed-i Mustafa'ya kadar gelmiş, geçmiş bütün peygamberleri kabul ediyoruz ama; O Ekremü'r-Rusül olan, Seyyidü'l-Enbiya olan, peygamberlerin serveri olan, kâinatin efendisi olan Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'ne de iman etmişiz.

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(*Ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) "Şehadet

ederim ki Muhammed SAS Allah'ın hem kuludur, hem de elçisidir." Ona da şehadet ediyoruz, onun da şahidiyiz. Onu da, hem inanıyoruz hem de söylüyoruz. Bu tabii, çok önemli iki cümle... Bunlar Arş-ı A'lâ'ya yazılmış iki cümledir:

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّٰهُ ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ

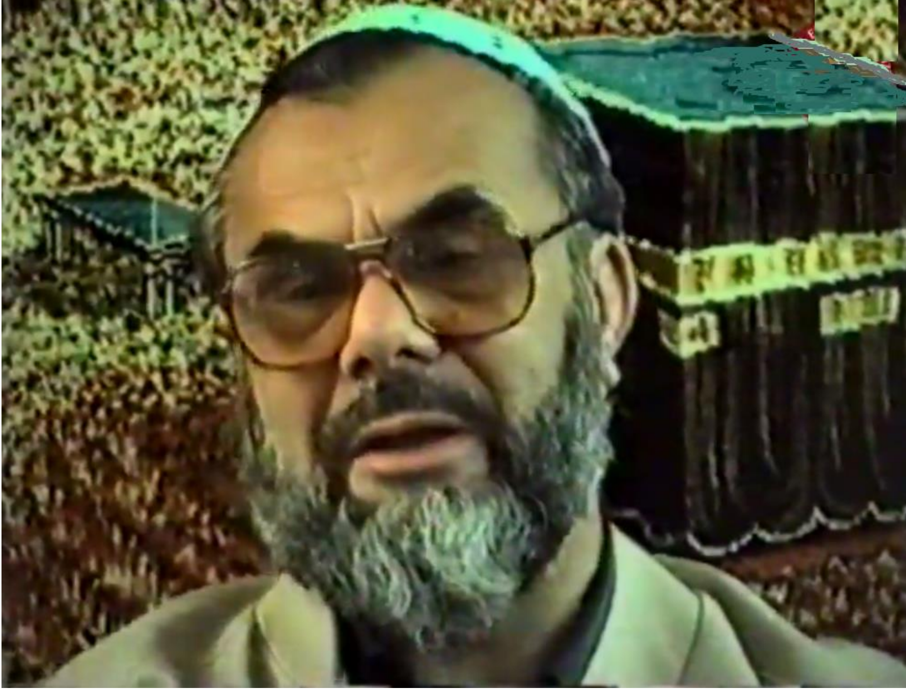
(*Lâ ilâhe illa'llàh, muhammedün rasûlü'llàh*) "Allah'tan başka ilâh yoktur. Muhammed SAS Allah'ın rasûlüdür, elçisidir."

Biz onları böyle ifade eden kullarıyız. Allah-u Teàlâ Hazretleri (*Lâ ilâhe illa'llàh*) diyen kullarını, bu imana sahip olan kullarını; ihlâs ile bu sözü katıksız olarak kalbinin derinliğinden söyleyen kullarını cennetine sokacağına vaadi vardır, vaad etmiştir.

Biz onun Rasûlü Muhammed-i Mustafâ'sına gönül vermişiz, Ona bağlanmışız. İşte, biz o Peygamber Efendimiz'in ihvanıyız, ashabı değiliz; onun zamanında yaşamadık. Onun devr-i saadetine, asr-ı saadetine erişemedik, Allah bizi bu asırda dünyaya getirdi amma; ashabının mertebesi, makàmı, mekânı a'lâ olduğu gibi; Rasûlüllah SAS Efendimiz, o asırdan bize iltifat ediyor, "İhvânım!" diye. Görmediğimiz halde ona inandığımız için, bize iltifat buyuruyor, bizimle görüşmeyi temenni ediyor.

"—Ah, ne olaydı görseydim. Ne olaydı benim Havz-ı Kevserimin başına bana doğru gelirken, benim de elimde Havz-ı Kevser'den doldurulma kâseler olduğu halde, o kavuşacağım ihvanımı görseydim." diyor.

Temennimiz muhterem kardeşlerim, hepimizin candan temennisi, bu hadis-i şerifi ilk okuduğum zamandan beri heyecanını kalbimde duyarım, Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi Peygamber Efendimiz'in böyle "Ne olaydı göreydim!" dediği ihvanından eylesin... Efendimiz'in Havz-ı Kevserinden doya doya içmeyi, nûş etmeyi, o elinden sunduğu kâselerle o Havz-ı Kevserden içmeyi Allah-u Teàlâ Hazretleri bize nasib eylesin... Firdevs-i A'lâ'da komşu eylesin...

Tabii, bunun için muhterem kardeşlerim, birkaç şey lâzım!

Peygamber Efendimiz'e inandık, bağlandık; inanmak lâzım! İnanmazsa insan, imanını tamamlamış olmaz. Çünkü bazı insanlar var, diyor ki:

"—Ben Allah'a inanıyorum."

Tabii inanacaksın. İnkâr edemezsin ki, inkârı mümkün değildir.

"—E, var münkirler. Nasıl oluyor da mümkün değil?"

İlmî bakımdan mümkün değildir. İnkâr etmek, ilmi bakımdan mümkün değildir. Adam şeytana uyuyor; adet olarak, düşünmeden, gayr-ı ilmî olarak inkâr ediyor. Ama, ilmî olarak inkâr mümkün değildir.

Onun için, Allah'ın varlığına elbette iman edecek. Çünkü şu kâinat pırıl pırıl, muhteşem bir nizam ile kurulmuştur. Bu kâinatı kuran, işleten, yöneten; bu muhteşem nizami tesis eden alemlerin Rabbine inanmak her insanın, aklı olan, ilmi olan, ilme gönül

vermiş olan her insanın vazifesidir. Bunu zaten bütün alimler söylüyor.

Einstein'e sormuşlar, sen Allah'a inanıyor musun? Nasılsın yani, inanmayan bir insan mısın? Kâfir misin, Mü'min misin, dindar mısın, dinsiz misin, ateist misin? Neyin nesisin diye sormuşlar. Demiş ki Einstein:

"Gökyüzünde muhteşem bir nizam var. Ayın, yıldızların, Güneş'in, Dünya'nın hareketleri hepsi gayet muntazam. Buna makro kozmos diyorlar. Yani, büyük kâinat... Burada muhteşem bir nizam var. Fizik, Kimya, Astronomi, Matematik nizami var... Her şey muhteşem bir nizam içinde cereyan ediyor. Saniye şaşmıyor, kıl sapmıyor O kadar muntazam makro kozmos.

Bir de mikro kozmos dediğim, atom alemi var. Orada da muhteşem bir nizam var. Orada da Fizikçileri hayran bırakan bir intizam, bir güzellik, bir şahanelik var. İşte bu makro kozmos'daki ve mikro kozmos'daki düzeni tesis eden Allah'a inanmak dindarlıksa, bu düzeni kuran o muhteşem, muazzam kudret sahibi yaratıcıya inanmaksa dindarlık; ben dindarların en başında gelirim." diyor.

Muhterem kardeşlerim, bir incelik var bu sözünde... Demek istiyor ki: "Ben herkesin inandığı haça puta inanmıyorum, kâinata bu nizami verene inanıyorum. Kâinatın sahibine, yöneticisine, yaratıcısına inanıyorum diyor.

Bunun gibi Dekart'lar inanmış, Paskal'lar inanmış, büyük filozoflar hepsi bunu kabul etmişler. Allah'ın varlığı hakkında kesin deliller var. İlim adamı için Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin varlığını bilmek ve bulmakta her ilim bir kılavuzdur, bir delildir. Her ilim insanı Allah'ın varlığına götürür.

Yetmez, bu iman yetmez, kâfi değil. Çünkü bu iman, hayatta bir insanın ne yapması gerektiğine dair detaylı bilgiyi kazandırmıyor. Tamam, Allah'a inandın. Pekiyi ama, Allah'a inandıysan, Allah'ın kulu olduğunu biliyorsan, onun senin Rabbin olduğunu anlamışsan; ona karşı vazifen ne? Ne yapman lâzım?

Ona inandıktan sonra, hayatını nasıl geçirmen lâzım?.. Alemlerin Rabbine karşı kulluk görevin ne?.. Bunu bilmek ve tespit etmek o imanın içinde mevcut değil, yetmiyor.

Ne diyecek?

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .

(*Ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) "Muhammed'in, onun kulu ve elçisi olduğunu kabul ettim, inandım." diyecek.

Neden?.. Detaylı bilgi, Muhammed-i Mustafa SAS Efendimiz'in sünnetinde... Kul nasıl yaşaması gerekiyor, ailesini nasıl idare etmesi gerekiyor, hayatını nasıl sürdürmesi gerekiyor? Alemlerin Rabbine nasıl ibadet etmesi gerekiyor; öteki insanlara karşı sorumlulukları, görevleri nelerdir? İmanın teferruatı nedir, ibadetin teferruatı nedir, oraya nereden gidilir?

Rasûlüllah'ın yoluna girilerek gidilir. Rasûlüllah'a iman kapısından geçilerek varılır, o aleme… O aleme giremeyen, imanını tamamlamamış oluyor, o iman yetmiyor. "*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llàh*" yetmez. Arkasından diyeceksin ki: "*Ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*… Muhammed-i Mustafa da onun elçisidir, ben ona da inandım." Yani demek istiyoruz ki, "Rasûlüllah ne söylerse, onu öğreneceğim. Oradan işin teferruatını öğreneceğim. Teferruat orada, asıl geniş bilgi orada!" demek oluyor.

İşte, biz el-hamdü lillâh, bu ikisine de nail olmuş Allah'ın bahtiyar kullarıyız. Elimizde bir iman cevheri var ki, paha biçilmez. Allah bu cevheri kaybetmemeyi, bu güzel imandan mahrum olmamayı nasib eylesin…

Çünkü, yabancı bir diyardasınız. Diyar-ı küfürdesiniz, gayr-i müslimlerin arasındasınız; onların yaşayışlarında Allah'ın rızasına uygun yaşam tarzı yok, düşüncelerinde Allah'ın rızasına uygun düşünceler yok… Huylarında, Ahlâkında Allah'ın sevdiği

huylar yok... Onlara uyarsanız, imanınızın gereği olan, Rasûlüllah'ın peygamber olduğuna inanmanın gereği olan işleri yapmazsanız, o zaman imanı muhafaza edemezsiniz.

Rasûlüllah'a inanacaksınız; bir... Sünnet-i Seniyye-i Nebeviyyesini öğreneceksiniz; iki...

Çünkü, İslâm'ı biz nereden biliyoruz? Rasûlüllah'ın sünnetinden biliyoruz.

"—Efendim, Kur'an-ı Kerim var…"

Kur'an-ı Kerim'i de Rasûlüllah'ın sünnetinden biliyoruz. Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de:

وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ (البقرة:٤٣)

(*Ve akîmu's-salâte ve âtü'z-zekâte ve'rkeù mea'r-râkiîn*) "Namazı tam kılın, zekâtı hakkıyla verin, rükû edenlerle beraber rükû edin!" (Bakara, 2/43) diyor ama; namazın nasıl kılınacağını, zekâtın nasıl verileceğini bize Peygamber Efendimiz öğretiyor.

Ben imam oldum, öne geçtim. Başıma sarık sarmışım, sırtıma cübbeyi giymişim, *Allahu ekber* dedim. Önce *Sübhàneke*'yi okudum. *Eùzü Besmele*"yi çektim, *Fâtiha*'yı okudum. Kur'an-ı Kerim'den bir miktar ayet okudum.

"—*Allàhu ekber!*" dedim rükûa eğildim. Üç defa, "*Sübhàne rabbiye'l-azîm*" dedim.

"—*Semia'llàhu li-men hamideh*" dedim rükûdan kalktım. "*Rabbenâ ve leke'l-hamd*" dedim.

"—*Allàhu ekber!*" dedim, secdeye vardım. Üç defa, "*Sübhàne rabbiye'l-a'lâ*" dedim. Secdeden kalktım, tekrar secde ettim…

Bunlar Kur'an-ı Kerim'de var mı? Hayır. Bunlar teferruat, Peygamber SAS Efendimiz tarafından bize öğretilmiş. Eğer Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi olmasaydı, biz namaz kılmasını bilemezdik.

Tamam, Allah namaz kılın demiş ama, nasıl kılacağız? Birbirimizin yüzüne bakardık, kalırdık ortada. El-hamdü lillâh ki, Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi var.

Zekâtın da nasıl verileceğini bilmezdik. Koyunlardan ne kadar zekât verilecek, paradan ne kadar zekât verilecek? Bu detaylar Kur'an-ı Kerim'de yok, Peygamber Efendimiz'in hadis-i şerifinde var.

Onun için, Peygamber Efendimize iman edeceğiz; bir...

Sünnet-i seniyyesine sımsıkı sarılacağız. Ne demek sarılmak? Yani, sünnet-i seniyyesini öğreneceğiz, okuyacağız, dinleyeceğiz, bileceğiz; iki...

Sonra, Peygamber SAS Efendimiz'e çok salât u selâm getireceğiz. Allah'ın emri bu… Üç…

Ondan sonra, Peygamber Efendimiz'in ümmetine sevgi duyup, hizmet edeceğiz; dört…

Yani, Rasûlüllah'a iman etmenin takımı bu!

Rasûlüllah'a iman ettiğimiz zaman, yapmamız gereken işler neler? İman etmek, sünnetine uymak, salât u selâm getirmek, ümmetini sevmek, ümmetine hizmet etmek. Böyle olunca tabii, çok büyük bir şeref kazanıyoruz, çok doğru bir yol tutturmuş oluyoruz.

Çünkü, Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi yoluna uymayanlar, bid'at yolunda gidenler, doğru bir sonuca varamazlar. Sünnet'e uymayanlar, bid'at yolundan gidenler, ibadetleri bile makbul olmaz; cezadan kurtulamazlar, cehennemden kurtulamazlar. Yol, Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi yoludur.

Bu güzel hadis-i şerifi öğrendikten sonra, Efendimiz'in bizi sevdiğini, bizi görmek istediğini, bizi özlediğini öğrendikten sonra; Onun bize ümmetim, ümmetim diyerek, böyle şefkat göstermesinden sonra; bizim de Ona karşı içimizde sonsuz bir saygı, sonsuz bir sevgi olması lâzım.

Süleyman Çelebi'nin Mevlidini hep okuruz. Süleyman Çelebi'nin *Vesîletü'n-Necât* isimli *Mevlid* kitabı çok güzel bir kitaptır. Mânâsı çok derindir, beyitleri çok muhteşemdir. Edebiyat bakımından şaheserdir, sehl-i mümtenidir. Muazzam bir eserdir.

Onun her beytini okumuyoruz, kısa kısa Bazı bölümlerini okuyup geçiyoruz. Uzun bir eserdir aslında,

O. Orada diyor ki, bir beyti var, okunmayan kısımlarından bir beyti var. Çok hoşuma gidiyor. Küçükken Peygamber SAS Efendimiz, ümmetim ümmetim demiş. Rivayetlerde öyle geçiyor. Yani, ümmetim, ümmetim dediği rivayet ediliyor.

Ol beşikte diler idi ümmetin;
Sen kocaldın, terk edersin sünnetin!

"O, küçükken sana ümmetim ümmetim dedi. Sen kocaldın, terk edersin sünnetin!" diyor. "Sen ihtiyarladın gittin, sünnetini terk ediyorsun. Yakışıyor mu?" diyor.

O beyit, çok güzel bir beyittir. Yani, tabii bizim de Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine göre yaşamamız lâzım. Bizi müslüman yapan, bize müslüman manzarası veren, müslüman görünümü veren; bizi başka insanlardan ayıran, İslâm kültürünün bir müşahhas nümunesi haline getiren, sünnet-i seniyyedir. Ona uyduğumuz zaman, ona göre yaşadığımız zaman, tam müslüman olmuş oluyoruz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi, Peygamber SAS Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine uyanlardan eylesin.

b. Yahudilere ve Hristiyanlara Benzemeyin!

Şimdi, burada bir hadis-i şerif daha var. Peygamber SAS Efendimiz bir emir buyuruyor bize, ona bakıyorum. Yerini göremezsem, mânâsını söyleyeceğim. Sünnet-i seniyye'ye sarılmak, Efendimiz'e çok salât ü selâm getirmek, ümmetine hizmet etmek derken; bu hadis-i şerifi de arkasına eklememiz lâzım. Tirmizî rivayet etmiş. Diyor ki, Peygamber SAS Efendimiz:[62]

---

[62] Tirmizî, *Sünen*, c.IX, s.317, no:261; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.238, no:7380; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.205, no:1191; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden.

لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَشَبَّهَ بِغَيْرِنَا ، لاَ تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ وَ لاَ بِالنَّصَارٰى ، فَإِنَّ تَسْلِيمَ الْيَهُودِ الْإِشَارَةُ بِالْأَصَابِعِ ، وَتَسْلِيمَ النَّصَارٰى الْإِشَارَةُ بِالْأَكُفِّ (ت. عن ابن عمرو)

(*Leyse minnâ men teşebbehe bi-gayrinâ, lâ teşebbehû bi'l-yahudi ve lâ bi'n-nasàrâ, feinne teslime'l-yehûdi el-işâretü bi'l-esàbi', ve teslîme'n-nasàre'l-işâretü bi'l-eküffi*)

Bu, mühim bir kaide koyuyor. Bize bir emir var burada. Onun için, bu hadis-i şerifi de, söylediğim sözün tamamı olarak okumak istiyorum:

(*Leyse minnâ*) "Bizden değildir." diyor Peygamber Efendimiz. Yani, Peygamber Efendimiz kendi grubundan saymıyor. "Bizim dışımızdadır, bizden değildir." diyor. Kim? (*Men teşebbehe bi-gayrinâ*) Bizden başkasına benzeyen, ona benzemeye çalışan; bizden gayrı kültürlere, bizden başka insanlara, başka adetlere, başka dinlere özenen; onlar gibi olmağa, onları taklid etmeğe kalkışan bizden değildir diyor Peygamber Efendimiz SAS.

Sonra eklemiş, sözünün devamını söylemiş:

(*Lâ teşebbehû bi'l-yehudi ve lâ bi'n-nasàrâ*) "Onun için, siz yahudilere ve hristiyanlara benzemeye kalkmayın!" buyurmuş. Bizden gayrisine benzemeye kalkışan, kendisini benzetmeğe kalkışan, taklit eden bizden değildir. Sakın yahudilere benzemeğe kalkışmayın, sakın hristiyanlara benzemeğe kalkışmayın!" buyurmuş.

Misâl olarak da devam ettiriyor:

(*Feinne teslime'l-yehûdi el-işâretü bi'l-esàbi'*) "Yahudilerin

---

Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.7, no:1277; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.415, no:5270; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.128, no:25333; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.317, no:1518.

selâmı parmaklarla işaret etmektir. (*Ve teslîme'n-nasàre'l-işâretü bi'l-eküffi*) Hristiyanların selâmı ise avuçlarla işaret etmektir."

"Siz öyle yapmayın, İslâmî şekilde selâmlaşın!" diye söylüyor ama ilk cümlesi umûmî bir kaidedir. "İslâm'dan başka bir kavme özenen, ona benzemeğe çalışan, bizden değildir." diyor Peygamber Efendimiz.

Başka bir hadis-i şerif var. Onu söylemiştir hocalar, duymuşsunuzdur:[63]

مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ (د. حم. والحكيم ، ع. طب.
هب. عن ابن عمر)

(*Men teşebbehe bi-kavmin fehüve minhüm*) "Kim bir başka kavme, başka bir kültüre benzemeğe çalışan; başka bir kültürün örfüne, adetine benzemeğe çalışan; onların zümresinden haşrolunur. Onlardan sayılır." Yani, "Yahudiye benzerse yahudi gibi olur. hristiyana benzerse hristiyan gibi olur." diye buyurmuş.

Şimdi, sünnete sarılmak ve müslümanlardan gayrisine benzememek sözlerinin arkasından, günümüzün güncel meselesi geliyor. Bugün cuma hutbesinde kardeşimiz Coburg Camii'nde okudu:

Peygamber SAS Efendimiz, Medine-i Münevvere'ye vardığı zaman bakmış ki, onlar böyle atlarla, develerle bir takım

---

63 Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.44, no:4031, Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.50, no:5115 ve s.92, no:5667; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.212, no:19401; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.75, no:1199; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.135, no:216; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.267, no:848; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.309, no:770; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVII, s.257; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.13, no:2099; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Bezzâr, *Müsned*, c.7, s.368, no: 2966, Huzeyfe RA'dan.

Mecmau'z-Zevâid, c.V, s.487, no:9379 ve 9897; *Kenzü'l-Ummâl*, c.IV, s.484, no:10528; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.314, no:2436; *Câmiü'l-Ehàdîs*, C.XI, s.128, no:10399.

merasimler yapıyorlar, gösteriler yapıyorlar, festival gibi oyunlar filan yapıyorlar.

"—Bu nedir?" demiş.

"—Biz Nevruz'u kutluyoruz." demişler.

Nevruz nedir? Yirmi bir Mart'ta gece ve gündüzün eşit olduğu zamanda yapılan bir eski kutlama… Zerdüştilerden kalma, eski ateşperest İranlılardan kalma bir adet. Yâni Medinelilerin arasına gelmiş böyle bir adet. Nevruz'u kutlama adeti, Medinelilerin arasına gelmiş. Onlar orada kutluyorlar.

"—Nedir bu yaptığınız?" diyor.

Diyorlar ki:

"—Yâ Rasûlallah. biz Nevruz'u kutluyoruz, Mihrican'ı da kutlarız."

Mihrican da, sonbaharda gece ile gündüzün eşit olduğu zaman, 21 Eylül'de kutlanıyormuş. İlkbaharda ve sonbaharda onları kutlarlarmış. Bu ateşperestlerin adetiymiş.

Eskiden Medine'nin adı *Yesrib* idi. Peygamber Efendimizden sonra, *Medînetü'r-Rasûl* oldu. Medine diye kaldı. Oradan isim: Peygamberimizin Medinesi, şehri demek oluyor yani.

"—Biz işte bunu eskiden beri kutlarız. Bu adetimizdir, böyle yaparız." dediler.

Hani, bizde de bazı adetler oluyor ya… Ne olduğunu bilmiyoruz, kutluyoruz. Küçükken ben hatırlarım, bizim köyde böyle bir yağmur yağmadığı zamanlar, kapı kapı dolaşıp, bir merasim, bir oyunlar, bir şeyler olurdu...

Başına çuval giyerdi birisi, her evin kapısından onun üstüne biraz su atılırdı filan… Böyle bir adet meselâ, ne zamandan kim bilir? Belki Orta Asya'dan gelme bir adet, bilmiyoruz yani. İşte Medineliler de böyle bir kutlama yaptıklarını söylemişler.

Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:

"—Allah-u Teàlâ Hazretleri size bu bayramların yerine, bunlardan daha hayırlı, daha mübarek iki bayram ihsan etti. Birisi, Ramazan'ın sonundaki Ramazan Bayramı'dır. Ötekisi de, Zilhicce'deki, hacıların hacca gittiği zamandaki Kurban

Bayramı'dır. Bunları kutlamayın, Allah'ın size verdiği bayramları kutlayın!" buyurdu.

Şimdi bu, nihayet bir töredir, adettir. Biz buna ne diyoruz? Folklor diyoruz şimdi. Yani, folklorik bir olay… Bir folklor olayını bile Peygamber Efendimiz, "Hayır böyle yapmayın! Allah size onların yerine bunu nasib etti." diye engelliyor.

Hatta, bir şey daha var: Peygamber Efendimiz ibadetlerde bile, onlara benzemememizi emrediyor. Yani, yahudiler filanca gün oruç tutarmış. Hayır, siz öyle yapmayın, siz böyle yapın diye, ibadette bile onları taklit durumuna düşmemeyi emrediyor.

Binaen aleyh, bu sözlerimin sonucu şudur ki: Peygamber Efendimiz ümmetini seviyor, kötü adetlerden korumak istiyor.

Allah bizi Peygamber Efendimiz'in sevdiği has ümmetlerinden eylesin… Sünnet-i seniyyesini sevmeyi ve uygulamayı nasib etsin… Bizi her türlü din dışı örflerden, adetlerden, başka kavimlere benzemekten korusun… Allah bizi müslümanca yaşatsın, müslüman olarak ömür sürmemizi nasib eylesin…

Biliyorsunuz, İstanbul'da kabri olan çok meşhur bir sahabi var. Çok kıymetli bir sahabi, Ebû Eyyûb el-Ensarî… Halid ibn-i Zeyd el-Ensarî Hazretleri… Vahiy kâtibiymiş. Peygamber Efendimize vahiy geldiği zaman, vahiy yazarmış. Kurra hafızmış. Kur'an-ı Kerim'i çok iyi bilen bir hafızmış. Peygamber Efendimiz'in vefatından sonra, Peygamber Efendimiz'in Mescidinde imamlık yapmak şerefine ermiş. Ondan sonra, Medine Valiliği yapması nasib olmuş, valilik yapmış. Ondan sonra cihad etmiş, muhtelif seferlere katılmış. Nihayet, İstanbul'da şehid düşmüş. Kabri İstanbul'da...

Onun hayatında bir şey var, o da bana çok tesir etmişti. Abdullah ibn-i Ömer'in düğününe gidiyor (*radıya'llàhu anhümâ*), Hazreti Ömer'in oğlunun düğünü. Bu Abdullah da çok bilgili bir insan… Dört tane Abdullah var ashabın arasında ilmiyle tanınmış, onlardan birisi, Ebâdile-i Erbaa'dan birisi Abdullah ibn-i Ömer.

Hazreti Ömer'in oğlu Abdullah RA'nın düğününe gitmiş. Düğününde, duvara bir örtü asmışlar. Ebû Eyyûb el-Ensari Hazretleri, Peygamberimizi evinde misafir etmiş olan sahabi, mübarek zat, çok kıymetli zat... Demiş ki:

"—Bu örtü nedir?"

"—İşte, düğün diye astık."

"—Rasûlüllah zamanında biz böyle bir şey yapmazdık. Siz bunu yeni çıkartmışsınız. Rasûlüllah'ın zamanında olmayan bir şeyi çıkartmışsınız, bid'at yapmışsınız. Ben artık burada duramam. Bid'at işlenen yerde duramam." demiş Ebû Eyyub el-Ensari Hazretleri, düğün yerinden kalkmış.

Yalvarmışlar, yakarmışlar, durduramamışlar. Kalkmış, gitmiş oradan… Hazret-i Ömer'in oğlunun düğününde; yine bilgili bir insanın, başka bir sahabinin düğününde… Peygamber Efendimiz SAS'in zamanında olmayan bir bid'at yapıldı diye, orada durmamış, kalkmış, gitmiş.

Onun için, sünnet-i seniyyeye sarılmak çok mühim bir olaydır, çok sevaplı bir şeydir. Bunu bilin! Bunu bilelim, hem kendimiz,

hem çoluk-çocuğumuz, hem ailece sünnet-i seniyye yolunda yürüyelim!

Bir müjde daha var... Peygamber Efendimize her şey gösterilmiş. Cennet gösterilmiş Mi'rac'da, cehennem gösterilmiş, yedi kat semâvat gösterilmiş, peygamberler gösterilmiş, hatta onlara imamlık yapmış. Adem Atamız'la görüşmüş, Mûsâ AS'la görüşmüş, İbrâhim AS'la görüşmüş. Ümmetin evveli, ahiri, ahir zamanda ne olacağı hepsi belli...

Peygamber SAS Efendimiz, ümmetin bir zaman gelip bozulacağını biliyor. Ahir zamana doğru ümmetin bozulacağını bildiği için, buyuruyor ki:[64]

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي ، عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي ، فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ

(الديلمي ، وابن حجر ، عد. عن ابن عباس)

(*Men temesseke bi-sünnetî*) "Kim benim sünnetime sımsıkı sarılırsa..." Ne zaman? (*İnde fesâdi ümmeti*) "Benim ümmetimin bozulduğu o zamanda, kim benim sünnetime uygun yaşarsa; benim sünnet-i seniyyemin, benim yaptığım tarzda, benim yaşadığım İslâmî hayatı yaşayarak, bid'atlara sapmadan, benim sünnetimi ihyâ ederse; (*felehû ecru mieti şehid*) ona yüz şehid sevabı verilecek." Yani, "Dini koruduğu için, dinin aslına, özüne sàdık olduğu için büyük sevap verilecek." diye böyle bir müjde de var...

Onun için, hepimiz Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini okuyalım! Kitaplardan akşamları okuyalım, ailece okuyalım, çoluk çocuğu toplayarak okuyalım! Sevabı büyük.

Bakın, Kennedy'nin hayatından bir şey benim dikkatimi çekti.

---

[64] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.198, no:6608; ibn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzan*, c.II, s.246, no:1033; İbn-i Adiy, *Kâmil fî'd-Duafâ*, c.II, s.327; Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.221, no:217: Ebû Abdullah ed-Dekkak, *Meclis fî Ru'yetu'llah*, c.I, s.218, no:503; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Bu öldürülen Amerikan reisicumhuru Kennedy, ailece nasıl yetişmiş? Babaları onları yemekte toplarmış, çeşitli meseleleri aile meclisi gibi müzakere ederlermiş. Böyle her akşam toplantı olurmuş. Onun için, çocuklar iyi yetişmiş oluyorlar.

Siz de çocuklarınızı akşamları toplayın, bir hadis kitabından okuyun. Üç beş hadis okuyun, izah edin! Çocuklarınız, Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine göre yetişsin. Sünnet-i seniyye'yi bilerek yetişsin. Biz ailemizde böyle gördük annemizden, babamızdan; çok güzel oluyor, tavsiye ederim.

Hangi kitabı okuyalım? Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Türkçe tercümesini neşrettiği *Riyâzu's-Sàlihîn* kitabı var. Hepinizin anlayabileceği bir dille yazılmıştır, onu okuyun! Bitirinceye kadar okuyun! Bitirince, yeniden başlayın, gene okuyun! Gene başlayın, gene okuyun! Dinimizin aslını, esasını öğrenmiş olursunuz.

c. Gündüzün ve Gecenin İnsana Seslenmesi

Gelelim ikinci hadis-i şerife... Peygamber SAS, Ma'kil ibn-i Yesar RA'ın rivayet ettiğine göre, buyurdu ki:[65]

لَيْسَ مِنْ يَوْمٍ يَأْتِي عَلَى ابْنِ آدَمَ إِلاَّ يُنَادِي فِيهِ: يَا ابْنَ آدَمَ! أَنَا خَلْقٌ جَدِيدٌ ، وَ أَنَا عَلَيْكَ غَداً شَهِيدٌ ، فَاعْمَلْ خَيْراً فِيَّ أَشْهَدْ لَكَ غَداً ، وَ إِنِّي لَوْ قَدْ مَضَيْتُ لَنْ تَرَانِي أَبَداً ،وَ يَقُولُ اللَّيْلُ مِثْلَ ذٰلِكَ (أبو القاسم

حمزة بن يوسف السهمي في كتاب آداب الدين ، و الرافعي عن

[65] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.382, no:5162; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.303; İbn-i Sem'un, *Emâlî*, c.I, s.52, no:226; Ma'kıl ibn-i Yesâr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.796, no:43161; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.316, no:19515.

(معقل بن يسار)

(*Leyse min yevmin ye'tî ale'bni ademe illâ yünâdî fîhi: Ye'bne adem! Ene halkun cedîdün, ve ene aleyke gaden şehîdün, fa'mel hayren fiyye eşhed leke gaden, ve innî lev kad madaytü len terânî ebedâ, ve yekùlu'lleylü misle zâlik*)

Diyor ki, Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde:

(*Leyse min yevmin ye'tî ale'bni ademe*) "Ademoğluna gelen hiç bir gün yoktur ki..." Şimdi akşamdayız ya, yarın sabah güneş doğacak ya, yeni bir gün başlayacak ya... "Hiç bir gün yoktur ki, (*illâ yünâdî fihi*) o gün Ademoğluna seslenmesin, nidâ etmesin, şu sözleri söylemesin..." Her gün, her sabah size ve bize söyle sesleniyor:

(*Ye'bne âdem*) "Ey Hazreti Adem'in evlâdı! (*Ene halkun cedîdün*) Ben, Allah'ın yeni yarattığı bir günüm. İşte bak, yeni başlıyorum. Sabahleyin erkenden, güneş daha yeni doğuyor. Siz de uyudunuz, uyandınız, işe gideceksiniz. "Ben yeni bir yaratılmış vaktim, yeni bir günüm. (*Ve ene aleyke gaden şâhidün*) Yarın ahirette, Allah'ın divanında ben senin aleyhine şahitlik yapacağım." Gün, şahitlik yapacak bizim aleyhimize... (*Fa'mel hayren fiyye*) "Benim içimde, bu gün boyunca hayırlı işler yap... İbadet eyle, sevaplı işler yap, günah işleme! Allah'ın sevdiği işleri yap! (*Eşhed leke gaden*) Ben de sana yarın Allah'ın divanında hüsnü şehadette bulunayım."

"—Namaz kıldı yâ Rabbi, hayır yaptı yâ Rabbi, oruç tuttu yâ Rabbi, ibadet etti yâ Rabbi! Sevdiğin işleri yaptı yâ Rabbi!" diye şehadet edeyim, hüsnü şehadette bulunayım diye ihtar eder,

(*Ve innî lev kad madaytü len terânî ebedâ*) "Ben bir geçtim mi, bir bittim mi; bir daha beni ele geçiremezsin, bir daha beni göremezsin! Aman beni kaçırma, beni boşuna geçirme!" der. Her gün, sabahleyin Ademoğluna böyle seslenir.

(*Ve yekùlu'lleylü misle zâlik*) "Her gece de, Ademoğluna buna benzer şekilde yine nida eder, seslenir."

Demek ki, demin gece bastırırken gece bize seslendi. Ne dedi?

"—Ey Ademoğlu! Ben yeni bir vaktim, geceyim, yeni başlıyorum. Ben sana yarın Allah'ın divanında şahit olacağım. Benim içimde günah işleme, sevaplı işler yap da; ben de sana ahirette güzel şehadette bulunayım!" dedi de duymadık.

Peygamber Efendimiz bildiriyor da, oradan biliyoruz. Ben de sizin duymadığınızı bildiğim için, Peygamber Efendimiz'in bu hadis-i şerifini okuyorum ki, duyun diye. Duyun diye söylüyorum.

Şimdi, muhterem kardeşlerim, acaba gece ve gündüz insana hakikaten seslenir mi? Bunu duyan Allah'ın evliyası var mı?

Var… Duyan var. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

"—Ben, peygamberliğimin gelmesine yakın zamanda yolda yürürdüm. Hangi taşın, ağacın yanından geçsem, '*Es-selâmü aleyke yâ rasûlallah!*' diye ses gelirdi bana diyor.

Öyle şeyler olur. Neden olur? Allah-u Teàlâ Hazretleri her şeyi konuşturmağa kàdir.

Kur'an-ı Kerim'de de ayet-i kerime var. En kuvvetli delil insana, ayet-i kerimedir. Kıyamet gününde insana azaları şahitlik edecek. Eli, ayağı, dili, yüzü, gözü, kulağı, derisi; her şeyi, her azası, insanın aleyhine şahitlik edecek. Hatta, günah işlemişse, diyecek ki:

"—Yâ Rabbi, evet, bu şahıs şu günahı işledi."

O zaman aza sahipleri dönecek, diyecek ki azalara:

وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا ، قَالُوا أَنطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنطَقَ كُلَّ شَيْءٍ (فصلت: ٢١)

(*Ve kàlû li-cülûdihim lime şehidtüm aleynâ*) "Derilerine: 'Niye siz bizim aleyhimize böyle şahitlik yaptınız, niye konuştunuz?' derler. (*Kàlû*) Onlar da: (*Entekana'llàhü'llezî entaka külle şey'*) 'Her şeyi konuşturan Allah bizi de konuşturdu. Ne yapalım, konuşmamak elimizde mi?' derler." (Fussilet, 41/21)

El diyecek ki:

"—Evet, ben o hırsızlığı yaptım."

Göz diyecek ki:

"—Evet, ben o harama baktım."

Kulak diyecek ki:

"—Evet, ben o haramı dinledim."

Mide diyecek ki:

"—Evet, ben o haramı yedim."

Onun için, (*Entekana'llahü'llezî enteka külle şey'*) "Her şeyi konuşturmağa kàdir olan Allah bizi de konuşturdu. Ondan şahitlik yaptık." diyecekler. Demek ki, Allah bazı şeyleri konuşturuyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kudreti sonsuz olduğundan, yaratışının çeşitleri sayılamayacak kadar çok olduğundan, enteresan işleri var. O enteresan işlerinden bir misal de vereyim,

biraz gözünüz açılsın. Yani, ufkunuz genişlesin diye.

Bir kişi vefat ettiği zaman, kabirde korkacak tabii. Daracık bir yer, toprağın altı, soğuk, karanlık… Bir de, "Acaba başıma ne gelecek, halim ne olacak?.. Ana yok, baba yok, evlât yok, kardeş yok, arkadaş yok, dost yok…" diye kabrin içinde korkacak, ürperecek. Fakat, güzel yüzlü bir adam görecek diyor Peygamber Efendimiz. O adama diyecek ki:

"—Yahu mübarek, burada tam korkuyorken, ürperiyorken, yalnızlıktan dehşete düşmüşken, şimdi seni gördüm. Senin de yüzün böyle nurlu, güzel bir kimseye benziyorsun; korkulacak bir kimse değilsin yani. Seni görünce, canım sana ısındı, içim de rahatladı. Sen kimsin?" diyecek.

Peygamber Efendimiz anlatıyor. O da diyecek ki:

"—E, mübarek. Ben senin dünyadayken okuduğun Tebâreke Sûresi'yim. Allah sana yoldaş olmak üzere bana bu sureti verdi. Beni sana böyle gönderdi."

İnsanoğlu böyle, bundan anladığı için; Allah anlayacağı şekilde gönderiyor. Yani, Tebâreke Sûresi'nin sevabı gitse, mânevî aslı haliyle gitse; gözüyle görmediği için, kendi duygularıyla algılamadığı için, oraya onun geldiğini anlayamayacak ama, Allah onu böyle insanoğlunun alıştığı, anladığı bir şekilde oraya gönderince, o zaman anlıyor.

Bir keresinde Peygamber SAS Efendimiz iki kabrin yanından geçiyordu. Dedi ki:

"—Bu iki kabirdekiler azap görüyor."

Ötekiler duymuyor, Peygamber Efendimiz duyuyor. Ötekiler görmüyor, Peygamber Efendimiz görüyor. Peygamber olduğundan, biliyor.

d. Cebrâil AS'ın Soruları

Meselâ, Peygamber Efendimiz Cebrail'i çok çeşitli şekillerde gördü. İki defa asıl şekliyle gördü.

Allah-u Teàlâ Hazretleri Cebrail'i, Peygamber Efendimiz'e

bazen Dihyetü'l-Kelbî şeklinde, yani ashabdan güzel yüzlü bir insan gibi gönderdi.

Hatta, bir keresinde herkes gördü. Cebrail AS rap, rap, rap geldi, Peygamber Efendimiz'in önüne oturdu. Dizine dizi değecek kadar yakın oturdu. Herkes şaşırdı:

"—Yahu, kim bu adam böyle? Bu ne samimiyet?" dediler.

Sahabe-i kiram Peygamber Efendimiz'e hürmetinden, başını kaldırıp yüzüne bakamazdı, heybetliydi Peygamber Efendimiz. İlk defa gören Peygamber Efendimiz'i, titremeğe başlardı. Rasûlüllah'ın heybeti bu, kolay bir şey değil. Camiye çıktığı zaman, kimse başını kaldırıp yüzüne bakamazdı. Ona olan saygısından, iclâlinden dolayı bakamazlardı.

Hz. Ömer RA şöyle anlatıyor:[66]

بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ ، إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ ، شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعَرِ ، لاَ يُرٰى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ ، وَلاَ يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ.

(*Beynemâ nahnü inde rasûli'llâhi salla'llàhu aleyhi ve selleme zâte yevmin*) "Bir gün Rasûlüllah SAS'in yanında bulunduğumuz sırada, (*iz talea aleynâ racülün, şedîdü beyâdı's-siyâbi, şedîdü sevâdi'ş-şaîri*) âniden yanımıza, elbisesi bembeyaz, saçı simsiyah bir zat çıkageldi. (*Lâ yürâ aleyhi eserü's-sefer*) Üzerinde yolculuk eseri görülmüyor, (*ve lâ ya'rifuhû minnâ ehadün*) bizden de

---

[66] Müslim, *Sahîh*, c.I, s.36, no:8; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.6, no:2610; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.635, no:4695; Neseî, *Sünen*, c.VIII,s.97, no:4990; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.24, no:63; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.51, no:367; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.389, no:168; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.203, no:20660; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.528, no:11721; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.127, no:2504; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.5, no:21; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.383; Beyhakî, *el-Erbaûne's-Suğrâ*, c.I, s.61, no:23; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.337, no:1543; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.57, no:140; *Câmiu'l-Ehàdîs*, c.XXVI, s.455, no:2054.

kendisini kimse tanımıyordu.”

حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلٰى رُكْبَتَيْهِ ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلٰى فَخِذَيْهِ

(*Hattâ celese ile'n-nebiyyi salla'llàhu aleyhi ve selleme*) “Doğru Peygamber SAS'in yanına oturdu, (*feesnede rükbeteyhi ilâ rükbeteyhi*) dizlerini onun dizlerine dayadı. (*Ve vadaa keffeyhi alâ fahizeyhi*) Ellerini de kendi uylukları üzerine koydu.”

Şimdi, bu zat geldi, geldi, Rasûlüllah'ın yakınına, dizi dizine değecek kadar geldi, oturdu. Herkes baktılar. Kim bu yahu? Allah Allah! Bembeyaz, tertemiz elbiseler giymiş. Yolcu olsa, üstünde toz toprak olacak. Yolculuk insanı yıpratır, elbiseler kirlenir. Medine'ye uzaktan gelmiş bir kimse olsa, tozundan, toprağından yolcu olduğu anlaşılacak. Elbiseleri tertemiz. Uzaktan gelmedi, Medine'den bir insan değil, Çünkü kimse tanımıyor. Zaten Medine küçük bir köy gibi bir şey... Herkes birbirini tanıyor. Kimsenin tanımadığı bir kimse... Şaşırdılar, “Kim bu?” diye.

وَ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ ، أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ . فَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: اَلإِسْلاَمُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللّٰهُ ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَتُقِيمَ الصَّلاَةَ ، وَ تُؤْتِيَ الزَّكَاةَ ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ ، وَ تَحُجَّ الْبَيْتَ إِنِ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلاً . قَالَ : صَدَقْتَ . فَعَجِبْنَا لَهُ ، يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ .

(*Ve kàle: Yâ muhammed, ahbirnî ani'l-islâm*) “Yâ Muhammed, bana İslâm'ın ne olduğunu söyle!” dedi.

(*Fekàle rasûlü/llah SAS*) Rasûlüllah SAS Efendimiz:

(*El-islâmü: En teşhede en lâ ilâhe illa'llàh, ve enne muhammeden rasûlü'llah SAS*) "İslâm; Allah'tan başka ilâh olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın Rasûlü olduğuna şehadet etmen, namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve yoluna gücün yeterse Beytullah'ı hac etmendir." buyurdu.

(*Kàle: Sadakte*) O zat: 'Doğru söyledin!' dedi.

(*Feacebnâ lehû*) Biz buna hayret ettik; (*yes'elühû, ve yusaddikuhû*) çünkü hem soruyor, hem de tasdik ediyordu."

Sahabe-i kiram SAS Efendimiz'e soru da soramazlardı; utanırlardı, çekinirlerdi. "Bedevilerden filan bir yabancı gelse de, bir soru sorsa da, biz de dinlesek derlerdi. Ama, kendileri soramazlardı pek, hürmetlerinden…

Şimdi bu geldi, "Bana İslâm'ı anlat!" dedi. Peygamber Efendimiz anlattı, anlattı, "İslâm şudur, şudur, şudur." dedi. (*Sadakte*) "Doğru söylüyorsun!" dedi.

Şaşırdılar. Niye şaşırdılar? "Allah Allah! Hem soru soruyor, hem de doğru söylüyorsun diyor." dediler.

Doğru söyledin demek kolay mı bir insana, Peygambere doğru söylüyorsun demek? Yani, yanlış söylese, yanlış söylediğini bilecek bir insan olduğunu gösteriyor bu. Doğru söylüyorsun demek, muazzam bir şey.

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ . قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللّٰهِ ، وَمَلَائِكَتِهِ ، وَكُتُبِهِ ، وَرُسُلِهِ ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ ، خَيْرِهِ وَشَرِّهِ . قَالَ: صَدَقْتَ .

(*Kàle: Feahbirnî ani'l-îmân*) "Bana imandan haber ver!" dedi.

(*Kàle*) Rasûlüllah SAS: (*En tü'mine bi'llâhi, ve melâiketihî, ve kütübihî, ve rusulihî, ve'l-yevmi'l-âhiri*) "Allah'a, Allah'ın

meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve ahiret gününe inanman; (*ve tü'mine bi'l-kaderi, hayrihî ve şerrihî*) bir de kadere, hayrına şerrine inanmandır." buyurdu.

(*Kàle*) O zât yine: (*Sadakte*) "Doğru söyledin!" dedi.

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ . قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللّٰهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ ، فَإِنَّهُ يَرَاكَ .

(*Kàle: Feahbirnî ani'l-ihsân*) "Bana ihsandan haber ver!" dedi.

(*Kàle*) Rasûlüllah SAS: (*En ta'büda'llàhe keeneke terâhu*) "Allah'a onu görüyormuşsun gibi ibadet etmendir. (*Fein lem tekün terâhu, feinnehû yerâke*) Çünkü, her ne kadar sen onu görmüyorsan da, o seni muhakkak görüyor." buyurdu.

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ . قَالَ: مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ . قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَتِهَا .

(*Kàle: Feahbirnî ani's-sâah*) "Bana kıyametten haber ver!" dedi. (*Kàle*) Rasûlüllah SAS: (*Me'l-mes'ûlü anhâ bia'leme mine's-sâil*) "Bu meselede kendisine sorulan, sorandan daha çok bilgi sahibi değildir." buyurdular.

Kıyamet hakkında Kur'an-ı Kerim'de:

قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لاَ يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا اِلاَّ هُوَ (الأعراف:١٨٧)

(*Kul innemâ ilmühâ inde rabbî*) [De ki: Onun ilmi ancak Rabbimin katındadır. (*Lâ yucellîhâ li-vaktihâ illâ hüve*) Onun vaktini ondan başkası açıklayamaz!] (A'raf, 7/187) buyruluyor.

Kıyametin vaktini Allah kimseye açıklamamış.

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَتِهَا.

(*Kàle: Feahbirnî an emâretihâ*) "O halde bana alâmetlerinden haber ver!" dedi.

قَالَ: أَنْ تَلِدَ الْأَمَةُ رَبَّتَهَا ، وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ .

(*Kàle*) Peygamber SAS: (*En telide'l-emetü rabbetehâ*) "Câriyenin kendi sahibesini doğurması; (*ve en tere'l-hufâte'l-urâte'l-àlete riàe'ş-şâi yetetàvelûne fi'l-bünyân*) ve yalın ayak, çıplak, yoksul koyun çobanlarının bina yapmakta birbirleriyle yarış ettiklerini görmendir." buyurdu.

ثُمَّ انْطَلَقَ ، فَلَبِثْتُ مَلِيًّا ، ثُمَّ قَالَ لِي: يَا عُمَرُ ، أَتَدْرِي مَنِ السَّائِلُ ؟

قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ .

(*Sümme'nteleka*) Bundan sonra o zat gitti. (*Felebistü meliyyen*) Ben bir süre bekledim. (*Sümme kàle lî*) Sonunda Allah Rasûlü bana: (*Yâ umer, e tedrî meni's-sâil*) "Yâ Ömer! O soru soran zatın kim olduğunu biliyor musun?" dedi. (*Kultü: Allàhu ve rasûlühû a'lem*) "Allah ve Rasûlü daha iyi bilir" dedim.

قَالَ: فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ ، أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ .

"O Cibrîl'di. Size dininizi öğretmeye gelmişti." buyurdular

Demek ki, Allah-u Teàlâ Cebrâil'i her zaman gönderiyordu. Ötekiler her zaman görmüyorlardı. Bu sefer, görülebileceği bir şekilde gönderdi. Şunu anlatmak istiyorum, muhterem kardeşlerim! Allah, bazı şeyleri insanların algılayabileceği

şekillerde gösteriyor. Yani, bunu anlayasınız diye ayetlerden, hadislerden misaller getiriyorum.

Her gece, her gündüz bize sesleniyor:

"—Aman, ben sana şahitlik yapacağım. Hüsnü şehadette bulunmam için, aman benim içimde hayır işle... Gafil olma, cahil olma!" diyor.

Muhterem kardeşlerim, bu da benim size söylemek istediğim en mühim işlerden birisidir. Bizim en büyük sermayemiz paramız pulumuz değildir, ömrümüzdür. En büyük sermayemiz zamanımızdır, vaktimizdir. Zamanımızı Allah'ın rızasına uygun değerlendirmemiz lâzım! Değerlendirmek ne demek? Boşa geçirmemek demek, bir değer kazandırmak demek. Ona çok dikkat etmemiz gerekiyor.

e. Zikirsiz Geçirilen Zamanlar

Bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

Cennete giren insanlar tabii mutlu olacaklar, tabii nimetlere gark olacaklar, tabii sonsuz zevklere-lezzetlere dalacaklar, sonsuz saadete mazhar olacaklar. Cennette korku yok, üzülme yok, mahzunluk yok, acı yok, elem yok, keder yok, üzüntü yok, sıkıntı yok; her türlü güzellikler var... Gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, kimsenin hatırına hayaline sığmayan her güzel şey cennette var... Gönlünün temenni ettiği her şey var...

Havada uçacak meyvalar… Melekler, huriler, gılmanlar, köşkler, saraylar, mücevherler... Yani, insanoğlunun bu dünyada değer verdiği, peşinde koştuğu her şeyin en güzeli orada... Onlara Allah tarafından ikram olarak verilecek. Neden? İnsan onlardan anlıyor, insan ruhu onlardan zevk alıyor diye. Allah onlara cennette en mutlu olmalarını sağlayacak her şeyi ihsan edecek.

Yalnız bir şeye hayıflanacaklar. Hay Allah diyecekler, hayıflanacaklar. Neye? Dünyadayken, iyi değerlendirmedikleri zamana hayıflanacaklar. Zikirsiz geçirdikleri, ibadetsiz geçirdikleri zamana hayıflanacaklar.

Onun için, zaman bizim için çok önemlidir. Zaman bizim sermayemizdir, zaman bizim cenneti kazanmak için, gerekli işleri yapmamız için bir ortamdır. Zamanın kıymetini bilmeliyiz, zamanı boşa geçirmemeliyiz; bir saniyemizi harcamamalıyız, bir saniyemizi telef etmemeliyiz. Bu da çok mühim bir şey…

Umumiyetle, zamanın kıymetini biz müslümanlar bilmiyoruz. Avrupalılar, Amerikanlar, başkaları bizden daha iyi biliyor, daha çok çalışıyor. Biz bilmiyoruz.

"—Efendim, onlar dünyaya çalışıyor."

Sen de ahirete çalış!

Öyle kimseler var ki eski büyüklerimizden, selef-i salihînimiz diyoruz onlara biz. Yani, bize örnek olan büyük alimler... Büyük alimlerden bir tanesi var, ömründe hiç katı yiyecek yememiş, çiğnememiş. Ne yapmış? Sulu yemeği içivermiş, yemek tamam; haydi ilmin başına, haydi kitabın başına...

Ben bazen bakıyorum yemek için harcadığımız zamana, çok vakitler harcanıyor. Öyle alimler var ki, yolda giderken okurmuş. Yolda geçen vaktini bile, ayakta böyle okuyarak gidiyor. Yolda geçen vaktini bile değerlendirirmiş.

Bir Ali Yakup hoca vardı. Çok sevdiğim için ben böyle vaazda onun adını anıyorum. Allah rahmet eylesin. Makamı ala olsun, sevabı çok olsun diye Allah cümle geçmişlerimize ve ona rahmet eylesin... Âmîn deyin de, geçmişlerimiz istifade etsin. O anlatırdı:

"—Ben Mısır'da öğrencilik yapardım, kütüphanede çalışırdım. Bir bardağın içine su koyardım, iki-üç tane hurma atardım; akşama kadar o hurmalar suyun içinde biraz erirdi, akşam onu içerdim. Gene bardağa su doldururdum, içine birkaç tane hurma atardım, sabaha kadar gene çalışırdım. Okurdum, yazardım, sabahleyin onu içerdim, işime giderdim. Öğle yemeği yok, böyle geçerdi vakit diyor

Yani, yemek yemeye bile zaman harcamamayı düşünmüşler, ömürlerini böyle en güzel şekilde değerlendirmeğe gayret etmişler. Biz de onlar kadar yapamasak bile, zamanımızın kıymetini bilelim, zamanımızı Allah yolunda geçirelim.

Zaman nasıl değerlenir? Hayırlı bir faaliyet yaparsın, Allah yolunda bir iş yaparsın, tamam. Yani, cami yapılacak. Tamam. Tuğla taşırsın, tuğlayı üstüne koyarsın, harç kararsın, çalışırsın, terlersin, tamam. Allah yolunda geçiyor. Sevap veyahut ilim yolunda geçer. Gelirsin camide ilim okursun, evinde kitap okursun. Veyahut, işte hocayla anlaşırsınız, tecvid okutur, Kur'an öğretir, tefsir okur, hadis okur, vaaz dinlersin, ve sâire.. İlimle geçer. E, ona imkân yok?..

O zaman zikirle geçer. Zikir de çok sevaplı Hatta, en sevaplı ibadetlerdendir zikir. Biliyorsunuz, her iyiliğe Allah bir mükafat veriyor ama; fazla mükafat veriyor. Tam karşılığını vermiyor; bire on veriyor, bire yetmiş veriyor, bire yedi yüz veriyor, bi-gayri hisâb veriyor, çok veriyor. Meselâ:

إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (الزمر: ١٠)

(*İnnemâ yüveffe's-sàbirûne ecrahüm bi-gayri hisâb.*) "Sabredenlere ecirleri hesaba sığmayacak kadar çok verilir." (Zümer, 39/10) diye müjde vardır Kur'an-ı Kerim'de...

أَرْبَعٌ مُسَبِّعَاتٌ: نَفَقَتُكَ فِي سَبِيلِ اللهِ...

(*Erbaun müsebbiàtün: Nafakatüke fî sebîli'llâh biseb'i mietin*)[67] Allah yoluna sarf ettiğin paralar, bire yedi yüzdür. Cihada, hacca, umreye, Allah yoluna sarf ettiğin paralar, bire yedi yüzdür. Bak, ona bire yedi yüz veriyor. Zikrettiğin zaman zikrullaha mükâfat nedir? Bire yetmiş bindir.

Onun için, meselâ yolda geliyorsun; dilin zikrullah ile meşgul olacak!

Bugün bir hacı kardeşimiz diyor ki:

---

[67] Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.374, no:1509; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.1319, no:43454; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.IV, s.215, no:3081.

“—Ben her sabah torunumu alırım, bir saat yürürüm. Sıhhat kazandım. Ağrım geçti, romatizmam geçti, kilom azaldı, iyi duruma geldim.” diyor.

Tamam, şimdi bu bir saat yürüyor, ömründen bir saat gidiyor. Ne yapacak? Hem yürüyecek, hem *Allah* diyecek. Hem yürüyecek, hem *Lâ ilâhe illa'llàh* diyecek ki, zamanı sevaplı geçsin.

Bakın, bu hususta da bir hadis-i şerif okuyuvereyim:[68]

لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَقُولُ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ مِائَةَ مَرَّةٍ ، إِلاَّ بَعَثَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَوَجْهُهُ كَالْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ ، وَلَمْ يُرْفَعْ لأَ□حَدٍ يَوْمَئِذٍ عَمَلٌ أَفْضَلُ مِنْ عَمَلِهِ ، إِلاّ مَنْ قَالَ مِثْلَ قَوْلِهِ أَوْ زَادَ (طب . عن أبي الدرداء)

RE. 365/12 (*Leyse min abdin yekùlü lâ ilâhe illa'llàhu miete merreh, illâ beasehu'llàhu yevme'l-kıyâmeti ve vechühû ke'l-kameri leylete'l-bedri, ve lem yürfa' li-ehadin yevmeizin amelü efdalü min amelihî, illâ men kàle misle kavlihî ev zâd.*)

Ebu'd Derda RA'dan, Taberânî rivayet etmiş bu hadis-i şerifi. Burada da gene bir müjde var sizlere ve bizlere… Buyuruyor ki, Peygamber Efendimiz:

(*Leyse min abdin yekùlü lâ ilâhe illa'llàhu miete merreh*) “Günde yüz defa *Lâ ilâhe illa'llàh* diyen hiç bir kul yoktur ki, (*illâ beasehu'llàhu yevme'l-kıyâmeti ve vechühû ke'l-kameri leylete'l-bedri*) kıyamet gününde Allah onu, yüzü dolunay gibi pırıl pırıl olarak ba'seder, diriltir.”

Günde yüz defa *Lâ ilâhe illa'llàh* diyen kimse, ba'su bade'l-

---

[68] Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.103, no:994; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.8, no:6021; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.56, no:179; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.96, no:16830; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XVIII, s.312, no:19502, 20628.

mevt'te, ölümden sonra dirilme zamanında; hani kabirden kalkacak, mahşer yerine gidecek ya insanlar, o zaman; ayın on dördünde, gökyüzünde ayın yusyuvarlak pırıl pırıl olduğu gibi bir yüzle kabrinden kalkar. Mahşer yerine ay yüzlü olarak gider. Yüzü pırıl pırıl, dolunay gibi parlayarak gider.

(*Ve lem yürfa' li-ehadin yevmeizin amelü efdalü min amelihî*) "Allah'ın divanına o gün, onun bu sevaplı işinden daha büyük bir sevap, götürülmez. Allah'ın huzuruna götürülen amellerin içinde, ondan daha sevaplı bir amel yok... (*İllâ men kàle misle kavlihî ev zâd*) Ancak onun söylediği gibi söylerse veyahut daha fazla söylerse, onun sevabı var."

Demek ki, *Lâ ilâhe illa'llah* demeyi Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor. İşaret buyuruyor. Hiç olmazsa günde yüz defa *Lâ ilâhe illa'llah* diyeceğiz ki, "Yüzümüz dolunay gibi pırıl pırıl parlayarak mahşer yerine varalım! Allah'ın sevdiği bir kul olarak, nurlu bir kul olarak, mahşer yerine varalım! Çok büyük sevaplar bulalım!" diye.

İnsan yolda yürürken, o alimin yaptığı gibi kitabı alıp yürüyebilir ama, o biraz zor... Yürürken kitap okumak kolay bir şey değil... Ama, yürürken zikretmek kolaydır. *Allah* demek, *Lâ ilâhe illa'llah* demek, *Sübhàna'llah* demek, *Salât u selâm* getirmek... Bunların hepsi zikrin çeşitleridir, hepsi çok sevaptır. Onun için, bunu da söylemiş oldum.

Ben şimdi Broadmeadovvs Camii'nde vaaz edeceğim diye terledim, telaşlandım. Bu kardeşlerime hayırlı bir şeyler söyleyeyim de, ömürleri boyunca istifade etsinler diye, onları seçmeğe çalıştım. Onun için, benim sözlerim banda da alınıyor, el-hamdü lillâh... Siz de aklınızın bandına alın da, inşâallah bu zikirleri de yapın! Gecenin, gündüzün size nidasını unutmayın! Rasûlüllah'ın, Havz-ı Kevser'i başında sızı beklediğini unutmayın! Böyle güzel işleri yapmağa devam edin!

f. Müslümanı Sevindirmek

Gelelim bir başka hadis-i şerife… Tabii, aslında herhalde bir yerde kesmemiz lâzım. Ne kadar oldu bilmiyorum konuşma, bir saat oldu mu? Olduysa, hemen keseyim.

Muhterem kardeşlerim! Peygamber SAS Efendimiz uzun konuşmazdı. İnsanların hoşlanacağı kadar konuşurdu, ondan sonra bırakırdı. Bir tane hadis daha okuyayım da, oradan kesiverelim:[69]

مِنْ أَحَبِّ الأَعْمَالِ إِلَى اللهِ تَعَالٰى: إِدْخَالُ السُّرُورِ عَلَى الْمُسْلِمِ ،

أَوْ أَنْ تُفَرِّجَ عَنْهُ غَمًّا ، أَوْ تَقْضِيَ عَنْهُ دَيْنًا ، أَوْ تُطْعِمَهُ مِنْ جُوعٍ

---

[69] Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.239, no:684; Ebû Şerik Rh.A'ten.
Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.432, no:16414; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.26, no:24199.

(ابن المبارك عن أبي شريك مرسلا)

RE. 448/3 (*Min ehabbi'l-a'mâli ila'llàhi teàlâ: İdhalü's-surûri ale'l-müslimi, ev en tüferricu anhü gammen, ev takdıye anhü deynen, ev tut'imehû min cûin*)

Abdullah ibni'l-Mübarek Hazretleri'nden rivayet edilmiş bu hadis-i şerif, mürsel olarak. Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde buyuruyor ki:

(*Min ehabbi'l-a'mâli ila'llàhi teàlâ*) "Allah-u Teàlâ Hazretleri'ne en sevgili, en sevimli olan ibadetlerden birisi de şudur. Allah'ın en çok sevdiği… Tabii, namaz kılanı seviyor, oruç tutanı seviyor, hacca gideni seviyor. Kur'an okuyanı seviyor... Allah'ın en sevdiği işlerden birisi de nedir? Yapılan işlerin en sevimlilerinden birisi: (*İdhalü's-surûri ale'l-müslimi*) Müslümanın gönlünü sevindirmek, hoş etmek; müslüman kardeşin gönlüne sevinç sokmak, kalbini hoş etmek, onu memnun etmek, sevindirmektir."

(*Ev en tüferricu anhü gammen*) "Yahut, onun bir gamını, kederini ondan uzaklaştırmak." Nasıl uzaklaştırırsın, bir kardeşinin gamı, kederi varsa? Tabii düşüneceksin. Gamın cinsine göre değişir. Bu kardeşim gamlı, kederli. Neden kederli? Parası yok da ondan...

"—Al sana para; işini gör, sonra ödersin!"

Bunun gibi çeşitli sebepleri olabilir.

(*Ev takdıye anhu deynen*) "Yahut, ona borcunu ödeyivermek.

(*Ev tüt'imehû min cûin*) Yahut açsa, "Gel bizim evde beraber akşam yemeği yiyelim!' diyerek; yemek yedirtmektir." diyor.

Bunların hepsi hangi kapıya çıkıyor? Allah'ın en sevdiği işler, sıralanan işler, hepsi nereye çıkıyor? Bir müslüman kardeşin gönlünü hoş etmek... Oraya gidiyor hepsi. Borcunu ödeyivereceksin.

Meselâ, eski zamanda büyük bir alim bir şehre gelmiş. Orada bir talebesi varmış, alim bir kimseymiş, takvâ ehli bir insanmış.

Ona misâfir olacak, niyeti o; zengin adam ama, ziyaret edecek talebesini... Onunla ahbaplığı olduğundan sormuş:

"—Yahu!" demiş, "Falanca diye bir şahıs vardı burada, nerede?" demiş.

Demişler ki:

"—Hapiste, hapse tıkıldı."

"—Niye hapse tıkıldı? Bir suç mu işledi, bir kabahat mi işledi?"

"—Yok... İyi insan, takvâ ehli insan, kabahati yok ama; birisine borcu vardı, borcunu ödeyemedi zavallıcık. Borcunu ödeyemediği için alacaklısı bastırdı, hapse tıktılar."

"—Yaa, öyle mi? Yâni, kusuru yok ama fakirliğinden, borcunu ödeyemediğinden hapiste... Kime borcu var?"

"—Falanca şahsa..."

O talebesinin borcunu ödemiş, şu kadar dinar neyse, parasını vermiş. Hiç görünmeden gitmiş oradan... Neden? "Mahcup olur talebem! Borcunu ödediğim için ezilir, büzülür." diye.

Hayrı kimin yaptığını bilmesin! Allah biliyor, kâfi değil mi? Kâfi... Allah biliyor diye borcunu ödedi, hapisten çıkarttı ama, görüşmeden kaçtı oradan, o şehirden... Adamcağızı üzüntüden kurtarmış oldu.

Veyahut, aç bir kimseyi doyurmak. Şimdi burada, açlık yok elhamdü lillâh! Çünkü kıtlık yok; ekmek bol, et ekmekten daha bol... Her şey var; kebap istersen kebap, başka çeşit istersen başka çeşit. Her şey var ama, bana Kuzey Irak'tan bazı kimseler geldi, diyorlar ki:

"—Hocam, bizim evlerimizde öğleyin yemek yiyenlerimiz akşam yemiyor; ancak öğleyin yemeyenlerimiz akşam yiyor. Yani, evin hanımı öğleyin, evin beyi akşam geldiği zaman yiyor. Günde bir öğün yiyoruz. Maaşlarımız ay sonuna kadar kat'iyyen yetmiyor. En yüksek maaşlımızın bile, on günlük yiyeceğe yetiyor; yirmi gün açız. Bir sene de et yemeyen insan oluyor." diyor.

Yani, her tarafı burası gibi sanmayın! Yirminci Yüzyıl'da bazı yerlerde çok mahrumîyetler var: Makedonya, Yugoslavya, Bosna, Çeçenistan...

Özbekistan'dan bir misal vereyim:

Devlet başkanının yanında, yüksek dereceli bir memur, bizim ihvanımızdan. Kardeşimiz, ihvanımız oldu. Ama dürüst, rüşvet almayan, hırsızlık yapmayan dürüst bir insan… Bizim arkadaşımızın evine gelmiş. Oraya gönderdiğimiz arkadaşımızın evine… Orada konuşmuşlar, giderken bayılmış.

Arkadaş hastaneye götürmüş, muayene ettirmiş. "Açlıktan bayılmış." demişler. Yani şu bizim beyaz ekmeği bulamıyorlarmış. Sabahleyin iki tane ceviz yemiş. O da akşama kadar yetmiyor, iki cevizle karın doymuyor; şekeri mi düştü, tansiyonu mu düştü, ne olduysa? Pat diye düşmüş, bayılmış.

Bu durum, Peygamber Efendimiz'in zamanında da böyleydi. Öyle açlık vardı ki, bazen bir hurmayı alırlardı. Birisi ağzına alırdı biraz emerdi, tat alıyor, şeker alıyor biraz. Ondan sonra ötekisi alır, ötekisi emerdi... Başkasının ağzından çıkan yenir mi? Ne yapsın, bir hurmayı bile bir kişi yutamıyor; böyle ağızdan ağıza değişirlerdi.

Imam-i Gazali anlatıyor: Birisi bir hayvan kesmiş. Başını bir fakir aileye göndermiş. Alın bunu, derisini yüzün, ateşte pişirin-ütüleyin. İşte dilini yiyin, yanağını yiyin, neyse işte baş eti… Şimdi, adam almış eti, çoluk-çocuk evde aç ama; filanca kardeşim daha üç-dört gündür aç diye tanıdığı bir başka arkadaşı varmış, ona göndermiş hayvan kafasını… O da almış, çocukları birkaç gündür aç ama; onun da tanıdığı başka bir aile varmış, o da ona göndermiş… O da ötekisine göndermiş… O da ötekisine... Yani hepsi, kendisinden daha muhtaç olan kardeşine gönderiyor.

Altıncısından sonra, altıncısı da, eline bir kafa geldi ama; benden daha muhtaç filanca kardeşim diye birinci adama göndermiş. Kellenin birinci adamdan geldiğini bilmiyor tabii... İmam-i Gazali anlatıyor böyle bir olayı. Yedi ev dolaştıktan sonra, tekrar birinci eve gelmiş, artık orada yenmiş.

Ama, Bakın İslâm kardeşliğinin güzelliğine ki, kendisi muhtaç olduğu halde, kardeşine veriyor, sevap alıyor. O ötekisine veriyor,

sevap alıyor. o ötekisine veriyor sevap alıyor... Yine birinci evde yeniliyor et ama, altı aile sevap kazanmış oluyor. Yedi aile sevap kazanmış oluyor filan..

Böyle açlıklar çok olmuş eski devirlerde, Peygamber Efendimiz'in zamanında. Şu anda da dünyanın bazı yerlerinde var. Afrika'da biliyorsunuz, bazı insanlar açlıktan ölüyor. Çocuklar, hayvanlar kuraklıktan, açlıktan ölüyorlar. Tabii, o zaman da öyleydi. Onun için, Efendimiz sevindirmenin çeşitlerini sayarken: "Ya bir gamını, kederini giderirsin, ya borcunu ödersin, ya da açsa doyurursun!" diyor.

Bir gün Peygamber Efendimiz SAS evde yiyecek bulamadı da çıktı. Bu da Ebû Eyyub el-Ensari Efendimiz'in rivayet ettiği bir hadis-i şeriftir. Neden? Aç kalınca, insanı uyku tutmaz. Karnı aç oldu mu, uyuyamaz insan…

Evinden karanlıkta çıktı yürüyor. Bir karaltıyla karşılaştı. Elektrik yok, kandil yok, böyle karanlıkta yürürken; birisiyle karşılaştı. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimizmiş.

"—Selâmün aleyküm!"

"—Ve aleyküm selâm…"

"—Yâ Ebâ Bekir. Gecenin bu vaktinde ne arıyorsun dışarıda?

Dedi ki,

"—Ya Rasûlallah. Evde yiyecek bir şey yoktu da, karnım zil çalıyordu da; onun için işte dışarıya çıktım. Biraz avutayım midemi diye."

"—Pekiyi…" dedi, beraber yürümeğe başladılar. Biraz sonra iri bir karaltıyla karşılaştılar.

"—Kim o?.."

"—Ömer, yâ Rasûlallah!"

"—Ya Ömer! Gecenin bu vaktinde ne arıyorsun sokakta?"

"—Karnım aç da, yâ Rasûlallah! Evde yiyecek bir şey yoktu da, dışarıya çıktım. Biraz yürürsem avunur midemin sancısı diye düşündüm." dedi.

Beraber üç kişi oldular.

Bakın. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz fakir insan değildi ama, para tutmuyordu yanında; Allah yolunda veriyordu. Peygamber Efendimiz de, gündüz gelen malı-parayı akşama bırakmazdı, dağıtırdı. Avuç avuç dağıtırdı. Gece gelirse, sabaha bırakmazdı. Sabah gelirse akşama bırakmazdı; Ne gelirse dağıtırdı. Ayırsa ayırabilirdi, depo etse depo edebilirdi ama;

(*Yevmün cedîd, rızkun cedîd*) Her gün Allah rızkı veriyor diye olanı dağıtırdı. Çünkü çevresindeki insanlar çok fakirdi, günlerce aç duran insanlar vardı. Nihayet üçü birden geceleyin kalktılar, Ebû Eyyub el-Ensari Hazretleri'nin kapısını çaldılar: Tak, tak, tak ki, Ebû Eyyub el-Ensari.

Onun evi, Peygamber Efendimiz'in şimdiki türbesinin kıble tarafında, çok yakında idi. Yıktılar şimdi Suudlular orayı. Söyle sol ileride, yani on metre kadar solda diyebiliriz; orada idi. Kapısını çaldılar.

Kapıyı açtı, onları görünce Ebû Eyyub el-Ensari:

"—Buyurun yâ Rasûlallah!" dedi, çok sevindi.

Ebû Bekr-i Sıddîk, Ömerü'l-Faruk, Peygamber-i Zişanımız içeriye girdiler. Hemen onlara bir hurma dalı getirdi.

Izk deniliyor. Böyle üstünde hurmalar olan, yarısı olmuş, yarısı olmamış hurma; çok güzel, çok makbuldür. Hurma böyle ucundan yumuşamağa başlar, orası ballanır, tatlı. Öbür tarafı da kıtır kıtır olur. O ballı tarafıyla, tatlanmış tarafıyla, daha henüz yumuşamamış tarafı çok güzel olur, tatlı olur yani. O olmamış tarafı biraz buruk olur. Öbür tarafı tatlı olur, katık olur birbirine… Hemen öyle bir dal getirdi:

"—Buyurun, bundan aladurun ya Rasûlallah!" dedi.

Oturdular, o hurmadan atıştırmağa başladılar.

Arka tarafa gitti hemen bir oğlak kesti, pişirdi, getirdi. Peygamber SAS Efendimiz'in ve arkadaşlarının önüne koydu da, Peygamber Efendimiz merhametinden dedi ki:

"—Yâ Ebâ Eyyûb. Bundan bir tabak da Fatıma'nın evine göndersene... Biliyorum ki, günlerdir böyle yemek yemedi kızım Fatıma!" dedi.

Onun için, o zamanlar açlık çoktu. Biz genel mânâsıyla anlayacak olursak, "Müslüman kardeşimizi sevindirecek işler yapmak çok sevaplıdır." diye bir sonuç çıkartabiliriz. Birbirinizi sevindirin, birbirinizin gönlünü alın, birbirinizin kalbini yapın, birbirinizin gönlünü hoş etmeğe çalışın! Çünkü, çok sevaptır.

Gönül yapmak, Kâbe bina etmek gibi sevaptır. Gönül yıkmak, Kâbe'ye hücum edip, Kâbe'yi yıkmak gibi günahtır. Çünkü insanın gönlü, mü'minin gönlü, Allah indinde Kâbe'den daha hürmetlidir. Peygamber Efendimiz Kâbe-i Müşerrefe'ye dönmüş, hitaben diyor ki:

"—Yâ Kâbe! Ne kadar güzelsin, ne kadar mübareksin, ne kadar hürmetlisin amma; Allah'a yemin olsun ki, mü'minin kalbi, Allah indinde senden daha hürmetlidir." diyor.

Mü'minin kalbini kırmayacaksın! Fakir de olsa, mü'minin kalbini kırmayacaksın! Kalp yıkmayacaksın, gönül yıkmayacaksın; insanları sevindirmeğe çalışacaksın, gönül almağa çalışacaksın! Hediye vereceksin, derdini, gamını, kederini gidermeğe çalışacaksın! Açsa doyuracaksın, çıplaksa giydireceksin! Yardıma ihtiyacı varsa, yardım edeceksin! Yerine göre o, yerine göre bu…

Müzdelife"den Mina'ya geliyorduk, gündüz. Nasıl hararet, nasıl sıcak, yollar nasıl tıkalı, araba adım adım gidiyor. Motorlar homur homur çalışıyor, hararet yüzümüzü yakıyor böyle... Otobüsün kapıları filan açık, dışarıdan da sıcak geliyor zaten; önde oturuyoruz. İhvanımızdan bir tanesi, Allah razı olsun, kapıdan geldi, "Es-selâmü aleyküm!" dedi, hemen otobüse atladı. Zaten otobüs gitmiyor, duruyor.

"—Su ister misiniz?" dedi, şakır şakır bardağa su doldurdu, Hocamız Rahmetu'llâhi Aleyh'e ikram etti, bana ikram etti.

İşte orada bir avuç altın versen, o kadar makbule geçmezdi. Yâni orada, tam böyle sevabı kazandı. Çünkü, kurumuşuz sıcaktan... Otobüsten de inemiyoruz, çadırın yerini kaybederiz, bulamayız diye. Otobüste de soğutucu yok, buzdolabı yok ki,

hemen gidelim oradan su alalım.

O zamanlar biraz daha zordu işler. Şimdi artık satıcılar dağın tepelerine bile her şeyi götürüyorlar. Sevr Dağı'na tırmandık da, bir buçuk saatte tırmandık, şu Sevr Dağı'nın tepesine… Yukarıda kahve içtik, çay içtik, meşrubat içtik. Oraya sırtında çıkarıyor bedeviler. Biz kendimizi zor çıkartıyoruz, o sırtında kasayla çıkıyor, orada satıyor. Helâl olsun yani, ne kadar istese, insan severek veriyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Gönül yapmak çok sevaptır. Birbirinizin gönlünü almağa, yapmağa çalışın! Birbirinizi sevin, Allah da sizi sevsin!

Allah-u Teàlâ Hazretleri bizi sevdiği kullarından eylesin… Sevdiği amelleri işlemeğe muvaffak eylesin... Sevdiği yollarda eylesin... Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesinden ayırmasın... Ahirette cennete giderken, Havz-ı Kevseri başında Peygamber Efendimiz'e uğramayı, onun elinden kâseleri alıp Havz-ı Kevser'den nûş etmeyi nasib etsin... Peygamber Efendimiz'le beraber cennete girmeyi nasib eylesin… Cemaliyle

cümlemizi müşerref eylesin...

g. Tarikat Nedir?

İnecektim ama, bir kâğıt geldi. Tarikat'in ne olduğunu açıklar mısınız diye soruyor bir kardeşimiz.

Muhterem kardeşlerim. Allah-u Teàlâ Hazretleri, Kur'an-ı Kerim'de buyuruyor ki:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا . وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (الشمس:٩-١٠)

(*Kad efleha men zekkâhâ. Ve kad hàbe men dessâhâ.*) "Kim nefsini terbiye ederse felâh bulur; etmezse mahvolur, perişan olur." (Şems, 91/9-10)

Başka ayet-i kerimeler de var:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى . وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى (الأعلى:١٤-١٥)

(*Kad efleha men tezekkâ. Ve zekere'sme rabbihî fesallâ*) "Doğrusu iman edip nefsini tezkiye eden, Rabbinin adını anıp ona güzel kulluk eden felâha, kurtuluşa ermiştir." (A'lâ, 87/14-15) buyruluyor.

Şimdi, bizim vücudumuz var. İşte elimiz, ayağımız, gözümüz, kulağımız, etimiz, kemiğimiz, iliğimiz, sinirimiz, diş yapımız var... Bir de ruhumuz var. Biliyoruz ki ruh ebedidir. Yani ölmez, insanın ruhunu biliyoruz. Bilmiyoruz ama, olduğunu biliyoruz. Çünkü, ruhun ne olduğunu bilmek kolay bir şey değil.

Bir de nefsi var insanın, nefsi emmâresi var. Nefsi emmâre nedir? İnsanın nefsi, insanın içinde insana kötü şeyleri emreden bir latife, bir varlık... Ruh gibi tarifi zor olan bir şey...

İnsanın içinde, insanın nefsi emmâresi:

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلاَّ مَا رَحِمَ رَبِّي (يوسف:٥٣)

(*İnne'n-nefse leemmâretün bi's-sûi illâ mâ rahime rabbî*) [Çünkü nefis aşırı derecede kötülüğü emreder. Ancak Rabbimin merhamet edip esirgediği müstesnadır.] (Yusuf, 12/53)

Nefis insana böyle günahlı şeyleri emreder. Yani zevk u sefayı, şehevat-ı nefsaniyeyi telkin eder. Bunu yap, şunu yap diye ister, böyle olmadık şeyleri ister. İnsan nefsinin hevâ ve hevesâtına uyarsa, şehevât-ı nefsaniyesine uyarsa, helâk olur. Günahlara dalar, dünyası, ahireti mahvolur. Dünyada hapisleri, zindanları boylar. Parası pulu gider, rezil rüsvâ olur. Ahirette de cehenneme gider, yanar, azap çeker; mü'min olsa bile.

Bu nefsi ne yapmak lâzım? Terbiye etmek lâzım, Islah etmek lâzım, yola getirmek lâzım. Buna ne deniliyor? Tezkiye-i nefs. Nefsi temizlemek deniliyor. Pis huylarını ondan almak... Buna güzel huyları öğretip, iyi bir nefis, nefs-i mutmainne haline getirmek gerekiyor.

Nefs-i mutmainne nedir? Olgun, durgun, vakarlı, ölçülü, dengeli, öyle kötülükleri emretmeyen; ibadeti isteyerek yapan nefis, Allah yolunda isteyerek çalışan nefis demek...

Meselâ, sen geceleyin teheccüd namazına kalkmağa zorlanıyorsun ama; mü'min-i kâmil geceleyin teheccüd namazına kalkmaktan öyle zevk alıyor ki, zevkle kalkıyor, zevkle namaz kılıyor. Orucu zevkle tutuyor, hayrı hasenatı zevkle yapıyor, Allah yoluna malını zevkle veriyor, Allah yoluna canını zevkle veriyor. Bu, neden oluyor? Nefsi terbiye olduğu için oluyor.

Terbiye etmek, nefsi tezkiye etmek…

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا (الشمس:٩-١٠)

(*Kad efleha men zekkâhâ. Ve kad hàbe men dessâhâ.*) "Kim nefsini terbiye ederse felâh bulur. Nefsini terbiye etmeyen, tezkiye

etmeyen, kötü huylarını nefsinde bırakan; o kötü huylarına tabi olan da helâk olur. Çok ceza çeker. Dünyada, ahirette hüsranda olur." (Şems, 91/9-10) diye ayet-i kerime bildiriyor, Kur'an-ı Kerim bildiriyor.

İşte, bu nefsi terbiye etmek gerektiği için, çalışma yapmak lâzım. Hangi yollarla bir nefis terbiye olur? Söyle soralım:

"—Yabani bir atı terbiye etmek için, (stad) mı diyorsunuz siz?"

Stud yazıyor. Stadlarda, İrfan beyin evinin karşısında vardı. oralarda bir yerde terbiye ediyorlar. Polisler atlarını terbiye ediyor. Kalabalığa karşı ne yapacak, nasıl yan verecek, nasıl söyle kalabalığı ittirecek arkasıyla filan... Bu bir terbiye...

Köpekleri terbiye ediyorlar. Köpek nasıl terbiye olunur? Gel deyince gelecek, git deyince gidecek.

Bir arkadaş anlatıyor: Köpeği varmış evde; polisten satın aldığı köpek, terbiyeli köpek… Eve memur gelmiş. Su saatine, elektrik saatine bakacak; imzayı atacak, parayı oradan mı alıyor, makbuzu mu veriyor neyse? Eve doğru hello diye bağırarak gelmiş. Köpek orada... Köpek de yanında tin, tin dolaşıyormuş.

O da, köpek de yürümüş. Seslenmiş, evde kimse yok, arkadaş evde değil... Arazi geniş. Evde kimse olmayınca, barakaya bakmış. Barakada alet-edevat var... Köpek de tin, tin yanında... Kocaman köpek, kazık kadar köpek, bir şey yapmıyor. Adamla beraber barakaya gitmişler. Adam barakada kimse yok diye, beğendiği bir aleti almış. Para edecek bir aleti çalacak götürecek. Aleti almış giderken, köpek bir yakalamış kolunu… Yani, hırsızlık anında yakalamış. Neden? Terbiyeli köpek, polis köpeği…

Adam çekmek istedi mi, dişini sıkıyormuş. Kıpırdamadığı zaman gevşetiyormuş. Gevşetti, herhalde bırakacak galiba derken; çekmek istediği zaman, gene sıkıyormuş. Bırakmıyormuş hayvan. Yani öldürmüyor da, bırakmıyor da; öyle tutuyor. Acımasın diye gevşetiyor ağzını ama elini çekmek istediği zaman; dişleriyle acıtıyor, sıkıyor, kıpırdama diyor yani. Kıpırdama, eller yukarı diyor. Eller yukarı değil, elini ağzımdan çekme diyor yani; öyle bekletmiş o adamı… Elinde çaldığı parça, böyle beklettirmiş.

Neden sonra arkadaş gelmiş. Adam kan ter içinde:

"—Seni mahkemeye vereceğim. Mahkemede süründüreceğim!" bilmem ne, bilmem ne, başlamış arkadaşa bağırmağa…

Arkadaş da demiş ki:

"—Yok, hiç boşuna çırpınma, senin buraya gelmeğe hakkın yoktu; evin burasına gelmeğe senin hakkın yoktu. Sen, evde kimse yok diye buraya geldin, Hırsızlık yapmağa kalktın. Köpek terbiyeli, seni yakaladı. Sen orada saate bakıp, oradan gidecektin. İçeriye gelmen, senin kötülüğünü gösteriyor. Ben de seni hırsızlık yaptı diye şikâyet edeceğim!" deyince, ses çıkartmamış, bileğini oğuştura oğuştura gitmiş. Bir daha da oraya direkt gelmemiş, o köpeğin olduğu yere…

Ne demek istiyorum? Köpek bile terbiye oluyor. At terbiye oluyor, kuş terbiye oluyor. Eşref-i mahlûkat olan insan terbiye olmaz mı? Olur. Nasıl olacak? Metodu var... Metod nedir? Tarikat'tir. İnsanın insan-ı kâmil olmasının metoduna ne derler?

Tarikat derler.

Tarikat biraz kötü bir şey galiba? Yani, herkes böyle aleyhinde gazetelerde yazıyorlar filan.. Hu çeken adamlar, tesbihli adamlar, böyle uzun sakallı, çatık kaşlı filan.

Hayır! Tarikat, Yunus'u eğiten metod... Tarikat, Mevlânâ'yı eğiten metod... Mevlânâ'yı seviyor musun? Yunus'u beğeniyor musun? Beğeniyorum. Neden? Çok ahlâklı, çok olgun bir insan. İşte onu olgun insan yapan metod, o tarikat...

İnsan nasıl olur da insan-ı kâmil olur? Nasıl olur da kötü huylarını bırakır? Nasıl olur da nefsini ıslah eder, terbiye eder, tezkiye eder?

Bu bir ilimdir. İşte bu ilme tarikat ilmi derler, tasavvuf ilmi derler. Bu yoldan geçerse bir insan, nefsini terbiye ederse, cennetlik olur. Nefsini terbiye etmezse, dünyada ahirette, ayet-i kerimenin bildirdiği gibi rezil rüsvâ olur.

Bu terbiyeden, bizim eski büyüklerimizin hepsi geçmiştir. Yüzde doksanı geçmiştir. Tabii, geçmeyen de ham kalmıştır. Geçen Mevlâsını bulmuştur, erenlerden, evliyadan olmuştur. Asırlarca nâmı hürmetle yad edilmiştir, sözleri baş tacı edilmiştir, sevgisi gönüllerde yer tutmuştur.

Allah-u Teàlâ Hazretleri, bizleri o güzel terbiyeyi alanlardan eylesin... İnsan-ı kâmil olanlardan eylesin... Tam müttakî müslümanlardan, muhsin müslümanlardan olmaya muvaffak eylesin...

Bi-hürmeti habîbihî muhammedeni'l-mustafâ, ve bi-hürmeti esrari sûreti'l-fâtihah...

29. 12. 1995 Broadmeadows Camii
Melbourne-Australia.

23. AİLE EĞİTİM ÇALIŞMALARI

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû!

Aziz ve sevgili kardeşlerim!

Muhterem kardeşimiz Yusuf İbrâhim'e ve diğer misâfirlerimize sevgilerimizi, selâmlarımızı ve Cenâb-ı Hak'tan hayır dileklerimizi sunuyoruz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri dünya ve ahiretin bildiğimiz, bilmediğimiz her türlü hayırlarına cümlenizi, cümlemizi nail eylesin…

Muhterem kardeşlerim! Ben burada uzun bir konuşma yapacaktım; her gün bir konuşma yapmamız gerekiyor, günlerimizi değerlendirmiş olmak bakımından… Fakat bugün böyle misâfirlerimizle bir protokol açılış konuşması mahiyetinde olduğu için, bugün detaya girmeyelim! Avustralya'daki kardeşlerimize ve bu toplantıları tertip eden, düşünen organizatör kardeşlerimize çok teşekkür ederiz.

a. Bütün Aileye Yönelik Bir Eğitim

Belki şaşıracaksınız ama biz kardeşlerimizin buradaki bu atılımlarından ders aldık; bunlar bir sünnet-i hasene ortaya koydular ve biz bu güzel adeti Türkiye'de bunlardan cesaret alarak yaptık. Ondan sonra Avrupa'da, İsveç'te, Hollanda da, Almanya'da, İngiltere'de ve Amerika'da; buradan ilham alınarak, yani Burası örnek alınarak Aile Eğitim Toplantıları yapıldı.

Tabii buradaki güzel yenilik nedir? Buradaki güzel yenilik, kardeşlerimizin cesaretle çok geniş bir yer tutmaları. Meselâ bir Üniversiteyi tuttular. Monash Üniversitesi veya Warnambool Universitesi gibi bir yeri tuttular. Biz böyle bu kadar büyük konferans salonlarıyla, spor tesisleriyle, arazileriyle, lojmanlarıyla geniş yer tutmayı daha önce yapmamıştık.

İkincisi: Yılbaşı eğlencelerinin, toplantılarının, günahlı merasimlerinin yapıldığı zamanda; kardeşlerimizi şehrin çirkefinden, günahlarından aldılar, bu uzun tatilde onları günahlardan uzaklaştırdılar. Yangından çok kıymetli malzemeyi kaçırmak gibi bir şey bu… Yani orada yangın var, günah var

çünkü; o günahtan kardeşlerimizi kaçırmış oluyorlar, bu güzel bir şey…

Bir de üç tabakaya hitap eden kompleks bir eğitim, tam bir eğitim var. Yetişkin beylere eğitim; bir... Hanımefendilere eğitim; iki... Çocuklara eğitim; üç... Yani, ailenin hepsini hedef alan bir eğitim çalışması. Bu da orijinal bir şey oldu. Çünkü bu zamana kadar biz yaptığımız toplantılarda, ya erkeklere konferans tertipliyorduk, ya hanımlara konferans tertipli-yorduk; ya da çocuklar Gençlik Kampı yapıyorlardı.

Ama, hepsini birden böyle beraber düşünmek, bir arada; hanımları rahat ettirmek- dinlendirmek, beyleri dinlendirmek, çocukları eğlendirmek; ondan sonra da eğitmek, güzel şeyler öğretmek. Dini bakımdan sevaplı olan şeyleri öğretmek… Bu bir güzel adet oldu, adet-i seniyye oldu, adet-i hasene oldu. Kim güzel bir adeti ortaya koyarsa, o adet ondan sonraki insanlar tarafından beğenilir taklid edilirse; onu ilk çıkartanlara sevap verilir. Sonradan yapanların kazandıkları sevaplar aynen ilk yapan insana verilir, ama onlardan bir şey eksilmeden…

Şimdi ben Allah'ın lütfuyla görüyorum ki, Avustralyalılar Türkiye'deki kardeşlerimizin küçük bir bölümünü teşkil ediyorlar. Yani biz Türkiye'de milyonun üstünde bir grubuz, kuvvetli bir grubuz; Radyolarımız var, yayınlarımız dergilerimiz var, müesseselerimiz var, holdinglerimiz var, şirketlerimiz var, vakıflarımız var, yüzlerce derneğimiz var. Büyük bir grubuz ama, Avustralya'da böyle küçük bir şube gibi görünen bir kısım bizi geçti. Tebrik ediyoruz.

Bizi geçtiler ve her yerde yaptığımız çalışmalardan bu kardeşlerimiz, yani sizler sevap alıyorsunuz. Neden? Güzel bir adet'i başlattınız. Bu güzel adet nedir? Ailenin bütün fertlerine İslâm'ın öğretilmesi. Ne hanımlar mahrum kalıyor, ne beyler, ne yaşlılar, ne çocuklar., herkes istifade ediyor.

Bu bakımdan, bunu düşünen kardeşlerime hayranlık duyuyorum, dua ediyorum, Allah büyük mükafatlar versin. Zaten büyük sevap lar veriyor diye tahmin ediyorum ve kendilerini tebrik ediyorum.

Ayrıca tabii biliyorsunuz ki, bir güzel atasözümüz var. Bizim dedelerimiz söylemişler:

Ma'rifet iltifata tâbîdir;
Müşterisiz meta' zâyîdir.

Yâni, sen ne kadar güzel bir şey yaparsan yap, onu anlayan, takdir eden, alan, onu kabul eden müşteri, talep eden talip, istekli olmazsa, onun kıymeti olmaz.

Şimdi güzel bir program ortaya koyuluyor. Bu güzel programı sizler de takdir ediyorsunuz, takdir buyuruyorsunuz, katılıyorsunuz. Siz katılmasanız, biz burada ne yapacağız? Yani, sizin de katılmanız çok önemli bir şey.

Hani dükkânlarda eskiden yazılırdı, bilmiyorum şimdiki insanlar onun mânâsını biliyor mu:

"—Müşteri velînîmetimdir."

Ne demek? "Müşteri olmazsa, ben bu dükkânda ekmek kazanamam!" demek. Yani şimdi burada siz katılımcıların da çok

büyük ecriniz, sevabınız var. Bir hayrın oluşmasında sevap kazanıyorsunuz inşâallah... Ben anlatacağım önümüzdeki günlerde, yani İslâm dergisinde…

b. İslâm'ı Öğrenme ve Öğretme Çalışması

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki: Müslüman ya alimdir, ya müteallimdir. Yani, ya kendisi biliyor, öğrenmiş alim, ya da öğrenecek, öğrenmek yolunda olacak. Bunun dışında üçüncüsü yoktur diyor. Tabii, başka hadis-i şeriflerde meselâ dinleyen de öğrenciye katılıyor, dinleyen de öğrenci sayılıyor; onları seven, destekleyen de onlardan sayılıyor ama; kısa söylemek gerekirse: İslâm'a göre bir alim var, bir de öğrenci var, müteallim var; üçüncüsü yok.

Yani müslüman ya alimdir, ya bilmiştir, öğrenmiştir, ya da öğrenecektir. Devamlı bir ilmi çalışma… İlim, alim, müteallim cennettedir. Üçü de cennetedir. Allah ilmi de cennete sokacak, alimi de cennete sokacak, müteallimi, öğrenciyi de cennete sokacak…

Bu bir ilmî çalışma olduğu için, hem de öyle bir yerde bir ilmî çalışma ki, gayr-i müslim bir ülke, müslümanların hakim olmadığı bir ülke, müslümanca yaşanılmayan bir ülke; müslüman adetlerine aykırı adetlerin, Ahlâkın, huyların- davranışların yaygın olduğu bir ülke; açık gezerler, içki içerler, günah işlerler; kumar oynarlar, zina ederler, çeşit çeşit şeyler yaygın ve revaçta. Gizli de değil, utanmak da yok, âşikâre ve yaygın. Şimdi böyle bir yerde insanın İslâm'a bağlı olması, müslüman olması, İslâm'ı öğrenmeğe çalışması: savaş meydanında cihad eden mücahid gibidir. Çok büyük sevabı vardır bunun.

Bunu neye kıyasen söylüyorum? Gafillerin çok olduğu çarşı-pazara müslüman giderse; salât ü selâm getirerek, tesbih çekerek giderse; sanki mücâhid gibi oluyor, sevap kazanıyor. Çünkü orada yalan yere yemin edilir, yanlış ölçülür-tartılır, adamlar kandırılabilir filan ya…

İşte bozuk bir muhitte insan iyi olarak kaldı mı, iyi olarak kalma çalışması yaptı mı; çok büyük sevap kazanıyor. Siz bir de

bunu kazanıyorsunuz muhterem kardeşlerim. Yani direniyorsunuz ya müslüman kalacağım diye, İslâm'dan ayrılmayacağım diye sarılıyorsunuz ya sımsıkı İslâm'a, ben müslümanım diyorsunuz ya, ben müslüman kalacağım diyorsunuz ya… Bu adamlar tıraş oluyor, siz sakal bırakıyorsunuz. Bu adamlar şortla geziyor, bizim kardeşlerimiz cübbeyle geziyor. Hanımlarımız tepeden tırnağa başörtüyle geziyor ya... Bu bir cihaddır işte, bir mücadeledir.

Şimdi biz bu mücadelenin sonunda Allah'ın lütfundan ümid ediyoruz ki, bu diyarlara İslâm'ı tanıtacağız, İslâm'ı anlatacağız, İslâm'ı yayacağız. Esas amacımız bu.

Nasıl sahabe-i kiram (*rıdvânu'llàhi aleyhim ecmaîn*) Hazretleri, Peygamber SAS Efendimiz'den İslâm'ı öğrendikten sonra yerlerinde durmadılar; rahatlarına bakmadılar, uzak diyarlara gittiler; oralarda şehid oldular, oralarda vefat ettiler. İstanbul'da kabirleri var, Semerkant'ta kabirleri var, Diyarbakır'da kabirleri var. Hiç ummadığınız yerlerde sahabe kabirleri var. Oralara gittiler, İslâm'ı anlatmak için…

Çünkü bütün insanlar kardeştir, hepimiz kardeşiz. Hazret-i Adem AS bizim babamızdır, atamızdır. Hazret-i Havva bizim annemizdir, hepimiz kardeşiz; biz bütün kardeşlerimizin iyiliğini istiyoruz. Hazreti Adem'den, Hazreti Havva'dan kardeşimiz olan bütün kardeşlerimizi nar-ı cehenneme düşmekten kurtarmak istiyoruz, bütün kardeşlerimizin iki cihanda mutlu olmasını istiyoruz, bütün kardeşlerimizin ahirette cennete girmesini istiyoruz, Allah'ın lütfuna mazhar olmasını istiyoruz. Hiç birisinin yanmasını istemiyoruz. Cennette bütün insanlara yetecek kadar yer var. Cehennemde de…

Bütün insanlar mü'min olsa, cennete girse, cennette insanların mülklerinde azalma olmayacak, parseller küçülmeyecek; cennet o kadar geniş, o kadar büyük. Cennete en son girecek olan insan, kendisine o kadar çok ikramlar verilecek ki, sanacak ki: "Allah bana en büyük ikramı verdi." Halbuki derece olarak en sonuncu, farkında değil… Bu yeryüzü kadar, bu semâvat kadar mülkler kendisine verilecek. Bu gökler ve yerler kadar yerler verilecek o en sonuncu insana... Yani artık cehennemden günahı kadar yanıp, cezayı çekip çıkmış, cennete en son girmiş kimseye…

Artık cehennemde yalnız kâfirler kaldı. Cehennemde kusurlu mü'min kalmadı, cezasını çekmeyen kalmadı, hepsi bu tarafa geçti. Artık o zaman ölüm kaldırılacak. Ölüm cennetle cehennem arasında, bir kara koyun şeklinde kesilecek. Artık ölüm yok…

Ehl-i cennete Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuracak ki:

"—Ey ehl-i cennet, buyurun, ni'metlerim sizinle… Ölüm yok, ebedi kalacaksınız."

Ehli cehenneme de diyecek ki:

"—Ey kâfirler, size de ölüm yok, cehennemde ebedi yanacaksınız!"

Cehennemin kapıları kapatılacak ve açılmayacak şekilde dayaklanacak. Yani, mü'sadeh kelimesinin mânâsı bu.

إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ . فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ (الهمزة:٨-٩)

(*İnnehâ aleyhim mü'sadetün. Fî amedin mümeddedeh*) [Bu ateşin kapıları da onların üzerine kapatılmıştır; uzatılmış direklere bağlı oldukları halde…] (Hümeze, 104/8-9)

Yani, arkasından böyle kütükler kapatılıp da, bir kapı hiç açılmayacak gibi olur ya; kapılar öyle kapatılacak, onlar orada yanacak.

Cennete en son girene bile, bu dünya kadar ve bu gökler kadar yer verilecek. Onun için, bizim kıskançlığımız yok, bizim güzel duygularımız var. Biz bütün insanların müslüman olmasını istiyoruz. Burada size bir vazife yüklemek istiyoruz, sizin vazifenizi hatırlatmak istiyoruz; siz sahabe gibisiniz, yabancı bir diyara gitmiş olan Peygamber Efendimiz'in ashabı gibisiniz. Hem burada müslüman olarak yaşayacaksınız, hem de başkalarına İslâm'ı öğreteceksiniz.

O insanlar da İslâm'ın güzelliğini görecek, Allah'ın emrini kabul edecek. Haramları haram bilecek, vaz geçecek. Helâlleri helâl bilecek, afiyetle onlardan istifade edecek. Onlar da bizim bu Yusuf İbrâhim kardeşimiz gibi, Allah'ın hak dinini kabul edecekler, onlar da doğru yola gelecekler.

Onların doğru yola girmesine biz vesile olduğumuz için de, bizler kat kat sevap alacağız. Tabii, bu bizim geliş gayemiz. Ama

asıl yakın gayemiz, yakın hedefimiz: Evlâtlarımızı müslüman yetiştirmektir.

c. Çocuklarımızı Dindar Yetiştirmek Çok Önemli

Almanya'da Alman hükümeti bir söz söylüyor, diyor ki:

"—Birinci nesil, Almanya'ya gelmiş çalışmakta olan birinci nesil düzelmiyor. Bu adamlar nasıl yetişmişlerse öyle kalıyor. Sakallıysa sakallı, namazlıysa namazlı, örtülüyse örtülü... Almanca da öğrenmiyorlar. Bu nesilde iş yok..." diyorlar.

"—İkinci nesil, bunların evlâtları... Bunlar Almanya'da yirmi sene, otuz sene çalışırken, burada doğdular. Almancayı öğrendiler, Almanya'yı biliyorlar amma; babalarından, annelerinden İslâm'ı da öğrendiler. Bunlarda biraz İslâm var, biraz da Alman kültürü var. Bu da ikinci nesil, bu da bize yaramaz!" diyorlar;

"—Üçüncü nesil bizim!" diyorlar. "Bunlar ikinci neslin evlâtları, bunlar artık İslâm'ı bilmeyecek, biz bunları Alman olarak yetiştireceğiz. Adı Ahmet olacak, Adı Hüseyin olacak, adı Türk isimlerinden her hangi birisi olacak; Tuncay olacak ve sâire olacak ama, diyecek ki: 'Benim dedem müslümanmış, cami diye bir yere giderlermiş.' diyecek. İslâm'ı unutacak." diyorlar.

Allah saklasın, tıpkı burada Brokenhill'de, bizim oralara gitmiş olan kardeşlerimizin tanıştığı bir takım Afgan kökenli Avustralyalılar gibi... Ağlaşmışlar ezan sesini duyunca, demişler ki:

"—Bizim dedelerimiz de böyle ezan okurlardı."

Ama şimdi İslâm'dan hiç bir şey bilmiyorlar, İslâm'dan hiç bir şey icra etmiyorlar. *Tin Mosque*'ler, Teneke Mescidleri çürümüş, yerle bir olmuş. *Gan Town*'lar, yâni Afgan köyleri dağılmıs, İngilizleşmişler. İslâm'la ilgileri kalmamış. bize geldiler. Bir kısmı, Aborjin'lerle evlenmişler, melezleşmişler. Bize geldiler, ağlıyorlar, üzülüyorlar, diyorlar ki:

"—Bize İslâm'ı öğretin! Biz müslümanız, biz aslımıza dönmek istiyoruz!" diyorlar.

İşte birinci nesil, ikinci nesil, üçüncü nesil... Üçüncü neslin İslâm'dan uzaklaşacağını düşünüyor onlar. Biz de diyoruz ki:

“—Bizim neslimiz kıyamete kadar Allah’ın izniyle müslüman olacak! Allah-u Teàlâ Hazretleri bizim neslimizden kâfir, müşrik, fasık, facir, zalim getirmeyecek...”

Öyle temenni ediyoruz, öyle istiyoruz. O aşk ile, o şevk ile bu çalışmaları yapıyoruz.

Evlâtlarımıza oynarken İslâm’ı sevdirmeyi, İslâm”ı öğretmeyi, İslâm’a bağlı olmayı aşılamak istiyoruz. Yani bu aşıyla onları yetiştirmek istiyoruz. Diliyoruz ki, biz öldüğümüz zaman, ahirete göçtüğümüz zaman; bizim mescidlerimizde onlar namaz kılsın, bizim minarelerimizde onlar ezan okusun, bizim cemiyetlerimizi onlar yürütsün. Bizim lisan eksikliğimizden dolayı anlatamadığımız İslâm’ın güzelliklerini onlar anlatsın.

Ben meselâ, insanı yüzüne karşı medhetmek doğru değil ama, Mahmud kardeşimizi çok seviyorum. Çünkü İngilizcesi çok güzel, İslâmî terbiye de aldı, geziyor. Gezdiği yerlerde, beraber de gezdiğimiz oldu, cuma hutbesi filan okuduğu zamanlar oldu. “Geç oku, hutbeye çık!” dedik.

Eh, İslâm’ı iyi bilen ve İslâm’ı yaşayan ve bunların dilini de iyi

bilen insanlar; bunlara İslâm'ı anlatabilir. Çünkü İslâm güzeldir, güzelliği nerede olsa herkes fark eder. Baklavanın tadını dünyanın neresine gitseniz, Hacı Baba'nın baklavasını herkes beğenir. Yani güzel olan şey gizli kalmaz ve sevgi görür, hürmet görür, itibar görür. Evlâtlarımızı da müslüman yetiştirmek istiyoruz, öncelikle...

Ondan sonra da bu diyarların İslâmlaşmasını, İslâm'la tanışmasını, buralarda İslâm'ın yerleşmesini, Allah'tan gayriye tapılmamasını; haça ve puta tapılmamasını, Allah'ın sevmediği inançlarda insanların cehenneme doğru gitmemelerini temenni ediyoruz. Çalışmalarımızın derin amaçları vardır, çok iyi hedefleri vardır.

Onun için, Allah-u Teàlâ Hazretleri hepinize gayret versin, hepinize şuur versin...

d. Kuvvetli Müslüman Daha Hayırlı

Peygamber SAS Efendimiz'in bir hadisini söyleyerek sözümü kapatmak istiyorum. İkrama geçsinler, biraz toplantı yumuşasın diye.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[70]

الْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ خَيْرٌ وَأَحَبُّ إِلَى اللهِ مِنَ الْمُؤْمِنِ الضَّعِيفِ، وَفِي
كُلٍّ خَيْرٌ (حم. م. ن. عن ابي هريرة)

---

[70] Müslim, *Sahîh*, c.XIII, s.142, no:4816; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.87, no:76; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.366, no:8777; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.29, no:5722; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.159, no:10457; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.216, no:194; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.89, no:20668; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.230, no:6346; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.474, no:1114; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.I, s.266, no:221; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.222, no:443; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.187, no:6580; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.115, no:540; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.298, no:2713; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXII, s.95, no:24408.

RE. 230/11 (*El-mü'minü'l-kaviyyü hayrün ve ehabbü ila'llàhi mine'l-mü minü'd-daîfi, ve fî küllin hayr*) "Kuvvetli müslüman zayıf müslümandan daha hayırlıdır. Hepsi hayırlı olduğu halde, kuvvetli müslüman daha hayırlıdır."

Neden? Kuvvetli olduğu zaman, nerede kuvvetli olacak? Bedenen kuvvetli olacak, İslâm'a hizmet edecek. Mali bakımdan kuvvetli olacak, İslâm'a hizmet edecek. Kültürel bakımdan kuvvetli olacak, İslâm'a hizmet edecek. Ahlâken kuvvetli olacak, İslâm'ı sevdirecek.

Kuvvetli insan, gittiği yerde bir hareket meydana getirir. Bir güzellik, bir hamle meydana getirir, bir yenilik meydana getirir. Hepinizin kuvvetli müslüman olmasını istiyoruz. Kalben, ahlâken, bilgi yönünden, aklen, fikren, bedenen, zihnen, her yönden kuvvetli olmanızı diliyoruz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri tevfikini cümlenize refik etsin... Cümlenizi nusretiyle te'yid ve takviye eylesin... Çalışmalarınızda üstün başarılar nasib eylesin... Güzel ve faydalı sonuçlar elde etmeyi nasib eylesin...

Bakın, kocaman bir tencere sütün içine birazcık bir maya koyarsınız, yoğurt olur hepsi... Sütün hepsi yoğurt olur. Kocaman bir tenekenin içine birazcık bir maya koyarsınız, tenekenin hepsi peynir olur. Yani, az iyi bir maya, bir malzemeyi güzel bir malzeme haline getirir.

Siz böyle bir iman mayasısınız. Allah-u Teàlâ Hazretleri sizleri muvaffak eylesin... Hem dünyada aziz ve bahtiyar eylesin, hem ahirette aziz ve bahtiyar eylesin... Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû.

02. 01. 1996 - Kamp Açılış
Canberra / AVUSTRALYA

24. DİNİMİZİN TEMELLERİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi rabbi'l-àlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibine't-tàhirîn... Emmâ ba'd;

a. Allah'ın Emirleri

Aziz ve muhterem kardeşlerim.

Uykumuzu terk ettik. Daha istirahat ihtiyacı varken içimizde, hava aydınlanmadan abdestlerimizi aldık, buraya geldik. Sebep? Allah-u Teàlâ Hazretleri şu vakitte, sabah namazını kılmamızı bize farz kılmış, farz eylemiş. Bu vakitte kalkacağız ve bu ibadeti yapacağız. Yorgun da olsak, uykumuz da olsa, gece geç de yatmış olsak, bu vakitte kalkacağız. Saati kuruyoruz; ikide yatmış oluyoruz, sohbet etmiş oluyoruz; üçte yatmış oluyoruz, yolcu oluyoruz ama bu saatte kalkıyoruz.

Neden? Güneşin doğmasından önce bu sabah namazının kılınması lâzım! Bunun gibi öğle namazımız var, ikindi namazımız var, akşam namazımız var, yatsı namazımız var. Günde beş defa Cenâb-ı Mevlâ'nın huzuruna, mü'minin Mi'racı olan namaz ile çıkıyoruz. Huzur-u Rabbü'l-izzet'te divana duruyoruz, dua ediyoruz, münâcaat ediyoruz, niyaz ediyoruz, Mevlâmız'dan hidayet istiyoruz. Onun kelamıyla, onun Kur'an'ını okuyarak dileklerimizi, isteklerimizi arz ediyoruz. Rükû ediyoruz, sücud ediyoruz, ibadetimizi tamamlıyoruz.

Bunlar Allah'ın emri olduğundan, farz olduğundan; zorlansak da, yeni müslüman olanlar da, eski müslüman olanlar da; çocuklar da, büyükler de, hayatımızı Allah'ın emrine uygun bir hale getirmeğe çalışıyoruz.

Diğer hareketlerimizde de böyleyiz. Hoşumuza giden bir şeyler

olsa bile, günah ise, "Bunu yapmamam lâzım!" diyoruz. İçimiz istiyor, aklımız engelliyor. İçimizdeki meylimize, arzumuza, isteğimize rağmen; istediğimiz şeyi yapmıyoruz. Kendi kendimizi tutuyoruz, engelliyoruz, yapmıyoruz. Çünkü, Allah-u Teàlâ Hazretleri bazı şeyleri haram eylemiş. Onların yapılmasının günah olduğunu bildiğimiz için, onlardan uzak durmağa çalışıyoruz. Haramlardan uzak duruyoruz, kısaca. Bu haramların, incelendiği zaman hepsinin insanın sağlığına veya topluma, aileye zararlı olduğu görülüyor.

Allah-u Teàlâ Hazretleri kötü bir şey emretmediği gibi, iyi bir şeyi de asla ve kat'a yasaklamamıştır. Yasakladığı bir şey, kötü olduğu için yasaklanmıştır. İlim de, irfan da, akıl da, o yasaklanan şeyin yasak olması gerektiğini, yapılmaması gerektiğini bize öğretiyor.

Zaten yasaklama işlerini biz kendimiz de yapıyoruz. Yani, biz insanoğulları da bazı şeyleri yasaklıyoruz. Trafikte, şuradan gitme... Neden? Olmaz. İşte buradan gitmeyeceksin, gidersen çarpışırsın. Buradan sağa dönmeyeceksin, buradan sola dönmeyeceksin. Şunu yapmayacaksın, bunu yapmayacaksın; yığınla yasaklar... Neden bu yasaklar? Trafik düzgün olsun diye, hayat muntazam olsun diye, kimse kimsenin hakkını çiğnemesin diye.

Demek ki, yapılmaması gereken işler var. Allah bize bunları genel hatlarıyla söylemiş Kur'an-ı Kerim'de... Rasûlüllah SAS de hadis-i şeriflerinde bildirmiş. Biz de onları yapmıyoruz. Meselâ, içki içmiyoruz. Herkes su gibi içki tüketirken bu ülkede, biz müslümanlar içki içmiyoruz. Polis bizi çevirdiği zaman yolda, diyoruz ki: Biz müslümanız, alkol muayenesi yapmana lüzum yok, biz içki içmeyiz diyoruz.

İçkinin kötü olduğu bunların toplumunda da ortaya çıkmış ki, geçen sene içki içmekten dolayı yılbaşında polisle bile çatışmaya girdiklerinden; bu sene devlet çapında bir gayret gösteriliyor. Şehirlerde içki içilmeyecek, elinde bir şişe içki bulundurana şu kadar ceza... İşte şöyle olacak, böyle olacak... Bir takım yasaklar.

Yahu, benim dinim bin dört yüz yıl önceden bunun kötü olduğunu ortaya koymuş ve içmeyin diye emir buyurmuş. Şimdiki Yirminci Yüzyıl'ın hiç bizim baskımız olmayan toplumu, hiç bizim tesirimizin altında kalmamış olan toplumu ve bunu yapmakta olan toplumun şimdi bunun zararlı olduğunu görüp; polisiyle engelliyor. Bizim yılbaşı gecesinde vardığımız kasabada, kasabanın ortasında geniş sapkalı üç tane resmi elbiseli polis duruyordu; ellerinde cihazlar, alkol muayenesi yapacaklar.

Bunun gibi her yasağın, her harâmın isâbetli olduğunu ilim ve irfan gösteriyor. Akıl, mantık ve tecrübe gösteriyor.

Bir de yapılması emredilmiş olan görevler var, işler var; bunlar da bize zor gelebiliyor. Yahu, bunu yap denildi amma zor... Yorgunluk, zahmet, sıkıntı, tehlike, meşakkat, üzüntü... Ama, yap diyor Allah-u Teàlâ Hazretleri... Bunda da fayda var.

Namazlar, oruçlar... Orucu düşünün: Allah Allah... Param var,

evimde yiyecek de var. Yeme! Niye yemeyeyim? Yeme işte. Yasaklamış Allah-u Teàlâ Hazretleri... Yılda bir ay, önümüzde yiyecek olduğu halde, yememe idmanı yapıyoruz, egzersizi yapıyoruz. Bu bir egzersiz bir bakıma... Neyi öğretmeğe çalışıyor dinimiz bize?

"—Canının her istediği şeyi yapma, yapmamak için de iradeni kuvvetlendir. Bak, su içmek senin hakkın başka zaman, yemek yemek senin hakkın başka zaman, evlilik ve sâire senin hakkın başka zaman ama; şu Ramazan'da bunları yapmamaya kendini bir alıştır bakalım! On bir ayda yaptığın şeyleri yapmamaya bir alış bakalım!" diye, aslında dinimiz bizi çok mükemmel bir şekilde terbiye ediyor.

İrademizi terbiye ediyor. Kötü huylardan bizi kurtarıyor, iyi alışkanlıklar edinmemizi sağlıyor. Ruhumuzu kuvvetlendiriyor, aklımızı kuvvetlendiriyor, bedenimizi kuvvetlendiriyor, toplumumuzu kuvvetlendiriyor, aile bağlarımızı kuvvetlendiriyor; o bakımdan yani emirleri de, yasakları da hepsi, anlayan insan için son derece güzel, son derece kıymetli.

Anlayan sadece müslümanlar mı? Hayır! İslâm'ın güzel dediği şeylerin güzelliğini, dünyadaki herkes anlıyor. İslâm'ın kötü dediği şeylerin kötülüğünü de dünyada herkes anlıyor. El-hamdü lillâh...

b. Kur'an ve Sünnet

Tabii, bize bunları öğreten Allah-u Teàlâ Hazretlerinin elçisi... Yani, Allah'tan bize bilgi getiren elçi...

Bir elçi ne yapar? Bir devletin temsilcisi olarak öteki devletin makamlarına gider, temsil ettiği devletin isteklerini söyler. Rasûlüllah SAS Efendimiz ne yapıyor? Allah-u Teàlâ Hazretleri kendisini seçmiş. *Mustafa* ne demek? Safîleştirilmiş, seçilmiş demek. *Mücteba*, seçilmiş demek. *Muhtar*, seçilmiş demek. Allah-u Teàlâ Hazretleri seçmiş, hazırlamış, güzel bir elçiyi bize göndermiş.

Çünkü biz hepimiz doğrudan doğruya Allah-u Teàlâ

Hazretleri'nin emirlerini, yasaklarını anlayacak durumda olmuyoruz. Yanlış yolda oluyoruz, gafil oluyoruz, cahil oluyoruz, kör oluyoruz; basireti kapalı oluyoruz, kalbi kati oluyoruz, içi paslı oluyoruz. Böyle insanlara, yani mesajı alamayan bozuk insanlara bir güzel şahsın, Allah'ın emirlerini bildirmesi lâzım!

Peygamber SAS Efendimiz Allah'ın emirlerini bizlere getirmiş. İki türlü bilgi var, Peygamber SAS Efendimiz'den:

1. Allah-u Teàlâ Hazretlerinin kendisine vahiy yoluyla gönderdiği kelimesi kelimesine, harfi harfine hiç değişmeyen sözler var. Buna Kur'an-ı Kerim diyoruz.

Peygamber Efendimiz, bu mesaj kendisine geldiği zaman devenin üstünde olsa, deve ayakta duramazdı, çökerdi ağırlığından. Böyle arı vızıltısı gibi bir ses işitilirdi. Deve dayanamazdı, çökerdi. Demek çok muazzam bir şey oluyor, yani tahammül edilmez.

Sahabeden birisi diyor ki:

"—Bir keresinde çok kalabalıktık, oturmuştuk. Rasûlüllah SAS Efendimiz'in dizi benim dizime değiyordu, biraz dizimin üstünde gibiydi; Vahiy geldi. Öyle fena oldum ki, sanki dizim parçalanacak gibi oldu." diyor.

Demek ki, olağan ustu bir şeyler oluyor. Kur'an-ı Kerim geliyor. Vahiy oluyor. Vahyin çeşitleri var. Peygamber Efendimiz, Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin kelâmını insanlara bildirdi. Etrafındaki insanlar bunu kaydettiler. Etrafında bu işi kaydetmekle vazifeli kimseler vardı, bunlara vahiy kâtipleri deniliyordu. Meşhurlarından bir tanesi: İstanbul'daki meşhur sahabi Ebû Eyyûb el-Ensarî Hazretleridir. O da vahiy kâtiplerinden birisiydi. Vahiy geldi mi, hemen yazarlardı Peygamber SAS'e gelen vahyi...

2. Bir de Peygamber SAS Efendimiz, kendisine gelen bu vahiylerdeki emirleri ve yasakları ilk önce kendisi uygulardı. En başta kendisi uygulardı, en güzel kendisi uygulardı, en tam şekilde kendisi uygulardı. Ondan sonra da öteki müslümanlara

bunun uygulanmasını öğretirdi.

Onun için, Peygamber SAS Efendimiz'in sözleri çok önem taşıyor, hareketleri çok önem taşıyor. Bunlardan, Peygamber SAS Efendimiz'in sünnet-i seniyyesi dediğimiz dini bilgiler meydana gelmiş oluyor, toplanmış oluyor.

Tabii, Peygamber SAS Efendimiz'in dinî olmayan, günlük, her insanın yapmakta olduğu bir takım faaliyetleri de vardı. Bunlar, asıl sünnetten ayrılır. Normal beşeri, herkesin yaptığı olağan olaylar olarak…

Dinimizin ana menbaı, pınarın asıl çıktığı yer Kur'an-ı Kerim'dir. Ondan sonraki bilgiler, Peygamber SAS Efendimiz'in sözleri ve hareketleri, hatta sükûtudur.

Çünkü, Peygamber Efendimiz yanlış bir şey yapıldığı zaman hemen söylerdi. Yanında yanlış bir şey yapılsa, yanlışın yapılmasına susmazdı. Susuyorsa, demek ki yapılan şey yanlış değil diye bir kaide çıkabilirdi yani. Ama yanlış bir şey oldu mu, "Hayır öyle yapmayın!" diye derhal anında müdahale ederdi. Efendimiz'in âdeti buydu, vazifesi böyleydi. Yanlış bir şeye susmak yoktu Peygamber Efendimiz'de…

Onun için, Efendimiz'in bazı olaylar karşısında ses çıkartmaması bile delil olmuştur. Efendimiz böyle bir şey yapıldı da yanında, bir şey demediyse, demek ki mahzuru yok! Mahzuru olsaydı, derdi. Buna da *takrirî sünnet* deniliyor. Yâni, kavlî sünnet, sözleri; fiilî sünnet, hareketleri; takrirî sünnet de yanında yapılan olaylara karşı reaksiyon göstermemesi, müdahale etmemesi, durdurmaması, yasaklamaması…

"—Efendimiz bir şey demedi, ne olacak yani? Efendimiz bir şey demediyse, sen ne hakla diyorsun? Sen de diyemezsin!" gibi böyle bir mânâ çıkıyordu.

Peygamber SAS Efendimiz'in bize hadis-i şerifleriyle tavsiye ettiği veyahut kendisinin uygulayarak sergilediği bir günlük yaşam programı var, yaşam tarzı var. Tabii, Allahu Teala biz de yirmi dört saatimizi yaşarken ne yapmalıyız? Peygamber SAS

Efendimiz'in hareketleri gibi yapmağa çalışmalıyız. Bu en normal, en güzel, en mantıklı, en yerinde olan şey…

Efendimiz geceleyin teheccüd namazına kalkardı. Teheccüd namazı, imsak kesilmezden önce, imsaktan önce kılınan bir namazdır. Kur'an-ı Kerim'de vardır. Bize farz değildir amma, çok sevaptır. Yani mecburiyet değil ama çok sevap... Efendimiz her gece kalkardı, hayatının her gecesinde teheccüd namazını kılardı. Biz belki ayda bir, yılda bir yapıyoruz. Belki bazıları hiç yapmıyor, Bazılarının belki de adetidir içinizde, teheccüde kalkıyorlardır, Allah kabul etsin…

Teheccüd namazı çok güzel bir vakitte kılınan, duaların kabul olduğu vakitte kılınan, çok güzel bir namazdır.

Bir keresinde, çok rahat bir döşek getirdiler Peygamber Efendimize. Sahabeden bir hanım, baktı ki Peygamber Efendimiz çok basit bir yerde, çok sert bir yerde yatıyor; güzel bir yatak hazırladı.

Yani onlar güzel yatağı bilmezler mi, güzel yemeği bilmezler mi, güzel yaşamasını bilmezler mi? Zenginleri yok mu içlerinde? Var. Efendimiz'in eline para geçmedi mi? Ohooo, böyle örtüyü yere yayarlardı, üstüne para yığılırdı. Böyle bir şey dökmüş gibi tepelemesine, avuç avuç dağıtırdı Peygamber Efendimiz paraları, hayırları…

Para geçmedi mi eline? Çok para geçti. Peygamber SAS Efendimiz isteseydi saraylar yaptırırdı, isteseydi dünyanın en güzel yerlerinde yaşardı. Eline para geçtiği zaman, geçerdi daha güzel bir yere, daha manzaralı bir yere, daha rahat, daha konforlu bir yere; yani her şeye imkânı vardı.

Rahat döşek getirdiler, o gece çok rahat yattı Peygamber Efendimiz. Mışıl mışıl, tatlı tatlı uyuyoruz ya biz de yataklarımızda… Ama o gece teheccüd namazına kalkamadı. Uyku çok rahat ya… Yatak sert değil, çok rahat... Teheccüd namazına kalkamayınca, dedi ki:

"—Bu yatağı benim altımdan alın, kaldırın götürün!" dedi. "Bu

benim gece namazımı engelledi, kaldırın bunu!" dedi, rahat istemedi yani.

Bakın, elinde rahat yaşama imkânı var ama, tercih etmiyor. Müteaddit defalar kendisine teklif edildi: Ya Rasûlallah, istersen şöyle olsun, böyle olsun... Allah-u Teàlâ Hazretleri ne dese kabul edecek. Duası makbul. Cebrail AS' geldi:

"—İstersen sana su şehrin iki tarafındaki dağları altın yapacak Allah-u Teàlâ Hazretleri." dedi.

"—İstemem!" dedi Peygamber Efendimiz.

Biz olsak isteriz. Paramız olsun da yapılacak bir sürü şey var... Cami yaparız, okul yaparız ve sâire filan deriz. Efendimiz istemedi.

Peygamber Efendimiz'in Peygamberlik vazifesini yapmasından rahatsız olan insanlar baktılar ki, yeni bir şeyler söylüyor Peygamber Efendimiz. Bazıları da inanıyorlar, etrafında kenetleniyorlar, sımsıkı sarılıyorlar Rasûlüllah SAS Efendimize. Bazı itibarlı adamların, ama bozuk işler yapan adamların menfaatleri, mevkileri, makamları, şöhretleri, kıymetleri kalmıyor; Allah Allah. Mekke'nin düzeni bozuluyor. Dediler ki:

"—Vaz geç sen bu davadan! Karıştırma ortalığı, bırak bu işleri... Ne istiyorsun? Ana maksadın ne? Bunları yapmaktan asıl maksadın ne? Zengin olmak istiyorsan, dökelim önüne parayı, zengin ol!"

"—İstemem!" dedi.

"—Başkan olmak istiyorsan başkan yapalım ama, düzen bozulmasın, aynen devam etsin!" dediler.

"—Hayır, istemem!" dedi.

"—En güzel kızlarımızı sana nikâhlayalım?" dediler.

"—Hayır, istemem!" dedi.

Şöyle yapalım, böyle yapalım... Ne teklif ettilerse, buyurdu ki Peygamber Efendimiz:

"—Bakın, bir elime güneşi verseniz, bir elime ayı verseniz; veremezsiniz ya, yani o kadar büyük işler yapsanız, yine bu davamdan vaz geçmem!" dedi.

Çünkü Onun davası, Allah'ın varlığını, birliğini insanlara öğretmekti. Allah var, şeriki, naziri yok; puta tapmak yok! İnsanların bâtıl inançlara saplanması doğru değil; yaratanını bulması lâzım, bilmesi lâzım! Ona ibadet etmesi lâzım! Bunu anlatması gerekiyordu Peygamber Efendimiz'in.

Onun için:

"—Ben dedi davamdan vazgeçmem! Ne yaparsanız, ne teklif etseniz tesir etmez bana; ben davamdan vazgeçmem!" dedi.

O dava uğruna devam ettiği için, hayatı tehlikeye girdi. Öldürmeye kasdettiler.

"—Artık bunu öldürelim! Ama, nasıl öldürelim? Tek başımıza öldürsek, başımıza dert açılır. Benî Haşim kabilesi, Kureyş kabilesi bizi takip eder, intikam alır. Nasıl yapalım? Ortaklaşa bütün hepimiz birleşelim, katilliği beraber yapalım! Her kabileden bir kişi gelsin, hepsi birden saldırsın! Herkes vursun kılıcı, herkes

ölümünde pay almış olsun! Herkes katillikten hisse almış olsun. Hepimizle uğraşamazlar ki, herkes birden vurdu. O zaman işte kan parasını, can diyetini de öderiz, kurtuluruz.” dediler.

Biliyorsunuz, Efendimiz onun üzerine Mekke-i Mukerreme’den, Medine-i Münevvere’ye Allah’ın emri üzere hicret etti.

c. Sabah Namazından Sonra Camide Oturmak

Peygamber Efendimiz işte böyle geceleri, rahatını terk ederek teheccüde kalkardı. Çünkü, gecenin o vakti kıymetliydi. Sabah namazına gelirdi camiye... İşte el-hamdü lillâh biz de gelmeğe çalışıyoruz. İnşâallah teheccüdü de yaparız. Allah nasib eder bundan sonra...

Sabah namazından sonra da, Peygamber Efendimiz camide oturup ibadetle, zikirle meşgul olmayı bize tavsiye ediyor. Kendisinin de adetiydi, böyle yapardı. İmam Ebû Dâvud Rh.A, büyük hadis alimi. Altı meşhur hadis kitabından birisinin yazarı... Peygamber SAS Efendimiz’in adetinin bu olduğunu yazıyor.

Altı meşhur hadis kitabından bir diğerinin yazarı İmam Tirmizî, Enes RA’dan bir hadis rivayet ediyor. Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuş:[71]

مَنْ صَلَّى الْفَجْرَ فِي جَمَاعَةٍ ، ثُمَّ قَعَدَ يَذْكُرُ اللهَ حَتَّى تَطْلُعَ
الشَّمْسُ ، ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ ، كَانَتْ لَهُ كَأَجْرِ حَجَّةٍ وَعُمْرَةٍ
تَامَّةٍ ، تَامَّةٍ ، تَامَّةٍ (ت. حسن عن انس)

---

71 Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.481, no:586; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.II, s.9; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VII, s.808, no:21508; *Câmiü’l-Ehàdîs*, c.XX, s.496, no:22727.

RE. 426/14 (*Men salle'l-fecre fî cemâatin*) "Kim sabah namazını cemaatle camide kılarsa, (*sümme kaade yezküru'llàhe hattâ tatlua'ş-şems*) sonra Allah'ı zikrederek zamanını değerlendirmek sûretiyle, güneş doğup kerahat vakti çıkıncaya kadar oturursa... (*Sümme sallâ rek'ateyn*) Kerahat vakti geçtikten sonra, kalkıp iki rekât namaz kılarsa; (*kânet lehû keecri hàccetin ve umretin tâmmetin, tâmmetin, tâmmeh*) böyle oturmak, bu ibadeti yapmak, ona o gün tam bir hac ve umre yapmış gibi sevap kazandırır; tam bir hac ve umre yapmış gibi, tam bir hac ve umre yapmış gibi..." buyurmuş

(*Men salle'l-fecre fî cemâatin*) "Kim sabah namazını cemaatle kılarsa..."

Demek ki cemaatle kılacak, camide kılacak. Mü'min erkek namazını camide kılar. Camide kılmak, cemaat olmak çok önemlidir. Cemaati, cumayı terk etmemek çok mühimdir İslâm'da... Cemaatle kılındığı zaman namaz, yirmi yedi kat daha sevaplı olur.

Kuvvetli bir sünnettir namazı camide kılmak. İnşâallah bizde bundan sonra camiye devam ederiz, müdavim oluruz.

Bir insan cami komşusu olur, evinde namaz kılarsa, "Cami komşusunun evinde namazı olmaz!" diye Efendimiz'in hadis-i şerifleri vardır.

Camiye gidecek, fedakârlık yapacak. Üşenmeyecek, tembellenmeyecek, sabah namazından sonra Allah'ı zikreder bir halde camide oturacak, zikirle meşgul olacak.

d. Zikri Allah Emrediyor

Muhterem kardeşlerim! Zikir uygulamasını belki içinizden Bazı kardeşler ilk defa dün akşam gördü. Yâni, biz burada yatsı namazından sonra biraz zikrettik de... Haa, demek ki tarikatçılar, dervişler zikri böyle yapıyorlarmış. Hah, öğrenmiş oldum. Orijinal bir şey diye belki ilk defa görenler olmuştur. Belki zaten eskiden beri yapıp bilenler vardır içinizde… Zikir namaz gibi, oruç gibi bir ibadettir amma, bizim bu yaşadığımız devirde bir ara yasaklanmış

olduğundan. Yasaklı bir devrede sadece namazla-oruçla vakit geçirildiğinden, millet zikri unutmuştur.

Halbuki, Kur'an-ı Kerim'de Allah-u Teàlâ Hazretleri buyuruyor ki, *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللهَ ذِكْرًا كَثِيرًا. وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلاً

(الأحزاب:٤١-٤٢)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'zküru'llàhe zikran kesîrâ. Ve sebbihùhu bükraten ve esîlâ.*) "Ey iman edenler Allah'ı çok çok zikredin! Sabah akşam Allah'ı tesbih edin!" (Ahzab, 23/41-42) buyruluyor.

Bunun gibi çok ayet-i kerimeler var:

وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلاً (الإنسان:٢٥)

(*Ve'zküri'sme rabbike bükreten ve asîlâ*) "Sabah akşam Rabbinizi zikredin, Allah Allah deyin!" (İnsan, 76/25) buyruluyor.

وَالذَّاكِرِينَ اللهَ كَثِيراً وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيماً

(الأحزاب:٣٥)

(*Ve'z-zâkirîna'llàhe kesîran ve'z-zâkirât*) "Allah'ı çok zikreden o erkekler ve Allah'ı çok zikreden o hanımlar var ya; (*eadda'llàhu lehüm mağfireten ve ecran azîmâ*) işte Allah, onlar için bir mağfiret ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır." (Ahzâb, 33/35)

وَاذْكُرُوا اللهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (الجمعة:١٠)

(*Ve'zküru'llàhe kesîran leallekùm tüflihùn*) "Allah'ı çok zikredin ki, felâha eresiniz!" (Cuma, 60/10) diye ayetler var.

Yâni, çok ayet-i kerime var. Bir tane olsaydı bile yeterdi. Bir tek ayet olsaydı, "Böyle emrediyor Allah!" derdik, yeterdi. Ama çok ayetler var. Allah'ın emridir zikir, devletin Allah'ın zikrini engellemeye hakkı, salâhiyeti yoktur. Hiç bir kimsenin Allah'ın emrini yaptırmamağa hakkı ve salâhiyeti yoktur. Muhterem kardeşlerim. Hiç bir kimsenin, "Allah böyle demiş ama yapmayın!" demeğe hakkı yoktur. "Allah bunu yapmayın demiş ama şunu yapın!" demeğe de hakkı yoktur. Yani, Allah'ın emrine karşı çıkmağa hiç bir kulun hakkı yoktur. Çünkü bu dinin bir gereğidir.

Dine müdahale etmek, hele din hak din olduktan sonra; hak dine müdahale etmek kimsenin hakkı değildir, haddi değildir; böyle bir şeye girişmemesi lâzım. Girişilse bile, bu hakkın sahiplerinin bu hakkını çiğnetmemesi lâzım.

'—Yahu sen ne hakla karışıyorsun? Sana ne? Allah Allah! Sana ne yahu? Zikredeceğim ben. Allah Kur'an-ı Kerim'de emretmiş, zikredeceğim!" demelidir.

Ama denilmemiştir. Ondan sonra, sanki dine müdahale etmek bazı kimselerin salâhiyeti dairesindeymiş gibi sanılmağa başlanmıştır. Sanki Allah bazı şeyleri emretse bile, yapılmasa olurmuş gibi bir yanlış kanaat insanların içine yerleşmiştir. Yahu, Allah emretmiş ama ne yapalım? Omuz silkmeğe başlamıştır millet. Emretmiş ama, ne yapalım?

Ne yapacaksan yapacaksın. Aklın yok mu? Allah'ın huzuruna varmayacak mısın? Yarın mahkeme-i kübrâ yok mu, mahşer yok mu, Allah'ın divanında hesap vermek yok mu? Allah-u Teàlâ Hazretleri'nin cezası, azabı, gazabı yok mu? Cehennem yok mu? İyi kullarına mükâfatı yok mu?

Sen nasıl Allah'a karşı gelebilirsin? Sen nasıl olur da Allah'ın emrini tutmazsın, yasağını işlersin? Polisin bile yasakladığı şeyi yapmaktan korkarken, Allah'tan nasıl korkmuyorsun sen? Polis söyle yapma diyor, yapmıyorsun. Niye yapmıyorsun?

"—Hocam, onu öyle yaparsam, dokuz yüz dolar ceza yazıyor."

diyor.

Yapar mı? Para gidecek diye, para gitme korkusundan yapmıyor. Ağır cezalar koymuşlar. Kim burayı kirletir pisletirse, beş yüz dolar; ceza demekmiş. Ben onu güzel mânâsına geliyor sanıyordum, güzel bir ceza yani, okkalı bir ceza; beş yüz dolar… O zaman kimse bir şey yapmıyor. Çöpünü alıyor torbasına, evine götürüyor.

"—Al çöpünü evine götür, burada çöp bırakma!" diyor.

Baş üstüne… Millet çöpü bile yanında taşıyor. Biz olsak camı açarız, cump dışarıya... Bizim (high way)'lerimizi kirletme diyor, kirletmiyor millet. Yani, utanmıyor mu insanoğlu, Allah emrettiği zaman dinlememeye? Birbirinin sözünü dinleyen insanoğlu, Allah emrettiği zaman Allah'ın emrini dinlememeye utanmıyor mu, korkmuyor mu? Allah'la harp mi edecek? Allah'tan korkmuyor mu? Allah'ın cezasının büyüklüğünü idrak etmiyor mu?

Kimsenin Allah'ın emrine karşı gelmeye, karşı gelmeyi tavsiye etmeye hakkı yoktur; babanın da hakkı yoktur. Hakkımı helâl etmem diyormuş. Bazı babalar var, evlât geliyor soruyor:

"—Ben sizin emrettiğiniz gibi iyi müslüman olmak istiyorum ve yapmağa çalışıyorum. Babam kızıyor bana…"

Allah Allah, niye kızsın? Memnun olması lâzım!

"—Aferin, bizim oğlan, delikanlı mâşâallah içkici değil, kumarbaz değil, ayyaş değil, sarhoş değil, kötü değil... Bizim oğlan namazlı, niyazlı…" demesi lâzım!

Hayır, istemiyormuş. Beyefendi istemiyormuş. Soruyorum:

"—Baban nasıl, namaz kılar mı?"

"—Kılmaz. İçki içer, biraz münkirdir. Evde bağırır, çağırır, anamı döver, bilmem ne... Namaz kılmaz.

Bir de öğrenmiş, ana-baba hakları… İslâm'da önemli olduğunu öğrenmiş, diyormuş ki:

"—Hakkımı helâl etmem!"

Köpeğin duası kabul olsa, gökten kemik yağar. Onun hakkı yok, Allah'ın emrini yaptırtmamağa hakkı yok. Allah'ın hakkı,

babanın hakkıyla kıyas kabul etmeyecek kadar büyük.

"—Seni dinlemem babacığım!" diyecek. "Babacığım, Allah'ın karşısına çıkma, şeytana tapma!" diyecek.

Ne dedi İbrâhim AS:

يَاأَبَتِ لاَ تَعْبُدْ الشَّيْطَانَ (مريم:٤٤)

(*Yâ ebeti lâ ta'budü'ş-şeytàn*) "Ey babalığım!" Babası değil, babalığı... "Ey babalığım! (*Lâ ta'budü'ş-şeytàn*) Şeytana tapma!" (Meryem, 19/44) dedi.

Sen böyle kırk türlü, bin türlü emir söylesen; ben senin evlâdınım, ben seni severim. Emret omuzuma alayım gezdireyim, emret her istediğini yapayım. Kölen olayım, kulun olayım amma; bana Allah'ın ibadetini yapmamayı tavsiye etme babacığım. Kendini yakıyorsun.

Ben seni dinlemem zaten de, kendini de yakıyorsun demesi lâzım. Milletin de bunu böylece bilmesi lâzım. Ana hakkı, baba hakkı, koca hakkı, vali hakkı, kaymakam hakkı, komutan hakkı... Böyle herkesin haddini bilmesi lâzım, Allah'ın emrine karşı kimsenin çıkmaması lâzım!

Çıkıyorlar:

"—Hocam, ne yapacağız şimdi?"

Hakkını çiğnettirmeyeceksin! İbadet hakkını, inanç hürriyetini zedelettirmeyeceksin, sattırmayacaksın, attırmayacaksın; o da bir vazife, o da bir vazife...

Bizim memleketimiz şehid diyarıydı, sonradan bu hale geldi. Neden? Senin gibilerin ses çıkartmamalarından, öteki zalimlerin de büyük zalimlere yardakçılık etmesinden. İki sebepten: Dalkavuklardan ve neme lâzımcılardan bu hale geldi. Dalkavuklar zalimlere yardakçılık ettiler, ötekiler de neme lâzım dediler. Kimisi neme lâzım demedi, tabii cezasını da çekti. Yani ceza olarak asıldı, kesildi filan... Zor günler geçti, anti-demokratik, hürriyetlere karşı yönetimler oldu, bitti.

Şimdi biz onların hepsini bırakıyoruz, yanlışlığını söyleyip geliyoruz hadis-i şerife…

(*Sümme kaade yezküru'llàh*) Sabah namazını kıldı mı bir insan, oturup Allah'ı zikredecek. Allah'ı zikretmeyi tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz. Onun için söyledim bu kadar sözü. Neden söyledim? Zikir hakkında bir anti patiniz var. Nereden geliyor? Eğitiminizden geliyor. İnsan yanlış eğitilince, doğru şeyleri yanlış sanır.

Ülkemizde de birçok kimse öyle, yani doğru ve güzel olan şeyleri yanlış sanıyor; gericilik bu diyor, yobazlık diyor, sofuluk diyor, bilmem ne. Ne var yani bunlarda?

"—İşte bunlar kötü…"

Yaaa beyefendi, senin yaptığın mı iyi?"

Plajda gezmek mi iyi, meyhanede sarhoş olmak mı iyi, faiz yemek mi iyi? Seninki mi daha iyi? Sen çok mu matah yaşıyorsun? Her şeyi çok mu bildin?

"—Sen bana karışma, benim hürriyetim var!"

Aaa, senin hürriyetin var da, benim hürriyetim yok mu? Senin canın can da, benimki patlıcan mı? Öyle şey mi olur?

"—Sen bana karışma! Ben istediğim gibi giyinirim, kırıtırım, donanırım, boyanırım, soyunurum. Sayın bayan değil, soyun bayan... Yaparım ben böyle, memlekette hürriyet var!"

Aaa, nerede satılıyor o? Demek hürriyet var. Hürriyet varsa, bende o zaman ibadetimi yaparım.

"—Hayır yapamazsın!"

Niye yapamam?

"—Sakal bırakamazsın, sakalını kazıyacağım. Başını örtemezsin, başını açacağım. Zikir yapamazsın, namaz kılamazsın, cumaya gidemezsin!"

Allah Allah, sen benim başıma belâ mısın? Sana ne yahu? Sen yapmıyorsan, cehenneme kadar yolun var... Hadi sen git cehenneme. Bana ne karışıyorsun?..

Kimse bunu anlayamıyor, yani şu yaptığım muhakeme tarzını

ortaya koyamıyor.

"—Efendim, işte gericiler seçimi kazanırsa, yönetimi onlara vermeyiz."

O zaman ne diye cumhuriyet diyorsun, demokrasi diyorsun? Deme! O zaman demek ki, seçimi de yapma! Yâni, halkın istediğini beğenmedikten sonra, seçimi ne diye yapıyorsun? Bu kadar trilyonlarca masraflar, seçmen kütükleri, sandıkları, müşahitleri ve sâireleri... Bu oyunlar niye? Otur işte başımıza, ondan sonra har vurup harman savur; ye iç, yan gel, keyfine bak! Doyuncaya, patlayıncaya, tıksırıncaya kadar ye…

Eğer halkın istediğini kabul etmeyeceksen, niye seçim yapıyorsun?

"—Efendim, halk aptal, halk cahil, o işin doğrusunu seçemez!"

O zaman seçimi yaptırma! Bak, sen çok akıllısın madem, o zaman sen idare et, seçimi yaptırma!

"—Yok, Avrupalılar beğenmez bizi o zaman. O zaman Avrupalılar bize diktatör der. Olmaz!"

Ne olacak? Hem Avrupalıların gözünü boyamak için seçimi yapacağız, hem de halkın dediğini yapmayacağız. Hem o Avrupa'nın dediği olacak, hem benim dediğim olacak. Amma, Allah'ın dediği olmayacak. Sübhànallah, estağfirullah! Yahu şu mantığa bak; Kur'an'a uymayacak, Allah'ın emrini tutmayacak. Öyle şey olur mu?

Ne yapacağız? Sabah namazını camide kılacağız. Sonra oturup zikrullahla meşgul olacağız. Zikrullah kötü bir şey değil, Allah emrediyor. Namaz kötü bir şey değil, Allah emrediyor. Zikrullahı Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor. Oturacaksın, Allah'ı zikredeceksin; (*sümme sallâ rek'ateyn*) sonra kalkıp iki rekât namaz kılacaksın.

Kim böyle sabah namazını cemaatle camide kılarsa; evde değil... Sonra oturup, zikrullahla meşgul olarak zamanını sevaplı geçirirse; sonra kalkıp iki rekât namaz kılarsa; (*kânet lehû keecri hàccetin ve umretin tâmmetin tâmmetin tâmmeh*) Allah ona o kadar sevap verecek ki, tam bir hac ve umre yapmış kadar, tam

bir hac ve umre yapmış kadar, tam bir hac ve umre yapmış kadar…" diye Peygamber Efendimiz teşvik ediyor.

Tirmizî, hadis alimi… Bu hadis-i şerife, (*hadisün hasenün*) hasen hadis buyurmuş. Hadisle ilgilenenler bilirler bu kelimenin ne mânâya geldiğini, rivayetin nasıl olduğunu anlarlar; yani zayıf filan değil.

Daha başka hadis-i şerifler de var: Efendimiz'in adeti böyleydi. Bazı şeyleri Efendimiz, biz yapmak istediğimiz zaman siz yapmayın derdi, siz dayanamazsınız derdi. Allah bana kuvvet vermiş, Allah beni doyuruyor, kuvvet veriyor; siz takat getiremezsiniz benim yaptığım ibadete derdi. En çok ibadet edeniydi sahabenin. Başkalarının Rasûlüllah'ın ibadeti gibi ibadet yapmağa tahammülleri yoktu, o kadar çok ibadet ederdi. Siz o kadar yapmayın derdi. Bazen aşkından, şevkinden, sahabe-i kiram onun yaptığını aynen yapmak isteyince, o ibadeti yapmayıverirdi, adet olacak diye.

Ramazan'da çıktı camiye teravih kıldı, çıktı camiye teravih kıldı, çıktı camiye teravih kıldı. Herkes etrafında toplanıyorlar, aman Rasûlüllah camiye geldi, ne güzel! Hadi kılalım şu namazı filân derken, ondan sonra çıkmayıverdi. Neden?

"—Farz oluverir size, sonra da yapamazsınız diye korktum!" dedi.

Mi'rac'dan dönüşte Mûsâ AS'ın yanından geçerken, Mûsâ AS' soruyor:

"—Allah senin ümmetine ne vazife verdi?"

"—Elli vakit namaz kılmak vazifesi verdi Rabbim benim ümmetime!" dedi.

"—Ben bu halkı senden önce tanıdım, ben bu insanların huyunu suyunu bilirim. Nasıl tembeldir, nasıl dönektir, nasıl kaypaktır, nasıl böyle üşengeçtir, ben bunları bilirim. Git Rabbine söyle, bu kadarını yapamaz senin ümmetin, azaltsın bunu…"

Rabbine tekrar dönüp müracaat ediyor. Allah-u Teàlâ Hazretleri on tanesini eksiltiyor; kırk vakit... Bir daha aynı şeyler söyleniyor, on tane daha eksiltiyor; otuz vakit… Bir daha; yirmi

vakit… Bir daha; on vakit… Bir daha; beş vakte indiriliyor.

Tekrar geldiği zaman, Mûsâ AS diyor ki:

“—Kaç oldu?”

“—Beş vakit emretti artık.”

“—Yâ Muhammed! Ben bu insanları bilirim, bunu da yapmaz bunlar… Söyle de, Rabbin bunu da azaltsın!” dedi.

Peygamber SA de diyor ki:

“—Artık gidemem! Ben rica ettim, dua ettim, niyaz ettim; Rabbim bu kadar indirdi.”

Böylece beş vakit namaz, Mi’rac’ta bize hediye olarak, Allah’ın emri olarak getirilmiş oluyor; ama Allah elli vaktin sevabını veriyor. “Elli vakit diye emrettim; beş vakit namazı kılanlara elli vaktin sevabını vereceğim.” buyuruyor.

(*Sümme kaade yezküru’llàh*) Oturup zikrullah’la meşgul olup, sonra iki rekât namaz kılarsa; Ne olur? Allah bir hac ve umre sevabı verir.

Muhterem kardeşlerim. Allah CC kâfirlere bile neler veriyor. Nemrutlara, Firavunlara, kâfirlere bile neler veriyor. Zaten yediğimiz, içtiğimiz, yaşadığımız, yaşamamız için gerekli eşya, çevre nereden? Her şey Allah’tan... Meyvalar Allah’tan, hava Allah’tan, güneş Allah’tan, yer Allah’tan, sıhhat Allah’tan, hayat Allah’tan, akıl Allah’tan, her şeyimiz Allah’tan değil mi? Zaten veriyor, herkese veriyor, bol bol veriyor. Ücret istemiyor. Ücreti, Allah’a iman edip kulluk etmek... Allah’a kulluk edene, Allah büyük mükâfatını verecek. Ne olacak yani, veriyor zaten. Böyle yapana, bir hac ve umre sevabı verir.

Kàdir Gecesi’ne isâbet edene de bin ayın sevabını veriyor:

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ (القدر:٣)

(*Leyletü’l-kadri hayrun min elfi şehr*) [Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır.] (Kadir, 97/3)

Bir Ramazan tutup, altı gün de Sevval’den oruç tutana bir sene

ibadet etmiş sevabını veriyor. Bir Kurban Bayramı arafesi günü oruç tutana, bir geçmiş senenin, bir gelecek senenin oruçla geçirilmiş gibi sevabını veriyor. Allah'ın hazinesi çok, lütfu çok, rahmeti çok, ikramı çok, ihsanı çok... Bir hac ve umre sevabı veriyor.

Ne zaman kılınır bu namaz? Ne kadar oturacak da sabah namazından sonra kılacak bu namazı? Yirmi beş dakika filan geçtikten sonra kerahet vakti çıkar, o zaman kılınabilir.

Güneşin doğmasından yirmi beş dakika, otuz dakika geçtikten sonra. Şimdi ben saatime bakayım. Kırk dakika geçmiş. Yani, şimdi biz iki rekât namaz kılabiliriz.

Bazıları bu işin sevabının ne olduğunu bilemeden, seccadesini dürüp kalktı gitti. Tabii, sözün sonunu dinlemediler. Dinleselerdi, bir hac ve umre sevabı alacaklardı. Bazılarının işi vardır. Mazereti olana bir şey demiyoruz. Tabii, sonra farz da değil. Kiminin midesi rahatsız olur, kusacak gibi olur, bulanır, başı döner ve sâire… Ağrısı olur, mazereti olur. Farz olmadığı için, zorlama yok.

Neden? Farz değil amma; yaparsa, bir hac ve umre sevabı kazanıyor. Vakit de doldu. Şimdilik dağılalım istirahat yerlerimize…

Allah hepinizden razı olsun… Allah bizi sevdiği kul eylesin... Sevdiği şekilde yaşamayı nasib eylesin… Huzuruna yüzü ak, alnı açık, sevdiği kul olarak varmayı nasib eylesin... Cennetiyle cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin…

Bi-hürmeti esrarı sûreti'l-fâtihah!..

02. 01. 1996 İşrak Sohbeti
Canberra / AVUSTRALYA

25. ÇOCUKLARIMIZIN EĞİTİMİ

Eùzü bi'llâhi mine'ş-şeytàni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.
El-hamdü li'llâhi hakka hamdihî, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayra halkıhî seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibine't-tàhirîn… Emmâ ba'd;

a. İslâm En Büyük Nimet

Aziz ve sevgili kardeşlerim! İslâm davası yolunda yol arkadaşlarım!

İslâm dini insanın hem dünyada, hem ahirette saadete ermesini sağlayan en büyük nimettir. İslâm'dan daha büyük nimet olamaz. İslâm dini Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'nin peygamberlik vazifesini ifa etmesinden sonra, o kadar büyük bir değişiklik meydana getirmiştir ki, tariflere sığmaz. Her hangi bir grafikle izahı mümkün olmayan, çok büyük bir değişme; çok kötü bir durumdan çok güzel ve mükemmel bir duruma gelmeyi; çok cahil bir toplumdan, çok alim ve fazıl bir toplum oluşmasını; cihanın, zamanın muhtaç olduğu en güzel kàidelerin insanlara öğretilmesini ve bu güne kadar milyarlarca insanın bahtiyar olmasını sağlamıştır.

İnsan İslâm'ın ne kadar büyük bir değişim yaptığını anlayabilmek için, İslâm'dan önceki devre bakmalıdır. Ondan sonra, Peygamber SAS Efendimiz'in vazifesini tamamladıktan sonraki devreye bakmalıdır. İki kesiti yan yana koyup, mukayese etmelidir. Bu, birinci mukayese…

Bir de müslüman olmayan başka milletlerin kültür tarihlerindeki gelişmeleri ve onların toplumlarındaki, kültürlerindeki değer hükümlerini; beğendikleri, kaide olarak ortaya koydukları şeyleri; bunların insanlığa neler kazandırıp, neler götürdüğünü mukayeseli olarak incelemelidir. İnsan, gayrimüslim toplumları incelediği zaman, İslâm'ın gelmesinden önce ve gelmesinden sonraki durumları incelediği zaman; İslâm'ın ne kadar büyük bir değişim meydana getirdiğini ancak o zaman

anlayabilir. Fransız filozoflarından veyahut İngiliz yazarlarından birisinin sözü olabilir:

"—Bir insanın yaptığı işin değeri, elindeki imkânların azlığına rağmen, başlamış olduğu işte ulaştığı büyük sonuçlarla ölçülürse; Hazret-i Muhammed SAS Hazretleri'nin az imkânlarla, çok cüz'î imkânlarla nasıl, ne kadar muazzam, ne kadar büyük bir değişiklik meydana getirdiği anlaşılabilir." diye bir söz söylüyor.

Yani, İslâm'ın ve Peygamber Efendimiz'in başarısının büyüklüğünü anlatmak istiyor, bu sözleriyle.

b. Her Çocuk İslâm Fıtratı Üzere Doğar

Muhterem kardeşlerim! Bana anlatmam için gösterilen konu, hani eğitimle ilgili konuşma yapacak Hocamız dedi, tabii çok geniş bir konudur. İkindi namazından sonra da bir nebze bu meseleden bahsettim. İnsanoğlu doğduğu zaman bir ham malzemedir, kabiliyetli bir yaratıktır. Bu kabiliyetleri, eğitimle bir istikamete gider.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:[72]

كُلُّ مَوْلُودٍ يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ، أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ (خ. م. د. ت. ومالك، حم. حب. ط . ع . ق . حل. عن أبي هريرة)

(*Küllü mevlûdin yûledü ale'l-fıtrati*) "Her doğan çocuk fıtrat-ı asliye üzere doğar. Çok güzel bir olumlu malzeme olarak dünyaya gelir. (*Feebevâhu*) Sonradan onu yetiştiren annesi, babası (*yuhevvidânihî*) onu yahudileştirir, (*ev yünassırânihî*) yahut hristiyanlaştırır; (*ev yümeccisânihî*) veyahut mecûsîleştirir, ateşperest yapar."

Bu hadis-i şeriften görüyoruz ki, anne ve babalar evlâtlarını, bu çok güzel malzemeyi alıyorlar, bir kalıba döküyorlar. Bir şekil veriyorlar bu temiz malzemeye, ama sonuçta bir ateşperest çıkıyor veya bir gayrimüslim çıkıyor, veya bir şaşkın, sapık güruh ortaya çıkıyor. Sebep nedir? Anne ve babanın onların üzerindeki etkisidir.

Bu güzel malzemenin, yani fıtrat-ı İslâmîye ile dünyaya gelmiş olan, çeşitli zihnî ve bedenî, olağanüstü kabiliyetlerle donatılmış olan insan varlığının insan-ı kâmil olması için, yâni her yönden olgun, aklen olgun, bedenen olgun, fikren olgun, ahlâken olgun,

---

[72] Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.465, *Cenâiz* 29/91, no:1319; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2047, *Kader* 46/6, no:2658; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.642, *Sünnet* 34/18, no:4714; Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.447, no:2138; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.241, no:571; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.233, no:7181; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.337, *İman*, no:129; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.311, no:2359; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.282, no:6394; Abdü'r-Rezzâk, *Musannef*, c.XI, s.119, no:20087; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.203, no:11925; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.228; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.86; no:119; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.308; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.304; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.284, no:830; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.240, no:942; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.434; Esved ibn-i Seri' RA'dan.

faydalı, her bakımdan mükemmel bir insan olması için, çok güzel bir eğitim görmesi lâzım! Doğru bir eğitim görmesi lâzım! Kendisine doğruların öğretilmesi lâzım!

Bu, İslâm toplumunda sağlanmıştır.

c. En Zekî Çocuklar İslâmî İlimlere Verilmeli!

Biliyorsunuz, İslâm'da insanlar Vakı'a Suresi'nde üçe ayrılıyor: Mukarrebûn, Ashàb-ı yemîn, Ashàb-ı şimâl.

Ashàb-ı şimâl, cehennemlikler… Ashàb-ı yemîn, cennetlikler… Amma Mukarrebûn: Allah'a çok yakın, yüksek kaliteli kullar…

ثُلَّةٌ مِنَ الأَوَّلِينَ . وَقَلِيلٌ مِنَ الآخِرِينَ (الواقعة:١٣-١٤)

(*Sülletün mine'l-evvelîn. Ve kalîlün mine'l-âhirîn.*) "Peygamber Efendimiz'in zamanına yakın zamanlarda adetleri çok, ama daha sonraki devirlerde sayısı azalacak olan insanlar." (Vâkıa, 56/13-14)

Soruyorlar, Peygamber Efendimize:

'—Eski ümmetlerden mi?"

"—Hayır, bizim ümmetin içinden evvelkileri çok mukarrebûnun…" Yâni, Allah'a yakın evliya kulların adeti ilk zamanlar çok, ahir zamana doğru azalıyor.

Şimdi gaye, Allah'ın sevdiği mükemmel kul olmaktır, mükemmel kul haline gelmektir. İslâm tarihinde, İslâm kültür tarihinde, ahlâk tarihinde, tasavvuf tarihinde, ilim tarihinde adlarını duyduğumuz, kendilerine çok sevgi ve saygı duyduğumuz büyük şahsiyetlerin emsali insanlar olmak. Bu çok önemli bir husustur ama çok zordur. Birkaç bakımdan zordur. Avrupalı bir yazar diyor ki:

"—Eskiden İslâm aileleri, evlâtlarının en zeki ve kabiliyetli olanlarını, İslâmî ilimleri öğrensin diye gönderiyorlardı. Onun için, İslâm tarihinde hem Şark'ın, hem Garb'ın, yâni hem Müslümanların, hem de müslüman olmayan insanların hayranlık duyduğu çok büyük alimler yetişmiştir, önderler yetişmiştir. İlim önderleri yetişmiştir. Ben onları okuyorum, siz de okuyun!" diyor bir batılı yazar.

"—Meselâ ben İmam Şâtıbî'yi zevkle okuyorum. Ne kadar muhteşem bir insan… Maalesef, bu zamanın müslümanları çocuklarını ya doktor yapmağa çalışıyor, ya mühendis yapmağa çalışıyor." diyor.

Yâni, en kabiliyetli çocuklar, aileleri en müsait olan çocuklar; en çok para getirecek bir mesleğe gönderiliyor. Halbuki doktorluk dar sahalı bir meslektir, mühendislik daha dar sahalı bir meslektir; Sosyal ilimlerin alanı çok geniştir. Sosyal ilimler, insanla ilgili ilimler çok kıymetlidir. Madde ile ilgili ilimlerin sahası dardır, spesifiktir. Özel bir sahada çalışır, başarılı çalışmalar yaparlar ama; insanı işleyen, insanla ilgili olan ilimler önemlidir.

Birinci kaybımız bizim, aileler, zengin aileler, imkânları olan aileler, çocuklarını mükemmel yetiştirebilecek aileler, çocuklarını İslâm ilimlerine vermiyorlar; birinci kaybımız burada. En zeki çocuk mühendis oluyor, en zeki çocuk doktor oluyor. En çok puanla o üniversiteye gidiyor, o ilimlerde büyük insan oluyor ama; o ilimlerde büyük insan olmak, insan-i kâmil olmaya yetmiyor. Mükemmel insan olmağa, bir Mevlânâ Hazretleri gibi, bir Yunus Emre gibi, bir Abdülkàdir-i Geylani Hazretleri gibi, bir İmam Gazali gibi insan olmağa yetmiyor; bir kere oradan kaybediyoruz.

Önce bu hatamızı düzeltmeliyiz. Ne yapmalıyız? En zengin aileler, en zeki çocuklarını İslâmî ilimlere vermeli.

d. Hazret-i Meryem'in Yetişmesi

Biliyorsunuz, Meryem validemizin ebeveyni, daha Meryem validemiz doğmadan evvel, çocuklarını dine adamışlardı:

إِذْ قَالَتْ امْرَأَةُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (آل عمران:٣٥)

(Rabbi innî nezertü leke mâ fî batnî muharraran fetekabbel minnî, inneke ente's-semîü'l-alîm) buyurmuştu Meryem Validemizin annesi. "Yâ Rabbi, şu doğuracağım rahmimdeki

çocuğumu senin yoluna adadım, muharrer olarak senin dinine adadım. Hizmet görsün diye onu ibadethaneye vereceğim. Dine hizmet etsin diye adadım, bunu benden kabul et!" diye evlâdını daha doğmadan Hak yoluna adamıştı.

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَى وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ

وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَى وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَ

ذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ (آل عمران:٣٦)

(*Felemmâ vadaathâ kàlet rabbi innî vada'tühâ ünsâ*) "Doğduğu zaman da, 'Yâ Rabbi, şimdi halim ne olacak; bu kız doğdu.' demişti." Yâni o, oğlan olacak da, din adamı olacak da, hizmet edecek diye düşünüyordu ama kız olunca şaşırmıştı.

(*Va'llahu a'lemü bimâ vadaat*) Ama, Allah-u Teàlâ Hazretleri onun ne olacağını, doğmadan evvel biliyordu. Allah-u Teàlâ Hazretleri, adak olarak kendi dinine hizmet etsin diye sunulan Meryem Hatun validemizi kabul eyledi. O da ibadethanede Allah'a ibadetle vakit geçirdi. Allah'ın sevgili kulu oldu, Cennetlik hatunlardan birisi oldu

كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا

(آل عمران:٣٧)

(*Küllemâ dehale aleyhâ zekeriyye'l-mihrâbe vecede indehâ rizkà*) [Zekeriya AS, onun yanına, mâbede her girişinde orada bir rızık bulurdu.] (Âl-i İmran, 3/37)

Zekeriyya AS, teyzesinin kocası ve bir peygamber. Meryem Validemiz'in eğitiminden o sorumlu... Zekeriyya AS, kapısı kilitli olan, hiç kimsenin girmediği özel ibadethanesine gıdasını götürmeğe gittiği zaman, Meryem Validemiz'in yanında o civarın malı, malzemesi, eşyası olmayan çeşitli yiyecekler görüyordu. Kapısı kapalı, birisinin gelme imkânı yok olan yerde keramet

olarak, Allah'ın ikramı olarak yiyecekler görüyordu. Şaşırarak, hayranlıkla, hayretle Meryem Validemiz'e soruyordu:

قَالَ يَامَرْيَمُ أَنَّى لَكِ هَذَا ، قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللهِ ، إِنَّ اللهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ (آل عمران:٣٧)

(*Kàle yâ meryemü ennâ leki hâzâ?*) "Ey Meryem, bunlar sana nereden geldi böyle? Kapı kilitli, kimse buraya giremez, gelemez benden başka; Bu tatlı emsalsiz, enfes yiyecekler sana nereden geldi?" diyor.

(*Kàlet hüve min indi'llâh*) "Meryem Validemiz cevap veriyordu, diyordu ki: Allah'ın indinden, huzurundan, lütfundan, kereminden geldi. (*İnna'llàhe yerzuku men yeşâü bi-gayri hisâb*) Allah böyle dilediği kullarını hesaba, akla, mantığa, olağan duruma sığmaz bir şekilde rızıklandırır." (Âl-i İmran, 3/37) diyordu.

Bu nedir? Meryem Validemiz'in Allah'ın sevgili kulu olması dolayısıyla, Allah'ın ibadethanesinde ona keramet olarak mânevî ikramları, maddi yiyecek, içecek, meyva ve sairedir.

Daha doğmadan evlâdını dine adamış bir anne misali Kur'an-ı Kerim'de geçiyor da, müslümanlar, "Ben de evlâdımı dine adadım!" diyemiyor. Kur'an-ı Kerim'de misal var.

"—Ben de bir evlâdımı dine adadım, ben de onu din adamı yetiştireceğim, ben de ona bütün gücümle takviye vereceğim, destek vereceğim; altına Mercedes araba alacağım, en lüks arabayı alacağım, en güzel şekilde tahsilini yaptıracağım. Din adamı olsun, dinine hizmet etsin!" demiyor.

Misâl var, Allah'ın dinine hizmet etsin diye daha doğmamış çocuğunu Allah yoluna veren anneler var, Kur'an-ı Kerim'de anlatılıyor. Öyle doğmuş çocuklar var cennetlik, Meryem Validemiz gibi. Biz böyle bir gayret içinde olmuyoruz. Çocuğumuz Allah'ın bize en büyük ikramı, biz çocuğumuzu Allah'ın sevgili kulu olmağa vermeye razı olmuyoruz. Allah'ın sevgili kulu olacak, cennetlik olacak, müslümanlara faydalı işler yapacak.

e. Allah Yolunda Maldan Fedâkârlık

Böyle çocukların yetişmesi için müessese kurmakta nazlanıyoruz, zorlanıyoruz. Yahu, canını feda ediyor dedelerimiz İslâm yolunda. İslâmî korumak yolunda canını feda ediyor. Burada canı feda etmek yok, malının bir kısmını feda etmek var. Tamamını feda etmek yok, ihtiyacından fazlasını feda etmek var.

Yani, hepinizin Türkiye'de dairesi yok mu? Var. Paranız yok mu? Var. Geçim sıkıntınız var mı? Yok. Çalışmasanız bile, az-çok bir maaş almıyor musunuz burada? Burada açlıktan ölen bir insan okudunuz mu gazetelerde? Gıdasızlıktan verem olmuş bir insan duydunuz mu burada? Belki çok yemekten çatlayan patlayan olmuştur da, ama açlıktan ölen duydunuz mu? Duymadınız. Niye Allah yoluna malınızı vermiyorsunuz?

إِنَّ اللهَ اشْتَرٰى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ

(التوبة:١١١)

(*İnna'llàhe'şterâ mine'l-mü'minîne enfüsehüm ve emvâlehüm*

bi-ennelehümü'l-cenneh) (Tevbe, 9/111) ayetini duymadınız mı? Allah-u Teàlâ Hazretleri cennet mukabilinde, sizlerin canlarını, mallarını istiyor. Taleb ediyor, müşteri oldu. Satın, Allah'a verin!

(*İnna'llàhe'ştera*) "Allah müşteri oldu, satın alıyor, (*mine'l-mü'minîne*) müminlerden… (*Enfüsehüm ve emvâlehüm*) Canlarını ve mallarını… (*Bi-ennelehümü'l-cenneh*) Mukabilinde cenneti verecek diye böyle pazarlığa razı değil misiniz? Mal vereceksiniz, cenneti alacaksınız; zor mu geliyor? İnanmıyor musunuz, heyecan duymuyor musunuz bu ayet-i kerimeden?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ. تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ، ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (الصف:١٢-١١)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû*) "Ey iman edenler! (*Hel edüllüküm alâ ticâretin tüncîküm min azâbin elîm*) Sizi feci bir cehennem azabından, korkunç, elim bir azaptan kurtaracak bir hayırlı ticareti size tavsiye edeyim mi, öğreteyim mi, göstereyim mi?"

(*Tü'minûne bi'llâhi*) "Allah'a inanırsınız, (*ve rasûlihî*) Rasûlüllah'a inanırsınız; (*ve tücâhidûne fî sebîli'llâhi bi-emvâliküm ve enfüsiküm*) Ve Allah yolunda mallarınızla, canlarınızla cihad edersiniz. (Zâliküm hayrun leküm in küntüm ta'lemûn) Eğer bilirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır." (Saf, 61/10-11)

Ne istiyor Allah? Önce mal istiyor. Allah yolunda malını vermekten kaçınan kavimlere, Allah öyle belâlar musallat eder ki, bundan sonra artık mal vermekle cenneti kazanamazlar; canlarını vermekle ancak kazanabilirler.

İlk merhale, maldan fedakârlıktır. Maldan fedakârlık yapmayan mü'mine Allah tenzilat yapmaz. Tenzilat yapmaz, arttırma yapar. "Madem sen malını vermiyorsun, bu sefer senden razı olmam için canını vereceksin!" der. Kaidesi budur, Allah'ın kanunu budur. Malını vermeye kıyamayan; ya canını verir şehid

olur, ya canını vermezse belâsını bulur. Kanun-u ilâhi budur.

Etraftaki olaylardan ibret alın! Bosna'dan, Hersek'ten, Sancak'tan, Makedonya'dan, Yunanistan'dan, Dedeağaç'tan, Bulgaristan'dan, Özbekistan'dan, Kazakistan'dan, dünyanın her yerinden örnek alın, ibret alın! Cezayir'den, Mısır'dan, Suriye'den, Irak'tan... Allah yolunda malını vermeyen kavimlerin cezası, Allah'ın onlara muamelesi, canını istemektir. Tenzilat yoktur, arttırma vardır. Onun için, mallarınızı Allah yolunda vereceksiniz.

Peygamber Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:[73]

نِعْمَ الْمَالُ الصَّالِحُ، لِلرَّجُلِ الصَّالِحِ (حم. حب. ك. طس. ش.

ع. هب. كر. عن عمرو بن العاص)

(*Ni'me'l-mâlü's-sàlih, li'r-racüli's-sàlih*) [Sàlih bir mal, sàlih bir adam için ne güzeldir.]

İyi bir insanın, iyi bir mü'minin elinde mal ne kadar güzel bir malzemedir, ne iyi bir malzemedir. Onunla cenneti kazanacak. Ne kadar güzel şeydir.

f. İnsanlara Takvâyı Öğretmeli!

Şimdi bakın, Mustafa Aydın efendi çok güzel bir şey söyledi:

"—Ben evime geldim, evi tertemiz buldum. Sanki gelin gelmiş, pırıl pırıl!" dedi.

---

73 Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.197, no: 17798; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.6, no:3210; Hàkim, *Müstedrek*, c.II, s.3, no:2130; Buhàrî, *el-Edebü'l-Müfred*, c.I, s.112, no:299; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.291, no:3189; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.263, no:7336; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.18, no:22628; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.91, no:1248; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.259, no:1315; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.186; Tayâlisî, *Müsned*, c.II, s.316, no:1061; Tahàvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XIII, s.268, no:5284; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *İslâhu'l-Mâl*, c.I, s.32, no:43; İbn-i Hacer, el-İsâbe, c.IV, s.653; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXXVI, s.143, no:100019; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.257, no:6757; Beyhakî, *el-Âdâb*, c.III, s.86, no:791; Amr ibnü'l-As RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.1821, no:2823; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXIII, s.348, no:26199.

Ben bu olayın çok mühim bir olay olduğunu size hatırlatmak istiyorum. Siz bilemezsiniz bu işi. Belki bilirsiniz, belki bilmezsiniz; çocuklar savruk olur, çocuklar dağınık olur. Çorabını bir tarafa atar, pabucunu bir tarafa çıkartır; öbür pabucunun tekini bulmak için ararsın. Nereye savurdu bu çocuk, bu oğlan bunu diye. Pabucu bir tarafa gider, pantolonu bir taraftadır, çantası bir taraftadır, defteri bir taraftadır ve sâire, ve sâire...

Bu, çocuğun intizama girdiğinin mühim bir göstergesidir. Bunu başka okullardaki okuyan çocuklarda göremezsiniz, görmüyorsunuzdur, görmeyeceksinizdir. Çünkü, başka okullarda eğitimin içine aşk karıştırılmıyor, sevgi karıştırılmıyor, iman karıştırılmıyor. İmanın karıştırılmadığı bir eğitim, aşk-ı ilâhînin karıştırılmadığı bir eğitimin, Allah yolunda hizmet duygusunun karıştırılmadığı bir ilmin faydası yoktur, bunu bilin!

Ben üniversitede yirmi yedi sene Hocalık yaptım. Profesör oldum, emekli oldum, ayrıldım. Üniversitedeki eğitimi faydalı görmediğim için ayrıldım. Üniversitedeki eğitim daha faydalı gibi gelseydi bana, ben Bugün karşınızda değildim; halen İlahiyat Fakültesinde profesördüm. Emrimde kaç tane kürsü, kaç tane asistan vardı. Bölüm başkanıydım. Ben, İlâhiyat Fakültesi'ndeki eğitim faydalı değil diye ayrıldım oradan.

Neden? Kuru eğitimin faydası yoktur, muhterem kardeşlerim. Kuru bilgi insana bir şey kazandırmaz. Okuma-yazma bilmeyen cahil bir millete okuma yazmayı öğretirseniz, okuma-yazma bilen bir cahil millet elde edersiniz. Bilgisi az olan bir millete birçok bilgi öğretirseniz, birçok bilgiye sahip cahil bir milleti elde edersiniz. Arif bir millet elde edemezsiniz, kâmil bir millet elde edemezsiniz.

Muhterem kardeşlerim. Bu bilgiyi size başka yerde başkaları söylemez, başkaları bilmez bunu; imanla yetiştireceksiniz. Sahabe-i kirâmın hiç birisi Fakülte mezunu değildi, diploma sahibi değildi, ama gelmiş ve gelecek evliyaullahın en büyükleri oldular. Bunu unutmayın! Mühim olan, Allah'ın evliyası olmaktır. Profesör olmak değildir.

Ben profesör olduğum için söylüyorum. Profesör olmadan söyleseydim, bak elde edememiş de, tilki ulaşamadığı üzüme koruk der. Onun için beğenmiyor derdiniz. Ben üniversitede

profesörlük yaptım. Üniversitedeki profesörlüğü bilirim ve üniversitedeki profesörleri bilirim. Onların içinden yetiştim, onların geçtiği yoldan geçtim, onları biliyorum. İlahiyat Fakültesi bile insana bir şey sağlamaz, İmam Hatip Okulu da sağlamaz, sağlamıyor, sağlamadı.

İmam Hatip Okulu'ndan mezun olur çocuğunuz, cuma kılmaz, namazdan kaçar. Gusülsüz gezer. Neden? Bilginin içine iman, Allah korkusu, takvâ karışmadığı için.

İlim önemsiz değildir, ben yarın size belki ilimle ilgili, ilmin önemine dair konuşma yapacağım. Ama takvâsız ilmin faydası yoktur. Faydasız ilmin zararı vardır.

اَلْعِلْمُ بِلاَ عَمَلٍ وَبَالٌ .

(*El-ilmü bilâ amelin vebâlün*) "Amelsiz ilim ahirette vebaldir." Sen bu kadar laf biliyordun be adam, gel bakalım buraya! Niye bunları uygulamadın? Niye bu ilminle amil olmadın diye Allah soracağı için; amelsiz ilim insana vebaldir.

Muhterem kardeşlerim! Onun için esas olan, insanlara takvâyı öğretmektir, faydalı ilmi öğretmektir, imanı öğretmektir. İmanı öğretmezseniz adam papaz olur, papa olur, gene bir şey olmaz. Hoca olur, müftü olur, Diyanet İşleri Başkanı olur. Gene bir şey olmaz, vallahi olmaz. Olmayanları biliyorum. Vallahi de billahi de olmaz, olmuyor.

Diyanet İşleri Başkanı olmuştur, din adamları sevmez, yaka silker. Neden? Eksiği vardır. Diyanet İşleri Başkanı olmak hüner değildir, paşa olmak hüner değildir, insan olmak önemlidir. Bizde öyle güzel bir söz var ki, bizim kültürümüzde:

"—A evlâdım. Ben sana paşa olamazsın, sadrazam olamazsın demedim ki, adam olamazsın dedim. Adam olmamışsın!" diyor.

Adam olmak önemlidir, er kişi olmak önemlidir. Erenler demek, erler demektir. Er kişi demek, ricâlullah demek, evliyâullah demek. Evliyâ olmadıktan sonra, Allah'ın sevgisini kazanamadıktan sonra, dünya makamlarının hepsi boştur.

Şahın makamına özeniyor musunuz, istiyor musunuz? İran şahı Şah Rıza Pehlevî, İran tacının, tahtının bilmem kaç bininci

yılının kutlamasını yapmıştı. Hiç içinizde onun gibi tahtı olan bir şah olmak isteyen var mı? Yok… Mısır hükümdarı olmak ister misiniz, Enver Sedat gibi? Hayır! Falanca reisi cumhur gibi, filanca adam gibi, filanca başkan gibi olmak ister misiniz? Hayır! Allah'ın sevgili kulu olmak önemlidir. Gerisi hepsi boştur, hepsi gelip geçicidir.

Hiç bir şeyi küçümsemiyorum. Elektriği küçümsemiyorum, otomobili küçümsemiyorum, bir mühendisin yaptığı güzel bir eseri küçümsemiyorum; Canberra'nın planının güzelliğini küçümsemiyorum, parklarını, bahçelerini küçümsemiyorum amma; insanın ahiret saadetini kazanmasına yetmez, kâfi değil… Ve sonunda pişman olur. Bütün bu insanların hepsi, sonunda ahirette pişman olacaklar. Asıl hüner, ahirette pişman olmayacak şekilde ömrü geçirmektir.

Yine aynı şeyler yapılabilir. Mü'min bir mimar yine böyle bir şehir planı yapabilir. Mü'min bir doktor yine bir takım ilaçlar bulabilir. Mü'min bir icatçı, yine böyle elektrikli cihazlar şey yapabilir ama; o icadından dolayı değildir başarısı, mü'min olmasından dolayıdır. Onun için, tahkiki imana, hakiki imana, insanın hareketlerine yön veren, insanın hayatında tercihlerinin hayır tarafına ağırlığını koyan, imana yönelik eğitim yapmak lâzım! Bu, okulların hiç birinde verilmiyor.

Bakın, üniversitelerde seks dersi öğretiliyor, ortaokullarda seks dersi öğretiliyor. Çocuklar geliyorlar ana-babalarına, imzala şurayı... Şu derse girmek istiyorum diyorlar; ondan sonra uygulama yapıyorlar. Sadece bilgiyle de kalmıyor, uygulama yapıyorlar. Biliyorsunuz bunları, benim anlatmama lüzum yok. Avustralya'nın halini biliyorsunuz. Avustralya'daki yüznumaralarda yazılan yazılara bakın, çizilen şekillere bakın, resimlere bakın. Bunların iç alemlerinin, özel alemlerinin nasıl olduğunu göreceksiniz.

Bir AIDS'li hasta, AİDS hastası hastaneye gelmiş dişi ağrıdığı için; hiç bir dişçi dişini çekmeğe yanaşmamış, hepsi kaçmış. Neden? "AİDS hastalığı bulaşabilir bana!" diye korkusundan. Eldivenini giy, yap tıp vazifeni… Hani hiç kimsenin hizmetinden kaçmayacaktın? Ama kaçıyor.

Muhterem kardeşlerim! Küfür, ahlâksızlık, AİDS'ten daha fenadır. Bir insan mümin olarak, nasıl olsa eceli geldiği zaman ölecek ama, kâfir olarak istediği kadar; bin yıl yaşasa da kıymeti yoktur.

Bilmem anlatabiliyor muyum? İşin can damarı, önemli olan noktası, mü'min olmaktır, hakiki imana sahip olmaktır, kalbinin iman dolu olmasıdır, kafasının mümin olmasıdır. Nefsinin müslüman olmasıdır, nefsinin mutmainne makamına ulaşmasıdır, takvâ ehli olmasıdır, Allah'ın sevgisini kazanmasıdır, öyle yaşamasıdır.

Böyle insanlar dünyada boşa mı yaşamışlar? Hayır, cihana ışık saçmışlardır, milyonlarca insanın dünya ve ahiret saadetini kazanmasına vesile olmuşlardır. Dünyanın da mamur olmasına, ahiretin de mamur olmasına sebep olmuşlardır. Beldeler onlarla mamur olmuştur. İyi işleri yapan insanlar onların rahle-i tedrisinden yetişmiştir. Onlar maddeten de insanlığa en büyük faydayı sağlamışlardır; sadece mânen değil…

Bir Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî Hazretleri'nin, bütün Osmanlı medeniyetine büyük katkısı vardır, en büyük tesiri vardır. Bütün Osmanlı münevverlerinde etkisi vardır. Bir Yunus Emre'nin, bütün Osmanlı toplumunda her iyi insana müsbet etkisi vardır. İyi iş yapmasına tesiri vardır.

Onun için, çocuklarımızı mü'min yetiştirmek en önemli şeydir. Ben burada, Sydney'de arkadaşlara konuşma yaparken demiştim ki, birkaç sene önce:

"—Bakın, yaşamak için insanın gıdaya ihtiyacı var, suya ihtiyacı var, havaya, oksijene ihtiyacı var... Ama ben bunların hepsinden daha mühim bir şeyin önemini belirtmek istiyorum, size hatırlatmak istiyorum: Bir insanın hocaya ihtiyacı, gıdaya, suya, havaya, güneşe olan ihtiyacından daha fazladır!" demiştim.

Allah razı olsun, Sydneyliler meseleyi anladılar; hoca elde etmek için, hoca bulmak için çalışmalar yaptılar. Herhalde hocalarının faydalarını da gördüler, görecekler. Yâni dünyada da görecekler, ahirette de faydalarını görecekler.

Şimdi söylüyorum: Evlâtlarınıza iyi elbise almak, çocuklarınıza iyi oyuncak almak önemli değil; çocuklarınızı iyi yetiştirmek zorundasınız. Bu okullara çocuklarınızı verirseniz, çocuklarınızı kaybedersiniz.

Çocuklarınızı kendiniz yetiştireceksiniz. Kendiniz derken şunu kasdediyorum: İmanı bilen, imanı yaşayan, İslâm'a hizmet etmek isteyen âşık-ı sàdık hocaların elinde yetişecek. Öyle yetişirse, çocuklardan hayır gelir.

Ben ilk defa diplomanın önemi olmadığını, kendi çocuklarımın üzerinde uyguladım. Benim büyük kızımı ilkokuldan sonra bir yere göndermedim. Akşam Sanat okuluna gönderdim. Dikiş-nakış öğrensin, hanım olsun, ev işlerini öğrensin diye. Orada da rahat edemedi. Çünkü oraya zıpır kadınlar geliyor, zibidi kadınlar geliyor;

"—Niçin başını örtüyorsun, niye manto giyiyorsun, ne varmış, niye boyanmıyorsun?" filan diye böyle hep taciz ettiler kızımı...

Sonunda biz Ankara'da mahallemizde özel bir Kur'an kursu açtık. Özel bir okul açtık. Devlet destekli değil, diploma yok. "Olmasın!" dedim, "Diploma olmasın, diplomasız olsun! Bizim bir

sürü diplomamız var. Ne var yani? Duvarı dolduracak kadar diploma var, ne olacak? Bir sürü diplomam var. Olmasın!" dedim, okul açtık. Bu okulda en iyi, en takvâ ehli hoca hanımlar çocuklara ders verdiler. En mücahid kızlar yetişti.

Ondan sonra, o kızlar okul açtılar, her yerde faydalı oldular, büyük işler gördüler. Özel, diploması yok. Sonunda maddî bir şey yok ama çok iyi insanlar yetişti.

Aynı şeyi biz erkeklerle ilgili eğitim çalışmalarında da gördük. Bizim dinî grubumuz, bir okulda toplandık. O okuldan yetişen çocukların hepsi Bugün İslâmî konularda Türkiye'de en büyük hizmetleri yapıyorlar. Meşhur insanlar oldular ve çok güzel hizmetler yapıyorlar.

Başka bir okulda daha, başka bir fakültede daha temerküz ettik, toplandık, grup olduk. Yani devletin müessesesi, birisi akademiydi, birisi özel yüksekokuldu.

Akademide de toplandık. Akademi'nin müdürü profesör, arkadaşımız. Ben oranın üyelerinden, başkaları oralardan ve sâire... Oradan yetişen çocuklar da halen çok büyük hizmetler yapıyorlar. Hatta bizim vakıflarımızda, şimdi bazı şirketlerimizin genel müdürleri, oradan yetişmiş çocuklardır.

Yani, eğitime yapılan yatırım en hayırlı yatırımdır. İyi insan yetiştirmek için yaptığınız gayretler, size en büyük faydayı sağlayacak. Hayır yapmak istiyorsanız, zenginleriniz hayır yapmak istiyorsa; paranızı bu ise verin. En akıllı çocuğunuza dini tahsil yaptırtın.

"—Evlâdım sen maddi endişe çekme, merak etme, ben sana daire de alacağım, otomobil de alacağım, maaş da bağlayacağım; yeter ki sen iyi müslüman ol, takvâ ehli ol!" diye en akıllı çocuklarınızı ayırın! "Sen en akıllısın, en uslusun, en zekisin; seni dinî sahada yetiştirmek istiyorum!" diye ayırın.

Bu müesseselere ne yönden faydalı olabilirseniz... Bakın, Mustafa Aydın kardeşimiz servis işlerinde, mutfak işlerinde faydalı olacakmış Onu düşünmüş, orada faydalı olmuş. Herkes ne yapabilirse yapsın. Bu müesseseler sizi ve evlâtlarınızı kurtaracaktır. Dünya ve ahirette mutluluğa erdirecektir. Bunları yapmazsanız, siz de sorumluluk altında kalacaksınız, evlâtlarınız da elden çıkacak.

İster misiniz siz cennete gitseniz bile, gözünüzün önünde zebanilerin zincirlere bağlamış olduğu halde, evlâtlarınız sürüklene sürüklene cehenneme atılsın? Saçından, ayağından çekiştirile çekiştirile cehenneme savrulup atılmasını, cayır cayır yanmasını ister misiniz evlâtlarınızın? İstemezsiniz.

Allah-u Teàlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de buyuruyor ki:

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ (التحريم:٦)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû kù enfüseküm ve ehlîküm nâran vekùdühe'n-nâsü ve'l-hicâreh*) "Ey iman edenler, yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennem ateşinden kendinizi, ailenizi ve çocuklarınızı koruyun!" (Tahrim, 66/6)

Taş yanar mı? Taşkömürü nasıl yanıyor? "İnsanların ve taşların yakıt olarak yandığı cehennem ateşinden, cayır cayır yanan o müthiş ateşten, kendilerinizi ve evlâtlarınızı koruyun!" diyor. Allah size bir görev veriyor. Görevinizi unutmayın. Allah-u Teàlâ Hazretleri hakkı hak olarak göstersin sizlere; hakkı yapmanızı nasib eylesin, işlemenizi nasib eylesin... Bâtılı bâtıl olarak göstersin, bâtıldan korunmanızı nasib eylesin...

g. Malı İnsana Allah Verir

Peygamber SAS Efendimiz yeminle söylüyor ki:[74]

---

[74] Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.193, no:1674; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.159, no:849; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.187, no:1033; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.83, no:159; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.362, no:7043; Kudàî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.5, no:771; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.131; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.VIII, s.366, no:2238; Abdurrahman ibn-i Avf RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.575, no:16983; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.195, no:2254; *Câmiü'l-Ehàdîs*, c.XXXII, s.275, no:35240.

وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لاَ يَنْقُصُ مَالٌ مِنْ صَدَقَةٍ

(حم. عبد الرحمن بن عوف)

(*Vellezî nefsü muhammedin bi-yedihî*) "Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a yemin olsun ki, (*lâ yenkusu mâlün min sadakatin*) zekât vermekten, sadaka vermekten mal azalmaz!"

Azalıyor hocam? Vereceğiz, paracıklar gidecek; marklar, dolarlar, Avustralya dolarları…

"—Vallahi eksilmez!" diyor Peygamber Efendimiz, inanmıyor musun?

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

(*Eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû*) demedin mi? Vallahi eksilmez.

"—Nasıl eksilmeyecek? Ben para vereceğim, benim malım eksilmeyecek."

Yâhu, Allah başka taraftan daha fazla verir. On mislini verir.

Ben kendimden misal vereyim size, muhterem kardeşlerim!

Ben Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisine gidince, benim lisedeki hocalarım acımışlar bana:

"—Vah ya, zeki çocuktu, niye Edebiyat Fakültesi'ne gitti? Teknik Üniversite'ye gitseydi ya!" demişler.

Ben de gitmek istedim de, ama Allah bir şeyi oldurmayınca engelliyor. Yani, büyüklerimizin duasıyla bizim yolumuz başka tarafa çevrilmiş demek ki, ben oraya gittim.

Edebiyat Fakültesine gittim. Ne öğrendim? Arap dili ve Edebiyatı, İran dili ve Edebiyatı, Arapça ve Farsça öğrendim. O kadar. Bu nedir? Anahtar, ilimlerin anahtarı... Arap dili, Arapça yazılmış kitapların anahtarı... Farsça, Farsça yazılmış kitapların anahtarı... Mesnevi'nin anahtarı, Gülistan'ın anahtarı, Nakşibendi literatürünün anahtarı... İki tane anahtar geldi elime benim, Allah tarafından.

Ondan sonra, İlahiyat Fakültesi'nde asistan oldum. Üç yüz

yetmiş beş lira maaş alıyordum. Yüz yetmiş beş lirasını kiraya veriyordum. Günde sekiz yüz kırk beş kuruş harcamam gerekiyordu. Bir kilo et on iki liraydı. Ay sonuna ekmek alacak paramız kalmıyordu. Ben de babamlara, ağabeyimlere, "Benim ihtiyacım var. Paraya pula ihtiyacım var!" demiyordum, sabrediyordum.

Sonra ne oldu? Niye bunu anlatıyorum? Size ne?

Sonra, bakın ne oldu? Benim bugün milyarlık mülklerim var. Nasıl oldu, anlatayım:

Mithat Ağabeyim İstanbul'dan bana telefon etti:

"—Es'ad, biz dağ başında bir arsa alıyoruz, sen de katıl!"

"—Olur, katılayım ağabeyciğim, baş üstüne…"

Büyük ağabey baba gibidir, hürmet etmek lâzım! Pekiyi ağabeyciğim. Ben o asistan maaşıyla bir arsaya ortak oldum. On kişi mi ne? On mu, dokuz mu, on bir mi? Bir büyük arsa aldık, bir dağın başında. Dağ ama Çamlıca… İstanbul'un Çamlıca'sı, yani sıradan bir yer değil ama, ağabeyim dedi ki:

"—Bak dedi, buradan bir arazi alıyoruz ama belki ev yapmağa müsaade etmezler."

"—Eh, siz bilirsiniz. Etmezlerse ne yapalım? Çayırı bizim olur, çayırda otururuz. Etrafını çeviririz, Çamlıca'nın çayırında bir arsamız var deriz. Ona da razıyız, çünkü parası az..." dedik.

Aldık, parselasyon yapıldı, tamam; kura çekilecek. Ben Ankara'dayım, haberim yok bir şeyden. Arkadaşlardan demiş ki: Arkadaşlardan birisi, Ortaklardan zengin birisi, bir yaşlı amca demiş ki:

"—Bana su köşe parseli, en yukarıda, en manzaralı yeri verirseniz, ben buraya daha çok para veririm, sizin yükünüz hafifler." demiş.

"—Olur, verelim!" demişler.

Oğlu da demiş ki:

"—Ben babamın yanındaki şu güzel parseli alırsam, ben de para koyarım ortaya; sizin yükünüz biraz daha hafifler."

"—Olur…" demişler, ona da orasını vermişler. Ona da ora- sini derken;

Benim ağabeyim demiş ki:

“—Yahu herkes beğendiği yerleri alsın! Beğenilmeyen iki tanesi bize kalsın!” demiş.

Ağabeyim böyle demiş. Ağabeyim biraz enteresan bir insan, “En kötüsü bize kalsın!” demiş. En kötüsü hangisi? Aşağıda manzarası olmayan, bayır böyle bir şey. En manzaralı yerdekiler satıldı. En aşağıdaki iki arsa bize kaldı. Ağabeyim dedi ki:

“—Şu aşağıdaki küçük arsa benim olsun! Onun üstündeki büyük arsa senin olsun! Çünkü sen komşularla belki uğraşamazsın; ilim adamısın, şu arsa senin olsun!” dedi.

Benimki bin dört yüz elli metre kare, onunki bin üç yüz elli metre kare; çoğunu bana verdi. Komşuya bitişik olanını kendisi aldı. Bana emniyetli yerdeki arsayı verdi. Bizim arsalar uzun… Yetmiş metre mi uzunluğu., ne kadar..? Eni dar, uzun, iki tane biçimsiz arsa, yamuk arsa…

Ondan sonra bir zaman geldi, ağabeyimden haber geldi: müteahhitler bu arsaya talipler, ev yapmak istiyorlar. Verir misin? Ben dedim:

“—Vermek istemem. Benim böyle kendi başıma bir buçuk dönümlük bir yerim olacak Çamlıca’da, yeter bana... Yani, ne lüzum var başkasını ortak etmeğe?”

Ağabeyim dedi ki:

“—Olmaz, sen buraya ev-mev yapamazsın, verelim bunu!”

“—Pekiyi ağabey...” dedim.

Büyük ağabey baba gibi, hürmet etmek lâzım! Pekiyi...

Müteahhit gitmiş belediyeye planları sunmuş, bizim arsalara ikişer tane ev yapma hakkı veriyorlar. Öteki arsaların hepsine birer tane ev yapma hakkı, bize ikişer tane. Müteahhit ile anlaşmışlar, yüzde kırk müteahhite verilecek, yüzde altmış bizde olacak. Müteahhit sonra mırın-kırın etmiş, idare etmiyor vaziyet filan diye. “Pekiyi, yüzde elli olsun!” demiş. Ağabeyim acaip dedim ya. “Pekiyi, yüzde elli olsun!” demiş. Yüzde elli oldu.

Müteahhit bize haber gönderiyor:

“—Evlerinizi yapıyoruz. Oturur musunuz, oturmaz mısınız evde?”

“—Oturmayız, ne yapalım dağın başında? Dağın başındaki

evde oturup ne yapacağız, oturmayız!" diyoruz biz.

Gene bir haber geliyor:

"—Bu evde oturacak mısınız, oturmayacak mısınız?"

"—Oturmayız!" diyorduk. Sonra, bizim Hacı Hanım dedi ki:

"—Yahu, şu evleri bir görelim! Neyin nesi bunlar?"

Arsamız nerede, evimiz nerede haberimiz yok; bir çivi çakmış değiliz. Evler bitti, para da vermiş değiliz, çivi de çakmış değiliz. Kalktık gittik, evleri gördük, nerdeyse sırtüstü şakkadak düşüp bayılacağız. Pembe köşkler, kocaman... Üç yüz doksan beş metre kare triplex villa... İki tane bana, iki tane müteahhite… Müteahhit de kârda, ben de kârdayım... Üç yüz doksan beşer metre karelik iki tane triplex, manzaralı Çamlıca villası bende... Ben buna para mı verdim? Hayır… Gökten güm diye bir şey, ağır bir şey düştü Çamlıca tepesine… Bir de baktık, bizim arsaya iki tane pembe köşk düşmüş meğerse… Gökten köşk düştü. Ben buna para vermedim, muhterem kardeşlerim.

Allah-u Teàlâ Hazretleri dilerse, bir insanı bir anda zengin eder, padişah eder. Dilerse de bir insanı şahlık makamından tepetakla düşürür, kapı kapı dolaşan bir dilenci haline getirir.

Kàdir mi? Hepsine kàdir… Mülk onundur, egemenlik onundur, izzet onundur, nusret onundur, yardım onundur, zenginlik onundur. Zengin eden odur, fakir eden odur, yaşatan odur, öldüren odur.

Bunu bilen bilir, bilmeyen hesap yapar. Çok hesap yapan da çok şaşırır. Çok bilen çok yanılır. Ama, hesabı nasıl yapmak lâzım? Allah'ın rızasını düşünmek lâzım, Allah yolunda yürümek lâzım! Siz de Allah'ın rızasını düşünün!

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llàhi ve berekâtühû.

El-fatihah!..

03. 01. 1996 Canberra / AVUSTRALYA